ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ
ΕΠΙΤΡΟΠΗ

Στρασβούργο, 5.7.2016
COM(2016) 444 final

ANNEX 1

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

της

πρότασης απόφασης του Συμβουλίου

για την υπογραφή, εξ ονόματος της Ευρωπαϊκής Ένωσης, της συνολικής οικονομικής και εμπορικής συμφωνίας μεταξύ του Καναδά, αφενός, και της Ευρωπαϊκής Ένωσης και των κρατών μελών της, αφετέρου

ΣΥΝΟΛΙΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΚΑΙ ΕΜΠΟΡΙΚΗ ΣΥΜΦΩΝΙΑ (ΣΟΕΣ)
ΜΕΤΑΞΥ ΤΟΥ ΚΑΝΑΔΑ, ΑΦΕΝΟΣ,
ΚΑΙ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ ΚΑΙ ΤΩΝ ΚΡΑΤΩΝ ΜΕΛΩΝ ΤΗΣ,

,

ΤΟΥ ΒΑΣΙΛΕΙΟΥ ΤΟΥ ΒΕΛΓΙΟΥ,

ΤΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ ΤΗΣ ΒΟΥΛΓΑΡΙΑΣ,

ΤΗΣ ΤΣΕΧΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ,

ΤΟΥ ΒΑΣΙΛΕΙΟΥ ΤΗΣ ΔΑΝΙΑΣ,

ΤΗΣ ΟΜΟΣΠΟΝΔΙΑΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ ΤΗΣ ΓΕΡΜΑΝΙΑΣ,

ΤΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ ΤΗΣ ΕΣΘΟΝΙΑΣ,

ΤΗΣ ΙΡΛΑΝΔΙΑΣ,

ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ,

ΤΟΥ ΒΑΣΙΛΕΙΟΥ ΤΗΣ ΙΣΠΑΝΙΑΣ,

ΤΗΣ ΓΑΛΛΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ,

ΤΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ ΤΗΣ ΚΡΟΑΤΙΑΣ,

ΤΗΣ ΙΤΑΛΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ,

ΤΗΣ ΚΥΠΡΙΑΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ,

ΤΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ ΤΗΣ ΛΕΤΟΝΙΑΣ,

ΤΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ ΤΗΣ ΛΙΘΟΥΑΝΙΑΣ,

ΤΟΥ ΜΕΓΑΛΟΥ ΔΟΥΚΑΤΟΥ ΤΟΥ ΛΟΥΞΕΜΒΟΥΡΓΟΥ,

ΤΗΣ ΟΥΓΓΑΡΙΑΣ,

ΤΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ ΤΗΣ ΜΑΛΤΑΣ,

ΤΟΥ ΒΑΣΙΛΕΙΟΥ ΤΩΝ ΚΑΤΩ ΧΩΡΩΝ,

ΤΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ ΤΗΣ ΑΥΣΤΡΙΑΣ,

ΤΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ ΤΗΣ ΠΟΛΩΝΙΑΣ,

ΤΗΣ ΠΟΡΤΟΓΑΛΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ,

ΤΗΣ ΡΟΥΜΑΝΙΑΣ,

ΤΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ ΤΗΣ ΣΛΟΒΕΝΙΑΣ,

ΤΗΣ ΣΛΟΒΑΚΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ,

ΤΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ ΤΗΣ ΦΙΝΛΑΝΔΙΑΣ,

ΤΟΥ ΒΑΣΙΛΕΙΟΥ ΤΗΣ ΣΟΥΗΔΙΑΣ,

ΤΟΥ ΗΝΩΜΕΝΟΥ ΒΑΣΙΛΕΙΟΥ ΤΗΣ ΜΕΓΑΛΗΣ ΒΡΕΤΑΝΙΑΣ ΚΑΙ ΤΗΣ ΒΟΡΕΙΑΣ ΙΡΛΑΝΔΙΑΣ,

ΑΦΕΤΕΡΟΥ,

εφεξής από κοινού καλούμενα «τα μέρη»,

αποφασισμένα:

ΝΑ ΕΝΙΣΧΥΣΟΥΝ ΠΕΡΑΙΤΕΡΩ τη στενή οικονομική τους σχέση και να αξιοποιήσουν τα αντίστοιχα δικαιώματα και υποχρεώσεις τους βάσει της *συμφωνίας του Μαρακές για την ίδρυση του Παγκόσμιου Οργανισμού Εμπορίου*, η οποία υπογράφηκε στις 15 Απριλίου 1994, και άλλων πολυμερών και διμερών μέσων συνεργασίας·

ΝΑ ΔΗΜΙΟΥΡΓΗΣΟΥΝ μια διευρυμένη και ασφαλή αγορά για τα αγαθά και τις υπηρεσίες τους μέσω της μείωσης ή της εξάλειψης των εμποδίων για το εμπόριο και τις επενδύσεις·

ΝΑ ΘΕΣΠΙΣΟΥΝ σαφείς, διαφανείς, προβλέψιμους και αμοιβαία επωφελείς κανόνες που θα διέπουν τις εμπορικές τους συναλλαγές και τις επενδύσεις τους·

ΚΑΙ

ΕΠΙΒΕΒΑΙΩΝΟΝΤΑΣ την ισχυρή προσήλωσή τους στη δημοκρατία και στα ανθρώπινα δικαιώματα, όπως ορίζονται στην *Οικουμενική Διακήρυξη των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου*, η οποία υπογράφηκε στο Παρίσι στις 10 Δεκεμβρίου 1948, και συμμεριζόμενα την άποψη ότι η διάδοση των όπλων μαζικής καταστροφής συνιστά σοβαρή απειλή για τη διεθνή ασφάλεια·

ΑΝΑΓΝΩΡΙΖΟΝΤΑΣ τη σημασία της διεθνούς ασφάλειας, της δημοκρατίας, των ανθρώπινων δικαιωμάτων και του κράτους δικαίου για την ανάπτυξη του διεθνούς εμπορίου και της διεθνούς οικονομικής συνεργασίας·

ΑΝΑΓΝΩΡΙΖΟΝΤΑΣ ότι οι διατάξεις της παρούσας συμφωνίας διατηρούν το δικαίωμα των μερών να θεσπίζουν ρυθμίσεις στο έδαφός τους και την ευελιξία τους ώστε να επιτυγχάνουν θεμιτούς πολιτικούς στόχους, όπως αυτούς της δημόσιας υγείας, της ασφάλειας, του περιβάλλοντος, της δημόσιας ηθικής και της προώθησης και προστασίας της πολιτισμικής πολυμορφίας·

ΕΠΙΒΕΒΑΙΩΝΟΝΤΑΣ τις δεσμεύσεις τους ως συμβαλλόμενα μέρη της *σύμβασης της UNESCO για την προστασία και την προώθηση της πολυμορφίας της πολιτιστικής έκφρασης*, η οποία υπογράφηκε στο Παρίσι στις 20 Οκτωβρίου 2005, και αναγνωρίζοντας ότι τα κράτη έχουν το δικαίωμα να διατηρούν, να αναπτύσσουν και να εφαρμόζουν τις πολιτιστικές τους πολιτικές, να στηρίζουν τις πολιτιστικές βιομηχανίες τους με σκοπό την ενίσχυση της πολυμορφίας της πολιτιστικής έκφρασης, και να διαφυλάσσουν την πολιτιστική τους ταυτότητα, μεταξύ άλλων μέσω της χρήσης ρυθμιστικών μέτρων και χρηματοδοτικής στήριξης·

ΑΝΑΓΝΩΡΙΖΟΝΤΑΣ ότι οι διατάξεις της παρούσας συμφωνίας προστατεύουν τις επενδύσεις και τους επενδυτές όσον αφορά τις επενδύσεις τους, και αποσκοπούν στην τόνωση της αμοιβαία επωφελούς επιχειρηματικής δραστηριότητας, χωρίς να υπονομεύουν το δικαίωμα των μερών να θεσπίζουν ρυθμίσεις με γνώμονα το δημόσιο συμφέρον στο έδαφός τους·

ΕΠΙΒΕΒΑΙΩΝΟΝΤΑΣ τη δέσμευσή τους για προώθηση της αειφόρου ανάπτυξης και της ανάπτυξης του διεθνούς εμπορίου κατά τρόπο που να συμβάλλει στην αειφόρο ανάπτυξη από οικονομική, κοινωνική και περιβαλλοντική άποψη·

ΕΝΘΑΡΡΥΝΟΝΤΑΣ τις επιχειρήσεις που δραστηριοποιούνται στο έδαφός τους ή υπόκεινται στη δικαιοδοσία τους να τηρούν τις διεθνώς αναγνωρισμένες κατευθυντήριες γραμμές και αρχές εταιρικής κοινωνικής ευθύνης, συμπεριλαμβανομένων των κατευθυντήριων γραμμών του ΟΟΣΑ για τις πολυεθνικές επιχειρήσεις, και να ακολουθούν βέλτιστες πρακτικές υπεύθυνης επιχειρηματικής συμπεριφοράς·

ΕΦΑΡΜΟΖΟΝΤΑΣ την παρούσα συμφωνία κατά τρόπο που συνάδει με την επιβολή της αντίστοιχης εργατικής και περιβαλλοντικής νομοθεσίας τους και ενισχύει τα επίπεδα προστασίας της εργασίας και του περιβάλλοντος, και χρησιμοποιώντας ως βάση τις διεθνείς δεσμεύσεις τους σε εργασιακά και περιβαλλοντικά θέματα·

ΑΝΑΓΝΩΡΙΖΟΝΤΑΣ την ισχυρή σύνδεση μεταξύ καινοτομίας και εμπορίου, καθώς και τη σημασία της καινοτομίας για τη μελλοντική οικονομική ανάπτυξη, και επιβεβαιώνοντας τη δέσμευσή τους για προώθηση διευρυμένης συνεργασίας στον τομέα της καινοτομίας, και στους συναφείς τομείς της έρευνας και ανάπτυξης καθώς και της επιστήμης και της τεχνολογίας, και για ενθάρρυνση της συμμετοχής των σχετικών φορέων του δημόσιου και του ιδιωτικού τομέα·

ΣΥΜΦΩΝΗΣΑΝ ΤΑ ΑΚΟΛΟΥΘΑ:

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΕΝΑ

ΓΕΝΙΚΟΙ ΟΡΙΣΜΟΙ ΚΑΙ ΑΡΧΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

ΤΜΗΜΑ Α

Γενικοί ορισμοί

ΑΡΘΡΟ 1.1

Ορισμοί γενικής εφαρμογής

Για τους σκοπούς της παρούσας συμφωνίας, και εκτός εάν προβλέπεται διαφορετικά, ισχύουν οι ακόλουθοι ορισμοί:

διοικητική απόφαση γενικής εφαρμογής: διοικητική απόφαση ή ερμηνεία η οποία ισχύει για όλα τα πρόσωπα και τις πραγματικές καταστάσεις που εμπίπτουν εν γένει στο πεδίο εφαρμογής της και θεσπίζει πρότυπο συμπεριφοράς, αλλά δεν περιλαμβάνει:

α) διαπίστωση ή απόφαση που λαμβάνεται στο πλαίσιο διοικητικής ή οιονεί δικαστικής διαδικασίας και η οποία αφορά συγκεκριμένο άτομο, αγαθό ή υπηρεσία του άλλου μέρους σε συγκεκριμένη περίπτωση· ή

β) απόφαση η οποία αποφαίνεται σε σχέση με συγκεκριμένη πράξη ή πρακτική·

συμφωνία για τη γεωργία: η *Συμφωνία για τη γεωργία,* η οποία περιέχεται στο παράρτημα 1Α της συμφωνίας ΠΟΕ·

γεωργικό προϊόν: προϊόν που απαριθμείται στο παράρτημα 1 της συμφωνίας για τη γεωργία·

συμφωνία αντιντάμπινγκ: η *Συμφωνία για την εφαρμογή του άρθρου VI της Γενικής Συμφωνίας Δασμών και Εμπορίου του 1994*, η οποία περιέχεται στο παράρτημα 1Α της συμφωνίας ΠΟΕ·

σημεία επαφής ΣΟΕΣ: τα σημεία επαφής που ορίζονται βάσει του άρθρου 26.5 (Σημεία επαφής ΣΟΕΣ)·

μεικτή επιτροπή ΣΟΕΣ: η μεικτή επιτροπή ΣΟΕΣ που συστήνεται βάσει του άρθρου 26.1 (Μεικτή επιτροπή ΣΟΕΣ)·

CPC: η προσωρινή κεντρική ταξινόμηση προϊόντων, όπως καταρτίστηκε από τη Στατιστική Υπηρεσία των Ηνωμένων Εθνών, Statistical Papers, σειρά Μ, αριθ. 77, *CPC prov*, 1991·

πολιτιστικές βιομηχανίες: τα πρόσωπα που ασχολούνται:

α) με τη δημοσίευση, διανομή ή πώληση βιβλίων, περιοδικών ή εφημερίδων σε έντυπη ή αναγνώσιμη από μηχανή μορφή, εκτός από τις περιπτώσεις όπου η εκτύπωση ή η στοιχειοθέτηση τυπογραφικών στοιχείων για οποιοδήποτε από τα προαναφερθέντα συνιστά τη μοναδική δραστηριότητα·

β) με την παραγωγή, διανομή, πώληση ή έκθεση ταινιών ή βιντεοσκοπήσεων·

γ) με την παραγωγή, διανομή, πώληση ή έκθεση εγγραφών μουσικής με μορφή ηχογραφήσεων ή βιντεοσκοπήσεων·

δ) με τη δημοσίευση, διανομή ή πώληση μουσικής σε έντυπη ή αναγνώσιμη από μηχανή μορφή· ή

ε) με ραδιοεπικοινωνίες όπου οι διαβιβάσεις προορίζονται για άμεση λήψη από το ευρύ κοινό, και με κάθε δραστηριότητα σχετική με ραδιοφωνικές, τηλεοπτικές και καλωδιακές αναμεταδόσεις, καθώς και με όλες τις υπηρεσίες δορυφορικού προγραμματισμού και ραδιοτηλεοπτικών δικτύων·

δασμός: δασμός ή επιβάρυνση οποιουδήποτε είδους που επιβάλλεται κατά την εισαγωγή ενός αγαθού ή σε σχέση μ' αυτήν, συμπεριλαμβανομένων των πρόσθετων τελών ή επιβαρύνσεων κάθε μορφής που επιβάλλονται κατά την εν λόγω εισαγωγή ή σε σχέση μ' αυτήν, αλλά χωρίς να περιλαμβάνονται:

α) επιβαρύνσεις ισοδύναμες με εσωτερικό φόρο οι οποίες επιβάλλονται σύμφωνα με το άρθρο 2.3 (Εθνική μεταχείριση)·

β) μέτρα που εφαρμόζονται σύμφωνα με τις διατάξεις των άρθρων VI και XIX της GATT 1994, της συμφωνίας αντιντάμπινγκ, της συμφωνίας ΕΑΜ, της συμφωνίας για τα μέτρα διασφάλισης ή του άρθρου 22 του DSU· ή

γ) τέλη ή άλλες επιβαρύνσεις που επιβάλλονται σύμφωνα με το άρθρο VIII της GATT 1994·

συμφωνία για τη δασμολογητέα αξία: η *Συμφωνία για την εφαρμογή του άρθρου VII της Γενικής Συμφωνίας Δασμών και Εμπορίου του 1994*, η οποία περιέχεται στο παράρτημα 1Α της συμφωνίας ΠΟΕ·

ημέρες: οι ημερολογιακές ημέρες, στις οποίες περιλαμβάνονται τα Σαββατοκύριακα και οι αργίες·

DSU: το μνημόνιο συμφωνίας σχετικά με τους κανόνες και τις διαδικασίες που διέπουν την επίλυση των διαφορών, το οποίο περιέχεται στο παράρτημα 2 της συμφωνίας ΠΟΕ·

επιχείρηση: οντότητα που έχει συσταθεί ή οργανωθεί βάσει του εφαρμοστέου δικαίου, κερδοσκοπικού ή μη χαρακτήρα, η οποία ανήκει στον ιδιωτικό ή στον δημόσιο τομέα ή ελέγχεται από αυτόν, συμπεριλαμβανομένων των εταιρειών, των οικονομικών συνασπισμών μεγάλων επιχειρήσεων, των προσωπικών εταιρειών, των ατομικών επιχειρήσεων, των κοινών επιχειρήσεων ή άλλων ενώσεων·

υφιστάμενος: σε ισχύ κατά την ημερομηνία έναρξης ισχύος της παρούσας συμφωνίας·

GATS: η *Γενική συμφωνία για τις συναλλαγές στον τομέα των υπηρεσιών*, η οποία περιέχεται στο παράρτημα 1Β της συμφωνίας ΠΟΕ·

GATT 1994: η *Γενική Συμφωνία Δασμών και Εμπορίου του 1994*, η οποία περιέχεται στο παράρτημα 1Α της συμφωνίας ΠΟΕ·

αγαθά ενός μέρους: τα εγχώρια προϊόντα όπως αυτά νοούνται στην GATT 1994 ή τα αγαθά που δύνανται να προσδιορίσουν τα μέρη, συμπεριλαμβανομένων των αγαθών καταγωγής του εν λόγω μέρους·

Εναρμονισμένο σύστημα (ΕΣ): το *Εναρμονισμένο σύστημα περιγραφής και κωδικοποίησης εμπορευμάτων*, συμπεριλαμβανομένων των γενικών κανόνων ερμηνείας και των σημειώσεων τμημάτων, κεφαλαίων και διακρίσεων·

κλάση: τετραψήφιος αριθμός ή τα πρώτα τέσσερα ψηφία ενός αριθμού που χρησιμοποιείται στην ονοματολογία του ΕΣ·

μέτρο: ο όρος αυτός περιλαμβάνει νόμους, κανονισμούς, κανόνες, διαδικασίες, αποφάσεις, διοικητικές πράξεις, απαιτήσεις, πρακτικές ή κάθε άλλης μορφής μέτρα που λαμβάνει ένα μέρος·

υπήκοος: φυσικό πρόσωπο που είναι πολίτης, όπως ορίζεται στο άρθρο 1.2, ή μόνιμος κάτοικος ενός μέρους·

καταγόμενο αγαθό ή **αγαθό καταγωγής**: κάθε αγαθό που πληροί τους κανόνες καταγωγής οι οποίοι καθορίζονται στο πρωτόκολλο σχετικά με τους κανόνες καταγωγής και τις διαδικασίες καταγωγής·

μέρη: αφενός, η Ευρωπαϊκή Ένωση ή τα κράτη μέλη της ή η Ευρωπαϊκή Ένωση και τα κράτη μέλη της εντός των αντίστοιχων πεδίων αρμοδιότητάς τους, όπως απορρέουν από τη Συνθήκη για την Ευρωπαϊκή Ένωση και τη Συνθήκη για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης (εφεξής «το μέρος της ΕΕ»), και, αφετέρου, ο Καναδάς·

πρόσωπο: φυσικό πρόσωπο ή επιχείρηση·

πρόσωπο ενός μέρους: υπήκοος ή επιχείρηση ενός μέρους·

προτιμησιακή δασμολογική μεταχείριση: η εφαρμογή του δασμολογικού συντελεστή βάσει της παρούσας συμφωνίας σε ένα καταγόμενο προϊόν σύμφωνα με τον πίνακα κατάργησης δασμών·

συμφωνία για τα μέτρα διασφάλισης: η *Συμφωνία για τα μέτρα διασφάλισης*, η οποία περιέχεται στο παράρτημα 1Α της συμφωνίας ΠΟΕ·

υγειονομικό ή φυτοϋγειονομικό μέτρο: μέτρο που αναφέρεται στο παράρτημα Α παράγραφος 1 της συμφωνίας ΥΦΠ·

συμφωνία ΕΑΜ: η *Συμφωνία για τις επιδοτήσεις και τα αντισταθμιστικά μέτρα*, η οποία περιέχεται στο παράρτημα 1Α της συμφωνίας ΠΟΕ·

πάροχος υπηρεσιών: πρόσωπο που παρέχει ή επιθυμεί να παράσχει μια υπηρεσία·

συμφωνία ΥΦΠ: η *Συμφωνία για την εφαρμογή μέτρων υγειονομικής και φυτοϋγειονομικής προστασίας*, η οποία περιέχεται στο παράρτημα 1Α της συμφωνίας ΠΟΕ·

κρατική επιχείρηση: επιχείρηση που ανήκει σε ένα μέρος ή ελέγχεται από αυτό·

διάκριση: εξαψήφιος αριθμός ή τα πρώτα έξι ψηφία ενός αριθμού που χρησιμοποιείται στην ονοματολογία του ΕΣ·

δασμολογική κατάταξη: η κατάταξη ενός προϊόντος ή μιας ύλης σε ένα κεφάλαιο, μια κλάση ή μια διάκριση του ΕΣ·

πίνακας κατάργησης δασμών: το παράρτημα 2-Α (Κατάργηση δασμών)·

συμφωνία ΤΕΕ: η *Συμφωνία για τα τεχνικά εμπόδια στο εμπόριο*, η οποία περιέχεται στο παράρτημα 1Α της συμφωνίας ΠΟΕ·

έδαφος: το έδαφος στο οποίο ισχύει η παρούσα συμφωνία, όπως ορίζεται στο άρθρο 1.3·

τρίτη χώρα: χώρα ή έδαφος εκτός του γεωγραφικού πεδίου εφαρμογής της παρούσας συμφωνίας·

συμφωνία TRIPS: η *Συμφωνία για τα δικαιώματα διανοητικής ιδιοκτησίας στον τομέα του εμπορίου*, η οποία περιέχεται στο παράρτημα 1Γ της συμφωνίας ΠΟΕ·

σύμβαση της Βιέννης περί του δικαίου των συνθηκών: η *Σύμβαση της Βιέννης περί του δικαίου των συνθηκών*, η οποία υπογράφηκε στη Βιέννη στις 23 Μαΐου 1969·

ΠΟΕ: ο Παγκόσμιος Οργανισμός Εμπορίου· και

συμφωνία ΠΟΕ: η *Συμφωνία του Μαρακές για την ίδρυση του Παγκόσμιου Οργανισμού Εμπορίου*, η οποία συνήφθη στις 15 Απριλίου 1994.

ΑΡΘΡΟ 1.2

Ειδικοί ορισμοί για κάθε μέρος

Για τους σκοπούς της παρούσας συμφωνίας, και εκτός εάν προβλέπεται διαφορετικά, ισχύουν οι ακόλουθοι ορισμοί:

πολίτης:

α) για τον Καναδά, φυσικό πρόσωπο που είναι πολίτης του Καναδά με βάση την καναδική νομοθεσία·

β) για το μέρος της ΕΕ, φυσικό πρόσωπο που έχει την ιθαγένεια κράτους μέλους· και

κεντρική κυβέρνηση:

α) για τον Καναδά, η κυβέρνηση του Καναδά· και

β) για το μέρος της ΕΕ, η Ευρωπαϊκή Ένωση ή οι εθνικές κυβερνήσεις των κρατών μελών της.

ΑΡΘΡΟ 1.3

Γεωγραφικό πεδίο εφαρμογής

Εκτός εάν προβλέπεται διαφορετικά, η παρούσα συμφωνία εφαρμόζεται:

α) όσον αφορά τον Καναδά:

i) στο χερσαίο έδαφος, στον εναέριο χώρο, στα εσωτερικά ύδατα και στα χωρικά ύδατα του Καναδά·

ii) στην αποκλειστική οικονομική ζώνη του Καναδά, όπως αυτή καθορίζεται από την εθνική νομοθεσία του, σύμφωνα με το μέρος V της *σύμβασης των Ηνωμένων Εθνών για το δίκαιο της θάλασσας*, η οποία υπογράφηκε στο Montego Bay στις 10 Δεκεμβρίου 1982 («UNCLOS»)· και

iii) στην υφαλοκρηπίδα του Καναδά, όπως αυτή καθορίζεται από την εθνική νομοθεσία του, σύμφωνα με το μέρος VI της UNCLOS·

β) όσον αφορά την Ευρωπαϊκή Ένωση, στα εδάφη στα οποία ισχύουν η Συνθήκη για την Ευρωπαϊκή Ένωση και η Συνθήκη για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης και υπό τους όρους που προβλέπονται στις Συνθήκες αυτές. Όσον αφορά τις διατάξεις που αφορούν τη δασμολογική μεταχείριση των αγαθών, η παρούσα συμφωνία εφαρμόζεται επίσης στις περιοχές του τελωνειακού εδάφους της Ένωσης οι οποίες δεν καλύπτονται από την πρώτη περίοδο του παρόντος στοιχείου.

ΤΜΗΜΑ Β

Αρχικές διατάξεις

ΑΡΘΡΟ 1.4

Εγκαθίδρυση ζώνης ελεύθερων συναλλαγών

Τα μέρη εγκαθιδρύουν ζώνη ελευθέρων συναλλαγών σύμφωνα με το άρθρο XXIV της GATT 1994 και το άρθρο V της GATS.

ΑΡΘΡΟ 1.5

Σχέση με τη συμφωνία ΠΟΕ και άλλες συμφωνίες

Τα μέρη επιβεβαιώνουν τα μεταξύ τους ισχύοντα δικαιώματα και υποχρεώσεις δυνάμει της συμφωνίας ΠΟΕ, καθώς και άλλων συμφωνιών στις οποίες συμμετέχουν.

ΑΡΘΡΟ 1.6

Παραπομπές σε άλλες συμφωνίες

Όταν η παρούσα συμφωνία παραπέμπει σε άλλες συμφωνίες ή νομικές πράξεις ή τις ενσωματώνει διά παραπομπής, εν όλω ή εν μέρει, στις παραπομπές αυτές περιλαμβάνονται:

α) σχετικά παραρτήματα, πρωτόκολλα, υποσημειώσεις, και ερμηνευτικές και επεξηγηματικές σημειώσεις· και

β) διάδοχες συμφωνίες στις οποίες είναι συμβαλλόμενα μέρη τα μέρη ή τροποποιήσεις που είναι δεσμευτικές για τα μέρη, εκτός εάν η παραπομπή επιβεβαιώνει υφιστάμενα δικαιώματα.

ΑΡΘΡΟ 1.7

Παραπομπή σε νομοθεσία

Όταν η παρούσα συμφωνία παραπέμπει σε νομοθεσία, είτε γενικά είτε μέσω παραπομπής σε συγκεκριμένο νόμο, κανονισμό ή οδηγία, η παραπομπή αυτή αφορά τη νομοθεσία όπως αυτή ενδέχεται να τροποποιηθεί, εκτός εάν ορίζεται διαφορετικά.

ΑΡΘΡΟ 1.8

Έκταση των υποχρεώσεων

1. Κάθε μέρος έχει την πλήρη ευθύνη για την τήρηση όλων των διατάξεων της παρούσας συμφωνίας.

2. Κάθε μέρος διασφαλίζει ότι λαμβάνονται όλα τα αναγκαία μέτρα για την εφαρμογή των διατάξεων της παρούσας συμφωνίας, καθώς και για την τήρησή τους σε όλα τα επίπεδα διακυβέρνησης.

ΑΡΘΡΟ 1.9

Δικαιώματα και υποχρεώσεις όσον αφορά το νερό

1. Τα μέρη αναγνωρίζουν ότι το νερό στη φυσική του κατάσταση, η οποία περιλαμβάνει τα ύδατα σε λίμνες, ποταμούς, ταμιευτήρες, υδροφόρους ορίζοντες και λεκάνες απορροής, δεν συνιστά εμπόρευμα ή προϊόν. Ως εκ τούτου, για τα ύδατα αυτά ισχύουν μόνον τα κεφάλαια είκοσι δύο (Εμπόριο και αειφόρος ανάπτυξη) και είκοσι τέσσερα (Εμπόριο και περιβάλλον).

2. Κάθε μέρος έχει το δικαίωμα να προστατεύει και να διαφυλάσσει τους φυσικούς υδάτινους πόρους του. Καμία διάταξη της παρούσας συμφωνίας δεν υποχρεώνει ένα μέρος να επιτρέπει την εμπορική χρήση του νερού για οποιονδήποτε σκοπό, συμπεριλαμβανομένης της απόληψης, της άντλησης ή της εκτροπής προς εξαγωγή χύδην.

3. Όταν ένα μέρος επιτρέπει την εμπορική χρήση μιας συγκεκριμένης πηγής νερού, το πράττει κατά τρόπο που συνάδει με την παρούσα συμφωνία.

ΑΡΘΡΟ 1.10

Πρόσωπα που ασκούν κρατικές αρμοδιότητες κατ' εξουσιοδότηση

Εκτός εάν ορίζεται διαφορετικά στην παρούσα συμφωνία, κάθε μέρος μεριμνά ώστε ένα πρόσωπο στο οποίο έχουν ανατεθεί ρυθμιστικές, διοικητικές ή άλλες κρατικές αρμοδιότητες από ένα εκ των μερών, σε οποιοδήποτε επίπεδο διακυβέρνησης, να ενεργεί κατά την άσκηση των εν λόγω αρμοδιοτήτων σύμφωνα με τις υποχρεώσεις του εν λόγω μέρους που καθορίζονται δυνάμει της παρούσας συμφωνίας.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΔΥΟ

ΕΘΝΙΚΗ ΜΕΤΑΧΕΙΡΙΣΗ ΚΑΙ ΠΡΟΣΒΑΣΗ ΤΩΝ ΑΓΑΘΩΝ ΣΤΗΝ ΑΓΟΡΑ

ΑΡΘΡΟ 2.1

Στόχος

Τα μέρη θα απελευθερώσουν σταδιακά τις εμπορευματικές τους συναλλαγές, σύμφωνα με τις διατάξεις της παρούσας συμφωνίας, κατά τη διάρκεια μεταβατικής περιόδου που αρχίζει από την ημερομηνία έναρξης ισχύος της παρούσας συμφωνίας.

ΑΡΘΡΟ 2.2

Πεδίο εφαρμογής

Το παρόν κεφάλαιο ισχύει σε σχέση με τις εμπορευματικές συναλλαγές ενός μέρους, όπως ορίζονται στο κεφάλαιο 1 (Γενικοί ορισμοί και αρχικές διατάξεις), εκτός εάν προβλέπεται διαφορετικά στην παρούσα συμφωνία.

ΑΡΘΡΟ 2.3

Εθνική μεταχείριση

1. Κάθε μέρος παρέχει εθνική μεταχείριση στα αγαθά του άλλου μέρους σύμφωνα με το άρθρο ΙΙΙ της GATT 1994. Προς τον σκοπό αυτό, το άρθρο ΙΙΙ της συμφωνίας GATT 1994 ενσωματώνεται στην παρούσα συμφωνία και καθίσταται μέρος της.

2. Για έναν μη ομοσπονδιακό κυβερνητικό φορέα του Καναδά, ή έναν (κεντρικό ή μη) κυβερνητικό φορέα κράτους μέλους της Ευρωπαϊκής Ένωσης, η παράγραφος 1 συνεπάγεται μεταχείριση όχι λιγότερο ευνοϊκή από εκείνη που παρέχεται από τον εν λόγω φορέα σε ομοειδή, ευθέως ανταγωνιστικά ή υποκαταστάσιμα αγαθά του Καναδά ή του κράτους μέλους, αντίστοιχα.

3. Το παρόν άρθρο δεν ισχύει σε σχέση με μέτρα (συμπεριλαμβανομένων των περιπτώσεων συνέχισης, άμεσης ανανέωσης ή τροποποίησης ενός μέτρου) που αφορούν τους ειδικούς φόρους κατανάλωσης του Καναδά για την απόλυτη αλκοόλη, όπως αναφέρονται στη δασμολογική κλάση 2207.10.90 του πίνακα παραχωρήσεων του Καναδά (παράρτημα V) ο οποίος επισυνάπτεται στο *Πρωτόκολλο του Μαρακές που προσαρτάται στη Γενική Συμφωνία Δασμών και Εμπορίου του 1994*, το οποίο συνήφθη στις 15 Απριλίου 1994 (εφεξής «πρωτόκολλο του Μαρακές»), και που χρησιμοποιείται στον τομέα της παρασκευής σύμφωνα με τις διατάξεις του *Excise Act, 2001*, S.C. 2002, c. 22.

ΑΡΘΡΟ 2.4

Μείωση και/ή κατάργηση δασμών επί των εισαγωγών

1. Κάθε μέρος μειώνει ή καταργεί τους δασμούς σε αγαθά καταγωγής του άλλου μέρους σύμφωνα με τους πίνακες κατάργησης δασμών που περιλαμβάνονται στο παράρτημα 2-Α. Για τους σκοπούς του παρόντος κεφαλαίου, ως «καταγόμενο αγαθό» ή «αγαθό καταγωγής» νοείται κάθε αγαθό που πληροί τους κανόνες καταγωγής οι οποίοι καθορίζονται στο πρωτόκολλο σχετικά με τους κανόνες καταγωγής και τις διαδικασίες καταγωγής.

2. Για κάθε αγαθό, ο βασικός δασμολογικός συντελεστής επί του οποίου θα εφαρμοστούν οι διαδοχικές μειώσεις δυνάμει της παραγράφου 1 είναι εκείνος που καθορίζεται στο παράρτημα 2-Α.

3. Για αγαθά που υπόκεινται σε δασμολογικές προτιμήσεις, όπως ορίζονται στον πίνακα κατάργησης δασμών ενός μέρους στο παράρτημα 2-Α, κάθε μέρος εφαρμόζει στα αγαθά καταγωγής του άλλου μέρους τον μικρότερο από τους δασμούς που προκύπτουν από τη σύγκριση μεταξύ του συντελεστή που υπολογίζεται σύμφωνα με τον πίνακα του εν λόγω μέρους και του συντελεστή του μάλλον ευνοούμενου κράτους («ΜΕΚ») που εφαρμόζει το μέρος αυτό.

4. Κατόπιν αιτήματος ενός μέρους, τα μέρη μπορούν να πραγματοποιήσουν διαβουλεύσεις ώστε να εξετάσουν πιθανή επιτάχυνση και διεύρυνση του πεδίου εφαρμογής της κατάργησης των δασμών για τις εισαγωγές μεταξύ των μερών. Απόφαση της μεικτής επιτροπής ΣΟΕΣ σχετικά με την επιτάχυνση ή την κατάργηση ενός δασμού για συγκεκριμένο αγαθό υπερισχύει κάθε δασμολογικού συντελεστή ή κατηγορίας σταδιακής κατάργησης που έχει καθοριστεί σύμφωνα με τους πίνακες των μερών στο παράρτημα 2-Α για το εν λόγω αγαθό, μετά την έγκρισή της από κάθε μέρος σύμφωνα με τις ισχύουσες νομικές διαδικασίες του.

ΑΡΘΡΟ 2.5

Περιορισμός ως προς τα προγράμματα επιστροφής, αναβολής και αναστολής δασμών

1. Με την επιφύλαξη των παραγράφων 2 και 3, κανένα μέρος δεν επιστρέφει, αναβάλλει ή αναστέλλει καταβληθέντα ή καταβλητέο δασμό για μη καταγόμενα προϊόντα που εισάγονται στο έδαφός του, υπό τη ρητή προϋπόθεση ότι το αγαθό, ή ένα πανομοιότυπο, ισοδύναμο ή παρεμφερές υποκατάστατο αυτού, χρησιμοποιείται ως ύλη για την παραγωγή άλλου αγαθού το οποίο εξάγεται στη συνέχεια στο έδαφος του άλλου μέρους στο πλαίσιο προτιμησιακής δασμολογικής μεταχείρισης βάσει της παρούσας συμφωνίας.

2. Η παράγραφος 1 δεν ισχύει σε σχέση με (μόνιμο ή προσωρινό) καθεστώς μείωσης, αναστολής ή διαγραφής δασμών ενός μέρους, υπό τον όρο ότι η μείωση, αναστολή ή διαγραφή δεν εξαρτάται ρητά από την εξαγωγή ενός αγαθού.

3. Η παράγραφος 1 ισχύει μόνο μετά την παρέλευση τριών ετών από την ημερομηνία έναρξης ισχύος της παρούσας συμφωνίας.

ΑΡΘΡΟ 2.6

Δασμοί, φόροι ή άλλα τέλη και επιβαρύνσεις επί των εξαγωγών

Κανένα μέρος δεν επιτρέπεται να θεσπίζει ή να διατηρεί δασμούς, φόρους ή άλλα τέλη και επιβαρύνσεις που επιβάλλονται σε σχέση με την εξαγωγή ενός αγαθού στο άλλο μέρος ή συνδέονται μ' αυτήν, ούτε εσωτερικούς φόρους, τέλη και επιβαρύνσεις σε αγαθό που εξάγεται στο άλλο μέρος, πέραν εκείνων που θα επιβάλλονταν στα εν λόγω αγαθά όταν προορίζονται για εσωτερική πώληση.

ΑΡΘΡΟ 2.7

Ρήτρα διατήρησης της ισχύουσας κατάστασης

1. Μετά την έναρξη ισχύος της παρούσας συμφωνίας, κανένα μέρος δεν επιτρέπεται να αυξήσει δασμό που υπήρχε κατά την έναρξη ισχύος, ή να θεσπίσει νέους δασμούς, για αγαθά καταγωγής των μερών.

2. Κατά παρέκκλιση από την παράγραφο 1, ένα μέρος μπορεί:

α) να τροποποιεί έναν δασμό εκτός του πλαισίου της παρούσας συμφωνίας για αγαθό για το οποίο δεν έχει ζητηθεί δασμολογική προτίμηση βάσει της παρούσας συμφωνίας·

β) να αυξάνει έναν δασμό στο επίπεδο που ορίζεται στον πίνακά του ο οποίος περιλαμβάνεται στο παράρτημα 2-Α, έπειτα από μονομερή μείωση· ή

γ) να διατηρεί ή να αυξάνει έναν δασμό όταν αυτό επιτρέπεται από την παρούσα συμφωνία ή οποιαδήποτε συμφωνία στο πλαίσιο της συμφωνίας ΠΟΕ.

3. Κατά παρέκκλιση από τις παραγράφους 1 και 2, μόνο ο Καναδάς μπορεί να εφαρμόζει ειδικά μέτρα διασφάλισης σύμφωνα με το άρθρο 5 της συμφωνίας του ΠΟΕ για τη γεωργία. Ειδικά μέτρα διασφάλισης μπορούν να εφαρμόζονται μόνο σε σχέση με αγαθά που κατατάσσονται στις κλάσεις με την ένδειξη «SSG» στον πίνακα του Καναδά ο οποίος περιλαμβάνεται στο παράρτημα 2-Α. Η χρήση αυτών των ειδικών μέτρων διασφάλισης περιορίζεται στις εισαγωγές οι οποίες υπόκεινται σε δασμολογικές προτιμήσεις και, στην περίπτωση εισαγωγών που υπόκεινται σε δασμολογική ποσόστωση, στις εισαγωγές που υπερβαίνουν τα όρια της δέσμευσης για πρόσβαση στην αγορά.

ΑΡΘΡΟ 2.8

Προσωρινή αναστολή της προτιμησιακής δασμολογικής μεταχείρισης

1. Ένα μέρος μπορεί να αναστείλει προσωρινά, σύμφωνα με τις παραγράφους 2 έως 5, την προτιμησιακή δασμολογική μεταχείριση βάσει της παρούσας συμφωνίας, όσον αφορά ένα αγαθό το οποίο εξάγεται ή παράγεται από πρόσωπο του άλλου μέρους, εάν:

α) διαπιστώσει, κατόπιν έρευνας η οποία βασίζεται σε αντικειμενικά, πειστικά και επαληθεύσιμα στοιχεία, ότι το πρόσωπο του άλλου μέρους έχει διαπράξει συστηματικές παραβιάσεις της τελωνειακής νομοθεσίας προκειμένου να λάβει προτιμησιακή δασμολογική μεταχείριση βάσει της παρούσας συμφωνίας· ή

β) διαπιστώσει ότι το άλλο μέρος αρνείται συστηματικά και αδικαιολόγητα να συνεργαστεί όσον αφορά τη διερεύνηση παραβιάσεων της τελωνειακής νομοθεσίας, σύμφωνα με το άρθρο 6.13 (Συνεργασία) παράγραφος 4, και το μέρος που ζητά τη συνεργασία έχει βάσιμους λόγους να συμπεράνει, με βάση αντικειμενικά, πειστικά και επαληθεύσιμα στοιχεία, ότι το πρόσωπο του άλλου μέρους έχει διαπράξει συστηματικές παραβιάσεις της τελωνειακής νομοθεσίας προκειμένου να λάβει προτιμησιακή δασμολογική μεταχείριση βάσει της παρούσας συμφωνίας.

2. Ένα μέρος το οποίο έχει προβεί στη διαπίστωση που αναφέρεται στην παράγραφο 1:

α) ενημερώνει την τελωνειακή αρχή του άλλου μέρους και παρέχει τις πληροφορίες και τα στοιχεία που αποτέλεσαν τη βάση γι' αυτή τη διαπίστωση·

β) πραγματοποιεί διαβουλεύσεις με τις αρμόδιες αρχές του άλλου μέρους με σκοπό να επιτευχθεί αμοιβαία αποδεκτή λύση με την οποία αντιμετωπίζονται τα προβλήματα που οδήγησαν στη διαπίστωση· και

γ) παρέχει γραπτή δήλωση στο πρόσωπο του άλλου μέρους η οποία περιέχει τις πληροφορίες που αποτέλεσαν τη βάση για τη διαπίστωση.

3. Εάν μετά από 30 ημέρες οι αρχές δεν έχουν καταλήξει σε αμοιβαία αποδεκτή λύση, το μέρος που προέβη στη διαπίστωση παραπέμπει το ζήτημα στη μεικτή επιτροπή τελωνειακής συνεργασίας.

4. Εάν μετά από 60 ημέρες η μεικτή επιτροπή τελωνειακής συνεργασίας δεν έχει επιλύσει το θέμα, το μέρος που προέβη στη διαπίστωση δύναται να αναστείλει προσωρινά την προτιμησιακή δασμολογική μεταχείριση βάσει της παρούσας συμφωνίας όσον αφορά το συγκεκριμένο αγαθό του εν λόγω προσώπου του άλλου μέρους. Η προσωρινή αναστολή δεν ισχύει σε σχέση με αγαθά που βρίσκονται ήδη υπό διαμετακόμιση μεταξύ των μερών την ημέρα κατά την οποία τίθεται σε ισχύ η προσωρινή αναστολή.

5. Η προσωρινή αναστολή βάσει της παραγράφου 1 εφαρμόζεται μόνο για περίοδο ανάλογη με τον αντίκτυπο που έχει στα οικονομικά συμφέροντα του μέρους που την εφαρμόζει η κατάσταση που οδήγησε στη διαπίστωση σύμφωνα με την παράγραφο 1, με μέγιστη διάρκεια τις 90 ημέρες. Εάν το μέρος έχει βάσιμους λόγους να πιστεύει, με βάση αντικειμενικά, πειστικά και επαληθεύσιμα στοιχεία, ότι οι συνθήκες που προκάλεσαν την αρχική αναστολή δεν έχουν μεταβληθεί μετά τη λήξη της περιόδου των 90 ημερών, μπορεί να ανανεώσει την αναστολή για περαιτέρω περίοδο η οποία δεν υπερβαίνει τις 90 ημέρες. Η αρχική αναστολή καθώς και τυχόν νέες αναστολές υπόκεινται σε περιοδικές διαβουλεύσεις στο πλαίσιο της μεικτής επιτροπής τελωνειακής συνεργασίας.

ΑΡΘΡΟ 2.9

Τέλη και άλλες επιβαρύνσεις

1. Σύμφωνα με το άρθρο VIII της συμφωνίας GATT 1994, ένα μέρος δεν θεσπίζει ούτε διατηρεί τέλη ή επιβαρύνσεις επί της εισαγωγής ή εξαγωγής ενός αγαθού ενός μέρους ή σε σχέση μ' αυτές, τα οποία δεν είναι ανάλογα με το κόστος των παρεχόμενων υπηρεσιών ή αποτελούν έμμεση προστασία των εγχώριων αγαθών ή επιβάρυνση των εισαγωγών ή εξαγωγών για φορολογικούς σκοπούς.

2. Για λόγους σαφήνειας, διευκρινίζεται ότι η παράγραφος 1 δεν εμποδίζει τα μέρη να επιβάλλουν δασμούς ή επιβαρύνσεις που προβλέπονται στα στοιχεία α) έως γ) του ορισμού του δασμού που περιέχεται στο άρθρο 1.1 (Ορισμοί γενικής εφαρμογής).

ΑΡΘΡΟ 2.10

Αγαθά που επανεισάγονται μετά από επισκευή ή τροποποίηση

1. Για τους σκοπούς του παρόντος άρθρου, ως επισκευή ή τροποποίηση νοείται κάθε επεξεργασία που πραγματοποιείται σε αγαθά για την επανόρθωση λειτουργικών ελαττωμάτων ή υλικών φθορών, και η οποία συνεπάγεται την επαναφορά των αγαθών στην αρχική τους λειτουργία, ή για τη διασφάλιση της συμμόρφωσής τους με τις τεχνικές απαιτήσεις για τη χρήση τους, χωρίς την οποία τα αγαθά δεν θα μπορούσαν πλέον να χρησιμοποιηθούν κανονικά για τους σκοπούς για τους οποίους προορίζονται. Η επισκευή ή τροποποίηση αγαθών περιλαμβάνει την αποκατάσταση και τη συντήρησή τους, αλλά δεν περιλαμβάνει εργασίες ή διαδικασίες οι οποίες:

α) καταστρέφουν τα βασικά χαρακτηριστικά ενός αγαθού ή δημιουργούν ένα νέο ή διαφορετικό από εμπορική άποψη αγαθό·

β) μετατρέπουν ένα ημιτελές αγαθό σε τελικό· ή

γ) χρησιμοποιούνται για να μεταβάλουν με ουσιαστικό τρόπο τη λειτουργία ενός αγαθού.

2. Με την επιφύλαξη της υποσημείωσης 1, κανένα μέρος δεν εφαρμόζει δασμούς για αγαθά, ανεξάρτητα από την καταγωγή τους, τα οποία επανεισάγονται στο έδαφός του αφού έχουν εξαχθεί προσωρινά από αυτό στο έδαφος του άλλου μέρους με σκοπό την επισκευή ή τροποποίησή τους, ανεξάρτητα από το αν η εν λόγω επισκευή ή τροποποίηση θα μπορούσε να πραγματοποιηθεί στο έδαφος του μέρους από το οποίο εξήχθη το αγαθό για επισκευή ή τροποποίηση[1].[2]

3. Η παράγραφος 2 δεν ισχύει σε σχέση με αγαθά που εισάγονται με εγγύηση, σε ζώνες ελεύθερων συναλλαγών ή σε παρόμοια κατάσταση, και τα οποία εξάγονται στη συνέχεια για επισκευή και δεν επανεισάγονται με εγγύηση, σε ζώνες ελεύθερου εμπορίου ή σε παρόμοια κατάσταση.

4. Κανένα μέρος δεν εφαρμόζει δασμούς για αγαθά, ανεξάρτητα από την καταγωγή τους, τα οποία εισάγονται προσωρινά από το έδαφος του άλλου μέρους με σκοπό την επισκευή ή την τροποποίηση[3].

ΑΡΘΡΟ 2.11

Περιορισμοί εισαγωγών και εξαγωγών

1. Εκτός εάν προβλέπεται διαφορετικά στην παρούσα συμφωνία, κανένα μέρος δεν επιτρέπεται να θεσπίζει ή να διατηρεί οποιαδήποτε απαγόρευση ή περιορισμό επί της εισαγωγής οποιουδήποτε αγαθού από το άλλο μέρος, καθώς και επί της εξαγωγής ή πώλησης με σκοπό την εξαγωγή οποιουδήποτε αγαθού το οποίο προορίζεται για το έδαφος του άλλου μέρους, παρά μόνο σύμφωνα

---

1 Για τα ακόλουθα αγαθά του κεφαλαίου 89 του ΕΣ, ανεξάρτητα από την προέλευσή τους, τα οποία επανεισάγονται στο έδαφος του Καναδά από το έδαφος της Ευρωπαϊκής Ένωσης, και που έχουν καταχωριστεί σύμφωνα με τον *Canada Shipping Act, 2001*, ο Καναδάς μπορεί να εφαρμόζει στην αξία επισκευής ή τροποποίησης των εν λόγω αγαθών τον δασμολογικό συντελεστή γι' αυτά, σύμφωνα με τον πίνακά του ο οποίος περιλαμβάνεται στο παράρτημα 2-Α (Κατάργηση δασμών): 8901.10.10, 8901.10.90, 8901.30.00, 8901.90.10, 8901.90.91, 8901.90.99, 8904.00.00, 8905.20.19, 8905.20.20, 8905.90.19, 8905.90.90, 8906.90.19, 8906.90.91, 8906.90.99.

2 Η Ευρωπαϊκή Ένωση θα εφαρμόσει την παρούσα παράγραφο μέσω του καθεστώτος τελειοποίησης προς επανεισαγωγή που προβλέπεται στον κανονισμό (ΕΕ) αριθ. 952/2013 κατά τρόπο που συνάδει με την παρούσα παράγραφο.

3 Η Ευρωπαϊκή Ένωση θα εφαρμόσει την παρούσα παράγραφο μέσω του καθεστώτος τελειοποίησης προς επανεξαγωγή που προβλέπεται στον κανονισμό (ΕΕ) αριθ. 952/2013 κατά τρόπο που συνάδει με την παρούσα παράγραφο.

με το άρθρο XI της GATT 1994. Προς τον σκοπό αυτό, το άρθρο XI της GATT 1994 ενσωματώνεται στην παρούσα συμφωνία και καθίσταται μέρος της.

2. Όταν ένα μέρος θεσπίζει ή διατηρεί μια απαγόρευση ή έναν περιορισμό επί της εισαγωγής ή της εξαγωγής ενός αγαθού σε τρίτη χώρα, το εν λόγω μέρος μπορεί:

α) να περιορίσει ή να απαγορεύσει την εισαγωγή ενός αγαθού της εν λόγω τρίτης χώρας από το έδαφος του άλλου μέρους· ή

β) να περιορίσει ή να απαγορεύσει την εξαγωγή ενός αγαθού στην εν λόγω τρίτη χώρα μέσω του εδάφους του άλλου μέρους.

3. Όταν ένα μέρος θεσπίζει ή διατηρεί μια απαγόρευση ή έναν περιορισμό επί της εισαγωγής ενός αγαθού από τρίτη χώρα, τα μέρη, κατόπιν αιτήματος του άλλου μέρους, ξεκινούν συνομιλίες με σκοπό να αποφευχθούν αδικαιολόγητες παρεμβάσεις ή στρεβλώσεις όσον αφορά τις ρυθμίσεις για την τιμολόγηση, την εμπορία ή τη διανομή στο άλλο μέρος.

4. Το παρόν άρθρο δεν ισχύει σε σχέση με μέτρα (συμπεριλαμβανομένων των περιπτώσεων συνέχισης, άμεσης ανανέωσης ή τροποποίησης ενός μέτρου) που αφορούν τα εξής:

α) την εξαγωγή κορμών δένδρων όλων των ειδών. Εάν ένα μέρος σταματήσει να απαιτεί άδειες εξαγωγής για κορμούς που προορίζονται για τρίτη χώρα, σταματά οριστικά να απαιτεί άδειες εξαγωγής για τους κορμούς που προορίζονται για το άλλο μέρος·

β) για περίοδο τριών ετών μετά την έναρξη ισχύος της παρούσας συμφωνίας, την εξαγωγή μη μεταποιημένων ιχθύων σύμφωνα με την εφαρμοστέα νομοθεσία του Newfoundland and Labrador·

γ) τους ειδικούς φόρους κατανάλωσης του Καναδά για την απόλυτη αλκοόλη, όπως αναφέρονται στη δασμολογική κλάση 2207.10.90 του πίνακα παραχωρήσεων του Καναδά ο οποίος επισυνάπτεται στο πρωτόκολλο του Μαρακές (παράρτημα V), και που χρησιμοποιείται στον τομέα της παρασκευής σύμφωνα με τις διατάξεις του *Excise Act, 2001*, S.C. 2002, c. 22· και

δ) την εισαγωγή στον Καναδά μεταχειρισμένων οχημάτων τα οποία δεν συμμορφώνονται με τις απαιτήσεις ασφάλειας και προστασίας του περιβάλλοντος του Καναδά.

ΑΡΘΡΟ 2.12

Άλλες διατάξεις σχετικά με τις εμπορευματικές συναλλαγές

Κάθε μέρος καταβάλλει κάθε δυνατή προσπάθεια για να εξασφαλίσει ότι ένα αγαθό του άλλου μέρους το οποίο έχει εισαχθεί και πωλείται ή προσφέρεται προς πώληση νόμιμα σε οποιοδήποτε σημείο στο έδαφος του μέρους εισαγωγής μπορεί να πωλείται ή να προσφέρεται προς πώληση και σε όλο το έδαφος του μέρους εισαγωγής.

ΑΡΘΡΟ 2.13

Επιτροπή εμπορευματικών συναλλαγών

1. Στα καθήκοντα της επιτροπής εμπορευματικών συναλλαγών, η οποία συστήνεται βάσει του άρθρου 26.2 (Ειδικές επιτροπές) παράγραφος 1 στοιχείο α), περιλαμβάνονται:

α) η προώθηση των εμπορευματικών συναλλαγών μεταξύ των μερών, μεταξύ άλλων με διαβουλεύσεις για την επιτάχυνση της κατάργησης των δασμών βάσει της παρούσας συμφωνίας, καθώς και για άλλα ζητήματα ανάλογα με την περίπτωση.·

β) η υποβολή προτάσεων στη μεικτή επιτροπή ΣΟΕΣ για τροποποιήσεις ή προσθήκες σε οποιαδήποτε διάταξη της παρούσας συμφωνίας η οποία σχετίζεται με το εναρμονισμένο σύστημα· και

γ) η άμεση αντιμετώπιση ζητημάτων που σχετίζονται με τη διακίνηση αγαθών μέσω των λιμένων εισόδου των μερών.

2. Η επιτροπή εμπορευματικών συναλλαγών μπορεί να υποβάλλει στη μεικτή επιτροπή ΣΟΕΣ σχέδια αποφάσεων σχετικά με την επιτάχυνση ή την κατάργηση ενός δασμού για ένα αγαθό.

3. Η επιτροπή γεωργίας, η οποία συστήνεται βάσει του άρθρου 26.2 (Ειδικές επιτροπές) παράγραφος 1 στοιχείο α):

α) συνεδριάζει εντός 90 ημερών από την υποβολή αιτήματος από ένα μέρος·

β) παρέχει ένα φόρουμ στο οποίο τα μέρη μπορούν να συζητούν θέματα σχετικά με γεωργικά προϊόντα που καλύπτονται από την παρούσα συμφωνία· και

γ) παραπέμπει στην επιτροπή εμπορευματικών συναλλαγών κάθε ανεπίλυτο ζήτημα που υπάγεται στο στοιχείο β).

4. Τα μέρη υπογραμμίζουν τη συνεργασία και την ανταλλαγή πληροφοριών σχετικά με γεωργικά ζητήματα στο πλαίσιο του ετήσιου διαλόγου Καναδά-Ευρωπαϊκής Ένωσης για τη γεωργία, που θεσπίστηκε με την ανταλλαγή επιστολών της 14ης Ιουλίου 2008. Ανάλογα με την περίπτωση, ο διάλογος για τη γεωργία μπορεί να χρησιμοποιηθεί για τους σκοπούς της παραγράφου 3.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΤΡΙΑ

ΜΕΤΡΑ ΑΠΟΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ ΤΟΥ ΕΜΠΟΡΙΟΥ

ΤΜΗΜΑ Α

Μέτρα αντιντάμπινγκ και αντισταθμιστικά μέτρα

ΑΡΘΡΟ 3.1

Γενικές διατάξεις σχετικά με τα μέτρα αντιντάμπινγκ και τα αντισταθμιστικά μέτρα

1. Τα μέρη επιβεβαιώνουν εκ νέου τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις τους που απορρέουν από το άρθρο XIX της GATT 1994, τη συμφωνία αντιντάμπινγκ και τη συμφωνία ΕΑΜ.

2. Το πρωτόκολλο σχετικά με τους κανόνες καταγωγής και τις διαδικασίες καταγωγής δεν ισχύει για τα μέτρα αντιντάμπινγκ και τα αντισταθμιστικά μέτρα.

ΑΡΘΡΟ 3.2

Διαφάνεια

1. Κάθε μέρος εφαρμόζει μέτρα αντιντάμπινγκ και αντισταθμιστικά μέτρα σύμφωνα με τις συναφείς απαιτήσεις του ΠΟΕ και βάσει δίκαιης και διαφανούς διαδικασίας.

2. Ένας μέρος εξασφαλίζει, αμέσως μετά την επιβολή προσωρινών μέτρων και, σε κάθε περίπτωση, πριν από τη λήψη τελικής απόφασης, την πλήρη και έγκυρη κοινοποίηση όλων των ουσιωδών πραγματικών περιστατικών που αποτελούν τη βάση για την απόφαση σχετικά την εφαρμογή οριστικών μέτρων. Η διάταξη αυτή ισχύει με την επιφύλαξη του άρθρου 6.5 της συμφωνίας αντιντάμπινγκ και του άρθρου 12.4 της συμφωνίας ΕΑΜ.

3. Υπό την προϋπόθεση ότι δεν επιβραδύνεται άσκοπα η διεξαγωγή της έρευνας, σε κάθε ενδιαφερόμενο μέρος σε μια έρευνα για την επιβολή μέτρων αντιντάμπινγκ ή αντισταθμιστικών μέτρων[4] παραχωρείται πλήρης δυνατότητα να υπερασπιστεί τα συμφέροντά του.

ΑΡΘΡΟ 3.3

Συνεκτίμηση του δημόσιου συμφέροντος και του χαμηλότερου δασμού

1. Οι αρχές κάθε μέρους εξετάζουν τις πληροφορίες που παρέχονται σύμφωνα με τη νομοθεσία του εν λόγω μέρους ως προς το κατά πόσον η επιβολή δασμού αντιντάμπινγκ ή αντισταθμιστικού δασμού αντίκειται στο δημόσιο συμφέρον.

[4] Για τους σκοπούς του παρόντος άρθρου, τα **ενδιαφερόμενα μέρη** νοούνται σύμφωνα με το άρθρο 6.11 της συμφωνίας αντιντάμπινγκ και το άρθρο 12.9 της συμφωνίας ΕΑΜ.

2. Μετά την εξέταση των πληροφοριών που αναφέρονται στην παράγραφο 1, οι αρχές του μέρους μπορούν να εξετάσουν κατά πόσον το ποσό του δασμού αντιντάμπινγκ ή του αντισταθμιστικού δασμού που θα επιβληθεί πρέπει να ισούται με ολόκληρο το περιθώριο ντάμπινγκ ή το ποσό της επιδότησης ή με μικρότερο ποσό, σύμφωνα με τη νομοθεσία του εν λόγω μέρους.

ΤΜΗΜΑ Β

Συνολικά μέτρα διασφάλισης

ΑΡΘΡΟ 3.4

Γενικές διατάξεις σχετικά με τα συνολικά μέτρα διασφάλισης

1. Τα μέρη επιβεβαιώνουν εκ νέου τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις τους που απορρέουν από το άρθρο XIX της GATT του 1994 και τη συμφωνία για τα μέτρα διασφάλισης σε ό,τι αφορά τα συνολικά μέτρα διασφάλισης.

2. Το πρωτόκολλο σχετικά με τους κανόνες καταγωγής και τις διαδικασίες καταγωγής δεν ισχύει για τα συνολικά μέτρα διασφάλισης.

ΑΡΘΡΟ 3.5

Διαφάνεια

1. Κατόπιν αιτήματος του μέρους εξαγωγής, το μέρος που κινεί έρευνα διασφάλισης ή σκοπεύει να λάβει προσωρινά ή οριστικά συνολικά μέτρα διασφάλισης παρέχει αμέσως:

α) τις πληροφορίες που αναφέρονται στο άρθρο 12.2 της συμφωνίας για τα μέτρα διασφάλισης, στη μορφή που ορίζει η επιτροπή του ΠΟΕ για τα μέτρα διασφάλισης.

β) τη δημόσια έκδοση της καταγγελίας που υπέβαλε ο εγχώριος κλάδος παραγωγής, ανάλογα με την περίπτωση· και

γ) δημόσια έκθεση στην οποία παρουσιάζονται τα πορίσματα και τα αιτιολογημένα συμπεράσματα επί όλων των σχετικών πραγματικών και νομικών θεμάτων που εξετάστηκαν στο πλαίσιο της έρευνας διασφάλισης. Η δημόσια έκθεση περιλαμβάνει ανάλυση η οποία αποδίδει τη ζημία στους παράγοντες που την προκάλεσαν και περιγράφει τη μέθοδο που χρησιμοποιήθηκε για τον καθορισμό των συνολικών μέτρων διασφάλισης.

2. Κατά την παροχή πληροφοριών σύμφωνα με το παρόν άρθρο, το μέρος εισαγωγής προσφέρει τη δυνατότητα διαβουλεύσεων με το μέρος εξαγωγής, ώστε να εξετάσουν τις παρεχόμενες πληροφορίες.

ΑΡΘΡΟ 3.6

Επιβολή οριστικών μέτρων

1. Ένα μέρος που επιβάλλει συνολικά μέτρα διασφάλισης προσπαθεί να τα επιβάλει κατά τρόπο που επηρεάζει λιγότερο τις διμερείς εμπορικές συναλλαγές.

2. Το μέρος εισαγωγής προσφέρει τη δυνατότητα διαβουλεύσεων με το μέρος εξαγωγής, ώστε να εξετάσουν το ζήτημα που αναφέρεται στην παράγραφο 1. Το μέρος εισαγωγής δεν λαμβάνει μέτρα πριν από την παρέλευση 30 ημερών από την ημερομηνία κατά την οποία πραγματοποιήθηκε η προσφορά για διεξαγωγή διαβουλεύσεων.

ΤΜΗΜΑ Γ

Γενικές διατάξεις

ΑΡΘΡΟ 3.7

Αποκλεισμός από την επίλυση διαφορών

Το παρόν κεφάλαιο δεν υπόκειται στο κεφάλαιο είκοσι εννέα (Επίλυση διαφορών).

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΤΕΣΣΕΡΑ

ΤΕΧΝΙΚΑ ΕΜΠΟΔΙΑ ΣΤΟ ΕΜΠΟΡΙΟ

ΑΡΘΡΟ 4.1

Πεδίο εφαρμογής και ορισμοί

1. Το παρόν κεφάλαιο ισχύει σε σχέση με την εκπόνηση, τη θέσπιση και την εφαρμογή τεχνικών κανονισμών, προτύπων και μεθόδων διαπίστωσης της συμμόρφωσης που ενδέχεται να επηρεάσουν τις εμπορευματικές συναλλαγές μεταξύ των μερών.

2. Το παρόν κεφάλαιο δεν ισχύει ως προς τα εξής:

α) προδιαγραφές προμηθειών που έχουν καταρτιστεί από δημόσιο φορέα για τις απαιτήσεις παραγωγής ή κατανάλωσης των κρατικών φορέων· ή

β) μέτρα υγειονομικής ή φυτοϋγειονομικής προστασίας, όπως ορίζονται στο παράρτημα Α της συμφωνίας ΥΦΠ.

3. Εκτός εάν η παρούσα συμφωνία, συμπεριλαμβανομένων των ενσωματωμένων διατάξεων της συμφωνίας ΤΕΕ σύμφωνα με το άρθρο 4.2, παρέχει έναν ορισμό ή μια έννοια για έναν όρο, οι γενικοί όροι για την τυποποίηση και τις μεθόδους διαπίστωσης της συμμόρφωσης έχουν κανονικά την έννοια που τους αποδίδεται από τον ορισμό που έχει θεσπιστεί στο πλαίσιο του συστήματος των Ηνωμένων Εθνών και από τους διεθνείς οργανισμούς τυποποίησης, λαμβανομένου υπόψη του πλαισίου τους και υπό το πρίσμα του αντικειμένου και του σκοπού του παρόντος κεφαλαίου.

4. Οι παραπομπές που γίνονται στο παρόν κεφάλαιο σε τεχνικούς κανονισμούς, πρότυπα και μεθόδους διαπίστωσης της συμμόρφωσης περιλαμβάνουν και τις τροποποιήσεις τους, καθώς και τις προσθήκες στους κανόνες ή στα προϊόντα που καλύπτουν αυτοί, εκτός από τις τροποποιήσεις ή τις προσθήκες που είναι άνευ σημασίας.

5. Το άρθρο 1.8 (Έκταση των υποχρεώσεων) παράγραφος 2 δεν ισχύει για τα άρθρα 3, 4, 7, 8 και 9 της συμφωνίας ΤΕΕ, όπως έχουν ενσωματωθεί στην παρούσα συμφωνία.

ΑΡΘΡΟ 4.2

Ενσωμάτωση της συμφωνίας ΤΕΕ

1. Οι ακόλουθες διατάξεις της συμφωνίας ΤΕΕ ενσωματώνονται στην παρούσα συμφωνία και καθίστανται μέρος της:

α) άρθρο 2 (Εκπόνηση, έκδοση και εφαρμογή τεχνικών κανονισμών από όργανα της κεντρικής κυβέρνησης)·

β) άρθρο 3 (Εκπόνηση, έκδοση και εφαρμογή τεχνικών κανονισμών από όργανα τοπικής διοίκησης και μη κυβερνητικά όργανα)·

γ) άρθρο 4 (Εκπόνηση, έκδοση και εφαρμογή προτύπων)·

δ) άρθρο 5 (Μέθοδοι διαπίστωσης της συμμόρφωσης που εφαρμόζονται από τα όργανα της κεντρικής κυβέρνησης)·

ε) άρθρο 6 (Αναγνώριση της διαπίστωσης της συμμόρφωσης από όργανα της κεντρικής κυβέρνησης), χωρίς να περιορίζονται τα δικαιώματα ή οι υποχρεώσεις των μερών που απορρέουν από το πρωτόκολλο για την αμοιβαία αποδοχή των αποτελεσμάτων της διαπίστωσης της συμμόρφωσης, και το πρωτόκολλο για την αμοιβαία αναγνώριση του προγράμματος συμμόρφωσης και επιβολής όσον αφορά τις ορθές πρακτικές παρασκευής για τα φαρμακευτικά προϊόντα·

στ) άρθρο 7 (Μέθοδοι διαπίστωσης της συμμόρφωσης από όργανα τοπικής διοίκησης)·

ζ) άρθρο 8 (Μέθοδοι διαπίστωσης της συμμόρφωσης από μη κυβερνητικά όργανα)·

η) άρθρο 9 (Διεθνή και περιφερειακά συστήματα)·

θ) παράρτημα 1 (Όροι και ορισμοί για τους σκοπούς της παρούσας συμφωνίας)· και

ι) παράρτημα 3 (Κώδικας δεοντολογίας για την εκπόνηση, έκδοση και εφαρμογή των προτύπων).

2. Ο όρος «μέλη» στις ενσωματωμένες διατάξεις έχει την ίδια έννοια στην παρούσα συμφωνία με αυτήν που έχει στη συμφωνία ΤΕΕ.

3. Όσον αφορά τα άρθρα 3, 4, 7, 8 και 9 της συμφωνίας ΤΕΕ, μπορεί να γίνει επίκληση του κεφαλαίου είκοσι εννέα (Επίλυση διαφορών) σε περιπτώσεις στις οποίες ένα μέρος κρίνει ότι το άλλο μέρος δεν έχει επιτύχει ικανοποιητικά αποτελέσματα βάσει των άρθρων αυτών και ότι τα εμπορικά του συμφέροντα θίγονται καίρια. Προς τον σκοπό αυτό, τα αποτελέσματα αυτά πρέπει να είναι ισοδύναμα με εκείνα που θα προέκυπταν εάν το εν λόγω όργανο αποτελούσε μέρος.

ΑΡΘΡΟ 4.3

Συνεργασία

Τα μέρη ενισχύουν τη συνεργασία τους στους τομείς των τεχνικών κανονισμών, των προτύπων, της μετρολογίας, των μεθόδων διαπίστωσης της συμμόρφωσης, της εποπτείας της αγοράς ή των δραστηριοτήτων ελέγχου ή επιβολής, με στόχο τη διευκόλυνση των εμπορικών συναλλαγών μεταξύ των μερών, όπως ορίζεται στο κεφάλαιο είκοσι ένα (Ρυθμιστική συνεργασία). Αυτό μπορεί να περιλαμβάνει την προώθηση και την ενθάρρυνση της συνεργασίας ανάμεσα στους αντίστοιχους δημόσιους ή ιδιωτικούς φορείς των μερών που είναι αρμόδιοι για τη μετρολογία, την τυποποίηση, τις δοκιμές, την πιστοποίηση και τη διαπίστευση, την εποπτεία της αγοράς ή τις δραστηριότητες επιβολής και παρακολούθησης· και, ιδίως, την ενθάρρυνση της συμμετοχής των φορέων διαπίστευσης και διαπίστωσης της συμμόρφωσης σε μηχανισμούς συνεργασίας που προάγουν την αποδοχή των αποτελεσμάτων της διαπίστωσης της συμμόρφωσης.

ΑΡΘΡΟ 4.4

Τεχνικοί κανονισμοί

1. Τα μέρη αναλαμβάνουν την υποχρέωση να συνεργάζονται, στο μέτρο του δυνατού, ώστε να διασφαλίζουν ότι οι τεχνικοί κανονισμοί είναι συμβατοί μεταξύ τους. Για τον σκοπό αυτό, εάν ένα μέρος εκφράσει ενδιαφέρον για την ανάπτυξη ενός τεχνικού κανονισμού ισοδύναμου ή ανάλογης έκτασης με έναν υφιστάμενο κανονισμό του άλλου μέρους ή έναν κανονισμό που καταρτίζεται από το άλλο μέρος, το εν λόγω άλλο μέρος παρέχει στο πρώτο μέρος, κατόπιν αιτήματος και στον βαθμό που είναι εφικτό, τις σχετικές πληροφορίες, μελέτες και στοιχεία όπου βασίστηκε κατά την κατάρτιση του τεχνικού κανονισμού του, είτε αυτός έχει εγκριθεί είτε βρίσκεται στο στάδιο της εκπόνησης. Τα μέρη αναγνωρίζουν ότι ενδέχεται να καταστεί αναγκαίο να διευκρινιστεί και να συμφωνηθεί το πεδίο εφαρμογής ενός συγκεκριμένου αιτήματος, και ότι πιθανώς να γίνει απόκρυψη εμπιστευτικών πληροφοριών.

2. Ένα μέρος που έχει καταρτίσει έναν τεχνικό κανονισμό τον οποίο θεωρεί ισοδύναμο με τεχνικό κανονισμό του άλλου μέρους ο οποίος έχει συμβατό στόχο και πεδίο κάλυψης όσον αφορά τα σχετικά προϊόντα μπορεί να ζητήσει από το άλλο μέρος να αναγνωρίσει τον τεχνικό κανονισμό ως ισοδύναμο. Το μέρος υποβάλλει το αίτημα εγγράφως και περιγράφει αναλυτικά τους λόγους για τους οποίους ο τεχνικός κανονισμός πρέπει να θεωρηθεί ισοδύναμος, συμπεριλαμβανομένων των λόγων που αφορούν το πεδίο κάλυψης των σχετικών προϊόντων. Εάν το άλλο μέρος δεν συμφωνεί ότι ο τεχνικός κανονισμός είναι ισοδύναμος, παρέχει στο πρώτο μέρος, κατόπιν αιτήματος, τους λόγους της απόφασής του.

ΑΡΘΡΟ 4.5

Διαπίστωση της συμμόρφωσης

Τα μέρη τηρούν το πρωτόκολλο για την αμοιβαία αποδοχή των αποτελεσμάτων της διαπίστωσης της συμμόρφωσης και το πρωτόκολλο για την αμοιβαία αναγνώριση του προγράμματος συμμόρφωσης και επιβολής όσον αφορά τις ορθές πρακτικές παρασκευής για τα φαρμακευτικά προϊόντα.

ΑΡΘΡΟ 4.6

Διαφάνεια

1. Κάθε μέρος διασφαλίζει ότι οι διαδικασίες διαφάνειας όσον αφορά την ανάπτυξη τεχνικών κανονισμών και μεθόδων διαπίστωσης της συμμόρφωσης παρέχουν σε ενδιαφερόμενα πρόσωπα των μερών τη δυνατότητα να συμμετάσχουν έγκαιρα όταν μπορούν ακόμα να γίνουν τροποποιήσεις και να ληφθούν υπόψη οι παρατηρήσεις, εκτός εάν συντρέχουν ή ενδέχεται να εμφανιστούν επιτακτικά προβλήματα ασφαλείας, υγείας, προστασίας του περιβάλλοντος ή εθνικής ασφάλειας. Σε περίπτωση που η διαδικασία διαβούλευσης σχετικά με την εκπόνηση τεχνικών κανονισμών ή μεθόδων διαπίστωσης της συμμόρφωσης είναι ανοικτή για το κοινό, κάθε μέρος επιτρέπει σε πρόσωπα του άλλου μέρους να συμμετάσχουν υπό όρους όχι λιγότερο ευνοϊκούς από εκείνους που παρέχονται στα δικά του πρόσωπα.

2. Τα μέρη ενθαρρύνουν τη στενότερη συνεργασία μεταξύ των φορέων τυποποίησης που βρίσκονται στα αντίστοιχα εδάφη τους, ώστε να διευκολύνουν, μεταξύ άλλων, την ανταλλαγή πληροφοριών σχετικά με τις αντίστοιχες δραστηριότητές τους, καθώς και την εναρμόνιση των προτύπων με βάση τις αρχές του αμοιβαίου συμφέροντος και της αμοιβαιότητας, σύμφωνα με τις ρυθμίσεις που θα συμφωνηθούν από τους αρμόδιους οργανισμούς τυποποίησης.

3. Κάθε μέρος προσπαθεί να παρέχει προθεσμία τουλάχιστον 60 ημερών μετά τη διαβίβαση των προτεινόμενων τεχνικών κανονισμών και μεθόδων διαπίστωσης της συμμόρφωσης στο κεντρικό μητρώο γνωστοποιήσεων του ΠΟΕ ώστε το άλλο μέρος να υποβάλει γραπτές παρατηρήσεις, εκτός εάν συντρέχουν ή ενδέχεται να εμφανιστούν επιτακτικά προβλήματα ασφαλείας, υγείας, προστασίας του περιβάλλοντος ή εθνικής ασφάλειας. Το εν λόγω μέρος εξετάζει θετικά κάθε εύλογο αίτημα για παράταση της προθεσμίας υποβολής παρατηρήσεων.

4. Εάν ένα μέρος λάβει παρατηρήσεις από το άλλο μέρος σχετικά με τον προτεινόμενο τεχνικό κανονισμό ή μέθοδο διαπίστωσης της συμμόρφωσης, απαντά εγγράφως σε αυτές πριν από την έγκριση του εν λόγω τεχνικού κανονισμού ή μεθόδου διαπίστωσης της συμμόρφωσης.

5. Κάθε μέρος δημοσιεύει ή θέτει με άλλον τρόπο στη διάθεση του κοινού, σε έντυπη ή ηλεκτρονική μορφή, τις απαντήσεις του ή σύνοψη των απαντήσεών του σε σημαντικές παρατηρήσεις που λαμβάνει, το αργότερο κατά την ημερομηνία δημοσίευσης του εγκεκριμένου τεχνικού κανονισμού ή μεθόδου διαπίστωσης της συμμόρφωσης.

6. Κάθε μέρος παρέχει, κατόπιν αιτήματος του άλλου μέρους, πληροφορίες σχετικά με τους στόχους, τη νομική βάση και το σκεπτικό ενός τεχνικού κανονισμού ή μεθόδου διαπίστωσης της συμμόρφωσης που έχει εγκρίνει ή προτίθεται να εγκρίνει.

7. Κάθε μέρος εξετάζει θετικά κάθε εύλογο αίτημα του άλλου μέρους, το οποίο έλαβε πριν από τη λήξη της περιόδου υποβολής παρατηρήσεων που έπεται της διαβίβασης ενός προτεινόμενου τεχνικού κανονισμού, για καθορισμό ή παράταση του χρονικού διαστήματος ανάμεσα στην έκδοση του τεχνικού κανονισμού και την ημερομηνία έναρξης εφαρμογής του, εκτός εάν η καθυστέρηση θα ήταν αναποτελεσματική όσον αφορά την εκπλήρωση των επιδιωκόμενων νόμιμων στόχων.

8. Κάθε μέρος μεριμνά για τη δημοσίευση σε επίσημους δικτυακούς τόπους των τεχνικών κανονισμών και των μεθόδων διαπίστωσης της συμμόρφωσης που εγκρίνει.

9. Όταν ένα μέρος κατακρατεί σε λιμένα εισόδου ένα εμπόρευμα που εισάγεται από το έδαφος του άλλου μέρους, με την αιτιολογία ότι το εμπόρευμα δεν συμμορφώνεται με τεχνικό κανονισμό, γνωστοποιεί χωρίς αδικαιολόγητη καθυστέρηση στον εισαγωγέα τους λόγους της κατακράτησης του εμπορεύματος.

ΑΡΘΡΟ 4.7

Διαχείριση του κεφαλαίου

1. Τα μέρη συνεργάζονται σε θέματα που καλύπτονται από το παρόν κεφάλαιο. Τα μέρη συμφωνούν ότι η επιτροπή εμπορευματικών συναλλαγών, η οποία συστήνεται βάσει του άρθρου 26.2 παράγραφος 1 στοιχείο α):

α) διαχειρίζεται την εφαρμογή του παρόντος κεφαλαίου·

β) αντιμετωπίζει άμεσα κάθε θέμα που θίγει ένα μέρος αναφορικά με την ανάπτυξη, την έγκριση ή την εφαρμογή προτύπων, τεχνικών κανονισμών ή μεθόδων διαπίστωσης της συμμόρφωσης·

γ) κατόπιν αιτήματος ενός μέρους, διευκολύνει τη συζήτηση σχετικά με την εκτίμηση της επικινδυνότητας ή του κινδύνου που διενεργείται από το άλλο μέρος·

δ) ενθαρρύνει τη συνεργασία μεταξύ των φορέων τυποποίησης και των φορέων διαπίστωσης της συμμόρφωσης των μερών·

ε) ανταλλάσσει πληροφορίες σχετικά με τα πρότυπα, τους τεχνικούς κανονισμούς και τις διαδικασίες διαπίστωσης της συμμόρφωσης, συμπεριλαμβανομένων αυτών που έχουν θεσπιστεί από τρίτους ή από διεθνείς φορείς όταν αυτό είναι προς το αμοιβαίο συμφέρον·

στ) επανεξετάζει το παρόν κεφάλαιο υπό το πρίσμα των εξελίξεων ενώπιον της επιτροπής του ΠΟΕ για τα τεχνικά εμπόδια στο εμπόριο ή βάσει της συμφωνίας ΤΕΕ, και, εάν είναι αναγκαίο, καταρτίζει συστάσεις για την τροποποίηση του παρόντος κεφαλαίου προς εξέταση από τη μεικτή επιτροπή ΣΟΕΣ·

ζ) λαμβάνει άλλα μέτρα τα οποία, κατά την άποψη των μερών, θα τα βοηθήσουν στην εφαρμογή του παρόντος κεφαλαίου και της συμφωνίας ΤΕΕ και στη διευκόλυνση του εμπορίου μεταξύ των μερών· και

η) υποβάλλει έκθεση στη μεικτή επιτροπή ΣΟΕΣ σχετικά με την εφαρμογή του παρόντος κεφαλαίου, ανάλογα με την περίπτωση.

2. Εάν τα μέρη δεν είναι σε θέση να επιλύσουν ένα θέμα που καλύπτεται από το παρόν κεφάλαιο μέσω της επιτροπής εμπορευματικών συναλλαγών η μεικτή επιτροπή ΣΟΕΣ μπορεί, κατόπιν αιτήματος ενός μέρους, να συστήσει μια τεχνική ομάδα εργασίας *ad hoc* προκειμένου να βρεθούν λύσεις για τη διευκόλυνση του εμπορίου. Σε περίπτωση που ένα μέρος δεν συμφωνεί με το αίτημα του άλλου μέρους για σύσταση τεχνικής ομάδας εργασίας, πρέπει, κατόπιν αιτήματος, να εξηγήσει τους λόγους για την απόφασή του. Τα μέρη ηγούνται της τεχνικής ομάδας εργασίας.

3. Όταν ένα μέρος έχει ζητήσει πληροφορίες, το άλλο μέρος παρέχει τις πληροφορίες, σύμφωνα με τις διατάξεις του παρόντος κεφαλαίου, είτε σε έντυπη είτε σε ηλεκτρονική μορφή εντός ευλόγου χρονικού διαστήματος. Τα μέρη προσπαθούν να απαντήσουν σε κάθε αίτημα παροχής πληροφοριών εντός 60 ημερών.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΠΕΝΤΕ

ΥΓΕΙΟΝΟΜΙΚΑ ΚΑΙ ΦΥΤΟΫΓΕΙΟΝΟΜΙΚΑ ΜΕΤΡΑ

ΑΡΘΡΟ 5.1

Ορισμοί

1. Για τους σκοπούς του παρόντος κεφαλαίου, ισχύουν οι ακόλουθοι ορισμοί:

α) οι ορισμοί στο παράρτημα Α της συμφωνίας ΥΦΠ·

β) οι ορισμοί που έχουν εγκριθεί υπό την αιγίδα της επιτροπής του Codex Alimentarius (εφεξής «Codex»)·

γ) οι ορισμοί που έχουν εγκριθεί υπό την αιγίδα του Παγκόσμιου Οργανισμού για την Υγεία των Ζώων (εφεξής «ΟΙΕ»)·

δ) οι ορισμοί που έχουν εγκριθεί υπό την αιγίδα της *Διεθνούς σύμβασης για την προστασία των φυτών* (εφεξής «IPPC»)·

ε) «προστατευόμενη ζώνη για συγκεκριμένο ρυθμιζόμενο επιβλαβή οργανισμό»: επίσημα οριοθετημένη γεωγραφική περιοχή στην Ευρωπαϊκή Ένωση, στην οποία ο εν λόγω οργανισμός δεν είναι εγκατεστημένος, παρά τις ευνοϊκές συνθήκες για την εγκατάστασή του και παρά την παρουσία του σε άλλα μέρη της Ευρωπαϊκής Ένωσης· και

στ) «αρμόδια αρχή ενός μέρους»: μια αρχή που περιέχεται στο παράρτημα 5-Α.

2. Συμπληρωματικά προς την παράγραφο 1, οι ορισμοί βάσει της συμφωνίας ΥΦΠ υπερισχύουν σε περίπτωση που υφίσταται ανακολουθία μεταξύ των ορισμών που έχουν εγκριθεί υπό την αιγίδα του Codex, του ΟΙΕ και της ΙΡΡC και των ορισμών τους βάσει της συμφωνίας ΥΦΠ.

ΑΡΘΡΟ 5.2

Στόχοι

Οι στόχοι του παρόντος κεφαλαίου είναι:

α) η προστασία της ζωής και της υγείας των ανθρώπων, των ζώων και των φυτών, με παράλληλη διευκόλυνση του εμπορίου·

β) να διασφαλιστεί ότι τα μέτρα υγειονομικής και φυτοϋγειονομικής προστασίας (εφεξής «μέτρα ΥΦΠ») δεν δημιουργούν αδικαιολόγητα εμπόδια για το εμπόριο· και

γ) η περαιτέρω εφαρμογή της συμφωνίας ΥΦΠ.

ΑΡΘΡΟ 5.3

Πεδίο εφαρμογής

Το παρόν κεφάλαιο αφορά τα μέτρα ΥΦΠ τα οποία μπορούν να επηρεάσουν, άμεσα ή έμμεσα, τις εμπορικές συναλλαγές μεταξύ των μερών.

ΑΡΘΡΟ 5.4

Δικαιώματα και υποχρεώσεις

Τα μέρη επιβεβαιώνουν τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις τους δυνάμει της συμφωνίας ΥΦΠ.

ΑΡΘΡΟ 5.5

Προσαρμογή στις περιφερειακές συνθήκες

1. Όσον αφορά τα ζώα, τα ζωικά προϊόντα και τα ζωικά υποπροϊόντα:

α) τα μέρη αναγνωρίζουν την έννοια του διαχωρισμού σε ζώνες και αποφάσισαν να εφαρμόσουν την εν λόγω έννοια για τις ασθένειες που απαριθμούνται στο παράρτημα 5-Β·

β) εάν τα μέρη αποφασίσουν σχετικά με τις αρχές και τις κατευθυντήριες γραμμές για την αναγνώριση των περιφερειακών συνθηκών, θα τις συμπεριλάβουν στο παράρτημα 5-Γ·

γ) για τους σκοπούς του στοιχείου α), το μέρος εισαγωγής βασίζει τα υγειονομικά μέτρα του τα οποία ισχύουν για το μέρος εξαγωγής στο έδαφος του οποίου έχει εκδηλωθεί μια ασθένεια που αναφέρεται στο παράρτημα 5-Β στην απόφαση περί διαχωρισμού σε ζώνες που έχει λάβει το μέρος εξαγωγής, υπό την προϋπόθεση ότι το μέρος εισαγωγής θεωρεί ότι η απόφαση περί διαχωρισμού σε ζώνες του μέρους εξαγωγής είναι σύμφωνη με τις αρχές και τις κατευθυντήριες γραμμές που καθορίζουν τα μέρη στο παράρτημα 5-Γ, και βασίζεται στα σχετικά διεθνή πρότυπα, κατευθυντήριες γραμμές και συστάσεις. Το μέρος εισαγωγής δύναται να εφαρμόσει οποιοδήποτε πρόσθετο μέτρο για την επίτευξη του κατάλληλου επιπέδου υγειονομικής προστασίας·

δ) εάν ένα μέρος θεωρεί ότι έχει ειδικό καθεστώς όσον αφορά μια ασθένεια η οποία δεν απαριθμείται στο παράρτημα 5-Β, μπορεί να ζητήσει αναγνώριση του καθεστώτος αυτού. Το μέρος εισαγωγής δύναται να ζητήσει πρόσθετες εγγυήσεις για τις εισαγωγές ζώντων ζώων, ζωικών προϊόντων και ζωικών υποπροϊόντων οι οποίες είναι κατάλληλες για το συμφωνηθέν καθεστώς που έχει αναγνωριστεί από το μέρος εισαγωγής, συμπεριλαμβανομένων των ειδικών όρων που προσδιορίζονται στο παράρτημα 5-Ε· και

ε) τα μέρη αναγνωρίζουν την έννοια της διαίρεσης σε τμήματα και συμφωνούν να συνεργαστούν στον τομέα αυτόν.

2. Όσον αφορά τα φυτά και τα φυτικά προϊόντα:

α) όταν το μέρος εισαγωγής θεσπίζει ή διατηρεί το φυτοϋγειονομικό μέτρο του, λαμβάνει υπόψη, μεταξύ άλλων, το καθεστώς μιας περιοχής ως προς τους επιβλαβείς οργανισμούς, όπως περιοχή απαλλαγμένη από επιβλαβείς οργανισμούς, τόπος παραγωγής απαλλαγμένος από επιβλαβείς οργανισμούς, εγκατάσταση παραγωγής απαλλαγμένη από επιβλαβείς οργανισμούς, περιοχή χαμηλού επιπολασμού επιβλαβών οργανισμών και προστατευόμενη ζώνη, που έχει ορίσει το μέρος εξαγωγής· και

β) εάν τα μέρη αποφασίσουν σχετικά με τις αρχές και τις κατευθυντήριες γραμμές για την αναγνώριση των περιφερειακών συνθηκών, θα τις συμπεριλάβουν στο παράρτημα 5-Γ.

ΑΡΘΡΟ 5.6

Ισοδυναμία

1. Το μέρος εισαγωγής αποδέχεται το μέτρο ΥΦΠ του μέρους εξαγωγής ως ισοδύναμο εάν το μέρος εξαγωγής αποδείξει αντικειμενικά ότι το εν λόγω μέτρο επιτυγχάνει το ενδεδειγμένο επίπεδο προστασίας ΥΦΠ του μέρους εισαγωγής.

2. Στο παράρτημα 5-Δ καθορίζονται οι αρχές και οι κατευθυντήριες γραμμές για τον προσδιορισμό, την αναγνώριση και τη διατήρηση της ισοδυναμίας.

3. Στο παράρτημα 5-Ε καθορίζονται:

α) η περιοχή για την οποία το μέρος εισαγωγής αναγνωρίζει ότι ένα μέτρο ΥΦΠ του μέρους εξαγωγής είναι ισοδύναμο με δικό του μέτρο· και

β) η περιοχή για την οποία το μέρος εισαγωγής αναγνωρίζει ότι η εκπλήρωση του συγκεκριμένου ειδικού όρου, σε συνδυασμό με το μέτρο ΥΦΠ του μέρους εξαγωγής, επιτυγχάνει το ενδεδειγμένο επίπεδο προστασίας ΥΦΠ του μέρους εισαγωγής.

4. Για τους σκοπούς του παρόντος κεφαλαίου, το άρθρο 1.7 (Παραπομπή στη νομοθεσία) ισχύει με την επιφύλαξη του παρόντος άρθρου, του παραρτήματος 5-Δ και των γενικών σημειώσεων στο παράρτημα 5-Ε.

ΑΡΘΡΟ 5.7

Εμπορικοί όροι

1. Το μέρος εισαγωγής καθιστά διαθέσιμες τις απαιτήσεις ΥΦΠ που έχει θεσπίσει όσον αφορά τις εισαγωγές για όλα τα εμπορεύματα. Σε περίπτωση που τα μέρη προσδιορίσουν από κοινού ένα εμπόρευμα ως προτεραιότητα, το μέρος εισαγωγής θεσπίζει ειδικές απαιτήσεις ΥΦΠ όσον αφορά τις εισαγωγές για το εν λόγω εμπόρευμα, εκτός εάν τα μέρη αποφασίσουν διαφορετικά. Κατά τον προσδιορισμό των εμπορευμάτων στα οποία θα δοθεί προτεραιότητα, τα μέρη συνεργάζονται για να διασφαλίσουν την αποτελεσματική διαχείριση των διαθέσιμων πόρων τους. Οι ειδικές απαιτήσεις εισαγωγής θα πρέπει να ισχύουν στο σύνολο του εδάφους του μέρους εξαγωγής.

2. Σύμφωνα με την παράγραφο 1, το μέρος εισαγωγής αναλαμβάνει, χωρίς αδικαιολόγητη καθυστέρηση, να εφαρμόσει την αναγκαία διαδικασία για τον καθορισμό ειδικών απαιτήσεων ΥΦΠ όσον αφορά τις εισαγωγές για το εμπόρευμα που προσδιορίζεται ως προτεραιότητα. Αφού θεσπιστούν οι εν λόγω ειδικές απαιτήσεις εισαγωγής, το μέρος εισαγωγής λαμβάνει, χωρίς αδικαιολόγητη καθυστέρηση, τα αναγκαία μέτρα ώστε να καταστεί δυνατό το εμπόριο με βάση αυτές τις απαιτήσεις.

3. Για τους σκοπούς της θέσπισης των ειδικών προϋποθέσεων ΥΦΠ όσον αφορά τις εισαγωγές, το μέρος εξαγωγής, κατόπιν αιτήματος του μέρους εισαγωγής:

α) παρέχει όλες τις σχετικές πληροφορίες που απαιτούνται από το μέρος εισαγωγής· και

β) δίνει στο μέρος εισαγωγής εύλογη πρόσβαση για την επιθεώρηση, τη δοκιμή, τον έλεγχο και την εφαρμογή άλλων σχετικών διαδικασιών.

4. Σε περίπτωση που το μέρος εισαγωγής διατηρεί κατάλογο εγκεκριμένων εγκαταστάσεων ή μονάδων για την εισαγωγή ενός εμπορεύματος, το εν λόγω μέρος εγκρίνει μια εγκατάσταση ή μονάδα που βρίσκεται στο έδαφος του μέρους εξαγωγής χωρίς προηγούμενη επιθεώρηση της εν λόγω εγκατάστασης ή μονάδας εάν:

α) το μέρος εξαγωγής έχει ζητήσει την εν λόγω έγκριση για την εγκατάσταση ή τη μονάδα, συνοδεύοντας το αίτημά του με τις κατάλληλες εγγυήσεις· και

β) πληρούνται οι όροι και οι διαδικασίες που ορίζονται στο παράρτημα 5-ΣΤ.

5. Συμπληρωματικά προς την παράγραφο 4, το μέρος εισαγωγής θέτει στη διάθεση του κοινού τους καταλόγους των εγκεκριμένων εγκαταστάσεων ή μονάδων.

6. Ένα μέρος πρέπει, κανονικά, να δέχεται μια αποστολή ρυθμιζόμενου εμπορεύματος χωρίς εκτελωνισμό του εμπορεύματος ανά αποστολή, εκτός εάν τα μέρη αποφασίσουν διαφορετικά.

7. Το μέρος εισαγωγής μπορεί να απαιτήσει από την αντίστοιχη αρμόδια αρχή του μέρους εξαγωγής να αποδείξει αντικειμενικά, κατά τρόπο ικανοποιητικό για το μέρος εισαγωγής, ότι οι απαιτήσεις εισαγωγής πληρούνται ή μπορούν να πληρούνται.

8. Τα μέρη θα πρέπει να ακολουθούν τη διαδικασία που προβλέπεται στο παράρτημα 5-Ζ σχετικά με τις ειδικές απαιτήσεις εισαγωγής για την υγεία των φυτών.

ΑΡΘΡΟ 5.8

Έλεγχος και επαλήθευση

1. Για τον σκοπό της διατήρησης της εμπιστοσύνης όσον αφορά την εφαρμογή του παρόντος κεφαλαίου, ένα μέρος μπορεί να προβεί σε έλεγχο ή σε επαλήθευση, ή και στα δύο, του συνόλου ή μέρους του προγράμματος ελέγχου που εφαρμόζει η αρμόδια αρχή του άλλου μέρους. Το μέρος καλύπτει τις δαπάνες του οι οποίες συνδέονται με τον έλεγχο ή την επαλήθευση.

2. Εάν τα μέρη αποφασίσουν σχετικά με τις αρχές και τις κατευθυντήριες γραμμές για τη διεξαγωγή ελέγχου ή επαλήθευσης, τις συμπεριλαμβάνουν στο παράρτημα 5-Η. Όταν ένα μέρος προβαίνει σε έλεγχο ή επαλήθευση, ακολουθεί τις αρχές και τις κατευθυντήριες γραμμές του παραρτήματος 5-Η.

ΑΡΘΡΟ 5.9

Πιστοποίηση εξαγωγών

1. Όταν για την εισαγωγή μιας αποστολής ζώντων ζώων ή ζωικών προϊόντων απαιτείται επίσημο πιστοποιητικό υγείας, και εάν το μέρος εισαγωγής έχει αποδεχτεί το μέτρο ΥΦΠ του μέρους εξαγωγής ως ισοδύναμο με το δικό του όσον αφορά τα εν λόγω ζώα ή ζωικά προϊόντα, τα μέρη χρησιμοποιούν το υπόδειγμα βεβαίωσης υγείας που ορίζεται στο παράρτημα 5-Θ για το εν λόγω πιστοποιητικό, εκτός εάν αποφασίσουν διαφορετικά. Σε περίπτωση που το αποφασίσουν, τα μέρη μπορούν να χρησιμοποιήσουν υπόδειγμα βεβαίωσης και για άλλα προϊόντα.

2. Στο παράρτημα 5-Θ καθορίζονται οι αρχές και οι κατευθυντήριες γραμμές για την πιστοποίηση των εξαγωγών, συμπεριλαμβανομένης της ηλεκτρονικής πιστοποίησης, της απόσυρσης ή της αντικατάστασης πιστοποιητικών, των γλωσσικών καθεστώτων και των υποδειγμάτων βεβαιώσεων.

ΑΡΘΡΟ 5.10

Έλεγχοι και τέλη εισαγωγών

1. Στο παράρτημα 5-Ι καθορίζονται οι αρχές και οι κατευθυντήριες γραμμές για τους ελέγχους και τα τέλη εισαγωγών, συμπεριλαμβανομένης της συχνότητας των ελέγχων εισαγωγών.

2. Εάν οι έλεγχοι εισαγωγών δείξουν μη συμμόρφωση με τις σχετικές απαιτήσεις εισαγωγής, τα μέτρα που θα λάβει το μέρος εισαγωγής πρέπει να βασίζονται σε αξιολόγηση του κινδύνου που ενέχει αυτή η μη συμμόρφωση και δεν πρέπει να περιορίζουν το εμπόριο περισσότερο απ' όσο απαιτείται για να επιτευχθεί το ενδεδειγμένο επίπεδο υγειονομικής ή φυτοϋγειονομικής προστασίας του εν λόγω μέρους.

3. Όταν είναι δυνατόν, το μέρος εισαγωγής ενημερώνει τον εισαγωγέα μιας μη συμμορφούμενης αποστολής, ή τον εκπρόσωπό του, για τους λόγους της μη συμμόρφωσης, και τους παρέχει τη δυνατότητα επανεξέτασης της απόφασης. Το μέρος εισαγωγής λαμβάνει υπόψη κάθε σχετική πληροφορία που υποβάλλεται για να βοηθήσει στην επανεξέταση.

4. Ένα μέρος μπορεί να εισπράττει τέλη για το κόστος της διεξαγωγής ελέγχων στα σύνορα, τα οποία δεν θα πρέπει να υπερβαίνουν το ποσό που απαιτείται για την κάλυψη του κόστους.

ΑΡΘΡΟ 5.11

Ενημέρωση και ανταλλαγή πληροφοριών

1. Κάθε μέρος ενημερώνει χωρίς αδικαιολόγητη καθυστέρηση το άλλο μέρος σχετικά με:

α) σημαντική μεταβολή της κατάστασης όσον αφορά τους επιβλαβείς οργανισμούς ή τις ασθένειες, όπως η εμφάνιση και η εξέλιξη μιας ασθένειας που περιλαμβάνεται στο παράρτημα 5-Β·

β) επιδημιολογικά ευρήματα σε σχέση με μια ασθένεια των ζώων η οποία δεν περιλαμβάνεται στο παράρτημα 5-Β ή αποτελεί νέα ασθένεια· και

γ) σημαντικό θέμα ασφάλειας των τροφίμων το οποίο αφορά ένα προϊόν που αποτελεί αντικείμενο εμπορικών συναλλαγών μεταξύ των μερών.

2. Τα μέρη καταβάλλουν κάθε δυνατή προσπάθεια ώστε να ανταλλάσσουν πληροφορίες για άλλα σχετικά θέματα όπως:

α) μεταβολή σε μέτρο ΥΦΠ ενός μέρους·

β) κάθε σημαντική αλλαγή στη δομή ή την οργάνωση της αρμόδιας αρχής ενός μέρους·

γ) κατόπιν αιτήματος, τα αποτελέσματα του επισήμου ελέγχου ενός μέρους, καθώς και μια έκθεση που αφορά τα αποτελέσματα του διενεργηθέντος ελέγχου·

δ) τα αποτελέσματα ενός ελέγχου εισαγωγών που προβλέπεται στο άρθρο 5.10, σε περίπτωση απορριφθείσας ή μη συμμορφούμενης αποστολής· και

ε) κατόπιν αιτήματος, ανάλυση κινδύνου ή επιστημονική γνωμοδότηση που έχει συντάξει ένα μέρος και η οποία είναι σχετική με το παρόν κεφάλαιο.

3. Εκτός εάν η μεικτή επιτροπή διαχείρισης αποφασίσει διαφορετικά, όταν οι πληροφορίες που αναφέρονται στην παράγραφο 1 ή 2 έχουν διατεθεί μέσω γνωστοποίησης στο κεντρικό μητρώο γνωστοποιήσεων του ΠΟΕ ή στον αρμόδιο διεθνή φορέα τυποποίησης, σύμφωνα με τους ισχύοντες κανόνες, τότε πληρούνται οι απαιτήσεις των παραγράφων 1 και 2, όπως αυτές ισχύουν για τις εν λόγω πληροφορίες.

ΑΡΘΡΟ 5.12

Τεχνικές διαβουλεύσεις

Εάν ένα μέρος έχει σοβαρές ανησυχίες όσον αφορά την ασφάλεια των τροφίμων, την υγεία των φυτών ή των ζώων, ή ένα μέτρο ΥΦΠ που έχει προτείνει ή θέσει σε εφαρμογή το άλλο μέρος, το εν λόγω μέρος μπορεί να ζητήσει τη διεξαγωγή τεχνικών διαβουλεύσεων με το άλλο μέρος. Το μέρος που αποτελεί αντικείμενο του αιτήματος θα πρέπει να απαντήσει στο αίτημα χωρίς αδικαιολόγητη καθυστέρηση. Κάθε μέρος καταβάλλει κάθε δυνατή προσπάθεια να παράσχει τις αναγκαίες πληροφορίες ώστε να αποφευχθούν οι διαταραχές στο εμπόριο και, ανάλογα με την περίπτωση, να βρεθεί αμοιβαία αποδεκτή λύση.

ΑΡΘΡΟ 5.13

Έκτακτα μέτρα ΥΦΠ

1. Κάθε μέρος ενημερώνει το άλλο μέρος σχετικά με ένα έκτακτο μέτρο ΥΦΠ εντός 24 ωρών από την απόφασή του να εφαρμόσει το εν λόγω μέτρο. Εάν ένα μέρος ζητήσει τη διεξαγωγή τεχνικών διαβουλεύσεων προκειμένου να εξεταστεί το έκτακτο μέτρο ΥΦΠ, οι εν λόγω τεχνικές διαβουλεύσεις πρέπει να διενεργούνται εντός 10 ημερών από τη γνωστοποίηση του έκτακτου μέτρου ΥΦΠ. Τα μέρη εξετάζουν κάθε πληροφορία που παρέχεται μέσω των τεχνικών διαβουλεύσεων.

2. Το μέρος εισαγωγής εξετάζει τις πληροφορίες που παρασχέθηκαν έγκαιρα από το μέρος εξαγωγής όταν λαμβάνει την απόφασή του σχετικά με μια αποστολή η οποία, κατά τη στιγμή της θέσπισης του έκτακτου μέτρου ΥΦΠ, μεταφέρεται μεταξύ των μερών.

ΑΡΘΡΟ 5.14

Μεικτή επιτροπή διαχείρισης για τα μέτρα υγειονομικής και φυτοϋγειονομικής προστασίας

1. Η μεικτή επιτροπή διαχείρισης για τα μέτρα υγειονομικής και φυτοϋγειονομικής προστασίας (εφεξής «μεικτή επιτροπή διαχείρισης»), η οποία συστήνεται βάσει του άρθρου 26.2 παράγραφος 1 στοιχείο δ), αποτελείται από εκπροσώπους των ρυθμιστικών φορέων και του εμπορικού κλάδου κάθε μέρους, οι οποίοι είναι αρμόδιοι για τα μέτρα ΥΦΠ.

2. Στα καθήκοντα της κοινής επιτροπής διαχείρισης περιλαμβάνονται:

α) η παρακολούθηση της εφαρμογής του παρόντος κεφαλαίου και η εξέταση κάθε θέματος σχετικού με το παρόν κεφάλαιο, καθώς και όλων των θεμάτων που ενδέχεται να προκύψουν όσον αφορά την εφαρμογή του·

β) η παροχή κατευθύνσεων για τον εντοπισμό, την ιεράρχηση, τη διαχείριση και την επίλυση ζητημάτων·

γ) η εξέταση τυχόν αιτημάτων από ένα μέρος για τροποποίηση ενός ελέγχου εισαγωγών·

δ) τουλάχιστον μία φορά ανά έτος, η αναθεώρηση των παραρτημάτων του παρόντος κεφαλαίου, ιδίως με βάση την πρόοδο που σημειώνεται στο πλαίσιο των διαβουλεύσεων που προβλέπονται στην παρούσα συμφωνία. Μετά από αυτή την αναθεώρηση, η μεικτή επιτροπή διαχείρισης μπορεί να αποφασίσει να τροποποιήσει τα παραρτήματα του παρόντος κεφαλαίου. Τα μέρη δύνανται να εγκρίνουν την απόφαση της μεικτής επιτροπής διαχείρισης, σύμφωνα με τις αντίστοιχες διαδικασίες τους που απαιτούνται για την έναρξη ισχύος της τροποποίησης. Η απόφαση τίθεται σε ισχύ κατά την ημερομηνία που συμφωνείται από τα μέρη·

ε) η παρακολούθηση της εφαρμογής της απόφασης που αναφέρεται στο στοιχείο δ) ανωτέρω, καθώς και η υλοποίηση των μέτρων που αναφέρονται στο στοιχείο δ) ανωτέρω·

στ) η παροχή ενός τακτικού φόρουμ για την ανταλλαγή πληροφοριών σχετικά με το κανονιστικό σύστημα κάθε μέρους, συμπεριλαμβανομένης της βάσης για ένα μέτρο ΥΦΠ σε ό,τι αφορά τα επιστημονικά στοιχεία και την εκτίμηση κινδύνου· και

ζ) η κατάρτιση και η διατήρηση ενός εγγράφου όπου περιγράφεται αναλυτικά η πορεία των συζητήσεων μεταξύ των μερών σχετικά με τις εργασίες τους για την αναγνώριση της ισοδυναμίας συγκεκριμένων μέτρων ΥΦΠ.

3. Η μεικτή επιτροπή διαχείρισης μπορεί, μεταξύ άλλων:

α) να εντοπίζει ευκαιρίες για μεγαλύτερη διμερή δέσμευση, καθώς και για ενίσχυση των σχέσεων, οι οποίες μπορούν να περιλαμβάνουν την ανταλλαγή υπαλλήλων·

β) να συζητά, σε πρώιμο στάδιο, σχετικά με μια αλλαγή ή μια προτεινόμενη αλλαγή σε ένα μέτρο ΥΦΠ που εξετάζεται·

γ) να διευκολύνει την καλύτερη κατανόηση μεταξύ των μερών σε ό,τι αφορά την εφαρμογή της συμφωνίας ΥΦΠ, και να προωθεί τη συνεργασία μεταξύ των μερών σχετικά με ζητήματα ΥΦΠ που βρίσκονται υπό συζήτηση σε πολυμερή φόρουμ, στα οποία περιλαμβάνονται η επιτροπή μέτρων υγειονομικής και φυτοϋγειονομικής προστασίας του ΠΟΕ και οι διεθνείς φορείς τυποποίησης, ανάλογα με την περίπτωση· ή

δ) να εντοπίζει και να συζητά, σε πρώιμο στάδιο, τις πρωτοβουλίες που έχουν στοιχεία ΥΦΠ, και οι οποίες θα επωφελούνταν από τη συνεργασία.

4. Η μεικτή επιτροπή διαχείρισης μπορεί να συγκροτεί ομάδες εργασίας αποτελούμενες από εκπροσώπους των μερών σε επίπεδο εμπειρογνωμόνων, με σκοπό την αντιμετώπιση ειδικών ζητημάτων ΥΦΠ.

5. Τα μέρη μπορούν να παραπέμπουν οποιοδήποτε ζήτημα στη μεικτή επιτροπή διαχείρισης. Η μεικτή επιτροπή διαχείρισης θα πρέπει να εξετάζει το ζήτημα αυτό το ταχύτερο δυνατόν.

6. Εάν η μεικτή επιτροπή διαχείρισης δεν είναι σε θέση να επιλύσει ένα πρόβλημα το ταχύτερο δυνατόν, τότε, κατόπιν αιτήματος ενός εκ των μερών, το αναφέρει άμεσα στη μεικτή επιτροπή ΣΟΕΣ.

7. Εκτός εάν τα μέρη αποφασίσουν διαφορετικά, η μεικτή επιτροπή διαχείρισης συνέρχεται και καταρτίζει το πρόγραμμα εργασίας της το αργότερο 180 ημέρες μετά την έναρξη ισχύος της παρούσας συμφωνίας, και τον εσωτερικό κανονισμό της το αργότερο ένα έτος μετά την έναρξη ισχύος της παρούσας συμφωνίας.

8. Μετά την αρχική της συνεδρίαση, η μεικτή επιτροπή διαχείρισης συνέρχεται ανάλογα με τις ανάγκες, κατά κανόνα δε σε ετήσια βάση. Η μεικτή επιτροπή διαχείρισης μπορεί να αποφασίσει την πραγματοποίηση συνεδρίασης μέσω βιντεοδιάσκεψης ή τηλεδιάσκεψης, και μπορεί επίσης να εξετάζει θέματα εκτός συνεδριάσεων δι' αλληλογραφίας.

9. Η μεικτή επιτροπή διαχείρισης υποβάλλει στη μεικτή επιτροπή ΣΟΕΣ ετήσια έκθεση σχετικά με τις δραστηριότητες και το πρόγραμμα εργασίας της.

10. Κατά την έναρξη ισχύος της παρούσας συμφωνίας, κάθε μέρος ορίζει ένα σημείο επαφής με σκοπό τον συντονισμό της ημερήσιας διάταξης της μεικτής επιτροπής διαχείρισης και τη διευκόλυνση της επικοινωνίας για θέματα ΥΦΠ, και ενημερώνει σχετικά εγγράφως το άλλο μέρος.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΕΞΙ

ΔΙΕΥΚΟΛΥΝΣΗ ΤΕΛΩΝΕΙΑΚΩΝ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΩΝ ΚΑΙ ΕΜΠΟΡΙΚΩΝ ΣΥΝΑΛΛΑΓΩΝ

ΑΡΘΡΟ 6.1

Στόχοι και αρχές

1. Τα μέρη αναγνωρίζουν τη σημασία των ζητημάτων που αφορούν τη διευκόλυνση των τελωνειακών διαδικασιών και των εμπορικών συναλλαγών στο μεταβαλλόμενο παγκόσμιο εμπορικό περιβάλλον.

2. Τα μέρη συνεργάζονται στο μέτρο του δυνατού και ανταλλάσσουν πληροφορίες, μεταξύ των οποίων πληροφορίες σχετικά με τις βέλτιστες πρακτικές, με στόχο να προαγάγουν την εφαρμογή των μέτρων διευκόλυνσης των συναλλαγών που προβλέπει η παρούσα συμφωνία και τη συμμόρφωση με τα μέτρα αυτά.

3. Τα μέτρα για τη διευκόλυνση των συναλλαγών δεν παρεμποδίζουν τη λειτουργία των μηχανισμών για την προστασία ενός προσώπου μέσω της αποτελεσματικής επιβολής και τήρησης της νομοθεσίας ενός μέρους.

4. Οι απαιτήσεις και οι διαδικασίες για τις εισαγωγές, τις εξαγωγές και τη διαμετακόμιση δεν είναι περισσότερο διοικητικά επαχθείς ή περιοριστικές για το εμπόριο απ’ όσο είναι αναγκαίο για την επίτευξη ενός θεμιτού στόχου.

5. Τα υφιστάμενα διεθνή μέσα και πρότυπα που εφαρμόζονται στον τομέα του εμπορίου και των τελωνείων αποτελούν τη βάση των απαιτήσεων και των διαδικασιών εισαγωγών, εξαγωγών και διαμετακόμισης, εκτός εάν εν λόγω μέσα και πρότυπα θα αποτελούσαν μη αποτελεσματικό ή ακατάλληλο μέσο για την εκπλήρωση του θεμιτού επιδιωκόμενου στόχου.

ΑΡΘΡΟ 6.2

Διαφάνεια

1. Κάθε μέρος δημοσιεύει ή καθιστά διαθέσιμα με άλλον τρόπο, μεταξύ άλλων και με ηλεκτρονικά μέσα, τη νομοθεσία, τους κανονισμούς, τις δικαστικές αποφάσεις και τις διοικητικές πολιτικές που σχετίζονται με τις απαιτήσεις για τις εισαγωγές ή τις εξαγωγές αγαθών.

2. Κάθε μέρος καταβάλλει κάθε δυνατή προσπάθεια για να δημοσιοποιεί, μεταξύ άλλων και στο διαδίκτυο, τους προτεινόμενους κανονισμούς και διοικητικές πολιτικές που σχετίζονται με τελωνειακά ζητήματα και για να παρέχει στους ενδιαφερομένους τη δυνατότητα να υποβάλουν παρατηρήσεις πριν από την έγκρισή τους.

3. Κάθε μέρος ορίζει ή διατηρεί ένα ή περισσότερα σημεία επαφής για την υποβολή ερωτήσεων από τους ενδιαφερομένους σχετικά με τελωνειακά ζητήματα και διαθέτει στο διαδίκτυο πληροφορίες σχετικά με τις διαδικασίες υποβολής των εν λόγω ερωτήσεων.

ΑΡΘΡΟ 6.3

Θέση των αγαθών σε ελεύθερη κυκλοφορία

1. Κάθε μέρος θεσπίζει ή διατηρεί απλουστευμένες τελωνειακές διαδικασίες για την αποτελεσματική θέση των αγαθών σε ελεύθερη κυκλοφορία, με στόχο τη διευκόλυνση των εμπορικών συναλλαγών μεταξύ των μερών και τη μείωση του κόστους για τους εισαγωγείς και τους εξαγωγείς.

2. Κάθε μέρος εξασφαλίζει ότι οι εν λόγω απλουστευμένες διαδικασίες:

α) επιτρέπουν τη θέση των αγαθών σε ελεύθερη κυκλοφορία εντός χρονικού διαστήματος όχι μεγαλύτερου από αυτό που απαιτείται για την εξασφάλιση της συμμόρφωσης με τη νομοθεσία του·

β) επιτρέπουν τη θέση σε ελεύθερη κυκλοφορία των αγαθών —και, στο μέτρο του δυνατού, αγαθών που υπόκεινται σε έλεγχο ή ρύθμιση— στο πρώτο σημείο άφιξης·

γ) καταβάλλουν κάθε δυνατή προσπάθεια ώστε να καθίσταται δυνατή η ταχεία θέση σε ελεύθερη κυκλοφορία των αγαθών για τα οποία είναι επείγον να γίνει εκτελωνισμός·

δ) επιτρέπουν σε έναν εισαγωγέα ή στον εκπρόσωπό του την ανάκτηση αγαθών από τον τελωνειακό έλεγχο πριν από τον οριστικό καθορισμό και την πληρωμή των δασμών, των φόρων και των τελών. Πριν από τη θέση των αγαθών σε ελεύθερη κυκλοφορία, ένα μέρος μπορεί να ζητήσει από έναν εισαγωγέα να παράσχει επαρκείς εγγυήσεις υπό μορφή τριτεγγύησης, κατάθεσης ή άλλου κατάλληλου μέσου· και

ε) προβλέπουν, σύμφωνα με την εθνική νομοθεσία του, απλουστευμένες απαιτήσεις τεκμηρίωσης για τη διάθεση στην αγορά χαμηλής αξίας αγαθών, όπως αυτά καθορίζονται από κάθε μέρος.

3. Στο πλαίσιο των απλουστευμένων διαδικασιών του, κάθε μέρος δύναται να απαιτεί την υποβολή αναλυτικότερων πληροφοριών μέσω λογιστικών ελέγχων και επαληθεύσεων μετά την εισαγωγή, ανάλογα με την περίπτωση.

4. Κάθε μέρος επιτρέπει την ταχεία θέση των αγαθών σε ελεύθερη κυκλοφορία και, στο μέτρο του δυνατού και ανάλογα με την περίπτωση:

α) προβλέπει την εκ των προτέρων ηλεκτρονική υποβολή και επεξεργασία των πληροφοριών πριν από την άφιξη των αγαθών, ώστε να είναι δυνατή η θέση τους σε ελεύθερη κυκλοφορία κατά την άφιξη, εάν δεν έχει εντοπιστεί κίνδυνος και δεν πρόκειται να εκτελεστούν δειγματοληπτικοί έλεγχοι· και

β) προβλέπει τον εκτελωνισμό ορισμένων αγαθών με ελάχιστο αριθμό εγγράφων.

5. Στον βαθμό που είναι εφικτό, κάθε μέρος εξασφαλίζει ότι οι αρχές και οι υπηρεσίες του που ασχολούνται με διασυνοριακούς και άλλους ελέγχους εισαγωγών και εξαγωγών συνεργάζονται και συντονίζουν τις προσπάθειές τους με στόχο τη διευκόλυνση των εμπορικών συναλλαγών μέσω, μεταξύ άλλων, της σύγκλισης των απαιτήσεων για στοιχεία και για έγγραφα εισαγωγών και εξαγωγών, και της δημιουργίας ενιαίου σημείου για επαλήθευση εγγράφων και φυσική επαλήθευση των αποστολών.

6. Κάθε μέρος εξασφαλίζει, στο μέτρο του δυνατού, τον συντονισμό των απαιτήσεών του όσον αφορά τις εισαγωγές και εξαγωγές αγαθών με στόχο τη διευκόλυνση των εμπορικών συναλλαγών, ανεξάρτητα από το αν η τήρηση αυτών των απαιτήσεων ελέγχεται από κάποια υπηρεσία ή από τις τελωνειακές αρχές για λογαριασμό της εν λόγω υπηρεσίας.

ΑΡΘΡΟ 6.4

Δασμολογητέα αξία

1. Η συμφωνία για τη δασμολογητέα αξία διέπει τη δασμολογητέα αξία που εφαρμόζεται στο εκατέρωθεν εμπόριο μεταξύ των μερών.

2. Τα μέρη συνεργάζονται με σκοπό την επίτευξη κοινής προσέγγισης σε ζητήματα που αφορούν τη δασμολογητέα αξία.

ΑΡΘΡΟ 6.5

Κατάταξη των αγαθών

Η κατάταξη των αγαθών κατά τις συναλλαγές μεταξύ των μερών βάσει της παρούσας συμφωνίας καθορίζεται στην αντίστοιχη δασμολογική ονοματολογία κάθε μέρους σύμφωνα με το εναρμονισμένο σύστημα.

ΑΡΘΡΟ 6.6

Τέλη και επιβαρύνσεις

Κάθε μέρος δημοσιεύει ή καθιστά διαθέσιμες με άλλον τρόπο πληροφορίες σχετικά με τα τέλη και τις επιβαρύνσεις που επιβάλλουν οι τελωνειακές αρχές του εν λόγω μέρους, μεταξύ άλλων και με ηλεκτρονικά μέσα. Στις πληροφορίες αυτές περιλαμβάνονται τα ισχύοντα τέλη και επιβαρύνσεις, συγκεκριμένη αιτιολόγηση για το τέλος ή την επιβάρυνση, η αρμόδια αρχή, και η προθεσμία και ο τρόπος πληρωμής. Κανένα μέρος δεν επιβάλλει νέα ή τροποποιημένα τέλη και επιβαρύνσεις προτού δημοσιεύσει ή καταστήσει διαθέσιμες με άλλον τρόπο τις εν λόγω πληροφορίες.

ΑΡΘΡΟ 6.7

Διαχείριση κινδύνου

1. Κάθε μέρος στηρίζει τις διαδικασίες εξέτασης και θέσης σε ελεύθερη κυκλοφορία, καθώς και τις διαδικασίες επαλήθευσης μετά την εισαγωγή που εφαρμόζει, σε αρχές και ελέγχους εκτίμησης του κινδύνου, αντί να απαιτεί την αναλυτική εξέταση κάθε αποστολής που βρίσκεται στο στάδιο της εισαγωγής ώστε να ελεγχθεί η συμμόρφωσή της με τις απαιτήσεις εισαγωγής.

2. Κάθε μέρος θεσπίζει και εφαρμόζει τις απαιτήσεις και τις διαδικασίες εισαγωγής, εξαγωγής, διαμετακόμισης και μεταφόρτωσης που ακολουθεί σε σχέση με τα αγαθά με βάση τις αρχές διαχείρισης κινδύνου και εστιάζει τα μέτρα συμμόρφωσης στις συναλλαγές που χρήζουν προσοχής.

3. Οι παράγραφοι 1 και 2 δεν εμποδίζουν ένα μέρος από τη διενέργεια ποιοτικού ελέγχου και αξιολογήσεων της συμμόρφωσης που μπορεί να απαιτούν πιο διεξοδικές εξετάσεις.

ΑΡΘΡΟ 6.8

Αυτοματοποίηση

1. Κάθε μέρος χρησιμοποιεί τεχνολογίες πληροφοριών οι οποίες επιταχύνουν τις διαδικασίες του για τη θέση των αγαθών σε ελεύθερη κυκλοφορία με σκοπό τη διευκόλυνση των εμπορικών συναλλαγών, συμπεριλαμβανομένων των συναλλαγών μεταξύ των μερών.

2. Κάθε μέρος:

α) καταβάλλει κάθε δυνατή προσπάθεια για να καταστήσει διαθέσιμα, με ηλεκτρονικά μέσα, τα τελωνειακά έντυπα που απαιτούνται για την εισαγωγή ή εξαγωγή αγαθών·

β) επιτρέπει, με την επιφύλαξη της νομοθεσίας του, την υποβολή αυτών των τελωνειακών εντύπων σε ηλεκτρονική μορφή· και

γ) εάν είναι δυνατόν, μέσω των τελωνειακών αρχών του, προβλέπει την ηλεκτρονική ανταλλαγή πληροφοριών με την εμπορική του κοινότητα.

3. Κάθε μέρος καταβάλλει κάθε δυνατή προσπάθεια ώστε:

α) να αναπτύσσει ή να διατηρεί συστήματα ενιαίας θυρίδας με στόχο τη διευκόλυνση της ενιαίας, ηλεκτρονικής υποβολής των πληροφοριών που απαιτούνται από τελωνειακές και μη τελωνειακές νομοθετικές διατάξεις για τη διασυνοριακή διακίνηση αγαθών· και

β) να αναπτύσσει ένα σύνολο στοιχείων δεδομένων και διαδικασιών σύμφωνα με το υπόδειγμα δεδομένων του Παγκόσμιου Οργανισμού Τελωνείων (εφεξής «ΠΟΤ») και τις σχετικές συστάσεις και κατευθυντήριες γραμμές του ΠΟΤ.

4. Τα μέρη προσπαθούν να συνεργάζονται για την ανάπτυξη διαλειτουργικών ηλεκτρονικών συστημάτων, λαμβάνοντας μεταξύ άλλων υπόψη τις εργασίες του ΠΟΤ, με στόχο τη διευκόλυνση των εμπορικών συναλλαγών μεταξύ των μερών.

ΑΡΘΡΟ 6.9

Εκ των προτέρων έκδοση αποφάσεων

1. Κατόπιν γραπτού αιτήματος, κάθε μέρος εκδίδει εκ των προτέρων αποφάσεις σχετικά με τη δασμολογική κατάταξη σύμφωνα με τη νομοθεσία του.

2. Με την επιφύλαξη των απαιτήσεων περί εμπιστευτικότητας, κάθε μέρος δημοσιεύει, για παράδειγμα στο διαδίκτυο, πληροφορίες σχετικά με τις εκ των προτέρων αποφάσεις του για τη δασμολογική κατάταξη οι οποίες είναι σημαντικές για την κατανόηση και την εφαρμογή των κανόνων δασμολογικής κατάταξης.

3. Για να διευκολύνονται οι εμπορικές συναλλαγές, τα μέρη περιλαμβάνουν στον διμερή τους διάλογο τακτικές ενημερώσεις όσον αφορά αλλαγές στους αντίστοιχους νόμους τους και μέτρα εφαρμογής σχετικά με τα ζητήματα που αναφέρονται στις παραγράφους 1 και 2.

ΑΡΘΡΟ 6.10

Επανεξέταση και προσφυγή

1. Κάθε μέρος διασφαλίζει ότι μια διοικητική πράξη ή επίσημη απόφαση που έχει ληφθεί σχετικά με την εισαγωγή αγαθών μπορεί να επανεξεταστεί αμέσως από τα τακτικά, διαιτητικά ή διοικητικά δικαστήρια ή μέσω διοικητικών διαδικασιών.

2. Το δικαστήριο ή ο υπάλληλος που ενεργεί σύμφωνα με τις εν λόγω διοικητικές διαδικασίες είναι ανεξάρτητος από τον υπάλληλο ή την υπηρεσία που εξέδωσε την απόφαση και έχει την αρμοδιότητα για να διατηρήσει, να τροποποιήσει ή να ανακαλέσει την απόφαση σύμφωνα με τη νομοθεσία του μέρους.

3. Προτού επιβάλει σε ένα πρόσωπο να ζητήσει αποκατάσταση σε πιο επίσημο ή σε δικαστικό επίπεδο, κάθε μέρος προβλέπει ένα διοικητικό επίπεδο προσφυγής ή επανεξέτασης, το οποίο είναι ανεξάρτητο από τον υπάλληλο ή την υπηρεσία που είναι αρμόδια για την αρχική δράση ή απόφαση.

4. Κάθε μέρος παρέχει σε ένα πρόσωπο το οποίο έχει παραλάβει μια εκ των προτέρων απόφαση σύμφωνα με το άρθρο 6.9 το ίδιο ουσιαστικά δικαίωμα επανεξέτασης και προσφυγής για εκ των προτέρων αποφάσεις των τελωνειακών αρχών του με αυτό που παρέχει στους εισαγωγείς στο έδαφός του.

ΑΡΘΡΟ 6.11

Κυρώσεις

Κάθε μέρος διασφαλίζει ότι η τελωνειακή του νομοθεσία προβλέπει ότι οι κυρώσεις που επιβάλλονται για παραβιάσεις της είναι ανάλογες της παραβίασης και δεν συνεπάγονται διακριτική μεταχείριση, και ότι η εφαρμογή αυτών των κυρώσεων δεν προκαλεί αδικαιολόγητες καθυστερήσεις.

ΑΡΘΡΟ 6.12

Εμπιστευτικότητα

1. Κάθε μέρος αντιμετωπίζει, σύμφωνα με τη νομοθεσία του, ως αυστηρά εμπιστευτικές όλες τις πληροφορίες που λαμβάνονται βάσει του παρόντος κεφαλαίου και οι οποίες είναι εκ φύσεως εμπιστευτικές ή παρέχονται εμπιστευτικά, και προστατεύει αυτές τις πληροφορίες από κοινοποίηση η οποία θα μπορούσε να βλάψει την ανταγωνιστική θέση του προσώπου που παρέχει τις πληροφορίες.

2. Αν το μέρος που λαμβάνει τις πληροφορίες που αναφέρονται στην παράγραφο 1 υποχρεούται βάσει της νομοθεσίας του να κοινοποιήσει τις πληροφορίες, ενημερώνει το μέρος ή πρόσωπο που παρείχε τις εν λόγω πληροφορίες.

3. Κάθε μέρος διασφαλίζει ότι οι εμπιστευτικές πληροφορίες που συλλέγονται βάσει του παρόντος κεφαλαίου δεν μπορούν να χρησιμοποιηθούν για σκοπούς άλλους από τη διαχείριση και την εφαρμογή τελωνειακών διαδικασιών, παρά μόνο κατόπιν άδειας από το μέρος ή το πρόσωπο που παρείχε τις εν λόγω εμπιστευτικές πληροφορίες.

4. Ένα μέρος μπορεί να επιτρέψει τη χρήση των πληροφοριών που συλλέγονται βάσει του παρόντος κεφαλαίου σε διοικητικές, δικαστικές ή οιονεί δικαστικές διαδικασίες που έχουν κινηθεί λόγω μη συμμόρφωσης με διατάξεις σχετικές με τελωνειακές διαδικασίες οι οποίες αποσκοπούν στην εφαρμογή του παρόντος κεφαλαίου. Πριν από την εν λόγω χρήση, το μέρος αυτό ενημερώνει το μέρος ή το πρόσωπο που παρείχε τις πληροφορίες.

ΑΡΘΡΟ 6.13

Συνεργασία

1. Τα μέρη εξακολουθούν να συνεργάζονται σε διεθνή φόρουμ, όπως ο ΠΟΤ, για την επίτευξη αμοιβαία αναγνωρισμένων στόχων, συμπεριλαμβανομένων εκείνων που ορίζονται στο πλαίσιο προτύπων του ΠΟΤ για την ασφάλεια και τη διευκόλυνση του παγκόσμιου εμπορίου.

2. Τα μέρη επανεξετάζουν τακτικά σχετικές διεθνείς πρωτοβουλίες για τη διευκόλυνση του εμπορίου, μεταξύ των οποίων η σύνοψη των συστάσεων για τη διευκόλυνση του εμπορίου που έχουν καταρτίσει η Διάσκεψη των Ηνωμένων Εθνών για το Εμπόριο και την Ανάπτυξη και η Οικονομική Επιτροπή των Ηνωμένων Εθνών για την Ευρώπη, προκειμένου να προσδιορίσουν τομείς στους οποίους η περαιτέρω κοινή δράση θα μπορούσε να διευκολύνει τις εμπορικές συναλλαγές μεταξύ των μερών και να προαγάγει κοινούς πολυμερείς στόχους.

3. Τα μέρη συνεργάζονται βάσει της *συμφωνίας μεταξύ του Καναδά και της Ευρωπαϊκής Κοινότητας για την τελωνειακή συνεργασία και αμοιβαία συνδρομή σε τελωνειακά ζητήματα*, η οποία υπογράφηκε στην Οτάβα στις 4 Δεκεμβρίου 1997 («συμφωνία τελωνειακής συνεργασίας Καναδά-ΕΕ»).

4. Τα μέρη παρέχουν αμοιβαία συνδρομή σε τελωνειακά θέματα βάσει της συμφωνίας τελωνειακής συνεργασίας Καναδά-ΕΕ, μεταξύ των οποίων για θέματα που σχετίζονται με εικαζόμενη παραβίαση της τελωνειακής νομοθεσίας ενός μέρους, όπως ορίζεται στην εν λόγω συμφωνία, και με την εφαρμογή της παρούσας συμφωνίας.

ΑΡΘΡΟ 6.14

Μεικτή επιτροπή τελωνειακής συνεργασίας

1. Η μεικτή επιτροπή τελωνειακής συνεργασίας, στην οποία εκχωρείται η δυνατότητα να ενεργεί υπό την αιγίδα της μεικτής επιτροπής ΣΟΕΣ ως ειδική επιτροπή σύμφωνα με το άρθρο 26.2 (Ειδικές επιτροπές) παράγραφος 1 στοιχείο γ), εξασφαλίζει την εύρυθμη λειτουργία του παρόντος κεφαλαίου και του πρωτοκόλλου σχετικά με τους κανόνες καταγωγής και τις διαδικασίες καταγωγής, καθώς και του άρθρου 20.43 (Πεδίο εφαρμογής των συνοριακών μέτρων) και του άρθρου 2.8 (Προσωρινή αναστολή της προτιμησιακής δασμολογικής μεταχείρισης). Η μεικτή επιτροπή τελωνειακής συνεργασίας εξετάζει ζητήματα που προκύπτουν από την εφαρμογή τους σύμφωνα με τους στόχους της παρούσας συμφωνίας.

2. Για θέματα που καλύπτονται από την παρούσα συμφωνία, η μεικτή επιτροπή τελωνειακής συνεργασίας αποτελείται από εκπροσώπους των τελωνειακών, εμπορικών ή άλλων αρμόδιων αρχών, όπως κρίνει σκόπιμο κάθε μέρος.

3. Κάθε μέρος διασφαλίζει ότι οι εκπρόσωποί του στις συνεδριάσεις της μεικτής επιτροπής τελωνειακής συνεργασίας διαθέτουν εξειδικευμένες γνώσεις οι οποίες ανταποκρίνονται στα σημεία της ημερήσιας διάταξης. Η μεικτή επιτροπή τελωνειακής συνεργασίας συνεδριάζει σε ειδική σύνθεση εμπειρογνωμόνων προκειμένου να εξετάσει θέματα που αφορούν τους κανόνες ή τις διαδικασίες καταγωγής, είτε ως «μεικτή επιτροπή τελωνειακής συνεργασίας – κανόνες καταγωγής» είτε ως «μεικτή επιτροπή τελωνειακής συνεργασίας – διαδικασίες καταγωγής».

4. Η μεικτή επιτροπή τελωνειακής συνεργασίας μπορεί να διατυπώνει ψηφίσματα, συστάσεις ή γνώμες και να υποβάλλει στη μεικτή επιτροπή ΣΟΕΣ σχέδια αποφάσεων τις οποίες θεωρεί αναγκαίες για την επίτευξη των κοινών στόχων και τη σωστή λειτουργία των μηχανισμών που θεσπίζονται στο παρόν κεφάλαιο και στο πρωτόκολλο σχετικά με τους κανόνες καταγωγής και τις διαδικασίες καταγωγής, καθώς και στο άρθρο 20.43 (Πεδίο εφαρμογής των συνοριακών μέτρων) και το άρθρο 2.8 (Προσωρινή αναστολή της προτιμησιακής δασμολογικής μεταχείρισης).

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΕΠΤΑ

ΕΠΙΔΟΤΗΣΕΙΣ

ΑΡΘΡΟ 7.1

Ορισμός της επιδότησης

1. Για τους σκοπούς της παρούσας συμφωνίας, ως **επιδότηση** νοείται ένα μέτρο που σχετίζεται με εμπορευματικές συναλλαγές, το οποίο πληροί τους όρους που καθορίζονται στο άρθρο 1.1 της συμφωνίας ΕΑΜ.

2. Μια επιδότηση εμπίπτει στο παρόν κεφάλαιο μόνο εάν έχει ατομικό χαρακτήρα κατά την έννοια του άρθρου 2 της συμφωνίας ΕΑΜ.

ΑΡΘΡΟ 7.2

Διαφάνεια

1. Κάθε δύο έτη, κάθε μέρος ενημερώνει το άλλο μέρος σχετικά με τα ακόλουθα όσον αφορά τις επιδοτήσεις που χορηγεί ή διατηρεί στο έδαφός του:

α) τη νομική βάση της επιδότησης·

β) τη μορφή της επιδότησης· και

γ) το ποσό της επιδότησης ή το ποσό που έχει προϋπολογιστεί για την επιδότηση.

2. Οι κοινοποιήσεις προς τον ΠΟΕ βάσει του άρθρου 25.1 της συμφωνίας ΕΑΜ θεωρείται ότι πληρούν την απαίτηση που καθορίζεται στην παράγραφο 1.

3. Κατόπιν αιτήματος του άλλου μέρους, ένα μέρος παρέχει αμέσως πληροφορίες και απαντά σε ερωτήματα σχετικά με συγκεκριμένες περιπτώσεις κρατικής στήριξης οι οποίες σχετίζονται με τις συναλλαγές στον τομέα των υπηρεσιών που παρέχονται στο έδαφός του.

ΑΡΘΡΟ 7.3

Διαβουλεύσεις για επιδοτήσεις και κρατική στήριξη σε τομείς εκτός της γεωργίας και της αλιείας

1. Εάν ένα μέρος θεωρεί ότι μια επιδότηση ή μια συγκεκριμένη περίπτωση κρατικής στήριξης σχετικά με τις συναλλαγές στον τομέα των υπηρεσιών, η οποία χορηγείται από το άλλο μέρος, επηρεάζει ή ενδέχεται να επηρεάσει δυσμενώς τα συμφέροντά του, μπορεί να εκφράσει τις ανησυχίες του στο άλλο μέρος και να ζητήσει διαβουλεύσεις επί του θέματος. Το απαντών μέρος εξετάζει αναλυτικά και ευνοϊκά το αίτημα αυτό.

2. Κατά τη διάρκεια των διαβουλεύσεων ένα μέρος μπορεί να ζητά πρόσθετες πληροφορίες σχετικά με μια επιδότηση ή μια συγκεκριμένη περίπτωση κρατικής στήριξης σχετικά με τις συναλλαγές στον τομέα των υπηρεσιών η οποία χορηγείται από το άλλο μέρος, συμπεριλαμβανομένων του στόχου της πολιτικής αυτής, του χορηγούμενου ποσού, καθώς και των μέτρων που λαμβάνονται για τον περιορισμό των δυνητικών στρεβλωτικών επιπτώσεων στο εμπόριο.

3. Με βάση τις διαβουλεύσεις, το απαντών μέρος καταβάλλει κάθε δυνατή προσπάθεια ώστε να εξαλείψει ή να ελαχιστοποιήσει τυχόν αρνητικές επιπτώσεις της επιδότησης, ή της συγκεκριμένης περίπτωσης κρατικής στήριξης σχετικά με τις συναλλαγές στον τομέα των υπηρεσιών, στα συμφέροντα του αιτούντος μέρους.

4. Το παρόν άρθρο δεν ισχύει για επιδοτήσεις που σχετίζονται με γεωργικά και αλιευτικά προϊόντα, και ισχύει με την επιφύλαξη των άρθρων 7.4 και 7.5.

ΑΡΘΡΟ 7.4

Διαβουλεύσεις για επιδοτήσεις που σχετίζονται με
γεωργικά και αλιευτικά προϊόντα

1. Τα μέρη συμμερίζονται τον στόχο της από κοινού καταβολής προσπάθειας με στόχο την επίτευξη συμφωνίας:

α) για την περαιτέρω ενίσχυση των πολυμερών ρυθμίσεων και κανόνων για το εμπόριο γεωργικών προϊόντων στο πλαίσιο του ΠΟΕ· και

β) για την ανάπτυξη μιας συνολικής, πολυμερούς λύσης για τις επιδοτήσεις στον τομέα της αλιείας.

2. Εάν ένα μέρος θεωρεί ότι μια επιδότηση ή η παροχή κρατικής στήριξης από το άλλο μέρος επηρεάζει ή ενδέχεται να επηρεάσει δυσμενώς τα συμφέροντά του όσον αφορά τα γεωργικά ή τα αλιευτικά προϊόντα, μπορεί να εκφράσει τις ανησυχίες του στο άλλο μέρος και να ζητήσει διαβουλεύσεις επί του θέματος.

3. Το απαντών μέρος εξετάζει αναλυτικά και ευνοϊκά το αίτημα αυτό και καταβάλλει κάθε δυνατή προσπάθεια ώστε να εξαλείψει ή να ελαχιστοποιήσει τις αρνητικές επιπτώσεις της επιδότησης, ή της παροχής κρατικής στήριξης, στα συμφέροντα του αιτούντος μέρους όσον αφορά τα γεωργικά και αλιευτικά προϊόντα.

ΑΡΘΡΟ 7.5

Εξαγωγικές επιδοτήσεις για γεωργικά προϊόντα

1. Για τους σκοπούς του παρόντος άρθρου ισχύουν οι ακόλουθοι ορισμοί:

α) **εξαγωγική επιδότηση**: εξαγωγική επιδότηση όπως ορίζεται στο άρθρο 1 στοιχείο ε) της συμφωνίας για τη γεωργία· και

β) **πλήρης κατάργηση** δασμού: σε περιπτώσεις όπου υπάρχουν δασμολογικές ποσοστώσεις, η κατάργηση είτε του δασμού εντός της ποσόστωσης είτε του δασμού που ισχύει σε περίπτωση υπέρβασης αυτής.

2. Κανένα μέρος δεν θεσπίζει ούτε διατηρεί εξαγωγική επιδότηση για γεωργικό προϊόν το οποίο εξάγεται, ή ενσωματώνεται σε προϊόν που εξάγεται, στο έδαφος του άλλου μέρους αφού το άλλο μέρος έχει προβεί σε πλήρη κατάργηση του δασμού, αμέσως ή μετά τη μεταβατική περίοδο, για το εν λόγω γεωργικό προϊόν σύμφωνα με το παράρτημα 2-Α (Κατάργηση των δασμών), συμπεριλαμβανομένου του δασμολογίου του.

ΑΡΘΡΟ 7.6

Εμπιστευτικότητα

Κατά την παροχή πληροφοριών βάσει του παρόντος κεφαλαίου, κανένα μέρος δεν υποχρεούται να αποκαλύπτει εμπιστευτικές πληροφορίες.

ΑΡΘΡΟ 7.7

Εξαίρεση των επιδοτήσεων και της κρατικής στήριξης για τις οπτικοακουστικές υπηρεσίες και τις πολιτιστικές βιομηχανίες

Καμία διάταξη της παρούσας συμφωνίας δεν ισχύει για τις επιδοτήσεις ή την κρατική στήριξη όσον αφορά τις οπτικοακουστικές υπηρεσίες για την Ευρωπαϊκή Ένωση και τις πολιτιστικές βιομηχανίες για τον Καναδά.

ΑΡΘΡΟ 7.8

Σχέση με τη συμφωνία ΠΟΕ

Τα μέρη επιβεβαιώνουν εκ νέου τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις τους που απορρέουν από το άρθρο VI της GATT 1994, τη συμφωνία ΕΑΜ και τη συμφωνία για τη γεωργία.

ΑΡΘΡΟ 7.9

Επίλυση διαφορών

Τα άρθρα 7.3 και 7.4 του παρόντος κεφαλαίου δεν υπόκεινται στις διατάξεις της παρούσας συμφωνίας σχετικά με την επίλυση διαφορών.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΟΚΤΩ

ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ

ΤΜΗΜΑ Α

Ορισμοί και πεδίο εφαρμογής

ΑΡΘΡΟ 8.1

Ορισμοί

Για τους σκοπούς του παρόντος κεφαλαίου ισχύουν οι ακόλουθοι ορισμοί:

δραστηριότητες που πραγματοποιούνται κατά την άσκηση κρατικής εξουσίας: δραστηριότητες που δεν πραγματοποιούνται ούτε σε εμπορική βάση ούτε σε ανταγωνισμό με έναν ή περισσότερους οικονομικούς φορείς·

υπηρεσίες επισκευής και συντήρησης αεροσκαφών: εργασίες που εκτελούνται σε αεροσκάφος ή τμήμα αυτού το οποίο έχει αποσυρθεί από τη γραμμή και δεν περιλαμβάνουν τις λεγόμενες εργασίες συντήρησης γραμμής πτήσεων·

υπηρεσίες εκμετάλλευσης αερολιμένα: η εκμετάλλευση ή διαχείριση, έναντι αμοιβής ή βάσει σύμβασης, υποδομών αερολιμένων, συμπεριλαμβανομένων των τερματικών σταθμών, των διαδρόμων, των τροχοδρόμων και των χώρων στάθμευσης αεροσκαφών, των χώρων στάθμευσης οχημάτων και των συστημάτων μεταφοράς εντός του αερολιμένα. Για λόγους σαφήνειας, διευκρινίζεται ότι στις υπηρεσίες εκμετάλλευσης αερολιμένα δεν περιλαμβάνονται η κυριότητα αερολιμένων ή εκτάσεων αερολιμένων ή η πραγματοποίηση επενδύσεων σε αυτά, ή οποιαδήποτε από τις λειτουργίες που εκτελούνται από διοικητικό συμβούλιο. Στις υπηρεσίες εκμετάλλευσης αερολιμένα δεν περιλαμβάνονται οι υπηρεσίες αεροναυτιλίας·

κατάσχεση: η δέσμευση περιουσιακών στοιχείων ενός διάδικου μέρους με σκοπό να διασφαλιστεί η υλοποίηση μιας διαιτητικής απόφασης·

υπηρεσίες που αφορούν ηλεκτρονικό σύστημα κρατήσεων: η παροχή υπηρεσιών μέσω μηχανογραφικών συστημάτων τα οποία περιέχουν πληροφορίες σχετικές με τα προγραμματισμένα δρομολόγια των αερομεταφορέων, τη διαθεσιμότητα αυτών, τους ναύλους και τους κανόνες που ισχύουν για τους ναύλους και βάσει των οποίων είναι δυνατόν να γίνονται κρατήσεις και να εκδίδονται εισιτήρια·

εμπιστευτικές ή προστατευόμενες πληροφορίες:

α) εμπιστευτικές επιχειρηματικές πληροφορίες· ή

β) πληροφορίες που προστατεύονται από την κοινοποίηση·

i) στην περίπτωση πληροφοριών του καθ’ ου, βάσει της νομοθεσίας του καθ’ ου·

ii) στην περίπτωση άλλων πληροφοριών, βάσει νομοθεσίας ή κανόνων που, κατά την κρίση του δικαστηρίου, ισχύουν για την κοινοποίηση των πληροφοριών αυτών·

καλυπτόμενη επένδυση: σε σχέση με ένα μέρος, μια επένδυση:

α) στο έδαφός του·

β) σύμφωνα με το εφαρμοστέο δίκαιο κατά τη στιγμή που πραγματοποιείται η επένδυση·

γ) που κατέχει ή ελέγχει, άμεσα ή έμμεσα, ένας επενδυτής του άλλου μέρους· και

δ) που υφίσταται κατά την ημερομηνία έναρξης ισχύος της παρούσας συμφωνίας, ή που πραγματοποιείται ή αποκτάται μετά από αυτήν·

διάδικο μέρος: ο επενδυτής που κινεί διαδικασία σύμφωνα με το τμήμα ΣΤ ή ο καθ' ου. Για τους σκοπούς του τμήματος ΣΤ και με την επιφύλαξη του άρθρου 8.14, στους εν λόγω επενδυτές δεν περιλαμβάνονται τα μέρη της παρούσας συμφωνίας·

διάδικα μέρη: ο επενδυτής και ο καθ' ου·

απαγορεύω: διατάσσω την απαγόρευση ή τον περιορισμό μιας ενέργειας·

επιχείρηση: μια επιχείρηση όπως ορίζεται στο άρθρο 1.1 (Ορισμοί γενικής εφαρμογής) και ένα υποκατάστημα ή γραφείο αντιπροσωπείας μιας επιχείρησης·

υπηρεσίες εδάφους: η παροχή υπηρεσιών έναντι αμοιβής ή βάσει σύμβασης για: διοικητικές υπηρεσίες και εποπτεία εδάφους, συμπεριλαμβανομένων του ελέγχου φορτίων και των επικοινωνιών· εξυπηρέτηση επιβατών· διαχείριση αποσκευών· διαχείριση φορτίου και ταχυδρομείου· υπηρεσίες στον διάδρομο και υπηρεσίες αεροσκαφών· εφοδιασμό με καύσιμα και λιπαντικά· συντήρηση αεροσκαφών, υπηρεσίες κατά την πτήση και διοίκηση πληρωμάτων· επίγειες μεταφορές· ή υπηρεσίες τροφοδοσίας. Οι υπηρεσίες εδάφους δεν περιλαμβάνουν υπηρεσίες ασφαλείας ή τη λειτουργία ή διαχείριση κεντρικών υποδομών αερολιμένων, όπως τα συστήματα διαχείρισης αποσκευών, ο εξοπλισμός αποπάγωσης, τα συστήματα διανομής καυσίμων ή τα συστήματα μεταφοράς εντός του αερολιμένα·

ICSID: το Διεθνές Κέντρο για τον Διακανονισμό των Διαφορών από Επενδύσεις·

κανόνες ICSID για την πρόσθετη διευκόλυνση: οι *Κανόνες σχετικά με την πρόσθετη διευκόλυνση για τη διαχείριση διαδικασιών από τη Γραμματεία του Διεθνούς Κέντρου για τον Διακανονισμό των Διαφορών από Επενδύσεις*·

σύμβαση ICSID: η *Σύμβαση για τη ρύθμιση των σχετιζομένων προς τις επενδύσεις διαφορών μεταξύ κρατών και υπηκόων άλλων κρατών μελών*, η οποία υπογράφηκε στην Ουάσινγκτον στις 18 Μαρτίου 1965·

δικαιώματα διανοητικής ιδιοκτησίας: τα δικαιώματα δημιουργού και τα συγγενικά δικαιώματα, τα δικαιώματα κατόχων εμπορικών σημάτων, τα δικαιώματα επί γεωγραφικών ενδείξεων, τα δικαιώματα επί βιομηχανικών σχεδίων, τα δικαιώματα ευρεσιτεχνίας, τα δικαιώματα επί σχεδίων διάταξης ολοκληρωμένων κυκλωμάτων, τα δικαιώματα σε σχέση με την προστασία μη κοινοποιημένων πληροφοριών, και τα δικαιώματα παραγωγής φυτικής ποικιλίας· επίσης, εάν τα εν λόγω δικαιώματα παρέχονται από τη νομοθεσία ενός μέρους, τα δικαιώματα επί υποδειγμάτων χρησιμότητας. Η μεικτή επιτροπή ΣΟΕΣ μπορεί, με απόφασή της, να προσθέσει νέες κατηγορίες διανοητικής ιδιοκτησίας σε αυτόν τον ορισμό·

επένδυση: κάθε στοιχείο ενεργητικού που κατέχει ή ελέγχει, άμεσα ή έμμεσα, ένας επενδυτής, και που έχει τα χαρακτηριστικά μιας επένδυσης, στα οποία συμπεριλαμβάνονται ορισμένη διάρκεια καθώς και άλλα χαρακτηριστικά όπως η δέσμευση κεφαλαίων ή άλλων πόρων, η προσδοκία κέρδους ή ωφέλειας, και η ανάληψη κινδύνου. Στις μορφές που μπορεί να λάβει μια επένδυση περιλαμβάνονται οι εξής:

α) μια επιχείρηση·

β) μετοχές, μερίδια και άλλες μορφές συμμετοχής στο μετοχικό κεφάλαιο μιας επιχείρησης·

γ) ομόλογα, ομολογίες χρέους και άλλοι χρεωστικοί τίτλοι μιας επιχείρησης·

δ) ένα δάνειο προς μια επιχείρηση·

ε) κάθε άλλου είδους συμφέρον σε μια επιχείρηση·

στ) ένα συμφέρον που προκύπτει από:

i) παραχώρηση που εκχωρείται σύμφωνα με τη νομοθεσία ενός μέρους ή βάσει σύμβασης, συμπεριλαμβανομένων των παραχωρήσεων που αφορούν την αναζήτηση, την εξόρυξη, την καλλιέργεια ή την εκμετάλλευση φυσικών πόρων·

ii) σύμβαση παράδοσης τελειωμένου έργου, κατασκευής, παραγωγής ή καταμερισμού των εσόδων· ή

iii) άλλες παρόμοιες συμβάσεις·

ζ) δικαιώματα διανοητικής ιδιοκτησίας·

η) άλλα κινητά περιουσιακά στοιχεία, ενσώματα ή άυλα, ή ακίνητα περιουσιακά στοιχεία και συγγενικά δικαιώματα·

θ) χρηματικές απαιτήσεις ή απαιτήσεις για την εκτέλεση συμβατικής υποχρέωσης.

Για λόγους σαφήνειας, διευκρινίζεται ότι οι **χρηματικές απαιτήσεις** δεν περιλαμβάνουν:

i) χρηματικές απαιτήσεις που προκύπτουν αποκλειστικά από εμπορικές συμβάσεις για την πώληση αγαθών ή υπηρεσιών από φυσικό πρόσωπο ή επιχείρηση στο έδαφος ενός μέρους σε φυσικό πρόσωπο ή επιχείρηση στο έδαφος του άλλου μέρους·

ii) την εγχώρια χρηματοδότηση αυτών των συμβάσεων· ή

iii) κάθε εντολή ή δικαστική ή διαιτητική απόφαση που σχετίζεται με τα σημεία i) ή ii).

Οι αποδόσεις που επενδύονται θεωρούνται επενδύσεις. Τυχόν τροποποίηση της μορφής με την οποία επενδύονται ή επανεπενδύονται περιουσιακά στοιχεία δεν επηρεάζει τον χαρακτηρισμό τους ως επενδύσεων·

επενδυτής: ένα μέρος, ή φυσικό πρόσωπο ή επιχείρηση ενός μέρους, εκτός από υποκατάστημα ή γραφείο αντιπροσωπείας, που επιδιώκει να πραγματοποιήσει, πραγματοποιεί ή έχει πραγματοποιήσει επένδυση στο έδαφος του άλλου μέρους·

Για τους σκοπούς του παρόντος ορισμού, **επιχείρηση ενός μέρους** είναι:

α) μια επιχείρηση που έχει συσταθεί ή οργανωθεί βάσει της νομοθεσίας του εν λόγω μέρους και η οποία ασκεί σημαντικές επιχειρηματικές δραστηριότητες στο έδαφος του μέρους αυτού· ή

β) μια επιχείρηση που έχει συσταθεί ή οργανωθεί βάσει της νομοθεσίας του εν λόγω μέρους και την οποία κατέχουν ή ελέγχουν, άμεσα ή έμμεσα, φυσικά πρόσωπα του μέρους αυτού ή μια επιχείρηση που αναφέρεται στο στοιχείο α)·

τοπικά εγκατεστημένη επιχείρηση: νομικό πρόσωπο που έχει συσταθεί ή οργανωθεί βάσει της νομοθεσίας του καθ' ου και την οποία κατέχει ή ελέγχει, άμεσα ή έμμεσα, ένας επενδυτής του άλλου μέρους·

φυσικό πρόσωπο:

α) στην περίπτωση του Καναδά, φυσικό πρόσωπο που είναι πολίτης ή μόνιμος κάτοικος του Καναδά· και

β) στην περίπτωση του μέρους της ΕΕ, φυσικό πρόσωπο που έχει την ιθαγένεια κράτους μέλους της Ευρωπαϊκής Ένωσης σύμφωνα με τους αντίστοιχους νόμους του, και επίσης, για τη Λετονία, φυσικό πρόσωπο που διαμένει μόνιμα στη Δημοκρατία της Λετονίας και το οποίο δεν είναι πολίτης της Δημοκρατίας της Λετονίας ή άλλου κράτους μέλους, αλλά, βάσει των νομοθετικών και κανονιστικών διατάξεων της Δημοκρατίας της Λετονίας, δικαιούται διαβατήριο μη πολίτη.

Όταν ένα φυσικό πρόσωπο είναι πολίτης του Καναδά και έχει την ιθαγένεια κράτους μέλους της Ευρωπαϊκής Ένωσης, θεωρείται αποκλειστικά και μόνο φυσικό πρόσωπο του μέρους του οποίου έχει τη δεσπόζουσα και ουσιαστική ιθαγένεια.

Όταν ένα φυσικό πρόσωπο έχει την ιθαγένεια κράτους μέλους της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή είναι πολίτης του Καναδά, και είναι επίσης μόνιμος κάτοικος του άλλου μέρους, θεωρείται αποκλειστικά και μόνο φυσικό πρόσωπο του μέρους του οποίου έχει την ιθαγένεια ή την υπηκοότητα, ανάλογα με την περίπτωση·

σύμβαση της Νέας Υόρκης: η *Σύμβαση των Ηνωμένων Εθνών για την αναγνώριση και την εκτέλεση των αλλοδαπών διαιτητικών αποφάσεων*, η οποία υπογράφηκε στη Νέα Υόρκη στις 10 Ιουνίου 1958·

μη διάδικο μέρος: ο Καναδάς, εάν ο καθ' ου είναι η Ευρωπαϊκή Ένωση ή κράτος μέλος της Ευρωπαϊκής Ένωσης, ή η Ευρωπαϊκή Ένωση, εάν ο καθ' ου είναι ο Καναδάς·

καθ' ου: ο Καναδάς ή, στην περίπτωση της Ευρωπαϊκής Ένωσης, είτε το κράτος μέλος της Ευρωπαϊκής Ένωσης είτε η Ευρωπαϊκή Ένωση, σύμφωνα με το άρθρο 8.21·

αποδόσεις: όλα τα ποσά που προκύπτουν από μια επένδυση ή επανεπένδυση, στα οποία περιλαμβάνονται τα κέρδη, τα δικαιώματα και οι τόκοι ή άλλα τέλη και πληρωμές σε είδος·

πώληση και διάθεση στο εμπόριο υπηρεσιών αερομεταφορών: δυνατότητα του ενδιαφερόμενου αερομεταφορέα να πωλεί και να διαθέτει στο εμπόριο υπηρεσίες αερομεταφορών, στην οποία περιλαμβάνονται όλα τα θέματα που άπτονται της διάθεσης στο εμπόριο, όπως έρευνα αγοράς, διαφήμιση και διανομή, αλλά δεν περιλαμβάνονται η τιμολόγηση των υπηρεσιών αερομεταφορών ούτε οι ισχύοντες όροι·

χρηματοδότηση από τρίτο μέρος: οποιαδήποτε χρηματοδότηση που παρέχεται από φυσικό ή νομικό πρόσωπο το οποίο δεν είναι διάδικο μέρος, αλλά το οποίο συνάπτει συμφωνία με διάδικο μέρος με σκοπό τη χρηματοδότηση μέρους ή του συνόλου του κόστους της διαδικασίας είτε μέσω δωρεάς ή επιχορήγησης είτε έναντι αμοιβής που εξαρτάται από την έκβαση της διαφοράς.

δικαστήριο: δικαστήριο που έχει συσταθεί βάσει του άρθρου 8.27·

κανόνες διαιτησίας της UNCITRAL: οι κανόνες διαιτησίας της Επιτροπής των Ηνωμένων Εθνών για το Διεθνές Εμπορικό Δίκαιο (UNCITRAL)· και

κανόνες περί διαφάνειας της UNCITRAL: οι *Κανόνες περί διαφάνειας της UNCITRAL όσον αφορά τη διαιτησία στις συμφωνίες μεταξύ επενδυτών και κράτους*.

ΑΡΘΡΟ 8.2

Πεδίο εφαρμογής

1. Το παρόν κεφάλαιο ισχύει σε σχέση με μέτρα που θεσπίζει ή διατηρεί ένα μέρος στο έδαφός του[5] και τα οποία αφορούν:

α) επενδυτή του άλλου μέρους·

β) καλυπτόμενη επένδυση· και

γ) όσον αφορά το άρθρο 8.5, τυχόν επενδύσεις στο έδαφός του.

[5] Για λόγους σαφήνειας, διευκρινίζεται ότι οι υποχρεώσεις δυνάμει του παρόντος κεφαλαίου ισχύουν για τις αποκλειστικές οικονομικές ζώνες και τις υφαλοκρηπίδες τους, όπως προβλέπεται στη *σύμβαση των Ηνωμένων Εθνών για το δίκαιο της θάλασσας*, η οποία υπογράφηκε στο Montego Bay στις 10 Δεκεμβρίου 1982:
α) του Καναδά, όπως αναφέρεται στο άρθρο 1.3 (Γεωγραφικό πεδίο εφαρμογής) στοιχείο α)· και
β) στις οποίες ισχύουν η Συνθήκη για την Ευρωπαϊκή Ένωση και η Συνθήκη για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης, όπως αναφέρεται στο άρθρο 1.3 (Γεωγραφικό πεδίο εφαρμογής) στοιχείο β).

2. Σε ό,τι αφορά την εγκατάσταση ή την απόκτηση μιας καλυπτόμενης επένδυσης[6], τα τμήματα Β και Γ δεν ισχύουν σε σχέση με μέτρα που αφορούν:

α) αεροπορικές υπηρεσίες, ή συναφείς υπηρεσίες για τη στήριξη των αεροπορικών υπηρεσιών και άλλων υπηρεσιών που παρέχονται μέσω των αερομεταφορών[7], εκτός από:

i) τις υπηρεσίες επισκευής και συντήρησης αεροσκαφών·

ii) την πώληση και διάθεση στο εμπόριο υπηρεσιών αερομεταφορών·

iii) τις υπηρεσίες που αφορούν ηλεκτρονικό σύστημα κρατήσεων (CRS)·

iv) τις υπηρεσίες εδάφους·

v) τις υπηρεσίες εκμετάλλευσης αερολιμένα· ή

β) δραστηριότητες που πραγματοποιούνται κατά την άσκηση κρατικής εξουσίας.

3. Για το μέρος της ΕΕ, τα τμήματα Β και Γ δεν ισχύουν σε σχέση με μέτρα που αφορούν τις οπτικοακουστικές υπηρεσίες. Για τον Καναδά, τα τμήματα Β και Γ δεν ισχύουν σε σχέση με μέτρα που αφορούν τις πολιτιστικές βιομηχανίες.

---

6 Για λόγους σαφήνειας, διευκρινίζεται ότι τα μέρη μπορούν να διατηρούν μέτρα που αφορούν την εγκατάσταση ή την απόκτηση μιας καλυπτόμενης επένδυσης και να συνεχίσουν να εφαρμόζουν τα εν λόγω μέτρα στην καλυπτόμενη επένδυσή μετά την εγκατάσταση ή την απόκτησή της.

7 Οι υπηρεσίες αυτές περιλαμβάνουν υπηρεσίες που συνίστανται στη χρήση αεροσκάφους για την άσκηση ειδικών δραστηριοτήτων σε τομείς όπως η γεωργία, οι κατασκευές, η φωτογράφηση, η τοπογραφική αποτύπωση, η χαρτογράφηση, η δασοκομία, η παρατήρηση και η περιπολία, ή η διαφήμιση, εάν η ειδική δραστηριότητα παρέχεται από το πρόσωπο που είναι υπεύθυνο για τη λειτουργία του αεροσκάφους.

4. Η υποβολή αξίωσης από έναν επενδυτή βάσει του παρόντος κεφαλαίου είναι δυνατή μόνο όταν γίνεται σύμφωνα με το άρθρο 8.18 και σε συμμόρφωση με τις διαδικασίες που ορίζονται στο τμήμα ΣΤ. Οι αξιώσεις οι οποίες αφορούν υποχρεώσεις που καθορίζονται στο τμήμα Β εξαιρούνται από το πεδίο εφαρμογής του τμήματος ΣΤ. Οι αξιώσεις βάσει του τμήματος Γ οι οποίες αφορούν τη δημιουργία ή την απόκτηση καλυπτόμενων επενδύσεων εξαιρούνται από το πεδίο εφαρμογής του τμήματος ΣΤ. Το τμήμα Δ ισχύει μόνο σε σχέση με καλυπτόμενες επενδύσεις και με επενδυτές σε ό,τι αφορά τις καλυπτόμενες επενδύσεις τους.

5. Το παρόν κεφάλαιο δεν θίγει τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις των μερών βάσει της *Συμφωνίας αεροπορικών μεταφορών μεταξύ του Καναδά και της Ευρωπαϊκής Κοινότητας και των κρατών μελών της*, η οποία υπογράφηκε στις Βρυξέλλες στις 17 Δεκεμβρίου 2009 και στην Οτάβα στις 18 Δεκεμβρίου 2009.

ΑΡΘΡΟ 8.3

Σχέση με άλλα κεφάλαια

1. Το παρόν κεφάλαιο δεν ισχύει σε σχέση με μέτρα που θεσπίζει ή διατηρεί ένα μέρος στον βαθμό που τα μέτρα αυτά ισχύουν για τους επενδυτές ή τις επενδύσεις τους που καλύπτονται από το κεφάλαιο δεκατρία (Χρηματοπιστωτικές υπηρεσίες).

2. Σε περίπτωση που ένα μέρος απαιτεί την καταβολή από πάροχο υπηρεσιών του άλλου μέρους τελωνειακής ή άλλης μορφής οικονομικής εγγύησης ως προϋπόθεση για την παροχή υπηρεσίας στο έδαφός του, η απαίτηση αυτή δεν συνεπάγεται αφ' εαυτής ότι το παρόν κεφάλαιο ισχύει σε σχέση με τα μέτρα που θεσπίζει ή διατηρεί το μέρος αυτό σε σχέση με την παροχή της εν λόγω διασυνοριακής υπηρεσίας. Το παρόν κεφάλαιο ισχύει σε σχέση με τα μέτρα που θεσπίζει ή διατηρεί το εν λόγω μέρος όσον αφορά την καταβαλλόμενη τελωνειακή ή οικονομική εγγύηση, στον βαθμό που αυτή η τελωνειακή ή οικονομική εγγύηση συνιστά καλυπτόμενη επένδυση.

ΤΜΗΜΑ Β

Εγκατάσταση επενδύσεων

ΑΡΘΡΟ 8.4

Πρόσβαση στην αγορά

1. Σε ό,τι αφορά την πρόσβαση στην αγορά μέσω εγκατάστασης ενός επενδυτή του άλλου μέρους, στο σύνολο του εδάφους του ή στο έδαφος μιας εθνικής, επαρχιακής, περιφερειακής ή τοπικής διοικητικής αρχής, κανένα μέρος δεν επιτρέπεται να θεσπίζει ή να διατηρεί μέτρα τα οποία:

α) επιβάλλουν περιορισμούς ως προς:

i) τον αριθμό των επιχειρήσεων που μπορούν να ασκούν συγκεκριμένη οικονομική δραστηριότητα, με τη μορφή αριθμητικών ποσοστώσεων, μονοπωλίων, καθορισμού αποκλειστικών παρόχων ή απαίτησης για εξέταση των οικονομικών αναγκών·

ii) τη συνολική αξία των συναλλαγών ή των στοιχείων του ενεργητικού, με τη μορφή αριθμητικών ποσοστώσεων ή απαίτησης για εξέταση των οικονομικών αναγκών·

iii) τον συνολικό αριθμό εργασιών ή τη συνολική ποσότητα παραγωγής η οποία εκφράζεται σε καθορισμένες αριθμητικές μονάδες, με τη μορφή ποσοστώσεων ή απαίτησης για εξέταση των οικονομικών αναγκών[8]·

iv) τη συμμετοχή ξένου κεφαλαίου υπό μορφή ανώτατων ποσοστιαίων περιορισμών στις μετοχές που κατέχουν αλλοδαποί ή τη συνολική αξία μεμονωμένων ή συνολικών ξένων επενδύσεων· ή

v) τον συνολικό αριθμό φυσικών προσώπων που μπορούν να απασχοληθούν σε συγκεκριμένο τομέα ή από συγκεκριμένη επιχείρηση και τα οποία είναι αναγκαία για την άσκηση οικονομικής δραστηριότητας και συνδέονται άμεσα με αυτή, με τη μορφή αριθμητικών ποσοστώσεων ή απαίτησης για εξέταση των οικονομικών αναγκών· ή

β) επιβάλλουν περιορισμούς ή απαιτούν ειδικές μορφές νομικού προσώπου ή κοινής επιχείρησης μέσω των οποίων μια επιχείρηση μπορεί να ασκήσει οικονομική δραστηριότητα.

2. Για λόγους σαφήνειας, διευκρινίζεται ότι τα παρακάτω πληρούν τις διατάξεις της παραγράφου 1:

α) μέτρα που αφορούν ρυθμίσεις χωροταξίας και πολεοδομικού σχεδιασμού οι οποίες επηρεάζουν την ανάπτυξη και τη χρήση γης, ή άλλα ανάλογα μέτρα·

[8] Η παράγραφος 1 στοιχείο α) σημεία i), ii) και iii) δεν αφορούν τα μέτρα που λαμβάνονται για τη μείωση της παραγωγής ενός γεωργικού προϊόντος.

β) μέτρα που απαιτούν τον διαχωρισμό της ιδιοκτησίας υποδομών από την ιδιοκτησία των αγαθών ή των υπηρεσιών που παρέχονται μέσω των συγκεκριμένων υποδομών ώστε να διασφαλίζεται ο θεμιτός ανταγωνισμός, για παράδειγμα στους τομείς της ενέργειας, των μεταφορών και των τηλεπικοινωνιών·

γ) μέτρα που περιορίζουν τη συγκέντρωση της ιδιοκτησίας ώστε να διασφαλίζεται ο θεμιτός ανταγωνισμός·

δ) μέτρα που αποσκοπούν στη διασφάλιση της διατήρησης και της προστασίας των φυσικών πόρων και του περιβάλλοντος, στα οποία περιλαμβάνονται περιορισμοί ως προς τη διαθεσιμότητα, τον αριθμό και την έκταση των χορηγούμενων παραχωρήσεων, καθώς και η επιβολή αναστολών ή απαγορεύσεων·

ε) μέτρα που περιορίζουν τον αριθμό των χορηγούμενων αδειών λόγω τεχνικών ή φυσικών περιορισμών, για παράδειγμα ως προς το φάσμα και τις συχνότητες τηλεπικοινωνιών· ή

στ) μέτρα που ορίζουν ως απαίτηση ότι ορισμένο ποσοστό των μετόχων, των ιδιοκτητών, των εταίρων ή των μελών του διοικητικού συμβουλίου μιας επιχείρησης πρέπει να έχουν ειδικά προσόντα ή να ασκούν συγκεκριμένο επάγγελμα, όπως δικηγόροι ή λογιστές.

ΑΡΘΡΟ 8.5

Απαιτήσεις επιδόσεων

1. Κανένα μέρος δεν επιτρέπεται να επιβάλλει ή να εφαρμόζει τις ακόλουθες απαιτήσεις, ούτε να επιβάλλει δεσμεύσεις ή υποχρεώσεις όσον αφορά την εγκατάσταση, την απόκτηση, την επέκταση, την υλοποίηση, τη λειτουργία και τη διαχείριση μιας επένδυσης στο έδαφός του οι οποίες προβλέπουν:

α) εξαγωγή συγκεκριμένου επιπέδου ή ποσοστού ενός αγαθού ή μιας υπηρεσίας·

β) επίτευξη συγκεκριμένου επιπέδου ή ποσοστού τοπικού περιεχομένου·

γ) αγορά, χρήση ή προνομιακή μεταχείριση ενός αγαθού που παράγεται στο έδαφός του ή μιας υπηρεσίας που παρέχεται σε αυτό, ή αγορά ενός αγαθού ή μιας υπηρεσίας από φυσικά πρόσωπα ή επιχειρήσεις στο έδαφός του·

δ) συσχέτιση του όγκου ή της αξίας των εισαγωγών με τον όγκο ή την αξία των εξαγωγών ή με το ύψος της εισροής συναλλάγματος που συνδέεται με την εν λόγω επένδυση·

ε) περιορισμό των πωλήσεων στο έδαφός του ενός αγαθού ή μιας υπηρεσίας που παράγει ή παρέχει η επένδυση μέσω της συσχέτισης των πωλήσεων αυτών με τον όγκο ή την αξία των εξαγωγών του ή των εσόδων του σε συνάλλαγμα·

στ) μεταφορά τεχνολογίας, διαδικασίας παραγωγής ή άλλων αποκλειστικών γνώσεων σε φυσικό πρόσωπο ή επιχείρηση στο έδαφός του· ή

ζ) αποκλειστική παροχή από το έδαφος του μέρους ενός αγαθού ή μιας υπηρεσίας που παράγει ή παρέχει η επένδυση σε συγκεκριμένη περιφερειακή ή διεθνή αγορά.

2. Κανένα μέρος δεν επιτρέπεται να θέτει ως προϋπόθεση για τη χορήγηση ή τη συνέχιση της χορήγησης ενός πλεονεκτήματος, όσον αφορά την εγκατάσταση, την απόκτηση, την επέκταση, την υλοποίηση, τη λειτουργία και τη διαχείριση μιας επένδυσης στο έδαφός του, τη συμμόρφωση με οποιαδήποτε από τις ακόλουθες απαιτήσεις:

α) επίτευξη συγκεκριμένου επιπέδου ή ποσοστού τοπικού περιεχομένου·

β) αγορά, χρήση ή προνομιακή μεταχείριση ενός αγαθού που παράγεται στο έδαφός του, ή αγορά ενός αγαθού από παραγωγούς στο έδαφός του·

γ) συσχέτιση του όγκου ή της αξίας των εισαγωγών με τον όγκο ή την αξία των εξαγωγών ή με το ύψος της εισροής συναλλάγματος που συνδέεται με την εν λόγω επένδυση· ή

δ) περιορισμό των πωλήσεων στο έδαφός του ενός αγαθού ή μιας υπηρεσίας που παράγει ή παρέχει η επένδυση μέσω της συσχέτισης των πωλήσεων αυτών με τον όγκο ή την αξία των εξαγωγών του ή των εσόδων του σε συνάλλαγμα.

3. Η παράγραφος 2 δεν εμποδίζει τα μέρη να θέτουν ως προϋπόθεση για τη χορήγηση ή τη συνέχιση της χορήγησης ενός πλεονεκτήματος, όσον αφορά μια επένδυση στο έδαφός τους, τη συμμόρφωση με απαιτήσεις για εγκατάσταση παραγωγής, παροχή υπηρεσιών, κατάρτιση ή απασχόληση εργαζομένων, κατασκευή ή επέκταση ειδικών εγκαταστάσεων, ή διεξαγωγή δραστηριοτήτων έρευνας και ανάπτυξης στο έδαφός τους.

4. Η παράγραφος 1 στοιχείο στ) δεν ισχύει εάν η σχετική απαίτηση, δέσμευση ή υποχρέωση επιβάλλεται από δικαστήριο, διοικητικό δικαστήριο ή αρχή ανταγωνισμού με στόχο την επανόρθωση μιας παραβίασης της νομοθεσίας περί ανταγωνισμού.

5. Οι διατάξεις:

α) της παραγράφου 1 στοιχεία α), β) και γ) και της παραγράφου 2 στοιχεία α) και β) δεν ισχύουν σε σχέση με τις απαιτήσεις πρόκρισης ενός αγαθού ή μιας υπηρεσίας για τη συμμετοχή σε προγράμματα προώθησης των εξαγωγών και εξωτερικής βοήθειας·

β) του παρόντος άρθρου δεν ισχύουν σε σχέση με συμβάσεις προμήθειας από ένα μέρος αγαθών ή υπηρεσιών που αγοράζονται για να χρησιμοποιηθούν από τις δημόσιες αρχές και όχι για να μεταπωληθούν στο εμπορικό κύκλωμα ή για να χρησιμοποιηθούν στην παροχή αγαθών ή υπηρεσιών που προορίζονται για εμπορική πώληση, ανεξαρτήτως του αν οι εν λόγω συμβάσεις αποτελούν «καλυπτόμενες συμβάσεις» κατά την έννοια του άρθρου 19.2 (Πεδίο εφαρμογής και κάλυψη).

6. Για λόγους σαφήνειας, διευκρινίζεται ότι η παράγραφος 2 στοιχεία α) και β) δεν ισχύουν σε σχέση με τις απαιτήσεις που επιβάλλει ένα μέρος εισαγωγής όσον αφορά το περιεχόμενο ενός αγαθού και η τήρηση των οποίων είναι αναγκαία για τη χορήγηση προτιμησιακών δασμών ή προτιμησιακών ποσοστώσεων.

7. Το παρόν άρθρο δεν θίγει τις δεσμεύσεις που έχουν αναλάβει τα μέρη στο πλαίσιο του Παγκόσμιου Οργανισμού Εμπορίου.

ΤΜΗΜΑ Γ

Μη διακριτική μεταχείριση

ΑΡΘΡΟ 8.6

Εθνική μεταχείριση

1. Κάθε μέρος παρέχει σε επενδυτές του άλλου μέρους και σε καλυπτόμενες επενδύσεις μεταχείριση όχι λιγότερο ευνοϊκή από αυτή που παρέχει, σε παρόμοιες καταστάσεις, στους δικούς του επενδυτές και στις επενδύσεις τους σε ό,τι αφορά την εγκατάσταση, την απόκτηση, την επέκταση, την υλοποίηση, τη λειτουργία, τη διαχείριση, τη διατήρηση, τη χρήση, την αξιοποίηση και την πώληση ή διάθεση των επενδύσεών τους στο έδαφός του.

2. Για έναν μη ομοσπονδιακό κυβερνητικό φορέα του Καναδά, ή έναν (κεντρικό ή μη) κυβερνητικό φορέα κράτους μέλους της Ευρωπαϊκής Ένωσης, ως μεταχείριση που παρέχει ένα μέρος βάσει της παραγράφου 1 νοείται μεταχείριση όχι λιγότερο ευνοϊκή από την πλέον ευνοϊκή μεταχείριση που παρέχει, σε παρόμοιες καταστάσεις, ο εν λόγω κυβερνητικός φορέας στους επενδυτές αυτού του μέρους στο έδαφός του, καθώς και στις επενδύσεις των επενδυτών αυτών.

ΑΡΘΡΟ 8.7

Μεταχείριση του μάλλον ευνοούμενου κράτους

1. Κάθε μέρος παρέχει σε επενδυτές του άλλου μέρους και σε καλυπτόμενες επενδύσεις μεταχείριση όχι λιγότερο ευνοϊκή από αυτή που παρέχει, σε παρόμοιες καταστάσεις, στους επενδυτές τρίτης χώρας και στις επενδύσεις τους σε ό,τι αφορά την εγκατάσταση, την απόκτηση, την επέκταση, την υλοποίηση, τη λειτουργία, τη διαχείριση, τη διατήρηση, τη χρήση, την αξιοποίηση και την πώληση ή διάθεση των επενδύσεών τους στο έδαφός του.

2. Για λόγους σαφήνειας, διευκρινίζεται ότι για έναν μη ομοσπονδιακό κυβερνητικό φορέα του Καναδά, ή έναν (κεντρικό ή μη) κυβερνητικό φορέα κράτους μέλους της Ευρωπαϊκής Ένωσης, ως μεταχείριση που παρέχει ένα μέρος βάσει της παραγράφου 1 νοείται η μεταχείριση που παρέχει, σε παρόμοιες καταστάσεις, ο εν λόγω κυβερνητικός φορέας στους επενδυτές μιας τρίτης χώρας στο έδαφός του, καθώς και στις επενδύσεις των επενδυτών αυτών.

3. Η παράγραφος 1 δεν ισχύει σε σχέση με τη μεταχείριση που παρέχει ένα μέρος και προβλέπει αναγνώριση, μεταξύ άλλων μέσω συμφωνίας ή ρύθμισης με τρίτη χώρα που αναγνωρίζει τη διαπίστευση των υπηρεσιών δοκιμών και αναλύσεων και των αντίστοιχων παρόχων υπηρεσιών, τη διαπίστευση των υπηρεσιών επισκευής και συντήρησης και των αντίστοιχων παρόχων υπηρεσιών, καθώς και την πιστοποίηση των προσόντων ή των αποτελεσμάτων των εν λόγω διαπιστευμένων υπηρεσιών και παρόχων υπηρεσιών ή των εργασιών που πραγματοποιούν.

4. Για λόγους σαφήνειας, διευκρινίζεται ότι στη «μεταχείριση» που αναφέρεται στις παραγράφους 1 και 2 δεν περιλαμβάνονται οι διαδικασίες επίλυσης επενδυτικών διαφορών μεταξύ επενδυτών και κρατών που προβλέπονται σε άλλες διεθνείς επενδυτικές και εμπορικές συμφωνίες. Οι ουσιαστικές υποχρεώσεις που καθορίζονται σε άλλες διεθνείς επενδυτικές και εμπορικές συμφωνίες δεν συνιστούν από μόνες τους «μεταχείριση» και, ως εκ τούτου, δεν εγείρουν ζητήματα παραβίασης του παρόντος άρθρου, εφόσον δεν υπάρχουν μέτρα που θεσπίζονται ή διατηρούνται από ένα μέρος σύμφωνα με τις εν λόγω υποχρεώσεις.

ΑΡΘΡΟ 8.8

Ανώτερα διοικητικά στελέχη και διοικητικά συμβούλια

Κανένα μέρος δεν επιτρέπεται να απαιτεί από μια επιχείρησή του, η οποία συνιστά επίσης καλυπτόμενη επένδυση, να διορίζει φυσικά πρόσωπα συγκεκριμένης ιθαγένειας ως ανώτερα διοικητικά στελέχη ή μέλη διοικητικού συμβουλίου.

ΤΜΗΜΑ Δ

Προστασία των επενδύσεων

ΑΡΘΡΟ 8.9

Επενδυτικά και ρυθμιστικά μέτρα

1. Για τους σκοπούς του παρόντος κεφαλαίου, τα μέρη επιβεβαιώνουν εκ νέου το δικαίωμά τους να θεσπίζουν ρυθμίσεις στο έδαφός τους ώστε να επιτυγχάνουν θεμιτούς πολιτικούς στόχους, όπως η προστασία της δημόσιας υγείας, της ασφάλειας, του περιβάλλοντος ή της δημόσιας ηθικής, η κοινωνική προστασία ή η προστασία των καταναλωτών ή η προώθηση και προστασία της πολιτιστικής πολυμορφίας.

2. Για λόγους σαφήνειας, διευκρινίζεται ότι αυτό καθαυτό το γεγονός ότι ένα μέρος θεσπίζει ρυθμίσεις, μεταξύ άλλων μέσω της τροποποίησης της νομοθεσίας του, κατά τρόπο που επηρεάζει αρνητικά τις επενδύσεις ή υπονομεύει τις προσδοκίες ενός επενδυτή, συμπεριλαμβανομένων των προσδοκιών του όσον αφορά τα κέρδη, δεν ισοδυναμεί με παραβίαση υποχρέωσης βάσει του παρόντος τμήματος.

3. Για λόγους σαφήνειας, διευκρινίζεται ότι τυχόν απόφαση ενός μέρους για μη έκδοση, ανανέωση ή διατήρηση μιας επιδότησης:

α) όταν δεν υπάρχει συγκεκριμένη υποχρέωση βάσει νόμου ή σύμβασης για έκδοση, ανανέωση ή διατήρηση της εν λόγω επιδότησης· ή

β) σύμφωνα με όρους ή προϋποθέσεις που συνδέονται με την έκδοση, ανανέωση ή διατήρηση της επιδότησης,

δεν συνιστά παραβίαση των διατάξεων του παρόντος τμήματος.

4. Για λόγους σαφήνειας, διευκρινίζεται ότι καμία διάταξη του παρόντος τμήματος δεν θεωρείται ότι εμποδίζει ένα μέρος να διακόπτει τη χορήγηση επιδότησης[9] ή να ζητά την επιστροφή της σε περίπτωση που το μέτρο αυτό είναι αναγκαίο για τη συμμόρφωση με διεθνείς υποχρεώσεις μεταξύ των μερών ή έχει διαταχθεί από αρμόδιο δικαστήριο, διοικητικό δικαστήριο ή άλλη αρμόδια αρχή[10], ούτε ότι απαιτεί από το εν λόγω μέρος να αποζημιώνει τον επενδυτή για το μέτρο αυτό.

[9] Στην περίπτωση της Ευρωπαϊκής Ένωσης, στις «επιδοτήσεις» περιλαμβάνονται οι «κρατικές ενισχύσεις», όπως αυτές ορίζονται στο ενωσιακό δίκαιο.

[10] Στην περίπτωση της Ευρωπαϊκής Ένωσης, «αρμόδια αρχή» είναι η Ευρωπαϊκή Επιτροπή, σύμφωνα με το άρθρο 108 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

ΑΡΘΡΟ 8.10

Μεταχείριση των επενδυτών και των καλυπτόμενων επενδύσεων

1. Κάθε μέρος παρέχει στις καλυπτόμενες επενδύσεις του άλλου μέρους στο έδαφός του, καθώς και στους επενδυτές όσον αφορά τις καλυπτόμενες επενδύσεις τους, δίκαιη και ισότιμη μεταχείριση και πλήρη προστασία και ασφάλεια σύμφωνα με τις παραγράφους 2 έως 7.

2. Ένα μέρος παραβιάζει την υποχρέωση της δίκαιης και ισότιμης μεταχείρισης που αναφέρεται στην παράγραφο 1 όταν ένα μέτρο ή μία σειρά μέτρων συνιστά:

α) αρνησιδικία σε αστικές, ποινικές ή διοικητικές διαδικασίες·

β) ουσιώδη παραβίαση της προσήκουσας διαδικασίας, όπου περιλαμβάνεται ουσιώδης παραβίαση της αρχής της διαφάνειας, σε δικαστικές και διοικητικές διαδικασίες·

γ) πρόδηλη αυθαιρεσία·

δ) στοχοθετημένη διάκριση για προδήλως παράνομους λόγους, όπως το φύλο, η φυλή ή οι θρησκευτικές πεποιθήσεις·

ε) καταχρηστική μεταχείριση των επενδυτών, όπως εξαναγκασμός, πίεση και παρενόχληση· ή

στ) παραβίαση τυχόν άλλων στοιχείων της υποχρέωσης για δίκαιη και ισότιμη μεταχείριση που θεσπίζουν τα μέρη σύμφωνα με την παράγραφο 3 του παρόντος άρθρου.

3. Ανά τακτά χρονικά διαστήματα, ή κατόπιν αιτήματος ενός μέρους, τα μέρη αναθεωρούν το περιεχόμενο της υποχρέωσης για παροχή δίκαιης και ισότιμης μεταχείρισης. Η επιτροπή υπηρεσιών και επενδύσεων, η οποία συστήνεται βάσει του άρθρου 26.2 (Ειδικές επιτροπές) παράγραφος 1 στοιχείο β), μπορεί να καταρτίζει συστάσεις για το θέμα αυτό και να τις υποβάλει στη μεικτή επιτροπή ΣΟΕΣ, η οποία λαμβάνει τις σχετικές αποφάσεις.

4. Κατά την εφαρμογή της προαναφερθείσας δίκαιης και ισότιμης μεταχείρισης, το δικαστήριο μπορεί να λάβει υπόψη αν ένα μέρος προέβαλε συγκεκριμένο ισχυρισμό σε έναν επενδυτή για να τον παρακινήσει να πραγματοποιήσει καλυπτόμενη επένδυση, ο οποίος ισχυρισμός δημιούργησε θεμιτή προσδοκία, και στον οποίο στηρίχθηκε ο επενδυτής όταν αποφάσισε να πραγματοποιήσει ή να διατηρήσει την καλυπτόμενη επένδυση, αλλά στη συνέχεια διαψεύστηκε από το μέρος.

5. Για λόγους σαφήνειας, διευκρινίζεται ότι η φράση «πλήρη προστασία και ασφάλεια» αναφέρεται στην υποχρέωση ενός μέρους που αφορά τη φυσική ασφάλεια των επενδυτών και των καλυπτόμενων επενδύσεων.

6. Για λόγους σαφήνειας, διευκρινίζεται ότι η παραβίαση άλλης διάταξης της παρούσας συμφωνίας, ή χωριστής διεθνούς συμφωνίας, δεν αποδεικνύει παραβίαση του παρόντος άρθρου.

7. Για λόγους σαφήνειας, διευκρινίζεται ότι το γεγονός ότι ένα μέτρο παραβιάζει το εγχώριο δίκαιο δεν συνιστά αυτό καθαυτό παραβίαση του παρόντος άρθρου. Για να διαπιστωθεί αν το εν λόγω μέτρο παραβιάζει το παρόν άρθρο, το δικαστήριο πρέπει να εξετάσει κατά πόσον ένα μέρος ενήργησε κατά τρόπο που δεν συνάδει με τις υποχρεώσεις που ορίζονται στην παράγραφο 1.

ΑΡΘΡΟ 8.11

Αποζημίωση για απώλειες

Κατά παρέκκλιση από το άρθρο 8.15 παράγραφος 5 στοιχείο β), κάθε μέρος παρέχει στους επενδυτές του άλλου μέρους των οποίων οι καλυπτόμενες επενδύσεις υφίστανται απώλειες λόγω ένοπλης σύγκρουσης, εμφύλιας σύρραξης, κατάστασης έκτακτης ανάγκης ή φυσικής καταστροφής στο έδαφός του, μεταχείριση όχι λιγότερο ευνοϊκή από αυτήν που παρέχει στους δικούς του επενδυτές ή στους επενδυτές τρίτης χώρας, ανάλογα με το ποια είναι ευνοϊκότερη για τον συγκεκριμένο επενδυτή, όσον αφορά την αποκατάσταση, την αποζημίωση ή άλλου είδους διευθέτηση

ΑΡΘΡΟ 8.12

Απαλλοτρίωση

1. Κανένα μέρος δεν επιτρέπεται να προβαίνει σε εθνικοποίηση ή απαλλοτρίωση καλυπτόμενης επένδυσης, είτε άμεσα, είτε έμμεσα μέσω μέτρων ισοδυνάμου αποτελέσματος με την εθνικοποίηση ή την απαλλοτρίωση («απαλλοτρίωση»), εκτός αν αυτό γίνεται:

α) για σκοπό δημοσίου συμφέροντος·

β) σύμφωνα με τη δέουσα νομική διαδικασία·

γ) κατά τρόπο που δεν εισάγει διακρίσεις· και

δ) με καταβολή άμεσης, επαρκούς και αποτελεσματικής αποζημίωσης.

Για λόγους σαφήνειας, διευκρινίζεται ότι η παρούσα παράγραφος ερμηνεύεται σύμφωνα με το παράρτημα 8-Α.

2. Η αποζημίωση που αναφέρεται στην παράγραφο 1 ισούται με την πραγματική αγοραία αξία που είχε η επένδυση αμέσως πριν γίνει γνωστή η απαλλοτρίωση ή η επικείμενη απαλλοτρίωση, ανάλογα με το ποια ημερομηνία είναι προγενέστερη. Στα κριτήρια αποτίμησης περιλαμβάνονται η αξία λειτουργούσας επιχείρησης (going concern value), η αξία ενεργητικού —στην οποία συμπεριλαμβάνεται η δηλωμένη φορολογητέα αξία των ενσώματων περιουσιακών στοιχείων— καθώς και άλλα κριτήρια, ανάλογα με την περίπτωση, που επιτρέπουν τον προσδιορισμό της πραγματικής αγοραίας αξίας.

3. Η αποζημίωση περιλαμβάνει επίσης τόκο με σύνηθες εμπορικό επιτόκιο από την ημερομηνία απαλλοτρίωσης έως την ημερομηνία καταβολής και, για να είναι αποτελεσματική για τον επενδυτή, καταβάλλεται και καθίσταται μεταβιβάσιμη, χωρίς καθυστέρηση, στη χώρα που έχει ορίσει ο επενδυτής και στο νόμισμα της χώρας της οποίας είναι υπήκοος ή σε οποιοδήποτε ελεύθερα μετατρέψιμο νόμισμα που γίνεται δεκτό από τον επενδυτή.

4. Ο θιγόμενος επενδυτής έχει δικαίωμα, βάσει της νομοθεσίας του μέρους που πραγματοποιεί την απαλλοτρίωση, για άμεση επανεξέταση της αξίωσής του και της αποτίμησης της επένδυσής του, από δικαστική ή άλλη ανεξάρτητη αρχή του εν λόγω μέρους, σύμφωνα με τις αρχές που ορίζονται στο παρόν άρθρο.

5. Το παρόν άρθρο δεν ισχύει για την έκδοση υποχρεωτικών αδειών σε σχέση με δικαιώματα διανοητικής ιδιοκτησίας, στον βαθμό που η εν λόγω έκδοση συνάδει με τη συμφωνία TRIPS.

6. Για λόγους σαφήνειας, διευκρινίζεται ότι η ανάκληση, ο περιορισμός ή η δημιουργία δικαιωμάτων διανοητικής ιδιοκτησίας, στον βαθμό που τα μέτρα αυτά συνάδουν με τη συμφωνία TRIPS και το κεφάλαιο είκοσι (Διανοητική ιδιοκτησία), δεν συνιστούν απαλλοτρίωση. Επιπλέον, σε περίπτωση που κριθεί ότι τα εν λόγω μέτρα δεν συνάδουν με τη συμφωνία TRIPS ή το κεφάλαιο είκοσι (Διανοητική ιδιοκτησία), αυτό δεν αποδεικνύει ότι υπήρξε απαλλοτρίωση.

ΑΡΘΡΟ 8.13

Μεταφορές

1. Κάθε μέρος επιτρέπει την πραγματοποίηση όλων των μεταφορών που σχετίζονται με μια καλυπτόμενη επένδυση χωρίς περιορισμό ή καθυστέρηση σε ελεύθερα μετατρέψιμο νόμισμα και στην αγοραία συναλλαγματική ισοτιμία που ισχύει κατά την ημερομηνία μεταφοράς. Στις μεταφορές αυτές περιλαμβάνονται:

α) εισφορές σε κεφάλαιο, όπως κύριοι και πρόσθετοι πόροι με σκοπό τη διατήρηση, την ανάπτυξη ή την αύξηση της επένδυσης·

β) κέρδη, μερίσματα, τόκοι, κεφαλαιακή υπεραξία, πληρωμές δικαιωμάτων, έξοδα διαχείρισης, δαπάνες τεχνικής βοήθειας και άλλες δαπάνες, καθώς και άλλου είδους αποδόσεις ή ποσά που προκύπτουν από την καλυπτόμενη επένδυση·

γ) έσοδα από την πώληση ή τη ρευστοποίηση του συνόλου ή μέρους της καλυπτόμενης επένδυσης·

δ) πληρωμές που πραγματοποιούνται βάσει σύμβασης που έχει συναφθεί από τον επενδυτή ή την καλυπτόμενη επένδυση, συμπεριλαμβανομένων πληρωμών που πραγματοποιούνται σύμφωνα με δανειακή σύμβαση·

ε) πληρωμές που πραγματοποιούνται σύμφωνα με τα άρθρα 8.11 και 8.12·

στ) αποδοχές και άλλες αμοιβές αλλοδαπού προσωπικού που εργάζεται σε σχέση με μια καλυπτόμενη επένδυση· και

ζ) καταβολή αποζημίωσης σύμφωνα με διαιτητική απόφαση που εκδίδεται βάσει του μέρους ΣΤ.

2. Κανένα μέρος δεν επιτρέπεται να απαιτεί από τους επενδυτές του να μεταβιβάζουν τα εισοδήματα, τα κέρδη ή άλλα ποσά που προκύπτουν από επενδύσεις στο έδαφος του άλλου μέρους ή που μπορούν να αποδοθούν σε αυτές, ούτε να τους επιβάλλει κυρώσεις σε περίπτωση που δεν το πράξουν.

3. Καμία διάταξη του παρόντος άρθρου δεν θεωρείται ότι εμποδίζει τα μέρη να εφαρμόζουν με δίκαιο τρόπο που δεν εισάγει διακρίσεις και δεν συνιστά συγκαλυμμένο περιορισμό των μεταφορών, τη νομοθεσία τους σχετικά με:

α) την πτώχευση, την αφερεγγυότητα ή την προστασία των δικαιωμάτων των πιστωτών·

β) την έκδοση, την εμπορία ή τη διαπραγμάτευση τίτλων·

γ) ποινικά αδικήματα·

δ) τη χρηματοοικονομική πληροφόρηση ή την τήρηση αρχείων των συναλλαγών, όταν κρίνεται αναγκαίο για συνδρομή των αρχών επιβολής του νόμου ή των χρηματοπιστωτικών ρυθμιστικών αρχών· και

ε) την υλοποίηση αποφάσεων που έχουν εκδοθεί στο πλαίσιο διαδικασιών επίλυσης διαφορών.

ΑΡΘΡΟ 8.14

Υποκατάσταση

Όταν ένα μέρος, ή ένας οργανισμός ενός μέρους, πραγματοποιεί μια πληρωμή βάσει αποζημίωσης, εγγύησης ή ασφαλιστήριου συμβολαίου που έχει συνάψει σε σχέση με επένδυση που πραγματοποιεί επενδυτής του στο έδαφος του άλλου μέρους, το άλλο μέρος αναγνωρίζει ότι το μέρος ή ο οργανισμός του έχει σε κάθε περίπτωση τα ίδια δικαιώματα με αυτά του επενδυτή όσον αφορά την επένδυση. Τα δικαιώματα αυτά μπορούν να ασκηθούν από το εν λόγω μέρος ή από οργανισμό αυτού, ή από τον επενδυτή εάν το επιτρέπουν το μέρος ή ένας οργανισμός αυτού.

ΤΜΗΜΑ Ε

Επιφυλάξεις και εξαιρέσεις

ΑΡΘΡΟ 8.15

Επιφυλάξεις και εξαιρέσεις

1. Τα άρθρα 8.4 έως 8.8 δεν ισχύουν σε σχέση με:

α) υφιστάμενα μη συμβατά μέτρα που διατηρεί ένα μέρος στο επίπεδο:

i) της Ευρωπαϊκής Ένωσης, όπως ορίζεται στον πίνακά της ο οποίος περιλαμβάνεται στο παράρτημα Ι·

ii) εθνικής κυβέρνησης, όπως ορίζεται από το αντίστοιχο μέρος στον πίνακά του ο οποίος περιλαμβάνεται στο παράρτημα Ι·

iii) επαρχιακής ή περιφερειακής διοικητικής αρχής, όπως ορίζεται από το αντίστοιχο μέρος στον πίνακά του ο οποίος περιλαμβάνεται στο παράρτημα Ι· ή

iv) τοπικής διοικητικής αρχής·

β) τη συνέχιση ή την άμεση ανανέωση μη συμβατού μέτρου που αναφέρεται στο στοιχείο α)· ή

γ) την τροποποίηση μη συμβατού μέτρου που αναφέρεται στο στοιχείο α), στον βαθμό που η τροποποίηση αυτή δεν μειώνει τη συμβατότητα του μέτρου, όπως αυτή ίσχυε αμέσως πριν από την τροποποίηση, με τα άρθρα 8.4 έως 8.8.

2. Τα άρθρα 8.4 έως 8.8 δεν ισχύουν σε σχέση με μέτρα που θεσπίζει ή διατηρεί ένα μέρος όσον αφορά έναν τομέα, υποτομέα ή δραστηριότητα, όπως ορίζεται στον πίνακά του ο οποίος περιλαμβάνεται στο παράρτημα ΙΙ.

3. Με την επιφύλαξη των άρθρων 8.10 και 8.12, κανένα μέρος δεν επιτρέπεται να θεσπίζει μετά την ημερομηνία έναρξης ισχύος της παρούσας συμφωνίας ένα μέτρο ή μια σειρά μέτρων που καλύπτονται από τον πίνακά του ο οποίος περιλαμβάνεται στο παράρτημα ΙΙ και που απαιτούν άμεσα ή έμμεσα από έναν επενδυτή του άλλου μέρους, λόγω της ιθαγένειάς του, να πωλήσει ή να διαθέσει με άλλον τρόπο μια επένδυση που υφίστατο κατά τη στιγμή που τέθηκαν σε ισχύ το μέτρο ή η σειρά μέτρων.

4. Όσον αφορά τα δικαιώματα διανοητικής ιδιοκτησίας, ένα μέρος μπορεί να παρεκκλίνει από το άρθρο 8.5 παράγραφος 1 στοιχείο στ) και τα άρθρα 8.6 και 8.7 εάν αυτό επιτρέπεται από τη συμφωνία TRIPS, συμπεριλαμβανομένων τυχόν τροποποιήσεων της συμφωνίας TRIPS που ισχύουν για αμφότερα τα μέρη, καθώς και απαλλαγών από τη συμφωνία TRIPS που έχουν εγκριθεί σύμφωνα με το άρθρο IX της συμφωνίας ΠΟΕ.

5. Τα άρθρα 8.4, 8.6, 8.7 και 8.8 δεν ισχύουν σε σχέση με:

α) συμβάσεις προμήθειας από ένα μέρος αγαθών ή υπηρεσιών που αγοράζονται για να χρησιμοποιηθούν από τις δημόσιες αρχές και όχι για να μεταπωληθούν στο εμπορικό κύκλωμα ή για να χρησιμοποιηθούν στην παροχή αγαθών ή υπηρεσιών που προορίζονται για εμπορική πώληση, ανεξαρτήτως του αν οι εν λόγω συμβάσεις αποτελούν «καλυπτόμενες συμβάσεις» κατά την έννοια του άρθρου 19.2 (Πεδίο εφαρμογής και κάλυψη)· ή

β) επιδοτήσεις ή κρατική στήριξη που παρέχονται από ένα μέρος σχετικά με συναλλαγές στον τομέα των υπηρεσιών.

ΑΡΘΡΟ 8.16

Άρνηση χορήγησης των οφελών

Ένα μέρος μπορεί να αρνηθεί να χορηγήσει τα οφέλη του παρόντος κεφαλαίου σε έναν επενδυτή του άλλου μέρους που είναι επιχείρηση του εν λόγω μέρους, καθώς και σε επενδύσεις του εν λόγω επενδυτή, εάν:

α) η επιχείρηση ανήκει σε επενδυτή τρίτης χώρας ή ελέγχεται από αυτόν· και

β) το μέρος που αρνείται τη χορήγηση των οφελών θεσπίζει ή διατηρεί ένα μέτρο σε σχέση με την τρίτη χώρα το οποίο:

i) συνδέεται με τη διατήρηση της διεθνούς ειρήνης και ασφάλειας· και

ii) απαγορεύει τις συναλλαγές με την επιχείρηση ή θα παραβιαζόταν ή θα κατεστρατηγείτο αν τα οφέλη του παρόντος κεφαλαίου χορηγούνταν στην επιχείρηση ή στις επενδύσεις της.

ΑΡΘΡΟ 8.17

Τυπικές απαιτήσεις

Κατά παρέκκλιση από τα άρθρα 8.6 και 8.7, ένα μέρος μπορεί να απαιτήσει από έναν επενδυτή του άλλου μέρους, ή την καλυπτόμενη επένδυσή του, να παρέχει τακτικά πληροφορίες σχετικά με την εν λόγω επένδυση αποκλειστικά για ενημερωτικούς ή στατιστικούς σκοπούς, υπό την προϋπόθεση ότι τα αιτήματα αυτά είναι εύλογα και όχι αδικαιολόγητα επαχθή. Το εν λόγω μέρος προστατεύει τις εμπιστευτικές ή προστατευόμενες πληροφορίες από τυχόν κοινοποίηση η οποία θα έβλαπτε την ανταγωνιστική θέση του επενδυτή ή της καλυπτόμενης επένδυσης. Η παρούσα παράγραφος δεν εμποδίζει τα μέρη να λαμβάνουν ή να κοινοποιούν πληροφορίες σε σχέση με τη δίκαιη και καλή τη πίστει εφαρμογή της νομοθεσίας τους.

ΤΜΗΜΑ ΣΤ

Επίλυση επενδυτικών διαφορών μεταξύ επενδυτών και κρατών

ΑΡΘΡΟ 8.18

Πεδίο εφαρμογής

1. Με την επιφύλαξη των δικαιωμάτων και των υποχρεώσεων των μερών βάσει του κεφαλαίου είκοσι εννέα (Επίλυση διαφορών), ένας επενδυτής ενός μέρους μπορεί να υποβάλει στο δικαστήριο που συστήνεται βάσει του παρόντος τμήματος μια αξίωση για παραβίαση από το άλλο μέρος μιας υποχρέωσής του βάσει:

α) του τμήματος Γ, σε ό,τι αφορά την επέκταση, την υλοποίηση, τη λειτουργία, τη διαχείριση, τη διατήρηση, τη χρήση, την αξιοποίηση και την πώληση ή διάθεση της καλυπτόμενης επένδυσής του, ή

β) του τμήματος Δ,

όταν ο επενδυτής υποστηρίζει ότι υπέστη απώλεια ή ζημία λόγω της εικαζόμενης παράβασης.

2. Οι αξιώσεις βάσει της παραγράφου 1 στοιχείο α) σε σχέση με την επέκταση μιας καλυπτόμενης επένδυσης μπορούν να υποβληθούν μόνο στον βαθμό που το μέτρο αφορά τις υφιστάμενες επιχειρηματικές δραστηριότητες μιας καλυπτόμενης επένδυσης και ο επενδυτής έχει, ως αποτέλεσμα, υποστεί απώλεια ή ζημία όσον αφορά την καλυπτόμενη επένδυση.

3. Για λόγους σαφήνειας, διευκρινίζεται ότι ένας επενδυτής δεν μπορεί να υποβάλει αξίωση βάσει του παρόντος τμήματος εάν η επένδυση έχει πραγματοποιηθεί μέσω εξαπάτησης, διαφθοράς, απόκρυψης ή συμπεριφοράς που ισοδυναμεί με κατάχρηση διαδικασίας.

4. Μια αξίωση σχετικά με αναδιάρθρωση χρέους που πραγματοποιεί ένα μέρος μπορεί να υποβληθεί βάσει του παρόντος τμήματος μόνο σύμφωνα με το παράρτημα 8-Β.

5. Για αξιώσεις που δεν εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής του παρόντος άρθρου δεν μπορεί να αποφασίζει το δικαστήριο που συγκροτείται βάσει του παρόντος τμήματος.

ΑΡΘΡΟ 8.19

Διαβουλεύσεις

1. Οι διαφορές θα πρέπει, κατά το δυνατόν, να επιλύονται με φιλικό τρόπο. Μια τέτοια επίλυση μπορεί να συμφωνηθεί ανά πάσα στιγμή, ακόμη και μετά την υποβολή της αξίωσης σύμφωνα με το άρθρο 8.23. Εκτός εάν τα διάδικα μέρη συμφωνήσουν για μεγαλύτερο χρονικό διάστημα, οι διαβουλεύσεις πραγματοποιούνται εντός 60 ημερών από την υποβολή του αιτήματος για διαβουλεύσεις σύμφωνα με την παράγραφο 4.

2. Εκτός εάν τα διάδικα μέρη συμφωνήσουν διαφορετικά, οι διαβουλεύσεις λαμβάνουν χώρα:

α) στην Οτάβα, εάν τα επίμαχα μέτρα είναι μέτρα του Καναδά·

β) στις Βρυξέλλες, εάν στα επίμαχα μέτρα περιλαμβάνονται μέτρα της Ευρωπαϊκής Ένωσης· ή

γ) στην πρωτεύουσα του κράτους μέλους της Ευρωπαϊκής Ένωσης, εάν τα επίμαχα μέτρα είναι αποκλειστικά μέτρα του εν λόγω κράτους μέλους.

3. Τα διάδικα μέρη μπορούν να διεξάγουν τις διαβουλεύσεις μέσω βιντεοδιάσκεψης ή με άλλα μέσα όταν ενδείκνυται, όπως στην περίπτωση όπου ο επενδυτής είναι μικρομεσαία επιχείρηση.

4. Ο επενδυτής υποβάλλει στο άλλο μέρος αίτημα για διαβουλεύσεις στο οποίο προσδιορίζονται:

α) το ονοματεπώνυμο και η διεύθυνση του επενδυτή και, εάν το εν λόγω αίτημα υποβάλλεται εξ ονόματος μιας τοπικά εγκατεστημένης επιχείρησης, η επωνυμία, η διεύθυνση και ο τόπος σύστασης της τοπικά εγκατεστημένης επιχείρησης·

β) εάν υπάρχουν περισσότεροι από ένας επενδυτές, το ονοματεπώνυμο και η διεύθυνση κάθε επενδυτή και, εάν υπάρχουν περισσότερες από μία τοπικά εγκατεστημένες επιχειρήσεις, η επωνυμία, η διεύθυνση και ο τόπος σύστασης κάθε τοπικά εγκατεστημένης επιχείρησης·

γ) οι διατάξεις της παρούσας συμφωνίας για τις οποίες υποστηρίζεται ότι έχουν παραβιαστεί·

δ) η νομική και η πραγματική βάση της αξίωσης, συμπεριλαμβανομένων των επίμαχων μέτρων· και

ε) τα διορθωτικά μέτρα που ζητούνται και η εκτιμώμενη απώλεια ή ζημία που υποστηρίζεται ότι προκλήθηκε.

Το αίτημα για διαβουλεύσεις περιλαμβάνει στοιχεία που αποδεικνύουν ότι ο επενδυτής είναι επενδυτής του άλλου μέρους και ότι κατέχει ή ελέγχει την επένδυση, καθώς και, κατά περίπτωση, ότι κατέχει ή ελέγχει την τοπικά εγκατεστημένη επιχείρηση εξ ονόματος της οποίας υποβάλλεται το αίτημα.

5. Οι απαιτήσεις του αιτήματος για διαβουλεύσεις που προβλέπεται στην παράγραφο 4 πρέπει να πληρούνται με αρκετά σαφή τρόπο ώστε ο καθ' ου να μπορεί να πραγματοποιήσει αποτελεσματικές διαβουλεύσεις και να προετοιμάσει την υπεράσπισή του.

6. Το αίτημα για διαβουλεύσεις πρέπει να υποβάλλεται:

α) εντός τριών ετών από την ημερομηνία κατά την οποία ο επενδυτής ή, ανάλογα με την περίπτωση, η τοπικά εγκατεστημένη επιχείρηση έλαβε ή έπρεπε να έχει λάβει για πρώτη φορά γνώση της εικαζόμενης παραβίασης και του γεγονότος ότι ο επενδυτής ή, ανάλογα με την περίπτωση, η τοπικά εγκατεστημένη επιχείρηση υπέστη απώλεια ή ζημία εξαιτίας αυτής· ή

β) εντός δύο ετών αφού ο επενδυτής ή, ανάλογα με την περίπτωση, η τοπικά εγκατεστημένη επιχείρηση σταματήσει να επιδιώκει την ικανοποίηση αξιώσεων ή να κινεί διαδικασίες ενώπιον δικαστηρίου βάσει της νομοθεσίας ενός μέρους, ή όταν οι εν λόγω διαδικασίες έχουν περατωθεί με άλλον τρόπο και, σε κάθε περίπτωση, το αργότερο 10 έτη από την ημερομηνία κατά την οποία ο επενδυτής ή, ανάλογα με την περίπτωση, η τοπικά εγκατεστημένη επιχείρηση έλαβε ή έπρεπε να έχει λάβει για πρώτη φορά γνώση της εικαζόμενης παραβίασης και του γεγονότος ότι ο επενδυτής υπέστη απώλεια ή ζημία εξαιτίας αυτής.

7. Τα αιτήματα για διαβουλεύσεις που αφορούν εικαζόμενη παραβίαση από την Ευρωπαϊκή Ένωση ή κράτος μέλος της Ευρωπαϊκής Ένωσης αποστέλλονται στην Ευρωπαϊκή Ένωση.

8. Αν ο επενδυτής δεν έχει υποβάλει μια αξίωση σύμφωνα με το άρθρο 8.23 εντός 18 μηνών από την υποβολή του αιτήματος για διαβουλεύσεις, θεωρείται ότι έχει αποσύρει το αίτημά του για διαβουλεύσεις και, κατά περίπτωση, τη δήλωση με την οποία ζητούσε προσδιορισμό του καθ' ου, και δεν επιτρέπεται να υποβάλει αξίωση βάσει του παρόντος τμήματος σε σχέση με τα ίδια μέτρα. Η προθεσμία αυτή μπορεί να παραταθεί με συμφωνία μεταξύ των μερών.

ΑΡΘΡΟ 8.20

Διαμεσολάβηση

1. Τα διάδικα μέρη μπορούν ανά πάσα στιγμή να συμφωνήσουν να προσφύγουν σε διαμεσολάβηση.

2. Η προσφυγή σε διαμεσολάβηση δεν θίγει τη νομική θέση ή τα δικαιώματα των διάδικων μερών βάσει του παρόντος κεφαλαίου και διέπεται από τους κανόνες που έχουν συμφωνηθεί από τα διάδικα μέρη, συμπεριλαμβανομένων, εάν υπάρχουν, των κανόνων διαμεσολάβησης που έχει εγκρίνει η επιτροπή υπηρεσιών και επενδύσεων σύμφωνα με το άρθρο 8.44 παράγραφος 3 στοιχείο γ).

3. Ο διαμεσολαβητής διορίζεται με συμφωνία των διάδικων μερών. Τα διάδικα μέρη μπορούν επίσης να ζητήσουν ο διορισμός του διαμεσολαβητή να γίνει από τον Γενικό Γραμματέα του ICSID.

4. Τα διάδικα μέρη καταβάλλουν κάθε δυνατή προσπάθεια για να καταλήξουν σε επίλυση της διαφοράς εντός 60 ημερών από τον διορισμό του διαμεσολαβητή.

5. Εάν τα διάδικα μέρη συμφωνήσουν να προσφύγουν σε διαμεσολάβηση, το άρθρο 8.19 παράγραφοι 6 και 8 δεν ισχύει από την ημερομηνία κατά την οποία τα διάδικα μέρη συμφώνησαν να προσφύγουν σε διαμεσολάβηση έως την ημερομηνία κατά την οποία ένα από τα διάδικα μέρη αποφασίζει να τερματίσει τη διαμεσολάβηση. Η απόφαση τερματισμού της διαμεσολάβησης από ένα διάδικο μέρος διαβιβάζεται με επιστολή στον διαμεσολαβητή και στο άλλο διάδικο μέρος.

ΑΡΘΡΟ 8.21

Προσδιορισμός του καθ' ου για διαφορές με την Ευρωπαϊκή Ένωση ή τα κράτη μέλη της

1. Εάν η διαφορά δεν μπορέσει να διευθετηθεί εντός 90 ημερών από την υποβολή του αιτήματος για διαβουλεύσεις, το αίτημα αφορά εικαζόμενη παραβίαση της παρούσας συμφωνίας από την Ευρωπαϊκή Ένωση ή από κράτος μέλος της Ευρωπαϊκής Ένωσης και ο επενδυτής προτίθεται να υποβάλει αξίωση σύμφωνα με το άρθρο 8.23, ο επενδυτής παραδίδει στην Ευρωπαϊκή Ένωση δήλωση με την οποία ζητά τον προσδιορισμό του καθ' ου.

2. Στη δήλωση βάσει της παραγράφου 1 προσδιορίζονται τα μέτρα σε σχέση με τα οποία ο επενδυτής προτίθεται να υποβάλει αξίωση.

3. Αφού προβεί στον σχετικό προσδιορισμό, η Ευρωπαϊκή Ένωση ενημερώνει τον επενδυτή σχετικά με το αν ο καθ' ου είναι η ίδια ή ένα κράτος μέλος της.

4. Σε περίπτωση που ο επενδυτής δεν έχει ενημερωθεί για τον προσδιορισμό εντός 50 ημερών από την παράδοση της δήλωσης με την οποία ζητείται ο προσδιορισμός αυτός:

α) εάν τα μέτρα που προσδιορίζονται στη δήλωση είναι αποκλειστικά μέτρα ενός κράτους μέλους της Ευρωπαϊκής Ένωσης, ο καθ' ου είναι το κράτος μέλος·

β) εάν τα μέτρα που προσδιορίζονται στη δήλωση περιλαμβάνουν μέτρα της Ευρωπαϊκής Ένωσης, ο καθ' ου είναι η Ευρωπαϊκή Ένωση.

5. Ο επενδυτής μπορεί να υποβάλει μια αξίωση σε διαιτησία σύμφωνα με το άρθρο 8.23 με βάση τον προσδιορισμό που γίνεται σύμφωνα με την παράγραφο 3, και, αν δεν έχει κοινοποιηθεί στον επενδυτή κανένας τέτοιος προσδιορισμός, βάσει της εφαρμογής της παραγράφου 4.

6. Εάν ο καθ' ου είναι η Ευρωπαϊκή Ένωση ή ένα κράτος μέλος της Ευρωπαϊκής Ένωσης, σύμφωνα με την παράγραφο 3 ή 4, τότε ούτε η Ευρωπαϊκή Ένωση ούτε το εν λόγω κράτος μέλος της Ευρωπαϊκής Ένωσης δεν μπορούν να προβάλουν το απαράδεκτο της αξίωσης ή την αναρμοδιότητα του δικαστηρίου ή να αντικρούσουν με άλλον τρόπο την αξίωση ή τη διαιτητική απόφαση με το αιτιολογικό ότι δεν έγινε κατάλληλος προσδιορισμός του καθ' ου σύμφωνα με την παράγραφο 3 ή βάσει της εφαρμογής της παραγράφου 4.

7. Το δικαστήριο δεσμεύεται από τον προσδιορισμό που γίνεται σύμφωνα με την παράγραφο 3, και, αν δεν έχει κοινοποιηθεί στον επενδυτή κανένας τέτοιος προσδιορισμός, βάσει της εφαρμογής της παραγράφου 4.

ΑΡΘΡΟ 8.22

Διαδικαστικές και άλλες απαιτήσεις για την υποβολή αξίωσης στο δικαστήριο

1. Ένας επενδυτής μπορεί να υποβάλει αξίωση σύμφωνα με το άρθρο 8.23 εάν:

α) παρέχει στον καθ' ου, με την υποβολή μιας αξίωσης, τη συγκατάθεσή του για την επίλυση της διαφοράς από το δικαστήριο σύμφωνα με τις διαδικασίες που ορίζονται στο παρόν τμήμα·

β) επιτρέπει την παρέλευση τουλάχιστον 180 ημερών από την υποβολή του αιτήματος για διαβουλεύσεις και, ανάλογα με την περίπτωση, τουλάχιστον 90 ημερών από την υποβολή της δήλωσης με την οποία ζητείται ο προσδιορισμός του καθ' ου·

γ) έχει εκπληρώσει τις απαιτήσεις της δήλωσης με την οποία ζητείται ο προσδιορισμός του καθ' ου·

δ) έχει εκπληρώσει τις απαιτήσεις που συνδέονται με το αίτημα για διαβουλεύσεις·

ε) στην αξίωσή του δεν προσδιορίζει κάποιο μέτρο που δεν προσδιοριζόταν στο αίτημα για διαβουλεύσεις·

στ) αποσύρει ή ματαιώνει τυχόν υφιστάμενη διαδικασία ενώπιον δικαστηρίου βάσει του εγχώριου ή του διεθνούς δικαίου όσον αφορά ένα μέτρο που εικάζεται ότι συνιστά παραβίαση η οποία αναφέρεται στην αξίωσή του· και

ζ) παραιτείται από το δικαίωμά του να προβάλει αξίωση ή να κινήσει διαδικασία ενώπιον δικαστηρίου βάσει του εγχώριου ή του διεθνούς δικαίου όσον αφορά ένα μέτρο που εικάζεται ότι συνιστά παραβίαση η οποία αναφέρεται στην αξίωσή του.

2. Εάν η αξίωση που υποβάλλεται σύμφωνα με το άρθρο 8.23 αφορά απώλεια ή ζημία σε τοπικά εγκατεστημένη επιχείρηση ή σε συμφέρον σε τοπικά εγκατεστημένη επιχείρηση που κατέχει ή ελέγχει, άμεσα ή έμμεσα, ο επενδυτής, οι απαιτήσεις που ορίζονται στην παράγραφο 1 στοιχεία στ) και ζ) ισχύουν τόσο για τον επενδυτή όσο και για την τοπικά εγκατεστημένη επιχείρηση.

3. Οι απαιτήσεις της παραγράφου 1 στοιχεία στ) και ζ) και της παραγράφου 2 δεν ισχύουν σε σχέση με τοπικά εγκατεστημένη επιχείρηση, εάν ο καθ’ ου ή το κράτος υποδοχής του επενδυτή έχει στερήσει από τον επενδυτή τον έλεγχο της τοπικά εγκατεστημένης επιχείρησης, ή έχει εμποδίσει με άλλο τρόπο την τοπικά εγκατεστημένη επιχείρηση να εκπληρώσει αυτές τις απαιτήσεις.

4. Κατόπιν αιτήματος του καθ' ου, το δικαστήριο κηρύσσει εαυτό αναρμόδιο όταν ο επενδυτής ή, ανάλογα με την περίπτωση, η τοπικά εγκατεστημένη επιχείρηση δεν πληροί οποιαδήποτε από τις απαιτήσεις των παραγράφων 1 και 2.

5. Η παραίτηση που υποβάλλεται σύμφωνα με την παράγραφο 1 στοιχείο ζ) ή την παράγραφο 2, ανάλογα με την περίπτωση, παύει να ισχύει:

α) εάν το δικαστήριο απορρίψει την αξίωση λόγω μη εκπλήρωσης των απαιτήσεων της παραγράφου 1 ή 2 ή για οποιονδήποτε άλλο λόγο που έχει να κάνει με θέματα διαδικασίας ή δικαιοδοσίας·

β) εάν το δικαστήριο απορρίψει την αξίωση σύμφωνα με το άρθρο 8.32 ή το άρθρο 8.33· ή

γ) εάν ο επενδυτής αποσύρει την αξίωσή του, σύμφωνα με τους εφαρμοστέους κανόνες βάσει του άρθρου 8.23 παράγραφος 2, εντός 12 μηνών από τη σύσταση του τμήματος του δικαστηρίου.

ΑΡΘΡΟ 8.23

Υποβολή αξίωσης στο δικαστήριο

1. Εάν μια διαφορά δεν επιλυθεί μέσω διαβουλεύσεων, μπορεί να υποβληθεί αξίωση βάσει του παρόντος τμήματος:

α) από επενδυτή ενός μέρους εξ ονόματος του ιδίου· ή

β) από επενδυτή ενός μέρους, εξ ονόματος τοπικά εγκατεστημένης επιχείρησης την οποία κατέχει ή ελέγχει, άμεσα ή έμμεσα.

2. Η αξίωση μπορεί να υποβληθεί σύμφωνα με τους ακόλουθους κανόνες:

α) τη σύμβαση ICSID και τον εσωτερικό κανονισμό για τη διαδικασία διαιτησίας·

β) τους κανόνες ICSID για την πρόσθετη διευκόλυνση, όταν δεν ισχύουν οι προϋποθέσεις για τη διαδικασία σύμφωνα με το στοιχείο α)·

γ) τους κανόνες διαιτησίας της UNCITRAL· ή

δ) οποιουσδήποτε άλλους κανόνες, κατόπιν συμφωνίας των διάδικων μερών.

3. Εάν ο επενδυτής προτείνει κανόνες σύμφωνα με την παράγραφο 2 στοιχείο δ), ο καθ' ου απαντά στην πρόταση του επενδυτή εντός 20 ημερών από την παραλαβή της. Εάν τα διάδικα μέρη δεν έχουν συμφωνήσει σχετικά με αυτούς τους κανόνες εντός 30 ημερών από την παραλαβή, ο επενδυτής μπορεί να υποβάλει αξίωση σύμφωνα με τους κανόνες που προβλέπονται στην παράγραφο 2 στοιχεία α), β) ή γ).

4. Για λόγους σαφήνειας, διευκρινίζεται ότι αξίωση που υποβάλλεται βάσει της παραγράφου 1 στοιχείο β) πρέπει να πληροί τις απαιτήσεις του άρθρου 25 παράγραφος 1 της σύμβασης ICSID.

5. Κατά την υποβολή της αξίωσής του, ο επενδυτής μπορεί να προτείνει η εξέτασή της να γίνει από ένα και μόνο μέλος του δικαστηρίου. Ο καθ' ου εξετάζει ευνοϊκά το αίτημα αυτό, ιδίως όταν ο επενδυτής είναι μικρομεσαία επιχείρηση ή όταν η αποζημίωση που ζητείται είναι σχετικά χαμηλή.

6. Οι κανόνες που εφαρμόζονται βάσει της παραγράφου 2 είναι αυτοί που ισχύουν κατά την ημερομηνία υποβολής στο δικαστήριο της ή των αξιώσεων βάσει του παρόντος τμήματος, με την επιφύλαξη των ειδικών κανόνων που ορίζονται στο παρόν τμήμα και οι οποίοι συμπληρώνονται με τους κανόνες που θεσπίζονται σύμφωνα με το άρθρο 8.44 παράγραφος 3 στοιχείο β).

7. Μια αξίωση υποβάλλεται για επίλυση διαφοράς βάσει του παρόντος τμήματος όταν:

α) το αίτημα βάσει του άρθρου 36 παράγραφος 1 της σύμβασης ICSID παραλαμβάνεται από τον Γενικό Γραμματέα του ICSID·

β) το αίτημα βάσει του άρθρου 2 του παραρτήματος Γ των κανόνων ICSID για την πρόσθετη διευκόλυνση παραλαμβάνεται από τη Γραμματεία του ICSID·

γ) η δήλωση βάσει του άρθρου 3 των κανόνων διαιτησίας της UNCITRAL παραλαμβάνεται από τον καθ' ου· ή

δ) το αίτημα ή η δήλωση με τα οποία κινείται η διαδικασία παραλαμβάνονται από τον καθ' ου σύμφωνα με τους κανόνες διαιτησίας που έχουν συμφωνηθεί βάσει της παραγράφου 2 στοιχείο δ).

8. Κάθε μέρος κοινοποιεί στο άλλο μέρος τον τόπο παράδοσης των δηλώσεων και των λοιπών εγγράφων από τους επενδυτές σύμφωνα με το παρόν τμήμα. Κάθε μέρος εξασφαλίζει ότι οι πληροφορίες αυτές δημοσιοποιούνται.

ΑΡΘΡΟ 8.24

Διαδικασίες βάσει άλλης διεθνούς συμφωνίας

Όταν υποβάλλεται αξίωση σύμφωνα με το παρόν τμήμα και άλλη διεθνή συμφωνία και:

α) υπάρχει πιθανότητα αλληλοεπικάλυψης όσον αφορά τις αποζημιώσεις· ή

β) η αξίωση βάσει της άλλης διεθνούς συμφωνίας θα μπορούσε να έχει σημαντικό αντίκτυπο στην επίλυση της αξίωσης που υποβάλλεται σύμφωνα με το παρόν τμήμα,

το δικαστήριο, το συντομότερο δυνατόν αφού ακούσει τα διάδικα μέρη, αναστέλλει τη διαδικασία ή εξασφαλίζει κατ' άλλον τρόπο ότι οι διαδικασίες που κινούνται σύμφωνα με άλλη διεθνή συμφωνία λαμβάνονται υπόψη στην απόφαση ή την εντολή ή του.

ΑΡΘΡΟ 8.25

Συγκατάθεση για την επίλυση της διαφοράς από το δικαστήριο

1. Ο καθ' ου παρέχει τη συγκατάθεσή του για την επίλυση της διαφοράς από το δικαστήριο σύμφωνα με τις διαδικασίες που ορίζονται στο παρόν τμήμα.

2. Η συγκατάθεση σύμφωνα με την παράγραφο 1 και η υποβολή αξίωσης στο δικαστήριο βάσει του παρόντος τμήματος πρέπει να πληρούν τις απαιτήσεις:

α) του άρθρου 25 της σύμβασης ICSID και του κεφαλαίου ΙΙ των κανόνων ICSID για την πρόσθετη διευκόλυνση σε ό,τι αφορά τη γραπτή συγκατάθεση των διάδικων μερών· και

β) του άρθρου ΙΙ της σύμβασης της Νέας Υόρκης σχετικά με τη σύναψη γραπτής συμφωνίας.

ΑΡΘΡΟ 8.26

Χρηματοδότηση από τρίτο μέρος

1. Όταν υπάρχει χρηματοδότηση από τρίτο μέρος, το διάδικο μέρος που επωφελείται από αυτήν κοινοποιεί στο άλλο διάδικο μέρος και στο δικαστήριο το όνομα και τη διεύθυνση του τρίτου μέρους-χρηματοδότη.

2. Η κοινοποίηση αυτή γίνεται κατά την υποβολή αξίωσης ή, σε περίπτωση που η συμφωνία χρηματοδότησης συναφθεί ή η δωρεά ή η επιχορήγηση πραγματοποιηθεί μετά την υποβολή της αξίωσης, αμέσως μόλις συναφθεί η συμφωνία ή πραγματοποιηθεί η δωρεά ή η επιχορήγηση.

ΑΡΘΡΟ 8.27

Σύσταση του δικαστηρίου

1. Το δικαστήριο που συστήνεται βάσει του παρόντος τμήματος αποφασίζει σχετικά με τις αξιώσεις που υποβάλλονται σύμφωνα με το άρθρο 8.23.

2. Αμέσως μετά την έναρξη ισχύος της παρούσας συμφωνίας, η μεικτή επιτροπή ΣΟΕΣ προβαίνει στον διορισμό δεκαπέντε μελών του δικαστηρίου. Πέντε από τα μέλη του δικαστηρίου πρέπει να είναι υπήκοοι κράτους μέλους της Ευρωπαϊκής Ένωσης, πέντε πρέπει να είναι υπήκοοι του Καναδά[11] και πέντε πρέπει να είναι υπήκοοι τρίτων χωρών.

[11] Αντί για υπηκόους του, κάθε μέρος μπορεί να προτείνει τον διορισμό έως πέντε προσώπων οποιασδήποτε ιθαγένειας ως μελών του δικαστηρίου. Σε αυτή την περίπτωση, για τους σκοπούς του παρόντος άρθρου τα εν λόγω μέλη του δικαστηρίου θεωρούνται υπήκοοι του μέρους που πρότεινε τον διορισμό τους.

3. Η μεικτή επιτροπή ΣΟΕΣ μπορεί να αποφασίσει να αυξήσει ή να μειώσει τον αριθμό των μελών του δικαστηρίου κατά πολλαπλάσια του τρία. Επιπλέον διορισμοί γίνονται με βάση τις διατάξεις της παραγράφου 2.

4. Τα μέλη του δικαστηρίου πρέπει να διαθέτουν τα προσόντα που απαιτούνται στη χώρα τους για την άσκηση δικαστικών καθηκόντων ή να είναι νομικοί αναγνωρισμένου κύρους. Πρέπει να έχουν αποδεδειγμένη πείρα στο δημόσιο διεθνές δίκαιο. Είναι επιθυμητό να διαθέτουν εξειδικευμένες γνώσεις ιδίως όσον αφορά το διεθνές επενδυτικό δίκαιο, το διεθνές εμπορικό δίκαιο και την επίλυση διαφορών που προκύπτουν από διεθνείς επενδυτικές ή εμπορικές συμφωνίες.

5. Τα μέλη του δικαστηρίου που διορίζονται σύμφωνα με το παρόν τμήμα διορίζονται για θητεία πέντε ετών, η οποία μπορεί να ανανεωθεί μία φορά. Ωστόσο, η θητεία επτά εκ των 15 προσώπων που θα διοριστούν αμέσως μετά την έναρξη ισχύος της παρούσας συμφωνίας, και τα οποία θα αποφασιστούν με κλήρωση, θα διαρκέσει έξι έτη. Οι θέσεις πληρούνται όταν κενώνονται. Όταν ένα πρόσωπο διορίζεται προς αντικατάσταση ενός μέλους του δικαστηρίου η θητεία του οποίου δεν έχει λήξει, το πρόσωπο αυτό παραμένει στη θέση του μέχρις ότου λήξει η θητεία του προκατόχου του. Ένα μέλος του δικαστηρίου που υπηρετεί σε τμήμα του δικαστηρίου κατά τη λήξη της θητείας του μπορεί καταρχήν να συνεχίσει να υπηρετεί στο εν λόγω τμήμα έως ότου εκδοθεί οριστική διαιτητική απόφαση.

6. Το δικαστήριο εξετάζει υποθέσεις σε τμήματα που αποτελούνται από τρία μέλη του δικαστηρίου, εκ των οποίων ένα πρέπει να είναι υπήκοος κράτους μέλους της Ευρωπαϊκής Ένωσης, ένα υπήκοος του Καναδά και ένα υπήκοος τρίτης χώρας. Η προεδρία του τμήματος ασκείται από το μέλος του δικαστηρίου που είναι υπήκοος τρίτης χώρας.

7. Εντός 90 ημερών από την υποβολή μιας αξίωσης σύμφωνα με το άρθρο 8.23, ο πρόεδρος του δικαστηρίου διορίζει εκ περιτροπής τα μέλη του δικαστηρίου που θα απαρτίσουν το τμήμα του δικαστηρίου το οποίο θα εξετάσει την υπόθεση, διασφαλίζοντας ότι η σύνθεση των τμημάτων είναι τυχαία και απρόβλεπτη, και παρέχοντας παράλληλα ίσες ευκαιρίες σε όλα τα μέλη του δικαστηρίου για να υπηρετήσουν στο εν λόγω τμήμα.

8. Ο πρόεδρος και ο αντιπρόεδρος του δικαστηρίου είναι υπεύθυνοι για οργανωτικά ζητήματα, διορίζονται για διετή θητεία και επιλέγονται με κλήρωση μεταξύ των μελών του δικαστηρίου που είναι υπήκοοι τρίτων χωρών. Υπηρετούν εκ περιτροπής, με σειρά που καθορίζεται με κλήρωση από τον πρόεδρο της μεικτής επιτροπής ΣΟΕΣ. Ο αντιπρόεδρος αντικαθιστά τον πρόεδρο όταν ο τελευταίος δεν είναι διαθέσιμος.

9. Κατά παρέκκλιση από την παράγραφο 6, τα διάδικα μέρη μπορούν να συμφωνήσουν ότι η υπόθεση θα εξεταστεί από ένα μόνο μέλος του δικαστηρίου, το οποίο διορίζεται τυχαία από τους υπηκόους τρίτων χωρών. Ο καθ' ου εξετάζει ευνοϊκά το αίτημα του προσφεύγοντος για εξέταση της υπόθεσης από ένα μόνο μέλος του Δικαστηρίου, ιδίως όταν ο προσφεύγων είναι μικρομεσαία επιχείρηση ή όταν η αποζημίωση που ζητείται είναι σχετικά χαμηλή. Το αίτημα αυτό πρέπει να υποβληθεί πριν από τη σύσταση του σχετικού τμήματος του δικαστηρίου.

10. Το δικαστήριο μπορεί να καθορίζει το ίδιο τις μεθόδους εργασίας του.

11. Τα μέλη του δικαστηρίου μεριμνούν ώστε να είναι διαθέσιμα και να μπορούν να εκτελέσουν τα καθήκοντα που ορίζονται βάσει του παρόντος τμήματος.

12. Για να εξασφαλιστεί η διαθεσιμότητά τους, τα μέλη του δικαστηρίου λαμβάνουν πάγια μηνιαία αμοιβή (retainer fee) η οποία καθορίζεται από τη μεικτή επιτροπή ΣΟΕΣ.

13. Οι αμοιβές που αναφέρονται στην παράγραφο 12 καταβάλλονται εξίσου και από τα δύο μέρη σε λογαριασμό που διαχειρίζεται η Γραμματεία του ICSID. Σε περίπτωση αδυναμίας ενός μέρους να καταβάλει την πάγια αμοιβή, μπορεί να επιλέξει να την καταβάλει το άλλο μέρος. Τυχόν καθυστερούμενες οφειλές ενός μέρους συνεχίζουν να είναι καταβλητέες, με τον αντίστοιχο τόκο.

14. Εκτός εάν η μεικτή επιτροπή ΣΟΕΣ λάβει απόφαση σύμφωνα με την παράγραφο 15, το ποσό των αμοιβών και των δαπανών των μελών του δικαστηρίου στο πλαίσιο ενός τμήματος που συστήνεται για να εξετάσει μια αξίωση, εκτός από τις αμοιβές που αναφέρονται στην παράγραφο 12, είναι αυτό που καθορίζεται σύμφωνα με τον κανονισμό 14 παράγραφος 1 των διοικητικών και οικονομικών κανονισμών της σύμβασης ICSID οι οποίοι ισχύουν κατά την ημερομηνία υποβολής της αξίωσης, και που επιμερίζεται από το δικαστήριο μεταξύ των διάδικων μερών σύμφωνα με το άρθρο 8.39 παράγραφος 5.

15. Η μεικτή επιτροπή ΣΟΕΣ μπορεί, με απόφασή της, να μετατρέψει την πάγια αμοιβή και άλλες αμοιβές και δαπάνες σε τακτικό μισθό και να καθορίσει σχετικές λεπτομέρειες και προϋποθέσεις.

16. Η Γραμματεία του ICSID ενεργεί ως γραμματεία για το δικαστήριο και του παρέχει κατάλληλη υποστήριξη.

17. Εάν η μεικτή επιτροπή ΣΟΕΣ δεν έχει πραγματοποιήσει τους διορισμούς σύμφωνα με την παράγραφο 2 εντός 90 ημερών από την ημερομηνία υποβολής μιας αξίωσης για επίλυση διαφοράς, ο Γενικός Γραμματέας του ICSID, κατόπιν αιτήματος ενός από τα διάδικα μέρη, διορίζει ένα τμήμα το οποίο αποτελείται από τρία μέλη του δικαστηρίου, εκτός εάν τα διάδικα μέρη έχουν συμφωνήσει ότι η υπόθεση θα εξεταστεί από ένα και μόνο μέλος του δικαστηρίου. Ο Γενικός Γραμματέας του ICSID προβαίνει σε αυτόν τον διορισμό επιλέγοντας τυχαία από τις υφιστάμενες υποψηφιότητες. Ο Γενικός Γραμματέας του ICSID δεν επιτρέπεται να διορίσει ως πρόεδρο έναν υπήκοο του Καναδά ή κράτους μέλους της Ευρωπαϊκής Ένωσης, εκτός εάν τα διάδικα μέρη συμφωνήσουν διαφορετικά.

ΑΡΘΡΟ 8.28

Εφετείο

1. Συστήνεται εφετείο για την επανεξέταση διαιτητικών αποφάσεων που εκδίδονται βάσει του παρόντος τμήματος.

2. Το εφετείο μπορεί να επικυρώσει, να τροποποιήσει ή να αναιρέσει την απόφαση του δικαστηρίου με βάση:

α) σφάλματα στην εφαρμογή ή την ερμηνεία του εφαρμοστέου δικαίου·

β) πρόδηλα σφάλματα κατά την εκτίμηση των πραγματικών περιστατικών, όπου περιλαμβάνεται η εκτίμηση του συναφούς εγχώριου δικαίου·

γ) τους λόγους που προβλέπονται στο άρθρο 52 παράγραφος 1 στοιχεία α) έως ε) της σύμβασης ICSID, στο μέτρο που δεν καλύπτονται από τα στοιχεία α) και β).

3. Τα μέλη του εφετείου διορίζονται με απόφαση της μεικτής επιτροπής ΣΟΕΣ ταυτόχρονα με την απόφαση που αναφέρεται στην παράγραφο 7.

4. Τα μέλη του εφετείου πρέπει να πληρούν τις απαιτήσεις του άρθρου 8.27 παράγραφος 4 και να συμμορφώνονται με το άρθρο 8.30.

5. Το τμήμα του εφετείου που συστήνεται για να εξετάσει την έφεση αποτελείται από τρία μέλη του εφετείου τα οποία διορίζονται τυχαία.

6. Στη διαδικασία που ακολουθείται ενώπιον του εφετείου εφαρμόζονται τα άρθρα 8.36 και 8.38.

7. Η μεικτή επιτροπή ΣΟΕΣ λαμβάνει αμέσως απόφαση με την οποία καθορίζονται τα ακόλουθα διοικητικά και οργανωτικά θέματα που αφορούν τη λειτουργία του εφετείου:

α) διοικητική υποστήριξη·

β) διαδικασίες για την άσκηση και την εξέταση εφέσεων, καθώς και για την αναπομπή ζητημάτων στο δικαστήριο για τροποποίηση της διαιτητικής απόφασης, ανάλογα με την περίπτωση·

γ) διαδικασίες για την πλήρωση κενής θέσης στο εφετείο και σε τμήμα του εφετείου που έχει συσταθεί για να εξετάσει μια υπόθεση·

δ) αμοιβή των μελών του εφετείου·

ε) διατάξεις σχετικά με το κόστος των εφέσεων·

στ) αριθμός των μελών του εφετείου· και

ζ) τυχόν άλλα στοιχεία που κρίνει αναγκαία για την αποτελεσματική λειτουργία του εφετείου.

8. Η επιτροπή υπηρεσιών και επενδύσεων ελέγχει τακτικά τη λειτουργία του εφετείου και υποβάλλει ενδεχομένως συστάσεις στη μεικτή επιτροπή ΣΟΕΣ. Η μεικτή επιτροπή ΣΟΕΣ μπορεί να αναθεωρήσει την απόφαση που αναφέρεται στην παράγραφο 7, αν το κρίνει αναγκαίο.

9. Μετά την έκδοση της απόφασης που αναφέρεται στην παράγραφο 7:

α) ένα διάδικο μέρος μπορεί να ασκήσει έφεση ενώπιον του εφετείου κατά διαιτητικής απόφασης που εκδόθηκε σύμφωνα με το παρόν τμήμα εντός 90 ημερών από την έκδοσή της·

β) τα διάδικα μέρη δεν μπορούν να επιδιώξουν επανεξέταση, αναίρεση, ακύρωση, αναθεώρηση ή την εκκίνηση οποιασδήποτε άλλης παρόμοιας διαδικασίας όσον αφορά μια διαιτητική απόφαση βάσει του παρόντος τμήματος·

γ) μια διαιτητική απόφαση που εκδίδεται σύμφωνα με το άρθρο 8.39 δεν θεωρείται οριστική και δεν μπορούν να ληφθούν μέτρα για την εκτέλεσή της μέχρι:

i) την παρέλευση 90 ημερών από την έκδοση της απόφασης από το δικαστήριο χωρίς να ασκηθεί έφεση·

ii) την απόρριψη ή απόσυρση τυχόν ασκηθείσας έφεσης· ή

iii) την παρέλευση 90 ημερών από την έκδοση απόφασης από το εφετείο χωρίς το τελευταίο να αναπέμψει το ζήτημα το δικαστήριο·

δ) η οριστική διαιτητική απόφαση του εφετείου θεωρείται οριστική διαιτητική απόφαση για τους σκοπούς του άρθρου 8.41· και

ε) δεν εφαρμόζεται το άρθρο 8.41 παράγραφος 3.

ΑΡΘΡΟ 8.29

Σύσταση πολυμερούς επενδυτικού δικαστηρίου και δευτεροβάθμιου μηχανισμού

Τα μέρη επιδιώκουν με άλλους εμπορικούς εταίρους τη σύσταση πολυμερούς επενδυτικού δικαστηρίου και δευτεροβάθμιου μηχανισμού για την επίλυση επενδυτικών διαφορών. Κατά τη δημιουργία του εν λόγω πολυμερούς μηχανισμού, η μεικτή επιτροπή ΣΟΕΣ εκδίδει απόφαση η οποία προβλέπει ότι οι επενδυτικές διαφορές βάσει του παρόντος τμήματος θα εξετάζονται σύμφωνα με τον πολυμερή μηχανισμό, και εφαρμόζει κατάλληλες μεταβατικές ρυθμίσεις.

ΑΡΘΡΟ 8.30

Δεοντολογία

1. Τα μέλη του δικαστηρίου είναι ανεξάρτητα. Δεν συνδέονται με καμία δημόσια αρχή[12]. Δεν λαμβάνουν οδηγίες από οργανισμό ή δημόσια αρχή σχετικά με θέματα που συνδέονται με τη διαφορά. Δεν συμμετέχουν στην εξέταση διαφορών που θα ήταν δυνατόν να προκαλέσουν, άμεσα ή έμμεσα, σύγκρουση συμφερόντων. Συμμορφώνονται με τις κατευθυντήριες γραμμές του Διεθνούς Δικηγορικού Συλλόγου περί συγκρούσεων συμφερόντων στη διεθνή διαιτησία ή με τυχόν συμπληρωματικούς κανόνες που θεσπίζονται σύμφωνα με το άρθρο 8.44 παράγραφος 2. Επιπλέον, μετά τον διορισμό τους, δεν πρέπει να ενεργούν ως σύμβουλοι ή ως εμπειρογνώμονες διορισμένοι από ένα μέρος ή μάρτυρες σε εκκρεμή ή νέα διαδικασία επίλυσης επενδυτικής διαφοράς βάσει της παρούσας ή οποιασδήποτε άλλης διεθνούς συμφωνίας.

2. Εάν ένα διάδικο μέρος θεωρεί ότι υπάρχει σύγκρουση συμφερόντων σε σχέση με ένα μέλος του δικαστηρίου, μπορεί να καλέσει τον Πρόεδρο του Διεθνούς Δικαστηρίου να εκδώσει απόφαση σχετικά με την αμφισβήτηση του διορισμού του εν λόγω μέλους. Τυχόν δήλωση αμφισβήτησης αποστέλλεται στον Πρόεδρο του Διεθνούς Δικαστηρίου εντός 15 ημερών από την ημερομηνία κατά την οποία κοινοποιήθηκε στο διάδικο μέρος η σύνθεση του τμήματος του δικαστηρίου, ή εντός 15 ημερών από την ημερομηνία κατά την οποία το εν λόγω μέρος έλαβε γνώση των σχετικών πραγματικών περιστατικών, εάν δεν ήταν ευλόγως δυνατό να τα γνωρίζει κατά τη στιγμή της σύνθεσης του τμήματος. Στη δήλωση αναφέρονται οι λόγοι της αμφισβήτησης.

[12] Για λόγους σαφήνειας, διευκρινίζεται ότι το γεγονός ότι ένα πρόσωπο λαμβάνει αμοιβή από δημόσια αρχή δεν καθιστά από μόνο του μη επιλέξιμο το εν λόγω πρόσωπο.

3. Εάν, εντός 15 ημερών από την ημερομηνία της δήλωσης αμφισβήτησης, το αμφισβητούμενο μέλος του δικαστηρίου επιλέξει να μην παραιτηθεί από το τμήμα, ο Πρόεδρος του Διεθνούς Δικαστηρίου μπορεί, αφού λάβει παρατηρήσεις από τα διάδικα μέρη και αφού δώσει στο μέλος του δικαστηρίου την ευκαιρία να υποβάλει τυχόν δικές του παρατηρήσεις, να εκδώσει απόφαση σχετικά με την αμφισβήτηση. Ο Πρόεδρος του Διεθνούς Δικαστηρίου καταβάλλει κάθε δυνατή προσπάθεια ώστε να εκδώσει απόφαση και να ενημερώσει τα διάδικα μέρη και τα άλλα μέλη του τμήματος εντός 45 ημερών από την παραλαβή της δήλωσης αμφισβήτησης. Σε περίπτωση αποκλεισμού ή παραίτησης ενός μέλους του δικαστηρίου, η κενή θέση που προκύπτει συμπληρώνεται πάραυτα.

4. Κατόπιν αιτιολογημένης σύστασης του προέδρου του δικαστηρίου, ή με κοινή πρωτοβουλία τους, τα μέρη μπορούν, μέσω απόφασης της μεικτής επιτροπής ΣΟΕΣ, να απομακρύνουν ένα μέλος από το δικαστήριο όταν η συμπεριφορά του δεν συνάδει με τις υποχρεώσεις που ορίζονται στην παράγραφο 1 και είναι ασύμβατη με τη συνέχιση της θητείας του στο δικαστήριο.

ΑΡΘΡΟ 8.31

Εφαρμοστέο δίκαιο και ερμηνεία

1. Κατά την έκδοση της απόφασής του, το δικαστήριο που συστήνεται βάσει του παρόντος τμήματος εφαρμόζει την παρούσα συμφωνία όπως αυτή ερμηνεύεται σύμφωνα με τη σύμβαση της Βιέννης περί του δικαίου των συνθηκών, καθώς και άλλους κανόνες και αρχές του διεθνούς δικαίου που εφαρμόζονται μεταξύ των μερών.

2. Το δικαστήριο δεν είναι αρμόδιο να κρίνει τη νομιμότητα ενός μέτρου, το οποίο εικάζεται ότι συνιστά παραβίαση της παρούσας συμφωνίας, βάσει του εγχώριου δικαίου ενός μέρους. Για λόγους σαφήνειας, διευκρινίζεται ότι για να διαπιστώσει αν ένα μέτρο συνάδει με την παρούσα συμφωνία, το δικαστήριο μπορεί να εκλάβει, ανάλογα με την περίπτωση, το εγχώριο δίκαιο ενός μέρους ως πραγματικό γεγονός. Σ' αυτήν την περίπτωση, το δικαστήριο ακολουθεί την κρατούσα ερμηνεία του εγχώριου δικαίου από τα δικαστήρια ή τις αρχές του εν λόγω μέρους και τυχόν έννοια που αποδίδεται στο εγχώριο δίκαιο από το δικαστήριο δεν είναι δεσμευτική για τα δικαστήρια ή τις αρχές του εν λόγω μέρους.

3. Όταν προκύπτουν σοβαρές ανησυχίες όσον αφορά ζητήματα ερμηνείας που ενδέχεται να επηρεάζουν τις επενδύσεις, η επιτροπή υπηρεσιών και επενδύσεων μπορεί, σύμφωνα με το άρθρο 8.44 παράγραφος 3 στοιχείο α), να προτείνει στη μεικτή επιτροπή ΣΟΕΣ την έγκριση ερμηνειών της παρούσας συμφωνίας. Ερμηνεία που εγκρίνεται από τη μεικτή επιτροπή ΣΟΕΣ είναι δεσμευτική για το δικαστήριο που έχει συσταθεί βάσει του παρόντος τμήματος. Η μεικτή επιτροπή ΣΟΕΣ μπορεί να αποφασίσει ότι μια ερμηνεία θα έχει δεσμευτική ισχύ από συγκεκριμένη ημερομηνία και μετά.

ΑΡΘΡΟ 8.32

Αξιώσεις που στερούνται εμφανώς νομικής αξίας

1. Ο καθ’ ου δύναται, το αργότερο 30 ημέρες μετά τη σύσταση του τμήματος του δικαστηρίου και, σε κάθε περίπτωση, πριν από την πρώτη συνεδρίασή του, να υποβάλει ένσταση με το αιτιολογικό ότι μια αξίωση στερείται εμφανώς νομικής αξίας.

2. Η υποβολή ένστασης σύμφωνα με την παράγραφο 1 δεν επιτρέπεται όταν ο καθ’ ου έχει υποβάλει ένσταση σύμφωνα με το άρθρο 8.33.

3. Ο καθ’ ου διευκρινίζει με όσο το δυνατόν μεγαλύτερη ακρίβεια τη βάση της ένστασης.

4. Μετά την παραλαβή ένστασης σύμφωνα με το παρόν άρθρο, το δικαστήριο αναστέλλει τη διαδικασία επί της ουσίας και καταρτίζει χρονοδιάγραμμα για την εξέταση της εν λόγω ένστασης σύμφωνα με το χρονοδιάγραμμά του για την εξέταση κάθε άλλου προδικαστικού ερωτήματος.

5. Το δικαστήριο, αφού δώσει στα διάδικα μέρη την ευκαιρία να υποβάλουν τις παρατηρήσεις τους, εκδίδει αιτιολογημένη απόφαση ή διαιτητική απόφαση επί της ένστασης κατά την πρώτη του συνεδρίαση ή αμέσως μετά. Κατά την έκδοση της εν λόγω απόφασης, το δικαστήριο θεωρεί ότι τα προβαλλόμενα περιστατικά είναι αληθή.

6. Το παρόν άρθρο εφαρμόζεται με την επιφύλαξη της εξουσίας του δικαστηρίου να εξετάζει άλλες ενστάσεις με τη μορφή προδικαστικού ερωτήματος ή του δικαιώματος του καθ’ ου να υποβάλει ένσταση, κατά τη διάρκεια της διαδικασίας, ότι μια αξίωση στερείται νομικής αξίας.

ΑΡΘΡΟ 8.33

Νομικά αβάσιμες απαιτήσεις

1. Με την επιφύλαξη της εξουσίας του δικαστηρίου να εξετάζει άλλες ενστάσεις με τη μορφή προδικαστικού ερωτήματος ή του δικαιώματος του καθ' ου να υποβάλλει τέτοιες ενστάσεις σε εύθετο χρόνο, το δικαστήριο εξετάζει και αποφαίνεται με τη μορφή προδικαστικού ερωτήματος για οποιαδήποτε ένσταση που υποβάλλει ο καθ' ου με το αιτιολογικό ότι, από νομική σκοπιά, μια αξίωση, ή οποιοδήποτε μέρος αυτής, που έχει υποβληθεί σύμφωνα με το άρθρο 8.23 δεν αποτελεί αξίωση για την οποία μπορεί να εκδοθεί διαιτητική απόφαση υπέρ του προσφεύγοντος βάσει του παρόντος τμήματος, ακόμη και αν υποτεθεί ότι τα προβαλλόμενα περιστατικά είναι αληθή.

2. Ένσταση βάσει της παραγράφου 1 υποβάλλεται στο δικαστήριο το αργότερο την ημερομηνία που ορίζει το δικαστήριο για την υποβολή απαντητικού υπομνήματος από τον καθ' ου.

3. Εάν έχει υποβληθεί ένσταση σύμφωνα με το άρθρο 8.32, το δικαστήριο μπορεί, λαμβάνοντας υπόψη τις περιστάσεις της εν λόγω ένστασης, να αρνηθεί να εξετάσει, σύμφωνα με τις διαδικασίες που καθορίζονται στο παρόν άρθρο, ένσταση που έχει υποβληθεί σύμφωνα με την παράγραφο 1.

4. Μετά την παραλαβή ένστασης βάσει της παραγράφου 1 και, κατά περίπτωση, αφού εκδώσει απόφαση σύμφωνα με την παράγραφο 3, το δικαστήριο αναστέλλει κάθε διαδικασία επί της ουσίας, καταρτίζει χρονοδιάγραμμα για την εξέταση της ένστασης το οποίο είναι σύμφωνο με τυχόν χρονοδιάγραμμα που έχει καταρτίσει για την εξέταση κάθε άλλου προδικαστικού ερωτήματος, και εκδίδει αιτιολογημένη απόφαση ή διαιτητική απόφαση επί της ένστασης.

ΑΡΘΡΟ 8.34

Προσωρινά μέτρα προστασίας

Το δικαστήριο μπορεί να εκδώσει εντολή για προσωρινά μέτρα προστασίας με σκοπό να διαφυλάξει τα δικαιώματα ενός διάδικου μέρους ή να εξασφαλίσει την πλήρη εφαρμογή της δικαιοδοσίας του δικαστηρίου, συμπεριλαμβανομένης της εντολής για διατήρηση αποδεικτικών στοιχείων που βρίσκονται στην κατοχή ή τον έλεγχο ενός διάδικου μέρους ή για προστασία της δικαιοδοσίας του δικαστηρίου. Το δικαστήριο δεν μπορεί να εκδώσει εντολή για κατάσχεση ή να απαγορεύσει την εφαρμογή του μέτρου που εικάζεται ότι συνιστά παραβίαση η οποία αναφέρεται στο άρθρο 8.23. Για τους σκοπούς του παρόντος άρθρου, στις εντολές περιλαμβάνονται και οι συστάσεις.

ΑΡΘΡΟ 8.35

Ματαίωση

Εάν, μετά την υποβολή αξίωσης βάσει του παρόντος τμήματος, ο επενδυτής δεν λάβει μέτρα στο πλαίσιο της διαδικασίας εντός 180 συναπτών ημερών ή κατά το χρονικό διάστημα που ενδέχεται να συμφωνήσουν τα διάδικα μέρη, ο επενδυτής θεωρείται ότι έχει αποσύρει το αίτημά του και έχει ματαιώσει τη διαδικασία. Το δικαστήριο, κατόπιν αιτήματος του καθ' ου και μετά από κοινοποίηση στα διάδικα μέρη, εκδίδει απόφαση με την οποία λαμβάνει γνώση της ματαίωσης. Μετά την έκδοση της απόφασης παύει η εξουσία του δικαστηρίου.

ΑΡΘΡΟ 8.36

Διαφάνεια των διαδικασιών

1. Όσον αφορά τις διαδικασίες βάσει του παρόντος τμήματος, ισχύουν οι κανόνες περί διαφάνειας της UNCITRAL, όπως τροποποιούνται από το παρόν τμήμα.

2. Το αίτημα για διαβουλεύσεις, η δήλωση με την οποία ζητείται ο προσδιορισμός του καθ' ου, η δήλωση προσδιορισμού του καθ' ου, η συμφωνία διαμεσολάβησης, η δήλωση πρόθεσης για αμφισβήτηση ενός μέλους του δικαστηρίου, η απόφαση όσον αφορά την αμφισβήτηση ενός μέλους του δικαστηρίου και το αίτημα για σώρευση περιλαμβάνονται στον κατάλογο των εγγράφων που πρέπει να διατίθενται στο κοινό βάσει του άρθρου 3 παράγραφος 1 των κανόνων περί διαφάνειας της UNCITRAL.

3. Τα τεκμήρια περιλαμβάνονται στον κατάλογο των εγγράφων που πρέπει να διατίθενται στο κοινό βάσει του άρθρου 3 παράγραφος 2 των κανόνων περί διαφάνειας της UNCITRAL.

4. Κατά παρέκκλιση από το άρθρο 2 των κανόνων περί διαφάνειας της UNCITRAL, πριν από τη σύσταση του δικαστηρίου, ο Καναδάς ή η Ευρωπαϊκή Ένωση, ανάλογα με την περίπτωση, δημοσιοποιούν εγκαίρως τα σχετικά έγγραφα σύμφωνα με την παράγραφο 2, με την επιφύλαξη της απάλειψης εμπιστευτικών ή προστατευόμενων πληροφοριών. Τα έγγραφα αυτά μπορούν να δημοσιοποιούνται με ανακοίνωση στο αποθετήριο.

5. Οι ακροάσεις είναι ανοιχτές στο κοινό. Το δικαστήριο καθορίζει, σε διαβούλευση με τα διάδικα μέρη, τις κατάλληλες υλικοτεχνικές ρυθμίσεις για τη διευκόλυνση της πρόσβασης του κοινού στις ακροάσεις αυτές. Αν το δικαστήριο κρίνει ότι υπάρχει ανάγκη να προστατευθούν εμπιστευτικές ή προστατευόμενες πληροφορίες, προβαίνει στις κατάλληλες ρυθμίσεις ώστε το μέρος εκείνο της ακρόασης που χρήζει προστασίας να πραγματοποιηθεί κεκλεισμένων των θυρών.

6. Καμία διάταξη του παρόντος κεφαλαίου δεν υποχρεώνει τον καθ' ου να αποκρύψει από το κοινό πληροφορίες των οποίων η κοινοποίηση είναι υποχρεωτική σύμφωνα με τη νομοθεσία του. Ο καθ' ου θα πρέπει να εφαρμόζει την εν λόγω νομοθεσία με ευαισθησία σε ό,τι αφορά την προστασία από την κοινοποίηση πληροφοριών που έχουν χαρακτηριστεί εμπιστευτικές ή προστατευόμενες.

ΑΡΘΡΟ 8.37

Ανταλλαγή πληροφοριών

1. Ένα διάδικο μέρος μπορεί να κοινοποιεί σε άλλα πρόσωπα που σχετίζονται με τη διαδικασία —συμπεριλαμβανομένων των μαρτύρων και των πραγματογνωμόνων— μη αναθεωρημένα έγγραφα τα οποία θεωρεί αναγκαία στο πλαίσιο της διαδικασίας βάσει του παρόντος τμήματος. Ωστόσο, το διάδικο μέρος μεριμνά ώστε τα άτομα αυτά να προστατεύουν τις εμπιστευτικές ή προστατευόμενες πληροφορίες που περιέχονται στα εν λόγω έγγραφα.

2. Η παρούσα συμφωνία δεν εμποδίζει τον καθ' ου να κοινοποιεί σε υπαλλήλους, κατά περίπτωση, της Ευρωπαϊκής Ένωσης, κρατών μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης και δημόσιων αρχών σε επίπεδο κατώτερο του εθνικού, αναθεωρημένα έγγραφα τα οποία θεωρεί αναγκαία στο πλαίσιο της διαδικασίας βάσει του παρόντος τμήματος. Ωστόσο, ο καθ' ου μεριμνά ώστε οι υπάλληλοι αυτοί να προστατεύουν τις εμπιστευτικές ή προστατευόμενες πληροφορίες που περιέχονται στα εν λόγω έγγραφα.

ΑΡΘΡΟ 8.38

Μη διάδικο μέρος

1. Εντός 30 ημερών από την παραλαβή ή αμέσως μετά την επίλυση τυχόν διαφοράς που αφορά εμπιστευτικές ή προστατευόμενες πληροφορίες, ο καθ' ου παρέχει στο μη διάδικο μέρος:

α) αίτημα για διαβουλεύσεις, δήλωση με την οποία ζητείται ο προσδιορισμός του καθ' ου, δήλωση προσδιορισμού του καθ' ου, αξίωση που έχει υποβληθεί σύμφωνα με το άρθρο 8.23, αίτημα για σώρευση, και όλα τα άλλα έγγραφα που επισυνάπτονται στα έγγραφα αυτά·

β) κατόπιν αιτήματος:

i) διαδικαστικά έγγραφα, υπομνήματα, παρατηρήσεις, αιτήματα και άλλα έγγραφα που υποβλήθηκαν στο δικαστήριο από ένα διάδικο μέρος·

ii) γραπτές παρατηρήσεις που υποβάλλονται στο δικαστήριο βάσει του άρθρου 4 των κανόνων περί διαφάνειας της UNCITRAL·

iii) πρακτικά ή απομαγνητοφωνήσεις των ακροάσεων του δικαστηρίου, εάν υπάρχουν· και

iv) εντολές, αποφάσεις και διαιτητικές αποφάσεις του δικαστηρίου· και

γ) κατόπιν αιτήματος και με έξοδα του μη διάδικου μέρους, το σύνολο ή μέρος των αποδεικτικών στοιχείων που έχουν προσκομιστεί στο δικαστήριο, εκτός εάν τα ζητούμενα αποδεικτικά στοιχεία έχουν δημοσιοποιηθεί.

2. Το δικαστήριο δέχεται προφορικές ή γραπτές παρατηρήσεις σχετικά με θέματα ερμηνείας της παρούσας συμφωνίας από το μη διάδικο μέρος ή, μετά από διαβούλευση με τα διάδικα μέρη, μπορεί να καλέσει το εν λόγω μέρος να υποβάλει τις παρατηρήσεις αυτές. Το μη διάδικο μέρος μπορεί να παραστεί σε ακρόαση που πραγματοποιείται βάσει του παρόντος τμήματος.

3. Το δικαστήριο δεν εξάγει κανένα συμπέρασμα από την απουσία παρατηρήσεων σύμφωνα με την παράγραφο 2.

4. Το δικαστήριο διασφαλίζει ότι τα διάδικα μέρη έχουν την εύλογη δυνατότητα να υποβάλλουν τα σχόλιά τους σχετικά με παρατηρήσεις του μη διάδικου μέρους της παρούσας συμφωνίας.

ΑΡΘΡΟ 8.39

Οριστική διαιτητική απόφαση

1. Εάν το δικαστήριο εκδώσει οριστική διαιτητική απόφαση σε βάρος του καθ’ ου, μπορεί να επιδικάσει, χωριστά ή σε συνδυασμό, μόνο:

α) χρηματική αποζημίωση και τυχόν εφαρμοστέους τόκους·

β) επιστροφή περιουσιακών στοιχείων, οπότε η διαιτητική απόφαση ορίζει ότι ο καθ' ου μπορεί να καταβάλει χρηματική αποζημίωση που αντιπροσωπεύει την πραγματική αγοραία αξία των περιουσιακών στοιχείων αμέσως πριν γίνει γνωστή η απαλλοτρίωση ή η επικείμενη απαλλοτρίωση, ανάλογα με το ποια ημερομηνία είναι προγενέστερη, καθώς και τυχόν εφαρμοστέους τόκους αντί της επιστροφής, οι οποίοι ορίζονται κατά τρόπο που συνάδει με το άρθρο 8.12.

2. Με την επιφύλαξη των παραγράφων 1 και 5, όταν υποβάλλεται αξίωση βάσει του άρθρου 8.23 παράγραφος 1 στοιχείο β):

α) μια διαιτητική απόφαση με την οποία επιδικάζονται χρηματική αποζημίωση και τυχόν εφαρμοστέοι τόκοι ορίζει ότι το σχετικό ποσό καταβάλλεται στην τοπικά εγκατεστημένη επιχείρηση·

β) μια διαιτητική απόφαση με την οποία επιδικάζεται επιστροφή περιουσιακών στοιχείων ορίζει ότι η επιστροφή αυτή γίνεται στην τοπικά εγκατεστημένη επιχείρηση·

γ) μια διαιτητική απόφαση με την οποία επιδικάζονται δαπάνες υπέρ του επενδυτή ορίζει ότι το σχετικό ποσό καταβάλλεται στον επενδυτή· και

δ) η διαιτητική απόφαση ορίζει ότι αυτό γίνεται με την επιφύλαξη του δικαιώματος που ενδεχομένως έχει ένα πρόσωπο (εκτός από πρόσωπο που έχει υποβάλει παραίτηση σύμφωνα με το άρθρο 8.22) σε χρηματική αποζημίωση ή επιστροφή περιουσιακών στοιχείων βάσει της νομοθεσίας ενός μέρους.

3. Η χρηματική αποζημίωση δεν υπερβαίνει τη ζημία που υπέστη ο επενδυτής ή, ανάλογα με την περίπτωση, η τοπικά εγκατεστημένη επιχείρηση, μείον τυχόν προηγούμενη αποζημίωση που έχει ήδη παρασχεθεί. Για τον υπολογισμό της χρηματικής αποζημίωσης, το δικαστήριο μειώνει επίσης το ποσό της αποζημίωσης ώστε να ληφθεί υπόψη τυχόν επιστροφή περιουσιακών στοιχείων ή κατάργηση ή τροποποίηση του μέτρου.

4. Το δικαστήριο δεν επιδικάζει αποζημιώσεις με χαρακτήρα ποινής.

5. Το δικαστήριο καταδικάζει το ηττηθέν διάδικο μέρος στις δαπάνες της διαδικασίας. Σε εξαιρετικές περιπτώσεις, το δικαστήριο μπορεί να επιμερίσει το κόστος μεταξύ των διάδικων μερών, εάν κρίνει ότι ο επιμερισμός ενδείκνυται με βάση τις περιστάσεις της αξίωσης. Άλλες εύλογες δαπάνες, μεταξύ των οποίων οι δαπάνες νομικής εκπροσώπησης και αρωγής, βαρύνουν το ηττηθέν διάδικο μέρος, εκτός αν το δικαστήριο κρίνει ότι ο επιμερισμός αυτός δεν δικαιολογείται με βάση τις περιστάσεις της αξίωσης. Σε περίπτωση που ορισμένα μόνο μέρη της αξίωσης ήταν επιτυχή, οι επιδικαζόμενες δαπάνες προσαρμόζονται αναλογικά προς τον αριθμό ή την έκταση των επιτυχών μερών της αξίωσης.

6. Η μεικτή επιτροπή ΣΟΕΣ εξετάζει το ενδεχόμενο θέσπισης συμπληρωματικών κανόνων που αποσκοπούν στη μείωση της οικονομικής επιβάρυνσης για τους προσφεύγοντες όταν αυτοί είναι φυσικά πρόσωπα ή μικρομεσαίες επιχειρήσεις. Αυτοί οι συμπληρωματικοί κανόνες μπορούν να λαμβάνουν ιδίως υπόψη τους οικονομικούς πόρους των εν λόγω προσφευγόντων και το ποσό της αποζημίωσης που ζητείται.

7. Το δικαστήριο και τα διάδικα μέρη καταβάλλουν κάθε δυνατή προσπάθεια για να διασφαλίσουν την έγκαιρη διεξαγωγή της διαδικασίας επίλυσης της διαφοράς. Το δικαστήριο εκδίδει την οριστική απόφασή του εντός 24 μηνών από την ημερομηνία υποβολής της αξίωσης σύμφωνα με το άρθρο 8.23. Εάν το δικαστήριο χρειάζεται επιπλέον χρόνο για να εκδώσει την οριστική απόφασή του, ενημερώνει τα διάδικα μέρη σχετικά με τους λόγους της καθυστέρησης.

ΑΡΘΡΟ 8.40

Αποζημίωση ή άλλη μορφή αποκατάστασης

Ο καθ' ου δεν μπορεί να ισχυριστεί —και το δικαστήριο δεν μπορεί να δεχθεί αντίστοιχη υπεράσπιση, ανταπαίτηση, δικαίωμα συμψηφισμού ή παρόμοιο ισχυρισμό— ότι ο επενδυτής ή, ανάλογα με την περίπτωση, η τοπικά εγκατεστημένη επιχείρηση έχει λάβει ή θα λάβει αποζημίωση ή άλλη μορφή αποκατάστασης σύμφωνα με σύμβαση ασφάλισης ή εγγύησης η οποία αφορά το σύνολο ή μέρος της αποζημίωσης που ζητείται στο πλαίσιο διαφοράς η οποία κινείται βάσει του παρόντος τμήματος.

ΑΡΘΡΟ 8.41

Εκτέλεση των διαιτητικών αποφάσεων

1. Μια διαιτητική απόφαση που εκδίδεται σύμφωνα με το παρόν τμήμα είναι δεσμευτική μεταξύ των διάδικων μερών και σε σχέση με τη συγκεκριμένη υπόθεση.

2. Με την επιφύλαξη της παραγράφου 3, τα διάδικα μέρη αναγνωρίζουν και συμμορφώνονται αμελλητί με τη διαιτητική απόφαση.

3. Κανένα διάδικο μέρος δεν μπορεί να ζητήσει την εκτέλεση οριστικής διαιτητικής απόφασης μέχρις ότου:

α) στην περίπτωση οριστικής διαιτητικής απόφασης που εκδίδεται σύμφωνα με τη σύμβαση ICSID:

i) έχουν παρέλθει 120 ημέρες από την ημερομηνία έκδοσης της διαιτητικής απόφασης και κανένα διάδικο μέρος δεν έχει ζητήσει επανεξέταση ή ακύρωση της απόφασης· ή

ii) έχει ανασταλεί η εκτέλεση της διαιτητικής απόφασης και έχουν ολοκληρωθεί οι διαδικασίες επανεξέτασης ή ακύρωσης·

β) στην περίπτωση οριστικής διαιτητικής απόφασης βάσει των κανόνων ICSID για την πρόσθετη διευκόλυνση, των κανόνων διαιτησίας της UNCITRAL, ή τυχόν άλλων εφαρμοστέων κανόνων σύμφωνα με το άρθρο 8.23 παράγραφος 2 στοιχείο δ):

i) έχουν παρέλθει 90 ημέρες από την ημερομηνία έκδοσης της διαιτητικής απόφασης και κανένα διάδικο μέρος δεν έχει κινήσει διαδικασία για επανεξέταση, αναίρεση ή ακύρωση της απόφασης· ή

ii) έχει ανασταλεί η εκτέλεση της διαιτητικής απόφασης και ένα δικαστήριο έχει απορρίψει ή έχει κάνει δεκτό αίτημα για επανεξέταση, αναίρεση ή ακύρωση της απόφασης και δεν υπάρχει άλλη προσφυγή.

4. Η εκτέλεση της διαιτητικής απόφασης διέπεται από τους νόμους σχετικά με την εκτέλεση δικαστικών ή διαιτητικών αποφάσεων οι οποίοι ισχύουν κατά τη στιγμή που υποβάλλεται το αίτημα εκτέλεσης.

5. Μια οριστική διαιτητική απόφαση σύμφωνα με το παρόν τμήμα συνιστά διαιτητική απόφαση η οποία θεωρείται ότι συνδέεται με αξιώσεις που απορρέουν από εμπορική σχέση ή συναλλαγή για τους σκοπούς του άρθρου Ι της σύμβασης της Νέας Υόρκης.

6. Για λόγους σαφήνειας, διευκρινίζεται ότι αν μια αξίωση έχει υποβληθεί σύμφωνα με το άρθρο 8.23 παράγραφος 2 στοιχείο α), μια οριστική διαιτητική απόφαση που εκδίδεται σύμφωνα με το παρόν τμήμα θεωρείται ότι αποτελεί διαιτητική απόφαση βάσει του τμήματος 6 της σύμβασης ICSID.

ΑΡΘΡΟ 8.42

Ρόλος των μερών

1. Κανένα μέρος δεν υποβάλλει αξίωση σε διεθνές επίπεδο, όσον αφορά αξίωση που έχει υποβληθεί σύμφωνα με το άρθρο 8.23, εκτός εάν το άλλο μέρος δεν έχει τηρήσει ή δεν έχει συμμορφωθεί με τη διαιτητική απόφαση που εκδόθηκε σχετικά με την εν λόγω διαφορά.

2. Η παράγραφος 1 δεν αποκλείει τη δυνατότητα επίλυσης διαφορών βάσει του κεφαλαίου είκοσι εννέα (Επίλυση διαφορών) σχετικά με ένα μέτρο γενικής εφαρμογής, ακόμη και αν το μέτρο αυτό υποστηρίζεται ότι παραβιάζει τους όρους της συμφωνίας όσον αφορά συγκεκριμένη επένδυση για την οποία έχει υποβληθεί αξίωση σύμφωνα με το άρθρο 8.23, και ισχύει με την επιφύλαξη του άρθρου 8.38.

3. Η παράγραφος 1 δεν αποκλείει άτυπες επαφές με αποκλειστικό σκοπό τη διευκόλυνση της διευθέτησης της διαφοράς.

ΑΡΘΡΟ 8.43

Σώρευση

1. Όταν δύο ή περισσότερες αξιώσεις που έχουν υποβληθεί χωριστά σύμφωνα με το άρθρο 8.23 έχουν κάποιο κοινό νομικό ή πραγματικό ζήτημα και απορρέουν από τα ίδια γεγονότα ή περιστάσεις, ένα ή αμφότερα τα διάδικα μέρη από κοινού μπορούν να ζητήσουν τη σύσταση χωριστού τμήματος του δικαστηρίου σύμφωνα με το παρόν άρθρο και την έκδοση από αυτό το τμήμα εντολής σώρευσης («αίτημα σώρευσης»).

2. Το διάδικο μέρος που ζητά την έκδοση εντολής σώρευσης επιδίδει πρώτα σχετική ειδοποίηση στα διάδικα μέρη για τα οποία ζητείται να καλύπτονται από την εντολή.

3. Εάν τα διάδικα μέρη στα οποία επιδίδεται ειδοποίηση σύμφωνα με την παράγραφο 2 έχουν καταλήξει σε συμφωνία σχετικά με την εντολή σώρευσης που πρόκειται να ζητηθεί, μπορούν να υποβάλουν κοινό αίτημα για τη σύσταση χωριστού τμήματος του δικαστηρίου και την έκδοση εντολής σώρευσης σύμφωνα με το παρόν άρθρο. Εάν τα διάδικα μέρη στα οποία επιδίδεται ειδοποίηση σύμφωνα με την παράγραφο 2 δεν έχουν καταλήξει σε συμφωνία σχετικά με την εντολή σώρευσης που πρόκειται να ζητηθεί εντός 30 ημερών από την επίδοση της ειδοποίησης, ένα διάδικο μέρος μπορεί να ζητήσει τη σύσταση χωριστού τμήματος του δικαστηρίου και την έκδοση εντολής σώρευσης σύμφωνα με το παρόν άρθρο.

4. Το αίτημα υποβάλλεται εγγράφως στον πρόεδρο του δικαστηρίου και σε όλα τα διάδικα μέρη για τα οποία ζητείται να καλύπτονται από την εντολή, και σ’ αυτό προσδιορίζονται:

α) τα ονόματα και οι διευθύνσεις των διάδικων μερών για τα οποία ζητείται να καλύπτονται από την εντολή·

β) οι αξιώσεις ή τα μέρη αυτών για τα οποία ζητείται να καλύπτονται από την εντολή· και

γ) οι λόγοι για τους οποίους ζητείται η έκδοση της εντολής.

5. Για αίτημα σώρευσης το οποίο αφορά περισσότερους από έναν καθ’ ων απαιτείται η συναίνεση όλων των εν λόγω καθ’ ων.

6. Οι κανόνες που διέπουν τη διαδικασία βάσει του παρόντος άρθρου καθορίζονται ως εξής:

α) εάν το σύνολο των αξιώσεων για τις οποίες ζητείται εντολή σώρευσης έχουν υποβληθεί σε διαδικασία επίλυσης διαφορών με βάση τους ίδιους κανόνες σύμφωνα με το άρθρο 8.23, ισχύουν αυτοί οι κανόνες·

β) εάν οι αξιώσεις για τις οποίες ζητείται εντολή σώρευσης δεν έχουν υποβληθεί σε διαδικασία επίλυσης διαφορών με βάση τους ίδιους κανόνες:

i) οι επενδυτές μπορούν να συμφωνήσουν συλλογικά σχετικά με τους κανόνες σύμφωνα με το άρθρο 8.23 παράγραφος 2· ή

ii) εάν οι επενδυτές δεν μπορέσουν να συμφωνήσουν σχετικά με τους εφαρμοστέους κανόνες εντός 30 ημερών από την παραλαβή του αιτήματος σώρευσης από τον πρόεδρο του δικαστηρίου, εφαρμόζονται οι κανόνες διαιτησίας της UNCITRAL.

7. Ο πρόεδρος του δικαστηρίου, μετά την παραλαβή αιτήματος σώρευσης και σύμφωνα με τις απαιτήσεις του άρθρου 8.27 παράγραφος 7, συστήνει ένα νέο τμήμα του δικαστηρίου («τμήμα σώρευσης»), το οποίο έχει δικαιοδοσία επί μερικών ή όλων των αξιώσεων, εν όλω ή εν μέρει, οι οποίες αποτελούν το αντικείμενο του κοινού αιτήματος σώρευσης.

8. Εάν, αφού ακούσει τα διάδικα μέρη, ένα τμήμα σώρευσης κρίνει ότι αξιώσεις που έχουν υποβληθεί σύμφωνα με το άρθρο 8.23 έχουν κάποιο κοινό νομικό ή πραγματικό ζήτημα και απορρέουν από τα ίδια γεγονότα ή περιστάσεις, και ότι η σώρευση θα βοηθήσει καλύτερα στη δίκαιη και αποτελεσματική διευθέτηση των αξιώσεων, καθώς και στη συνέπεια των διαιτητικών αποφάσεων, το τμήμα σώρευσης του δικαστηρίου μπορεί, με απόφασή του, να ασκήσει τη δικαιοδοσία του επί μερικών ή όλων των αξιώσεων, εν όλω ή εν μέρει.

9. Εάν ένα τμήμα σώρευσης του δικαστηρίου έχει ασκήσει τη δικαιοδοσία του σύμφωνα με την παράγραφο 8, ένας επενδυτής που έχει υποβάλει αξίωση σύμφωνα με το άρθρο 8.23 και του οποίου η αξίωση δεν έχει σωρευθεί μπορεί να υποβάλει στο δικαστήριο γραπτό αίτημα ώστε να συμπεριληφθεί στην εντολή σώρευσης, υπό τον όρο ότι το αίτημα αυτό συμμορφώνεται με τις απαιτήσεις που καθορίζονται στην παράγραφο 4. Το τμήμα σώρευσης του δικαστηρίου εκδίδει την εντολή σώρευσης όταν κρίνει ότι πληρούνται οι όροι της παραγράφου 8 και ότι η αποδοχή του εν λόγω αιτήματος δεν θα επιβαρύνει αδικαιολόγητα ούτε θα ζημιώσει αδίκως τα διάδικα μέρη, και ούτε θα διαταράξει αδικαιολόγητα τη διαδικασία. Προτού εκδώσει την εντολή αυτή, το τμήμα σώρευσης του δικαστηρίου διαβουλεύεται με τα διάδικα μέρη.

10. Κατόπιν αιτήματος ενός από τα διάδικα μέρη, και εν αναμονή της απόφασής του βάσει της παραγράφου 8, ένα τμήμα σώρευσης του δικαστηρίου που έχει συσταθεί βάσει του παρόντος άρθρου μπορεί να αποφασίσει την αναστολή των εργασιών του τμήματος του δικαστηρίου που έχει διοριστεί βάσει του άρθρου 8.27 παράγραφος 7, εκτός αν το τελευταίο αυτό δικαστήριο έχει ήδη διακόψει τις εργασίες του.

11. Το τμήμα του δικαστηρίου που έχει διοριστεί βάσει του άρθρου 8.27 παράγραφος 7 παύει να έχει δικαιοδοσία όσον αφορά τις αξιώσεις, ή τα μέρη αυτών, που έχουν περιέλθει στη δικαιοδοσία ενός τμήματος σώρευσης του δικαστηρίου που έχει συσταθεί βάσει του παρόντος άρθρου.

12. Η διαιτητική απόφαση ενός τμήματος σώρευσης του δικαστηρίου που έχει συσταθεί βάσει του παρόντος άρθρου σε σχέση με τις αξιώσεις, ή τα μέρη αυτών, που έχουν περιέλθει στη δικαιοδοσία του είναι δεσμευτική για το τμήμα του δικαστηρίου που έχει διοριστεί βάσει του άρθρου 8.27 παράγραφος 7 όσον αφορά τις εν λόγω αξιώσεις, ή μέρη αυτών.

13. Ένας επενδυτής μπορεί να αποσύρει μια αξίωση βάσει του παρόντος τμήματος η οποία υπόκειται σε σώρευση, οπότε η αξίωση αυτή δεν μπορεί να υποβληθεί εκ νέου σύμφωνα με το άρθρο 8.23. Εάν η απόσυρση αυτή πραγματοποιηθεί το αργότερο 15 ημέρες μετά την παραλαβή της ειδοποίησης σώρευσης, η προηγούμενη υποβολή της αξίωσης δεν αποκλείει τη δυνατότητα του επενδυτή να προσφύγει σε διαδικασίες επίλυσης διαφορών πλην αυτής που προβλέπεται στο παρόν τμήμα.

14. Κατόπιν αιτήματος ενός επενδυτή, ένα τμήμα σώρευσης του δικαστηρίου δύναται να λάβει τα μέτρα που θεωρεί κατάλληλα για την προστασία των εμπιστευτικών ή προστατευόμενων πληροφοριών του εν λόγω επενδυτή σε σχέση με άλλους επενδυτές. Τα μέτρα αυτά μπορούν να περιλαμβάνουν την υποβολή στους άλλους επενδυτές αναθεωρημένων εκδόσεων των εγγράφων που περιέχουν εμπιστευτικές ή προστατευόμενες πληροφορίες ή ρυθμίσεις ώστε κάποια μέρη της ακρόασης να πραγματοποιηθούν κεκλεισμένων των θυρών.

ΑΡΘΡΟ 8.44

Επιτροπή υπηρεσιών και επενδύσεων

1. Η επιτροπή υπηρεσιών και επενδύσεων παρέχει ένα φόρουμ στο οποίο τα μέρη μπορούν να προβαίνουν σε διαβουλεύσεις σχετικά με ζητήματα που σχετίζονται με το παρόν κεφάλαιο, μεταξύ των οποίων:

α) δυσκολίες που μπορεί να προκύψουν κατά την εφαρμογή του παρόντος κεφαλαίου·

β) πιθανές βελτιώσεις του παρόντος κεφαλαίου, ιδίως με βάση τις εμπειρίες και τις εξελίξεις που σημειώνονται σε άλλα διεθνή φόρα, καθώς και τις άλλες συμφωνίες των μερών·

2. Κατόπιν συμφωνίας μεταξύ των μερών, και μετά την εκπλήρωση των αντίστοιχων εσωτερικών τους απαιτήσεων και διαδικασιών, η επιτροπή υπηρεσιών και επενδύσεων εγκρίνει κώδικα δεοντολογίας για τα μέλη του δικαστηρίου, προς εφαρμογή σε διαφορές που απορρέουν από το παρόν κεφάλαιο, ο οποίος μπορεί να αντικαθιστά ή να συμπληρώνει τους εφαρμοζόμενους κανόνες, καθώς και να εξετάζει θέματα όπως:

α) υποχρεώσεις κοινοποίησης·

β) την ανεξαρτησία και την αμεροληψία των μελών του δικαστηρίου· και

γ) την εμπιστευτικότητα.

Τα μέρη καταβάλλουν κάθε δυνατή προσπάθεια ώστε να διασφαλιστεί ότι ο κώδικας δεοντολογίας έχει εγκριθεί το αργότερο την πρώτη ημέρα της προσωρινής εφαρμογής της παρούσας συμφωνίας ή την ημερομηνία έναρξης ισχύος αυτής, ανάλογα με την περίπτωση, και σε κάθε περίπτωση το αργότερο δύο έτη μετά την εν λόγω ημερομηνία.

3. Κατόπιν συμφωνίας μεταξύ των μερών, και μετά την εκπλήρωση των αντίστοιχων εσωτερικών τους απαιτήσεων και διαδικασιών, η επιτροπή υπηρεσιών και επενδύσεων μπορεί:

α) να προτείνει στη μεικτή επιτροπή ΣΟΕΣ την έγκριση ερμηνειών της παρούσας συμφωνίας σύμφωνα με το άρθρο 8.31 παράγραφος 3·

β) να εγκρίνει και να τροποποιεί κανόνες που συμπληρώνουν τους εφαρμοστέους κανόνες επίλυσης διαφορών, και να τροποποιεί τους εφαρμοστέους κανόνες περί διαφάνειας. Οι κανόνες αυτοί και οι τροποποιήσεις τους είναι δεσμευτικοί για το δικαστήριο που έχει συσταθεί βάσει του παρόντος τμήματος·

γ) να εγκρίνει κανόνες διαμεσολάβησης προς χρήση από τα διάδικα μέρη όπως αναφέρεται στο άρθρο 8.20·

δ) να προτείνει στη μεικτή επιτροπή ΣΟΕΣ την έγκριση περαιτέρω στοιχείων της υποχρέωσης για δίκαιη και ισότιμη μεταχείριση σύμφωνα με το άρθρο 8.10 παράγραφος 3· και

ε) να υποβάλλει συστάσεις στη μεικτή επιτροπή ΣΟΕΣ σχετικά με τη λειτουργία του εφετείου σύμφωνα με το άρθρο 8.28 παράγραφος 8.

ΑΡΘΡΟ 8.45

Εξαίρεση

Οι διατάξεις του παρόντος τμήματος και των κεφαλαίου είκοσι εννέα (Επίλυση διαφορών) σχετικά με την επίλυση διαφορών δεν ισχύουν σε σχέση με τα ζητήματα που αναφέρονται στο παράρτημα 8-Γ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΕΝΝΕΑ

ΔΙΑΣΥΝΟΡΙΑΚΕΣ ΣΥΝΑΛΛΑΓΕΣ ΣΤΟΝ ΤΟΜΕΑ ΤΩΝ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ

ΑΡΘΡΟ 9.1

Ορισμοί

Για τους σκοπούς του παρόντος κεφαλαίου ισχύουν οι ακόλουθοι ορισμοί:

υπηρεσίες επισκευής και συντήρησης αεροσκαφών: εργασίες που εκτελούνται σε αεροσκάφος ή τμήμα αυτού το οποίο έχει αποσυρθεί από τη γραμμή και δεν περιλαμβάνουν τις λεγόμενες εργασίες συντήρησης γραμμής πτήσεων·

υπηρεσίες εκμετάλλευσης αερολιμένα: η εκμετάλλευση ή διαχείριση, έναντι αμοιβής ή βάσει σύμβασης, υποδομών αερολιμένων, συμπεριλαμβανομένων των τερματικών σταθμών, των διαδρόμων, των τροχοδρόμων και των χώρων στάθμευσης αεροσκαφών, των χώρων στάθμευσης οχημάτων και των συστημάτων μεταφοράς εντός του αερολιμένα. Για λόγους σαφήνειας, διευκρινίζεται ότι στις υπηρεσίες εκμετάλλευσης αερολιμένα δεν περιλαμβάνονται η κυριότητα αερολιμένων ή εκτάσεων αερολιμένων ή η πραγματοποίηση επενδύσεων σε αυτά, ή οποιαδήποτε από τις λειτουργίες που εκτελούνται από διοικητικό συμβούλιο. Στις υπηρεσίες εκμετάλλευσης αερολιμένα δεν περιλαμβάνονται οι υπηρεσίες αεροναυτιλίας·

υπηρεσίες που αφορούν ηλεκτρονικό σύστημα κρατήσεων: η παροχή υπηρεσιών μέσω μηχανογραφικών συστημάτων τα οποία περιέχουν πληροφορίες σχετικές με τα προγραμματισμένα δρομολόγια των αερομεταφορέων, τη διαθεσιμότητα αυτών, τους ναύλους και τους κανόνες που ισχύουν για τους ναύλους και βάσει των οποίων είναι δυνατόν να γίνονται κρατήσεις και να εκδίδονται εισιτήρια·

διασυνοριακές συναλλαγές στον τομέα των υπηρεσιών ή **διασυνοριακή παροχή υπηρεσιών**: η παροχή μιας υπηρεσίας:

α) από το έδαφος ενός μέρους στο έδαφος του άλλου μέρους· ή

β) στο έδαφος ενός μέρους για τους χρήστες υπηρεσιών του άλλου μέρους·

η οποία όμως δεν περιλαμβάνει την παροχή υπηρεσίας στο έδαφος ενός μέρους από πρόσωπο του άλλου μέρους·

υπηρεσίες εδάφους: η παροχή υπηρεσιών έναντι αμοιβής ή βάσει σύμβασης για: διοικητικές υπηρεσίες και εποπτεία εδάφους, συμπεριλαμβανομένων του ελέγχου φορτίων και των επικοινωνιών· εξυπηρέτηση επιβατών· διαχείριση αποσκευών· διαχείριση φορτίου και ταχυδρομείου· υπηρεσίες στον διάδρομο και υπηρεσίες αεροσκαφών· εφοδιασμό με καύσιμα και λιπαντικά· συντήρηση αεροσκαφών, υπηρεσίες κατά την πτήση και διοίκηση πληρωμάτων· επίγειες μεταφορές· ή υπηρεσίες τροφοδοσίας. Οι υπηρεσίες εδάφους δεν περιλαμβάνουν υπηρεσίες ασφαλείας ή τη λειτουργία ή διαχείριση κεντρικών υποδομών αερολιμένων, όπως τα συστήματα διαχείρισης αποσκευών, ο εξοπλισμός αποπάγωσης, τα συστήματα διανομής καυσίμων ή τα συστήματα μεταφοράς εντός του αερολιμένα·

πώληση και διάθεση στο εμπόριο υπηρεσιών αερομεταφορών: δυνατότητα του ενδιαφερόμενου αερομεταφορέα να πωλεί και να διαθέτει στο εμπόριο υπηρεσίες αερομεταφορών, στην οποία περιλαμβάνονται όλα τα θέματα που άπτονται της διάθεσης στο εμπόριο, όπως έρευνα αγοράς, διαφήμιση και διανομή, αλλά δεν περιλαμβάνονται η τιμολόγηση των υπηρεσιών αερομεταφορών ούτε οι ισχύοντες όροι· και

υπηρεσίες που παρέχονται κατά την άσκηση κρατικής εξουσίας: κάθε υπηρεσία που δεν παρέχεται σε εμπορική βάση, ούτε ανταγωνιστικά σε σχέση με έναν ή περισσότερους παρόχους υπηρεσιών.

ΑΡΘΡΟ 9.2

Πεδίο εφαρμογής

1. Το παρόν κεφάλαιο ισχύει σε σχέση με μέτρα που θεσπίζει ή διατηρεί ένα μέρος και τα οποία επηρεάζουν τις διασυνοριακές συναλλαγές στον τομέα των υπηρεσιών που πραγματοποιεί ένας πάροχος υπηρεσιών του άλλου μέρους, συμπεριλαμβανομένων των μέτρων που επηρεάζουν:

α) την παραγωγή, τη διανομή, την εμπορία, την πώληση και τη διάθεση μιας υπηρεσίας·

β) την αγορά, τη χρήση ή την πληρωμή μιας υπηρεσίας· και

γ) όσον αφορά την παροχή μιας υπηρεσίας, τη δυνατότητα πρόσβασης και χρήσης υπηρεσιών για τις οποίες απαιτείται η εν γένει διάθεσή τους στο κοινό.

2. Το παρόν κεφάλαιο δεν ισχύει σε σχέση με μέτρα που επηρεάζουν:

α) τις υπηρεσίες που παρέχονται κατά την άσκηση κρατικής εξουσίας·

β) για την Ευρωπαϊκή Ένωση, τις οπτικοακουστικές υπηρεσίες·

γ) για τον Καναδά, τις πολιτιστικές βιομηχανίες·

δ) τις χρηματοπιστωτικές υπηρεσίες όπως ορίζονται στο άρθρο 13.1 (Ορισμοί)·

ε) τις αεροπορικές υπηρεσίες, καθώς και τις συναφείς υπηρεσίες για τη στήριξη των αεροπορικών υπηρεσιών και άλλων υπηρεσιών που παρέχονται μέσω των αερομεταφορών[13], εκτός από:

i) τις υπηρεσίες επισκευής και συντήρησης αεροσκαφών·

ii) την πώληση και διάθεση στο εμπόριο υπηρεσιών αερομεταφορών·

iii) τις υπηρεσίες που αφορούν ηλεκτρονικό σύστημα κρατήσεων (CRS)·

iv) τις υπηρεσίες εδάφους·

v) τις υπηρεσίες εκμετάλλευσης αερολιμένα·

στ) συμβάσεις προμήθειας από ένα μέρος αγαθών ή υπηρεσιών που αγοράζονται για να χρησιμοποιηθούν από τις δημόσιες αρχές και όχι για να μεταπωληθούν στο εμπορικό κύκλωμα ή για να χρησιμοποιηθούν στην παροχή αγαθών ή υπηρεσιών που προορίζονται για εμπορική πώληση, ανεξαρτήτως του αν οι εν λόγω συμβάσεις αποτελούν «καλυπτόμενες συμβάσεις» κατά την έννοια του άρθρου 19.2 (Πεδίο εφαρμογής και κάλυψη) παράγραφος 2· ή

ζ) επιδότηση ή άλλου είδους κρατική στήριξη που παρέχεται από ένα μέρος σχετικά με διασυνοριακές συναλλαγές στον τομέα των υπηρεσιών.

3. Το παρόν κεφάλαιο δεν θίγει τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις των μερών βάσει της *Συμφωνίας αεροπορικών μεταφορών μεταξύ του Καναδά και της Ευρωπαϊκής Κοινότητας και των κρατών μελών της*, η οποία υπογράφηκε στις Βρυξέλλες στις 17 Δεκεμβρίου 2009 και στην Οτάβα στις 18 Δεκεμβρίου 2009.

---

13 Οι υπηρεσίες αυτές περιλαμβάνουν υπηρεσίες που συνίστανται στη χρήση αεροσκάφους για την άσκηση ειδικών δραστηριοτήτων σε τομείς όπως η γεωργία, οι κατασκευές, η φωτογράφηση, η τοπογραφική αποτύπωση, η χαρτογράφηση, η δασοκομία, η παρατήρηση και η περιπολία, ή η διαφήμιση, εάν η ειδική δραστηριότητα παρέχεται από το πρόσωπο που είναι υπεύθυνο για τη λειτουργία του αεροσκάφους.

4. Το παρόν κεφάλαιο δεν επιβάλλει καμία υποχρέωση σε ένα μέρος όσον αφορά υπηκόους του άλλου μέρους που επιζητούν πρόσβαση στην αγορά εργασίας του, ή απασχόληση σε μόνιμη βάση στο έδαφός του, ούτε και παρέχει δικαιώματα σε αυτούς τους υπηκόους σε ό,τι αφορά την εν λόγω πρόσβαση ή απασχόληση.

ΑΡΘΡΟ 9.3

Εθνική μεταχείριση

1. Κάθε μέρος παρέχει στους παρόχους υπηρεσιών και στις υπηρεσίες του άλλου μέρους μεταχείριση όχι λιγότερο ευνοϊκή από αυτήν που παρέχει, σε παρόμοιες καταστάσεις, στους δικούς του παρόχους υπηρεσιών και υπηρεσίες.

2. Για λόγους σαφήνειας, διευκρινίζεται ότι για έναν μη ομοσπονδιακό κυβερνητικό φορέα του Καναδά, ή έναν (κεντρικό ή μη) κυβερνητικό φορέα κράτους μέλους της Ευρωπαϊκής Ένωσης, ως μεταχείριση που παρέχει ένα μέρος σύμφωνα με την παράγραφο 1 νοείται μεταχείριση όχι λιγότερο ευνοϊκή από την πλέον ευνοϊκή μεταχείριση που παρέχει, σε παρόμοιες καταστάσεις, ο εν λόγω κυβερνητικός φορέας στους δικούς του παρόχους υπηρεσιών και υπηρεσίες.

ΑΡΘΡΟ 9.4

Τυπικές απαιτήσεις

Το άρθρο 9.3 δεν εμποδίζει τα μέρη να θεσπίζουν ή να διατηρούν μέτρα που καθορίζουν τυπικές απαιτήσεις όσον αφορά την παροχή μιας υπηρεσίας, υπό την προϋπόθεση ότι οι απαιτήσεις αυτές δεν εφαρμόζονται κατά τρόπο ώστε να συνιστούν μέσο αυθαίρετης ή αδικαιολόγητης διακριτικής μεταχείρισης. Τα μέτρα αυτά περιλαμβάνουν απαιτήσεις:

α) λήψης άδειας, εγγραφής, πιστοποίησης ή έγκρισης για την παροχή μιας υπηρεσίας ή ως απαίτηση για την άσκηση συγκεκριμένου επαγγέλματος, π.χ. υποχρεωτική εγγραφή σε επαγγελματική οργάνωση ή συμμετοχή σε συλλογικό ταμείο αποζημιώσεων για τα μέλη επαγγελματικών οργανώσεων·

β) που υποχρεώνουν έναν πάροχο υπηρεσίας να διαθέτει τοπικό αντιπρόσωπο για μια υπηρεσία ή να διατηρεί τοπική διεύθυνση·

γ) γνώσης μιας εθνικής γλώσσας ή κατοχής διπλώματος οδήγησης· ή

δ) που υποχρεώνουν έναν πάροχο υπηρεσίας:

i) να καταβάλλει τελωνειακή ή άλλης μορφής οικονομική εγγύηση·

ii) να δημιουργήσει καταπιστευματικό λογαριασμό ή να συνεισφέρει σ’ αυτόν·

iii) να διατηρεί συγκεκριμένο τύπο και ποσό ασφάλισης·

iv) να παρέχει άλλες παρόμοιες εγγυήσεις· ή

v) να παρέχει πρόσβαση σε αρχεία.

ΑΡΘΡΟ 9.5

Μεταχείριση του μάλλον ευνοούμενου κράτους

1. Κάθε μέρος παρέχει στους παρόχους υπηρεσιών και στις υπηρεσίες του άλλου μέρους μεταχείριση όχι λιγότερο ευνοϊκή από αυτήν που παρέχει, σε παρόμοιες καταστάσεις, στους παρόχους υπηρεσιών και στις υπηρεσίες τρίτης χώρας.

2. Για λόγους σαφήνειας, διευκρινίζεται ότι για έναν μη ομοσπονδιακό κυβερνητικό φορέα του Καναδά, ή έναν (κεντρικό ή μη) κυβερνητικό φορέα κράτους μέλους της Ευρωπαϊκής Ένωσης, ως μεταχείριση που παρέχει ένα μέρος σύμφωνα με την παράγραφο 1 νοείται η μεταχείριση που παρέχει στο έδαφός του, σε παρόμοιες καταστάσεις, ο εν λόγω κυβερνητικός φορέας στις υπηρεσίες ή στους παρόχους υπηρεσιών τρίτης χώρας.

3. Η παράγραφος 1 δεν ισχύει σε σχέση με τη μεταχείριση που παρέχει ένα μέρος βάσει ισχύοντος ή μελλοντικού μέτρου και η οποία προβλέπει αναγνώριση, μεταξύ άλλων μέσω συμφωνίας ή ρύθμισης με τρίτη χώρα που αναγνωρίζει τη διαπίστευση των υπηρεσιών δοκιμών και αναλύσεων και των αντίστοιχων παρόχων υπηρεσιών, τη διαπίστευση των υπηρεσιών επισκευής και συντήρησης και των αντίστοιχων παρόχων υπηρεσιών, καθώς και την πιστοποίηση των προσόντων ή των αποτελεσμάτων των εν λόγω διαπιστευμένων υπηρεσιών και παρόχων υπηρεσιών ή των εργασιών που πραγματοποιούν.

ΑΡΘΡΟ 9.6

Πρόσβαση στην αγορά

Κανένα μέρος δεν επιτρέπεται να θεσπίζει ή να διατηρεί μέτρα, στο σύνολο του εδάφους του ή στο έδαφος εθνικής, επαρχιακής, περιφερειακής ή τοπικής διοικητικής αρχής, τα οποία επιβάλλουν περιορισμούς ως προς:

α) τον αριθμό των παρόχων υπηρεσιών, υπό μορφή αριθμητικών ποσοστώσεων, μονοπωλίων, αποκλειστικής παροχής υπηρεσιών ή απαίτησης για εξέταση των οικονομικών αναγκών·

β) τη συνολική αξία των συναλλαγών ή των στοιχείων του ενεργητικού στον τομέα των υπηρεσιών, με τη μορφή αριθμητικών ποσοστώσεων ή απαίτησης για εξέταση των οικονομικών αναγκών· ή

γ) τον συνολικό αριθμό εργασιών στον τομέα των υπηρεσιών ή τη συνολική ποσότητα παραγόμενων υπηρεσιών η οποία εκφράζεται σε καθορισμένες αριθμητικές μονάδες, με τη μορφή ποσοστώσεων ή απαίτησης για εξέταση των οικονομικών αναγκών.

ΑΡΘΡΟ 9.7

Επιφυλάξεις

1. Τα άρθρα 9.3, 9.5 και 9.6 δεν ισχύουν σε σχέση με:

α) υφιστάμενα μη συμβατά μέτρα που διατηρεί ένα μέρος στο επίπεδο:

i) της Ευρωπαϊκής Ένωσης, όπως ορίζεται στον πίνακά της ο οποίος περιλαμβάνεται στο παράρτημα Ι·

ii) εθνικής κυβέρνησης, όπως ορίζεται από το αντίστοιχο μέρος στον πίνακά του ο οποίος περιλαμβάνεται στο παράρτημα Ι·

iii) επαρχιακής ή περιφερειακής διοικητικής αρχής, όπως ορίζεται από το αντίστοιχο μέρος στον πίνακά του ο οποίος περιλαμβάνεται στο παράρτημα Ι· ή

iv) τοπικής διοικητικής αρχής·

β) τη συνέχιση ή την άμεση ανανέωση μη συμβατού μέτρου που αναφέρεται στο στοιχείο α)· ή

γ) την τροποποίηση μη συμβατού μέτρου που αναφέρεται στο στοιχείο α), στον βαθμό που η τροποποίηση αυτή δεν μειώνει τη συμβατότητα του μέτρου, όπως αυτή ίσχυε αμέσως πριν από την τροποποίηση, με τα άρθρα 9.3, 9.5 και 9.6.

2. Τα άρθρα 9.3, 9.5 και 9.6 δεν ισχύουν σε σχέση με μέτρα που θεσπίζει ή διατηρεί ένα μέρος όσον αφορά έναν τομέα, υποτομέα ή δραστηριότητα, όπως ορίζεται στον πίνακά του ο οποίος περιλαμβάνεται στο παράρτημα ΙΙ.

ΑΡΘΡΟ 9.8

Άρνηση χορήγησης των οφελών

Ένα μέρος μπορεί να αρνηθεί να χορηγήσει τα οφέλη του παρόντος κεφαλαίου σε πάροχο υπηρεσιών του άλλου μέρους που είναι επιχείρηση του εν λόγω μέρους, καθώς και σε υπηρεσίες του εν λόγω παρόχου, εάν:

α) η επιχείρηση ανήκει σε πάροχο υπηρεσιών τρίτης χώρας ή ελέγχεται από αυτόν· και

β) το μέρος που αρνείται τη χορήγηση των οφελών θεσπίζει ή διατηρεί ένα μέτρο σε σχέση με την τρίτη χώρα το οποίο:

i) συνδέεται με τη διατήρηση της διεθνούς ειρήνης και ασφάλειας· και

ii) απαγορεύει τις συναλλαγές με την επιχείρηση ή θα παραβιαζόταν ή θα κατεστρατηγείτο αν τα οφέλη του παρόντος κεφαλαίου χορηγούνταν στην επιχείρηση.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΔΕΚΑ

ΠΡΟΣΩΡΙΝΗ ΕΙΣΟΔΟΣ ΚΑΙ ΔΙΑΜΟΝΗ ΦΥΣΙΚΩΝ ΠΡΟΣΩΠΩΝ ΓΙΑ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΟΥΣ ΣΚΟΠΟΥΣ

ΑΡΘΡΟ 10.1

Ορισμοί

Για τους σκοπούς του παρόντος κεφαλαίου ισχύουν οι ακόλουθοι ορισμοί:

πάροχοι υπηρεσιών επί συμβάσει: φυσικά πρόσωπα που απασχολούνται από επιχείρηση ενός μέρους, η οποία δεν διαθέτει επιχειρηματική εγκατάσταση στο έδαφος του άλλου μέρους και έχει συνάψει σύμβαση καλής πίστης (με εξαίρεση την περίπτωση της αντιπροσώπευσης, όπως αυτή ορίζεται από τον κωδικό CPC 872) για την παροχή υπηρεσιών σε χρήστη του άλλου μέρους για την οποία απαιτείται η πρόσκαιρη παρουσία υπαλλήλων της στο έδαφος του άλλου μέρους προκειμένου να εκτελεστεί η σύμβαση παροχής υπηρεσιών·

επιχείρηση: «επιχείρηση» όπως ορίζεται στο άρθρο 8.1 (Ορισμοί)·

ανεξάρτητοι επαγγελματίες: φυσικά πρόσωπα που ασχολούνται με την παροχή υπηρεσιών και είναι εγκατεστημένα ως αυτοαπασχολούμενοι στο έδαφος ενός μέρους, τα οποία δεν διαθέτουν επιχειρηματική εγκατάσταση στο έδαφος του άλλου μέρους και έχουν συνάψει σύμβαση καλής πίστης (με εξαίρεση την περίπτωση της αντιπροσώπευσης, όπως αυτή ορίζεται από τον κωδικό CPC 872) για την παροχή υπηρεσιών σε χρήστη του άλλου μέρους για την οποία απαιτείται η πρόσκαιρη παρουσία του φυσικού προσώπου στο έδαφος του άλλου μέρους προκειμένου να εκτελεστεί η σύμβαση παροχής υπηρεσιών·

στελέχη: επιχειρηματικοί επισκέπτες για επενδυτικούς σκοπούς, επενδυτές ή πρόσωπα μετατιθέμενα ενδοεταιρικά:

α) **επιχειρηματικοί επισκέπτες για επενδυτικούς σκοπούς**: φυσικά πρόσωπα που εργάζονται σε διοικητική ή εξειδικευμένη θέση και τα οποία είναι αρμόδια για τη σύσταση μιας επιχείρησης, αλλά δεν συμμετέχουν σε άμεσες συναλλαγές με το ευρύ κοινό και δεν λαμβάνουν αμοιβή από πηγή που βρίσκεται στο έδαφος του μέρους υποδοχής·

β) **επενδυτές**: φυσικά πρόσωπα με εποπτική ή εκτελεστική αρμοδιότητα για τη σύσταση, την ανάπτυξη ή τη διαχείριση της λειτουργίας μιας επένδυσης στην οποία τα εν λόγω πρόσωπα ή η επιχείρηση που απασχολεί τα εν λόγω πρόσωπα έχουν δεσμεύσει, ή πρόκειται να δεσμεύσουν, σημαντικά κεφάλαια· και

γ) **πρόσωπα μετατιθέμενα ενδοεταιρικά**: φυσικά πρόσωπα που έχουν απασχοληθεί από επιχείρηση ενός μέρους ή έχουν διατελέσει εταίροι σε επιχείρηση ενός μέρους επί τουλάχιστον ένα έτος και τα οποία μετατίθενται προσωρινά σε επιχείρηση (η οποία μπορεί να είναι θυγατρική, υποκατάστημα ή μητρική εταιρεία της επιχείρησης ενός μέρους) στο έδαφος του άλλου μέρους. Τα φυσικά αυτά πρόσωπα πρέπει να ανήκουν σε μία από τις ακόλουθες κατηγορίες:

i) **ανώτερο προσωπικό**: φυσικά πρόσωπα που εργάζονται σε ανώτερη θέση εντός μιας επιχείρησης και τα οποία:

A) ασκούν κατ' εξοχήν διευθυντικά καθήκοντα στην επιχείρηση ή διευθύνουν την επιχείρηση, ή ένα τμήμα ή υποδιαίρεση αυτής· και

B) έχουν ευρεία διακριτική ευχέρεια ως προς τις διαδικασίες λήψης αποφάσεων, η οποία μπορεί να περιλαμβάνει την εξουσία να προσλαμβάνουν και να απολύουν προσωπικό ή να πραγματοποιούν άλλες ενέργειες σε θέματα προσωπικού (όπως οι προαγωγές ή οι εγκρίσεις αδειών), και

I) τελούν υπό τη γενική μόνο εποπτεία ή διεύθυνση (κατά κύριο λόγο) των ανώτερων εκτελεστικών στελεχών, του διοικητικού συμβουλίου, ή των μετόχων της επιχείρησης ή άλλων αντίστοιχων παραγόντων· ή

II) επιβλέπουν και ελέγχουν το έργο άλλων υπαλλήλων με εποπτικές, τεχνικές ή διοικητικές αρμοδιότητες και έχουν διακριτική ευχέρεια ως προς τις καθημερινές δραστηριότητες· ή

ii) **ειδικοί**: φυσικά πρόσωπα που εργάζονται σε επιχείρηση και τα οποία διαθέτουν:

A) εξειδικευμένες γνώσεις όσον αφορά τα προϊόντα ή τις υπηρεσίες της επιχείρησης και τις εφαρμογές τους στις διεθνείς αγορές· ή

B) προηγμένου επιπέδου εμπειρογνωμοσύνη ή γνώσεις όσον αφορά τις μεθόδους και τις διαδικασίες της επιχείρησης όπως η παραγωγή, ο ερευνητικός εξοπλισμός, οι τεχνικές γνώσεις ή η διαχείριση.

Για να αξιολογήσουν αυτή την εμπειρογνωμοσύνη ή τις γνώσεις, τα μέρη λαμβάνουν υπόψη ικανότητες που είναι ασυνήθιστες και διαφορετικές από εκείνες που συναντώνται κατά κανόνα σε έναν συγκεκριμένο κλάδο και οι οποίες δεν μπορούν να μεταβιβαστούν εύκολα σε άλλο φυσικό πρόσωπο μέσα σε σύντομο χρονικό διάστημα. Οι ικανότητες αυτές μπορούν να έχουν αποκτηθεί μέσα από συγκεκριμένες ακαδημαϊκές σπουδές ή εκτενή εμπειρία εντός της επιχείρησης· ή

iii) **ασκούμενοι πτυχιούχοι**: φυσικά πρόσωπα τα οποία:

A) διαθέτουν πανεπιστημιακό πτυχίο· και

B) μετατίθενται προσωρινά σε επιχείρηση στο έδαφος του άλλου μέρους, με σκοπό την επαγγελματική εξέλιξη ή την απόκτηση κατάρτισης σε επιχειρηματικές τεχνικές ή μεθόδους· και

φυσικά πρόσωπα για επιχειρηματικούς σκοπούς: στελέχη, πάροχοι υπηρεσιών επί συμβάσει, ανεξάρτητοι επαγγελματίες ή βραχυπρόθεσμοι επιχειρηματικοί επισκέπτες, οι οποίοι είναι πολίτες ενός μέρους.

ΑΡΘΡΟ 10.2

Στόχοι και πεδίο εφαρμογής

1. Το παρόν κεφάλαιο αντικατοπτρίζει την προτιμησιακή εμπορική σχέση μεταξύ των μερών, καθώς και τον αμοιβαίο στόχο για διευκόλυνση των εμπορικών συναλλαγών στον τομέα των υπηρεσιών και των επενδύσεων, μέσα από την παροχή δυνατότητας για προσωρινή είσοδο και διαμονή σε φυσικά πρόσωπα για επιχειρηματικούς σκοπούς και τη διασφάλιση διαφάνειας κατά τη διαδικασία.

2. Το παρόν κεφάλαιο ισχύει σε σχέση με μέτρα που θεσπίζει ή διατηρεί ένα μέρος και τα οποία αφορούν την προσωρινή είσοδο και διαμονή στο έδαφός του στελεχών, παρόχων υπηρεσιών επί συμβάσει, ανεξάρτητων επαγγελματιών και βραχυπρόθεσμων επιχειρηματικών επισκεπτών. Το παρόν κεφάλαιο δεν ισχύει σε σχέση με μέτρα που αφορούν φυσικά πρόσωπα τα οποία επιζητούν πρόσβαση στην αγορά εργασίας ενός μέρους, ούτε με μέτρα που αφορούν θέματα σχετικά με την υπηκοότητα, τη διαμονή ή την απασχόληση σε μόνιμη βάση.

3. Καμία διάταξη του παρόντος κεφαλαίου δεν εμποδίζει τα μέρη να εφαρμόζουν μέτρα για τη ρύθμιση της εισόδου ή της προσωρινής διαμονής φυσικών προσώπων στο έδαφός τους, συμπεριλαμβανομένων των μέτρων που είναι αναγκαία για την προστασία της ακεραιότητας φυσικών προσώπων και την εξασφάλιση της ομαλής κυκλοφορίας τους διαμέσου των εθνικών τους συνόρων, υπό την προϋπόθεση ότι τα εν λόγω μέτρα δεν εφαρμόζονται κατά τρόπο ώστε να ακυρώνουν ή να αποδυναμώνουν τα οφέλη που απορρέουν για οποιοδήποτε μέρος από τους όρους του παρόντος κεφαλαίου. Το γεγονός και μόνο ότι απαιτείται θεώρηση για τα φυσικά πρόσωπα μιας συγκεκριμένης χώρας και όχι για τα φυσικά πρόσωπα άλλων χωρών δεν θεωρείται ότι ακυρώνει ή αποδυναμώνει τα οφέλη που απορρέουν από τους όρους του παρόντος κεφαλαίου.

4. Στον βαθμό που στο παρόν κεφάλαιο δεν αναλαμβάνονται δεσμεύσεις, εξακολουθούν να ισχύουν όλες οι άλλες απαιτήσεις που επιβάλλει η νομοθεσία των μερών σχετικά με την είσοδο και τη διαμονή, συμπεριλαμβανομένων των απαιτήσεων που αφορούν την περίοδο διαμονής.

5. Κατά παρέκκλιση από τις διατάξεις του παρόντος κεφαλαίου, εξακολουθούν να ισχύουν όλες οι απαιτήσεις που επιβάλλει η νομοθεσία των μερών σχετικά με τα μέτρα απασχόλησης και κοινωνικής ασφάλισης, συμπεριλαμβανομένων των κανονισμών που αφορούν τους ελάχιστους μισθούς καθώς και τις συλλογικές μισθολογικές συμβάσεις.

6. Το παρόν κεφάλαιο δεν ισχύει σε σχέση με περιπτώσεις όπου σκοπός ή συνέπεια της προσωρινής εισόδου και διαμονής είναι η παρεμβολή ή η με άλλο τρόπο επίδραση στην έκβαση διαφορών ή διαπραγματεύσεων μεταξύ εργαζομένων και εργοδοσίας, ή στην απασχόληση φυσικών προσώπων που εμπλέκονται στις εν λόγω διαφορές ή διαπραγματεύσεις.

ΑΡΘΡΟ 10.3

Γενικές υποχρεώσεις

1. Κάθε μέρος επιτρέπει την προσωρινή είσοδο σε φυσικά πρόσωπα για επιχειρηματικούς σκοπούς του άλλου μέρους τα οποία συμμορφώνονται κατά τ' άλλα με τα μέτρα περί μετανάστευσης του μέρους τα οποία αφορούν την προσωρινή είσοδο, σύμφωνα με το παρόν κεφάλαιο.

2. Κάθε μέρος εφαρμόζει τα μέτρα του τα οποία σχετίζονται με τις διατάξεις του παρόντος κεφαλαίου σύμφωνα με το άρθρο 10.2 παράγραφος 1, και, ιδίως, εφαρμόζει τα εν λόγω μέτρα κατά τρόπο ώστε να αποφεύγεται η αδικαιολόγητη παρεμπόδιση ή καθυστέρηση των εμπορευματικών συναλλαγών ή των συναλλαγών στον τομέα των υπηρεσιών ή της άσκησης επενδυτικών δραστηριοτήτων βάσει της παρούσας συμφωνίας.

3. Κάθε μέρος διασφαλίζει ότι τα τέλη για τη διεκπεραίωση αιτήσεων για προσωρινή είσοδο είναι λογικά και ανάλογα με το κόστος της εν λόγω διεκπεραίωσης.

ΑΡΘΡΟ 10.4

Παροχή πληροφοριών

1. Συμπληρωματικά προς το κεφάλαιο είκοσι επτά (Διαφάνεια), και αναγνωρίζοντας τη σημασία που έχει για τα μέρη η διαφάνεια όσον αφορά τις πληροφορίες σχετικά με την προσωρινή είσοδο, το αργότερο 180 ημέρες μετά την ημερομηνία έναρξης ισχύος της παρούσας συμφωνίας κάθε μέρος θέτει στη διάθεση του άλλου μέρους επεξηγηματικό υλικό σχετικά με τις απαιτήσεις για προσωρινή είσοδο βάσει του παρόντος κεφαλαίου, το οποίο δίνει τη δυνατότητα στα φυσικά πρόσωπα για επιχειρηματικούς σκοπούς του άλλου μέρους να εξοικειωθούν με τις εν λόγω απαιτήσεις.

2. Όταν ένα μέρος συλλέγει και διατηρεί στοιχεία σχετικά με την προσωρινή είσοδο ανά κατηγορία φυσικών προσώπων για επιχειρηματικούς σκοπούς βάσει του παρόντος κεφαλαίου, το μέρος αυτό θέτει κατόπιν σχετικού αιτήματος τα στοιχεία αυτά στη διάθεση του άλλου μέρους, σύμφωνα με τη νομοθεσία του που αφορά την προστασία του ιδιωτικού απορρήτου και των δεδομένων.

ΑΡΘΡΟ 10.5

Σημεία επαφής

1. Τα μέρη ορίζουν τα ακόλουθα σημεία επαφής:

α) στην περίπτωση του Καναδά:

Director
Temporary Resident Policy
Immigration Branch
Citizenship and Immigration Canada

β) στην περίπτωση της Ευρωπαϊκής Ένωσης:

Γενικός Διευθυντής
Γενική Διεύθυνση Εμπορίου
Ευρωπαϊκή Επιτροπή

γ) στην περίπτωση των κρατών μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης, τα σημεία επαφής που απαριθμούνται στο παράρτημα 10-Α ή τους αντίστοιχους διάδοχους φορείς τους.

2. Τα σημεία επαφής για τον Καναδά και την Ευρωπαϊκή Ένωση και, ανάλογα με την περίπτωση, τα σημεία επαφής για τα κράτη μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης ανταλλάσσουν πληροφορίες σύμφωνα με το άρθρο 10.4 και διοργανώνουν συναντήσεις ανάλογα με τις ανάγκες για να εξετάσουν θέματα που σχετίζονται με το παρόν κεφάλαιο, όπως:

α) την εφαρμογή και τη διαχείριση του παρόντος κεφαλαίου, συμπεριλαμβανομένων των πρακτικών των μερών όσον αφορά την έγκριση της προσωρινής εισόδου·

β) την ανάπτυξη και θέσπιση κοινών κριτηρίων καθώς και ερμηνειών ως προς την εφαρμογή του παρόντος κεφαλαίου·

γ) την ανάπτυξη μέτρων με σκοπό την περαιτέρω διευκόλυνση της προσωρινής εισόδου φυσικών προσώπων για επιχειρηματικούς σκοπούς· και

δ) την υποβολή συστάσεων στη μεικτή επιτροπή ΣΟΕΣ σχετικά με το παρόν κεφάλαιο.

ΑΡΘΡΟ 10.6

Υποχρεώσεις που καθορίζονται σε άλλα κεφάλαια

1. Η παρούσα συμφωνία δεν επιβάλλει καμία υποχρέωση σε ένα μέρος όσον αφορά τα μέτρα που λαμβάνει σε θέματα μετανάστευσης, εκτός από τις υποχρεώσεις που καθορίζονται συγκεκριμένα στο παρόν κεφάλαιο και στο κεφάλαιο είκοσι επτά (Διαφάνεια).

2. Με την επιφύλαξη τυχόν απόφασης με την οποία επιτρέπεται η προσωρινή είσοδος σε φυσικά πρόσωπα του άλλου μέρους υπό τους όρους του παρόντος κεφαλαίου, συμπεριλαμβανομένης της επιτρεπόμενης διάρκειας διαμονής σύμφωνα με την εν λόγω απόφαση:

α) τα άρθρα 9.3 (Εθνική μεταχείριση) και 9.6 (Πρόσβαση στην αγορά), με την επιφύλαξη των άρθρων 9.4 (Τυπικές απαιτήσεις) και 9.2 (Πεδίο εφαρμογής), αλλά όχι του άρθρου 9.2 παράγραφος 2 στοιχείο δ), ενσωματώνονται στο παρόν κεφάλαιο και καθίστανται μέρος αυτού, και ισχύουν σε σχέση με τη μεταχείριση φυσικών προσώπων για επιχειρηματικούς σκοπούς τα οποία βρίσκονται στο έδαφος του άλλου μέρους και ανήκουν στις εξής κατηγορίες:

i) στελέχη· και

ii) πάροχοι υπηρεσιών επί συμβάσει, και ανεξάρτητοι επαγγελματίες για όλους τους τομείς που απαριθμούνται στο παράρτημα 10-Ε· και

β) το άρθρο 9.5 (Μεταχείριση του μάλλον ευνοούμενου κράτους), με την επιφύλαξη των άρθρων 9.4 (Τυπικές απαιτήσεις) και 9.2 (Πεδίο εφαρμογής), αλλά όχι του άρθρου 9.2 παράγραφος 2 στοιχείο δ), ενσωματώνεται στο παρόν κεφάλαιο και καθίσταται μέρος αυτού, και ισχύει σε σχέση με τη μεταχείριση φυσικών προσώπων για επιχειρηματικούς σκοπούς τα οποία βρίσκονται στο έδαφος του άλλου μέρους και ανήκουν στις εξής κατηγορίες:

i) στελέχη, πάροχοι υπηρεσιών επί συμβάσει και ανεξάρτητοι επαγγελματίες· και

ii) βραχυπρόθεσμοι επιχειρηματικοί επισκέπτες, όπως ορίζεται στο άρθρο 10.9.

3. Για λόγους σαφήνειας, διευκρινίζεται ότι η παράγραφος 2 ισχύει σε σχέση με τη μεταχείριση φυσικών προσώπων για επιχειρηματικούς σκοπούς τα οποία βρίσκονται στο έδαφος του άλλου μέρους και ανήκουν στις συναφείς κατηγορίες και τα οποία παρέχουν χρηματοπιστωτικές υπηρεσίες, όπως αυτές ορίζονται στο άρθρο 13.1 (Ορισμοί) του κεφαλαίου δεκατρία (Χρηματοπιστωτικές υπηρεσίες). Η παράγραφος 2 δεν ισχύει σε σχέση με μέτρα που αφορούν την έγκριση προσωρινής εισόδου σε φυσικά πρόσωπα ενός μέρους ή μιας τρίτης χώρας.

4. Όταν ένα μέρος έχει διατυπώσει επιφύλαξη στον πίνακά του ο οποίος περιλαμβάνεται στο παράρτημα I, II ή III, η επιφύλαξη συνιστά επίσης επιφύλαξη σχετικά με την παράγραφο 2, στον βαθμό που το μέτρο που ορίζεται στην επιφύλαξη ή επιτρέπεται από αυτήν αφορά τη μεταχείριση φυσικών προσώπων για επιχειρηματικούς σκοπούς τα οποία βρίσκονται στο έδαφος του άλλου μέρους.

ΑΡΘΡΟ 10.7

Στελέχη

1. Κάθε μέρος επιτρέπει την προσωρινή είσοδο και διαμονή στελεχών του άλλου μέρους, υπό τις επιφυλάξεις και τις εξαιρέσεις που απαριθμούνται στο παράρτημα 10-Β.

2. Κανένα μέρος δεν θεσπίζει ούτε διατηρεί περιορισμούς σχετικά με τον συνολικό αριθμό στελεχών του άλλου μέρους στα οποία επιτρέπεται η προσωρινή είσοδος, με τη μορφή αριθμητικού περιορισμού ή εξέτασης των οικονομικών αναγκών.

3. Κάθε μέρος επιτρέπει την προσωρινή είσοδο επιχειρηματικών επισκεπτών για επενδυτικούς σκοπούς χωρίς να απαιτεί άδεια εργασίας ή άλλη προηγούμενη διαδικασία έγκρισης με παρόμοιο σκοπό.

4. Κάθε μέρος επιτρέπει την προσωρινή απασχόληση στο έδαφός του σε πρόσωπα μετατιθέμενα ενδοεταιρικά και επενδυτές του άλλου μέρους.

5. Η επιτρεπόμενη διάρκεια διαμονής για στελέχη έχει ως εξής:

α) πρόσωπα μετατιθέμενα ενδοεταιρικά (ειδικοί και ανώτερο προσωπικό): τρία έτη ή η διάρκεια της σύμβασης, όποιο από τα δύο είναι μικρότερο, με δυνατότητα παράτασης έως 18 μήνες κατά τη διακριτική ευχέρεια του μέρους που χορηγεί την προσωρινή είσοδο και διαμονή[14]·

β) πρόσωπα μετατιθέμενα ενδοεταιρικά (ασκούμενοι πτυχιούχοι): ένα έτος ή η διάρκεια της σύμβασης, όποιο από τα δύο είναι μικρότερο·

[14] Η διάρκεια διαμονής που επιτρέπεται βάσει του παρόντος κεφαλαίου δεν λαμβάνεται υπόψη στο πλαίσιο αίτησης για την ιθαγένεια κράτους μέλους της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

γ) επενδυτές: ένα έτος, με δυνατότητα παράτασης κατά τη διακριτική ευχέρεια του μέρους που χορηγεί την προσωρινή είσοδο και διαμονή·

δ) επιχειρηματικοί επισκέπτες για επενδυτικούς σκοπούς: 90 ημέρες εντός διαστήματος έξι μηνών[15].

ΑΡΘΡΟ 10.8

Πάροχοι υπηρεσιών επί συμβάσει και ανεξάρτητοι επαγγελματίες

1. Σύμφωνα με το παράρτημα 10-Ε, κάθε μέρος επιτρέπει την είσοδο και την προσωρινή διαμονή των παρόχων υπηρεσιών επί συμβάσει του άλλου μέρους, υπό τις ακόλουθες προϋποθέσεις:

α) τα φυσικά πρόσωπα πρέπει να αναλαμβάνουν την υποχρέωση να παρέχουν υπηρεσίες σε προσωρινή βάση ως υπάλληλοι επιχείρησης η οποία έχει συνάψει σύμβαση παροχής υπηρεσιών για περίοδο που δεν υπερβαίνει τους 12 μήνες. Εάν η σύμβαση παροχής υπηρεσιών είναι μεγαλύτερης διάρκειας από 12 μήνες, οι δεσμεύσεις στο πλαίσιο του παρόντος κεφαλαίου ισχύουν μόνο για τους πρώτους 12 μήνες της σύμβασης·

β) τα φυσικά πρόσωπα που εισέρχονται στο έδαφος του άλλου μέρους πρέπει να προσφέρουν αυτές τις υπηρεσίες ως υπάλληλοι της επιχείρησης που παρέχει τις υπηρεσίες τουλάχιστον κατά το έτος αμέσως πριν από την ημερομηνία υποβολής αίτησης για είσοδο στο έδαφος του άλλου μέρους και πρέπει να διαθέτουν, κατά την ημερομηνία υποβολής της αίτησης, τουλάχιστον τρία έτη επαγγελματικής πείρας[16] στον τομέα δραστηριότητας που αποτελεί αντικείμενο της σύμβασης·

[15] Αυτό δεν θίγει τα δικαιώματα που παρέχονται στον Καναδά από κράτη μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης στο πλαίσιο διμερών συμφωνιών απαλλαγής από την υποχρέωση θεώρησης.

[16] Η επαγγελματική πείρα πρέπει να έχει αποκτηθεί μετά την ενηλικίωση.

γ) τα φυσικά πρόσωπα που εισέρχονται στο έδαφος του άλλου μέρους πρέπει να διαθέτουν

i) πανεπιστημιακό πτυχίο ή άλλο τίτλο ο οποίος πιστοποιεί γνώσεις ανάλογου επιπέδου[17]· και

ii) επαγγελματικά προσόντα, εάν αυτό απαιτείται για την άσκηση συγκεκριμένης δραστηριότητας σύμφωνα με τους νόμους ή τις απαιτήσεις που ισχύουν στο μέρος στο οποίο παρέχεται η υπηρεσία·

δ) τα φυσικά πρόσωπα δεν πρέπει να λαμβάνουν αμοιβή για την παροχή υπηρεσιών πέραν της αμοιβής που καταβάλλεται από την επιχείρηση η οποία απασχολεί τους παρόχους υπηρεσιών επί συμβάσει κατά τη διάρκεια της διαμονής τους στο έδαφος του άλλου μέρους·

ε) η προσωρινή είσοδος και διαμονή που χορηγείται βάσει του παρόντος άρθρου αφορά μόνο την παροχή υπηρεσίας που αποτελεί αντικείμενο της σύμβασης. Το δικαίωμα χρήσης του επαγγελματικού τίτλου του μέρους όπου παρέχεται η υπηρεσία μπορεί να χορηγηθεί, εφόσον απαιτείται, από την αρμόδια αρχή όπως αυτή ορίζεται στο άρθρο 11.1 (Ορισμοί) μέσω συμφωνίας αμοιβαίας αναγνώρισης («ΣΑΑ») ή με άλλο τρόπο· και

στ) η σύμβαση παροχής υπηρεσιών πρέπει να πληροί τους νόμους και τις λοιπές νομικές απαιτήσεις του μέρους όπου εκτελείται η σύμβαση[18].

---

17 Εάν το πτυχίο ή ο τίτλος δεν έχει αποκτηθεί στο μέρος στο οποίο παρέχεται η υπηρεσία, το εν λόγω μέρος μπορεί να αξιολογήσει κατά πόσον είναι ισοδύναμος με πανεπιστημιακό τίτλο που απαιτείται στο έδαφός του. Τα μέρη εφαρμόζουν τις διατάξεις του παραρτήματος 10-Γ, υπό τις επιφυλάξεις στο παράρτημα 10-Ε, για τους σκοπούς της αξιολόγησης της ισοδυναμίας αυτής.

18 Για λόγους σαφήνειας, διευκρινίζεται ότι το φυσικό πρόσωπο πρέπει να προσλαμβάνεται από την επιχείρηση για την εκπλήρωση της σύμβασης παροχής υπηρεσιών σύμφωνα με την οποία ζητείται προσωρινή είσοδος.

2. Σύμφωνα με το παράρτημα 10-Ε, κάθε μέρος επιτρέπει την είσοδο και την προσωρινή διαμονή των ανεξάρτητων επαγγελματιών του άλλου μέρους, υπό τις ακόλουθες προϋποθέσεις:

α) τα φυσικά πρόσωπα πρέπει να αναλαμβάνουν την υποχρέωση να παρέχουν υπηρεσίες σε προσωρινή βάση ως αυτοαπασχολούμενα πρόσωπα εγκατεστημένα στο άλλο μέρος και πρέπει να έχουν συνάψει σύμβαση παροχής υπηρεσιών για περίοδο που δεν υπερβαίνει τους 12 μήνες. Εάν η σύμβαση παροχής υπηρεσιών είναι μεγαλύτερης διάρκειας από 12 μήνες, οι δεσμεύσεις στο πλαίσιο του παρόντος κεφαλαίου ισχύουν μόνο για τους πρώτους 12 μήνες της σύμβασης·

β) τα φυσικά πρόσωπα που εισέρχονται στο έδαφος του άλλου μέρους πρέπει να διαθέτουν, κατά την ημερομηνία υποβολής αίτησης για είσοδο στο άλλο μέρος, τουλάχιστον έξι έτη επαγγελματικής πείρας στον τομέα δραστηριότητας που αποτελεί αντικείμενο της σύμβασης·

γ) τα φυσικά πρόσωπα που εισέρχονται στο έδαφος του άλλου μέρους πρέπει να διαθέτουν

i) πανεπιστημιακό πτυχίο ή άλλο τίτλο ο οποίος πιστοποιεί γνώσεις ανάλογου επιπέδου[19]· και

ii) επαγγελματικά προσόντα, εάν αυτό απαιτείται για την άσκηση συγκεκριμένης δραστηριότητας σύμφωνα με τους νόμους ή τις απαιτήσεις που ισχύουν στο μέρος στο οποίο παρέχεται η υπηρεσία·

[19] Εάν το πτυχίο ή ο τίτλος δεν αποκτήθηκε στο μέρος στο οποίο παρέχεται η υπηρεσία, το εν λόγω μέρος μπορεί να αξιολογήσει κατά πόσον είναι ισοδύναμος με πανεπιστημιακό τίτλο που απαιτείται στο έδαφός του. Τα μέρη εφαρμόζουν τις διατάξεις του παραρτήματος 10-Γ, υπό τις επιφυλάξεις στο παράρτημα 10-Ε, για τους σκοπούς της αξιολόγησης της ισοδυναμίας αυτής.

δ) η προσωρινή είσοδος και διαμονή που χορηγείται βάσει των διατάξεων του παρόντος άρθρου αφορά μόνο την παροχή υπηρεσίας που αποτελεί αντικείμενο της σύμβασης. Το δικαίωμα χρήσης του επαγγελματικού τίτλου του μέρους όπου παρέχεται η υπηρεσία μπορεί να χορηγηθεί, εφόσον απαιτείται, από την αρμόδια αρχή όπως αυτή ορίζεται στο άρθρο 11.1 (Ορισμοί) μέσω ΣΑΑ ή με άλλο τρόπο· και

ε) η σύμβαση παροχής υπηρεσιών πρέπει να πληροί τους νόμους και τις λοιπές νομικές απαιτήσεις του μέρους όπου εκτελείται η σύμβαση.

3. Εκτός εάν ορίζεται διαφορετικά στο παράρτημα 10-Ε, κανένα μέρος δεν θεσπίζει ούτε διατηρεί περιορισμούς σχετικά με τον συνολικό αριθμό των παρόχων υπηρεσιών επί συμβάσει και των ανεξάρτητων επαγγελματιών του άλλου μέρους στους οποίους επιτρέπεται η προσωρινή είσοδος, με τη μορφή αριθμητικών περιορισμών ή εξέτασης των οικονομικών αναγκών.

4. Η συνολική διάρκεια διαμονής για παρόχους υπηρεσιών επί συμβάσει και ανεξάρτητους επαγγελματίες δεν πρέπει να υπερβαίνει τους 12 μήνες (με δυνατότητα παράτασης κατά τη διακριτική ευχέρεια του μέρους) εντός διαστήματος 24 μηνών ή ολόκληρη τη διάρκεια της σύμβασης, ανάλογα με το ποια περίοδος είναι βραχύτερη.

ΑΡΘΡΟ 10.9

Βραχυπρόθεσμοι επιχειρηματικοί επισκέπτες

1. Σύμφωνα με το παράρτημα 10-Β, ένα μέρος επιτρέπει την προσωρινή είσοδο και διαμονή βραχυπρόθεσμων επιχειρηματικών επισκεπτών του άλλου μέρους για τους σκοπούς άσκησης των δραστηριοτήτων που αναφέρονται στο παράρτημα 10-Δ, υπό την προϋπόθεση ότι οι βραχυπρόθεσμοι επιχειρηματικοί επισκέπτες:

α) δεν ασχολούνται με την πώληση αγαθών ή υπηρεσιών στο ευρύ κοινό·

β) δεν εισπράττουν για ίδιο λογαριασμό αμοιβή από πηγή η οποία βρίσκεται εντός του μέρους όπου διαμένουν προσωρινά οι βραχυπρόθεσμοι επιχειρηματικοί επισκέπτες· και

γ) δεν ασχολούνται με την παροχή υπηρεσίας στο πλαίσιο σύμβασης συναφθείσας μεταξύ επιχείρησης που δεν διαθέτει εμπορική παρουσία στο έδαφος του μέρους όπου διαμένουν προσωρινά οι βραχυπρόθεσμοι επιχειρηματικοί επισκέπτες, και ενός καταναλωτή στο εν λόγω έδαφος, με την επιφύλαξη του παραρτήματος 10-Δ.

2. Κάθε μέρος επιτρέπει την προσωρινή είσοδο βραχυπρόθεσμων επιχειρηματικών επισκεπτών χωρίς να απαιτεί άδεια εργασίας ή άλλες προηγούμενες διαδικασίες έγκρισης με παρόμοιο σκοπό.

3. Η μέγιστη διάρκεια διαμονής για βραχυπρόθεσμους επιχειρηματικούς επισκέπτες είναι 90 ημέρες εντός διαστήματος έξι μηνών[20].

ΑΡΘΡΟ 10.10

Αναθεώρηση των δεσμεύσεων

Εντός πέντε ετών από την έναρξη ισχύος της παρούσας συμφωνίας, τα μέρη θα εξετάσουν το ενδεχόμενο επικαιροποίησης των αντίστοιχων δεσμεύσεών τους βάσει των άρθρων 10.7 έως 10.9.

[20] Αυτό δεν θίγει τα δικαιώματα που παρέχονται από κράτη μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης στο πλαίσιο διμερών συμφωνιών απαλλαγής από την υποχρέωση θεώρησης.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΕΝΤΕΚΑ

ΑΜΟΙΒΑΙΑ ΑΝΑΓΝΩΡΙΣΗ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΩΝ ΠΡΟΣΟΝΤΩΝ

ΑΡΘΡΟ 11.1

Ορισμοί

Για τους σκοπούς του παρόντος κεφαλαίου ισχύουν οι ακόλουθοι ορισμοί:

περιοχή δικαιοδοσίας: το έδαφος του Καναδά, και καθεμία από τις επαρχίες και τα εδάφη του, ή το έδαφος καθενός από τα κράτη μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης, στον βαθμό που η παρούσα συμφωνία εφαρμόζεται στα εδάφη αυτά σύμφωνα με το άρθρο 1.3 (Γεωγραφικό πεδίο εφαρμογής)·

φορέας διαπραγμάτευσης: πρόσωπο ή οργανισμός ενός μέρους που έχει εξουσιοδοτηθεί για να διαπραγματευθεί συμφωνία σχετικά με την αμοιβαία αναγνώριση επαγγελματικών προσόντων («ΣΑΑ»)·

επαγγελματική πείρα: η ουσιαστική και νόμιμη άσκηση των δραστηριοτήτων που σχετίζονται με μια υπηρεσία·

επαγγελματικά προσόντα: τα προσόντα που πιστοποιούνται από τίτλους σπουδών και/ή αποδεικτικά επαγγελματικής πείρας·

αρμόδια αρχή: αρχή ή οργανισμός που έχει οριστεί, σύμφωνα με νομοθετικές, κανονιστικές ή διοικητικές διατάξεις, για να αναγνωρίζει προσόντα και να επιτρέπει την άσκηση ενός επαγγέλματος σε μια περιοχή δικαιοδοσίας· και

νομοθετικά κατοχυρωμένο επάγγελμα: υπηρεσία για την άσκηση της οποίας (στην οποία περιλαμβάνεται η χρήση τίτλου ή χαρακτηρισμού) απαιτούνται ειδικά προσόντα βάσει νομοθετικών, κανονιστικών ή διοικητικών διατάξεων.

ΑΡΘΡΟ 11.2

Στόχοι και πεδίο εφαρμογής

1. Το παρόν κεφάλαιο καθορίζει ένα πλαίσιο με στόχο να διευκολύνει τη διαμόρφωση ενός δίκαιου, διαφανούς και ομοιόμορφου καθεστώτος για την αμοιβαία αναγνώριση επαγγελματικών προσόντων από τα μέρη, και καθορίζει τους γενικούς όρους για τη διαπραγμάτευση ΣΑΑ.

2. Το παρόν κεφάλαιο ισχύει για τα επαγγέλματα που είναι νομικά κατοχυρωμένα σε κάθε μέρος, συμπεριλαμβανομένων των επαγγελμάτων που είναι νομικά κατοχυρωμένα σε όλα ή σε ορισμένα κράτη μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης και σε όλες ή σε ορισμένες επαρχίες και εδάφη του Καναδά.

3. Κανένα μέρος δεν επιτρέπεται να παρέχει αναγνώριση κατά τρόπο που θα συνιστούσε μέσο διακριτικής μεταχείρισης κατά την εφαρμογή των κριτηρίων του για την έγκριση, αδειοδότηση ή πιστοποίηση παρόχων υπηρεσιών, ή θα συνιστούσε συγκαλυμμένο περιορισμό των συναλλαγών στον τομέα των υπηρεσιών.

4. Οι ΣΑΑ που εγκρίνονται σύμφωνα με το παρόν κεφάλαιο εφαρμόζονται σε ολόκληρη την επικράτεια της Ευρωπαϊκής Ένωσης και του Καναδά.

ΑΡΘΡΟ 11.3

Διαπραγμάτευση μιας ΣΑΑ

1. Κάθε μέρος ενθαρρύνει τις αρμόδιες αρχές ή τους επαγγελματικούς φορείς του, ανάλογα με την περίπτωση, να καταρτίζουν και να υποβάλλουν στη μεικτή επιτροπή για την αμοιβαία αναγνώριση επαγγελματικών προσόντων («επιτροπή ΣΑΑ») που συνιστάται βάσει του άρθρου 26.2 παράγραφος 1 στοιχείο β) κοινές συστάσεις σχετικά με προτεινόμενες ΣΑΑ.

2. Μια σύσταση παρέχει μια εκτίμηση σχετικά με τη δυνητική αξία μιας ΣΑΑ, η οποία βασίζεται σε κριτήρια όπως το κατά πόσον η αγορά έχει ανοικτό χαρακτήρα, οι ανάγκες του κλάδου και οι επιχειρηματικές ευκαιρίες (π.χ. ο αριθμός των επαγγελματιών που αναμένεται να αποκομίσουν οφέλη από τη ΣΑΑ), η ύπαρξη άλλων ΣΑΑ στον τομέα, και τα αναμενόμενα κέρδη από την άποψη της οικονομικής και επιχειρηματικής ανάπτυξης. Επιπλέον, παρέχει μια εκτίμηση όσον αφορά τη συμβατότητα των καθεστώτων αδειοδότησης ή πιστοποίησης των μερών και της επιδιωκόμενης προσέγγισης όσον αφορά τη διαπραγμάτευση μιας ΣΑΑ.

3. Η επιτροπή ΣΑΑ εξετάζει εντός εύλογου χρονικού διαστήματος τη σύσταση ώστε να διασφαλιστεί ότι συνάδει με τις απαιτήσεις του παρόντος κεφαλαίου. Εάν οι απαιτήσεις αυτές πληρούνται, η επιτροπή ΣΑΑ καθορίζει τις αναγκαίες ενέργειες για τη διαπραγμάτευση και κάθε μέρος ενημερώνει τις αντίστοιχες αρμόδιες αρχές του σχετικά με αυτές τις ενέργειες.

4. Στη συνέχεια, οι φορείς διαπραγμάτευσης προβαίνουν στη διαπραγμάτευση και υποβάλλουν στην επιτροπή ΣΑΑ ένα σχέδιο κειμένου της ΣΑΑ.

5. Η επιτροπή ΣΑΑ εξετάζει το σχέδιο της ΣΑΑ ώστε να διασφαλιστεί ότι συνάδει με την παρούσα συμφωνία.

6. Εάν η επιτροπή ΣΑΑ κρίνει ότι η ΣΑΑ συνάδει με την παρούσα συμφωνία, την εγκρίνει με απόφαση, προϋπόθεση για την οποία είναι η επακόλουθη κοινοποίηση στην επιτροπή ΣΑΑ από κάθε μέρος της εκπλήρωσης των αντίστοιχων εσωτερικών του απαιτήσεων. Η απόφαση καθίσταται δεσμευτική για τα μέρη τη στιγμή που γίνεται αυτή η κοινοποίηση στην επιτροπή ΣΑΑ από κάθε μέρος.

ΑΡΘΡΟ 11.4

Αναγνώριση

1. Η αναγνώριση των επαγγελματικών προσόντων που παρέχει μια ΣΑΑ επιτρέπει στον πάροχο υπηρεσιών να ασκεί επαγγελματικές δραστηριότητες στην περιοχή δικαιοδοσίας του μέρους υποδοχής, σύμφωνα με τους όρους και τις προϋποθέσεις που καθορίζονται στη ΣΑΑ.

2. Εάν τα επαγγελματικά προσόντα του παρόχου υπηρεσιών ενός μέρους αναγνωρίζονται από το άλλο μέρος βάσει ΣΑΑ, οι αρμόδιες αρχές στην περιοχή δικαιοδοσίας του κράτους υποδοχής παρέχουν σε αυτόν τον πάροχο μεταχείριση όχι λιγότερο ευνοϊκή από αυτήν που παρέχουν σε παρόμοιες καταστάσεις σε παρόμοιο πάροχο υπηρεσιών τα επαγγελματικά προσόντα του οποίου έχουν πιστοποιηθεί στην περιοχή δικαιοδοσίας του ίδιου του μέρους.

3. Η αναγνώριση βάσει ΣΑΑ δεν μπορεί να εξαρτάται από προϋποθέσεις σύμφωνα με τις οποίες:

α) ένας πάροχος υπηρεσιών πρέπει να πληροί οποιασδήποτε μορφής απαιτήσεις ιθαγένειας ή κατοικίας· ή

β) η εκπαίδευση, η πείρα ή η κατάρτιση ενός παρόχου υπηρεσιών πρέπει να έχουν αποκτηθεί στην περιοχή δικαιοδοσίας του ίδιου του μέρους.

ΑΡΘΡΟ 11.5

Μεικτή επιτροπή για την αμοιβαία αναγνώριση επαγγελματικών προσόντων

Η επιτροπή ΣΑΑ που είναι αρμόδια για την εφαρμογή του άρθρου 11.3:

α) αποτελείται από εκπροσώπους του Καναδά και της Ευρωπαϊκής Ένωσης που συμπροεδρεύουν σε αυτήν και οι οποίοι πρέπει υποχρεωτικά να είναι διαφορετικοί από τις αρμόδιες αρχές ή τους επαγγελματικούς φορείς που αναφέρονται στο άρθρο 11.3 παράγραφος 1. Ο κατάλογος των εν λόγω εκπροσώπων επιβεβαιώνεται μέσω ανταλλαγής επιστολών·

β) συνεδριάζει εντός ενός έτους μετά την έναρξη ισχύος της παρούσας συμφωνίας και, στη συνέχεια, όποτε κρίνεται αναγκαίο ή όπως έχει αποφασιστεί·

γ) θεσπίζει η ίδια τον εσωτερικό κανονισμό της·

δ) διευκολύνει την ανταλλαγή πληροφοριών σχετικά με νόμους, κανονισμούς, πολιτικές και πρακτικές που αφορούν πρότυπα ή κριτήρια για την έγκριση, αδειοδότηση ή πιστοποίηση νομοθετικά κατοχυρωμένων επαγγελμάτων·

ε) δημοσιοποιεί πληροφορίες σχετικά τη διαπραγμάτευση και την εφαρμογή των ΣΑΑ·

στ) υποβάλλει εκθέσεις στη μεικτή επιτροπή ΣΟΕΣ σχετικά με την πρόοδο που σημειώνεται ως προς τις διαπραγματεύσεις και την εφαρμογή των ΣΑΑ· και

ζ) ανάλογα με την περίπτωση, παρέχει πληροφορίες και συμπληρώνει τις κατευθυντήριες γραμμές που ορίζονται στο παράρτημα 11-Α.

ΑΡΘΡΟ 11.6

Κατευθυντήριες γραμμές για τη διαπραγμάτευση και τη σύναψη ΣΑΑ

Ως μέρος του πλαισίου που αποσκοπεί στην επίτευξη της αμοιβαίας αναγνώρισης των προσόντων, τα μέρη καθορίζουν στο παράρτημα 11-Α μη δεσμευτικές κατευθυντήριες γραμμές για τη διαπραγμάτευση και τη σύναψη ΣΑΑ.

ΑΡΘΡΟ 11.7

Σημεία επαφής

Κάθε μέρος ορίζει ένα ή περισσότερα σημεία επαφής για τη διαχείριση του παρόντος κεφαλαίου.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΔΩΔΕΚΑ

ΕΓΧΩΡΙΕΣ ΚΑΝΟΝΙΣΤΙΚΕΣ ΡΥΘΜΙΣΕΙΣ

ΑΡΘΡΟ 12.1

Ορισμοί

Για τους σκοπούς του παρόντος κεφαλαίου ισχύουν οι ακόλουθοι ορισμοί:

έγκριση: η χορήγηση άδειας σε ένα πρόσωπο για την παροχή υπηρεσίας ή την άσκηση οποιασδήποτε άλλης οικονομικής δραστηριότητας·

αρμόδια αρχή: κάθε δημόσια αρχή μέρους, ή μη κρατικός φορέας κατά την άσκηση εξουσιών που του έχουν εκχωρηθεί από δημόσια αρχή μέρους, που χορηγεί έγκριση·

διαδικασίες έκδοσης αδειών: οι διοικητικοί ή διαδικαστικοί κανόνες, συμπεριλαμβανομένων των κανόνων για τροποποίηση ή ανανέωση άδειας, που πρέπει να τηρούνται ώστε να αποδειχθεί η συμμόρφωση με τις απαιτήσεις έκδοσης αδειών·

απαιτήσεις έκδοσης αδειών: οι ουσιαστικές απαιτήσεις, εκτός από τις απαιτήσεις πρόκρισης, που πρέπει να πληρούνται για την έκδοση, τροποποίηση ή ανανέωση μιας έγκρισης·

διαδικασίες πρόκρισης: οι διοικητικοί ή διαδικαστικοί κανόνες που πρέπει να τηρούνται ώστε να αποδειχθεί η συμμόρφωση με τις απαιτήσεις πρόκρισης· και

απαιτήσεις πρόκρισης: οι ουσιαστικές απαιτήσεις όσον αφορά την αρμοδιότητα που πρέπει να πληρούνται για την έκδοση, τροποποίηση ή ανανέωση μιας έγκρισης.

ΑΡΘΡΟ 12.2

Πεδίο εφαρμογής

1. Το παρόν κεφάλαιο ισχύει σε σχέση με μέτρα που θεσπίζει ή διατηρεί ένα μέρος και τα οποία αφορούν τις απαιτήσεις έκδοσης αδειών, τις διαδικασίες έκδοσης αδειών, τις απαιτήσεις πρόκρισης ή τις διαδικασίες πρόκρισης οι οποίες επηρεάζουν:

α) τη διασυνοριακή παροχή υπηρεσιών, όπως ορίζεται στο άρθρο 9.1 (Ορισμοί)·

β) την παροχή υπηρεσίας ή την άσκηση οποιασδήποτε άλλης οικονομικής δραστηριότητας, μέσω εμπορικής παρουσίας στο έδαφος του άλλου μέρους, συμπεριλαμβανομένης της εγκατάστασης της εν λόγω εμπορικής παρουσίας· και

γ) την παροχή υπηρεσίας μέσω της παρουσίας φυσικού προσώπου στο έδαφος του άλλου μέρους, σύμφωνα με το άρθρο 10.6 (Υποχρεώσεις που καθορίζονται σε άλλα κεφάλαια) παράγραφος 2.

2. Το παρόν κεφάλαιο δεν ισχύει σε σχέση με απαιτήσεις έκδοσης αδειών, διαδικασίες έκδοσης αδειών, απαιτήσεις πρόκρισης ή διαδικασίες πρόκρισης:

α) βάσει υφιστάμενου μη συμβατού μέτρου που διατηρεί ένα μέρος, όπως ορίζεται στον πίνακά του ο οποίος περιλαμβάνεται στο παράρτημα Ι· ή

β) που αφορούν έναν από τους ακόλουθους τομείς ή δραστηριότητες:

i) για τον Καναδά, τις πολιτιστικές βιομηχανίες και, όπως ορίζεται στον πίνακά του ο οποίος περιλαμβάνεται στο παράρτημα ΙΙ, τις κοινωνικές υπηρεσίες, τα θέματα αυτοχθόνων πληθυσμών, τα θέματα μειονοτήτων, τις υπηρεσίες τυχερών παιχνιδιών και στοιχημάτων, καθώς και τη συλλογή, τον καθαρισμό και τη διανομή νερού· και

ii) για το μέρος της ΕΕ, τις οπτικοακουστικές βιομηχανίες και, όπως ορίζεται στον πίνακά της ο οποίος περιλαμβάνεται στο παράρτημα ΙΙ, τις υγειονομικές, εκπαιδευτικές και κοινωνικές υπηρεσίες, τις υπηρεσίες τυχερών παιχνιδιών και στοιχημάτων[21], καθώς και τη συλλογή, τον καθαρισμό και τη διανομή νερού·

[21] Με την εξαίρεση της Μάλτας.

ΑΡΘΡΟ 12.3

Απαιτήσεις και διαδικασίες έκδοσης αδειών και πρόκρισης

1. Κάθε μέρος διασφαλίζει ότι οι απαιτήσεις έκδοσης αδειών, οι απαιτήσεις πρόκρισης, οι διαδικασίες έκδοσης αδειών ή οι διαδικασίες πρόκρισης που θεσπίζει ή διατηρεί βασίζονται σε κριτήρια τα οποία δεν επιτρέπουν στην αρμόδια αρχή να ασκεί τις εξουσίες της με αυθαίρετο τρόπο.

2. Τα κριτήρια που αναφέρονται στην παράγραφο 1:

α) είναι σαφή και διαφανή·

β) είναι αντικειμενικά· και

γ) καθορίζονται εκ των προτέρων και δημοσιοποιούνται.

3. Τα μέρη αναγνωρίζουν ότι η άσκηση της διακριτικής ευχέρειας που εκχωρείται σε έναν υπουργό όσον αφορά την έκδοση απόφασης σχετικά με τη χορήγηση έγκρισης προς το δημόσιο συμφέρον δεν είναι ασύμβατη με την παράγραφο 2 στοιχείο γ), υπό την προϋπόθεση ότι η εξουσία αυτή ασκείται σύμφωνα με το αντικείμενο του εφαρμοστέου νόμου και όχι με αυθαίρετο τρόπο, και ότι η άσκησή αυτή δεν είναι κατ' άλλον τρόπο ασύμβατη με την παρούσα συμφωνία.

4. Η παράγραφος 3 δεν ισχύει σε σχέση με απαιτήσεις έκδοσης αδειών ή απαιτήσεις πρόκρισης για μια επαγγελματική υπηρεσία.

5. Κάθε μέρος διασφαλίζει ότι η χορήγηση έγκρισης γίνεται αμέσως μόλις η αρμόδια αρχή κρίνει ότι πληρούνται οι προϋποθέσεις για την έγκριση και ότι, αφού χορηγηθεί, η έγκριση τίθεται σε ισχύ χωρίς αδικαιολόγητη καθυστέρηση, σύμφωνα με τους όρους και τις προϋποθέσεις που καθορίζονται σε αυτήν.

6. Κάθε μέρος διατηρεί ή ιδρύει τακτικά, διαιτητικά ή διοικητικά δικαστήρια ή διαδικασίες που εξασφαλίζουν, κατόπιν αιτήματος θιγόμενου επενδυτή ή παρόχου υπηρεσιών, όπως αυτοί ορίζονται στα άρθρα 8.1 (Ορισμοί) και 1.1 (Ορισμοί γενικής εφαρμογής), ταχεία επανεξέταση των διοικητικών αποφάσεων που επηρεάζουν την παροχή μιας υπηρεσίας ή την άσκηση οποιασδήποτε άλλης οικονομικής δραστηριότητας και, εάν δικαιολογείται, την επιβολή των κατάλληλων μέσων έννομης προστασίας. Εάν οι εν λόγω διαδικασίες δεν είναι ανεξάρτητες από την υπηρεσία στην οποία έχει ανατεθεί η σχετική διοικητική απόφαση, κάθε μέρος εξασφαλίζει ότι οι εν λόγω διαδικασίες εφαρμόζονται κατά τρόπο που παρέχει δυνατότητα αντικειμενικής και αμερόληπτης επανεξέτασης.

7. Κάθε μέρος διασφαλίζει ότι οι διαδικασίες έκδοσης αδειών ή οι διαδικασίες πρόκρισης που θεσπίζει ή διατηρεί είναι όσο το δυνατόν πιο απλές και δεν περιπλέκουν ούτε καθυστερούν αδικαιολόγητα την παροχή υπηρεσίας ή την άσκηση οποιασδήποτε άλλης οικονομικής δραστηριότητας.

8. Τυχόν τέλη έγκρισης με τα οποία επιβαρύνεται ο αιτών σε σχέση με την αίτησή του για τη χορήγηση έγκρισης είναι λογικά και ανάλογα με το αντίστοιχο κόστος, και δεν περιορίζουν από μόνα τους την παροχή υπηρεσίας ή την άσκηση οποιασδήποτε άλλης οικονομικής δραστηριότητας.

9. Στα τέλη έγκρισης αδειών δεν περιλαμβάνονται οι πληρωμές για δημοπρασίες, χρήση φυσικών πόρων, δικαιώματα, διαγωνισμούς ή άλλα μέσα ανάθεσης συμβάσεων που δεν εισάγουν διακρίσεις, ούτε οι υποχρεωτικές εισφορές για την παροχή καθολικής υπηρεσίας.

10. Κάθε μέρος διασφαλίζει ότι οι διαδικασίες έκδοσης αδειών ή οι διαδικασίες πρόκρισης που εφαρμόζει η αρμόδια αρχή, καθώς και οι αποφάσεις της εν λόγω αρχής κατά τη διαδικασία έγκρισης είναι αμερόληπτες έναντι όλων των αιτούντων. Η αρμόδια αρχή θα πρέπει να λαμβάνει τις αποφάσεις της κατά τρόπο ανεξάρτητο και, ιδίως, να μην είναι υπόλογη σε κανένα πρόσωπο που παρέχει υπηρεσία ή ασκεί οποιαδήποτε άλλη οικονομική δραστηριότητα για την οποία απαιτείται έγκριση.

11. Όταν ισχύουν συγκεκριμένες προθεσμίες για τις αιτήσεις έγκρισης, παρέχεται στους αιτούντες εύλογη προθεσμία για την υποβολή αιτήσεων. Η αρμόδια αρχή κινεί την διαδικασία εξέτασης της αίτησης χωρίς αδικαιολόγητη καθυστέρηση. Όταν είναι δυνατόν, οι αιτήσεις θα πρέπει να γίνονται δεκτές σε ηλεκτρονική μορφή με τους ίδιους όρους γνησιότητας που ισχύουν για τις αιτήσεις σε έντυπη μορφή.

12. Εάν κριθεί σκόπιμο, θα πρέπει να γίνονται δεκτά επικυρωμένα αντίγραφα αντί των πρωτότυπων εγγράφων.

13. Κάθε μέρος εξασφαλίζει ότι η εξέταση μιας αίτησης έγκρισης, συμπεριλαμβανομένης της έκδοσης τελικής απόφασης, ολοκληρώνεται εντός ευλόγου χρονικού διαστήματος από την υποβολή της πλήρους αίτησης. Κάθε μέρος θα πρέπει να καθορίζει εύλογη προθεσμία για την εξέταση μιας αίτησης.

14. Κατόπιν αιτήματος του αιτούντος, η αρμόδια αρχή ενός μέρους παρέχει, χωρίς αδικαιολόγητη καθυστέρηση, πληροφορίες σχετικά με την πορεία της αίτησης.

15. Εάν η αίτηση θεωρηθεί ελλιπής, η αρμόδια αρχή ενός μέρους ενημερώνει τον αιτούντα εντός ευλόγου χρονικού διαστήματος, προσδιορίζει τα συμπληρωματικά στοιχεία που απαιτούνται για τη συμπλήρωση της αίτησης, και παρέχει στον αιτούντα τη δυνατότητα να διορθώσει τις ελλείψεις.

16. Εάν η αρμόδια αρχή ενός μέρους απορρίψει μια αίτηση, ενημερώνει τον αιτούντα εγγράφως και χωρίς αδικαιολόγητη καθυστέρηση. Κατόπιν αιτήματος του αιτούντος, η αρμόδια αρχή ενημερώνει επίσης τον αιτούντα σχετικά με τους λόγους απόρριψης της αίτησης, καθώς και το χρονικό περιθώριο για να προσφύγει κατά της απόφασης ή να ζητήσει την επανεξέτασή της. Ο αιτών θα πρέπει να έχει τη δυνατότητα να υποβάλει νέα αίτηση εντός εύλογης προθεσμίας.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΔΕΚΑΤΡΙΑ

ΧΡΗΜΑΤΟΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ

ΑΡΘΡΟ 13.1

Ορισμοί

Για τους σκοπούς του παρόντος κεφαλαίου ισχύουν οι ακόλουθοι ορισμοί:

διασυνοριακός πάροχος χρηματοπιστωτικών υπηρεσιών ενός μέρους: πρόσωπο ενός μέρους η επιχειρηματική δραστηριότητα του οποίου συνίσταται στην παροχή χρηματοπιστωτικής υπηρεσίας στο έδαφος του εν λόγω μέρους και το οποίο επιθυμεί να παράσχει ή παρέχει μια χρηματοπιστωτική υπηρεσία μέσω της διασυνοριακής παροχής της εν λόγω υπηρεσίας·

διασυνοριακή παροχή χρηματοπιστωτικών υπηρεσιών ή **διασυνοριακές συναλλαγές στον τομέα των χρηματοπιστωτικών υπηρεσιών**: η παροχή μιας χρηματοπιστωτικής υπηρεσίας:

α) από το έδαφος ενός μέρους στο έδαφος του άλλου μέρους· ή

β) στο έδαφος ενός μέρους από πρόσωπο του εν λόγω μέρους σε πρόσωπο του άλλου μέρους·

χωρίς να περιλαμβάνεται όμως η παροχή υπηρεσίας στο έδαφος ενός μέρους από επένδυση που βρίσκεται στο εν λόγω έδαφος.

χρηματοπιστωτικό ίδρυμα: πάροχος που ασκεί μία ή περισσότερες από τις δραστηριότητες που ορίζονται στο παρόν άρθρο ως χρηματοοικονομικές υπηρεσίες, όταν ο πάροχος αυτός υπόκειται σε ρύθμιση ή εποπτεία σε σχέση με την παροχή αυτών των υπηρεσιών ως χρηματοπιστωτικό ίδρυμα σύμφωνα με τη νομοθεσία του μέρους στο έδαφος του οποίου βρίσκεται, συμπεριλαμβανομένου ενός υποκαταστήματος που βρίσκεται στο έδαφος του μέρους αυτού και ανήκει σε πάροχο χρηματοπιστωτικών υπηρεσιών η έδρα του οποίου βρίσκεται στο έδαφος του άλλου μέρους·

χρηματοπιστωτικό ίδρυμα του άλλου μέρους: χρηματοπιστωτικό ίδρυμα, συμπεριλαμβανομένου ενός υποκαταστήματος, που βρίσκεται στο έδαφος ενός μέρους το οποίο ελέγχεται από πρόσωπο του άλλου μέρους·

χρηματοπιστωτική υπηρεσία: υπηρεσία χρηματοπιστωτικού χαρακτήρα, όπου περιλαμβάνονται οι ασφαλιστικές και συναφείς με την ασφάλιση υπηρεσίες, οι τραπεζικές και λοιπές χρηματοπιστωτικές υπηρεσίες (εκτός των ασφαλίσεων), και οι υπηρεσίες που συνδέονται ή λειτουργούν επικουρικά σε μια υπηρεσία χρηματοπιστωτικού χαρακτήρα. Στις χρηματοπιστωτικές υπηρεσίες περιλαμβάνονται οι ακόλουθες δραστηριότητες:

α) ασφαλιστικές και συναφείς με την ασφάλιση υπηρεσίες

i) πρωτασφάλιση (συμπεριλαμβανομένης της συνασφάλισης):

A) ασφάλεια ζωής· ή

B) άλλες ασφάλειες πλην της ασφάλειας ζωής·

ii) αντασφάλιση και αντεκχώρηση·

iii) ασφαλιστική διαμεσολάβηση, όπως υπηρεσίες μεσιτείας και πρακτορείας ασφαλειών· ή

iv) επικουρικές ασφαλιστικές υπηρεσίες, όπως παροχή συμβουλών, αναλογιστικές μελέτες, εκτίμηση κινδύνου και διακανονισμός αποζημιώσεων· και

β) τραπεζικές και λοιπές χρηματοπιστωτικές υπηρεσίες (εκτός των ασφαλίσεων):

i) αποδοχή καταθέσεων και άλλων επιστρεπτέων κεφαλαίων από το κοινό·

ii) κάθε μορφής δανειοδότηση, συμπεριλαμβανομένης της καταναλωτικής πίστης, των ενυπόθηκων πιστώσεων, της διαχείρισης επιχειρηματικών απαιτήσεων και της χρηματοδότησης εμπορικών συναλλαγών·

iii) χρηματοδοτική μίσθωση·

iv) όλες οι υπηρεσίες πληρωμής και μεταβίβασης χρημάτων, συμπεριλαμβανομένων των πιστωτικών και χρεωστικών καρτών, καθώς και των ταξιδιωτικών και τραπεζικών επιταγών·

v) εγγυήσεις και αναλήψεις υποχρεώσεων·

vi) συναλλαγές για ίδιο λογαριασμό ή για λογαριασμό πελατών είτε στο χρηματιστήριο είτε σε εξωχρηματιστηριακές αγορές ή με άλλο τρόπο σε σχέση με τα εξής:

Α) τίτλους χρηματαγοράς (συμπεριλαμβανομένων των επιταγών, των συναλλαγματικών και των πιστοποιητικών καταθέσεων)·

Β) συνάλλαγμα·

Γ) παράγωγα προϊόντα, συμπεριλαμβανομένων των προθεσμιακών συμβολαίων και των συμβολαίων με δικαίωμα προαίρεσης·

Δ) μέσα που στηρίζονται σε συναλλαγματικές ισοτιμίες και επιτόκια, συμπεριλαμβανομένων προϊόντων όπως οι συμφωνίες ανταλλαγής και οι προθεσμιακές συμφωνίες επιτοκίου·

Ε) κινητές αξίες· ή

ΣΤ) άλλα διαπραγματεύσιμα μέσα και χρηματοοικονομικά στοιχεία ενεργητικού, συμπεριλαμβανομένων των ράβδων χρυσού ή αργύρου·

vii) συμμετοχή στην έκδοση κάθε είδους χρεογράφων, συμπεριλαμβανομένων της ανάληψης έκδοσης και της πρακτόρευσης (είτε σε δημόσιο είτε σε ιδιωτικό επίπεδο), και της παροχής υπηρεσιών σχετικών με τις εν λόγω εκδόσεις·

viii) υπηρεσίες χρηματομεσιτείας·

ix) διαχείριση περιουσιακών στοιχείων, όπως διαχείριση ρευστών ή χαρτοφυλακίου, διαχείριση συλλογικών επενδύσεων κάθε είδους, διαχείριση συνταξιοδοτικών ταμείων, υπηρεσίες φύλαξης, θεματοφύλακα και καταπιστευματοδόχου·

x) υπηρεσίες διακανονισμού και συμψηφισμού χρηματοοικονομικών στοιχείων ενεργητικού, συμπεριλαμβανομένων των κινητών αξιών, των παράγωγων προϊόντων και άλλων διαπραγματεύσιμων μέσων·

xi) παροχή και μεταφορά χρηματοπιστωτικών πληροφοριών, καθώς και λογισμικού επεξεργασίας χρηματοπιστωτικών δεδομένων και συναφούς λογισμικού· ή

xii) υπηρεσίες παροχής συμβουλών, διαμεσολάβησης και άλλες επικουρικές χρηματοπιστωτικές υπηρεσίες σχετικές με το σύνολο των δραστηριοτήτων που αναφέρονται στα ανωτέρω σημεία i) έως xi), συμπεριλαμβανομένων της αξιολόγησης και της ανάλυσης της πιστοληπτικής ικανότητας, της έρευνας και της παροχής συμβουλών για επενδύσεις και συγκρότηση χαρτοφυλακίων, της παροχής συμβουλών για εξαγορές, καθώς και για αναδιάρθρωση και στρατηγική επιχειρήσεων·

πάροχος χρηματοπιστωτικών υπηρεσιών: πρόσωπο ενός μέρους η επιχειρηματική δραστηριότητα του οποίου συνίσταται στην παροχή χρηματοπιστωτικής υπηρεσίας στο έδαφος του εν λόγω μέρους, όπου ωστόσο δεν περιλαμβάνονται οι δημόσιοι φορείς·

επένδυση: «επένδυση», όπως ορίζεται στο άρθρο 8.1 (Ορισμοί), με τη διαφορά ότι, για τους σκοπούς του παρόντος κεφαλαίου, σε ό,τι αφορά τα «δάνεια» και τους «χρεωστικούς τίτλους» που αναφέρονται στο εν λόγω άρθρο:

α) ένα δάνειο ή ένας χρεωστικός τίτλος που εκδίδεται από χρηματοπιστωτικό ίδρυμα αποτελεί επένδυση στο εν λόγω χρηματοπιστωτικό ίδρυμα μόνον εάν αντιμετωπίζεται ως εποπτικό κεφάλαιο από το μέρος στο έδαφος του οποίου βρίσκεται το χρηματοπιστωτικό ίδρυμα· και

β) ένα δάνειο που χορηγείται από χρηματοπιστωτικό ίδρυμα ή ένας χρεωστικός τίτλος που ανήκει σε αυτό, εκτός από δάνειο ή χρεωστικό τίτλο ενός χρηματοπιστωτικού ιδρύματος που αναφέρεται στο στοιχείο α), δεν αποτελεί επένδυση·

για λόγους σαφήνειας, διευκρινίζεται ότι:

γ) το κεφάλαιο οκτώ (Επενδύσεις) ισχύει για δάνεια ή χρεωστικούς τίτλους στον βαθμό που αυτά δεν καλύπτονται στο παρόν κεφάλαιο· και

δ) ένα δάνειο που χορηγείται από διασυνοριακό πάροχο χρηματοπιστωτικών υπηρεσιών ή ένας χρεωστικός τίτλος που ανήκει σε αυτόν, εκτός από δάνειο ή χρεωστικό τίτλο που εκδίδεται από χρηματοπιστωτικό ίδρυμα, αποτελεί επένδυση για τους σκοπούς του κεφαλαίου οκτώ (Επενδύσεις), εάν το εν λόγω δάνειο ή χρεωστικός τίτλος πληροί τα κριτήρια για επενδύσεις που ορίζονται στο άρθρο 8.1 (Ορισμοί)·

επενδυτής: «επενδυτής» όπως ορίζεται στο άρθρο 8.1 (Ορισμοί)·

νέα χρηματοπιστωτική υπηρεσία: χρηματοπιστωτική υπηρεσία που δεν παρέχεται στο έδαφος ενός μέρους, παρέχεται όμως στο έδαφος του άλλου μέρους, και περιλαμβάνει κάθε νέα μορφή παροχής χρηματοπιστωτικής υπηρεσίας ή την πώληση ενός χρηματοπιστωτικού προϊόντος που δεν πωλείται στο έδαφος του μέρους·

πρόσωπο ενός μέρους: «πρόσωπο ενός μέρους», όπως ορίζεται στο άρθρο 1.1 (Ορισμοί γενικής εφαρμογής). Για λόγους σαφήνειας, διευκρινίζεται ότι ο όρος αυτός δεν περιλαμβάνει ένα υποκατάστημα επιχείρησης μιας τρίτης χώρας·

δημόσιος φορέας:

α) δημόσια αρχή, κεντρική τράπεζα ή νομισματική αρχή μέρους, ή φορέας που ανήκει σε ένα μέρος ή ελέγχεται από αυτό, που έχει επιφορτιστεί κυρίως με την εκτέλεση διοικητικών λειτουργιών ή δραστηριοτήτων προς εξυπηρέτηση σκοπών του δημοσίου, μη συμπεριλαμβανομένων των φορέων που ασχολούνται κυρίως με την παροχή χρηματοπιστωτικών υπηρεσιών εμπορικού χαρακτήρα· ή

β) ιδιωτικός φορέας επιφορτισμένος με λειτουργίες οι οποίες κανονικά εκτελούνται από κεντρική τράπεζα ή νομισματική αρχή, όταν ασκεί αυτές τις λειτουργίες· και

αυτορρυθμιζόμενος οργανισμός: κάθε μη κρατικός φορέας, συμπεριλαμβανομένων των χρηματιστηρίων και των αγορών κινητών αξιών και προθεσμιακών συμβολαίων, των οργανισμών συμψηφισμού τίτλων και άλλων οργανισμών ή ενώσεων, ο οποίος ασκεί δικά του ή κατ' εξουσιοδότηση ρυθμιστικά ή εποπτικά καθήκοντα επί των παρόχων χρηματοπιστωτικών υπηρεσιών ή των χρηματοπιστωτικών ιδρυμάτων.

ΑΡΘΡΟ 13.2

Πεδίο εφαρμογής

1. Το παρόν κεφάλαιο ισχύει σε σχέση με μέτρα που θεσπίζει ή διατηρεί ένα μέρος και τα οποία αφορούν:

α) χρηματοπιστωτικά ιδρύματα του άλλου μέρους·

β) επενδυτές του άλλου μέρους, και επενδύσεις των εν λόγω επενδυτών, σε χρηματοπιστωτικό ίδρυμα που βρίσκεται στο έδαφος του εν λόγω μέρους· και

γ) διασυνοριακές συναλλαγές στον τομέα των υπηρεσιών.

2. Για λόγους σαφήνειας, διευκρινίζεται ότι οι διατάξεις του κεφαλαίου οκτώ (Επενδύσεις) ισχύουν σε σχέση με:

α) μέτρα που αφορούν επενδυτές ενός μέρους, και επενδύσεις των εν λόγω επενδυτών, σε πάροχο χρηματοπιστωτικών υπηρεσιών που δεν είναι χρηματοπιστωτικό ίδρυμα· και

β) μέτρα (εκτός από αυτά που αφορούν την παροχή χρηματοπιστωτικών υπηρεσιών) τα οποία αφορούν επενδυτές ενός μέρους ή επενδύσεις των εν λόγω επενδυτών σε χρηματοπιστωτικό ίδρυμα.

3. Τα άρθρα 8.10 (Μεταχείριση των επενδυτών και των καλυπτόμενων επενδύσεων), 8.11 (Αποζημίωση για απώλειες), 8.12 (Απαλλοτρίωση), 8.13 (Μεταφορές), 8.14 (Υποκατάσταση), 8.16 (Άρνηση χορήγησης των οφελών) και 8.17 (Τυπικές απαιτήσεις) ενσωματώνονται στο παρόν κεφάλαιο και καθίστανται μέρος αυτού.

4. Το τμήμα ΣΤ του κεφαλαίου οκτώ (Επίλυση επενδυτικών διαφορών μεταξύ επενδυτών και κρατών) ενσωματώνεται στο παρόν κεφάλαιο και καθίσταται μέρος αυτού μόνο σε σχέση με τις αξιώσεις για παραβίαση από ένα μέρος των άρθρων 13.3 ή 13.4 σε ό,τι αφορά την επέκταση, την υλοποίηση, τη λειτουργία, τη διαχείριση, τη διατήρηση, τη χρήση, την αξιοποίηση και την πώληση ή διάθεση ενός χρηματοπιστωτικού ιδρύματος ή μιας επένδυσης σε χρηματοοικονομικό ίδρυμα, ή των άρθρων 8.10 (Μεταχείριση των επενδυτών και των καλυπτόμενων επενδύσεων), 8.11 (Αποζημίωση για ζημίες), 8.12 (Απαλλοτρίωση), 8.13 (Μεταφορές) ή 8.16 (Άρνηση χορήγησης των οφελών).

5. Το παρόν κεφάλαιο δεν ισχύει σε σχέση με μέτρα που θεσπίζει ή διατηρεί ένα μέρος και τα οποία αφορούν:

α) δραστηριότητες ή υπηρεσίες που αποτελούν μέρος σχεδίου συνταξιοδότησης του δημοσίου ή θεσμικού συστήματος κοινωνικής ασφάλισης· ή

β) δραστηριότητες ή υπηρεσίες που υλοποιούνται για λογαριασμό του εν λόγω μέρους με την εγγύηση ή τη χρήση χρηματοδοτικών πόρων του, συμπεριλαμβανομένων των δημόσιων φορέων του.

Ωστόσο, το παρόν κεφάλαιο ισχύει στον βαθμό που ένα μέρος επιτρέπει την υλοποίηση δραστηριοτήτων ή υπηρεσιών που αναφέρονται στα στοιχεία α) ή β) από τα χρηματοπιστωτικά ιδρύματα του σε ανταγωνισμό με δημόσιο φορέα ή χρηματοπιστωτικό ίδρυμα.

6. Το κεφάλαιο δώδεκα (Εγχώριες κανονιστικές ρυθμίσεις) ενσωματώνεται στο παρόν κεφάλαιο και καθίσταται μέρος αυτού. Για λόγους σαφήνειας, διευκρινίζεται ότι το άρθρο 12.3 (Απαιτήσεις και διαδικασίες έκδοσης αδειών και έγκρισης) ισχύει σε σχέση με την άσκηση διακριτικής ευχέρειας από τις χρηματοπιστωτικές ρυθμιστικές αρχές των μερών.

7. Οι διατάξεις του κεφαλαίου δώδεκα (Εγχώριες κανονιστικές ρυθμίσεις) που ενσωματώνονται στο παρόν κεφάλαιο βάσει της παραγράφου 6 δεν ισχύουν σε σχέση με απαιτήσεις έκδοσης αδειών, διαδικασίες έκδοσης αδειών, απαιτήσεις πρόκρισης ή διαδικασίες πρόκρισης:

α) βάσει μη συμβατού μέτρου που διατηρεί ο Καναδάς, όπως ορίζεται στον πίνακά του ο οποίος περιλαμβάνεται στο παράρτημα III-Α·

β) βάσει μη συμβατού μέτρου που διατηρεί η Ευρωπαϊκή Ένωση, όπως ορίζεται στον πίνακά της ο οποίος περιλαμβάνεται στο παράρτημα Ι, στον βαθμό που το μέτρο αυτό αφορά χρηματοπιστωτικές υπηρεσίες· και

γ) όπως ορίζεται στο άρθρο 12.2 (Πεδίο εφαρμογής) παράγραφος 2 στοιχείο β), στον βαθμό που το μέτρο αυτό αφορά χρηματοπιστωτικές υπηρεσίες.

ΑΡΘΡΟ 13.3

Εθνική μεταχείριση

1. Το άρθρο 8.6 (Εθνική μεταχείριση) ενσωματώνεται στο παρόν κεφάλαιο και καθίσταται μέρος αυτού, και ισχύει σε σχέση με τη μεταχείριση χρηματοπιστωτικών ιδρυμάτων και επενδυτών του άλλου μέρους και των επενδύσεών τους σε χρηματοπιστωτικά ιδρύματα.

2. Ως μεταχείριση που παρέχει ένα μέρος στους δικούς του επενδυτές και στις επενδύσεις των επενδυτών του βάσει των παραγράφων 1 και 2 του άρθρου 8.6 (Εθνική μεταχείριση) νοείται η μεταχείριση που παρέχει στα δικά του χρηματοπιστωτικά ιδρύματα και στις επενδύσεις των επενδυτών του σε χρηματοπιστωτικά ιδρύματα.

ΑΡΘΡΟ 13.4

Μεταχείριση του μάλλον ευνοούμενου κράτους

1. Το άρθρο 8.7 (Μεταχείριση του μάλλον ευνοούμενου κράτους) ενσωματώνεται στο παρόν κεφάλαιο και καθίσταται μέρος αυτού, και ισχύει σε σχέση με τη μεταχείριση χρηματοπιστωτικών ιδρυμάτων και επενδυτών του άλλου μέρους και των επενδύσεών τους σε χρηματοπιστωτικά ιδρύματα.

2. Ως μεταχείριση που παρέχει ένα μέρος στους επενδυτές τρίτης χώρας και στις επενδύσεις των επενδυτών τρίτης χώρας βάσει των παραγράφων 1 και 2 του άρθρου 8.7 (Μεταχείριση του μάλλον ευνοούμενου κράτους) νοείται η μεταχείριση που παρέχει στα χρηματοπιστωτικά ιδρύματα τρίτης χώρας και στις επενδύσεις των επενδυτών τρίτης χώρας σε χρηματοπιστωτικά ιδρύματα.

ΑΡΘΡΟ 13.5

Αναγνώριση μέτρων προληπτικής εποπτείας

1. Ένα μέρος μπορεί να αναγνωρίζει ένα μέτρο προληπτικής εποπτείας μιας τρίτης χώρας κατά την εφαρμογή ενός μέτρου που καλύπτεται από το παρόν κεφάλαιο. Η αναγνώριση αυτή μπορεί:

α) να παρέχεται μονομερώς·

β) να επιτυγχάνεται μέσω εναρμόνισης ή με άλλον τρόπο· ή

γ) να βασίζεται σε συμφωνία ή ρύθμιση με την τρίτη χώρα.

2. Ένα μέρος που αναγνωρίζει ένα μέτρο προληπτικής εποπτείας παρέχει κατάλληλες ευκαιρίες στο άλλο μέρος να αποδείξει ότι συντρέχουν οι περιστάσεις υπό τις οποίες υπάρχουν ή θα υπάρξουν ισοδύναμες κανονιστικές ρυθμίσεις, μηχανισμοί εποπτείας, διαδικασίες εφαρμογής των κανονιστικών ρυθμίσεων και, ενδεχομένως, διαδικασίες σχετικά με την ανταλλαγή πληροφοριών μεταξύ των μερών.

3. Όταν ένα μέρος αναγνωρίζει ένα μέτρο προληπτικής εποπτείας βάσει της παραγράφου 1 στοιχείο γ) και συντρέχουν οι περιστάσεις που προσδιορίζονται στην παράγραφο 2, το εν λόγω μέρος παρέχει κατάλληλες ευκαιρίες στο άλλο μέρος να διαπραγματευθεί την προσχώρησή του στη συμφωνία ή τη ρύθμιση, ή να διαπραγματευθεί συγκρίσιμη συμφωνία ή ρύθμιση.

ΑΡΘΡΟ 13.6

Πρόσβαση στην αγορά

1. Σε ό,τι αφορά τα χρηματοπιστωτικά ιδρύματα του άλλου μέρους ή την πρόσβαση στην αγορά μέσω εγκατάστασης ενός χρηματοπιστωτικού ιδρύματος του άλλου μέρους, στο σύνολο του εδάφους του ή στο έδαφος μιας εθνικής, επαρχιακής, περιφερειακής ή τοπικής διοικητικής αρχής, κανένα μέρος δεν επιτρέπεται να θεσπίζει ή να διατηρεί μέτρα τα οποία:

α) επιβάλλουν περιορισμούς ως προς:

i) τον αριθμό των χρηματοπιστωτικών ιδρυμάτων, υπό μορφή αριθμητικών ποσοστώσεων, μονοπωλίων, αποκλειστικής παροχής υπηρεσιών ή απαίτησης για εξέταση των οικονομικών αναγκών·

ii) τη συνολική αξία των συναλλαγών ή των στοιχείων του ενεργητικού στον τομέα των χρηματοπιστωτικών υπηρεσιών, με τη μορφή αριθμητικών ποσοστώσεων ή απαίτησης για εξέταση των οικονομικών αναγκών·

iii) τον συνολικό αριθμό εργασιών στον τομέα των χρηματοπιστωτικών υπηρεσιών ή τη συνολική ποσότητα παραγόμενων χρηματοπιστωτικών υπηρεσιών η οποία εκφράζεται σε καθορισμένες αριθμητικές μονάδες, με τη μορφή ποσοστώσεων ή απαίτησης για εξέταση των οικονομικών αναγκών·

iv) τη συμμετοχή ξένου κεφαλαίου υπό μορφή ανώτατων ποσοστιαίων περιορισμών στις μετοχές που κατέχουν αλλοδαποί σε χρηματοπιστωτικά ιδρύματα ή τη συνολική αξία μεμονωμένων ή συνολικών ξένων επενδύσεων σε χρηματοπιστωτικά ιδρύματα· ή

v) τον συνολικό αριθμό φυσικών προσώπων που μπορούν να απασχοληθούν σε συγκεκριμένο τομέα χρηματοπιστωτικών υπηρεσιών ή από συγκεκριμένο χρηματοπιστωτικό ίδρυμα, και τα οποία είναι αναγκαία για την παροχή συγκεκριμένης χρηματοπιστωτικής υπηρεσίας και συνδέονται άμεσα με αυτή, με τη μορφή αριθμητικών ποσοστώσεων ή απαίτησης για εξέταση των οικονομικών αναγκών· ή

β) επιβάλλουν περιορισμούς ή απαιτούν ειδικές μορφές νομικού προσώπου ή κοινής επιχείρησης μέσω των οποίων ένα χρηματοπιστωτικό ίδρυμα μπορεί να ασκήσει οικονομική δραστηριότητα.

2. Το άρθρο 8.4 (Πρόσβαση στην αγορά) παράγραφος 2 ενσωματώνεται στο παρόν άρθρο και καθίσταται μέρος αυτού.

3. Για λόγους σαφήνειας, διευκρινίζεται ότι:

α) ένα μέρος μπορεί να επιβάλει όρους, προϋποθέσεις και διαδικασίες για την έγκριση της εγκατάστασης και επέκτασης εμπορικής παρουσίας, στον βαθμό που δεν καταστρατηγούν την υποχρέωσή του βάσει της παραγράφου 1 και συμφωνούν με τις λοιπές διατάξεις του παρόντος κεφαλαίου· και

β) το παρόν άρθρο δεν εμποδίζει τα μέρη να απαιτούν από ένα χρηματοπιστωτικό ίδρυμα να παρέχει ορισμένες χρηματοπιστωτικές υπηρεσίες μέσω χωριστών νομικών προσώπων εάν, βάσει της νομοθεσίας τους, το φάσμα των χρηματοπιστωτικών υπηρεσιών που παρέχονται από το χρηματοπιστωτικό ίδρυμα δεν επιτρέπεται να παρέχεται μέσω ενιαίου φορέα.

ΑΡΘΡΟ 13.7

Διασυνοριακή παροχή χρηματοπιστωτικών υπηρεσιών

1. Τα άρθρα 9.3 (Εθνική μεταχείριση), 9.4 (Τυπικές απαιτήσεις) και 9.6 (Πρόσβαση στην αγορά) ενσωματώνονται στο παρόν κεφάλαιο και καθίστανται μέρος αυτού, και ισχύουν σε σχέση με τη μεταχείριση διασυνοριακών παρόχων χρηματοπιστωτικών υπηρεσιών οι οποίοι παρέχουν τις χρηματοπιστωτικές υπηρεσίες που αναφέρονται στο παράρτημα 13-Α.

2. Ως μεταχείριση που παρέχει ένα μέρος στους δικούς τους παρόχους υπηρεσιών και υπηρεσίες βάσει του άρθρου 9.3 (Εθνική μεταχείριση) παράγραφος 2 νοείται η μεταχείριση που παρέχει στους δικούς του παρόχους χρηματοπιστωτικών υπηρεσιών και χρηματοπιστωτικές υπηρεσίες.

3. Ως μέτρα που δεν επιτρέπεται να θεσπίζει ή να διατηρεί ένα μέρος όσον αφορά τους παρόχους υπηρεσιών και τις υπηρεσίες του άλλου μέρους βάσει του άρθρου 9.6 (Πρόσβαση στην αγορά) νοούνται τα μέτρα σχετικά με τους διασυνοριακούς παρόχους χρηματοπιστωτικών υπηρεσιών του άλλου μέρους οι οποίοι παρέχουν χρηματοπιστωτικές υπηρεσίες.

4. Το άρθρο 9.5 (Μεταχείριση του μάλλον ευνοούμενου κράτους) ενσωματώνεται στο παρόν κεφάλαιο και καθίσταται μέρος αυτού, και ισχύει σε σχέση με τη μεταχείριση διασυνοριακών παρόχων χρηματοπιστωτικών υπηρεσιών του άλλου μέρους.

5. Ως μεταχείριση που παρέχει ένα μέρος στους παρόχους υπηρεσιών και τις υπηρεσίες μιας τρίτης χώρας βάσει του άρθρου 9.5 (Μεταχείριση του μάλλον ευνοούμενου κράτους) νοείται η μεταχείριση που παρέχει στους παρόχους χρηματοπιστωτικών υπηρεσιών τρίτης χώρας και στις χρηματοπιστωτικές υπηρεσίες τρίτης χώρας.

6. Κάθε μέρος επιτρέπει σε πρόσωπα που βρίσκονται στο έδαφός του, και σε υπηκόους του όπου και αν βρίσκονται, να αγοράζουν χρηματοπιστωτικές υπηρεσίες από διασυνοριακούς παρόχους χρηματοπιστωτικών υπηρεσιών του άλλου μέρους οι οποίοι βρίσκονται στο έδαφος αυτού του άλλου μέρους. Αυτό δεν συνεπάγεται ότι το εν λόγω μέρος υποχρεούται να επιτρέπει σε αυτούς τους παρόχους να ασκούν ή να αναζητούν επιχειρηματική δραστηριότητα στο έδαφός του. Κάθε μέρος μπορεί να ορίσει την «άσκηση» και την «αναζήτηση» επιχειρηματικής δραστηριότητας για τους σκοπούς του παρόντος άρθρου, σύμφωνα με την παράγραφο 1.

7. Σε ό,τι αφορά τις χρηματοπιστωτικές υπηρεσίες που προσδιορίζονται στο παράρτημα 13-Α, κάθε μέρος επιτρέπει σε έναν διασυνοριακό πάροχο χρηματοπιστωτικών υπηρεσιών του άλλου μέρους, κατόπιν αιτήματος ή κοινοποίησης στη σχετική ρυθμιστική αρχή, όταν απαιτείται, να παρέχει χρηματοπιστωτικές υπηρεσίες μέσω οποιασδήποτε νέας μορφής παροχής, ή να πωλεί χρηματοπιστωτικά προϊόντα που δεν πωλούνται στο έδαφος του μέρους, όταν το πρώτο μέρος επιτρέπει στους δικούς του παρόχους χρηματοπιστωτικών υπηρεσιών να παρέχουν τις εν λόγω υπηρεσίες ή να πωλούν τα εν λόγω προϊόντα σύμφωνα με τη νομοθεσία του σε παρόμοιες καταστάσεις.

ΑΡΘΡΟ 13.8

Ανώτερα διοικητικά στελέχη και διοικητικά συμβούλια

Κανένα μέρος δεν επιτρέπεται να απαιτεί από ένα χρηματοπιστωτικό ίδρυμα του άλλου μέρους να διορίζει φυσικά πρόσωπα συγκεκριμένης ιθαγένειας ως ανώτερα διοικητικά στελέχη ή μέλη διοικητικού συμβουλίου.

ΑΡΘΡΟ 13.9

Απαιτήσεις επιδόσεων

1. Τα μέρη διαπραγματεύονται ρυθμίσεις σχετικά με τις απαιτήσεις επιδόσεων όπως αυτές που περιέχονται στο άρθρο 8.5 (Απαιτήσεις επιδόσεων) όσον αφορά τις επενδύσεις σε χρηματοπιστωτικά ιδρύματα.

2. Εάν, μετά την πάροδο τριών ετών από την έναρξη ισχύος της παρούσας συμφωνίας, τα μέρη δεν έχουν συμφωνήσει σχετικά με αυτές τις ρυθμίσεις, τότε, κατόπιν αιτήματος ενός μέρους, το άρθρο 8.5 (Απαιτήσεις επιδόσεων) θα ενσωματωθεί στο παρόν κεφάλαιο και θα καταστεί μέρος αυτού, και θα ισχύει σε σχέση με τις επενδύσεις σε χρηματοπιστωτικά ιδρύματα. Για τους σκοπούς αυτής της διάταξης, ο όρος «επένδυση» στο άρθρο 8.5 (Απαιτήσεις επιδόσεων) νοείται ως «επένδυση σε χρηματοοικονομικό ίδρυμα στο έδαφός του».

3. Εντός 180 ημερών μετά την επιτυχή ολοκλήρωση των διαπραγματεύσεων των μερών σχετικά με τις ρυθμίσεις για τις απαιτήσεις επιδόσεων σύμφωνα με την παράγραφο 1, ή μετά το αίτημα ενός μέρους για ενσωμάτωση του άρθρου 8.5 (Απαιτήσεις επιδόσεων) στο παρόν κεφάλαιο σύμφωνα με την παράγραφο 2, ανάλογα με την περίπτωση, κάθε μέρος μπορεί να τροποποιήσει τον πίνακά του ανάλογα με τις ανάγκες. Κάθε τροποποίηση πρέπει να περιορίζεται στην απαρίθμηση των επιφυλάξεων για τα υφιστάμενα μέτρα που δεν συμβιβάζονται με τις απαιτήσεις επιδόσεων υποχρέωση δυνάμει του παρόντος κεφαλαίου, για τον Καναδά στο τμήμα Α του χρονοδιαγράμματος του Παραρτήματος ΙΙΙ, καθώς και για την Ευρωπαϊκή Ένωση στον πίνακά της στο παράρτημα Ι. Το άρθρο 13. 10.1 εφαρμόζεται στα εν λόγω μέτρα σε σχέση με την απαίτηση επιδόσεων κλάδων που αποτέλεσε αντικείμενο διαπραγμάτευσης σύμφωνα με την παράγραφο 1, ή του άρθρο 8. 5 (απαιτήσεις επιδόσεων) που ενσωματώθηκε στο κεφάλαιο αυτό σύμφωνα με την παράγραφο 2, ανάλογα με την περίπτωση.

ΑΡΘΡΟ 13.10

Επιφυλάξεις και εξαιρέσεις

1. Τα άρθρα 13.3, 13.4, 13.6 και 13.8 δεν ισχύουν σε σχέση με:

α) υφιστάμενα μη συμβατά μέτρα που διατηρεί ένα μέρος στο επίπεδο:

i) της Ευρωπαϊκής Ένωσης, όπως ορίζεται στον πίνακά της ο οποίος περιλαμβάνεται στο παράρτημα Ι·

ii) εθνικής κυβέρνησης, όπως ορίζεται από τον Καναδά στο τμήμα Α του πίνακά του ο οποίος περιλαμβάνεται στο παράρτημα ΙΙΙ ή από την Ευρωπαϊκή Ένωση στον πίνακά της ο οποίος περιλαμβάνεται στο παράρτημα Ι·

iii) επαρχιακής ή περιφερειακής διοικητικής αρχής, όπως ορίζεται από τον Καναδά στο τμήμα Α του πίνακά του ο οποίος περιλαμβάνεται στο παράρτημα ΙΙΙ ή από την Ευρωπαϊκή Ένωση στον πίνακά της ο οποίος περιλαμβάνεται στο παράρτημα Ι· ή

iv) τοπικής διοικητικής αρχής·

β) τη συνέχιση ή την άμεση ανανέωση μη συμβατού μέτρου που αναφέρεται στο στοιχείο α)· ή

γ) την τροποποίηση μη συμβατού μέτρου που αναφέρεται στο στοιχείο α), στον βαθμό που η τροποποίηση αυτή δεν μειώνει τη συμβατότητα του μέτρου, όπως αυτή ίσχυε αμέσως πριν από την τροποποίηση, με τα άρθρα 13.3, 13.4, 13.6 και 13.8.

2. Το άρθρο 13.7 δεν ισχύει σε σχέση με:

α) υφιστάμενα μη συμβατά μέτρα που διατηρεί ένα μέρος στο επίπεδο:

i) της Ευρωπαϊκής Ένωσης, όπως ορίζεται στον πίνακά της ο οποίος περιλαμβάνεται στο παράρτημα Ι·

ii) εθνικής κυβέρνησης, όπως ορίζεται από τον Καναδά στο τμήμα Α του πίνακά του ο οποίος περιλαμβάνεται στο παράρτημα ΙΙΙ ή από την Ευρωπαϊκή Ένωση στον πίνακά της ο οποίος περιλαμβάνεται στο παράρτημα Ι·

iii) επαρχιακής ή περιφερειακής διοικητικής αρχής, όπως ορίζεται από τον Καναδά στο τμήμα Α του πίνακά του ο οποίος περιλαμβάνεται στο παράρτημα ΙΙΙ ή από την Ευρωπαϊκή Ένωση στον πίνακά της ο οποίος περιλαμβάνεται στο παράρτημα Ι· ή

iv) τοπικής διοικητικής αρχής·

β) τη συνέχιση ή την άμεση ανανέωση μη συμβατού μέτρου που αναφέρεται στο στοιχείο α)· ή

γ) την τροποποίηση μη συμβατού μέτρου που αναφέρεται στο στοιχείο α), στον βαθμό που η τροποποίηση αυτή δεν μειώνει τη συμβατότητα του μέτρου, όπως ίσχυε αμέσως πριν από την έναρξη ισχύος της παρούσας συμφωνίας, με το άρθρο 13.7.

3. Τα άρθρα 13.3, 13.4, 13.6, 13.7 και 13.8 δεν ισχύουν σε σχέση με μέτρα που θεσπίζει ή διατηρεί ο Καναδάς όσον αφορά τις χρηματοπιστωτικές υπηρεσίες που ορίζονται στο τμήμα Β του πίνακά του ο οποίος περιλαμβάνεται στο παράρτημα ΙΙΙ, ή με μέτρα που θεσπίζει ή διατηρεί η Ευρωπαϊκή Ένωση όσον αφορά τις χρηματοπιστωτικές υπηρεσίες που ορίζονται στον πίνακά της ο οποίος περιλαμβάνεται στο παράρτημα ΙΙ.

4. Εάν ένα μέρος έχει διατυπώσει επιφύλαξη σε σχέση με τα άρθρα 8.4 (Πρόσβαση στην αγορά), 8.5 (Απαιτήσεις επιδόσεων), 8.6 (Εθνική μεταχείριση), 8.7 (Μεταχείριση του μάλλον ευνοούμενου κράτους), 8.8 (Ανώτερα διοικητικά στελέχη και διοικητικά συμβούλια), 9.3 (Εθνική μεταχείριση), 9.5 (Μεταχείριση του μάλλον ευνοούμενου κράτους) ή 9.6 (Πρόσβαση στην αγορά) στον πίνακά του ο οποίος περιλαμβάνεται στο παράρτημα I ή II, η επιφύλαξη συνιστά επίσης επιφύλαξη για τα άρθρα 13.3, 13.4, 13.6, 13.7 ή 13.8, ή για οποιαδήποτε ρύθμιση σχετικά με απαιτήσεις επιδόσεων η οποία αποτελεί αντικείμενο διαπραγμάτευσης σύμφωνα με το άρθρο 13.9 παράγραφος 1 ή ενσωματώνεται στο παρόν κεφάλαιο σύμφωνα με το άρθρο 13.9 παράγραφος 2, ανάλογα με την περίπτωση, στον βαθμό που το μέτρο, ο τομέας, ο υποτομέας ή η δραστηριότητα που ορίζεται στην επιφύλαξη καλύπτεται από το παρόν κεφάλαιο.

5. Κανένα μέρος δεν επιτρέπεται να θεσπίζει μετά την ημερομηνία έναρξης ισχύος της παρούσας συμφωνίας ένα μέτρο ή μια σειρά μέτρων που καλύπτονται από το μέρος Β του πίνακα του Καναδά ο οποίος περιλαμβάνεται στο παράρτημα III ή από τον πίνακα της Ευρωπαϊκής Ένωσης ο οποίος περιλαμβάνεται στο παράρτημα II και που απαιτούν, άμεσα ή έμμεσα, από έναν επενδυτή του άλλου μέρους, λόγω της ιθαγένειάς του, να πωλήσει ή να διαθέσει με άλλον τρόπο μια επένδυση που υφίστατο κατά τη στιγμή που τέθηκε σε ισχύ το μέτρο ή η σειρά μέτρων.

6. Όσον αφορά τα δικαιώματα διανοητικής ιδιοκτησίας, ένα μέρος μπορεί να παρεκκλίνει από τα άρθρα 13.3 και 13.4, καθώς και από οποιαδήποτε ρύθμιση για μεταφορά τεχνολογίας που αφορά απαιτήσεις επιδόσεων και η οποία αποτελεί αντικείμενο διαπραγμάτευσης σύμφωνα με το άρθρο 13.9 παράγραφος 1 ή ενσωματώνεται στο παρόν κεφάλαιο σύμφωνα με το άρθρο 13.9 παράγραφος 2, ανάλογα με την περίπτωση, εάν η παρέκκλιση επιτρέπεται από τη συμφωνία TRIPS, συμπεριλαμβανομένων των απαλλαγών από τη συμφωνία TRIPS που έχουν εγκριθεί σύμφωνα με το άρθρο IX της συμφωνίας ΠΟΕ.

7. Τα άρθρα 13.3, 13.4, 13.6, 13.7, 13.8 και 13.9 δεν ισχύουν σε σχέση με:

α) συμβάσεις προμήθειας από ένα μέρος αγαθών ή υπηρεσιών που αγοράζονται για να χρησιμοποιηθούν από τις δημόσιες αρχές και όχι για να μεταπωληθούν στο εμπορικό κύκλωμα ή για να χρησιμοποιηθούν στην παροχή αγαθών ή υπηρεσιών που προορίζονται για εμπορική πώληση, ανεξαρτήτως του αν οι εν λόγω συμβάσεις αποτελούν «καλυπτόμενες συμβάσεις» κατά την έννοια του άρθρου 19.2 (Πεδίο εφαρμογής και κάλυψη)· ή

β) επιδοτήσεις ή κρατική στήριξη που παρέχονται από ένα μέρος σχετικά με συναλλαγές στον τομέα των υπηρεσιών.

ΑΡΘΡΟ 13.11

Αποτελεσματικότητα και διαφάνεια των ρυθμίσεων

1. Κάθε μέρος εξασφαλίζει ότι όλα τα μέτρα γενικής εφαρμογής σε σχέση με τα οποία ισχύει το παρόν κεφάλαιο εφαρμόζονται με τρόπο λογικό, αντικειμενικό και αμερόληπτο.

2. Κάθε μέρος διασφαλίζει ότι οι γενικής εφαρμογής νόμοι, κανονισμοί, διαδικασίες και διοικητικές αποφάσεις του σχετικά με οποιοδήποτε ζήτημα το οποίο καλύπτεται από το παρόν κεφάλαιο δημοσιεύονται αμέσως ή διατίθενται κατά τρόπο ώστε οι ενδιαφερόμενοι και το άλλο μέρος να έχουν τη δυνατότητα να εξοικειωθούν μαζί τους. Στο μέτρο του δυνατού, κάθε μέρος:

α) δημοσιεύει εκ των προτέρων όλα τα συναφή μέτρα που προτίθεται να θεσπίσει·

β) παρέχει στους ενδιαφερομένους και στο άλλο μέρος την εύλογη δυνατότητα να υποβάλουν τις παρατηρήσεις τους σχετικά με τα εν λόγω προτεινόμενα μέτρα· και

γ) επιτρέπει την παρέλευση εύλογου χρονικού διαστήματος ανάμεσα στην τελική δημοσίευση των μέτρων και την ημερομηνία έναρξης ισχύος τους.

Για τους σκοπούς του παρόντος κεφαλαίου, οι απαιτήσεις αυτές αντικαθιστούν τις απαιτήσεις που ορίζονται στο άρθρο 27.1 (Δημοσίευση).

3. Κάθε μέρος διατηρεί ή θεσπίζει κατάλληλους μηχανισμούς για να απαντά εντός εύλογου χρονικού διαστήματος σε ερωτήματα ενδιαφερομένων σχετικά με μέτρα γενικής εφαρμογής που καλύπτονται από το παρόν κεφάλαιο.

4. Η ρυθμιστική αρχή λαμβάνει διοικητική απόφαση σχετικά με πλήρη αίτηση που έχει υποβληθεί από επενδυτή σε χρηματοπιστωτικό ίδρυμα, διασυνοριακό πάροχο χρηματοπιστωτικών υπηρεσιών ή χρηματοπιστωτικό ίδρυμα του άλλου μέρους και η οποία αφορά την παροχή χρηματοπιστωτικής υπηρεσίας εντός εύλογου χρονικού διαστήματος που δικαιολογείται από την πολυπλοκότητα της αίτησης και το κανονικό χρονικό διάστημα που έχει οριστεί για τη εξέταση της αίτησης. Για τον Καναδά, το εν λόγω εύλογο χρονικό διάστημα είναι 120 ημέρες. Η ρυθμιστική αρχή κοινοποιεί αμέσως στον αιτούντα την απόφαση αυτή. Αν δεν είναι πρακτικά δυνατή η λήψη απόφασης εντός εύλογου χρονικού διαστήματος, η ρυθμιστική αρχή ειδοποιεί αμέσως τον αιτούντα και καταβάλλει κάθε δυνατή προσπάθεια για να λάβει την απόφαση το συντομότερο δυνατόν. Για λόγους σαφήνειας, διευκρινίζεται ότι μια αίτηση δεν θεωρείται πλήρης μέχρις ότου ολοκληρωθούν όλες οι σχετικές ακροάσεις και η ρυθμιστική αρχή έχει λάβει όλες τις αναγκαίες πληροφορίες.

ΑΡΘΡΟ 13.12

Αυτορρυθμιζόμενοι οργανισμοί

Όταν ένα μέρος απαιτεί από ένα χρηματοπιστωτικό ίδρυμα ή έναν διασυνοριακό πάροχο χρηματοπιστωτικών υπηρεσιών του άλλου μέρους να εγγραφούν, να συμμετέχουν ή να έχουν πρόσβαση σε έναν αυτορρυθμιζόμενο οργανισμό ώστε να παρέχουν μια χρηματοπιστωτική υπηρεσία στο έδαφος του εν λόγω μέρους, ή χορηγεί προνόμια ή πλεονεκτήματα όταν η παροχή μιας χρηματοπιστωτικής υπηρεσίας γίνεται μέσω αυτορρυθμιζόμενου οργανισμού, τότε το εν λόγω μέρος διασφαλίζει ότι ο αυτορρυθμιζόμενος οργανισμός τηρεί τις υποχρεώσεις του παρόντος κεφαλαίου.

ΑΡΘΡΟ 13.13

Συστήματα πληρωμών και συμψηφισμού

Υπό τους όρους και τις προϋποθέσεις στις οποίες υπόκειται η χορήγηση εθνικής μεταχείρισης, κάθε μέρος παρέχει στους παρόχους χρηματοπιστωτικών υπηρεσιών του άλλου μέρους που είναι εγκατεστημένοι στο έδαφός του πρόσβαση στα συστήματα πληρωμών και συμψηφισμού που τελούν υπό τη διαχείριση ενός μέρους, ή ενός φορέα ο οποίος ασκεί κρατική εξουσία που του έχει εκχωρηθεί από ένα μέρος, καθώς και στα επίσημα μέσα χρηματοδότησης και επαναχρηματοδότησης που είναι διαθέσιμα στο πλαίσιο των συνήθων εμπορικών πράξεων. Το παρόν άρθρο δεν παρέχει πρόσβαση στις δυνατότητες δανεισμού εσχάτης ανάγκης ενός μέρους.

ΑΡΘΡΟ 13.14

Νέες χρηματοπιστωτικές υπηρεσίες

1. Κάθε μέρος επιτρέπει σε ένα χρηματοπιστωτικό ίδρυμα του άλλου μέρους να παρέχει κάθε νέα χρηματοπιστωτική υπηρεσία που το πρώτο μέρος θα επέτρεπε στα δικά του χρηματοπιστωτικά ιδρύματα, σε παρόμοιες καταστάσεις, να παρέχουν βάσει της νομοθεσίας του, κατόπιν αιτήματος ή κοινοποίησης στη σχετική ρυθμιστική αρχή, εάν απαιτείται.

2. Ένα μέρος μπορεί να καθορίζει τη θεσμική και νομική μορφή υπό την οποία μπορεί να παρασχεθεί η εν λόγω νέα χρηματοπιστωτική υπηρεσία και να απαιτεί έγκριση για την παροχή της υπηρεσίας. Όταν απαιτείται τέτοια έγκριση, η σχετική απόφαση λαμβάνεται εντός εύλογου χρονικού διαστήματος και η έγκριση μπορεί να απορριφθεί μόνο για προληπτικούς λόγους.

3. Το παρόν άρθρο δεν εμποδίζει τα χρηματοπιστωτικά ιδρύματα ενός μέρους να ζητούν από το άλλο μέρος να εξετάσει το ενδεχόμενο να εγκρίνει την παροχή μιας χρηματοπιστωτικής υπηρεσίας η οποία δεν παρέχεται στο έδαφος του ενός ή του άλλου μέρους. Η αίτηση αυτή υπόκειται στη νομοθεσία του μέρους που τη λαμβάνει και δεν υπόκειται στις υποχρεώσεις του παρόντος άρθρου.

ΑΡΘΡΟ 13.15

Μεταφορά και επεξεργασία πληροφοριών

1. Κάθε μέρος επιτρέπει σε ένα χρηματοπιστωτικό ίδρυμα ή σε έναν διασυνοριακό πάροχο χρηματοπιστωτικών υπηρεσιών του άλλου μέρους να διαβιβάζουν πληροφορίες σε ηλεκτρονική ή άλλη μορφή, εντός και εκτός του εδάφους του, με σκοπό την επεξεργασία των δεδομένων, όταν η εν λόγω επεξεργασία απαιτείται στο πλαίσιο της συνήθους επιχειρηματικής δραστηριότητας του χρηματοπιστωτικού ιδρύματος ή του διασυνοριακού παρόχου χρηματοπιστωτικών υπηρεσιών.

2. Κάθε μέρος διατηρεί επαρκείς διασφαλίσεις για την προστασία του ιδιωτικού απορρήτου, ιδίως σε ό,τι αφορά τη μεταφορά προσωπικών δεδομένων. Εάν η μεταφορά χρηματοπιστωτικών πληροφοριών περιλαμβάνει προσωπικά δεδομένα, η μεταφορά αυτών των δεδομένων γίνεται σύμφωνα με τη νομοθεσία που διέπει την προστασία των προσωπικών δεδομένων στο έδαφος του μέρους απ' όπου ξεκινά η μεταφορά.

ΑΡΘΡΟ 13.16

Μέτρα προληπτικής εποπτείας

1. Η παρούσα συμφωνία δεν εμποδίζει τα μέρη να θεσπίζουν ή να διατηρούν εύλογα μέτρα για προληπτικούς λόγους, όπως:

α) την προστασία των επενδυτών, των καταθετών, των κατόχων ασφαλιστήριων συμβολαίων ή των προσώπων έναντι των οποίων ένα χρηματοπιστωτικό ίδρυμα, ένας διασυνοριακός πάροχος χρηματοπιστωτικών υπηρεσιών ή ένας πάροχος χρηματοπιστωτικών υπηρεσιών έχουν καθήκοντα καταπιστευματοδόχου·

β) τη διαφύλαξη της ασφάλειας, της αξιοπιστίας, της ακεραιότητας ή της οικονομικής ευθύνης ενός χρηματοπιστωτικού ιδρύματος. διασυνοριακού παρόχου χρηματοπιστωτικών υπηρεσιών ή παρόχου χρηματοπιστωτικών υπηρεσιών· ή

γ) τη διαφύλαξη της ακεραιότητας και της σταθερότητας του χρηματοπιστωτικού συστήματος ενός μέρους.

2. Με την επιφύλαξη των λοιπών μέσων για την προληπτική εποπτεία των διασυνοριακών συναλλαγών στον τομέα των χρηματοπιστωτικών υπηρεσιών, ένα μέρος μπορεί να ζητήσει την καταγραφή των διασυνοριακών παρόχων χρηματοπιστωτικών υπηρεσιών του άλλου μέρους και των χρηματοπιστωτικών μέσων.

3. Με την επιφύλαξη των άρθρων 13.3 και 13.4, ένα μέρος μπορεί να απαγορεύσει για προληπτικούς λόγους μια συγκεκριμένη χρηματοπιστωτική υπηρεσία ή δραστηριότητα. Η απαγόρευση αυτή δεν εφαρμόζεται σε όλες τις χρηματοπιστωτικές υπηρεσίες ή σε έναν ολόκληρο υποτομέα χρηματοπιστωτικών υπηρεσιών, όπως ο τραπεζικός.

ΑΡΘΡΟ 13.17

Ειδικές εξαιρέσεις

1. Η παρούσα συμφωνία δεν ισχύει σε σχέση με μέτρα που λαμβάνει ένας δημόσιος φορέας κατά την εφαρμογή νομισματικών ή συναλλαγματικών πολιτικών. Η παρούσα παράγραφος δεν επηρεάζει τις υποχρεώσεις των μερών βάσει των άρθρων 8.5 (Απαιτήσεις επιδόσεων), 8.13 (Μεταφορές) ή 13.9.

2. Η παρούσα συμφωνία δεν υποχρεώνει τα μέρη να παρέχουν ή να επιτρέπουν την πρόσβαση σε πληροφορίες σχετικές με επιχειρηματικές υποθέσεις και λογαριασμούς μεμονωμένων καταναλωτών, διασυνοριακών παρόχων χρηματοπιστωτικών υπηρεσιών ή χρηματοπιστωτικών ιδρυμάτων, ή σε εμπιστευτικές πληροφορίες η κοινοποίηση των οποίων θα προκαλούσε προβλήματα σε σχέση με συγκεκριμένα ζητήματα κανονιστικών ρυθμίσεων, εποπτείας ή επιβολής του νόμου, ή θα ήταν με άλλον τρόπο αντίθετη προς το δημόσιο συμφέρον ή θα έβλαπτε τα νόμιμα εμπορικά συμφέροντα συγκεκριμένων επιχειρήσεων.

ΑΡΘΡΟ 13.18

Επιτροπή χρηματοπιστωτικών υπηρεσιών

1. Η επιτροπή χρηματοπιστωτικών υπηρεσιών που συνιστάται βάσει του άρθρου 26.2 (Ειδικές επιτροπές) παράγραφος 1 στοιχείο στ) περιλαμβάνει εκπροσώπους των αρχών που είναι αρμόδιες για την πολιτική στον τομέα των χρηματοπιστωτικών υπηρεσιών, οι οποίοι διαθέτουν εξειδικευμένες γνώσεις στον τομέα που καλύπτεται από το παρόν κεφάλαιο. Για τον Καναδά, ως εκπρόσωπος στην επιτροπή διορίζεται ένας υπάλληλος του Υπουργείου Οικονομικών του Καναδά (Department of Finance Canada) ή του διάδοχου φορέα του.

2. Η επιτροπή χρηματοοικονομικών υπηρεσιών αποφασίζει με αμοιβαία συναίνεση.

3. Η επιτροπή χρηματοπιστωτικών υπηρεσιών συνεδριάζει κάθε χρόνο, ή όποτε άλλοτε αποφασίσει, και:

α) επιβλέπει την εφαρμογή του παρόντος κεφαλαίου·

β) διεξάγει διάλογο σχετικά με τη ρύθμιση του τομέα των χρηματοπιστωτικών υπηρεσιών με στόχο τη βελτίωση της αμοιβαίας γνώσης των αντίστοιχων κανονιστικών συστημάτων των μερών και τη συνεργασία για την ανάπτυξη διεθνών προτύπων, όπως ορίζεται στο μνημόνιο συνεργασίας σχετικά με τον διάλογο για τη ρύθμιση του τομέα των χρηματοπιστωτικών υπηρεσιών που περιλαμβάνεται στο παράρτημα 13-Γ· και

γ) εφαρμόζει το άρθρο 13.21.

ΑΡΘΡΟ 13.19

Διαβουλεύσεις

1. Ένα μέρος μπορεί να ζητήσει τη διενέργεια διαβουλεύσεων με το άλλο μέρος όσον αφορά κάθε ζήτημα που προκύπτει από την παρούσα συμφωνία και το οποίο αφορά τις χρηματοπιστωτικές υπηρεσίες. Το άλλο μέρος εξετάζει ευνοϊκά το αίτημα αυτό.

2. Κάθε μέρος διασφαλίζει ότι, όταν διενεργούνται διαβουλεύσεις σύμφωνα με την παράγραφο 1, η αντιπροσωπεία του περιλαμβάνει υπαλλήλους με τις κατάλληλες εξειδικευμένες γνώσεις στον τομέα που καλύπτεται από το παρόν κεφάλαιο. Για τον Καναδά, αυτό σημαίνει υπαλλήλους του Υπουργείου Οικονομικών του Καναδά ή του διάδοχου φορέα του.

ΑΡΘΡΟ 13.20

Επίλυση διαφορών

1. Για την επίλυση διαφορών που προκύπτουν από το παρόν κεφάλαιο εφαρμόζεται το κεφάλαιο είκοσι εννέα (Επίλυση διαφορών) όπως τροποποιείται από το παρόν άρθρο.

2. Αν τα μέρη αδυνατούν να συμφωνήσουν ως προς τη σύνθεση της ειδικής ομάδας διαιτησίας που συνιστάται με σκοπό την επίλυση διαφοράς που προκύπτει από το παρόν κεφάλαιο, εφαρμόζεται το άρθρο 29.7 (Σύσταση της ειδικής ομάδας διαιτησίας). Ωστόσο, όλες οι αναφορές στον κατάλογο των διαιτητών που καταρτίζεται βάσει του άρθρου 29.8 (Κατάλογος διαιτητών) νοούνται ως αναφορές στον κατάλογο διαιτητών που καταρτίζεται βάσει του παρόντος άρθρου.

3. Η μεικτή επιτροπή ΣΟΕΣ μπορεί να καταρτίσει κατάλογο τουλάχιστον 15 ατόμων που επιλέγονται για την αντικειμενικότητα, την αξιοπιστία και την ορθή κρίση τους, και τα οποία είναι πρόθυμα και ικανά να εκτελέσουν χρέη διαιτητή. Ο κατάλογος απαρτίζεται από τρεις υποκαταλόγους: έναν υποκατάλογο για κάθε μέρος και έναν υποκατάλογο ατόμων που δεν είναι υπήκοοι κανενός μέρους, τα οποία μπορούν να εκτελέσουν χρέη προέδρου. Κάθε υποκατάλογος περιλαμβάνει τουλάχιστον πέντε άτομα. Η μεικτή επιτροπή ΣΟΕΣ μπορεί να επανεξετάσει τον κατάλογο ανά πάσα στιγμή, και διασφαλίζει ότι είναι σύμφωνος με τις διατάξεις του παρόντος άρθρου.

4. Οι διαιτητές που περιλαμβάνονται στον κατάλογο πρέπει να διαθέτουν εξειδικευμένες γνώσεις ή πείρα ως προς τις νομοθετικές ή κανονιστικές διατάξεις που διέπουν τις χρηματοπιστωτικές υπηρεσίες ή την πρακτική εφαρμογή αυτών των διατάξεων, συμπεριλαμβανομένων ενδεχομένως των κανονιστικών ρυθμίσεων που αφορούν τους παρόχους χρηματοπιστωτικών υπηρεσιών. Οι διαιτητές που εκτελούν χρέη προέδρου πρέπει επίσης να διαθέτουν εμπειρία ως σύμβουλοι, μέλη ειδικών ομάδων ή διαιτητές σε διαδικασίες επίλυσης διαφορών. Οι διαιτητές είναι ανεξάρτητοι, συμμετέχουν σε ατομική βάση και δεν λαμβάνουν οδηγίες από κανέναν οργανισμό ή δημόσια αρχή. Συμμορφώνονται με τον κώδικα δεοντολογίας που περιλαμβάνεται στο παράρτημα 29-Β (Κώδικας δεοντολογίας).

5. Εάν η ειδική ομάδα διαιτησίας διαπιστώσει ότι ένα μέτρο δεν συνάδει με την παρούσα συμφωνία και ότι το μέτρο αυτό επηρεάζει:

α) τον τομέα των χρηματοπιστωτικών υπηρεσιών και οποιονδήποτε άλλον τομέα, το καταγγέλλον μέρος μπορεί να αναστείλει οφέλη στον τομέα των χρηματοπιστωτικών υπηρεσιών τα οποία έχουν ισοδύναμο αποτέλεσμα με το αποτέλεσμα που έχει το μέτρο στον τομέα των χρηματοπιστωτικών υπηρεσιών του εν λόγω μέρους· ή

β) μόνο κάποιον άλλον τομέα εκτός από τον τομέα των χρηματοπιστωτικών υπηρεσιών, το καταγγέλλον μέρος δεν αναστέλλει τα οφέλη στον τομέα των χρηματοπιστωτικών υπηρεσιών.

ΑΡΘΡΟ 13.21

Επενδυτικές διαφορές στον τομέα των χρηματοπιστωτικών υπηρεσιών

1. Το τμήμα ΣΤ του κεφαλαίου οκτώ (Επίλυση επενδυτικών διαφορών μεταξύ επενδυτών και κρατών), όπως τροποποιείται από το παρόν άρθρο και το παράρτημα 13-Β, εφαρμόζεται σε:

α) επενδυτικές διαφορές που αφορούν μέτρα για τα οποία ισχύει το παρόν κεφάλαιο και σε σχέση με τα οποία ένας επενδυτής καταγγέλλει ότι ένα μέρος έχει παραβιάσει τα άρθρα 8.10 (Μεταχείριση των επενδυτών και των καλυπτόμενων επενδύσεων), 8.11 (Αποζημίωση για ζημίες), 8.12 (Απαλλοτρίωση), 8.13 (Μεταφορές), 8.16 (Άρνηση χορήγησης των οφελών), 13.3 ή 13.4· ή

β) διαδικασίες επενδυτικών διαφορών που έχουν κινηθεί σύμφωνα με το τμήμα ΣΤ του κεφαλαίου οκτώ (Επίλυση επενδυτικών διαφορών μεταξύ επενδυτών και κρατών) και σε σχέση με τις οποίες έχει γίνει επίκληση του άρθρου 13.16 παράγραφος 1.

2. Σε περίπτωση επενδυτικής διαφοράς βάσει της παραγράφου 1 στοιχείο α), ή εάν ο καθ' ου επικαλεστεί το άρθρο 13.16 παράγραφος 1 εντός 60 ημερών από την υποβολή αξίωσης στο δικαστήριο βάσει του άρθρου 8.23 (Υποβολή αξίωσης στο δικαστήριο), συγκροτείται τμήμα του δικαστηρίου σύμφωνα με το άρθρο 8.27 (Σύσταση του δικαστηρίου) παράγραφος 7 από τον κατάλογο που καταρτίζεται βάσει του άρθρου 13.20 παράγραφος 3. Εάν ο καθ' ου επικαλεστεί το άρθρο 13.16 παράγραφος 1 εντός 60 ημερών από την υποβολή αξίωσης η οποία αφορά επενδυτική διαφορά που δεν υπάγεται στην παράγραφο 1 στοιχείο α), η προθεσμία που ισχύει για τη σύσταση τμήματος του δικαστηρίου σύμφωνα με το άρθρο 8.27 (Σύσταση του δικαστηρίου) παράγραφος 7 αρχίζει από την ημερομηνία που ο καθ' ου επικαλείται το άρθρο 13.16 παράγραφος 1. Εάν η μεικτή επιτροπή ΣΟΕΣ δεν έχει πραγματοποιήσει τους διορισμούς σύμφωνα με το άρθρο 8.27 (Σύσταση του δικαστηρίου) παράγραφος 2 εντός της προθεσμίας που προβλέπεται στο άρθρο 8.27 (Σύσταση του δικαστηρίου) παράγραφος 17, τότε οποιοδήποτε από τα διάδικα μέρη μπορεί να ζητήσει από τον Γενικό Γραμματέα του Διεθνούς Κέντρου για τον Διακανονισμό των Διαφορών από Επενδύσεις («ICSID») να επιλέξει τα μέλη του δικαστηρίου από τον κατάλογο που καταρτίζεται βάσει του άρθρου 13.20. Εάν ο κατάλογος δεν έχει καταρτιστεί σύμφωνα με το άρθρο 13.20 κατά την ημερομηνία υποβολής της αξίωσης σύμφωνα με το άρθρο 8.23 (Υποβολή αξίωσης στο δικαστήριο), ο Γενικός Γραμματέας του ICSID επιλέγει τα μέλη του δικαστηρίου από τα πρόσωπα που έχουν προταθεί από ένα ή και από τα δύο μέρη σύμφωνα με το άρθρο 13.20.

3. Ο καθ' ου μπορεί να παραπέμψει εγγράφως το θέμα στην επιτροπή χρηματοπιστωτικών υπηρεσιών ώστε να αποφασιστεί αν και, εάν ναι, σε ποιον βαθμό η εξαίρεση που προβλέπεται στο άρθρο 13.16 παράγραφος 1 συνιστά έγκυρο υπερασπιστικό επιχείρημα έναντι της αξίωσης. Η παραπομπή αυτή πρέπει να γίνει το αργότερο την ημερομηνία που ορίζει το δικαστήριο για την υποβολή απαντητικού υπομνήματος από τον καθ' ου. Εάν ο καθ' ου παραπέμψει το θέμα στην επιτροπή χρηματοπιστωτικών υπηρεσιών βάσει της παρούσας παραγράφου, αναστέλλονται οι προθεσμίες ή οι διαδικασίες που αναφέρονται στο τμήμα ΣΤ του κεφαλαίου οκτώ (Επίλυση επενδυτικών διαφορών μεταξύ επενδυτών και κρατών).

4. Σε περίπτωση παραπομπής βάσει της παραγράφου 3, η επιτροπή χρηματοπιστωτικών υπηρεσιών ή η μεικτή επιτροπή ΣΟΕΣ, ανάλογα με την περίπτωση, μπορούν να προβούν σε κοινή απόφαση σχετικά με το αν και σε ποιον βαθμό το άρθρο 13.16 παράγραφος 1 συνιστά έγκυρο υπερασπιστικό επιχείρημα έναντι της αξίωσης. Η επιτροπή χρηματοπιστωτικών υπηρεσιών ή η μεικτή επιτροπή ΣΟΕΣ, ανάλογα με την περίπτωση, διαβιβάζουν αντίγραφο της κοινής απόφασης στον επενδυτή και το δικαστήριο, εφόσον έχει συσταθεί. Εάν η κοινή απόφαση καταλήγει στο συμπέρασμα ότι το άρθρο 13.16 παράγραφος 1 συνιστά έγκυρο υπερασπιστικό επιχείρημα έναντι όλων των μερών της αξίωσης στο σύνολό τους, ο επενδυτής θεωρείται ότι έχει αποσύρει την αξίωση και η διαδικασία ματαιώνεται σύμφωνα με το άρθρο 8.35 (Ματαίωση). Εάν η κοινή απόφαση καταλήγει στο συμπέρασμα ότι το άρθρο 13.16 παράγραφος 1 συνιστά έγκυρο υπερασπιστικό επιχείρημα έναντι ορισμένων μόνο μερών της αξίωσης, η απόφαση αυτή είναι δεσμευτική για το δικαστήριο ως προς τα συγκεκριμένα μέρη της αξίωσης. Η αναστολή των προθεσμιών ή των διαδικασιών που προβλέπεται στην παράγραφο 3 δεν ισχύει πλέον και ο επενδυτής μπορεί να προχωρήσει με τα υπόλοιπα μέρη της αξίωσης.

5. Εάν η μεικτή επιτροπή ΣΟΕΣ δεν έχει καταλήξει σε κοινή απόφαση εντός τριών μηνών από την παραπομπή του θέματος από την επιτροπή χρηματοπιστωτικών υπηρεσιών, η αναστολή των προθεσμιών ή των διαδικασιών που προβλέπεται στην παράγραφο 3 δεν ισχύει πλέον και ο επενδυτής μπορεί να προχωρήσει με την αξίωσή του.

6. Κατόπιν αιτήματος του καθ’ ου, το δικαστήριο αποφασίζει προκαταρκτικά αν και σε ποιον βαθμό το άρθρο 13.16 παράγραφος 1 συνιστά έγκυρο υπερασπιστικό επιχείρημα έναντι της αξίωσης. Η μη υποβολή αυτού του αιτήματος από τον καθ’ ου δεν θίγει το δικαίωμά του να επικαλεστεί το άρθρο 13.16 παράγραφος 1 ως υπερασπιστικό επιχείρημα σε μεταγενέστερη φάση της διαδικασίας. Το δικαστήριο δεν πρέπει να συνάγει κανένα δυσμενές συμπέρασμα από το γεγονός ότι η επιτροπή χρηματοπιστωτικών υπηρεσιών ή η μεικτή επιτροπή ΣΟΕΣ δεν συμφωνήσαν σε κοινή απόφαση σύμφωνα με το παράρτημα 13-Β.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΔΕΚΑΤΕΣΣΕΡΑ

ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΔΙΕΘΝΩΝ ΘΑΛΑΣΣΙΩΝ ΜΕΤΑΦΟΡΩΝ

ΑΡΘΡΟ 14.1

Ορισμοί

Για τους σκοπούς του παρόντος κεφαλαίου ισχύουν οι ακόλουθοι ορισμοί:

υπηρεσίες εκτελωνισμού ή **υπηρεσίες εκτελωνιστών**: η διεκπεραίωση, έναντι αμοιβής ή βάσει σύμβασης, τελωνειακών διατυπώσεων σχετικά με την εισαγωγή, εξαγωγή ή μεταφορά φορτίου, ανεξάρτητα από το αν οι υπηρεσίες αυτές αποτελούν την κύρια ή δευτερεύουσα δραστηριότητα του παρόχου υπηρεσιών·

υπηρεσίες σταθμού εμπορευματοκιβωτίων και εναπόθεσης: η αποθήκευση, φόρτωση, εκφόρτωση ή επισκευή εμπορευματοκιβωτίων και η προετοιμασία τους για αποστολή, είτε σε λιμενικές περιοχές είτε στην ενδοχώρα·

μεταφορά από πόρτα σε πόρτα ή **συνδυασμένη μεταφορά**: η μεταφορά φορτίου βάσει ενιαίου εγγράφου μεταφοράς κατά την οποία χρησιμοποιούνται περισσότεροι από ένας τρόποι μεταφοράς, και η οποία περιλαμβάνει ένα σκέλος διεθνών θαλάσσιων μεταφορών·

υπηρεσίες τροφοδότησης (feeder): η προετοιμασία της μεταφοράς και η περαιτέρω μεταφορά διεθνών φορτίων διά θαλάσσης, συμπεριλαμβανομένων φορτίων σε εμπορευματοκιβώτια, φορτίων χύδην εντός συσκευασίας (break bulk) και ξηρών ή υγρών φορτίων χύδην, μεταξύ λιμένων που βρίσκονται στο έδαφος ενός μέρους. Για λόγους σαφήνειας, διευκρινίζεται ότι, σε ό,τι αφορά τον Καναδά, οι υπηρεσίες τροφοδότησης μπορούν να περιλαμβάνουν τη μεταφορά μεταξύ θαλάσσιων και εσωτερικών υδάτων, όπου ως εσωτερικά ύδατα νοούνται τα ύδατα που ορίζονται στον *Customs Act*, R.S.C. 1985, c.1 (2nd Supp.)·

διεθνές φορτίο: φορτίο που μεταφέρεται με ποντοπόρα σκάφη ανάμεσα σε λιμένα ενός μέρους και λιμένα του άλλου μέρους ή τρίτης χώρας, ή ανάμεσα σε λιμένα ενός κράτους μέλους της Ευρωπαϊκής Ένωσης και λιμένα άλλου κράτους μέλους της Ευρωπαϊκής Ένωσης·

υπηρεσίες διεθνών θαλάσσιων μεταφορών: μεταφορά επιβατών ή φορτίου από ποντοπόρο σκάφος ανάμεσα σε λιμένα ενός μέρους και λιμένα του άλλου μέρους ή τρίτης χώρας, ή ανάμεσα σε λιμένα ενός κράτους μέλους της Ευρωπαϊκής Ένωσης και λιμένα άλλου κράτους μέλους της Ευρωπαϊκής Ένωσης, καθώς και η απευθείας σύναψη συμβάσεων με παρόχους άλλων υπηρεσιών μεταφορών με στόχο τη διασφάλιση μεταφορών από πόρτα σε πόρτα ή συνδυασμένων μεταφορών, αλλά όχι την παροχή άλλων τέτοιων υπηρεσιών μεταφορών·

πάροχοι υπηρεσιών διεθνών θαλάσσιων μεταφορών:

α) μια επιχείρηση ενός μέρους, όπως ορίζεται στο άρθρο 1.1 (Ορισμοί γενικής εφαρμογής), καθώς και ένα υποκατάστημα της εν λόγω επιχείρησης· ή

β) μια επιχείρηση, όπως ορίζεται στο άρθρο 1.1 (Ορισμοί γενικής εφαρμογής), τρίτης χώρας η οποία ανήκει σε υπηκόους ενός μέρους ή ελέγχεται από αυτούς, εάν τα σκάφη της έχουν νηολογηθεί σύμφωνα με τη νομοθεσία του εν λόγω μέρους και φέρουν τη σημαία του· ή

γ) ένα υποκατάστημα επιχείρησης τρίτης χώρας με ουσιαστικές επιχειρηματικές δραστηριότητες στο έδαφος ενός μέρους, η οποία ασχολείται με την παροχή υπηρεσιών διεθνών θαλάσσιων μεταφορών. Για λόγους σαφήνειας, διευκρινίζεται ότι το κεφάλαιο οκτώ (Επενδύσεις) δεν ισχύει σε σχέση με ένα τέτοιο υποκατάστημα·

υπηρεσίες ναυτιλιακού πρακτορείου: η αντιπροσώπευση σε δεδομένη γεωγραφική περιοχή, υπό την ιδιότητα του πράκτορα, των επιχειρηματικών συμφερόντων μίας ή περισσότερων ατμοπλοϊκών γραμμών ή ναυτιλιακών εταιρειών, για τους ακόλουθους σκοπούς:

α) την εμπορία και πώληση υπηρεσιών θαλάσσιων μεταφορών και συναφών υπηρεσιών, από την προσφορά τιμής μέχρι την τιμολόγηση, την έκδοση της φορτωτικής εξ ονόματος των εταιρειών, την αγορά και μεταπώληση των απαραίτητων συναφών υπηρεσιών, την κατάρτιση των σχετικών εγγράφων και την παροχή επιχειρηματικών πληροφοριών· και

β) την εκπροσώπηση των εταιρειών στην οργάνωση του ελλιμενισμού του σκάφους ή, όταν απαιτείται, στην ανάληψη ελέγχου επί του φορτίου·

επικουρικές υπηρεσίες θαλάσσιων μεταφορών: υπηρεσίες χειρισμού θαλάσσιων φορτίων, υπηρεσίες εκτελωνισμού, υπηρεσίες σταθμού εμπορευματοκιβωτίων και εναπόθεσης, υπηρεσίες ναυτιλιακού πρακτορείου, υπηρεσίες προώθησης φορτίων διά θαλάσσης, και υπηρεσίες φύλαξης και αποθήκευσης·

υπηρεσίες χειρισμού θαλάσσιων φορτίων: η εκτέλεση, οργάνωση και εποπτεία:

α) της φόρτωσης ή εκφόρτωσης φορτίου σε ή από σκάφος,

β) της πρόσδεση ή ελευθέρωσης φορτίου, και

γ) της παραλαβής ή παράδοσης και της φύλαξης φορτίου πριν από την αποστολή ή μετά την εκφόρτωση,

από επιχειρήσεις στοιβασίας ή εκμετάλλευσης τερματικών σταθμών, όπου ωστόσο δεν περιλαμβάνονται οι εργασίες που εκτελούνται από λιμενεργάτες, όταν αυτό το εργατικό δυναμικό οργανώνεται ανεξάρτητα από τις επιχειρήσεις στοιβασίας ή εκμετάλλευσης τερματικών σταθμών·

υπηρεσίες προώθησης φορτίων διά θαλάσσης: η οργάνωση και επόπτευση αποστολών για λογαριασμό αποστολέων, μέσω της παροχής υπηρεσιών όπως η οργάνωση της μεταφοράς και συναφείς υπηρεσίες, η ομαδοποίηση και συσκευασία του φορτίου, η κατάρτιση των σχετικών εγγράφων και η παροχή επιχειρηματικών πληροφοριών·

υπηρεσίες φύλαξης και αποθήκευσης: υπηρεσίες αποθήκευσης κατεψυγμένων ή διατηρημένων με απλή ψύξη εμπορευμάτων, υπηρεσίες αποθήκευσης χύδην υγρών ή αερίων, και άλλες υπηρεσίες φύλαξης ή αποθήκευσης.

ΑΡΘΡΟ 14.2

Πεδίο εφαρμογής

1. Το παρόν κεφάλαιο ισχύει σε σχέση με μέτρα που θεσπίζει ή διατηρεί ένα μέρος και τα οποία αφορούν την παροχή υπηρεσιών διεθνών θαλάσσιων μεταφορών[22]. Για λόγους σαφήνειας, διευκρινίζεται ότι τα μέτρα αυτά υπόκεινται επίσης στα κεφάλαια οκτώ (Επενδύσεις) και εννέα (Διασυνοριακές συναλλαγές στον τομέα των υπηρεσιών), ανάλογα με την περίπτωση.

[22] Το παρόν κεφάλαιο δεν ισχύει σε σχέση με τα αλιευτικά σκάφη, όπως αυτά ορίζονται βάσει της νομοθεσίας ενός μέρους.

2. Για λόγους σαφήνειας, διευκρινίζεται ότι, πέραν των διατάξεων των άρθρων 8.6 (Εθνική μεταχείριση), 8.7 (Μεταχείριση του μάλλον ευνοούμενου κράτους), 9.3 (Εθνική μεταχείριση) και 9.5 (Μεταχείριση του μάλλον ευνοούμενου κράτους), κανένα μέρος δεν επιτρέπεται να θεσπίζει ή να διατηρεί μέτρα σε σχέση με:

α) σκάφη που παρέχουν υπηρεσίες διεθνών θαλάσσιων μεταφορών και τα οποία φέρουν τη σημαία του άλλου μέρους[23]· ή

β) παρόχους υπηρεσιών διεθνών θαλάσσιων μεταφορών του άλλου μέρους,

τα οποία παρέχουν λιγότερο ευνοϊκή μεταχείριση από αυτήν που παρέχει το εν λόγω μέρος σε παρόμοιες καταστάσεις στα δικά του αλιευτικά σκάφη ή παρόχους υπηρεσιών διεθνών θαλάσσιων μεταφορών ή στα σκάφη ή στους παρόχους υπηρεσιών διεθνών θαλάσσιων μεταφορών τρίτης χώρας όσον αφορά:

α) την πρόσβαση στους λιμένες·

β) τη χρήση των υποδομών και των υπηρεσιών των λιμένων, όπως η ρυμούλκηση και η πλοήγηση·

γ) τη χρήση επικουρικών υπηρεσιών θαλάσσιων μεταφορών, καθώς και την επιβολή των σχετικών τελών και επιβαρύνσεων·

δ) την πρόσβαση σε τελωνειακές εγκαταστάσεις· ή

ε) την παραχώρηση σταθμών αγκυροβόλησης και εγκαταστάσεων για φόρτωση και εκφόρτωση[24].

---

[23] Για τους σκοπούς του παρόντος κεφαλαίου για την Ευρωπαϊκή Ένωση, ως σκάφος που φέρει τη σημαία ενός μέρους νοείται ένα σκάφος που φέρει τη σημαία κράτους μέλους της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

[24] Η παρούσα παράγραφος δεν ισχύει σε σχέση με σκάφη ή παρόχους υπηρεσιών διεθνών θαλάσσιων μεταφορών που υπόκεινται στη *Συμφωνία σχετικά με τα μέτρα που λαμβάνει το κράτος λιμένα για την πρόληψη, αποτροπή και εξάλειψη της παράνομης, λαθραίας και άναρχης αλιείας*, η οποία συνήφθη στη Ρώμη στις 22 Νοεμβρίου 2009.

ΑΡΘΡΟ 14.3

Υποχρεώσεις

1. Κάθε μέρος επιτρέπει στους παρόχους υπηρεσιών διεθνών θαλάσσιων μεταφορών του άλλου μέρους να μετακινούν τα ιδιόκτητα ή μισθωμένα κενά εμπορευματοκιβώτια που μεταφέρονται άνευ αμοιβής μεταξύ των λιμένων του εν λόγω μέρους.

2. Κάθε μέρος επιτρέπει στους παρόχους υπηρεσιών διεθνών θαλάσσιων μεταφορών του άλλου μέρους να παρέχουν υπηρεσίες τροφοδότησης μεταξύ των λιμένων του εν λόγω μέρους.

3. Κανένα μέρος δεν επιτρέπεται να θεσπίζει ή να διατηρεί ρήτρες κατανομής φορτίων με τρίτη χώρα σχετικά με υπηρεσίες διεθνών θαλάσσιων μεταφορών, συμπεριλαμβανομένων των μεταφορών ξηρών και υγρών φορτίων χύδην και του εμπορίου μέσω πλοίων τακτικών γραμμών.

4. Κανένα μέρος δεν επιτρέπεται να θεσπίζει ή να διατηρεί μέτρα σύμφωνα με τα οποία η μεταφορά του συνόλου ή μέρους οποιουδήποτε διεθνούς φορτίου πρέπει να γίνεται αποκλειστικά από σκάφη που είναι νηολογημένα στο εν λόγω μέρος ή τα οποία ανήκουν σε υπηκόους του εν λόγω μέρους ή ελέγχονται από αυτούς.

5. Κανένα μέρος δεν επιτρέπεται να θεσπίζει ή να διατηρεί μέτρα που εμποδίζουν τους παρόχους υπηρεσιών διεθνών θαλάσσιων μεταφορών του άλλου μέρους να συνάπτουν απευθείας συμβάσεις με άλλους παρόχους υπηρεσιών μεταφορών για την εκτέλεση μεταφορών από πόρτα σε πόρτα ή συνδυασμένων μεταφορών.

ΑΡΘΡΟ 14.4

Επιφυλάξεις

1. Το άρθρο 14.3 δεν ισχύει σε σχέση με:

α) υφιστάμενα μη συμβατά μέτρα που διατηρεί ένα μέρος στο επίπεδο:

i) της Ευρωπαϊκής Ένωσης, όπως ορίζεται στον πίνακά της ο οποίος περιλαμβάνεται στο παράρτημα Ι·

ii) εθνικής κυβέρνησης, όπως ορίζεται από το αντίστοιχο μέρος στον πίνακά του ο οποίος περιλαμβάνεται στο παράρτημα Ι·

iii) επαρχιακής ή περιφερειακής διοικητικής αρχής, όπως ορίζεται από το αντίστοιχο μέρος στον πίνακά του ο οποίος περιλαμβάνεται στο παράρτημα Ι· ή

iv) τοπικής διοικητικής αρχής·

β) τη συνέχιση ή την άμεση ανανέωση μη συμβατού μέτρου που αναφέρεται στο στοιχείο α)· ή

γ) την τροποποίηση μη συμβατού μέτρου που αναφέρεται στο στοιχείο α), στον βαθμό που η τροποποίηση αυτή δεν μειώνει τη συμβατότητα του μέτρου, όπως αυτή ίσχυε αμέσως πριν από την τροποποίηση, με το άρθρο 14.3.

2. Το άρθρο 14.3 δεν ισχύει σε σχέση με μέτρα που θεσπίζει ή διατηρεί ένα μέρος όσον αφορά τομείς, υποτομείς ή δραστηριότητες, όπως ορίζονται στον πίνακά του ο οποίος περιλαμβάνεται στο παράρτημα ΙΙ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΔΕΚΑΠΕΝΤΕ

ΤΗΛΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΕΣ

ΑΡΘΡΟ 15.1

Ορισμοί

Για τους σκοπούς του παρόντος κεφαλαίου ισχύουν οι ακόλουθοι ορισμοί:

ζεύξη συνεισφοράς: ζεύξη για τη μετάδοση ραδιοτηλεοπτικών σημάτων σε κέντρο παραγωγής προγραμμάτων·

τιμή βασιζόμενη στο κόστος: τιμή που βασίζεται στο κόστος, κάτι που μπορεί να συνεπάγεται διαφορετικές μεθοδολογίες κοστολόγησης για τις διάφορες εγκαταστάσεις ή υπηρεσίες·

επιχείρηση: μια «επιχείρηση» όπως ορίζεται στο άρθρο 8.1 (Ορισμοί)·

βασικές εγκαταστάσεις: οι εγκαταστάσεις δημόσιου δικτύου ή υπηρεσίας μεταφοράς τηλεπικοινωνιών που:

α) παρέχονται αποκλειστικά ή κυρίως από έναν και μόνο πάροχο ή από περιορισμένο αριθμό παρόχων· και

β) δεν είναι εφικτό να αντικατασταθούν από οικονομική ή τεχνική άποψη για την παροχή υπηρεσίας·

διασύνδεση: η σύνδεση με παρόχους που παρέχουν δημόσια δίκτυα ή υπηρεσίες μεταφοράς τηλεπικοινωνιών, ώστε να επιτρέπεται στους χρήστες ενός παρόχου να επικοινωνούν με τους χρήστες κάποιου άλλου παρόχου και να έχουν πρόσβαση σε υπηρεσίες που παρέχει κάποιος άλλος πάροχος·

ενδοεπιχειρησιακές επικοινωνίες: τηλεπικοινωνίες μέσω των οποίων μια επιχείρηση επικοινωνεί στο εσωτερικό της ή με τις θυγατρικές της εταιρείες, τα υποκαταστήματα και, με την επιφύλαξη της νομοθεσίας ενός μέρους, με τις συνδεδεμένες εταιρείες της (ή οι εν λόγω οντότητες επικοινωνούν μεταξύ τους)· ο όρος αυτός δεν περιλαμβάνει ωστόσο τις εμπορικές ή μη υπηρεσίες που παρέχονται σε επιχειρήσεις οι οποίες δεν αποτελούν σχετικές θυγατρικές εταιρείες, υποκαταστήματα ή συνδεδεμένες επιχειρήσεις, ή που παρέχονται σε υφιστάμενους ή δυνητικούς πελάτες. Για τους σκοπούς του παρόντος ορισμού, οι «θυγατρικές εταιρείες», τα «υποκαταστήματα» και, ανάλογα με την περίπτωση, οι «συνδεδεμένες επιχειρήσεις» ορίζονται από κάθε μέρος·

μισθωμένα κυκλώματα: εγκαταστάσεις τηλεπικοινωνιών μεταξύ δύο ή περισσοτέρων καθορισμένων σημείων που προορίζονται για να χρησιμοποιούνται αποκλειστικά από συγκεκριμένο πελάτη ή άλλους χρήστες της επιλογής του πελάτη ή για να διατίθενται αποκλειστικά σε αυτούς·

κύριος πάροχος: ένας πάροχος που έχει τη δυνατότητα να επηρεάζει σημαντικά τους όρους συμμετοχής, ως προς τις τιμές και την προσφορά, στη σχετική αγορά δημόσιων δικτύων ή υπηρεσιών μεταφοράς τηλεπικοινωνιών, ως αποτέλεσμα:

α) του ελέγχου βασικών εγκαταστάσεων· ή

β) της χρήσης της θέσης του στην αγορά·

σημείο απόληξης δικτύου: το υλικό σημείο όπου ένας χρήστης έχει πρόσβαση σε δημόσιο δίκτυο μεταφοράς τηλεπικοινωνιών·

φορητότητα αριθμού: η ικανότητα των τελικών χρηστών δημόσιων υπηρεσιών μεταφοράς τηλεπικοινωνιών να διατηρούν, στην ίδια τοποθεσία, τους ίδιους αριθμούς τηλεφώνου χωρίς να υποβαθμίζεται η ποιότητα, η αξιοπιστία ή η ευκολία χρήσης όταν οι χρήστες αλλάζουν πάροχο ανάμεσα σε παρόχους ομοειδών δημόσιων υπηρεσιών μεταφοράς τηλεπικοινωνιών·

δημόσιο δίκτυο μεταφοράς τηλεπικοινωνιών: η δημόσια υποδομή τηλεπικοινωνιών που καθιστά δυνατές τις τηλεπικοινωνίες μεταξύ δύο ή περισσότερων καθορισμένων σημείων απόληξης δικτύου·

δημόσια υπηρεσία μεταφοράς τηλεπικοινωνιών: υπηρεσία μεταφοράς τηλεπικοινωνιών για την οποία ένα μέρος απαιτεί, ρητά ή στην πράξη, την εν γένει διάθεσή της στο κοινό, και η οποία περιλαμβάνει τη διαβίβαση σε πραγματικό χρόνο πληροφοριών που παρέχουν οι πελάτες μεταξύ δύο ή περισσοτέρων σημείων, χωρίς διατερματική μεταβολή της μορφής ή του περιεχομένου των πληροφοριών των πελατών. Η υπηρεσία αυτή μπορεί να περιλαμβάνει, μεταξύ άλλων, υπηρεσίες φωνητικής τηλεφωνίας, υπηρεσίες μετάδοσης δεδομένων με μεταγωγή πακέτων, υπηρεσίες μετάδοσης δεδομένων με κυκλωματομεταγωγή, υπηρεσίες τηλετυπίας, τηλεγραφικές υπηρεσίες, τηλεομοιοτυπικές υπηρεσίες, υπηρεσίες ιδιωτικών μισθωμένων κυκλωμάτων και υπηρεσίες και συστήματα κινητών και προσωπικών επικοινωνιών·

ρυθμιστική αρχή: ο φορέας που είναι αρμόδιος για τη ρύθμιση των τηλεπικοινωνιών·

τηλεπικοινωνιακές υπηρεσίες: όλες οι υπηρεσίες που συνίστανται στη μετάδοση και λήψη σημάτων με ηλεκτρομαγνητικά μέσα —ο όρος αυτός δεν περιλαμβάνει ωστόσο την οικονομική δραστηριότητα που συνίσταται στην παροχή περιεχομένου μέσω τηλεπικοινωνιών· και

χρήστης: επιχείρηση ή φυσικό πρόσωπο που χρησιμοποιεί ή ζητά διαθέσιμη στο κοινό τηλεπικοινωνιακή υπηρεσία.

ΑΡΘΡΟ 15.2

Πεδίο εφαρμογής

1. Το παρόν κεφάλαιο ισχύει σε σχέση με μέτρα που θεσπίζει ή διατηρεί ένα μέρος και τα οποία αφορούν τηλεπικοινωνιακά δίκτυα ή υπηρεσίες, με την επιφύλαξη του δικαιώματος του εν λόγω μέρους να περιορίζει την παροχή μιας υπηρεσίας σύμφωνα με τις επιφυλάξεις του, όπως αυτές ορίζονται στον πίνακά του ο οποίος περιλαμβάνεται στο παράρτημα Ι ή ΙΙ.

2. Το παρόν κεφάλαιο δεν ισχύει σε σχέση με μέτρα ενός μέρους που επηρεάζουν τη μετάδοση με οποιοδήποτε τηλεπικοινωνιακό μέσο, συμπεριλαμβανομένης της καλωδιακής και ραδιοκυματικής διανομής, ραδιοφωνικών ή τηλεοπτικών προγραμμάτων που προορίζονται για λήψη από το κοινό. Για λόγους σαφήνειας, διευκρινίζεται ότι το παρόν κεφάλαιο ισχύει σε σχέση με ζεύξεις συνεισφοράς.

3. Το παρόν κεφάλαιο:

α) δεν απαιτεί από ένα μέρος να εξουσιοδοτήσει έναν πάροχο υπηρεσιών του άλλου μέρους να εγκαταστήσει, να κατασκευάσει, να αποκτήσει, να μισθώσει, να θέσει σε λειτουργία ή να παράσχει τηλεπικοινωνιακά δίκτυα ή υπηρεσίες, εκτός εάν προβλέπεται συγκεκριμένα στην παρούσα συμφωνία· ή

β) απαιτεί από ένα μέρος, ούτε απαιτεί από ένα μέρος να υποχρεώσει έναν πάροχο υπηρεσιών, να εγκαταστήσει, να κατασκευάσει, να αποκτήσει, να μισθώσει, να θέσει σε λειτουργία ή να παράσχει τηλεπικοινωνιακά δίκτυα ή υπηρεσίες που δεν διατίθενται εν γένει στο κοινό.

ΑΡΘΡΟ 15.3

Πρόσβαση σε δημόσια δίκτυα και υπηρεσίες μεταφοράς τηλεπικοινωνιών και χρησιμοποίηση αυτών

1. Κάθε μέρος εξασφαλίζει ότι οι επιχειρήσεις του άλλου μέρους έχουν δυνατότητα πρόσβασης και χρησιμοποίησης των δημόσιων δικτύων ή υπηρεσιών μεταφοράς τηλεπικοινωνιών υπό εύλογους όρους και προϋποθέσεις που δεν εισάγουν διακρίσεις, μεταξύ άλλων όσον αφορά την ποιότητα και τα τεχνικά πρότυπα και προδιαγραφές[25]. Τα μέρη εφαρμόζουν αυτήν την υποχρέωση, μεταξύ άλλων, όπως ορίζεται στις παραγράφους 2 έως 6.

2. Κάθε μέρος εξασφαλίζει ότι οι επιχειρήσεις του άλλου μέρους έχουν δυνατότητα πρόσβασης και χρησιμοποίησης οποιουδήποτε δημόσιου δικτύου ή υπηρεσίας μεταφοράς τηλεπικοινωνιών που παρέχεται εντός ή εκτός των συνόρων του, συμπεριλαμβανομένων των ιδιωτικών μισθωμένων κυκλωμάτων, και για τον σκοπό αυτό εξασφαλίζει, με την επιφύλαξη των παραγράφων 5 και 6, ότι οι εν λόγω επιχειρήσεις επιτρέπεται:

α) να αγοράζουν ή να μισθώνουν και να προσαρτούν τερματικό ή άλλο εξοπλισμό που έρχεται σε διεπαφή με το δημόσιο δίκτυο μεταφοράς τηλεπικοινωνιών·

β) να συνδέουν ιδιωτικά μισθωμένα ή ιδιόκτητα κυκλώματα με δημόσια δίκτυα και υπηρεσίες μεταφοράς τηλεπικοινωνιών του εν λόγω μέρους ή με κυκλώματα που μισθώνονται από άλλη επιχείρηση ή ανήκουν σε αυτήν·

γ) να χρησιμοποιούν πρωτόκολλα λειτουργίας της επιλογής τους· και

δ) να εκτελούν λειτουργίες μεταγωγής, σηματοδότησης και επεξεργασίας.

[25] **μη διακριτική** ή **που δεν εισάγει διακρίσεις**: η μεταχείριση που δεν είναι λιγότερο ευνοϊκή από εκείνη που παρέχεται σε οποιαδήποτε άλλη επιχείρηση κατά τη χρήση ομοειδών δημόσιων δικτύων ή υπηρεσιών μεταφοράς τηλεπικοινωνιών σε παρόμοιες καταστάσεις.

3. Κάθε μέρος εξασφαλίζει ότι οι επιχειρήσεις των άλλου μέρους έχουν τη δυνατότητα να χρησιμοποιούν δημόσια δίκτυα και υπηρεσίες μεταφοράς τηλεπικοινωνιών για την κυκλοφορία πληροφοριών στο έδαφός του ή διαμέσου των συνόρων του με σκοπό, μεταξύ άλλων, τις ενδοεπιχειρησιακές επικοινωνίες των εν λόγω επιχειρήσεων και την πρόσβαση σε πληροφορίες που περιέχονται σε βάσεις δεδομένων ή που είναι κατ' άλλον τρόπο αποθηκευμένες σε αναγνώσιμη από μηχανή μορφή στο έδαφος ενός εκ των μερών.

4. Συμπληρωματικά προς το άρθρο 28.3 (Γενικές εξαιρέσεις), και κατά παρέκκλιση από την παράγραφο 3, κάθε μέρος λαμβάνει κατάλληλα μέτρα ώστε να προστατεύσει:

α) την ασφάλεια και τον εμπιστευτικό χαρακτήρα των δημόσιων υπηρεσιών μεταφοράς τηλεπικοινωνιών· και

β) το ιδιωτικό απόρρητο των χρηστών των δημόσιων υπηρεσιών μεταφοράς τηλεπικοινωνιών,

με την επιφύλαξη της απαίτησης ότι τα εν λόγω μέτρα δεν πρέπει να εφαρμόζονται κατά τρόπο ώστε να συνιστούν μέσο αυθαίρετης ή αδικαιολόγητης διακριτικής μεταχείρισης ή συγκαλυμμένο περιορισμό του εμπορίου.

5. Κάθε μέρος εξασφαλίζει ότι δεν επιβάλλεται κανένας όρος όσον αφορά τη δυνατότητα πρόσβασης και χρησιμοποίησης δημόσιων δικτύων ή υπηρεσιών μεταφοράς τηλεπικοινωνιών εκτός αυτών που είναι αναγκαίοι για:

α) την προστασία των καθηκόντων, των σχετικών με δημόσιες υπηρεσίες, των παρόχων δημόσιων δικτύων ή υπηρεσιών μεταφοράς τηλεπικοινωνιών και ειδικότερα της δυνατότητας εν γένει διάθεσης στο κοινό των δικτύων ή των υπηρεσιών τους·

β) την προστασία της τεχνικής αρτιότητας των δημοσίων δικτύων ή υπηρεσιών μεταφοράς τηλεπικοινωνιών· ή

γ) να εξασφαλιστεί ότι οι πάροχοι υπηρεσιών του άλλου μέρους δεν παρέχουν υπηρεσίες που περιορίζονται από τις επιφυλάξεις του μέρους, όπως αυτές ορίζονται στον πίνακά του ο οποίος περιλαμβάνεται στο παράρτημα I ή II.

6. Υπό την προϋπόθεση ότι πληρούν τα κριτήρια της παραγράφου 5, οι όροι πρόσβασης και χρησιμοποίησης των δημόσιων δικτύων ή υπηρεσιών μεταφοράς τηλεπικοινωνιών είναι δυνατόν να περιλαμβάνουν:

α) περιορισμούς ως προς τη μεταπώληση και την από κοινού χρησιμοποίηση αυτών των υπηρεσιών·

β) απαίτηση χρησιμοποίησης συγκεκριμένων τεχνικών διεπαφών, συμπεριλαμβανομένων πρωτοκόλλων διεπαφής, για σύνδεση με τα εν λόγω δίκτυα ή υπηρεσίες·

γ) απαιτήσεις, εφόσον είναι αναγκαίο, σχετικά με τη διαλειτουργικότητα αυτών των υπηρεσιών·

δ) έγκριση τύπου τερματικού ή άλλου εξοπλισμού που έρχεται σε διεπαφή με το δίκτυο και τεχνικές απαιτήσεις σχετικά με την προσάρτηση αυτού του εξοπλισμού στα δίκτυα·

ε) περιορισμούς ως προς τη σύνδεση ιδιωτικών μισθωμένων ή ιδιόκτητων κυκλωμάτων με τα εν λόγω δίκτυα ή υπηρεσίες ή με κυκλώματα που μισθώνονται από άλλη επιχείρηση ή ανήκουν σε αυτήν· και

στ) διαδικασίες κοινοποίησης, καταχώρισης και έκδοσης αδειών.

ΑΡΘΡΟ 15.4

Ανταγωνιστικές διασφαλίσεις σε κύριους παρόχους

1. Κάθε μέρος διατηρεί κατάλληλα μέτρα με σκοπό να αποτρέψει τους παρόχους που, μόνοι τους ή από κοινού, αποτελούν κύριους παρόχους υπηρεσιών από την εφαρμογή ή τη συνέχιση αντιανταγωνιστικών πρακτικών.

2. Στις αντιανταγωνιστικές πρακτικές που αναφέρονται στην παράγραφο 1 περιλαμβάνονται:

α) οι αντιανταγωνιστικές διεπιδοτήσεις·

β) η χρήση πληροφοριών που λαμβάνονται από ανταγωνιστές με αντιανταγωνιστικά αποτελέσματα· και

γ) η μη έγκαιρη παροχή, σε άλλους παρόχους υπηρεσιών, πληροφοριών τεχνικού χαρακτήρα για βασικές εγκαταστάσεις και πληροφοριών εμπορικού χαρακτήρα που είναι απαραίτητες στους εν λόγω παρόχους για την παροχή υπηρεσιών.

ΑΡΘΡΟ 15.5

Πρόσβαση σε βασικές εγκαταστάσεις

1. Κάθε μέρος διασφαλίζει ότι ένας κύριος πάροχος στο έδαφός του καθιστά διαθέσιμες τις βασικές εγκαταστάσεις του, οι οποίες μπορεί να περιλαμβάνουν, μεταξύ άλλων, στοιχεία δικτύου, συστήματα λειτουργικής υποστήριξης ή δομές υποστήριξης, στους παρόχους τηλεπικοινωνιακών υπηρεσιών του άλλου μέρους, υπό εύλογους όρους και προϋποθέσεις που δεν εισάγουν διακρίσεις και με τιμές βασιζόμενες στο κόστος.

2. Κάθε μέρος μπορεί να καθορίζει, σύμφωνα με τη νομοθεσία του, τις βασικές εγκαταστάσεις που απαιτείται να διατίθενται στο έδαφός του.

ΑΡΘΡΟ 15.6

Διασύνδεση

1. Κάθε μέρος διασφαλίζει ότι ένας κύριος πάροχος στο έδαφός του παρέχει διασύνδεση:

α) σε οποιοδήποτε τεχνικά εφικτό σημείο του δικτύου·

β) υπό όρους, προϋποθέσεις (συμπεριλαμβανομένων των τεχνικών προτύπων και προδιαγραφών) και τιμές που δεν εισάγουν διακρίσεις·

γ) με βαθμό ποιότητας όχι λιγότερο ευνοϊκό από αυτόν που προβλέπεται για παρόμοιες υπηρεσίες του ίδιου του κύριου παρόχου ή για παρόμοιες υπηρεσίες μη συνδεδεμένων παρόχων υπηρεσιών ή των θυγατρικών ή άλλων συνδεδεμένων εταιρειών του·

ε) εγκαίρως, με όρους, προϋποθέσεις (συμπεριλαμβανομένων των τεχνικών προτύπων και προδιαγραφών) και τιμές βασιζόμενες στο κόστος που είναι διαφανείς, εύλογες, ως προς την οικονομική σκοπιμότητα, και επαρκώς λεπτομερείς, ώστε ένας πάροχος να μη χρειάζεται να πληρώσει για συστατικά ή εγκαταστάσεις τηλεπικοινωνιών του δικτύου που δεν απαιτούνται για τις παρεχόμενες υπηρεσίες· και

στ) κατόπιν αιτήματος, σε σημεία επιπλέον των σημείων απόληξης του δικτύου στα οποία έχει πρόσβαση η πλειονότητα των χρηστών, έναντι τιμών που αντανακλούν το κόστος κατασκευής των αναγκαίων συμπληρωματικών εγκαταστάσεων τηλεπικοινωνιών.

2. Ένας πάροχος που έχει λάβει άδεια για να παρέχει τηλεπικοινωνιακές υπηρεσίες έχει το δικαίωμα να διαπραγματεύεται νέα συμφωνία διασύνδεσης με άλλους παρόχους δημόσιων δικτύων και υπηρεσιών μεταφοράς τηλεπικοινωνιών. Κάθε μέρος διασφαλίζει ότι οι κύριοι πάροχοι υποχρεούνται να καταρτίζουν ένα υπόδειγμα προσφοράς διασύνδεσης ή να διαπραγματεύονται συμφωνίες διασύνδεσης με άλλους παρόχους τηλεπικοινωνιακών δικτύων και υπηρεσιών.

3. Κάθε μέρος διασφαλίζει ότι οι πάροχοι δημόσιων δικτύων και υπηρεσιών μεταφοράς τηλεπικοινωνιών που αποκτούν πληροφορίες από άλλον παρόμοιο πάροχο κατά τη διάρκεια διαδικασίας διαπραγμάτευσης των ρυθμίσεων διασύνδεσης χρησιμοποιούν τις πληροφορίες αυτές αποκλειστικά και μόνο για τον σκοπό για τον οποίο παρασχέθηκαν και σέβονται πάντα το απόρρητο των πληροφοριών που μεταδίδονται ή αποθηκεύονται.

4. Κάθε μέρος διασφαλίζει τη δημοσιοποίηση των διαδικασιών που εφαρμόζονται για τη διασύνδεση με κύριο πάροχο.

5. Κάθε μέρος διασφαλίζει τη δημοσιοποίηση από έναν κύριο πάροχο είτε των συμφωνιών διασύνδεσης είτε του υποδείγματος προσφοράς διασύνδεσής του, εάν κρίνεται σκόπιμο.

ΑΡΘΡΟ 15.7

Άδεια παροχής τηλεπικοινωνιακών υπηρεσιών

Κάθε μέρος θα πρέπει να διασφαλίζει ότι, όποτε είναι δυνατόν, η άδεια για την παροχή τηλεπικοινωνιακών υπηρεσιών βασίζεται σε μια απλή διαδικασία κοινοποίησης.

ΑΡΘΡΟ 15.8

Καθολική υπηρεσία

1. Κάθε μέρος έχει το δικαίωμα να καθορίζει το είδος των υποχρεώσεων παροχής καθολικής υπηρεσίας που επιθυμεί να διατηρήσει.

2. Κάθε μέρος διασφαλίζει ότι τυχόν μέτρα που λαμβάνει ή διατηρεί σε σχέση με την παροχή καθολικής υπηρεσίας εφαρμόζονται κατά διαφανή, αντικειμενικό και ανταγωνιστικά ουδέτερο τρόπο που δεν εισάγει διακρίσεις. Κάθε μέρος διασφαλίζει επίσης ότι τυχόν υποχρεώσεις παροχής καθολικής υπηρεσίας που επιβάλλει δεν είναι περισσότερο επαχθείς απ' όσο απαιτείται για το είδος της καθολικής υπηρεσίας που έχει καθορίσει το εν λόγω μέρος.

3. Όλοι οι πάροχοι θα πρέπει να είναι επιλέξιμοι για την εξασφάλιση της καθολικής υπηρεσίας. Όταν πρέπει να οριστεί ένας πάροχος ως πάροχος καθολικής υπηρεσίας, κάθε μέρος διασφαλίζει ότι η επιλογή γίνεται μέσω ενός αποτελεσματικού και διαφανούς μηχανισμού που δεν εισάγει διακρίσεις.

ΑΡΘΡΟ 15.9

Ανεπαρκείς πόροι

1. Κάθε μέρος εφαρμόζει τις διαδικασίες του για την εκχώρηση και τη χρήση ανεπαρκών πόρων, συμπεριλαμβανομένων των συχνοτήτων, των αριθμών και των δικαιωμάτων διέλευσης, με αντικειμενικό, έγκαιρο και διαφανή τρόπο που δεν εισάγει διακρίσεις.

2. Κατά παρέκκλιση από τα άρθρα 8.4 (Πρόσβαση στην αγορά) και 9.6 (Πρόσβαση στην αγορά), ένα μέρος μπορεί να θεσπίζει ή να διατηρεί μέτρα για την εκχώρηση και κατανομή φάσματος και τη διαχείριση συχνοτήτων. Συνεπώς, κάθε μέρος διατηρεί το δικαίωμα να καθορίζει και να εφαρμόζει τις δικές του πολιτικές διαχείρισης φάσματος και συχνοτήτων οι οποίες ενδέχεται να περιορίζουν τον αριθμό των παρόχων δημόσιων υπηρεσιών μεταφοράς τηλεπικοινωνιών. Κάθε μέρος διατηρεί επίσης το δικαίωμα να εκχωρεί ζώνες συχνοτήτων λαμβάνοντας υπόψη τις τρέχουσες και τις μελλοντικές ανάγκες.

3. Κάθε μέρος δημοσιοποιεί την τρέχουσα κατάσταση όσον αφορά τις εκχωρημένες ζώνες συχνοτήτων, αλλά δεν υποχρεούται να παρέχει λεπτομερή στοιχεία ταυτοποίησης των συχνοτήτων που έχουν εκχωρηθεί για ειδική χρήση από το κράτος.

ΑΡΘΡΟ 15.10

Φορητότητα αριθμού

Κάθε μέρος διασφαλίζει ότι οι πάροχοι δημόσιων υπηρεσιών μεταφοράς τηλεπικοινωνιών στο έδαφός του παρέχουν φορητότητα αριθμού υπό εύλογους όρους και προϋποθέσεις.

ΑΡΘΡΟ 15.11

Ρυθμιστική αρχή

1. Κάθε μέρος διασφαλίζει ότι η ρυθμιστική αρχή του είναι νομικά διακριτή και λειτουργικά ανεξάρτητη από κάθε πάροχο δικτύων, υπηρεσιών ή εξοπλισμού μεταφοράς τηλεπικοινωνιών, ακόμα και εάν ένα μέρος διατηρεί την κυριότητα ή τον έλεγχο ενός παρόχου δικτύων ή υπηρεσιών μεταφοράς τηλεπικοινωνιών.

2. Κάθε μέρος διασφαλίζει ότι οι αποφάσεις και οι διαδικασίες της ρυθμιστικής αρχής του είναι αμερόληπτες έναντι όλων των συμμετεχόντων στην αγορά και εφαρμόζονται με τρόπο έγκαιρο και διαφανή.

3. Κάθε μέρος διασφαλίζει ότι η ρυθμιστική αρχή του διαθέτει επαρκείς αρμοδιότητες για την κανονιστική ρύθμιση του τομέα, μεριμνώντας μεταξύ άλλων ώστε να έχει την εξουσία:

α) να υποχρεώνει τους παρόχους δικτύων ή υπηρεσιών μεταφοράς τηλεπικοινωνιών να υποβάλλουν στη ρυθμιστική αρχή τις πληροφορίες που θεωρεί αναγκαίες για την άσκηση των αρμοδιοτήτων της· και

β) να επιβάλλει τις αποφάσεις της σχετικά με τις υποχρεώσεις που ορίζονται στα άρθρα 15.3 έως 15.6 μέσω κατάλληλων κυρώσεων, οι οποίες μπορούν να περιλαμβάνουν οικονομικές κυρώσεις, διορθωτικές εντολές ή την αναστολή ή ανάκληση αδειών.

ΑΡΘΡΟ 15.12

Επίλυση διαφορών στον τομέα των τηλεπικοινωνιών

Προσφυγή στις ρυθμιστικές αρχές

1. Συμπληρωματικά προς τα άρθρα 27.3 (Διοικητικές διαδικασίες) και 27.4 (Επανεξέταση και προσφυγή), κάθε μέρος εξασφαλίζει ότι:

α) οι επιχειρήσεις έχουν δυνατότητα έγκαιρης προσφυγής στη ρυθμιστική αρχή του για την επίλυση διαφορών με παρόχους δημόσιων δικτύων ή υπηρεσιών μεταφοράς τηλεπικοινωνιών όσον αφορά τα θέματα που καλύπτονται από τα άρθρα 15.3 έως 15.6 και τα οποία, βάσει της νομοθεσίας του εν λόγω μέρους, εμπίπτουν στη δικαιοδοσία της ρυθμιστικής αρχής. Ανάλογα με την περίπτωση, η ρυθμιστική αρχή εκδίδει δεσμευτική απόφαση για την επίλυση της διαφοράς εντός ευλόγου χρονικού διαστήματος· και

β) οι πάροχοι τηλεπικοινωνιακών δικτύων ή υπηρεσιών του άλλου μέρους που ζητούν πρόσβαση σε βασικές εγκαταστάσεις ή διασύνδεση με κύριο πάροχο στο έδαφος του εν λόγω μέρους έχουν δυνατότητα προσφυγής σε ρυθμιστική αρχή, εντός εύλογης και καθορισμένης προθεσμίας, για την επίλυση διαφορών όσον αφορά τους κατάλληλους όρους, προϋποθέσεις και τιμές διασύνδεσης ή πρόσβασης στον εν λόγω κύριο πάροχο.

Προσφυγή και επανεξέταση αποφάσεων της ρυθμιστικής αρχής

2. Κάθε μέρος διασφαλίζει ότι οι επιχειρήσεις των οποίων τα συμφέροντα επηρεάζονται δυσμενώς από απόφαση την οποία έλαβε μια ρυθμιστική αρχή μπορούν να ζητήσουν την επανεξέταση της απόφασης από αμερόληπτη και ανεξάρτητη δικαστική, οιονεί δικαστική ή διοικητική αρχή, όπως προβλέπεται στη νομοθεσία του εν λόγω μέρους. Η δικαστική, οιονεί δικαστική ή διοικητική αρχή παρέχει στην επιχείρηση γραπτό αιτιολογικό της απόφασής της. Κάθε μέρος διασφαλίζει ότι, με την επιφύλαξη προσφυγής ή περαιτέρω επανεξέτασης, οι αποφάσεις αυτές εφαρμόζονται από τη ρυθμιστική αρχή.

3. Η υποβολή αιτήματος για δικαστική επανεξέταση δεν αποτελεί λόγο μη συμμόρφωσης με την απόφαση της ρυθμιστικής αρχής, εκτός εάν η αρμόδια δικαστική αρχή αναστείλει τη συγκεκριμένη απόφαση.

ΑΡΘΡΟ 15.13

Διαφάνεια

1. Συμπληρωματικά προς τα άρθρα 27.1 (Δημοσίευση) και 27.2 (Παροχή πληροφοριών), και επιπλέον των άλλων διατάξεων του παρόντος κεφαλαίου που αφορούν τη δημοσίευση πληροφοριών, κάθε μέρος δημοσιοποιεί:

α) τις αρμοδιότητες μιας ρυθμιστικής αρχής σε εύκολα προσβάσιμη και σαφή μορφή, ιδίως όταν οι αρμοδιότητες αυτές ανατίθενται σε περισσότερους από έναν φορείς.

β) τα μέτρα του που αφορούν δημόσια δίκτυα ή υπηρεσίες μεταφοράς τηλεπικοινωνιών, μεταξύ των οποίων:

i) κανονισμούς της ρυθμιστικής αρχής του, μαζί με τη βάση αυτών των κανονισμών·

ii) τιμολόγια και άλλους όρους και προϋποθέσεις παροχής υπηρεσιών·

iii) προδιαγραφές τεχνικών διεπαφών·

iv) προϋποθέσεις για την προσάρτηση τερματικού ή άλλου εξοπλισμού στα δημόσια δίκτυα μεταφοράς τηλεπικοινωνιών·

v) απαιτήσεις κοινοποίησης, έγκρισης, καταχώρισης ή έκδοσης αδειών, εάν υπάρχουν· και

γ) πληροφορίες για φορείς που είναι υπεύθυνοι για την εκπόνηση, τροποποίηση και έγκριση μέτρων σχετικών με πρότυπα.

ΑΡΘΡΟ 15.14

Ανοχή

Τα μέρη αναγνωρίζουν τη σημασία μιας ανταγωνιστικής αγοράς για την επίτευξη των θεμιτών στόχων δημόσιας πολιτικής στον τομέα των τηλεπικοινωνιακών υπηρεσιών. Για τον σκοπό αυτό, και στο μέτρο που προβλέπει η νομοθεσία του, κάθε μέρος μπορεί να μην εφαρμόσει έναν κανονισμό σε μια τηλεπικοινωνιακή υπηρεσία όταν, μετά από ανάλυση της αγοράς, διαπιστώνεται ότι επιτυγχάνεται ήδη αποτελεσματικός ανταγωνισμός.

ΑΡΘΡΟ 15.15

Σχέση με άλλα κεφάλαια

Σε περίπτωση ασυμφωνίας ανάμεσα στο παρόν και σε άλλο κεφάλαιο, το παρόν κεφάλαιο υπερισχύει όσον αφορά την ασυμφωνία.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΔΕΚΑΕΞΙ

ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΟ ΕΜΠΟΡΙΟ

ΑΡΘΡΟ 16.1

Ορισμοί

Για τους σκοπούς του παρόντος κεφαλαίου ισχύουν οι ακόλουθοι ορισμοί:

παράδοση: πρόγραμμα ηλεκτρονικού υπολογιστή, κείμενο, βίντεο, εικόνα, ηχογράφηση ή άλλη ψηφιακά κωδικοποιημένη παράδοση· και

ηλεκτρονικό εμπόριο: εμπόριο που διεξάγεται μέσω τηλεπικοινωνιών, αποκλειστικά ή σε συνδυασμό με άλλες τεχνολογίες των πληροφοριών και των επικοινωνιών.

ΑΡΘΡΟ 16.2

Στόχος και πεδίο εφαρμογής

1. Τα μέρη αναγνωρίζουν ότι το ηλεκτρονικό εμπόριο ενισχύει την οικονομική ανάπτυξη και τις ευκαιρίες εμπορικών συναλλαγών σε πολλούς τομείς και επιβεβαιώνουν τη δυνατότητα εφαρμογής των κανόνων του ΠΟΕ στο ηλεκτρονικό εμπόριο. Συμφωνούν να προωθήσουν την ανάπτυξη του ηλεκτρονικού εμπορίου μεταξύ τους, συνεργαζόμενα ιδίως για θέματα που απορρέουν από το ηλεκτρονικό εμπόριο βάσει των διατάξεων του παρόντος κεφαλαίου.

2. Το παρόν κεφάλαιο δεν υποχρεώνει ένα μέρος να επιτρέπει μια παράδοση που διαβιβάζεται με ηλεκτρονικά μέσα, παρά μόνο σύμφωνα με τις υποχρεώσεις του μέρους οι οποίες απορρέουν από άλλες διατάξεις της παρούσας συμφωνίας.

ΑΡΘΡΟ 16.3

Δασμοί που επιβάλλονται στις ηλεκτρονικές παραδόσεις

1. Κανένα εκ των μερών δεν επιβάλλει δασμούς, τέλη ή επιβαρύνσεις σε παραδόσεις που διαβιβάζονται με ηλεκτρονικά μέσα.

2. Για λόγους σαφήνειας, διευκρινίζεται ότι η παράγραφος 1 δεν εμποδίζει τα μέρη να επιβάλλουν εσωτερικούς φόρους ή άλλες εσωτερικές επιβαρύνσεις σε παραδόσεις που διαβιβάζονται με ηλεκτρονικά μέσα, υπό την προϋπόθεση ότι ο εν λόγω φόρος ή επιβάρυνση επιβάλλεται κατά τρόπο που συνάδει με την παρούσα συμφωνία.

ΑΡΘΡΟ 16.4

Εμπιστοσύνη στο ηλεκτρονικό εμπόριο

Κάθε μέρος θα πρέπει να θεσπίζει ή να διατηρεί σε ισχύ νόμους, κανονισμούς ή διοικητικά μέτρα για την προστασία των προσωπικών δεδομένων των χρηστών που ασχολούνται με το ηλεκτρονικό εμπόριο, λαμβάνοντας δεόντως υπόψη τα διεθνή πρότυπα προστασίας των δεδομένων που έχουν θεσπιστεί από τους σχετικούς διεθνείς οργανισμούς των οποίων είναι μέλη και τα δύο μέρη.

ΑΡΘΡΟ 16.5

Γενικές διατάξεις

Λαμβάνοντας υπόψη τις δυνατότητες του ηλεκτρονικού εμπορίου ως εργαλείου κοινωνικής και οικονομικής ανάπτυξης, τα μέρη αναγνωρίζουν τη σημασία:

α) της σαφήνειας, της διαφάνειας και της προβλεψιμότητας στα εγχώρια κανονιστικά τους πλαίσια για τη διευκόλυνση, στον μέγιστο δυνατό βαθμό, της ανάπτυξης του ηλεκτρονικού εμπορίου·

β) της διαλειτουργικότητας, της καινοτομίας και του ανταγωνισμού για τη διευκόλυνση του ηλεκτρονικού εμπορίου· και

γ) της διευκόλυνσης της χρήσης του ηλεκτρονικού εμπορίου από τις μικρομεσαίες επιχειρήσεις.

ΑΡΘΡΟ 16.6

Διάλογος για το ηλεκτρονικό εμπόριο

1. Αναγνωρίζοντας τον παγκόσμιο χαρακτήρα του ηλεκτρονικού εμπορίου, τα μέρη συμφωνούν να διατηρούν διάλογο σχετικά με ζητήματα που απορρέουν από το ηλεκτρονικό εμπόριο, στο πλαίσιο του οποίου θα συζητηθούν μεταξύ άλλων:

α) η αναγνώριση πιστοποιήσεων ηλεκτρονικών υπογραφών που εκδίδονται για το κοινό και η διευκόλυνση των διασυνοριακών υπηρεσιών πιστοποίησης·

β) η ευθύνη των ενδιάμεσων παρόχων υπηρεσιών όσον αφορά τη μεταβίβαση ή την αποθήκευση πληροφοριών·

γ) η μεταχείριση μη ζητηθεισών ηλεκτρονικών εμπορικών επικοινωνιών· και

δ) η προστασία των προσωπικών δεδομένων και η προστασία καταναλωτών και επιχειρήσεων από δόλιες και παραπλανητικές εμπορικές πρακτικές στον τομέα του ηλεκτρονικού εμπορίου.

2. Ο διάλογος για τον οποίο γίνεται λόγος στην παράγραφο 1 μπορεί να λαμβάνει τη μορφή ανταλλαγής πληροφοριών σχετικά με τα αντίστοιχα νομοθετικά, κανονιστικά και άλλα μέτρα των μερών για τα ζητήματα αυτά, καθώς και της ανταλλαγής εμπειριών σχετικά με την εφαρμογή των εν λόγω νομοθετικών, κανονιστικών και άλλων μέτρων.

3. Αναγνωρίζοντας τον παγκόσμιο χαρακτήρα του ηλεκτρονικού εμπορίου, τα μέρη επιβεβαιώνουν τη σημασία της ενεργού συμμετοχής σε πολυμερή φόρουμ με στόχο την προώθηση της ανάπτυξης του ηλεκτρονικού εμπορίου.

ΑΡΘΡΟ 16.7

Σχέση με άλλα κεφάλαια

Σε περίπτωση ασυμφωνίας ανάμεσα στο παρόν κεφάλαιο και άλλο κεφάλαιο της παρούσας συμφωνίας, το άλλο κεφάλαιο υπερισχύει όσον αφορά την ασυμφωνία.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΔΕΚΑΕΠΤΑ

ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΜΟΥ

ΑΡΘΡΟ 17.1

Ορισμοί

Για τους σκοπούς του παρόντος κεφαλαίου ισχύουν οι ακόλουθοι ορισμοί:

αντιανταγωνιστικές επιχειρηματικές πρακτικές: αντιανταγωνιστικές συμφωνίες, εναρμονισμένες πρακτικές ή ρυθμίσεις από ανταγωνιστές, αντιανταγωνιστικές πρακτικές από επιχείρηση που κατέχει δεσπόζουσα θέση σε μια αγορά, και συγχωνεύσεις με σημαντικές αρνητικές επιπτώσεις για τον ανταγωνισμό· και

υπηρεσία γενικού οικονομικού συμφέροντος: για την Ευρωπαϊκή Ένωση, μια υπηρεσία που δεν μπορεί να παρασχεθεί ικανοποιητικά και υπό όρους, όπως τιμές, αντικειμενικά χαρακτηριστικά ποιότητας, συνέχεια και πρόσβαση στην υπηρεσία, οι οποίοι συνάδουν με το δημόσιο συμφέρον από επιχειρήσεις που λειτουργούν υπό κανονικές συνθήκες της αγοράς. Η διαχείριση μιας υπηρεσίας γενικού οικονομικού συμφέροντος πρέπει να ανατίθεται από το κράτος σε μία ή περισσότερες επιχειρήσεις μέσω ανάθεσης δημόσιας υπηρεσίας στην οποία καθορίζονται οι υποχρεώσεις των εν λόγω επιχειρήσεων και του κράτους.

ΑΡΘΡΟ 17.2

Πολιτική ανταγωνισμού

1. Τα μέρη αναγνωρίζουν τη σημασία του ελεύθερου και ανόθευτου ανταγωνισμού στις εμπορικές συναλλαγές τους. Τα μέρη αναγνωρίζουν ότι οι αντιανταγωνιστικές επιχειρηματικές πρακτικές μπορούν να στρεβλώσουν την εύρυθμη λειτουργία των αγορών και γενικώς να υπονομεύσουν τα οφέλη που προκύπτουν από την απελευθέρωση του εμπορίου.

2. Τα μέρη λαμβάνουν κατάλληλα μέτρα για να απαγορεύσουν τις αντιανταγωνιστικές επιχειρηματικές πρακτικές, αναγνωρίζοντας ότι τα εν λόγω μέτρα θα συμβάλουν στην επίτευξη των στόχων της παρούσας συμφωνίας.

3. Τα μέρη συνεργάζονται σε θέματα που σχετίζονται με την απαγόρευση των αντιανταγωνιστικών επιχειρηματικών πρακτικών στη ζώνη ελεύθερων συναλλαγών κατά τρόπο που συνάδει με τη *συμφωνία μεταξύ των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων και της κυβέρνησης του Καναδά σχετικά με την εφαρμογή του δικαίου τους περί ανταγωνισμού*, η οποία συνάφθηκε στη Βόννη στις 17 Ιουνίου 1999.

4. Τα μέτρα που αναφέρονται στην παράγραφο 2 πρέπει να είναι σύμφωνα με τις αρχές της διαφάνειας, της αποφυγής διακρίσεων και του δίκαιου χαρακτήρα των διαδικασιών. Οι εξαιρέσεις από την εφαρμογή του δικαίου περί ανταγωνισμού πρέπει να χαρακτηρίζονται από διαφάνεια. Ένα μέρος παρέχει στο άλλο μέρος δημόσιες πληροφορίες σχετικά με τις εν λόγω εξαιρέσεις που προβλέπονται βάσει του δικαίου του περί ανταγωνισμού.

ΑΡΘΡΟ 17.3

Εφαρμογή της πολιτικής ανταγωνισμού όσον αφορά τις επιχειρήσεις

1. Κάθε μέρος εξασφαλίζει ότι τα μέτρα που αναφέρονται στο άρθρο 17.2 παράγραφος 2 ισχύουν για τα μέρη στον βαθμό που απαιτείται από τη νομοθεσία του.

2. Για λόγους σαφήνειας, διευκρινίζεται ότι:

α) στον Καναδά, ο *Competition Act*, R.S.C. 1985, c. C-34, είναι δεσμευτικός και ισχύει για εντολοδόχους του Στέμματος έναντι του Καναδά, ή επαρχίας του Καναδά, που έχουν τη μορφή εταιρείας, σε σχέση με εμπορικές δραστηριότητες στις οποίες επιδίδεται η εν λόγω εταιρεία σε ανταγωνισμό, πραγματικό ή δυνητικό, με άλλα πρόσωπα, στον ίδιο βαθμό που θα ίσχυε αν δεν ήταν εντολοδόχοι της Αυτής Μεγαλειότητας. Οι εν λόγω εντολοδόχοι μπορούν να περιλαμβάνουν κρατικές επιχειρήσεις, μονοπώλια, και επιχειρήσεις στις οποίες έχουν χορηγηθεί ειδικά ή αποκλειστικά δικαιώματα ή προνόμια· και

β) στην Ευρωπαϊκή Ένωση, οι κρατικές επιχειρήσεις, τα μονοπώλια, και οι επιχειρήσεις στις οποίες έχουν χορηγηθεί ειδικά δικαιώματα ή προνόμια υπόκεινται στους κανόνες ανταγωνισμού της Ένωσης. Ωστόσο, επιχειρήσεις επιφορτισμένες με τη διαχείριση υπηρεσιών γενικού οικονομικού συμφέροντος ή που έχουν χαρακτήρα δημοσιονομικού μονοπωλίου υπόκεινται σε αυτούς τους κανόνες, στο μέτρο που η εφαρμογή των κανόνων αυτών δεν εμποδίζει την εκτέλεση, κατά νόμο ή στην πράξη, των ιδιαίτερων καθηκόντων που τους έχουν ανατεθεί.

ΑΡΘΡΟ 17.4

Επίλυση διαφορών

Καμία διάταξη του παρόντος κεφαλαίου δεν υπόκειται σε κανενός είδους επίλυση διαφορών βάσει της παρούσας συμφωνίας.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΔΕΚΑΟΚΤΩ

ΚΡΑΤΙΚΕΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ, ΜΟΝΟΠΩΛΙΑ, ΚΑΙ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ ΣΤΙΣ ΟΠΟΙΕΣ ΕΧΟΥΝ ΧΟΡΗΓΗΘΕΙ ΕΙΔΙΚΑ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΑ Ή ΠΡΟΝΟΜΙΑ

Άρθρο 18.1

Ορισμοί

Για τους σκοπούς του παρόντος κεφαλαίου ισχύουν οι ακόλουθοι ορισμοί:

καλυπτόμενος φορέας:

α) μονοπώλιο·

β) πάροχος αγαθού ή υπηρεσίας, εάν ανήκει σε μικρό αριθμό παρόχων αγαθών ή υπηρεσιών οι οποίοι έχουν λάβει άδεια ή έχουν οριστεί από ένα μέρος, επίσημα ή στην πράξη, και το μέρος αυτό αποτρέπει ουσιαστικά τον ανταγωνισμό μεταξύ αυτών των παρόχων στο έδαφός του·

γ) κάθε φορέας στον οποίο ένα μέρος έχει χορηγήσει, επίσημα ή στην πράξη, ειδικά δικαιώματα ή προνόμια όσον αφορά την παροχή ενός αγαθού ή μιας υπηρεσίας, επηρεάζοντας κατ' ουσιαστικό τρόπο τη δυνατότητα οποιασδήποτε άλλης επιχείρησης να παρέχει το ίδιο αγαθό ή υπηρεσία στην ίδια γεωγραφική περιοχή υπό ουσιαστικά ισοδύναμους όρους, και επιτρέποντας στον φορέα να αποφεύγει, εν όλω ή εν μέρει, τις ανταγωνιστικές πιέσεις ή τους περιορισμούς της αγοράς[26]· ή

δ) κρατική επιχείρηση·

ορισμός: η δημιουργία ή έγκριση μονοπωλίου, ή η επέκταση του πεδίου εφαρμογής ενός μονοπωλίου ώστε να καλύπτει ένα πρόσθετο αγαθό ή υπηρεσία·

σύμφωνα με εμπορικά κριτήρια: με τήρηση των συνήθων επιχειρηματικών πρακτικών ιδιωτικής επιχείρησης στον σχετικό επιχειρηματικό τομέα ή κλάδο· και

μη διακριτική μεταχείριση: η καλύτερη μεταχείριση μεταξύ της εθνικής μεταχείρισης ή της μεταχείρισης του μάλλον ευνοουμένου κράτους σύμφωνα με τις διατάξεις της παρούσας συμφωνίας.

26 Για λόγους σαφήνειας, διευκρινίζεται ότι η χορήγηση άδειας σε περιορισμένο αριθμό επιχειρήσεων στο πλαίσιο της κατανομής ανεπαρκών πόρων βάσει αντικειμενικών και αναλογικών κριτηρίων που δεν εισάγουν διακρίσεις δεν συνιστά αυτή καθαυτή ειδικό δικαίωμα.

ΑΡΘΡΟ 18.2

Πεδίο εφαρμογής

1. Τα μέρη επιβεβαιώνουν τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις τους βάσει των άρθρων XVII:1 έως XVII:3 της GATT 1994, του *μνημονίου συμφωνίας για την ερμηνεία του άρθρου XVII της Γενικής Συμφωνίας Δασμών και Εμπορίου του 1994*, και των άρθρων VIII:1 και VIII:2 της GATS, τα οποία ενσωματώνονται στην παρούσα συμφωνία και καθίστανται μέρος της.

2. Το παρόν κεφάλαιο δεν ισχύει για συμβάσεις προμήθειας από ένα μέρος αγαθών ή υπηρεσιών που αγοράζονται για να χρησιμοποιηθούν από τις δημόσιες αρχές και όχι για να μεταπωληθούν στο εμπορικό κύκλωμα ή για να χρησιμοποιηθούν στην παροχή αγαθών ή υπηρεσιών που προορίζονται για εμπορική πώληση, ανεξαρτήτως του αν οι εν λόγω συμβάσεις αποτελούν «καλυπτόμενες συμβάσεις» κατά την έννοια του άρθρου 19.2 (Πεδίο εφαρμογής και κάλυψη).

3. Τα άρθρα 18.4 και 18.5 δεν ισχύουν για τους τομείς που αναφέρονται στο άρθρο 8.2 (Πεδίο εφαρμογής) και στο άρθρο 9.2 (Πεδίο εφαρμογής).

4. Τα άρθρα 18.4 και 18.5 δεν ισχύουν για μέτρο που λαμβάνεται από καλυπτόμενο φορέα εάν, σε περίπτωση που ένα μέρος λάμβανε ή διατηρούσε το ίδιο μέτρο, θα ίσχυε επιφύλαξη του εν λόγω μέρους όσον αφορά υποχρέωση εθνικής μεταχείρισης ή μεταχείρισης του μάλλον ευνοουμένου κράτους, σύμφωνα με τον πίνακα του εν λόγω μέρους ο οποίος περιλαμβάνεται στα παραρτήματα I, II ή III.

ΑΡΘΡΟ 18.3

Κρατικές επιχειρήσεις, μονοπώλια και επιχειρήσεις στις οποίες έχουν χορηγηθεί ειδικά δικαιώματα ή προνόμια

1. Με την επιφύλαξη των δικαιωμάτων και των υποχρεώσεων των μερών που απορρέουν από την παρούσα συμφωνία, καμία διάταξη του παρόντος κεφαλαίου δεν εμποδίζει τα μέρη να συστήνουν ή να διατηρούν κρατικές επιχειρήσεις ή μονοπώλια ή να χορηγούν σε επιχειρήσεις ειδικά δικαιώματα ή προνόμια.

2. Κανένα μέρος δεν υποχρεώνει ούτε ενθαρρύνει έναν καλυπτόμενο φορέα να ενεργεί κατά τρόπο που δεν συνάδει με την παρούσα συμφωνία.

ΑΡΘΡΟ 18.4

Μη διακριτική μεταχείριση

1. Κάθε μέρος διασφαλίζει ότι, στο έδαφός του, ένας καλυπτόμενος φορέας παρέχει μη διακριτική μεταχείριση σε καλυπτόμενες επενδύσεις, σε αγαθά του άλλου μέρους, ή σε παρόχους υπηρεσιών του άλλου μέρους κατά την αγορά ή την πώληση ενός αγαθού ή μιας υπηρεσίας.

2. Όταν ένας καλυπτόμενος φορέας που περιγράφεται στα σημεία β) έως δ) του ορισμού του «καλυπτόμενου φορέα» στο άρθρο 18.1 ενεργεί σύμφωνα με το άρθρο 18.5 παράγραφος 1, το μέρος στο έδαφος του οποίου βρίσκεται ο καλυπτόμενος φορέας θεωρείται ότι τηρεί τις υποχρεώσεις που ορίζονται στην παράγραφο 1 σε ό,τι αφορά τον εν λόγω καλυπτόμενο φορέα.

ΑΡΘΡΟ 18.5

Εμπορικά κριτήρια

1. Κάθε μέρος διασφαλίζει ότι ένας καλυπτόμενος φορέας στο έδαφός του ενεργεί σύμφωνα με εμπορικά κριτήρια κατά την αγορά ή την πώληση αγαθών, μεταξύ άλλων όσον αφορά τις τιμές, την ποιότητα, τη διαθεσιμότητα, την εμπορευσιμότητα, τη μεταφορά και άλλους όρους και προϋποθέσεις αγοράς ή πώλησης, καθώς και κατά την αγορά ή την παροχή υπηρεσιών, ακόμα και όταν τα εν λόγω αγαθά ή υπηρεσίες παρέχονται στο πλαίσιο επένδυσης ενός επενδυτή του άλλου μέρους.

2. Εάν και εφόσον η συμπεριφορά ενός καλυπτόμενου φορέα συνάδει με το άρθρο 18.4 και το κεφάλαιο δεκαεπτά (Πολιτική ανταγωνισμού), η υποχρέωση που αναφέρεται στην παράγραφο 1 δεν ισχύει:

α) στην περίπτωση μονοπωλίου, για την εκπλήρωση του σκοπού για τον οποίο δημιουργήθηκε το μονοπώλιο ή χορηγήθηκαν ειδικά δικαιώματα ή προνόμια, όπως η υποχρέωση παροχής δημόσιας υπηρεσίας ή η περιφερειακή ανάπτυξη· ή

β) στην περίπτωση κρατικής επιχείρησης, για την εκπλήρωση της δημόσιας αποστολής της.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΔΕΚΑΕΝΝΕΑ

ΔΗΜΟΣΙΕΣ ΣΥΜΒΑΣΕΙΣ

ΑΡΘΡΟ 19.1

Ορισμοί

Για τους σκοπούς του παρόντος κεφαλαίου ισχύουν οι ακόλουθοι ορισμοί:

εμπορικά αγαθά ή υπηρεσίες: ο τύπος αγαθών και υπηρεσιών που γενικά πωλούνται ή προσφέρονται προς πώληση στην εμπορική αγορά σε μη δημόσιους φορείς-αγοραστές για μη δημόσιους σκοπούς, από τους οποίους και αγοράζονται συνήθως·

κατασκευαστική υπηρεσία: υπηρεσία που αποβλέπει στην εκτέλεση, ανεξαρτήτως μέσου, έργων πολιτικού μηχανικού ή οικοδομικών εργασιών, κατά την έννοια του τμήματος 51 της προσωρινής κεντρικής ταξινόμησης προϊόντων των Ηνωμένων Εθνών (εφεξής «CPC»)·

ηλεκτρονικός πλειστηριασμός: επαναληπτική διαδικασία που περιλαμβάνει τη χρήση ηλεκτρονικών μέσων τα οποία επιτρέπουν στους παρόχους να παρουσιάζουν είτε νέες τιμές είτε νέες αξίες ποσοτικοποιήσιμων, μη συνδεόμενων με τις τιμές, στοιχείων μιας προσφοράς σχετικά με τα κριτήρια αξιολόγησης, ή αμφότερες, επιτρέποντας την ταξινόμηση ή την αναταξινόμηση των προσφορών·

γραπτώς ή **εγγράφως**: κάθε έκφραση που αποτελείται από λέξεις ή αριθμούς η οποία είναι δυνατό να αναγνωσθεί, να αναπαραχθεί και εν συνεχεία να κοινοποιηθεί. Μπορεί να περιλαμβάνει πληροφορίες που διαβιβάζονται και αποθηκεύονται ηλεκτρονικά·

διαγωνισμός με απευθείας ανάθεση: μέθοδος σύναψης σύμβασης στο πλαίσιο της οποίας ο αναθέτων φορέας απευθύνεται σε πάροχο ή παρόχους της επιλογής του·

μέτρο: κάθε νόμος, κανονισμός, διαδικασία, διοικητική οδηγία ή πρακτική, ή οποιαδήποτε ενέργεια αναθέτοντος φορέα η οποία αφορά καλυπτόμενες συμβάσεις·

κατάλογος πολλαπλής χρήσης: κατάλογος των παρόχων για τους οποίους ο αναθέτων φορέας έχει καταλήξει στο συμπέρασμα ότι πληρούν τους όρους συμμετοχής στον εν λόγω κατάλογο, τον οποίο ο αναθέτων φορέας προτίθεται να χρησιμοποιήσει περισσότερες από μία φορές·

προκήρυξη προβλεπόμενης σύμβασης: προκήρυξη που δημοσιεύεται από αναθέτοντα φορέα, με την οποία καλούνται οι ενδιαφερόμενοι πάροχοι να υποβάλουν αίτηση συμμετοχής, προσφορά ή και τα δύο·

αντισταθμιστική ρήτρα: οποιαδήποτε προϋπόθεση ή δέσμευση που ενθαρρύνει την τοπική ανάπτυξη ή βελτιώνει το ισοζύγιο πληρωμών ενός μέρους, όπως η χρήση τοπικού περιεχομένου, η χορήγηση αδειών εκμετάλλευσης τεχνολογίας, οι επενδύσεις, το αντισταθμιστικό εμπόριο και παρόμοιες ενέργειες ή απαιτήσεις·

διαγωνισμός με ανοικτή διαδικασία: μέθοδος σύναψης σύμβασης στο πλαίσιο της οποίας όλοι οι ενδιαφερόμενοι πάροχοι δύνανται να υποβάλουν προσφορά·

πρόσωπο: «πρόσωπο» όπως ορίζεται στο άρθρο 1.1 (Ορισμοί γενικής εφαρμογής)·

αναθέτων φορέας: φορέας που απαριθμείται στα παραρτήματα 19-1, 19-2 ή 19-3 του πίνακα πρόσβασης στην αγορά ενός μέρους για το παρόν κεφάλαιο·

προκριθείς πάροχος: πάροχος για τον οποίο αναγνωρίζεται από αναθέτοντα φορέα ότι πληροί τους όρους συμμετοχής·

διαγωνισμός με κλειστή διαδικασία: μέθοδος σύναψης σύμβασης στο πλαίσιο της οποίας ο αναθέτων φορέας καλεί μόνον προκριθέντες παρόχους να υποβάλουν προσφορά·

υπηρεσίες: ο όρος αυτός περιλαμβάνει τις κατασκευαστικές υπηρεσίες, εκτός εάν ορίζεται διαφορετικά·

πρότυπο: έγγραφο εγκεκριμένο από αναγνωρισμένο όργανο, το οποίο προβλέπει, για συνήθη και επαναλαμβανόμενη χρήση, κανόνες, κατευθυντήριες γραμμές ή χαρακτηριστικά αγαθών ή υπηρεσιών, ή σχετικές διεργασίες και μεθόδους παραγωγής, η τήρηση των οποίων δεν είναι υποχρεωτική. Μπορεί επίσης να περιλαμβάνει ή να αφορά αποκλειστικά τις απαιτήσεις ορολογίας, συμβόλων, συσκευασίας, σήμανσης ή τοποθέτησης ετικέτας οι οποίες ισχύουν για κάποιο αγαθό, υπηρεσία, διεργασία ή μέθοδο παραγωγής·

πάροχος: πρόσωπο ή ομάδα προσώπων που παρέχει ή θα μπορούσε να παρέχει αγαθά ή υπηρεσίες· και

τεχνική προδιαγραφή: απαίτηση διαγωνισμού η οποία:

α) ορίζει τα χαρακτηριστικά του αγαθού ή της υπηρεσίας που αποτελεί το αντικείμενο της σύμβασης, συμπεριλαμβανομένης της ποιότητας, των επιδόσεων, της ασφάλειας και των διαστάσεων, ή τις διαδικασίες και τις μεθόδους για την παραγωγή ή την παροχή του εν λόγω αγαθού ή υπηρεσίας· ή

β) αφορά τις απαιτήσεις ορολογίας, συμβόλων, συσκευασίας, σήμανσης ή τοποθέτησης ετικέτας οι οποίες ισχύουν για κάποιο αγαθό ή υπηρεσία.

ΑΡΘΡΟ 19.2

Πεδίο εφαρμογής και κάλυψη

Εφαρμογή του παρόντος κεφαλαίου

1. Το παρόν κεφάλαιο εφαρμόζεται σε κάθε μέτρο που σχετίζεται με καλυπτόμενη σύμβαση, ανεξαρτήτως του αν αυτή συνάπτεται αποκλειστικά ή εν μέρει με ηλεκτρονικά μέσα.

2. Για τους σκοπούς του παρόντος κεφαλαίου, ως καλυπτόμενη σύμβαση νοείται σύμβαση που συνάπτεται προς εξυπηρέτηση σκοπών του δημοσίου για την προμήθεια:

α) αγαθών, υπηρεσιών ή οποιουδήποτε συνδυασμού αυτών:

i) όπως προσδιορίζονται στα παραρτήματα του πίνακα πρόσβασης στην αγορά κάθε μέρους για το παρόν κεφάλαιο· και

ii) των οποίων η προμήθεια δεν πραγματοποιείται με σκοπό την πώληση ή τη μεταπώληση για εμπορικούς σκοπούς ή για την παροχή αγαθού ή υπηρεσίας με σκοπό την πώληση ή τη μεταπώληση για εμπορικούς σκοπούς·

β) με οποιοδήποτε συμβατικό μέσο, συμπεριλαμβανομένων της αγοράς, της χρηματοδοτικής μίσθωσης, και της μίσθωσης ή της πώλησης με δόσεις, με ή χωρίς προαίρεση αγοράς·

γ) για τα οποία η τιμή, όπως εκτιμάται σύμφωνα με τις παραγράφους 6 έως 8, είναι τουλάχιστον ίση με το αντίστοιχο κατώτατο όριο που προσδιορίζεται στα παραρτήματα του πίνακα πρόσβασης στην αγορά ενός μέρους για το παρόν κεφάλαιο, κατά τη χρονική στιγμή δημοσίευσης μιας προκήρυξης σύμφωνα με το άρθρο 19.6·

δ) από αναθέτοντα φορέα· και

ε) η οποία δεν αποκλείεται κατά τα λοιπά από την κάλυψη στην παράγραφο 3 ή στα παραρτήματα του πίνακα πρόσβασης στην αγορά ενός μέρους για το παρόν κεφάλαιο.

3. Εκτός εάν προβλέπεται διαφορετικά στα παραρτήματα του πίνακα πρόσβασης στην αγορά ενός μέρους για το παρόν κεφάλαιο, το παρόν κεφάλαιο δεν ισχύει σε σχέση με:

α) την απόκτηση ή μίσθωση γης, υφιστάμενων κτιρίων ή άλλης ακίνητης περιουσίας ή τα σχετικά δικαιώματα·

β) εξωσυμβατικές συμφωνίες ή οποιαδήποτε μορφή ενίσχυσης που παρέχεται από ένα μέρος, συμπεριλαμβανομένων των συμφωνιών συνεργασίας, των επιχορηγήσεων, των δανείων, της εισφοράς στο κεφάλαιο, των εγγυήσεων και των φορολογικών κινήτρων·

γ) την προμήθεια ή αγορά υπηρεσιών οικονομικής διαχείρισης ή θεματοφυλακίου, υπηρεσιών εκκαθάρισης και διαχείρισης για ρυθμιζόμενους χρηματοπιστωτικούς οργανισμούς, ή υπηρεσιών που αφορούν την πώληση, την απόσβεση και τη διανομή τίτλων δημόσιου χρέους, συμπεριλαμβανομένων των δανείων και των κρατικών ομολόγων, των εντόκων γραμματίων και άλλων τίτλων·

δ) δημόσιες συμβάσεις εργασίας·

ε) σύμβαση που συνάπτεται:

i) με συγκεκριμένο στόχο την παροχή διεθνούς ενίσχυσης, συμπεριλαμβανομένης της αναπτυξιακής βοήθειας·

ii) στο πλαίσιο ειδικής διαδικασίας ή όρου διεθνούς συμφωνίας που αφορά τη στάθμευση στρατιωτικών δυνάμεων ή την από κοινού εφαρμογή σχεδίων από τα συμβαλλόμενα κράτη· ή

iii) στο πλαίσιο ειδικής διαδικασίας ή όρου διεθνούς οργανισμού, ή που χρηματοδοτείται από διεθνείς επιχορηγήσεις, δάνεια ή άλλη μορφή ενίσχυσης, εάν η διαδικασία ή ο όρος που εφαρμόζεται δεν συνάδει με το παρόν κεφάλαιο.

4. Οι συμβάσεις που υπόκεινται στο παρόν κεφάλαιο είναι όλες οι συμβάσεις που καλύπτονται από τους πίνακες πρόσβασης στην αγορά του Καναδά και της Ευρωπαϊκής Ένωσης, στους οποίους οι δεσμεύσεις κάθε μέρους καθορίζονται ως εξής:

α) στο παράρτημα 19-1, οι φορείς της κεντρικής κυβέρνησης των οποίων οι συμβάσεις καλύπτονται από το παρόν κεφάλαιο·

β) στο παράρτημα 19-2, οι φορείς τοπικής αυτοδιοίκησης των οποίων οι συμβάσεις καλύπτονται από το παρόν κεφάλαιο·

γ) στο παράρτημα 19-3, όλοι οι άλλοι φορείς των οποίων οι συμβάσεις καλύπτονται από το παρόν κεφάλαιο·

δ) στο παράρτημα 19-4, τα αγαθά τα οποία καλύπτονται από το παρόν κεφάλαιο·

ε) στο παράρτημα 19-5, οι υπηρεσίες, εκτός από τις κατασκευαστικές υπηρεσίες, οι οποίες καλύπτονται από το παρόν κεφάλαιο·

στ) στο παράρτημα 19-6, οι κατασκευαστικές υπηρεσίες οι οποίες καλύπτονται από το παρόν κεφάλαιο·

ζ) στο παράρτημα 19-7, τυχόν γενικές σημειώσεις· και

η) στο παράρτημα 19-8, τα μέσα δημοσίευσης τα οποία χρησιμοποιούνται για το παρόν κεφάλαιο.

5. Σε περίπτωση που αναθέτων φορέας, στο πλαίσιο καλυπτόμενης σύμβασης, απαιτεί από ένα πρόσωπο που δεν καλύπτεται από τα παραρτήματα του πίνακα πρόσβασης στην αγορά ενός μέρους για το παρόν κεφάλαιο, να συνάπτει συμβάσεις σύμφωνα με ειδικές απαιτήσεις, για τις εν λόγω απαιτήσεις εφαρμόζεται *mutatis mutandis* το άρθρο 19.4.

Αποτίμηση

6. Κατά την εκτίμηση της αξίας μιας σύμβασης προκειμένου να εξακριβωθεί αν πρόκειται για καλυπτόμενη σύμβαση, ο αναθέτων φορέας:

α) δεν διαιρεί τη σύμβαση σε χωριστές συμβάσεις, ούτε επιλέγει ή χρησιμοποιεί συγκεκριμένη μέθοδο αποτίμησης για την εκτίμηση της αξίας της σύμβασης με σκοπό τον πλήρη ή εν μέρει αποκλεισμό της από την εφαρμογή του παρόντος κεφαλαίου· και

β) περιλαμβάνει την εκτιμώμενη μέγιστη συνολική αξία της σύμβασης καθ' όλη τη διάρκειά της, ανεξαρτήτως του αν συνάπτεται με έναν ή περισσότερους παρόχους, λαμβάνοντας υπόψη όλες τις μορφές αμοιβής, όπως:

i) ασφάλιστρα, τέλη, προμήθειες και τόκους· και

ii) εάν η σύμβαση προβλέπει δυνατότητα δικαιωμάτων προαίρεσης, τη συνολική αξία των εν λόγω δικαιωμάτων.

7. Εάν μια συγκεκριμένη απαίτηση σε σύμβαση έχει ως αποτέλεσμα τη σύναψη περισσότερων της μίας συμβάσεων ή τη σύναψη συμβάσεων σε χωριστά μέρη (εφεξής «επαναλαμβανόμενες συμβάσεις»), ο υπολογισμός της εκτιμώμενης μέγιστης συνολικής αξίας βασίζεται:

α) στην αξία των επαναλαμβανόμενων συμβάσεων για την παροχή εμπορευμάτων ή υπηρεσιών του ιδίου τύπου οι οποίες έχουν συναφθεί κατά το προηγούμενο 12μηνο ή κατά το προηγούμενο οικονομικό έτος του αναθέτοντος φορέα, προσαρμοσμένη, εάν είναι δυνατόν, ώστε να ληφθούν υπόψη οι προβλεπόμενες μεταβολές στην ποσότητα ή την αξία των εμπορευμάτων ή υπηρεσιών που θα παρέχονται κατά το επόμενο 12μηνο· ή

β) στην εκτιμώμενη αξία των επαναλαμβανόμενων συμβάσεων για την παροχή εμπορευμάτων και υπηρεσιών του ιδίου τύπου οι οποίες πρόκειται να ανατεθούν κατά το δωδεκάμηνο που ακολουθεί την ανάθεση της αρχικής σύμβασης ή το οικονομικό έτος του αναθέτοντος φορέα.

8. Σε περίπτωση σύναψης σύμβασης για την παροχή αγαθού ή υπηρεσίας μέσω χρηματοδοτικής μίσθωσης, μίσθωσης ή πώλησης με δόσεις, ή σύναψης σύμβασης για την οποία δεν προσδιορίζεται συνολική τιμή, η βάση της αποτίμησης είναι:

α) σε περίπτωση σύμβασης ορισμένου χρόνου:

i) εάν η διάρκεια της σύμβασης είναι 12 μήνες ή λιγότερο, η εκτιμώμενη συνολική μέγιστη αξία για όλη τη διάρκειά της· ή

ii) εάν η διάρκεια της σύμβασης υπερβαίνει τους 12 μήνες, η συνολική εκτιμώμενη μέγιστη αξία, συμπεριλαμβανομένης της τυχόν εκτιμώμενης υπολειπόμενης αξίας·

β) εάν η σύμβαση είναι αορίστου χρόνου, η εκτιμώμενη μηνιαία δόση πολλαπλασιασμένη επί 48· και

γ) εάν δεν είναι βέβαιο αν η σύμβαση είναι ορισμένου χρόνου, εφαρμόζεται το στοιχείο β).

ΑΡΘΡΟ 19.3

Ασφάλεια και γενικές εξαιρέσεις

1. Καμία διάταξη του παρόντος κεφαλαίου δεν θεωρείται ότι εμποδίζει κάποιο μέρος να προβαίνει σε ενέργειες ή να μην αποκαλύπτει πληροφορίες τις οποίες κρίνει αναγκαίες για την προάσπιση των ουσιωδών συμφερόντων ασφάλειάς του και οι οποίες αφορούν:

α) συμβάσεις για την προμήθεια οπλισμού, πυρομαχικών[27] ή πολεμικού υλικού·

β) ή συμβάσεις απαραίτητες για την εθνική ασφάλεια· ή

γ) την εθνική άμυνα.

[27] [Άνευ αντικειμένου για την ελληνική έκδοση].

2. Υπό την προϋπόθεση ότι τα εν λόγω μέτρα δεν εφαρμόζονται κατά τρόπο ώστε να συνιστούν μέσο αυθαίρετης ή αδικαιολόγητης διακριτικής μεταχείρισης μεταξύ των μερών όταν επικρατούν παρόμοιες συνθήκες ή συγκεκαλυμμένο περιορισμό του διεθνούς εμπορίου, καμία από τις διατάξεις του παρόντος κεφαλαίου δεν θεωρείται ότι εμποδίζει κάποιο μέρος να θεσπίζει ή να επιβάλλει μέτρα τα οποία:

α) είναι αναγκαία για την προστασία της δημόσιας ηθικής, τάξης ή ασφάλειας·

β) είναι αναγκαία για την προστασία της ζωής ή της υγείας των ανθρώπων, των ζώων ή των φυτών·

γ) είναι αναγκαία για την προστασία της διανοητικής ιδιοκτησίας· ή

δ) αφορούν αγαθά ή υπηρεσίες ατόμων με αναπηρία, φιλανθρωπικών ιδρυμάτων ή εργασίας στις φυλακές.

ΑΡΘΡΟ 19.4

Γενικές αρχές

Αποφυγή διακρίσεων

1. Σε ό,τι αφορά οποιοδήποτε μέτρο σχετικό με καλυπτόμενη σύμβαση, κάθε μέρος, συμπεριλαμβανομένων των αναθετόντων φορέων του, παρέχει άμεσα και ανεπιφύλακτα στα αγαθά και τις υπηρεσίες του άλλου μέρους και στους παρόχους του άλλου μέρους που διαθέτουν τα συγκεκριμένα αγαθά ή υπηρεσίες, μεταχείριση όχι λιγότερο ευνοϊκή από αυτή που παρέχει το εν λόγω μέρος, συμπεριλαμβανομένων των αναθετόντων φορέων του, στα δικά του αγαθά, υπηρεσίες και παρόχους. Για λόγους σαφήνειας, διευκρινίζεται ότι η μεταχείριση αυτή περιλαμβάνει:

α) εντός του Καναδά, μεταχείριση όχι λιγότερο ευνοϊκή από εκείνη που παρέχεται από μια επαρχία ή ένα έδαφος, συμπεριλαμβανομένων των αναθετόντων φορέων του, στα αγαθά και τις υπηρεσίες της εν λόγω επαρχίας ή εδάφους, καθώς και στους παρόχους που βρίσκονται εκεί· και

β) εντός της Ευρωπαϊκής Ένωσης, μεταχείριση όχι λιγότερο ευνοϊκή από εκείνη που παρέχεται από ένα κράτος μέλος ή μια επιμέρους περιφέρεια κράτους μέλους, συμπεριλαμβανομένων των αναθετόντων φορέων του, στα αγαθά και τις υπηρεσίες του εν λόγω κράτους μέλους ή περιφέρειας, καθώς και στους παρόχους που βρίσκονται εκεί, ανάλογα με την περίπτωση.

2. Σε ό,τι αφορά οποιοδήποτε μέτρο σχετικό με καλυπτόμενη σύμβαση, κάθε μέρος, συμπεριλαμβανομένων των αναθετόντων φορέων του:

α) δεν επιφυλάσσει σε πάροχο με τοπική έδρα μεταχείριση λιγότερο ευνοϊκή από αυτή που επιφυλάσσει σε άλλο πάροχο με τοπική έδρα ανάλογα με τον βαθμό ξένης συμμετοχής ή ιδιοκτησίας· ή

β) δεν εφαρμόζει διακριτική μεταχείριση έναντι παρόχου με τοπική έδρα, με βάση το σκεπτικό ότι τα αγαθά ή οι υπηρεσίες που παρέχει ο εν λόγω πάροχος στο πλαίσιο συγκεκριμένης σύμβασης αποτελούν αγαθά ή υπηρεσίες του άλλου μέρους.

Χρήση ηλεκτρονικών μέσων

3. Κατά τη σύναψη καλυπτόμενης σύμβασης με ηλεκτρονικά μέσα, ο αναθέτων φορέας:

α) εξασφαλίζει ότι η σύμβαση συνάπτεται με τη χρήση γενικά διαθέσιμων συστημάτων τεχνολογίας πληροφοριών και λογισμικού, συμπεριλαμβανομένων εκείνων που αφορούν τον έλεγχο της ταυτότητας και την κρυπτογράφηση των πληροφοριών, τα οποία είναι γενικά διαθέσιμα και διαλειτουργικά με άλλα γενικά διαθέσιμα συστήματα τεχνολογίας πληροφοριών και λογισμικό· και

β) διατηρεί μηχανισμούς που εξασφαλίζουν, αφενός, την ακεραιότητα των αιτήσεων συμμετοχής και των προσφορών, συμπεριλαμβανομένου του προσδιορισμού του χρόνου παραλαβής τους, και, αφετέρου, την πρόληψη της μη ενδεδειγμένης πρόσβασης.

Σύναψη συμβάσεων

4. Ο αναθέτων φορέας προβαίνει σε διαδικασία σύναψης καλυπτόμενων συμβάσεων κατά τρόπο διαφανή και αμερόληπτο, ο οποίος:

α) είναι σύμφωνος με το παρόν κεφάλαιο, μέσω της χρήσης μεθόδων όπως οι διαγωνισμοί με ανοικτή διαδικασία, κλειστή διαδικασία και απευθείας ανάθεση·

β) αποφεύγει τη σύγκρουση συμφερόντων· και

γ) προλαμβάνει πρακτικές διαφθοράς.

Κανόνες καταγωγής

5. Για τους σκοπούς των καλυπτόμενων συμβάσεων, κανένα μέρος δεν εφαρμόζει σε αγαθά ή υπηρεσίες που εισάγονται ή παρέχονται από το άλλο μέρος κανόνες καταγωγής διαφορετικούς από τους κανόνες καταγωγής τους οποίους εφαρμόζει παράλληλα κατά τις συνήθεις εμπορικές δραστηριότητες σε εισαγωγές ή προμήθειες των ιδίων αγαθών ή υπηρεσιών από το ίδιο μέρος.

Αντισταθμιστικές ρήτρες

6. Σε ό,τι αφορά τις καλυπτόμενες συμβάσεις, τα μέρη, συμπεριλαμβανομένων των αναθετόντων φορέων τους, δεν ζητούν, δεν λαμβάνουν υπόψη, δεν επιβάλλουν ούτε εφαρμόζουν αντισταθμιστικές ρήτρες.

Μέτρα που δεν αφορούν ειδικά τις συμβάσεις

7. Οι παράγραφοι 1 και 2 δεν εφαρμόζονται: στους δασμούς και στις κάθε είδους επιβαρύνσεις που επιβάλλονται κατά την εισαγωγή ή συνδέονται με αυτή· στον τρόπο είσπραξης των εν λόγω δασμών και επιβαρύνσεων· στους λοιπούς κανονισμούς ή διατυπώσεις κατά την εισαγωγή και στα μέτρα που αφορούν συναλλαγές στον τομέα των υπηρεσιών πλην των μέτρων που διέπουν τις καλυπτόμενες συμβάσεις.

ΑΡΘΡΟ 19.5

Πληροφορίες σχετικά με το σύστημα σύναψης συμβάσεων

1. Κάθε μέρος:

α) δημοσιεύει αμέσως κάθε νόμο, κανονιστική διάταξη, δικαστική απόφαση, διοικητική απόφαση γενικής εφαρμογής, τυπική συμβατική ρήτρα που εντέλλεται από νόμο ή κανονισμό και ενσωματώνεται διά παραπομπής σε προκηρύξεις ή τεύχη δημοπράτησης, και διαδικασίες που αφορούν καλυπτόμενες συμβάσεις, καθώς και κάθε τροποποίηση αυτών, σε επίσημα αναγνωρισμένα ηλεκτρονικά ή έντυπα μέσα ευρείας κυκλοφορίας στα οποία έχει εύκολη πρόσβαση το κοινό· και

β) παρέχει εξηγήσεις σχετικά στο άλλο μέρος, εάν του ζητηθούν.

2. Κάθε μέρος απαριθμεί, στο παράρτημα 19-8 του δικού του πίνακα πρόσβασης στην αγορά:

α) τα ηλεκτρονικά ή έντυπα μέσα στα οποία δημοσιεύει τις πληροφορίες που αναφέρονται στην παράγραφο 1·

β) τα ηλεκτρονικά ή έντυπα μέσα στα οποία δημοσιεύει τις προκηρύξεις που απαιτούνται από το άρθρο 19.6, το άρθρο 19.8 παράγραφος 7 και το άρθρο 19.15 παράγραφος 2· και

γ) τη διεύθυνση του δικτυακού τόπου ή των δικτυακών τόπων όπου δημοσιεύει:

i) τα στατιστικά στοιχεία σχετικά με τις συμβάσεις που συνάπτει δυνάμει του άρθρου 19.15 παράγραφος 5· ή

ii) τις προκηρύξεις του που αφορούν ανατεθείσες συμβάσεις δυνάμει του άρθρου 19.15 παράγραφος 6.

3. Κάθε μέρος κοινοποιεί αμέσως στην επιτροπή δημόσιων συμβάσεων οποιαδήποτε τροποποίηση των πληροφοριών του μέρους οι οποίες παρατίθενται στο παράρτημα 19-8.

ΑΡΘΡΟ 19.6

Προκηρύξεις

Προκήρυξη προβλεπόμενης σύμβασης

1. Για κάθε καλυπτόμενη σύμβαση, ο αναθέτων φορέας δημοσιεύει προκήρυξη προβλεπόμενης σύμβασης, εκτός από τις περιπτώσεις που περιγράφονται στο άρθρο 19.12.

Όλες οι προκηρύξεις προβλεπόμενης σύμβασης είναι άμεσα προσβάσιμες ηλεκτρονικά χωρίς επιβάρυνση μέσω ενιαίου σημείου πρόσβασης, με την επιφύλαξη της παραγράφου 2. Οι προκηρύξεις μπορούν επίσης να δημοσιευτούν σε κατάλληλο έντυπο μέσο ευρείας κυκλοφορίας και παραμένουν άμεσα προσβάσιμες στο κοινό, τουλάχιστον έως τη λήξη της προθεσμίας που αναφέρεται στην προκήρυξη.

Κάθε μέρος προσδιορίζει στο παράρτημα 19-8 το κατάλληλο έντυπο ή ηλεκτρονικό μέσο.

2. Ένα μέρος δύναται να ορίσει μεταβατική περίοδο μέχρι 5 ετών από την ημερομηνία έναρξης ισχύος της παρούσας συμφωνίας για φορείς που καλύπτονται από τα παραρτήματα 19-2 και 19-3 και οι οποίοι δεν είναι έτοιμοι να συμμετάσχουν στο ενιαίο σημείο πρόσβασης που αναφέρεται στην παράγραφο 1. Οι εν λόγω φορείς πρέπει, κατά τη διάρκεια αυτής της μεταβατικής περιόδου, να παρέχουν τις προκηρύξεις προβλεπόμενης σύμβασης, όταν είναι προσβάσιμες ηλεκτρονικά, μέσω συνδέσμων σε διαδικτυακή πύλη προσβάσιμη χωρίς επιβάρυνση, η οποία παρατίθεται στο παράρτημα 19-8.

3. Εκτός εάν προβλέπεται διαφορετικά στο παρόν κεφάλαιο, κάθε προκήρυξη προβλεπόμενης σύμβασης περιλαμβάνει:

α) το όνομα και τη διεύθυνση του αναθέτοντος φορέα, καθώς και άλλες πληροφορίες που είναι απαραίτητες για να επικοινωνήσουν οι ενδιαφερόμενοι με τον φορέα και να λάβουν όλα τα σχετικά έγγραφα που αφορούν τη σύμβαση, καθώς και το κόστος και τους όρους πληρωμής, εάν υπάρχουν·

β) περιγραφή της σύμβασης, συμπεριλαμβανομένων της φύσης και της ποσότητας των αγαθών ή υπηρεσιών που αποτελούν το αντικείμενο της σύμβασης ή, εάν η ποσότητα δεν είναι γνωστή, της εκτιμώμενης ποσότητας·

γ) σε περίπτωση επαναλαμβανόμενων συμβάσεων, εάν είναι δυνατόν, κατ' εκτίμηση χρονοδιάγραμμα των επόμενων προκηρύξεων προβλεπόμενης σύμβασης·

δ) περιγραφή τυχόν δικαιωμάτων προαίρεσης·

ε) το χρονοδιάγραμμα παράδοσης των αγαθών ή υπηρεσιών ή τη διάρκεια της σύμβασης·

στ) τη μέθοδο σύναψης σύμβασης που θα χρησιμοποιηθεί και αν θα περιλαμβάνει διαπραγμάτευση ή ηλεκτρονικό πλειστηριασμό·

ζ) ανάλογα με την περίπτωση, τη διεύθυνση και τυχόν καταληκτική ημερομηνία για την υποβολή των αιτήσεων συμμετοχής στη διαδικασία σύναψης σύμβασης·

η) τη διεύθυνση και την καταληκτική ημερομηνία για την υποβολή των προσφορών·

θ) τη γλώσσα ή τις γλώσσες στις οποίες μπορούν να υποβληθούν οι προσφορές ή οι αιτήσεις συμμετοχής, εάν μπορούν να υποβληθούν σε γλώσσα άλλη από την επίσημη γλώσσα του μέρους του αναθέτοντος φορέα·

ι) κατάλογο και σύντομη περιγραφή των όρων συμμετοχής των παρόχων, συμπεριλαμβανομένων ενδεχόμενων απαιτήσεων σχετικά με συγκεκριμένα έγγραφα ή πιστοποιητικά που πρέπει να υποβάλουν οι πάροχοι στο πλαίσιο του διαγωνισμού, εκτός εάν οι απαιτήσεις αυτές αναφέρονται ήδη στα τεύχη δημοπράτησης τα οποία διατίθενται σε όλους τους ενδιαφερόμενους παρόχους συγχρόνως με την προκήρυξη προβλεπόμενης σύμβασης·

ια) εάν, σύμφωνα με το άρθρο 19.8, ένας αναθέτων φορέας προτίθεται να επιλέξει περιορισμένο αριθμό προκριθέντων παρόχων για να κληθούν να υποβάλουν προσφορά, τα κριτήρια που θα χρησιμοποιηθούν για την επιλογή τους και, ανάλογα με την περίπτωση, τυχόν περιορισμοί στον αριθμό των παρόχων στους οποίους θα επιτραπεί να υποβάλουν προσφορά· και

ιβ) διευκρίνιση ότι η σύμβαση καλύπτεται από τον παρόν κεφάλαιο.

Περίληψη της προκήρυξης

4. Σε κάθε περίπτωση προβλεπόμενης σύμβασης, ο αναθέτων φορέας δημοσιεύει εύκολα προσβάσιμη περίληψη της προκήρυξης, ταυτόχρονα με τη δημοσίευση της προκήρυξης προβλεπόμενης σύμβασης, στην αγγλική ή γαλλική γλώσσα. Η περίληψη της προκήρυξης περιέχει τουλάχιστον τις ακόλουθες πληροφορίες:

α) το αντικείμενο της σύμβασης·

β) την καταληκτική ημερομηνία για την υποβολή προσφορών ή, ανάλογα με την περίπτωση, τυχόν καταληκτική ημερομηνία για την υποβολή αιτήσεων συμμετοχής στη διαδικασία σύναψης σύμβασης ή συμπερίληψης σε κατάλογο πολλαπλής χρήσης· και

γ) τη διεύθυνση από την οποία μπορούν να ζητηθούν τα έγγραφα που αφορούν τη σύμβαση.

Προκήρυξη προγραμματιζόμενης σύμβασης

5. Οι αναθέτοντες φορείς ενθαρρύνονται να δημοσιεύουν στα κατάλληλα ηλεκτρονικά και, ανάλογα με την περίπτωση, έντυπα μέσα που παρατίθενται στο παράρτημα 19-8 όσο το δυνατόν νωρίτερα κάθε οικονομικό έτος προκήρυξη σχετικά με τον προγραμματισμό των μελλοντικών συμβάσεών τους («προκήρυξη προγραμματιζόμενης σύμβασης»). Η προκήρυξη προγραμματιζόμενης σύμβασης δημοσιεύεται επίσης στον δικτυακό τόπο του ενιαίου σημείου πρόσβασης που παρατίθεται στο παράρτημα 19-8, με την επιφύλαξη της παραγράφου 2. Η προκήρυξη προγραμματιζόμενης σύμβασης θα πρέπει να περιλαμβάνει το αντικείμενο της σύμβασης και την προγραμματισμένη ημερομηνία δημοσίευσης της προκήρυξης προβλεπόμενης σύμβασης.

6. Οι αναθέτοντες φορείς που καλύπτονται από τα παραρτήματα 19-2 ή 19-3 μπορούν να χρησιμοποιήσουν μια προκήρυξη προγραμματιζόμενης σύμβασης ως προκήρυξη προβλεπόμενης σύμβασης, υπό την προϋπόθεση ότι η προκήρυξη προγραμματιζόμενης σύμβασης περιλαμβάνει, αφενός, όσες από τις πληροφορίες που αναφέρονται στην παράγραφο 3 είναι διαθέσιμες στον φορέα και, αφετέρου, δήλωση ότι οι ενδιαφερόμενοι πάροχο θα πρέπει να εκδηλώσουν το σχετικό ενδιαφέρον τους στον αναθέτοντα φορέα.

ΑΡΘΡΟ 19.7

Όροι συμμετοχής

1. Ο αναθέτων φορέας περιορίζει τους όρους συμμετοχής σε διαδικασία σύναψης σύμβασης στους όρους που είναι απαραίτητοι ώστε να διασφαλίζεται ότι ο πάροχος διαθέτει τις νομικές και χρηματοοικονομικές δυνατότητες και τις εμπορικές και τεχνικές ικανότητες για να αναλάβει τη σχετική προμήθεια.

2. Κατά τον καθορισμό των όρων συμμετοχής, ο αναθέτων φορέας:

α) δεν μπορεί να επιβάλει ως όρο για τη συμμετοχή ενός παρόχου σε διαδικασία σύναψης σύμβασης να έχουν ανατεθεί κατά το παρελθόν στον εν λόγω πάροχο μία ή περισσότερες συμβάσεις από αναθέτοντα φορέα ενός εκ των μερών·

β) μπορεί να απαιτήσει συναφή προηγούμενη πείρα, όταν αυτή έχει ουσιαστική σημασία για την εκπλήρωση των απαιτήσεων της σύμβασης· και

γ) δεν μπορεί να απαιτήσει προηγούμενη πείρα στο έδαφος του μέρους ως όρο για τη σύναψη της σύμβασης.

3. Για να κρίνει αν ένας πάροχος πληροί τους όρους συμμετοχής, ο αναθέτων φορέας:

α) αξιολογεί τις χρηματοοικονομικές δυνατότητες καθώς και τις εμπορικές και τεχνικές ικανότητες του παρόχου βάσει των επιχειρηματικών δραστηριοτήτων του, τόσο εντός όσο και εκτός του εδάφους του μέρους του αναθέτοντος φορέα· και

β) στηρίζει την αξιολόγησή του στους όρους που έχει προσδιορίσει εκ των προτέρων στις προκηρύξεις ή στα τεύχη δημοπράτησης.

4. Εάν υπάρχουν αποδεικτικά στοιχεία, ένα μέρος, συμπεριλαμβανομένων των αναθετόντων φορέων του, μπορεί να αποκλείσει έναν πάροχο για λόγους όπως:

α) πτώχευση·

β) ψευδείς δηλώσεις·

γ) σημαντικές ή συνεχιζόμενες ελλείψεις κατά την εκπλήρωση ουσιαστικής απαίτησης ή υποχρέωσης που υπείχε στο πλαίσιο μίας ή περισσότερων προηγούμενων συμβάσεων·

δ) τελεσίδικες δικαστικές αποφάσεις σε σχέση με σοβαρά εγκλήματα ή άλλες σοβαρές αξιόποινες πράξεις·

ε) επαγγελματικά παραπτώματα ή πράξεις ή παραλείψεις που έχουν αρνητικό αντίκτυπο στην επαγγελματική ακεραιότητα του παρόχου· ή

στ) μη καταβολή φόρων.

ΑΡΘΡΟ 19.8

Πρόκριση των παρόχων

Συστήματα καταχώρισης και διαδικασίες πρόκρισης

1. Τα μέρη, συμπεριλαμβανομένων των αναθετόντων φορέων τους, μπορούν να διατηρούν σύστημα καταχώρισης παρόχων, στο πλαίσιο του οποίου οι ενδιαφερόμενοι πάροχοι οφείλουν να καταχωρίζουν και να υποβάλλουν ορισμένες πληροφορίες.

2. Κάθε μέρος διασφαλίζει ότι:

α) οι αναθέτοντες φορείς του καταβάλλουν προσπάθειες ελαχιστοποίησης των διαφορών μεταξύ των διαδικασιών πρόκρισης που εφαρμόζουν· και

β) όταν οι αναθέτοντες φορείς του διατηρούν συστήματα καταχώρισης, καταβάλλουν προσπάθειες ελαχιστοποίησης των διαφορών μεταξύ των συστημάτων καταχώρισης που χρησιμοποιούν.

3. Κανένα μέρος, συμπεριλαμβανομένων των αναθετόντων φορέων του, δεν επιτρέπεται να εγκρίνει ή να εφαρμόζει σύστημα καταχώρισης ή διαδικασία πρόκρισης με σκοπό ή με αποτέλεσμα τη δημιουργία περιττών εμποδίων στη συμμετοχή των παρόχων του άλλου μέρους στην οικεία διαδικασία σύναψης σύμβασης.

Διαγωνισμός με κλειστή διαδικασία

4. Εάν ένας αναθέτων φορέας προτίθεται να προκηρύξει διαγωνισμό με κλειστή διαδικασία, ο εν λόγω φορέας:

α) περιλαμβάνει στην προκήρυξη προβλεπόμενης σύμβασης τουλάχιστον τις πληροφορίες που ορίζονται στο άρθρο 19.6 παράγραφος 3 στοιχεία α), β), στ), ζ), ι), ια) και ιβ) και καλεί τους παρόχους να υποβάλουν αίτηση συμμετοχής· και

β) έως την έναρξη της χρονικής περιόδου υποβολής προσφορών, παρέχει στους προκριθέντες παρόχους που ενημερώνει όπως ορίζεται στο άρθρο 19.10 παράγραφος 3 στοιχείο β), τουλάχιστον τις πληροφορίες που ορίζονται στο άρθρο 19.6 παράγραφος 3 στοιχεία γ), δ), ε), η) και θ).

5. Ο αναθέτων φορέας επιτρέπει σε όλους τους προκριθέντες παρόχους να συμμετάσχουν σε συγκεκριμένη διαδικασία σύναψης σύμβασης, εκτός εάν αναφέρει στην προκήρυξη προβλεπόμενης σύμβασης τυχόν περιορισμό στον αριθμό των παρόχων στους οποίους θα επιτραπεί να υποβάλουν προσφορές, καθώς και τα κριτήρια επιλογής του περιορισμένου αριθμού παρόχων.

6. Εάν τα τεύχη δημοπράτησης δεν διατίθενται δημόσια από την ημερομηνία δημοσίευσης της προκήρυξης που αναφέρεται στην παράγραφο 4, ο αναθέτων φορέας μεριμνά ώστε τα εν λόγω τεύχη να διατίθενται ταυτόχρονα σε όλους τους προκριθέντες παρόχους που επιλέχθηκαν σύμφωνα με την παράγραφο 5.

Κατάλογοι πολλαπλής χρήσης

7. Ο αναθέτων φορέας μπορεί να τηρεί κατάλογο πολλαπλής χρήσης παρόχων, με την προϋπόθεση ότι η σχετική προκήρυξη με την οποία καλούνται οι ενδιαφερόμενοι πάροχοι να υποβάλλουν αίτηση για να συμπεριληφθούν στον κατάλογο:

α) δημοσιεύεται ετησίως· και

β) εάν δημοσιεύεται ηλεκτρονικά, διατίθεται σε συνεχή βάση,

σε ένα από τα κατάλληλα μέσα που παρατίθενται στο παράρτημα 19-8.

8. Η προκήρυξη που προβλέπεται στην παράγραφο 7 περιλαμβάνει:

α) περιγραφή των αγαθών ή υπηρεσιών, ή των κατηγοριών τους, για τις οποίες μπορεί να χρησιμοποιηθεί ο κατάλογος·

β) τους όρους συμμετοχής που πρέπει να πληρούν οι πάροχοι για να συμπεριληφθούν στον κατάλογο και τις μεθόδους που θα εφαρμόσει ο αναθέτων φορέας για να επαληθεύσει ότι ένας πάροχος πληροί τους όρους αυτούς·

γ) το όνομα και τη διεύθυνση του αναθέτοντος φορέα, καθώς και άλλα στοιχεία που είναι απαραίτητα για την επικοινωνία με τον φορέα και για τη λήψη όλων των σχετικών εγγράφων που αφορούν τον κατάλογο·

δ) την περίοδο ισχύος του καταλόγου και τα μέσα για την ανανέωση ή τη λήξη ισχύος του ή, εάν δεν προβλέπεται περίοδος ισχύος, επισήμανση του τρόπου με τον οποίο θα ανακοινωθεί η λήξη ισχύος του καταλόγου· και

ε) διευκρίνιση ότι ο κατάλογος μπορεί να χρησιμοποιηθεί για σύμβαση που καλύπτεται από το παρόν κεφάλαιο.

9. Κατά παρέκκλιση από την παράγραφο 7, εάν ο κατάλογος πολλαπλής χρήσης έχει ισχύ διάρκειας έως τριών ετών, ο αναθέτων φορέας δύναται να δημοσιεύσει μόνο μία φορά την προκήρυξη που αναφέρεται στην παράγραφο 7, κατά την έναρξη της περιόδου ισχύος του καταλόγου, υπό την προϋπόθεση ότι:

α) στην προκήρυξη προσδιορίζεται η περίοδος ισχύος και διευκρινίζεται ότι δεν πρόκειται να δημοσιευθούν περαιτέρω προκηρύξεις· και

β) η προκήρυξη δημοσιεύεται ηλεκτρονικά και διατίθεται σε συνεχή βάση κατά την περίοδο ισχύος της.

10. Ο αναθέτων φορέας επιτρέπει στους παρόχους να υποβάλουν ανά πάσα στιγμή αίτηση για να συμπεριληφθούν στον κατάλογο πολλαπλής χρήσης και περιλαμβάνει στον κατάλογο όλους τους προκριθέντες παρόχους εντός εύλογα σύντομου χρονικού διαστήματος.

11. Όταν ένας πάροχος που δεν περιλαμβάνεται σε κατάλογο πολλαπλής χρήσης υποβάλλει αίτηση συμμετοχής σε διαδικασία σύναψης σύμβασης βάσει καταλόγου πολλαπλής χρήσης, καθώς και όλα τα απαιτούμενα έγγραφα, εντός της προθεσμίας που προβλέπεται στο άρθρο 19.10 παράγραφος 2, ο αναθέτων φορέας εξετάζει την αίτηση. Ο αναθέτων φορέας δεν πρέπει να αποκλείει τον πάροχο με το αιτιολογικό ότι δεν διαθέτει επαρκή χρόνο για να εξετάσει την αίτηση, εκτός από εξαιρετικές περιπτώσεις όπου, λόγω του σύνθετου χαρακτήρα της σύμβασης, ο φορέας δεν είναι σε θέση να ολοκληρώσει την εξέταση της αίτησης εντός της προθεσμίας που προβλέπεται για την υποβολή των προσφορών.

Αναθέτοντες φορείς των παραρτημάτων 19-2 και 19-3

12. Οι αναθέτοντες φορείς που καλύπτονται από τα παραρτήματα 19-2 ή 19-3 δύνανται να χρησιμοποιούν μια προκήρυξη με την οποία καλούνται οι προμηθευτές να υποβάλουν αίτηση για να συμπεριληφθούν σε κατάλογο πολλαπλής χρήσης ως προκήρυξη προβλεπόμενης δημόσιας σύμβασης, υπό τον όρο ότι:

α) η προκήρυξη δημοσιεύεται σύμφωνα με την παράγραφο 7 και περιλαμβάνει τις πληροφορίες που απαιτούνται βάσει της παραγράφου 8, όσες από τις πληροφορίες που απαιτούνται βάσει του άρθρου 19.6 παράγραφος 3 είναι διαθέσιμες, καθώς και δήλωση στην οποία αναφέρεται ότι συνιστά προκήρυξη προβλεπόμενης σύμβασης ή ότι μόνον οι πάροχοι που περιλαμβάνονται στον κατάλογο πολλαπλής χρήσης θα λάβουν περαιτέρω προκηρύξεις συμβάσεων που καλύπτονται από τον κατάλογο πολλαπλής χρήσης· και

β) ο φορέας παρέχει αμέσως στους παρόχους οι οποίοι του εκδήλωσαν ενδιαφέρον για συγκεκριμένη σύμβαση επαρκείς πληροφορίες, βάσει των οποίων οι πάροχοι θα μπορέσουν να κρίνουν κατά πόσον τους συμφέρει η συμμετοχή τους στη διαδικασία σύναψης σύμβασης, συμπεριλαμβανομένων όλων των υπόλοιπων πληροφοριών που απαιτούνται βάσει του άρθρου 19.6 παράγραφος 3, στον βαθμό που οι πληροφορίες αυτές είναι διαθέσιμες.

13. Ένας αναθέτων φορέας που καλύπτεται από τα παραρτήματα 19-2 ή 19-3 μπορεί να επιτρέψει σε πάροχο ο οποίος έχει υποβάλει αίτηση για να συμπεριληφθεί σε κατάλογο πολλαπλής χρήσης σύμφωνα με την παράγραφο 10, να υποβάλει προσφορά για συγκεκριμένη σύμβαση, όταν υπάρχει επαρκής χρόνος ώστε ο αναθέτων φορέας να εξετάσει κατά πόσον ο προμηθευτής πληροί τους όρους συμμετοχής.

Ενημέρωση για τις αποφάσεις του αναθέτοντος φορέα

14. Ο αναθέτων φορέας κοινοποιεί αμέσως σε κάθε πάροχο ο οποίος υποβάλλει αίτηση για συμμετοχή σε διαδικασία σύναψης σύμβασης ή για να συμπεριληφθεί σε κατάλογο πολλαπλής χρήσης την απόφασή του σχετικά με την εν λόγω αίτηση.

15. Εάν ο αναθέτων φορέας απορρίψει την αίτηση ενός παρόχου για συμμετοχή σε διαδικασία σύναψης σύμβασης ή για να συμπεριληφθεί σε κατάλογο πολλαπλής χρήσης, παύσει να αναγνωρίζει τον πάροχο ως προκριθέντα ή τον διαγράψει από κατάλογο πολλαπλής χρήσης, ενημερώνει αμέσως τον πάροχο και, κατόπιν αιτήματος του τελευταίου, του παρέχει αμέσως γραπτή αιτιολόγηση της απόφασής του.

ΑΡΘΡΟ 19.9

Τεχνικές προδιαγραφές και τεύχη δημοπράτησης

Τεχνικές προδιαγραφές

1. Ο αναθέτων φορέας δεν καταρτίζει, εγκρίνει ή εφαρμόζει τεχνικές προδιαγραφές, ούτε ορίζει διαδικασίες διαπίστωσης της συμμόρφωσης με σκοπό ή με αποτέλεσμα τη δημιουργία περιττών εμποδίων στο διεθνές εμπόριο.

2. Κατά τον καθορισμό των τεχνικών προδιαγραφών για τα αγαθά ή τις υπηρεσίες που αποτελούν αντικείμενο της σύμβασης, ο αναθέτων φορέας, κατά περίπτωση:

α) καθορίζει τις τεχνικές προδιαγραφές με γνώμονα τις επιδόσεις και τις λειτουργικές απαιτήσεις, και όχι τα σχεδιαστικά ή περιγραφικά χαρακτηριστικά· και

β) βασίζει τις τεχνικές προδιαγραφές σε διεθνή πρότυπα, εάν υπάρχουν· σε διαφορετική περίπτωση, τις βασίζει σε εθνικούς τεχνικούς κανονισμούς, αναγνωρισμένα εθνικά πρότυπα ή κώδικες κατασκευής.

3. Εάν στις τεχνικές προδιαγραφές χρησιμοποιούνται σχεδιαστικά ή περιγραφικά χαρακτηριστικά, ο αναθέτων φορέας θα πρέπει να επισημαίνει, ανάλογα με την περίπτωση, ότι θα εξετάσει προσφορές ισοδύναμων αγαθών ή υπηρεσιών που αποδεδειγμένα πληρούν τις απαιτήσεις της σύμβασης, περιλαμβάνοντας στα τεύχη δημοπράτησης φράσεις όπως «ή ισοδύναμο».

4. Ο αναθέτων φορέας δεν καθορίζει τεχνικές προδιαγραφές οι οποίες απαιτούν ή αναφέρονται σε συγκεκριμένο εμπορικό σήμα ή εμπορική επωνυμία, δίπλωμα ευρεσιτεχνίας, δικαίωμα δημιουργού, σχέδιο, τύπο, συγκεκριμένη καταγωγή, παραγωγό ή πάροχο, εκτός εάν δεν υπάρχει άλλος αρκετά ακριβής ή κατανοητός τρόπος περιγραφής των απαιτήσεων της σύμβασης και υπό την προϋπόθεση ότι, σε αυτές τις περιπτώσεις, ο φορέας περιλαμβάνει στα τεύχη δημοπράτησης φράσεις όπως «ή ισοδύναμο».

5. Ο αναθέτων φορέας δεν επιζητά ούτε δέχεται, κατά τρόπο που να παρακωλύει τον ανταγωνισμό, συμβουλές που ενδέχεται να χρησιμοποιηθούν κατά την κατάρτιση ή τη θέσπιση τεχνικών προδιαγραφών για συγκεκριμένη σύμβαση από πρόσωπο το οποίο ενδέχεται να έχει εμπορικό συμφέρον σε σχέση με τη σύμβαση.

6. Για λόγους σαφήνειας, διευκρινίζεται ότι κάθε μέρος, συμπεριλαμβανομένων των αναθετόντων φορέων του, μπορεί να καταρτίζει, να θεσπίζει ή να εφαρμόζει τεχνικές προδιαγραφές για την προώθηση της διατήρησης των φυσικών πόρων ή για την προστασία του περιβάλλοντος, υπό την προϋπόθεση ότι αυτό γίνεται με τρόπο σύμφωνο με το παρόν άρθρο.

Τεύχη δημοπράτησης

7. Ο αναθέτων φορέας θέτει στη διάθεση των παρόχων τα τεύχη δημοπράτησης, τα οποία περιλαμβάνουν όλες τις αναγκαίες πληροφορίες που θα επιτρέψουν στους παρόχους να καταρτίσουν και να υποβάλουν τις κατάλληλες προσφορές. Εάν οι πληροφορίες αυτές δεν παρέχονται ήδη στην προκήρυξη προβλεπόμενης σύμβασης, τα εν λόγω τεύχη περιλαμβάνουν τα ακόλουθα στοιχεία:

α) πλήρη περιγραφή της σύμβασης, συμπεριλαμβανομένων της φύσης και της ποσότητας των αγαθών ή υπηρεσιών που αποτελούν το αντικείμενο της σύμβασης ή, εάν η ποσότητα δεν είναι γνωστή, της εκτιμώμενης ποσότητας, καθώς και τυχόν απαιτήσεων που πρέπει να πληρούνται, συμπεριλαμβανομένων τυχόν τεχνικών προδιαγραφών, πιστοποίησης σχετικά με τη διαπίστωση της συμμόρφωσης, σχεδίων, σχεδιαγραμμάτων ή οδηγιών·

β) τυχόν όρους συμμετοχής των παρόχων, συμπεριλαμβανομένου καταλόγου πληροφοριών και εγγράφων που πρέπει να υποβάλουν οι πάροχοι σε σχέση με τους όρους συμμετοχής·

γ) όλα τα κριτήρια αξιολόγησης που θα ληφθούν υπόψη από τον φορέα για την ανάθεση της σύμβασης και, εκτός εάν το μόνο κριτήριο είναι η τιμή, τη σχετική σημασία αυτών των κριτηρίων·

δ) εάν ο αναθέτων φορέας διενεργεί τη διαδικασία σύναψης σύμβασης με ηλεκτρονικά μέσα, τυχόν απαιτήσεις που αφορούν τον έλεγχο της ταυτότητας και την κρυπτογράφηση των πληροφοριών ή άλλες απαιτήσεις σχετικά με την υποβολή των πληροφοριών με ηλεκτρονικά μέσα·

ε) εάν ο αναθέτων φορέας διεξάγει ηλεκτρονικό πλειστηριασμό, τους κανόνες, συμπεριλαμβανομένου του προσδιορισμού των στοιχείων της προσφοράς που αφορούν τα κριτήρια αξιολόγησης, βάσει των οποίων θα διεξαχθεί ο πλειστηριασμός·

στ) εάν η αποσφράγιση των προσφορών πρόκειται να διεξαχθεί δημοσίως, την ημερομηνία, τον χρόνο και τον τόπο της αποσφράγισης, καθώς και, ανάλογα με την περίπτωση, τα πρόσωπα στα οποία επιτρέπεται να παρίστανται·

ζ) τυχόν άλλους όρους και προϋποθέσεις, συμπεριλαμβανομένων των όρων πληρωμής και τυχόν περιορισμών όσον αφορά τα μέσα με τα οποία μπορούν να υποβληθούν οι προσφορές, π.χ. έντυπα ή ηλεκτρονικά· και

η) τυχόν προθεσμίες για την παράδοση των αγαθών ή την παροχή των υπηρεσιών.

8. Για να προσδιοριστεί η ημερομηνία παράδοσης των αγαθών ή των υπηρεσιών που αποτελούν αντικείμενο της σύμβασης, ο αναθέτων φορέας λαμβάνει υπόψη παράγοντες όπως ο σύνθετος χαρακτήρας της σύμβασης, η προβλεπόμενη έκταση των υπεργολαβιών και μια ρεαλιστική εκτίμηση του χρόνου που απαιτείται για την παραγωγή, τη διάθεση των αποθεμάτων και τη μεταφορά των αγαθών από το σημείο εφοδιασμού ή για την παροχή των υπηρεσιών.

9. Στα κριτήρια αξιολόγησης που καθορίζονται στην προκήρυξη προβλεπόμενης σύμβασης ή στα τεύχη δημοπράτησης μπορούν να περιλαμβάνονται, μεταξύ άλλων, η τιμή και άλλοι συντελεστές κόστους, η ποιότητα, τα τεχνικά πλεονεκτήματα, τα περιβαλλοντικά χαρακτηριστικά και οι όροι παράδοσης.

10. Ο αναθέτων φορέας μεριμνά ώστε:

α) να καθιστά άμεσα διαθέσιμα τα τεύχη δημοπράτησης, έτσι ώστε να διασφαλίζεται ότι οι ενδιαφερόμενοι πάροχοι έχουν επαρκή χρόνο για να υποβάλουν κατάλληλες προσφορές·

β) να διαβιβάζει αμελλητί, κατόπιν αιτήματος, τα τεύχη δημοπράτησης σε κάθε ενδιαφερόμενο πάροχο· και

γ) να απαντά πάραυτα σε κάθε εύλογο αίτημα παροχής σχετικών πληροφοριών από ενδιαφερόμενο ή συμμετέχοντα πάροχο, υπό την προϋπόθεση ότι οι πληροφορίες αυτές δεν προσφέρουν στον εν λόγω πάροχο πλεονέκτημα έναντι των άλλων παρόχων.

Τροποποιήσεις

11. Εάν, πριν από την ανάθεση σύμβασης, ο αναθέτων φορέας μεταβάλλει τα κριτήρια ή τις απαιτήσεις που προσδιορίζονται στην προκήρυξη προβλεπόμενης σύμβασης ή στα τεύχη δημοπράτησης που παρασχέθηκαν στους συμμετέχοντες παρόχους, ή τροποποιεί ή επανεκδίδει μια προκήρυξη ή ένα τεύχος δημοπράτησης, κοινοποιεί γραπτώς όλες αυτές τις τροποποιήσεις ή την τροποποιημένη ή επανεκδοθείσα προκήρυξη ή το αντίστοιχο τεύχος δημοπράτησης:

α) σε όλους τους παρόχους που συμμετέχουν κατά τη χρονική στιγμή της μεταβολής, τροποποίησης ή επανέκδοσης, όταν οι εν λόγω πάροχοι είναι γνωστοί στον φορέα και, σε κάθε άλλη περίπτωση, κατά τον ίδιο τρόπο με τον οποίο διατέθηκαν οι αρχικές πληροφορίες· και

β) εγκαίρως, ώστε οι εν λόγω πάροχοι να μπορούν να τροποποιήσουν τις προσφορές τους και, ανάλογα με την περίπτωση, να υποβάλουν εκ νέου τροποποιημένες προσφορές.

ΑΡΘΡΟ 19.10

Χρονικές περίοδοι

Γενικά

1. Ο αναθέτων φορέας παρέχει, σύμφωνα με τις δικές του εύλογες ανάγκες, επαρκή χρόνο στους παρόχους για να καταρτίσουν και να υποβάλουν αιτήσεις συμμετοχής και κατάλληλες προσφορές, λαμβάνοντας υπόψη παράγοντες όπως:

α) τη φύση και τον σύνθετο χαρακτήρα της σύμβασης·

β) την προβλεπόμενη έκταση των υπεργολαβιών· και

γ) τον χρόνο που απαιτείται για τη διαβίβαση των προσφορών με μη ηλεκτρονικά μέσα από σημεία της αλλοδαπής καθώς και της ημεδαπής, σε περίπτωση που δεν χρησιμοποιούνται ηλεκτρονικά μέσα.

Οι εν λόγω χρονικές περίοδοι, συμπεριλαμβανομένης τυχόν παράτασής τους, είναι ίδιες για όλους τους ενδιαφερόμενους ή συμμετέχοντες παρόχους.

Προθεσμίες

2. Ο αναθέτων φορέας που προκηρύσσει διαγωνισμό με κλειστή διαδικασία ορίζει ότι η τελική προθεσμία για την υποβολή των αιτήσεων συμμετοχής δεν είναι, καταρχήν, μικρότερη από 25 ημέρες από την ημερομηνία δημοσίευσης της προκήρυξης προβλεπόμενης σύμβασης. Εάν, για λόγους έκτακτης ανάγκης οι οποίοι τεκμηριώνονται δεόντως από τον αναθέτοντα φορέα, η χρονική αυτή περίοδος καθίσταται πρακτικώς ανεφάρμοστη, μπορεί να μειωθεί σε όχι λιγότερες από 10 ημέρες.

3. Με εξαίρεση τα προβλεπόμενα στις παραγράφους 4, 5, 7 και 8, ο αναθέτων φορέας ορίζει ότι η καταληκτική ημερομηνία για την υποβολή των προσφορών δεν είναι μικρότερη από 40 ημέρες από την ημερομηνία κατά την οποία:

α) σε περίπτωση διαγωνισμού με ανοικτή διαδικασία, δημοσιεύεται η προκήρυξη προβλεπόμενης σύμβασης· ή

β) σε περίπτωση διαγωνισμού με κλειστή διαδικασία, ο φορέας κοινοποιεί στους παρόχους ότι θα κληθούν να υποβάλουν προσφορές, ανεξάρτητα από το αν χρησιμοποιεί κατάλογο πολλαπλής χρήσης.

4. Ο αναθέτων φορέας μπορεί να μειώσει τη χρονική περίοδο για την υποβολή των προσφορών που καθορίζεται σύμφωνα με την παράγραφο 3 σε όχι λιγότερες από 10 ημέρες, εάν:

α) ο αναθέτων φορέας έχει δημοσιεύσει προκήρυξη προγραμματιζόμενης σύμβασης, σύμφωνα με το άρθρο 19.6 παράγραφος 5, τουλάχιστον 40 ημέρες και όχι περισσότερο από 12 μήνες πριν από τη δημοσίευση της προκήρυξης προβλεπόμενης σύμβασης, και η προκήρυξη προγραμματιζόμενης σύμβασης περιλαμβάνει:

i) περιγραφή της σύμβασης·

ii) τις κατά προσέγγιση καταληκτικές ημερομηνίες για την υποβολή των προσφορών ή των αιτήσεων συμμετοχής·

iii) δήλωση ότι οι ενδιαφερόμενοι πάροχοι πρέπει να εκδηλώσουν στον αναθέτοντα φορέα το ενδιαφέρον τους για τη σύμβαση·

iv) τη διεύθυνση από την οποία μπορούν να ζητηθούν τα έγγραφα που αφορούν τη σύμβαση· και

v) όσες από τις πληροφορίες που απαιτούνται για την προκήρυξη προβλεπόμενης σύμβασης βάσει του άρθρου 19.6 παράγραφος 3 είναι διαθέσιμες·

β) στην περίπτωση επαναλαμβανόμενων συμβάσεων, ο αναθέτων φορέας επισημαίνει στην αρχική προκήρυξη προβλεπόμενης σύμβασης ότι σε επόμενες προκηρύξεις θα προσδιορίζονται οι χρονικές περίοδοι για την υποβολή προσφορών βάσει της παρούσας παραγράφου· ή

γ) για λόγους έκτακτης ανάγκης οι οποίοι τεκμηριώνονται δεόντως από τον αναθέτοντα φορέα, η χρονική περίοδος για την υποβολή προσφορών που ορίζεται σύμφωνα με την παράγραφο 3 καθίσταται πρακτικώς ανεφάρμοστη.

5. Ο αναθέτων φορέας μπορεί να μειώσει τη χρονική περίοδο για την υποβολή προσφορών που καθορίζεται σύμφωνα με την παράγραφο 3 κατά πέντε ημέρες σε καθεμία από τις ακόλουθες περιστάσεις:

α) η προκήρυξη προβλεπόμενης σύμβασης δημοσιεύεται με ηλεκτρονικά μέσα·

β) όλα τα τεύχη δημοπράτησης καθίστανται διαθέσιμα με ηλεκτρονικά μέσα από την ημερομηνία δημοσίευσης της προκήρυξης προβλεπόμενης σύμβασης· και

γ) ο φορέας δέχεται την υποβολή προσφορών με ηλεκτρονικά μέσα.

6. Η χρήση της παραγράφου 5, σε συνδυασμό με την παράγραφο 4, δεν έχει σε καμία περίπτωση ως αποτέλεσμα τη μείωση της χρονικής περιόδου για την υποβολή προσφορών που καθορίζεται σύμφωνα με την παράγραφο 3 σε λιγότερες από 10 ημέρες από την ημερομηνία δημοσίευσης της προκήρυξης προβλεπόμενης σύμβασης.

7. Κατά παρέκκλιση από κάθε άλλη διάταξη του παρόντος άρθρου, σε περίπτωση που ένας αναθέτων φορέας προβεί στην αγορά εμπορικών αγαθών ή υπηρεσιών, ή οποιουδήποτε συνδυασμού αυτών, μπορεί να μειώσει τη χρονική περίοδο για την υποβολή προσφορών που καθορίζεται σύμφωνα με την παράγραφο 3 σε όχι λιγότερο από 13 ημέρες, υπό την προϋπόθεση ότι συγχρόνως δημοσιεύει με ηλεκτρονικά μέσα τόσο την προκήρυξη προβλεπόμενης σύμβασης όσο και τα τεύχη δημοπράτησης. Επιπλέον, εάν ο φορέας δέχεται την υποβολή προσφορών για εμπορικά αγαθά ή υπηρεσίες με ηλεκτρονικά μέσα, μπορεί να μειώσει τη χρονική περίοδο που καθορίζεται σύμφωνα με την παράγραφο 3 σε όχι λιγότερο από 10 ημέρες.

8. Εάν ένας αναθέτων φορέας ο οποίος καλύπτεται από τα παραρτήματα 19-2 ή 19-3 έχει επιλέξει όλους τους προκριθέντες παρόχους ή περιορισμένο αριθμό αυτών, η χρονική περίοδος για την υποβολή προσφορών μπορεί να καθοριστεί με αμοιβαία συμφωνία μεταξύ του αναθέτοντος φορέα και των επιλεγμένων παρόχων. Εάν δεν υπάρξει συμφωνία, η περίοδος αυτή δεν μπορεί να είναι μικρότερη από 10 ημέρες.

ΑΡΘΡΟ 19.11

Διαπραγμάτευση

1. Τα μέρη μπορούν να προβλέπουν τη διεξαγωγή διαπραγματεύσεων από τους οικείους αναθέτοντες φορείς:

α) εάν ο φορέας έχει δηλώσει την πρόθεσή του να διεξαγάγει διαπραγματεύσεις στην προκήρυξη προβλεπόμενης σύμβασης η οποία απαιτείται βάσει του άρθρου 19.6 παράγραφος 3· ή

β) εάν από την αξιολόγηση προκύψει ότι καμία προσφορά δεν είναι εμφανώς η πλέον συμφέρουσα με βάση τα συγκεκριμένα κριτήρια αξιολόγησης που καθορίζονται στην προκήρυξη προβλεπόμενης σύμβασης ή στα τεύχη δημοπράτησης.

2. Ο αναθέτων φορέας:

α) διασφαλίζει ότι κάθε αποκλεισμός παρόχων που συμμετείχαν σε διαπραγματεύσεις διενεργείται σύμφωνα με τα κριτήρια αξιολόγησης που καθορίζονται στην προκήρυξη προβλεπόμενης σύμβασης ή στα τεύχη δημοπράτησης· και

β) εφόσον ολοκληρωθούν οι διαπραγματεύσεις, ορίζει για τους υπόλοιπους συμμετέχοντες παρόχους κοινή προθεσμία για την υποβολή τυχόν νέων ή αναθεωρημένων προσφορών.

ΑΡΘΡΟ 19.12

Διαγωνισμός με απευθείας ανάθεση

1. Υπό την προϋπόθεση ότι δεν θα κάνει χρήση της παρούσας διάταξης με σκοπό την αποφυγή του ανταγωνισμού μεταξύ παρόχων ή κατά τρόπο που εισάγει διακρίσεις σε βάρος παρόχων του άλλου μέρους ή προστατεύει εγχώριους παρόχους, ο αναθέτων φορέας μπορεί να χρησιμοποιήσει διαδικασία διαγωνισμού με απευθείας ανάθεση και να επιλέξει να μην εφαρμόσει τα άρθρα 19.6 έως 19.8, το άρθρο 19.9 παράγραφοι 7 έως 11, και τα άρθρα 19.10, 19.11, 19.13 και 19.14 μόνο σε κάποια από τις ακόλουθες περιπτώσεις:

α) εάν:

i) δεν υποβλήθηκε καμία προσφορά ούτε αίτηση συμμετοχής από παρόχους·

ii) δεν υποβλήθηκαν προσφορές που να πληρούν τις βασικές απαιτήσεις των τευχών δημοπράτησης·

iii) κανένας πάροχος δεν πληρούσε τους όρους συμμετοχής· ή

iv) οι υποβληθείσες προσφορές υπήρξαν προϊόντα συμπαιγνίας,

υπό τον όρο ότι δεν έχουν τροποποιηθεί ουσιαστικά οι απαιτήσεις των τευχών δημοπράτησης·

β) εάν τα αγαθά ή οι υπηρεσίες μπορούν να παρασχεθούν μόνον από συγκεκριμένο πάροχο, και δεν υφίσταται εύλογη εναλλακτική λύση ούτε υποκατάστατα αγαθά ή υπηρεσίες για κάποιον από τους ακόλουθους λόγους:

i) η απαίτηση αφορά έργο τέχνης·

ii) την προστασία διπλωμάτων ευρεσιτεχνίας, δικαιωμάτων δημιουργού ή άλλων αποκλειστικών δικαιωμάτων· ή

iii) ελλείψει ανταγωνισμού για τεχνικούς λόγους·

γ) για συμπληρωματικές παραδόσεις αγαθών ή υπηρεσιών από τον αρχικό πάροχο οι οποίες δεν περιλαμβάνονταν στην αρχική σύμβαση, εάν η αλλαγή παρόχου για τα εν λόγω συμπληρωματικά αγαθά ή υπηρεσίες:

i) δεν μπορεί να πραγματοποιηθεί για οικονομικούς ή τεχνικούς λόγους, όπως απαιτήσεις αμοιβαίας αντικατάστασης ή διαλειτουργικότητας με υφιστάμενο εξοπλισμό, λογισμικό, υπηρεσίες ή εγκαταστάσεις η προμήθεια των οποίων έγινε στο πλαίσιο της αρχικής σύμβασης· και

ii) θα επέφερε σημαντικές δυσχέρειες ή σημαντική αύξηση του κόστους για τον αναθέτοντα φορέα·

δ) μόνο σε περίπτωση που είναι απολύτως αναγκαίο εάν, για λόγους εξαιρετικά έκτακτης ανάγκης που προκύπτει λόγω απρόβλεπτων για τον αναθέτοντα φορέα γεγονότων, ένας διαγωνισμός με ανοικτή ή κλειστή διαδικασία δεν θα επέτρεπε την εμπρόθεσμη παραλαβή των αγαθών ή των υπηρεσιών·

ε) για αγαθά που αγοράζονται σε αγορά βασικών εμπορευμάτων·

στ) εάν ο αναθέτων φορέας προμηθεύεται πρωτότυπο ή πρώτο προϊόν ή υπηρεσία που έχουν αναπτυχθεί μετά από αίτημά του κατά τη διάρκεια και για τον σκοπό συγκεκριμένης σύμβασης για έρευνα, πείραμα, μελέτη ή πρωτότυπη ανάπτυξη. Η πρωτότυπη ανάπτυξη πρώτου προϊόντος ή υπηρεσίας μπορεί να περιλαμβάνει περιορισμένη παραγωγή ή παροχή ώστε να ενσωματωθούν τα αποτελέσματα των επιτόπιων δοκιμών και να καταδειχθεί ότι το προϊόν ή η υπηρεσία είναι κατάλληλα για μαζική παραγωγή ή παροχή σε αποδεκτά πρότυπα ποιότητας, αλλά δεν περιλαμβάνει μαζική παραγωγή ή παροχή με στόχο την διασφάλιση της εμπορικής βιωσιμότητας ή την απόσβεση του κόστους έρευνας και ανάπτυξης·

ζ) για αγορές που πραγματοποιούνται υπό εξαιρετικά ευνοϊκές προϋποθέσεις, οι οποίες προκύπτουν μόνο σε πολύ βραχυπρόθεσμη κλίμακα στην περίπτωση ασυνήθιστης διάθεσης προϊόντων ή υπηρεσιών, π.χ. από εκκαθάριση, διαχείριση περιουσίας ή πτώχευση, και όχι για συνήθεις αγορές από τακτικούς παρόχους· ή

η) όταν η σύμβαση ανατίθεται στον επιτυχόντα διαγωνισμού μελετών, υπό την προϋπόθεση ότι:

i) ο διαγωνισμός έχει διοργανωθεί κατά τρόπο που συνάδει με τις αρχές του παρόντος κεφαλαίου, ιδίως όσον αφορά τη δημοσίευση προκήρυξης προβλεπόμενης σύμβασης· και

ii) οι συμμετέχοντες αξιολογούνται από ανεξάρτητη κριτική επιτροπή με σκοπό την ανάθεση σύμβασης μελετών στον επιτυχόντα.

2. Ο αναθέτων φορέας καταρτίζει γραπτή έκθεση για κάθε σύμβαση που ανατίθεται δυνάμει της παραγράφου 1. Η έκθεση περιλαμβάνει την ονομασία του αναθέτοντος φορέα, την αξία και το είδος των εμπορευμάτων ή των υπηρεσιών που αποτελούν αντικείμενο της σύμβασης, καθώς και δήλωση στην οποία αναφέρονται οι συνθήκες και οι όροι που περιγράφονται στην παράγραφο 1 και δικαιολογούν τη χρήση διαγωνισμού με απευθείας ανάθεση.

ΑΡΘΡΟ 19.13

Ηλεκτρονικοί πλειστηριασμοί

Εάν ο αναθέτων φορέας σκοπεύει να προσφύγει σε ηλεκτρονικό πλειστηριασμό με σκοπό τη σύναψη καλυπτόμενης σύμβασης, πριν από την έναρξη του ηλεκτρονικού πλειστηριασμού γνωστοποιεί σε όλους τους συμμετέχοντες:

α) τη μέθοδο αυτόματης αξιολόγησης, συμπεριλαμβανομένου του μαθηματικού τύπου, η οποία βασίζεται στα κριτήρια αξιολόγησης που ορίζονται στα τεύχη δημοπράτησης και η οποία θα χρησιμοποιηθεί στην αυτόματη κατάταξη ή ανακατάταξη κατά τον πλειστηριασμό·

β) τα αποτελέσματα κάθε αρχικής αξιολόγησης των στοιχείων της προσφοράς τους, εάν η σύμβαση πρόκειται να ανατεθεί με γνώμονα την πλέον συμφέρουσα προσφορά· και

γ) κάθε άλλη σχετική πληροφορία όσον αφορά τη διεξαγωγή του πλειστηριασμού.

ΑΡΘΡΟ 19.14

Εξέταση προσφορών και ανάθεση συμβάσεων

Εξέταση προσφορών

1. Ο αναθέτων φορέας λαμβάνει, αποσφραγίζει και εξετάζει όλες τις προσφορές σύμφωνα με διαδικασίες που εγγυώνται μια δίκαιη και αμερόληπτη διαδικασία σύναψης σύμβασης, καθώς και το απόρρητο των προσφορών.

2. Ο αναθέτων φορέας δεν επιβάλλει κυρώσεις σε πάροχο η προσφορά του οποίου ελήφθη μετά την παρέλευση της προκαθορισμένης χρονικής περιόδου για την παραλαβή προσφορών, εάν η καθυστέρηση οφείλεται αποκλειστικά σε λανθασμένη διαχείριση από την πλευρά του αναθέτοντος φορέα.

3. Εάν ο αναθέτων φορέας παρέχει σε κάποιον πάροχο τη δυνατότητα να διορθώσει ακούσια τυπικά σφάλματα εντός του διαστήματος από την αποσφράγιση των προσφορών έως την ανάθεση της σύμβασης, ο αναθέτων φορέας παρέχει την ίδια δυνατότητα σε όλους τους συμμετέχοντες παρόχους.

Ανάθεση συμβάσεων

4. Για να εξεταστεί ενόψει ενδεχόμενης ανάθεσης, η προσφορά πρέπει να υποβάλλεται εγγράφως και, κατά τον χρόνο της αποσφράγισης, να συνάδει με τις ουσιώδεις απαιτήσεις που περιλαμβάνονται στις προκηρύξεις και στα τεύχη δημοπράτησης· επίσης, πρέπει να υποβάλλεται από πάροχο ο οποίος πληροί τους όρους συμμετοχής.

5. Εκτός εάν αποφασίσει ότι η ανάθεση της σύμβασης αντιβαίνει στο δημόσιο συμφέρον, ο αναθέτων φορέας αναθέτει τη σύμβαση στον πάροχο για τον οποίο έχει διαπιστωθεί ότι είναι σε θέση να εκπληρώσει τους όρους της σύμβασης και ο οποίος, αποκλειστικά βάσει των κριτηρίων αξιολόγησης που καθορίζονται στις προκηρύξεις και στα τεύχη δημοπράτησης:

α) έχει υποβάλει την πλέον συμφέρουσα προσφορά· ή

β) στις περιπτώσεις όπου το μόνο κριτήριο είναι η τιμή, έχει προσφέρει τη χαμηλότερη τιμή.

6. Εάν ο αναθέτων φορέας λάβει προσφορά σε τιμή ασυνήθιστα χαμηλότερη από τις τιμές των άλλων προσφορών που έχουν υποβληθεί, μπορεί να εξακριβώσει μέσω του παρόχου αν αυτός πληροί τους όρους συμμετοχής και είναι σε θέση να εκπληρώσει τους όρους της σύμβασης.

7. Ο αναθέτων φορέας δεν κάνει χρήση δικαιωμάτων προαίρεσης, δεν ακυρώνει διαδικασία σύναψης σύμβασης ούτε τροποποιεί ανατεθείσες συμβάσεις κατά τρόπο που καταστρατηγεί τις υποχρεώσεις οι οποίες απορρέουν από το παρόν κεφάλαιο.

ΑΡΘΡΟ 19.15

Διαφάνεια των πληροφοριών που αφορούν συμβάσεις

Πληροφορίες που παρέχονται στους παρόχους

1. Ο αναθέτων φορέας ενημερώνει αμέσως τους συμμετέχοντες παρόχους για τις αποφάσεις του όσον αφορά την ανάθεση της σύμβασης και, εάν του ζητηθεί από κάποιον πάροχο, το πράττει εγγράφως. Με την επιφύλαξη του άρθρου 19.6 παράγραφοι 2 και 3, ο αναθέτων φορέας γνωστοποιεί, κατόπιν αιτήματος, στους μη επιλεγέντες παρόχους τους λόγους για τους οποίους δεν επέλεξε την προσφορά τους, καθώς και τα σχετικά πλεονεκτήματα της επιλεγείσας προσφοράς.

Δημοσίευση των πληροφοριών σχετικά με την ανάθεση

2. Το αργότερο εντός 72 ημερών από την ανάθεση κάθε σύμβασης που καλύπτεται από το παρόν κεφάλαιο, ο αναθέτων φορέας δημοσιεύει ανακοίνωση στο κατάλληλο έντυπο ή ηλεκτρονικό μέσο που παρατίθεται στο παράρτημα 19-8. Εάν ο φορέας δημοσιεύει την ανακοίνωση αποκλειστικά σε ηλεκτρονικό μέσο, οι πληροφορίες παραμένουν άμεσα διαθέσιμες για εύλογο χρονικό διάστημα. Η ανακοίνωση περιλαμβάνει τουλάχιστον τις ακόλουθες πληροφορίες:

α) περιγραφή των αγαθών ή των υπηρεσιών που αποτελούν αντικείμενο της σύμβασης·

β) την ονομασία και τη διεύθυνση του αναθέτοντος φορέα·

γ) το όνομα και τη διεύθυνση του επιλεγέντος παρόχου·

δ) την αξία της επιλεγείσας προσφοράς ή την υψηλότερη και τη χαμηλότερη προσφορά που λήφθηκαν υπόψη για την ανάθεση της σύμβασης·

ε) την ημερομηνία της ανάθεσης· και

στ) τον τύπο της μεθόδου σύναψης σύμβασης που χρησιμοποιήθηκε και, στις περιπτώσεις στις οποίες διενεργήθηκε διαγωνισμός με απευθείας ανάθεση σύμφωνα με το άρθρο 19.12, περιγραφή των περιστάσεων που δικαιολογούν τη χρήση αυτού του τύπου διαγωνισμού.

Τήρηση τευχών δημοπράτησης, εκθέσεων και ηλεκτρονικής ιχνηλασιμότητας

3. Κάθε αναθέτων φορέας διατηρεί, για περίοδο τουλάχιστον τριών ετών από την ημερομηνία ανάθεσης μιας σύμβασης:

α) τα τεύχη δημοπράτησης και τις εκθέσεις των διαδικασιών του διαγωνισμού και των αναθέσεων συμβάσεων που αφορούν καλυπτόμενες συμβάσεις, συμπεριλαμβανομένων των εκθέσεων που απαιτούνται βάσει του άρθρου 19.12· και

β) δεδομένα που διασφαλίζουν την ενδεδειγμένη ιχνηλασιμότητα όσον αφορά τη σύναψη καλυπτόμενης σύμβασης με ηλεκτρονικά μέσα.

Συλλογή και αναφορά στατιστικών στοιχείων

4. Κάθε μέρος συλλέγει και υποβάλλει στην επιτροπή δημόσιων συμβάσεων στατιστικά στοιχεία για τις συμβάσεις του οι οποίες καλύπτονται από το παρόν κεφάλαιο. Κάθε αναφορά καλύπτει ένα έτος, υποβάλλεται εντός δύο ετών από το τέλος της περιόδου αναφοράς και περιέχει:

α) για τους αναθέτοντες φορείς του παραρτήματος 19-1:

i) τον αριθμό και τη συνολική αξία, για το σύνολο των εν λόγω φορέων, όλων των συμβάσεων που καλύπτονται από το παρόν κεφάλαιο·

ii) τον αριθμό και τη συνολική αξία όλων των συμβάσεων που καλύπτονται από το παρόν κεφάλαιο και έχουν ανατεθεί από καθέναν από τους εν λόγω φορείς, ανά κατηγορία αγαθών και υπηρεσιών σύμφωνα με διεθνώς αναγνωρισμένο ομοιόμορφο σύστημα ταξινόμησης· και

iii) τον αριθμό και τη συνολική αξία όλων των συμβάσεων που καλύπτονται από το παρόν κεφάλαιο και έχουν ανατεθεί από καθέναν από τους εν λόγω φορείς στο πλαίσιο διαγωνισμού με απευθείας ανάθεση·

β) για τους αναθέτοντες φορείς των παραρτημάτων 19-2 και 19-3, τον αριθμό και τη συνολική αξία των συμβάσεων που καλύπτονται από το παρόν κεφάλαιο και έχουν ανατεθεί από όλους τους εν λόγω φορείς, ανά παράρτημα· και

γ) εκτιμήσεις για τα δεδομένα που απαιτούνται βάσει των στοιχείων α) και β), με επεξήγηση της μεθοδολογίας που χρησιμοποιείται για την κατάρτιση των εκτιμήσεων, σε περίπτωση που δεν είναι εφικτή η παροχή των εν λόγω δεδομένων.

5. Όταν ένα μέρος δημοσιεύει τα στατιστικά του στοιχεία σε επίσημο δικτυακό τόπο, κατά τρόπο που συνάδει με τις απαιτήσεις της παραγράφου 4, τότε μπορεί, αντί να υποβάλει τα στοιχεία αυτά στην επιτροπή δημόσιων συμβάσεων, να παράσχει έναν σύνδεσμο προς αυτόν τον δικτυακό τόπο, μαζί με τυχόν αναγκαίες οδηγίες για την πρόσβαση και τη χρησιμοποίηση αυτών των στατιστικών στοιχείων.

6. Όταν ένα μέρος απαιτεί την ηλεκτρονική δημοσίευση των ανακοινώσεων που αφορούν ανατεθείσες συμβάσεις, σύμφωνα με την παράγραφο 2, και εάν οι εν λόγω ανακοινώσεις είναι διαθέσιμες στο κοινό μέσω ενιαίας βάσης δεδομένων σε μορφή που επιτρέπει την ανάλυση των καλυπτόμενων συμβάσεων, τότε το εν λόγω μέρος μπορεί, αντί να υποβάλει τα στοιχεία αυτά στην επιτροπή δημόσιων συμβάσεων, να παράσχει έναν σύνδεσμο προς αυτόν τον δικτυακό τόπο, μαζί με τυχόν αναγκαίες οδηγίες για την πρόσβαση και τη χρησιμοποίηση αυτών των δεδομένων.

ΑΡΘΡΟ 19.16

Κοινοποίηση πληροφοριών

Παροχή πληροφοριών στα μέρη

1. Κατόπιν αιτήματος του άλλου μέρους, κάθε μέρος παρέχει αμέσως τις αναγκαίες πληροφορίες ώστε να διαπιστωθεί αν η σύναψη της σύμβασης έγινε αδιάβλητα, αμερόληπτα και σύμφωνα με τις διατάξεις του παρόντος κεφαλαίου, συμπεριλαμβανομένων πληροφοριών σχετικά με τα χαρακτηριστικά και τα σχετικά πλεονεκτήματα της επιλεγείσας προσφοράς. Στις περιπτώσεις που η κοινοποίηση των πληροφοριών αυτών ενδέχεται να θίξει τον ανταγωνισμό σε μεταγενέστερους διαγωνισμούς, το μέρος που λαμβάνει τις πληροφορίες δεν τις κοινοποιεί σε άλλους παρόχους παρά μόνον κατόπιν διαβούλευσης με το μέρος που τις παρέσχε και αφού λάβει τη συγκατάθεσή του.

Μη κοινοποίηση πληροφοριών

2. Κατά παρέκκλιση από κάθε άλλη διάταξη του παρόντος κεφαλαίου, τα μέρη, συμπεριλαμβανομένων των αναθετόντων φορέων τους, δεν επιτρέπεται να κοινοποιούν σε κανέναν πάροχο πληροφορίες που θα μπορούσαν να βλάψουν τον θεμιτό ανταγωνισμό μεταξύ των παρόχων.

3. Καμία διάταξη του παρόντος κεφαλαίου δεν θεωρείται ότι επιβάλλει στα μέρη, συμπεριλαμβανομένων των αναθετόντων φορέων, των αρχών και των οργάνων προσφυγής τους, την υποχρέωση να κοινοποιούν εμπιστευτικές πληροφορίες εάν η κοινοποίηση αυτή:

α) θα παρεμπόδιζε την επιβολή του νόμου·

β) θα μπορούσε να βλάψει τον θεμιτό ανταγωνισμό μεταξύ των παρόχων·

γ) θα έβλαπτε τα έννομα εμπορικά συμφέροντα συγκεκριμένων προσώπων, συμπεριλαμβανομένης της προστασίας της διανοητικής ιδιοκτησίας· ή

δ) θα ήταν, με άλλον τρόπο, αντίθετη στο δημόσιο συμφέρον.

ΑΡΘΡΟ 19.17

Εγχώριες διαδικασίες προσφυγής

1. Κάθε μέρος προβλέπει μια έγκαιρη, αποτελεσματική και διαφανή διοικητική ή δικαστική διαδικασία προσφυγής που δεν εισάγει διακρίσεις, και η οποία επιτρέπει στους παρόχους να ασκήσουν προσφυγή:

α) για παραβίαση του παρόντος κεφαλαίου· ή

β) εάν ο πάροχος δεν έχει δικαίωμα άμεσης προσφυγής για παραβίαση του παρόντος κεφαλαίου βάσει του εγχώριου δικαίου ενός μέρους, για μη τήρηση των μέτρων που έχει θεσπίσει το μέρος για την εφαρμογή του παρόντος κεφαλαίου,

στο πλαίσιο καλυπτόμενης σύμβασης σε σχέση με την οποία έχει ή είχε συμφέρον ο πάροχος. Οι δικονομικοί κανόνες που διέπουν όλες τις προσφυγές δημοσιεύονται εγγράφως και δημοσιοποιούνται.

2. Σε περίπτωση καταγγελίας από πάροχο, στο πλαίσιο καλυπτόμενης σύμβασης σε σχέση με την οποία έχει ή είχε συμφέρον ο πάροχος, ότι έχει σημειωθεί παραβίαση ή παράλειψη σύμφωνα με την παράγραφο 1, το μέρος του αναθέτοντος φορέα που προβαίνει στη σύναψη της σύμβασης παροτρύνει τον φορέα και τον πάροχο να επιδιώξουν την επίλυση του ζητήματος μέσω διαβουλεύσεων. Ο φορέας προβαίνει σε αμερόληπτη και έγκαιρη εξέταση όλων των καταγγελιών κατά τρόπο ώστε να μη θίγεται η συμμετοχή του παρόχου σε τρέχουσες ή μελλοντικές διαδικασίες σύναψης σύμβασης, ούτε το δικαίωμά του να ζητήσει τη λήψη διορθωτικών μέτρων στο πλαίσιο της διοικητικής ή της δικαστικής διαδικασίας προσφυγής.

3. Σε κάθε πάροχο παρέχεται επαρκής χρονική περίοδος για την κατάρτιση και την υποβολή προσφυγής, η οποία σε καμία περίπτωση δεν πρέπει να είναι μικρότερη από 10 ημέρες από την ημερομηνία κατά την οποία του γνωστοποιήθηκε, ή έπρεπε εύλογα να του έχει γνωστοποιηθεί, η βάση της προσφυγής.

4. Κάθε μέρος συστήνει ή ορίζει τουλάχιστον μία αμερόληπτη διοικητική ή δικαστική αρχή, ανεξάρτητη από τους αναθέτοντες φορείς του, η οποία είναι επιφορτισμένη με την παραλαβή και εξέταση της προσφυγής που υποβάλλει ένας πάροχος στο πλαίσιο καλυπτόμενης σύμβασης.

5. Εάν η αρχική εξέταση μιας προσφυγής γίνεται από όργανο άλλο από την αρχή που αναφέρεται στην παράγραφο 4, το οικείο μέρος μεριμνά ώστε ο πάροχος να μπορεί να ασκήσει έφεση κατά της αρχικής απόφασης ενώπιον αμερόληπτης διοικητικής ή δικαστικής αρχής, ανεξάρτητης από τον αναθέτοντα φορέα η σύμβαση του οποίου συνιστά το αντικείμενο της προσφυγής.

6. Κάθε μέρος διασφαλίζει ότι οι αποφάσεις ενός οργάνου προσφυγής που δεν είναι δικαστήριο υπόκεινται σε δικαστικό έλεγχο ή ότι το εν λόγω όργανο εφαρμόζει διαδικασίες οι οποίες προβλέπουν ότι:

α) ο αναθέτων φορέας απαντά εγγράφως στην προσφυγή και κοινοποιεί όλα τα σχετικά έγγραφα στο όργανο προσφυγής·

β) οι συμμετέχοντες στη διαδικασία («συμμετέχοντες») έχουν το δικαίωμα ακρόασης προτού το όργανο προσφυγής αποφανθεί σχετικά με την προσφυγή·

γ) οι συμμετέχοντες έχουν το δικαίωμα να εκπροσωπούνται και να συνοδεύονται·

δ) οι συμμετέχοντες έχουν πρόσβαση σε όλες τις διαδικασίες·

ε) οι συμμετέχοντες έχουν το δικαίωμα να ζητήσουν τη διεξαγωγή δημόσιας διαδικασίας και την παρουσία μαρτύρων· και

στ) οι αποφάσεις ή συστάσεις του οργάνου προσφυγής παρέχονται εγκαίρως και εγγράφως, και αιτιολογούνται.

7. Κάθε μέρος θεσπίζει ή τηρεί διαδικασίες οι οποίες προβλέπουν:

α) άμεσα προσωρινά μέτρα με τα οποία εξασφαλίζεται η δυνατότητα του παρόχου να συμμετάσχει στη διαδικασία σύναψης σύμβασης. Τα μέτρα αυτά ενδέχεται να οδηγήσουν σε αναστολή της διαδικασίας σύναψης σύμβασης. Οι διαδικασίες μπορεί να προβλέπουν ότι, όταν πρέπει να αποφασιστεί η σκοπιμότητα εφαρμογής αυτών των μέτρων, θα μπορούν να λαμβάνονται υπόψη επιτακτικές αρνητικές συνέπειες για τα οικεία συμφέροντα, συμπεριλαμβανομένου του δημόσιου συμφέροντος. Η μη λήψη μέτρων πρέπει να αιτιολογείται εγγράφως· και

β) τη λήψη διορθωτικών μέτρων ή τη χορήγηση αποζημίωσης για τις απώλειες ή τις ζημίες που έχουν προκληθεί, η οποία είναι δυνατό να περιορίζεται είτε στο κόστος κατάρτισης της προσφοράς είτε στο κόστος της προσφυγής, ή και στα δύο, εάν το όργανο προσφυγής αποφανθεί ότι υπήρξε παραβίαση ή παράλειψη όπως ορίζεται στην παράγραφο 1.

8. Το αργότερο δέκα έτη μετά την έναρξη ισχύος της παρούσας συμφωνίας, τα μέρη θα ξεκινήσουν διαπραγματεύσεις για την περαιτέρω βελτίωση της ποιότητας των μέσων έννομης προστασίας, συμπεριλαμβανομένης πιθανής δέσμευσης για τη θέσπιση ή τη διατήρηση προσυμβατικών μέσων έννομης προστασίας.

ΑΡΘΡΟ 19.18

Τροποποιήσεις και διορθώσεις της κάλυψης

1. Κάθε μέρος μπορεί να τροποποιήσει ή να διορθώσει τα παραρτήματα του παρόντος κεφαλαίου που το αφορούν.

Τροποποιήσεις

2. Όταν ένα μέρος τροποποιεί ένα παράρτημα του παρόντος κεφαλαίου:

α) ενημερώνει εγγράφως το άλλο μέρος· και

β) περιλαμβάνει στην κοινοποίηση πρόταση προς το άλλο μέρος σχετικά με κατάλληλες αντισταθμιστικές προσαρμογές για τη διατήρηση πεδίου κάλυψης συγκρίσιμου με εκείνο που υπήρχε πριν από την τροποποίηση.

3. Κατά παρέκκλιση από την παράγραφο 2 στοιχείο β), το ενδιαφερόμενο μέρος δεν υποχρεούται να προβλέψει αντισταθμιστικές προσαρμογές εάν:

α) η εν λόγω τροποποίηση είναι ήσσονος σημασίας ως προς τις επιπτώσεις της· ή

β) η τροποποίηση καλύπτει φορέα επί του οποίου το μέρος ουσιαστικά δεν ασκεί πλέον έλεγχο ή επιρροή.

4. Εάν το άλλο μέρος αμφισβητεί ότι:

α) η προσαρμογή που προτείνεται βάσει της παραγράφου 2 στοιχείο β) είναι ικανή να διατηρήσει σε συγκρίσιμο επίπεδο το αμοιβαία αποδεκτό πεδίο κάλυψης·

β) η τροποποίηση είναι ήσσονος σημασίας ως προς τις επιπτώσεις της· ή

γ) η τροποποίηση καλύπτει φορέα επί του οποίου το μέρος ουσιαστικά δεν ασκεί πλέον έλεγχο ή επιρροή βάσει της παραγράφου 3 στοιχείο β),

πρέπει να υποβάλει εγγράφως ένσταση εντός 45 ημερών από την παραλαβή της κοινοποίησης που αναφέρεται στην παράγραφο 2 στοιχείο α), διαφορετικά θεωρείται ότι αποδέχεται την προσαρμογή ή την τροποποίηση, μεταξύ άλλων για τους σκοπούς του κεφαλαίου είκοσι εννέα (Επίλυση διαφορών).

Διορθώσεις

5. Οι ακόλουθες αλλαγές στα παραρτήματα που αφορούν ένα μέρος λογίζονται ως διόρθωση, υπό την προϋπόθεση ότι δεν θίγουν το αμοιβαία αποδεκτό πεδίο κάλυψης που προβλέπεται στο παρόν κεφάλαιο:

α) αλλαγή της ονομασίας φορέα·

β) συγχώνευση δύο ή περισσότερων φορέων που παρατίθενται σε ένα παράρτημα· και

γ) διάσπαση ενός φορέα που παρατίθεται σε ένα παράρτημα σε δύο ή περισσότερους φορείς οι οποίοι προστίθενται στους φορείς που παρατίθενται στο ίδιο παράρτημα.

6. Στην περίπτωση προτεινόμενων διορθώσεων στα παραρτήματα που αφορούν ένα μέρος, το εν λόγω μέρος προβαίνει σε σχετική κοινοποίηση προς το άλλο μέρος ανά διετία μετά την έναρξη ισχύος της παρούσας συμφωνίας, σύμφωνα με τον κύκλο κοινοποιήσεων που προβλέπεται βάσει της συμφωνίας για τις δημόσιες συμβάσεις, η οποία περιέχεται στο παράρτημα 4 της συμφωνίας ΠΟΕ.

7. Κάθε μέρος μπορεί να κοινοποιήσει στο άλλο μέρος ένσταση κατά προτεινόμενης διόρθωσης εντός 45 ημερών από την ημερομηνία παραλαβής της κοινοποίησης. Εάν ένα εκ των μερών υποβάλει ένσταση, παραθέτει τους λόγους για τους οποίους εκτιμά ότι η προτεινόμενη διόρθωση δεν συνιστά αλλαγή κατά την έννοια της παραγράφου 5 του παρόντος άρθρου, και περιγράφει τις επιπτώσεις της προτεινόμενης διόρθωσης στο αμοιβαία αποδεκτό πεδίο κάλυψης που προβλέπεται στη συμφωνία. Εάν δεν υποβληθεί εγγράφως ένσταση εντός 45 ημερών από την ημερομηνία παραλαβής της κοινοποίησης, θεωρείται ότι το μέρος συμφωνεί με την προτεινόμενη διόρθωση.

ΑΡΘΡΟ 19.19

Επιτροπή δημόσιων συμβάσεων

1. Η επιτροπή δημόσιων συμβάσεων, η οποία συστήνεται βάσει του άρθρου 26.2 παράγραφος 1 στοιχείο ε), αποτελείται από εκπροσώπους κάθε μέρους και συνεδριάζει, όποτε κρίνεται αναγκαίο, με σκοπό να παρέχει στα μέρη τη δυνατότητα να πραγματοποιούν διαβουλεύσεις για οποιοδήποτε ζήτημα που σχετίζεται με την εφαρμογή του παρόντος κεφαλαίου ή την προαγωγή των στόχων του, καθώς και για να ασκεί άλλες αρμοδιότητες που της έχουν ενδεχομένως ανατεθεί από τα μέρη.

2. Η επιτροπή δημόσιων συμβάσεων συνεδριάζει, κατόπιν αιτήματος ενός μέρους, προκειμένου:

α) να εξετάσει ζητήματα σχετικά με δημόσιες συμβάσεις τα οποία παραπέμπονται σε αυτήν από ένα μέρος·

β) να ανταλλάξει πληροφορίες σχετικά με τις ευκαιρίες για δημόσιες συμβάσεις που προσφέρονται σε κάθε μέρος·

γ) να συζητήσει οποιοδήποτε άλλο ζήτημα που σχετίζεται με την εφαρμογή του παρόντος κεφαλαίου· και

δ) να εξετάσει τις δυνατότητες προώθησης συντονισμένων δραστηριοτήτων που έχουν στόχο να κάνουν πιο εύκολη για τους παρόχους την πρόσβαση στις ευκαιρίες για δημόσιες συμβάσεις που προσφέρονται στο έδαφος κάθε μέρους. Στις δραστηριότητες αυτές μπορούν να περιλαμβάνονται ενημερωτικές συναντήσεις που αποσκοπούν ιδίως στη βελτίωση της ηλεκτρονικής πρόσβασης σε δημόσια διαθέσιμες πληροφορίες σχετικά με το καθεστώς δημόσιων συμβάσεων κάθε μέρους, καθώς και πρωτοβουλίες με στόχο τη διευκόλυνση της πρόσβασης για τις μικρομεσαίες επιχειρήσεις.

3. Κάθε μέρος υποβάλλει ετησίως στην επιτροπή δημόσιων συμβάσεων στατιστικά στοιχεία σχετικά με τις δημόσιες συμβάσεις που καλύπτονται από το παρόν κεφάλαιο, όπως ορίζεται στο άρθρο 19.15.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΕΙΚΟΣΙ

ΔΙΑΝΟΗΤΙΚΗ ΙΔΙΟΚΤΗΣΙΑ

ΤΜΗΜΑ Α

Γενικές διατάξεις

ΑΡΘΡΟ 20.1

Στόχοι

Οι στόχοι του παρόντος κεφαλαίου είναι:

α) η διευκόλυνση της παραγωγής και της διάθεσης στο εμπόριο καινοτόμων και δημιουργικών προϊόντων και της παροχής υπηρεσιών μεταξύ των μερών· και

β) η επίτευξη επαρκούς και αποτελεσματικού επιπέδου προστασίας και επιβολής των δικαιωμάτων διανοητικής ιδιοκτησίας.

ΑΡΘΡΟ 20.2

Φύση και πεδίο εφαρμογής των υποχρεώσεων

1. Οι διατάξεις του παρόντος κεφαλαίου συμπληρώνουν τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις μεταξύ των μερών βάσει της συμφωνίας TRIPS.

2. Κάθε μέρος είναι ελεύθερο να καθορίσει τη μέθοδο που κρίνει κατάλληλη για την εφαρμογή των διατάξεων της παρούσας συμφωνίας στο πλαίσιο της εσωτερικής του έννομης τάξης και πρακτικής.

3. Η παρούσα συμφωνία δεν δημιουργεί καμία υποχρέωση όσον αφορά την κατανομή των πόρων μεταξύ της επιβολής των δικαιωμάτων διανοητικής ιδιοκτησίας και της εν γένει επιβολής του νόμου.

ΑΡΘΡΟ 20.3

Ζητήματα δημόσιας υγείας

1. Τα μέρη αναγνωρίζουν τη σημασία της *δήλωσης της Ντόχα σχετικά με τη συμφωνία TRIPS και τη δημόσια υγεία* («*Δήλωση της Ντόχα*»), η οποία εγκρίθηκε στις 14 Νοεμβρίου 2001 από την υπουργική διάσκεψη του ΠΟΕ. Κατά την ερμηνεία και εφαρμογή των δικαιωμάτων και υποχρεώσεων βάσει του παρόντος κεφαλαίου, τα μέρη εξασφαλίζουν τη συνέπεια με αυτή τη δήλωση.

2. Τα μέρη συμβάλλουν στην εφαρμογή και τήρηση της *απόφασης του Γενικού Συμβουλίου του ΠΟΕ της 30ής Αυγούστου 2003* σχετικά με την παράγραφο 6 της *Δήλωσης της Ντόχα*, καθώς και του *πρωτοκόλλου για την τροποποίηση της συμφωνίας TRIPS*, το οποίο υπογράφηκε στη Γενεύη στις 6 Δεκεμβρίου 2005.

ΑΡΘΡΟ 20.4

Εξάντληση δικαιωμάτων

Το παρόν κεφάλαιο δεν θίγει την ελευθερία των μερών να καθορίζουν αν και υπό ποιες προϋποθέσεις ισχύει η εξάντληση των δικαιωμάτων διανοητικής ιδιοκτησίας.

ΑΡΘΡΟ 20.5

Κοινοποίηση πληροφοριών

Το παρόν κεφάλαιο δεν υποχρεώνει τα μέρη να κοινοποιούν πληροφορίες η κοινοποίηση των οποίων θα ήταν διαφορετικά αντίθετη προς τη νομοθεσία τους ή πληροφορίες που εξαιρούνται από κοινοποίηση βάσει της νομοθεσίας τους σχετικά με την πρόσβαση στις πληροφορίες και το ιδιωτικό απόρρητο.

ΤΜΗΜΑ Β

Πρότυπα σχετικά με τα δικαιώματα διανοητικής ιδιοκτησίας

ΑΡΘΡΟ 20.6

Ορισμός

Για τους σκοπούς του παρόντος τμήματος ισχύει ο ακόλουθος ορισμός:

φάρμακο: προϊόν (συμπεριλαμβανομένων των χημικών φαρμάκων, των βιολογικών φαρμάκων, των εμβολίων και των ραδιοφαρμάκων) που κατασκευάζεται, πωλείται ή προορίζεται να χρησιμοποιηθεί για τους εξής σκοπούς:

α) ιατρική διάγνωση, θεραπεία, μετριασμό ή πρόληψη μιας ασθένειας, διαταραχής ή αφύσικης σωματικής κατάστασης, ή των συμπτωμάτων αυτής, ή

β) αποκατάσταση, βελτίωση ή τροποποίηση φυσιολογικών λειτουργιών.

Υποτμήμα Α

Δικαιώματα δημιουργού και συγγενικά δικαιώματα

ΑΡΘΡΟ 20.7

Χορήγηση προστασίας

1. Τα μέρη συμμορφώνονται με τις ακόλουθες διεθνείς συμφωνίες:

α) τα άρθρα 2 έως 20 της *σύμβασης της Βέρνης για την προστασία των λογοτεχνικών και καλλιτεχνικών έργων*, η οποία υπογράφηκε στο Παρίσι στις 24 Ιουλίου 1971·

β) τα άρθρα 1 έως 14 της *συνθήκης του Παγκόσμιου Οργανισμού Διανοητικής Ιδιοκτησίας για την πνευματική ιδιοκτησία*, η οποία υπογράφηκε στη Γενεύη στις 20 Δεκεμβρίου 1996·

γ) τα άρθρα 1 έως 23 της *συνθήκης του Παγκόσμιου Οργανισμού Διανοητικής Ιδιοκτησίας για τις εκτελέσεις και τα φωνογραφήματα*, η οποία υπογράφηκε στη Γενεύη στις 20 Δεκεμβρίου 1996· και

δ) τα άρθρα 1 έως 22 της *διεθνούς σύμβασης για την προστασία των ερμηνευτών ή εκτελεστών καλλιτεχνών, των παραγωγών φωνογραφημάτων και των οργανισμών ραδιοτηλεόρασης*, η οποία υπογράφηκε στη Ρώμη στις 26 Οκτωβρίου 1961.

2. Στο βαθμό που επιτρέπεται από τις συνθήκες που αναφέρονται στην παράγραφο 1, το παρόν κεφάλαιο δεν περιορίζει τη δυνατότητα κάθε μέρους να περιορίζει την προστασία της διανοητικής ιδιοκτησίας που παρέχει σε σχέση με τις εκτελέσεις στις εκτελέσεις που έχουν ενσωματωθεί σε φωνογραφήματα.

ΑΡΘΡΟ 20.8

Ραδιοτηλεοπτικές εκπομπές και παρουσίαση στο κοινό

1. Τα μέρη παρέχουν τους ερμηνευτές ή εκτελεστές καλλιτέχνες το αποκλειστικό δικαίωμα να επιτρέπουν ή να απαγορεύουν την ασύρματη ραδιοτηλεοπτική μετάδοση και την παρουσίαση στο κοινό των εκτελέσεών τους, εκτός από τις περιπτώσεις όπου η εκτέλεση αποτελεί ήδη μέρος ραδιοτηλεοπτικής εκπομπής ή γίνεται από εγγραφή.

2. Τα μέρη διασφαλίζουν, αφενός, ότι ο χρήστης καταβάλλει εύλογη και ενιαία αμοιβή σε περίπτωση που ένα φωνογράφημα, ή αναπαραγωγή του, που εκδίδεται για εμπορικούς σκοπούς, χρησιμοποιείται για ασύρματη ραδιοτηλεοπτική μετάδοση ή για οποιοδήποτε παρουσίαση στο κοινό και, αφετέρου, ότι η αμοιβή αυτή κατανέμεται μεταξύ των ερμηνευτών ή εκτελεστών καλλιτεχνών και των παραγωγών των φωνογραφημάτων. Τα μέρη, ελλείψει συμφωνίας μεταξύ των ερμηνευτών ή εκτελεστών καλλιτεχνών και των παραγωγών φωνογραφημάτων, μπορούν να καθορίζουν τους όρους για την κατανομή της αμοιβής αυτής μεταξύ τους.

ΑΡΘΡΟ 20.9

Προστασία τεχνολογικών μέτρων

1. Για τους σκοπούς του παρόντος άρθρου, ως **τεχνολογικό μέτρο** νοείται κάθε τεχνολογία, μηχανισμός ή συστατικό στοιχείο που, με τον συνήθη τρόπο λειτουργίας του, αποσκοπεί στο να εμποδίσει ή να περιορίσει πράξεις, σε σχέση με έργα, εκτελέσεις ή φωνογραφήματα, οι οποίες δεν επιτρέπονται από τους δημιουργούς, τους ερμηνευτές ή εκτελεστές καλλιτέχνες ή τους παραγωγούς φωνογραφημάτων, όπως προβλέπει η νομοθεσία ενός μέρους. Με την επιφύλαξη του πεδίου εφαρμογής των δικαιωμάτων δημιουργού ή συγγενικών δικαιωμάτων που περιέχονται στην νομοθεσία ενός μέρους, τα τεχνολογικά μέτρα κρίνονται αποτελεσματικά όταν η χρήση προστατευόμενων έργων, εκτελέσεων ή φωνογραφημάτων ελέγχεται από τους δημιουργούς, τους ερμηνευτές ή εκτελεστές καλλιτέχνες ή τους παραγωγούς φωνογραφημάτων μέσω της εφαρμογής σχετικής διαδικασίας ελέγχου ή προστασίας όσον αφορά την πρόσβαση, όπως η κρυπτογράφηση ή η κωδικοποίηση, ή μηχανισμού ελέγχου αντιγραφής, με την οποία επιτυγχάνεται ο στόχος της προστασίας.

2. Κάθε μέρος παρέχει κατάλληλη έννομη προστασία και αποτελεσματικά μέσα έννομης προστασίας κατά της καταστρατήγησης των αποτελεσματικών τεχνολογικών μέτρων που χρησιμοποιούνται από τους δημιουργούς, τους ερμηνευτές ή εκτελεστές καλλιτέχνες ή τους παραγωγούς φωνογραφημάτων στα έργα, τις εκτελέσεις και τα φωνογραφήματα, σε συνάρτηση με την άσκηση των δικαιωμάτων τους και τα οποία περιορίζουν πράξεις που δεν έχουν εγκριθεί από τους εν λόγω δημιουργούς, ερμηνευτές ή εκτελεστές καλλιτέχνες ή παραγωγούς φωνογραφημάτων ή δεν επιτρέπονται από τη νομοθεσία.

3. Για την παροχή της κατάλληλης έννομης προστασίας και των αποτελεσματικών μέσων έννομης προστασίας που αναφέρονται στην παράγραφο 2, κάθε μέρος παρέχει προστασία τουλάχιστον έναντι των εξής:

α) στον βαθμό που προβλέπεται από τη νομοθεσία του:

i) της μη επιτρεπόμενης καταστρατήγησης των αποτελεσματικών τεχνολογικών μέτρων που γίνεται από άτομο είτε εν γνώσει του είτε ενώ υπάρχουν βάσιμοι λόγοι που του επιτρέπουν να το γνωρίζει· και

ii) της προσφοράς στο κοινό, μέσω της εμπορίας, συσκευής ή προϊόντος, συμπεριλαμβανομένων προγραμμάτων υπολογιστή, ή υπηρεσίας, ως μέσου καταστρατήγησης αποτελεσματικού τεχνολογικού μέτρου· και

β) της κατασκευής, εισαγωγής ή διανομής συσκευής ή προϊόντος, συμπεριλαμβανομένων προγραμμάτων υπολογιστή, ή της παροχής υπηρεσίας που:

i) έχει σχεδιαστεί ή παραχθεί με κύριο σκοπό την καταστρατήγηση αποτελεσματικού τεχνολογικού μέτρου· ή

ii) έχει περιορισμένη μόνο εμπορική σημασία πέραν της καταστρατήγησης αποτελεσματικού τεχνολογικού μέτρου.

4. Στην παράγραφο 3, η έκφραση «στον βαθμό που προβλέπεται από τη νομοθεσία του» σημαίνει ότι κάθε μέρος διαθέτει ευελιξία ως προς την εφαρμογή του στοιχείου α) σημεία i) και ii).

5. Κατά την εφαρμογή των παραγράφων 2 και 3, κανένα μέρος δεν υποχρεούται να απαιτεί ότι ο σχεδιασμός ενός καταναλωτικού ηλεκτρονικού προϊόντος ή καταναλωτικού προϊόντος τηλεπικοινωνίας ή υπολογιστή, ή ο σχεδιασμός και η επιλογή τμημάτων και συστατικών στοιχείων του προϊόντος αυτού, πρέπει να ανταποκρίνεται σε συγκεκριμένο τεχνολογικό μέτρο, στον βαθμό που το προϊόν δεν αντίκειται κατ' άλλον τρόπο στα μέτρα του εν λόγω μέρους για την εφαρμογή αυτών των παραγράφων. Σκοπός της διάταξης αυτής είναι η παρούσα συμφωνία να μην υποχρεώνει τα μέρη να απαιτούν διαλειτουργικότητα στη νομοθεσία τους: δεν υπάρχει καμία υποχρέωση για τον κλάδο της τεχνολογίας πληροφοριών και επικοινωνιών να σχεδιάζει συσκευές, προϊόντα, συστατικά στοιχεία ή υπηρεσίες κατά τρόπο που να ανταποκρίνονται σε συγκεκριμένα τεχνολογικά μέτρα.

6. Για την παροχή κατάλληλης έννομης προστασίας και αποτελεσματικών μέσων έννομης προστασίας σύμφωνα με την παράγραφο 2, τα μέρη μπορούν να θεσπίζουν ή να διατηρούν κατάλληλους περιορισμούς ή εξαιρέσεις στα μέτρα εφαρμογής των παραγράφων 2 και 3. Οι υποχρεώσεις που καθορίζονται στις παραγράφους 2 και 3 ισχύουν με την επιφύλαξη των δικαιωμάτων, των περιορισμών, των εξαιρέσεων ή των μέτρων άμυνας κατά παραβιάσεων δικαιωμάτων δημιουργού ή συγγενικών δικαιωμάτων βάσει της νομοθεσίας ενός μέρους.

ΑΡΘΡΟ 20.10

Προστασία των πληροφοριών σχετικά με τη διαχείριση των δικαιωμάτων

1. Για τους σκοπούς του παρόντος άρθρου, ως **πληροφορίες σχετικά με τη διαχείριση των δικαιωμάτων** νοούνται:

α) οι πληροφορίες που προσδιορίζουν το έργο, την εκτέλεση ή το φωνογράφημα· τον δημιουργό του έργου, τον ερμηνευτή ή εκτελεστή καλλιτέχνη ή τον παραγωγό του φωνογραφήματος· ή τον κάτοχο οποιουδήποτε δικαιώματος επί του έργου, της εκτέλεσης ή του φωνογραφήματος·

β) οι πληροφορίες σχετικά με τους όρους και τις προϋποθέσεις χρήσης του έργου, της εκτέλεσης ή του φωνογραφήματος· ή

γ) κάθε αριθμός ή κωδικός ο οποίος αντιστοιχεί στις πληροφορίες που αναφέρονται στα παραπάνω στοιχεία α) και β)·

όταν οποιαδήποτε από αυτές τις πληροφορίες επισυνάπτεται σε αντίτυπο έργου, εκτέλεσης ή φωνογραφήματος ή εμφανίζεται σε συνάρτηση με τη μετάδοση ή τη διάθεση έργου, εκτέλεσης ή φωνογραφήματος στο κοινό.

2. Για την προστασία των πληροφοριών σε ηλεκτρονική μορφή σχετικά με τη διαχείριση των δικαιωμάτων, κάθε μέρος παρέχει κατάλληλη έννομη προστασία και αποτελεσματικά μέσα έννομης προστασίας έναντι κάθε ατόμου που προβαίνει εκ προθέσεως και χωρίς έγκριση σε μία από τις ακόλουθες ενέργειες γνωρίζοντας, ή έχοντας βάσιμους λόγους που του επιτρέπουν να το γνωρίζει, ότι θα προκαλέσει, θα επιτρέψει, θα διευκολύνει ή θα αποκρύψει την παραβίαση δικαιωμάτων δημιουργού ή συγγενικών δικαιωμάτων:

α) αφαίρεση ή αλλοίωση οποιασδήποτε πληροφορίας σε ηλεκτρονική μορφή σχετικά με τη διαχείριση των δικαιωμάτων· ή

β) διανομή, εισαγωγή προς διανομή, ραδιοτηλεοπτική μετάδοση, παρουσίαση ή διάθεση στο κοινό αντιτύπων έργων, εκτελέσεων ή φωνογραφημάτων γνωρίζοντας ότι έχει γίνει αφαίρεση ή αλλοίωση, χωρίς προηγούμενη άδεια, πληροφοριών σε ηλεκτρονική μορφή σχετικά με τη διαχείριση των δικαιωμάτων.

3. Για την παροχή κατάλληλης έννομης προστασίας και αποτελεσματικών μέσων έννομης προστασίας σύμφωνα με την παράγραφο 2, τα μέρη μπορούν να θεσπίζουν ή να διατηρούν κατάλληλους περιορισμούς ή εξαιρέσεις στα μέτρα εφαρμογής της παραγράφου 2. Οι υποχρεώσεις που καθορίζονται στην παράγραφο 2 ισχύουν με την επιφύλαξη των δικαιωμάτων, των περιορισμών, των εξαιρέσεων ή των μέτρων άμυνας κατά παραβιάσεων δικαιωμάτων δημιουργού ή συγγενικών δικαιωμάτων βάσει της νομοθεσίας ενός μέρους.

ΑΡΘΡΟ 20.11

Ευθύνη των ενδιάμεσων παρόχων υπηρεσιών

1. Με την επιφύλαξη των λοιπών παραγράφων του παρόντος άρθρου, κάθε μέρος προβλέπει περιορισμούς ή εξαιρέσεις στη νομοθεσία του όσον αφορά την ευθύνη των παρόχων υπηρεσιών, όταν ενεργούν ως ενδιάμεσοι, για παραβιάσεις των δικαιωμάτων δημιουργού ή συγγενικών δικαιωμάτων οι οποίες πραγματοποιούνται σε δίκτυα επικοινωνιών ή μέσω αυτών, σε σχέση με την παροχή ή τη χρήση των υπηρεσιών τους.

2. Οι εξαιρέσεις ή οι περιορισμοί που αναφέρονται στην παράγραφο 1:

α) καλύπτουν τουλάχιστον τις ακόλουθες λειτουργίες:

i) φιλοξενία των πληροφοριών κατόπιν αιτήματος χρήστη των υπηρεσιών φιλοξενίας·

ii) αποθήκευση σε κρυφή μνήμη η οποία πραγματοποιείται μέσω αυτόματης διαδικασίας, όταν ο πάροχος υπηρεσιών:

Α) δεν τροποποιεί τις πληροφορίες παρά μόνο για τεχνικούς λόγους·

Β) εξασφαλίζει την τήρηση όλων των οδηγιών σχετικά με την αποθήκευση σε κρυφή μνήμη των πληροφοριών οι οποίες καθορίζονται κατά ευρέως αναγνωρισμένο τρόπο και χρησιμοποιούνται από τον κλάδο· και

Γ) δεν παρεμποδίζει τη νόμιμη χρήση τεχνολογίας, η οποία αναγνωρίζεται ευρέως και χρησιμοποιείται από τον κλάδο, με σκοπό την απόκτηση δεδομένων σχετικά με τη χρησιμοποίηση των πληροφοριών· και

iii) απλή μεταφορά, που συνίσταται στην παροχή των μέσων για τη διαβίβαση πληροφοριών που παρέχει ένας χρήστης, ή των μέσων για την πρόσβαση σε δίκτυο επικοινωνιών· και

β) μπορούν να καλύπτουν και άλλες λειτουργίες, μεταξύ των οποίων η παροχή ενός εργαλείου εντοπισμού πληροφοριών, μέσω της αναπαραγωγής με αυτοματοποιημένο τρόπο υλικού που υπόκειται σε δικαιώματα δημιουργού, και της κοινοποίησης των προϊόντων της εν λόγω αναπαραγωγής.

3. Προϋπόθεση για τους περιορισμούς ή τις εξαιρέσεις που αναφέρονται στο παρόν άρθρο δεν μπορεί να αποτελεί η παρακολούθηση της υπηρεσίας από τον ίδιο τον πάροχο υπηρεσιών, ούτε η ενεργή αναζήτηση στοιχείων τα οποία υποδεικνύουν παραβίαση.

4. Κάθε μέρος μπορεί να καθορίζει στην εγχώρια νομοθεσία του τις προϋποθέσεις που πρέπει να πληρούν οι πάροχοι υπηρεσιών για να υπάγονται στους περιορισμούς ή τις εξαιρέσεις που προβλέπονται στο παρόν άρθρο. Με την επιφύλαξη των ανωτέρω, κάθε μέρος μπορεί να θεσπίσει κατάλληλες διαδικασίες για αποτελεσματικές κοινοποιήσεις σχετικά με εικαζόμενες παραβάσεις, καθώς και για αποτελεσματικές αντικοινοποιήσεις από φορείς των οποίων το υλικό διαγράφηκε ή απενεργοποιήθηκε λόγω λάθους ή εσφαλμένης ταυτοποίησης.

5. Το παρόν άρθρο δεν θίγει τα μέτρα άμυνας, τους περιορισμούς και τις εξαιρέσεις που προβλέπονται στη νομοθεσία ενός μέρους όσον αφορά την παραβίαση δικαιωμάτων δημιουργού ή συγγενικών δικαιωμάτων. Το παρόν άρθρο δεν θίγει τη δυνατότητα δικαστικής ή διοικητικής αρχής, σύμφωνα με το νομικό σύστημα ενός μέρους, να απαιτήσει από τον πάροχο υπηρεσιών να παύσει ή να αποτρέψει μια παράβαση.

ΑΡΘΡΟ 20.12

Βιντεοσκόπηση

Κάθε μέρος μπορεί να προβλέπει ποινικές διαδικασίες και κυρώσεις οι οποίες εφαρμόζονται σύμφωνα με τη νομοθεσία και τις κανονιστικές ρυθμίσεις του σε βάρος προσώπου το οποίο, χωρίς άδεια του διαχειριστή της αίθουσας ή του κατόχου των δικαιωμάτων δημιουργού επί ενός κινηματογραφικού έργου, δημιουργεί αντίγραφο του εν λόγω έργου ή μέρους αυτού, από προβολή του έργου σε χώρο προβολής κινηματογραφικών ταινιών ανοικτό στο κοινό.

Υποτμήμα Β

Εμπορικά σήματα

ΑΡΘΡΟ 20.13

Διεθνείς συμφωνίες

Κάθε μέρος καταβάλλει κάθε δυνατή προσπάθεια ώστε να συμμορφώνεται με τα άρθρα 1 έως 22 της *συνθήκης της Σινγκαπούρης για το δίκαιο των σημάτων*, η οποία συνήφθη στη Σινγκαπούρη στις 27 Μαρτίου 2006, και να προσχωρήσει στο *πρωτόκολλο που αφορά τη συμφωνία της Μαδρίτης σχετικά με τη διεθνή καταχώριση σημάτων*, το οποίο υπογράφηκε στη Μαδρίτη στις 27 Ιουνίου 1989.

ΑΡΘΡΟ 20.14

Διαδικασία καταχώρισης

Κάθε μέρος μεριμνά για την καθιέρωση συστήματος καταχώρισης εμπορικών σημάτων, στο πλαίσιο του οποίου οι λόγοι για την άρνηση καταχώρισης ενός εμπορικού σήματος κοινοποιούνται γραπτώς στον αιτούντα, ο οποίος έχει την ευκαιρία να αμφισβητήσει την άρνηση και να προσφύγει δικαστικά κατά τυχόν οριστικής άρνησης. Κάθε μέρος προβλέπει τη δυνατότητα άσκησης ανακοπής κατά αιτήσεων ή καταχωρίσεων εμπορικών σημάτων. Κάθε μέρος παρέχει στο κοινό πρόσβαση σε ηλεκτρονική βάση δεδομένων που περιλαμβάνει τις αιτήσεις και τις καταχωρίσεις εμπορικών σημάτων.

ΑΡΘΡΟ 20.15

Εξαιρέσεις από τα δικαιώματα που απορρέουν από εμπορικό σήμα

Κάθε μέρος προβλέπει τη θεμιτή χρήση περιγραφικών όρων, συμπεριλαμβανομένων των όρων που περιγράφουν γεωγραφική καταγωγή, ως περιορισμένης έκτασης εξαίρεση από τα δικαιώματα που απορρέουν από ένα εμπορικό σήμα. Κατά τον καθορισμό του τι συνιστά θεμιτή χρήση λαμβάνονται υπόψη τα νόμιμα συμφέροντα του κατόχου του εμπορικού σήματος καθώς και τρίτων. Κάθε μέρος μπορεί να προβλέπει άλλες περιορισμένης έκτασης εξαιρέσεις, υπό την προϋπόθεση ότι οι εξαιρέσεις αυτές λαμβάνουν υπόψη τα νόμιμα συμφέροντα του κατόχου του εμπορικού σήματος καθώς και τρίτων.

Υποτμήμα Γ

Γεωγραφικές ενδείξεις

ΑΡΘΡΟ 20.16

Ορισμοί

Για τους σκοπούς του παρόντος υποτμήματος ισχύουν οι ακόλουθοι ορισμοί:

γεωγραφική ένδειξη: ένδειξη με την οποία επισημαίνεται ότι ένα αγροτικό προϊόν ή τρόφιμο κατάγεται από το έδαφος ενός μέρους ή από περιοχή ή τοποθεσία στο εν λόγω έδαφος, στις περιπτώσεις όπου μια ιδιότητα, φήμη ή άλλο χαρακτηριστικό του προϊόντος μπορεί να αποδοθεί κατά κύριο λόγο στη γεωγραφική του καταγωγή· και

κατηγορία προϊόντων: κατηγορία προϊόντων που απαριθμείται στο παράρτημα 20-Γ.

ΑΡΘΡΟ 20.17

Πεδίο εφαρμογής

Το παρόν υποτμήμα ισχύει σε σχέση με τις γεωγραφικές ενδείξεις που προσδιορίζουν προϊόντα τα οποία εμπίπτουν σε μία από τις κατηγορίες που απαριθμούνται στο παράρτημα 20-Γ.

ΑΡΘΡΟ 20.18

Απαριθμούμενες γεωγραφικές ενδείξεις

Για τους σκοπούς του παρόντος υποτμήματος:

α) οι ενδείξεις που απαριθμούνται στο μέρος Α του παραρτήματος 20-Α είναι γεωγραφικές ενδείξεις με τις οποίες επισημαίνεται ότι ένα προϊόν κατάγεται από το έδαφος της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή από περιοχή ή τοποθεσία στο εν λόγω έδαφος· και

β) οι ενδείξεις που απαριθμούνται στο μέρος Β του παραρτήματος 20-Α είναι γεωγραφικές ενδείξεις με τις οποίες επισημαίνεται ότι ένα προϊόν κατάγεται από το έδαφος του Καναδά ή από περιοχή ή τοποθεσία στο εν λόγω έδαφος.

ΑΡΘΡΟ 20.19

Προστασία των γεωγραφικών ενδείξεων που απαριθμούνται στο παράρτημα 20-Α

1. Αφού εξετάσει τις γεωγραφικές ενδείξεις του άλλου μέρους, κάθε μέρος τις προστατεύει σύμφωνα με το επίπεδο προστασίας που προβλέπεται στο παρόν υποτμήμα.

2. Κάθε μέρος παρέχει στους ενδιαφερόμενους τα νόμιμα μέσα ώστε να αποτρέπουν:

α) τη χρήση γεωγραφικής ένδειξης του άλλου μέρους η οποία απαριθμείται στο παράρτημα 20-Α για προϊόν που εμπίπτει στην κατηγορία προϊόντων η οποία προσδιορίζεται στο παράρτημα 20-Α για την εν λόγω γεωγραφική ένδειξη και που:

i) δεν κατάγεται από τον τόπο καταγωγής που προσδιορίζεται στο παράρτημα 20-Α για την εν λόγω γεωγραφική ένδειξη· ή

ii) δεν κατάγεται από τον τόπο καταγωγής που προσδιορίζεται στο παράρτημα 20-Α για την εν λόγω γεωγραφική ένδειξη, αλλά δεν έχει παραχθεί ή κατασκευαστεί σύμφωνα με τη νομοθεσία και τις κανονιστικές ρυθμίσεις του άλλου μέρους που θα ίσχυαν αν το προϊόν προοριζόταν για κατανάλωση στο άλλο μέρος·

β) τη χρήση οποιουδήποτε μέσου για την περιγραφή ή την παρουσίαση ενός αγαθού, με το οποίο δηλώνεται ή υπονοείται ότι το εν λόγω αγαθό κατάγεται από γεωγραφική περιοχή που δεν συμπίπτει με τον πραγματικό τόπο καταγωγής του, κατά τρόπο που το κοινό σχηματίζει εσφαλμένη αντίληψη όσον αφορά τη γεωγραφική καταγωγή του αγαθού· και

γ) κάθε άλλη χρήση που συνιστά πράξη αθέμιτου ανταγωνισμού κατά την έννοια του άρθρου 10α της *σύμβασης των Παρισίων για την προστασία της βιομηχανικής ιδιοκτησίας* (1967), η οποία υπογράφηκε στη Στοκχόλμη στις 14 Ιουλίου 1967.

3. Η προστασία που αναφέρεται στην παράγραφο 2 στοιχείο α) παρέχεται ακόμη και όταν αναφέρεται η πραγματική καταγωγή του προϊόντος ή όταν η γεωγραφική ένδειξη χρησιμοποιείται σε μετάφραση ή συνοδεύεται από εκφράσεις όπως «είδος», «τύπος», «στυλ», «απομίμηση» ή παρόμοιες εκφράσεις.

4. Κάθε μέρος μεριμνά για την επιβολή του νόμου μέσω διοικητικών πράξεων, στον βαθμό που προβλέπεται από τη νομοθεσία του, ώστε να απαγορεύει την παραγωγή, την παρασκευή, τη συσκευασία, την επισήμανση, την πώληση ή την εισαγωγή ή τη διαφήμιση τροφίμων κατά τρόπο αναληθή, παραπλανητικό, απατηλό ή ικανό να δημιουργήσει εσφαλμένη εντύπωση ως προς την καταγωγή τους.

5. Σύμφωνα με την παράγραφο 4, κάθε μέρος προβλέπει τη θέσπιση διοικητικών πράξεων σε σχέση με καταγγελίες που αφορούν την επισήμανση προϊόντων, συμπεριλαμβανομένης της παρουσίασής τους, κατά τρόπο αναληθή, παραπλανητικό, απατηλό ή ικανό να δημιουργήσει εσφαλμένη εντύπωση ως προς την καταγωγή τους.

6. Η καταχώριση εμπορικού σήματος που περιέχει ή αποτελείται από γεωγραφική ένδειξη του άλλου μέρους η οποία απαριθμείται στο παράρτημα 20-Α απορρίπτεται ή ακυρώνεται, αυτεπαγγέλτως, εάν το επιτρέπει η νομοθεσία ενός μέρους ή κατόπιν αιτήματος ενδιαφερομένου, όσον αφορά ένα προϊόν που εμπίπτει στην κατηγορία προϊόντων που προσδιορίζεται στο παράρτημα 20-Α για την εν λόγω γεωγραφική ένδειξη και το οποίο δεν κατάγεται από τον τόπο καταγωγής που προσδιορίζεται στο παράρτημα 20-Α για την εν λόγω γεωγραφική ένδειξη.

7. Καμία υποχρέωση βάσει του παρόντος υποτμήματος δεν υφίσταται για την προστασία γεωγραφικών ενδείξεων που δεν προστατεύονται ή παύουν να προστατεύονται στον τόπο καταγωγής τους, ή οι οποίες έχουν περιέλθει σε αχρησία στον εν λόγω τόπο. Αν μια γεωγραφική ένδειξη ενός μέρους η οποία απαριθμείται στο παράρτημα 20-Α παύσει να προστατεύεται στον τόπο καταγωγής της ή περιέλθει σε αχρησία στον εν λόγω τόπο, το εν λόγω μέρος ενημερώνει σχετικά το άλλο μέρος και ζητά ακύρωση.

ΑΡΘΡΟ 20.20

Ομώνυμες γεωγραφικές ενδείξεις

1. Σε περίπτωση ομώνυμων γεωγραφικών ενδείξεων των μερών για προϊόντα που εμπίπτουν στην ίδια κατηγορία προϊόντων, κάθε μέρος καθορίζει τους πρακτικούς όρους υπό τους οποίους οι εν λόγω ομώνυμες ενδείξεις θα διαφοροποιούνται μεταξύ τους, λαμβάνοντας υπόψη την ανάγκη διασφάλισης της ισότιμης μεταχείρισης των σχετικών παραγωγών και αποφυγής της παραπλάνησης των καταναλωτών.

2. Όταν ένα μέρος, στο πλαίσιο των διαπραγματεύσεων με τρίτη χώρα, προτείνει την προστασία γεωγραφικής ένδειξης με την οποία επισημαίνεται ένα προϊόν καταγωγής της εν λόγω τρίτης χώρας, εάν η ένδειξη αυτή είναι ομώνυμη με γεωγραφική ένδειξη του άλλου μέρους που απαριθμείται στο παράρτημα 20-Α και εάν το προϊόν αυτό εμπίπτει στην κατηγορία προϊόντων που προσδιορίζεται στο παράρτημα 20-Α για την ομώνυμη γεωγραφική ένδειξη του άλλου μέρους, το άλλο μέρος ενημερώνεται και του δίνεται η ευκαιρία να υποβάλει τις παρατηρήσεις του προτού η γεωγραφική ένδειξη τεθεί υπό προστασία.

ΑΡΘΡΟ 20.21

Εξαιρέσεις

1. Κατά παρέκκλιση από το άρθρο 20.19 παράγραφοι 2 και 3, ο Καναδάς δεν υποχρεούται να παρέχει στους ενδιαφερόμενους τα νόμιμα μέσα ώστε να αποτρέπουν τη χρήση των όρων που απαριθμούνται στο μέρος Α του παραρτήματος 20-Α και προσδιορίζονται με έναν αστερίσκο[28], όταν η χρήση των όρων αυτών συνοδεύεται από εκφράσεις όπως «είδος», «τύπος», «στυλ», «απομίμηση» ή παρόμοιες εκφράσεις και γίνεται σε συνδυασμό με ευανάγνωστη και ορατή ένδειξη της γεωγραφικής προέλευσης του σχετικού προϊόντος.

2. Κατά παρέκκλιση από το άρθρο 20.19 παράγραφοι 2 και 3, η προστασία των γεωγραφικών ενδείξεων που απαριθμούνται στο μέρος Α του παραρτήματος 20-Α και προσδιορίζονται με έναν αστερίσκο[29] δεν εμποδίζει τη χρήση στο έδαφος του Καναδά οποιασδήποτε από αυτές τις ενδείξεις από πρόσωπα, συμπεριλαμβανομένων των διαδόχων ή των εκδοχέων τους, τα οποία έχουν κάνει εμπορική χρήση των εν λόγω ενδείξεων όσον αφορά προϊόντα που εμπίπτουν στην κατηγορία «τυριά» πριν από τις 18 Οκτωβρίου 2013.

3. Κατά παρέκκλιση από το άρθρο 20.19 παράγραφοι 2 και 3, η προστασία των γεωγραφικών ενδείξεων που απαριθμούνται στο μέρος Α του παραρτήματος 20-Α και προσδιορίζεται με δύο αστερίσκους δεν εμποδίζει τη χρήση αυτής της ένδειξης από πρόσωπα, συμπεριλαμβανομένων των διαδόχων ή των εκδοχέων τους, τα οποία έχουν κάνει εμπορική χρήση των ενδείξεων όσον αφορά προϊόντα που εμπίπτουν στην κατηγορία «νωπά, κατεψυγμένα και μεταποιημένα κρέατα» επί τουλάχιστον πέντε έτη πριν από τις 18 Οκτωβρίου 2013. Για κάθε άλλο πρόσωπο, συμπεριλαμβανομένων των διαδόχων ή των εκδοχέων του, το οποίο έχει κάνει εμπορική χρήση των εν λόγω ενδείξεων όσον αφορά προϊόντα που εμπίπτουν στην κατηγορία «νωπά, κατεψυγμένα και μεταποιημένα κρέατα» για λιγότερο από πέντε έτη πριν από τις 18 Οκτωβρίου 2013, ισχύει μεταβατική περίοδος πέντε ετών από την έναρξη ισχύος του παρόντος άρθρου κατά την οποία δεν εμποδίζεται η χρήση των παραπάνω ενδείξεων.

---

28 Για λόγους σαφήνειας, διευκρινίζεται ότι η παρούσα παράγραφος ισχύει και για τον όρο «φέτα».

29 Για λόγους σαφήνειας, διευκρινίζεται ότι η παρούσα παράγραφος ισχύει και για τον όρο «φέτα».

4. Κατά παρέκκλιση από το άρθρο 20.19 παράγραφοι 2 και 3, η προστασία των γεωγραφικών ενδείξεων που απαριθμούνται στο μέρος Α του παραρτήματος 20-Α και προσδιορίζονται με τρεις αστερίσκους δεν εμποδίζει τη χρήση αυτών των ενδείξεων από πρόσωπα, συμπεριλαμβανομένων των διαδόχων ή των εκδοχέων τους, τα οποία έχουν κάνει εμπορική χρήση των εν λόγω ενδείξεων όσον αφορά προϊόντα που εμπίπτουν στις κατηγορίες «κρέατα διατηρημένα με ξηρή μέθοδο» και «τυριά» επί τουλάχιστον δέκα έτη πριν από τις 18 Οκτωβρίου 2013. Για κάθε άλλο πρόσωπο, συμπεριλαμβανομένων των διαδόχων ή των εκδοχέων του, το οποίο έχει κάνει εμπορική χρήση των εν λόγω ενδείξεων όσον αφορά προϊόντα που εμπίπτουν στις κατηγορίες «κρέατα διατηρημένα με ξηρή μέθοδο» και «τυριά» για λιγότερο από δέκα έτη πριν από τις 18 Οκτωβρίου 2013, ισχύει μεταβατική περίοδος πέντε ετών από την έναρξη ισχύος του παρόντος άρθρου κατά την οποία δεν εμποδίζεται η χρήση των παραπάνω ενδείξεων.

5. Όταν έχει γίνει αίτηση έκδοσης ή καταχώριση εμπορικού σήματος καλή τη πίστει, ή σε περίπτωση απόκτησης δικαιωμάτων για ένα εμπορικό σήμα μέσω της χρήσης του καλή τη πίστει, σε ένα μέρος πριν από την ημερομηνία εφαρμογής που ορίζεται στην παράγραφο 6, τα μέτρα που λαμβάνονται στο πλαίσιο εφαρμογής του παρόντος υποτμήματος στο εν λόγω μέρος δεν θίγουν τη δυνατότητα καταχώρισης ή την ισχύ της καταχώρισης του εμπορικού σήματος ή το δικαίωμα χρήσης του, με βάση το σκεπτικό ότι το εν λόγω εμπορικό σήμα είναι πανομοιότυπο ή παρεμφερές με συγκεκριμένη γεωγραφική ένδειξη.

6. Για τους σκοπούς της παραγράφου 5, η ημερομηνία εφαρμογής είναι:

α) σε σχέση με γεωγραφική ένδειξη που απαριθμείται στο παράρτημα 20-Α κατά την ημερομηνία υπογραφής της παρούσας συμφωνίας, η ημερομηνία έναρξης ισχύος του παρόντος υποτμήματος· ή

β) σε σχέση με γεωγραφική ένδειξη που προστίθεται στο παράρτημα 20-Α μετά την ημερομηνία υπογραφής της παρούσας συμφωνίας σύμφωνα με το άρθρο 20.22, η ημερομηνία κατά την οποία προστίθεται η γεωγραφική ένδειξη.

7. Εάν η μετάφραση μιας γεωγραφικής ένδειξης είναι πανομοιότυπη με όρο που χρησιμοποιείται συνήθως στην καθομιλουμένη και αποτελεί την κοινή ονομασία ενός προϊόντος στο έδαφος ενός μέρους, ή εάν η γεωγραφική ένδειξη δεν είναι πανομοιότυπη αλλά περιέχει έναν τέτοιον όρο, οι διατάξεις του παρόντος υποτμήματος δεν θίγουν το δικαίωμα ενός προσώπου να χρησιμοποιεί αυτόν τον όρο σε σχέση με το εν λόγω προϊόν στο έδαφος αυτού του μέρους.

8. Καμία διάταξη δεν εμποδίζει τη χρήση στο έδαφος ενός μέρους, σε σχέση με οποιοδήποτε προϊόν, της κοινής ονομασίας μιας φυτικής ποικιλίας ή φυλής ζώων που συναντάται στο έδαφος του εν λόγω μέρους κατά την ημερομηνία έναρξης ισχύος του παρόντος υποτμήματος.

9. Ένα μέρος δύναται να θεσπίζει ρύθμιση σύμφωνα με την οποία οι αιτήσεις που υποβάλλονται βάσει του παρόντος υποτμήματος σε σχέση με τη χρήση ή την καταχώριση ενός εμπορικού σήματος πρέπει να έχουν παραληφθεί εντός πενταετίας είτε από τη στιγμή που η αντικανονική χρήση της προστατευόμενης ένδειξης έγινε ευρέως γνωστή στο εν λόγω μέρος, είτε από την ημερομηνία καταχώρισης του εμπορικού σήματος στο εν λόγω μέρος, εφόσον το εμπορικό σήμα έχει δημοσιευθεί μέχρι την ανωτέρω ημερομηνία, σε περίπτωση που η ημερομηνία αυτή είναι προγενέστερη της ημερομηνίας κατά την οποία η αντικανονική χρήση του σήματος έγινε ευρέως γνωστή στο εν λόγω μέρος, υπό την προϋπόθεση ότι η γεωγραφική ένδειξη δεν χρησιμοποιείται ή δεν έχει καταχωριστεί κακή τη πίστει.

10. Οι διατάξεις του παρόντος τμήματος δεν θίγουν με κανέναν τρόπο το δικαίωμα ενός προσώπου να χρησιμοποιεί, στο πλαίσιο της εμπορικής του δραστηριότητας, το όνομά του ή το όνομα του προκατόχου του στην επιχείρηση, εκτός αν το όνομα αυτό χρησιμοποιείται κατά τρόπο που παραπλανά το κοινό.

11. α) Οι διατάξεις του παρόντος υποτμήματος δεν θίγουν το δικαίωμα ενός προσώπου να χρησιμοποιεί ή να καταχωρίζει στον Καναδά ένα εμπορικό σήμα που περιέχει ή αποτελείται από οποιονδήποτε από τους όρους που απαριθμούνται στο μέρος Α του παραρτήματος 20-Β· και

β) το στοιχείο α) δεν ισχύει για τους όρους που απαριθμούνται στο μέρος Α του παραρτήματος 20-Β σε σχέση με οποιαδήποτε χρήση που θα μπορούσε να παραπλανήσει το κοινό όσον αφορά τη γεωγραφική καταγωγή των αγαθών.

12. Η χρήση στον Καναδά των όρων που απαριθμούνται στο μέρος Β του παραρτήματος 20-Β δεν υπόκειται στις διατάξεις του παρόντος υποτμήματος.

13. Στους εκδοχείς που αναφέρονται στις παραγράφους 2 έως 4 δεν μεταβιβάζεται το δικαίωμα να χρησιμοποιούν μια γεωγραφική ένδειξη από μόνη της.

ΑΡΘΡΟ 20.22

Τροποποιήσεις στο παράρτημα 20-Α

1. Η μεικτή επιτροπή ΣΟΕΣ, η οποία συστήνεται βάσει του άρθρου 26.1 (Μεικτή επιτροπή ΣΟΕΣ), ενεργώντας με συναίνεση και κατόπιν σύστασης της επιτροπής ΣΟΕΣ για τις γεωγραφικές ενδείξεις, μπορεί να αποφασίσει να τροποποιήσει το παράρτημα 20-Α προσθέτοντας γεωγραφικές ενδείξεις ή καταργώντας τις γεωγραφικές ενδείξεις οι οποίες έχουν παύσει να προστατεύονται ή έχουν περιπέσει σε αχρησία στον τόπο καταγωγής τους.

2. Μια γεωγραφική ένδειξη δεν προστίθεται καταρχήν στο μέρος Α του παραρτήματος 20-Α, εάν πρόκειται για ονομασία που κατά την ημερομηνία υπογραφής της παρούσας συμφωνίας περιλαμβάνεται στο σχετικό μητρώο της Ευρωπαϊκής Ένωσης με τον προσδιορισμό «καταχωρισμένη», σε σχέση με ένα κράτος μέλος της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

3. Μια γεωγραφική ένδειξη με την οποία επισημαίνεται ένα προϊόν καταγωγής συγκεκριμένου μέρους δεν προστίθεται στο παράρτημα 20-Α:

α) εάν είναι πανομοιότυπη με εμπορικό σήμα το οποίο έχει καταχωριστεί στο άλλο μέρος σε σχέση με τα ίδια ή παρόμοια προϊόντα, ή με εμπορικό σήμα σε σχέση με το οποίο έχουν αποκτηθεί δικαιώματα στο άλλο μέρος μέσω της χρήσης του καλή τη πίστει και έχει υποβληθεί αίτηση σε σχέση με τα ίδια ή παρόμοια προϊόντα·

β) εάν είναι πανομοιότυπη με την κοινή ονομασία φυτικής ποικιλίας ή φυλής ζώων που συναντάται στο άλλο μέρος· ή

γ) εάν είναι πανομοιότυπη με τον όρο που χρησιμοποιείται συνήθως στην καθομιλουμένη και αποτελεί την κοινή ονομασία του εν λόγω προϊόντος στο άλλο μέρος.

ΑΡΘΡΟ 20.23

Άλλα μέσα προστασίας

Οι διατάξεις του παρόντος υποτμήματος ισχύουν με την επιφύλαξη του δικαιώματος να ζητείται η αναγνώριση και η προστασία μιας γεωγραφικής ένδειξης βάσει της σχετικής νομοθεσίας ενός μέρους.

Υποτμήμα Δ

Σχέδια

ΑΡΘΡΟ 20.24

Διεθνείς συμφωνίες

Κάθε μέρος καταβάλλει κάθε δυνατή προσπάθεια για να προσχωρήσει στην *πράξη της Γενεύης του διακανονισμού της Χάγης για τη διεθνή καταχώριση των βιομηχανικών σχεδίων και υποδειγμάτων*, η οποία υπογράφηκε στη Γενεύη στις 2 Ιουλίου 1999.

ΑΡΘΡΟ 20.25

Σχέση με τα δικαιώματα δημιουργού

Το αντικείμενο ενός δικαιώματος επί σχεδίου μπορεί να προστατεύεται βάσει της νομοθεσίας περί δικαιωμάτων δημιουργού εάν πληρούνται οι προϋποθέσεις για αυτή την προστασία. Η έκταση και οι προϋποθέσεις παροχής της προστασίας, καθώς και ο απαιτούμενος βαθμός πρωτοτυπίας, καθορίζονται από έκαστο μέρος.

Υποτμήμα Ε

Διπλώματα ευρεσιτεχνίας

ΑΡΘΡΟ 20.26

Διεθνείς συμφωνίες

Κάθε μέρος καταβάλλει κάθε δυνατή προσπάθεια για να συμμορφώνεται με τα άρθρα 1 έως 14 και το άρθρο 22 της *συνθήκης για το δίκαιο ευρεσιτεχνίας*, η οποία υπογράφηκε στη Γενεύη την 1η Ιουνίου 2000.

ΑΡΘΡΟ 20.27

Προστασία *sui generis* για τα φάρμακα

1. Για τους σκοπούς του παρόντος άρθρου ισχύουν οι ακόλουθοι ορισμοί:

κύριο δίπλωμα ευρεσιτεχνίας: δίπλωμα ευρεσιτεχνίας που προστατεύει αυτό καθαυτό ένα προϊόν, μια μέθοδο παραγωγής ενός προϊόντος ή μια εφαρμογή ενός προϊόντος, και το οποίο έχει καθοριστεί από τον κάτοχο ενός διπλώματος ευρεσιτεχνίας που μπορεί να αποτελέσει κύριο δίπλωμα ευρεσιτεχνίας, ως το κύριο δίπλωμα ευρεσιτεχνίας για τους σκοπούς της χορήγησης προστασίας *sui generis*· και

προϊόν: η δραστική ουσία ή ο συνδυασμός δραστικών ουσιών ενός φαρμάκου.

2. Κάθε μέρος παρέχει περίοδο προστασίας *sui generis* σε σχέση με ένα προϊόν που προστατεύεται από ισχύον κύριο δίπλωμα ευρεσιτεχνίας κατόπιν αιτήματος του κατόχου του διπλώματος ευρεσιτεχνίας ή του διαδόχου του, υπό την προϋπόθεση ότι πληρούνται οι ακόλουθοι όροι:

α) έχει χορηγηθεί άδεια για την κυκλοφορία του προϊόντος στην αγορά του εν λόγω μέρους ως φαρμάκου (αναφέρεται ως «άδεια κυκλοφορίας» στο παρόν άρθρο)·

β) το προϊόν δεν έχει αποτελέσει ήδη το αντικείμενο περιόδου προστασίας *sui generis*· και

γ) η άδεια κυκλοφορίας που αναφέρεται στο στοιχείο α) είναι η πρώτη άδεια που χορηγείται για την κυκλοφορία του προϊόντος στην αγορά του εν λόγω μέρους ως φαρμάκου.

3. Κάθε μέρος μπορεί:

α) να παρέχει περίοδο προστασίας *sui generis* μόνον εάν η πρώτη αίτηση για άδεια κυκλοφορίας έχει υποβληθεί εντός εύλογης προθεσμίας που ορίζεται από το εν λόγω μέρος· και

β) να ορίζει προθεσμία τουλάχιστον 60 ημερών από την ημερομηνία χορήγησης της πρώτης άδειας κυκλοφορίας για την υποβολή του αιτήματος για την περίοδο προστασίας *sui generis*. Ωστόσο, όταν η πρώτη άδεια κυκλοφορίας έχει χορηγηθεί πριν από τη χορήγηση του διπλώματος ευρεσιτεχνίας, κάθε μέρος παρέχει χρονικό διάστημα τουλάχιστον 60 ημερών από τη χορήγηση του διπλώματος ευρεσιτεχνίας, κατά το οποίο μπορεί να υποβληθεί το αίτημα για περίοδο προστασίας βάσει του παρόντος άρθρου.

4. Εάν ένα προϊόν προστατεύεται από κύριο δίπλωμα ευρεσιτεχνίας, η περίοδος προστασίας *sui generis* αρχίζει να ισχύει από τη νόμιμη λήξη αυτού του διπλώματος.

Εάν ένα προϊόν προστατεύεται από περισσότερα από ένα διπλώματα ευρεσιτεχνίας τα οποία μπορούν να αποτελέσουν κύρια διπλώματα ευρεσιτεχνίας, ένα μέρος μπορεί να παρέχει μόνο μία περίοδο προστασίας *sui generis*, η οποία αρχίζει να ισχύει από τη νόμιμη λήξη του κυρίου διπλώματος ευρεσιτεχνίας, το οποίο επιλέγεται

α) από το πρόσωπο που αιτείται την περίοδο προστασίας *sui generis*, σε περίπτωση που όλα τα διπλώματα ευρεσιτεχνίας τα οποία μπορούν να αποτελέσουν κύρια διπλώματα ευρεσιτεχνίας ανήκουν στο ίδιο πρόσωπο· και

β) με συμφωνία μεταξύ των κατόχων των διπλωμάτων ευρεσιτεχνίας, σε περίπτωση που τα διπλώματα ευρεσιτεχνίας τα οποία μπορούν να αποτελέσουν κύρια διπλώματα ευρεσιτεχνίας δεν ανήκουν στο ίδιο πρόσωπο, και αυτό οδηγεί σε αντικρουόμενα αιτήματα για την προστασία *sui generis*.

5. Κάθε μέρος μεριμνά ώστε η διάρκεια της περιόδου προστασίας *sui generis* να είναι ίση με το χρονικό διάστημα που μεσολάβησε μεταξύ της ημερομηνίας υποβολής της αίτησης για τη χορήγηση του κυρίου διπλώματος ευρεσιτεχνίας και της ημερομηνίας χορήγησης της πρώτης άδειας κυκλοφορίας, μειωμένο κατά πέντε έτη.

6. Κατά παρέκκλιση από την παράγραφο 5 και με την επιφύλαξη πιθανής παράτασης της περιόδου προστασίας *sui generis* από ένα μέρος ως κινήτρου ή ανταμοιβής για την έρευνα σε ορισμένους πληθυσμούς-στόχους, όπως τα παιδιά, η διάρκεια της προστασίας *sui generis* δεν μπορεί να υπερβαίνει χρονικό διάστημα δύο έως πέντε ετών, το οποίο καθορίζεται από κάθε μέρος.

7. Κάθε μέρος μπορεί να προβλέπει παύση της περιόδου προστασίας *sui generis*:

α) εάν ο δικαιούχος παραιτηθεί από την προστασία *sui generis*· ή

β) σε περίπτωση μη καταβολής καθορισμένων διοικητικών τελών.

Κάθε μέρος μπορεί να μειώσει την περίοδο προστασίας *sui generis* ανάλογα με τυχόν αδικαιολόγητες καθυστερήσεις που προκύπτουν από παραλείψεις του αιτούντος μετά την υποβολή της αίτησης για άδεια κυκλοφορίας, όταν ο κάτοχος του κυρίου διπλώματος ευρεσιτεχνίας είναι ο αιτών την άδεια κυκλοφορίας ή φορέας που συνδέεται με αυτόν.

8. Εντός των ορίων της προστασίας που παρέχεται από το κύριο δίπλωμα ευρεσιτεχνίας, η προστασία *sui generis* αφορά αποκλειστικά και μόνο το φάρμακο που καλύπτεται από την άδεια κυκλοφορίας και κάθε χρήση του προϊόντος ως φαρμάκου η οποία έχει εγκριθεί πριν από τη λήξη της προστασίας *sui generis*. Με την επιφύλαξη ης προηγούμενης περιόδου, η προστασία *sui generis* παρέχει τα ίδια δικαιώματα με το κύριο δίπλωμα ευρεσιτεχνίας και υπόκειται στους ίδιους περιορισμούς και υποχρεώσεις.

9. Κατά παρέκκλιση από τις παραγράφους 1 έως 8, κάθε μέρος μπορεί να περιορίσει το πεδίο εφαρμογής της προστασίας μέσω της θέσπισης εξαιρέσεων για την παραγωγή, τη χρήση, την προσφορά προς πώληση, την πώληση ή την εισαγωγή προϊόντων που προορίζονται για εξαγωγή κατά τη διάρκεια της περιόδου προστασίας.

10. Κάθε μέρος μπορεί να ανακαλέσει την προστασία *sui generis* για λόγους που συνδέονται με την ακυρότητα του κύριου διπλώματος ευρεσιτεχνίας, όπως εάν το εν λόγω δίπλωμα έχει καταστεί ανίσχυρο πριν από τη νόμιμη λήξη του ή εάν ακυρωθεί ή περιοριστεί κατά τρόπο ώστε το προϊόν για το οποίο χορηγήθηκε η προστασία να μην καλύπτεται πλέον από τις αξιώσεις του κυρίου διπλώματος ευρεσιτεχνίας, ή για λόγους που συνδέονται με την ανάκληση της άδειας ή των αδειών κυκλοφορίας για την αντίστοιχη αγορά, ή εάν η προστασία χορηγήθηκε κατά παράβαση των διατάξεων της παραγράφου 2.

ΑΡΘΡΟ 20.28

Μηχανισμοί σύνδεσης με διπλώματα ευρεσιτεχνίας όσον αφορά τα φάρμακα

Εάν ένα μέρος βασίζεται σε μηχανισμούς «σύνδεσης με διπλώματα ευρεσιτεχνίας» μέσω των οποίων η χορήγηση αδειών κυκλοφορίας (ή βεβαιώσεων συμμόρφωσης ή παρόμοιων εγγράφων) για γενόσημα φάρμακα συνδέεται με την ύπαρξη προστασίας μέσω διπλώματος ευρεσιτεχνίας, εξασφαλίζει ότι όλοι οι διάδικοι διαθέτουν ισοδύναμα και αποτελεσματικά δικαιώματα προσφυγής.

Υποτμήμα ΣΤ

Προστασία δεδομένων

ΑΡΘΡΟ 20.29

Προστασία απόρρητων δεδομένων σχετικά με φάρμακα

1. Εάν ένα μέρος απαιτεί, ως προϋπόθεση για την έγκριση της εμπορίας φαρμάκων που χρησιμοποιούν νέες χημικές οντότητες[30] (αναφέρεται ως «άδεια» στο παρόν άρθρο), την υποβολή των αποτελεσμάτων δοκιμών που δεν έχουν δοθεί στη δημοσιότητα ή άλλου είδους στοιχείων που είναι αναγκαία για να καθοριστεί κατά πόσον η χρήση αυτών των φαρμάκων είναι ασφαλής και αποτελεσματική, το μέρος αυτό προστατεύει τα εν λόγω δεδομένα από την κοινοποίηση, εάν η συγκέντρωσή τους προϋποθέτει σημαντική προσπάθεια, εκτός εάν η κοινοποίηση είναι αναγκαία για την προστασία του κοινού ή εκτός αν λαμβάνονται μέτρα για να διασφαλιστεί η προστασία των δεδομένων έναντι αθέμιτων επιχειρηματικών χρήσεων.

2. Κάθε μέρος μεριμνά ώστε, όσον αφορά τα δεδομένα που εμπίπτουν στις διατάξεις της παραγράφου 1 και τα οποία υποβάλλονται στο εν λόγω μέρος μετά την έναρξη ισχύος της παρούσας συμφωνίας:

α) κανένα άλλο πρόσωπο εκτός από αυτό που τα υπέβαλε να μη μπορεί να επικαλεστεί τα δεδομένα αυτά, χωρίς την έγκριση του εν λόγω προσώπου, ώστε να υποστηρίξει μια αίτηση για χορήγηση άδειας για περίοδο τουλάχιστον έξι ετών από την ημερομηνία κατά την οποία το εν λόγω μέρος χορήγησε άδεια στο πρόσωπο που προσκόμισε τα δεδομένα για να λάβει άδεια· και

[30] Για λόγους σαφήνειας, διευκρινίζεται ότι, όσον αφορά την προστασία δεδομένων, οι «χημικές οντότητες» στον Καναδά περιλαμβάνουν τα βιολογικά φάρμακα και τα ραδιοφάρμακα τα οποία εμπίπτουν στις ρυθμίσεις που ισχύουν για τα νέα φάρμακα βάσει των κανονισμών περί τροφίμων και φαρμάκων (Food and Drug Regulations) του Καναδά.

β) κανένα μέρος να μη χορηγήσει άδεια σε οποιοδήποτε πρόσωπο που επικαλείται τα εν λόγω δεδομένα για περίοδο τουλάχιστον οκτώ ετών από την ημερομηνία κατά την οποία το εν λόγω μέρος χορήγησε την άδεια στο πρόσωπο που προσκόμισε τα δεδομένα για να λάβει άδεια, εκτός εάν το πρόσωπο που προσκόμισε τα δεδομένα αυτά δώσει την έγκρισή του.

Με την επιφύλαξη της παρούσας παραγράφου, δεν υπάρχει κανένας περιορισμός για κάποιο μέρος που επιθυμεί να εφαρμόσει συνοπτικές διαδικασίες αδειοδότησης για τα εν λόγω προϊόντα βάσει μελετών βιοϊσοδυναμίας και βιοδιαθεσιμότητας.

ΑΡΘΡΟ 20.30

Προστασία δεδομένων σχετικά με φυτοπροστατευτικά προϊόντα

1. Κάθε μέρος καθορίζει απαιτήσεις ασφάλειας και αποτελεσματικότητας προτού χορηγήσει άδεια για την κυκλοφορία ενός φυτοπροστατευτικού προϊόντος στην αγορά (αναφέρεται ως «άδεια» στο παρόν άρθρο).

2. Κάθε μέρος παρέχει περιορισμένη περίοδο προστασίας δεδομένων σε σχέση με έκθεση δοκιμής ή μελέτης που υποβάλλεται για πρώτη φορά με σκοπό τη χορήγηση άδειας. Κατά τη διάρκεια αυτής της περιόδου, κάθε μέρος μεριμνά ώστε η έκθεση δοκιμής ή μελέτης να μη χρησιμοποιείται προς όφελος οποιουδήποτε άλλου προσώπου αποβλέπει στη χορήγηση άδειας, εκτός εάν παρέχεται η ρητή συγκατάθεση του κατόχου της πρώτης άδειας.

3. Η έκθεση δοκιμής ή μελέτης θα πρέπει να είναι απαραίτητη για την άδεια ή την τροποποίηση άδειας, έτσι ώστε να καταστεί εφικτή η χρήση του προϊόντος σε άλλη καλλιέργεια.

4. Σε κάθε μέρος, η διάρκεια της περιόδου προστασίας δεδομένων είναι τουλάχιστον δέκα έτη από την ημερομηνία της πρώτης άδειας που εκδόθηκε στο εν λόγω μέρος όσον αφορά την έκθεση δοκιμής ή μελέτης που υποστηρίζει τη χορήγηση άδειας για μια νέα δραστική ουσία και τα δεδομένα που υποστηρίζουν την παράλληλη καταχώριση του τελικού προϊόντος που περιέχει τη δραστική ουσία. Η διάρκεια της προστασίας μπορεί να παραταθεί ώστε να ενθαρρυνθεί η χορήγηση άδειας για φυτοπροστατευτικά προϊόντα χαμηλού κινδύνου και χρήσεις ήσσονος σημασίας.

5. Κάθε μέρος μπορεί επίσης να θεσπίσει απαιτήσεις προστασίας δεδομένων ή απαιτήσεις χρηματικής αποζημίωσης σε σχέση με την έκθεση δοκιμής ή μελέτης που υποστηρίζει την τροποποίηση ή ανανέωση μιας άδειας.

6. Κάθε μέρος θεσπίζει κανόνες για να αποφεύγεται η επανάληψη δοκιμών σε σπονδυλωτά ζώα. Κάθε αιτών που σκοπεύει να διενεργήσει δοκιμές και μελέτες σε σπονδυλωτά θα πρέπει να παροτρύνεται ώστε να λαμβάνει τα αναγκαία μέτρα για να επαληθεύει ότι δεν έχουν ήδη διενεργηθεί ή αρχίσει οι εν λόγω δοκιμές και μελέτες.

7. Κάθε μέρος θα πρέπει να παροτρύνει κάθε νέο αιτούντα και κάθε κάτοχο των σχετικών αδειών να καταβάλλουν κάθε δυνατή προσπάθεια για να διασφαλίζουν ότι χρησιμοποιούν από κοινού δοκιμές και μελέτες σε σπονδυλωτά ζώα. Το κόστος που συνεπάγεται η κοινή χρήση των εν λόγω εκθέσεων δοκιμών και μελετών καθορίζεται με δίκαιο και διαφανή τρόπο που δεν εισάγει διακρίσεις. Ο αιτών καλείται μόνο να συμμετάσχει στην κάλυψη του κόστους των πληροφοριών που υποχρεούται να υποβάλει ώστε να πληροί τις απαιτήσεις για τη χορήγηση της άδειας.

8. Ο κάτοχος ή οι κάτοχοι της σχετικής άδειας δικαιούνται να αποζημιώνονται με δίκαιο μερίδιο των δαπανών που πραγματοποίησαν σε σχέση με την έκθεση δοκιμής ή μελέτης που υποστήριξε τη χορήγηση της εν λόγω άδειας από έναν αιτούντα που επικαλείται την εν λόγω έκθεση δοκιμής ή μελέτης για να λάβει άδεια για ένα νέο φυτοπροστατευτικό προϊόν. Κάθε μέρος μπορεί να υποδείξει στα εμπλεκόμενα μέρη να διευθετήσουν τυχόν ζητήματα μέσω δεσμευτικής διαιτησίας βάσει της νομοθεσίας του.

Υποτμήμα ΣΤ

Φυτικές ποικιλίες

ΑΡΘΡΟ 20.31

Φυτικές ποικιλίες

Τα μέρη συνεργάζονται με στόχο την προώθηση και την ενίσχυση της προστασίας των φυτικών ποικιλιών με βάση την πράξη του 1991 της *διεθνούς σύμβασης για την προστασία των νέων ποικιλιών φυτών*, η οποία υπογράφηκε στο Παρίσι στις 2 Δεκεμβρίου 1961.

ΤΜΗΜΑ Γ

Επιβολή των δικαιωμάτων διανοητικής ιδιοκτησίας

ΑΡΘΡΟ 20.32

Γενικές υποχρεώσεις

1. Κάθε μέρος διασφαλίζει ότι οι διαδικασίες για την επιβολή των δικαιωμάτων διανοητικής ιδιοκτησίας είναι εύλογες και δίκαιες, δεν είναι περίπλοκες και δαπανηρές άνευ λόγου και δεν προβλέπουν παράλογες προθεσμίες ούτε συνεπάγονται αδικαιολόγητες καθυστερήσεις. Οι διαδικασίες αυτές εφαρμόζονται κατά τρόπο ώστε να αποφεύγεται η δημιουργία εμποδίων στο νόμιμο εμπόριο και να προβλέπονται διασφαλίσεις κατά της καταχρηστικής εφαρμογής τους.

2. Κατά την εφαρμογή των διατάξεων του παρόντος τμήματος, κάθε μέρος λαμβάνει υπόψη την ανάγκη αναλογικότητας ανάμεσα στη σοβαρότητα της παραβίασης, τα συμφέροντα τρίτων και τα ισχύοντα μέτρα, μέσα έννομης προστασίας και κυρώσεις.

3. Τα άρθρα 20.33 έως 20.42 αφορούν την επιβολή μέτρων αστικού δικαίου.

4. Για τους σκοπούς των άρθρων 20.33 έως 20.42, και εκτός εάν προβλέπεται διαφορετικά, ως **δικαιώματα διανοητικής ιδιοκτησίας** νοούνται όλες οι κατηγορίες διανοητικής ιδιοκτησίας που αναφέρονται στα τμήματα 1 έως 7 του μέρους ΙΙ της συμφωνίας TRIPS.

ΑΡΘΡΟ 20.33

Επιλέξιμοι αιτούντες

Κάθε μέρος αναγνωρίζει ως πρόσωπα που έχουν δικαίωμα να ζητούν την εφαρμογή των διαδικασιών και των μέσων έννομης προστασίας που αναφέρονται στα άρθρα 20.34 έως 20.42:

α) τους κατόχους δικαιωμάτων διανοητικής ιδιοκτησίας, σύμφωνα με τις διατάξεις της νομοθεσίας του·

β) όλα τα άλλα πρόσωπα που έχουν εξουσιοδοτηθεί να χρησιμοποιούν τα εν λόγω δικαιώματα, εάν τα εν λόγω πρόσωπα έχουν το δικαίωμα να ζητήσουν διορθωτικά μέτρα σύμφωνα με τη νομοθεσία του·

γ) τους οργανισμούς συλλογικής διαχείρισης δικαιωμάτων διανοητικής ιδιοκτησίας στους οποίους αναγνωρίζεται τακτικά το δικαίωμα να εκπροσωπούν κατόχους δικαιωμάτων διανοητικής ιδιοκτησίας, εάν οι εν λόγω οργανισμοί έχουν το δικαίωμα να ζητήσουν διορθωτικά μέτρα σύμφωνα με τη νομοθεσία του· και

δ) τους οργανισμούς προάσπισης επαγγελματικών συμφερόντων στους οποίους αναγνωρίζεται τακτικά το δικαίωμα να εκπροσωπούν κατόχους δικαιωμάτων διανοητικής ιδιοκτησίας, εάν οι εν λόγω οργανισμοί έχουν το δικαίωμα να ζητήσουν διορθωτικά μέτρα σύμφωνα με τη νομοθεσία του.

ΑΡΘΡΟ 20.34

Αποδεικτικά στοιχεία

Κάθε μέρος διασφαλίζει ότι, σε περίπτωση εικαζόμενης παραβίασης δικαιώματος διανοητικής ιδιοκτησίας σε εμπορική κλίμακα, οι δικαστικές αρχές έχουν την εξουσία, κατά περίπτωση και κατόπιν σχετικής αίτησης, να διατάσσουν την προσκόμιση σχετικών πληροφοριών, όπως προβλέπεται στη νομοθεσία του, συμπεριλαμβανομένων τραπεζικών, χρηματοοικονομικών ή εμπορικών εγγράφων που βρίσκονται υπό τον έλεγχο του αντιδίκου, με την επιφύλαξη της προστασίας των εμπιστευτικών πληροφοριών.

ΑΡΘΡΟ 20.35

Μέτρα προστασίας των αποδεικτικών στοιχείων

1. Κάθε μέρος διασφαλίζει ότι, ακόμη και πριν από την εξέταση της αγωγής επί της ουσίας, οι δικαστικές αρχές μπορούν, κατόπιν αίτησης από φορέα ο οποίος έχει προσκομίσει ευλόγως διαθέσιμα αποδεικτικά στοιχεία προς επίρρωση των ισχυρισμών του περί παραβίασης ή επικείμενης παραβίασης του οικείου δικαιώματος διανοητικής ιδιοκτησίας, να διατάσσουν την άμεση και αποτελεσματική λήψη προσωρινών μέτρων για την προστασία των σχετικών αποδεικτικών στοιχείων που αφορούν την εικαζόμενη παραβίαση, με την επιφύλαξη της προστασίας των εμπιστευτικών πληροφοριών.

2. Κάθε μέρος μπορεί να προβλέπει ότι τα μέτρα που αναφέρονται στην παράγραφο 1 περιλαμβάνουν τη λεπτομερή περιγραφή, με ή χωρίς λήψη δειγμάτων, ή την πραγματική κατάσχεση των φερόμενων ως παράνομων αγαθών και, σε ενδεδειγμένες περιπτώσεις, των υλικών και εργαλείων που χρησιμοποιήθηκαν για την παραγωγή ή τη διανομή των αγαθών αυτών καθώς και των σχετικών εγγράφων. Οι δικαστικές αρχές έχουν την εξουσία να λαμβάνουν τα εν λόγω μέτρα, εάν κρίνεται αναγκαίο, χωρίς να έχει προηγηθεί ακρόαση του αντιδίκου, ιδίως όταν οποιαδήποτε καθυστέρηση ενδέχεται να προκαλέσει ανεπανόρθωτη ζημία στον κάτοχο του δικαιώματος ή όταν υπάρχει αποδεδειγμένος κίνδυνος καταστροφής των αποδεικτικών στοιχείων.

ΑΡΘΡΟ 20.36

Δικαίωμα ενημέρωσης

Με την επιφύλαξη της νομοθεσίας του που διέπει τα προνόμια, την προστασία της εμπιστευτικότητας των πηγών πληροφοριών ή την επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, κάθε μέρος μεριμνά ώστε, σε δικαιοδοτικές διαδικασίες του αστικού δικαίου για την επιβολή δικαιωμάτων διανοητικής ιδιοκτησίας, οι δικαστικές αρχές του να έχουν την εξουσία, κατόπιν δικαιολογημένου αιτήματος του δικαιούχου, να διατάζουν τον παραβάτη ή τον φερόμενο ως παραβάτη, να προσκομίσει στον δικαιούχο ή στις δικαστικές αρχές, τουλάχιστον για τους σκοπούς της συλλογής αποδεικτικών στοιχείων, σχετικές πληροφορίες, όπως ορίζονται στην ισχύουσα νομοθεσία και στις ισχύουσες κανονιστικές ρυθμίσεις, τις οποίες πληροφορίες ο παραβάτης ή ο φερόμενος ως παραβάτης κατέχει ή ελέγχει. Οι πληροφορίες αυτές μπορεί να περιλαμβάνουν στοιχεία σχετικά με οποιοδήποτε πρόσωπο εμπλέκεται σε οποιαδήποτε πτυχή της παράβασης ή της εικαζόμενης παράβασης και τα οποία αφορούν τα μέσα παραγωγής ή τα δίκτυα διανομής των παράνομων ή φερόμενων ως παράνομων αγαθών ή υπηρεσιών, συμπεριλαμβανομένης της ταυτοποίησης τρίτων που φέρεται να έχουν εμπλακεί στην παραγωγή και τη διανομή των εν λόγω αγαθών ή υπηρεσιών και των δικτύων διανομής τους.

ΑΡΘΡΟ 20.37

Προσωρινά και προληπτικά μέτρα

1. Κάθε μέρος μεριμνά ώστε οι δικαστικές αρχές του να έχουν την εξουσία να διατάσσουν την άμεση και αποτελεσματική εφαρμογή προσωρινών και προληπτικών μέτρων, συμπεριλαμβανομένης της έκδοσης ασφαλιστικών μέτρων, κατά ενός μέρους ή, ανάλογα με την περίπτωση, κατά τρίτου επί του οποίου εν λόγω δικαστικές αρχές έχουν δικαιοδοσία, ώστε να αποτρέψουν την παραβίαση δικαιώματος διανοητικής ιδιοκτησίας, και ιδίως να αποτρέψουν την είσοδο παράνομων αγαθών στους εμπορικούς διαύλους.

2. Κάθε μέρος μεριμνά ώστε οι δικαστικές αρχές του να έχουν την εξουσία να διατάσσουν την κατάσχεση ή άλλη κράτηση αγαθών για τα οποία υπάρχουν υπόνοιες ότι παραβιάζουν δικαίωμα διανοητικής ιδιοκτησίας, ώστε να αποτρέψουν την είσοδο ή την κυκλοφορία τους στους εμπορικούς διαύλους.

3. Κάθε μέρος μεριμνά ώστε, σε περίπτωση εικαζόμενης παραβίασης δικαιώματος διανοητικής ιδιοκτησίας σε εμπορική κλίμακα, οι δικαστικές αρχές να μπορούν, σύμφωνα με τη νομοθεσία του, να διατάσσουν την προληπτική κατάσχεση των περιουσιακών στοιχείων του φερόμενου ως παραβάτη, συμπεριλαμβανομένης της δέσμευσης των τραπεζικών του λογαριασμών και των λοιπών περιουσιακών του στοιχείων. Για τον σκοπό αυτό, οι δικαστικές αρχές μπορούν να διατάσσουν την κοινοποίηση τραπεζικών, χρηματοοικονομικών ή εμπορικών εγγράφων ή την πρόσβαση σε άλλες σχετικές πληροφορίες, ανάλογα με την περίπτωση.

ΑΡΘΡΟ 20.38

Άλλα μέσα έννομης προστασίας

1. Κάθε μέρος μεριμνά ώστε οι δικαστικές αρχές να μπορούν, κατόπιν αιτήματος του προσφεύγοντος και με την επιφύλαξη τυχόν αποζημίωσης που οφείλεται στον δικαιούχο λόγω της παραβίασης, και αυτό χωρίς οποιοδήποτε αντίτιμο, να διατάσσουν την οριστική απομάκρυνση από τους εμπορικούς διαύλους ή την καταστροφή των αγαθών για τα οποία διαπιστώθηκε παραβίαση δικαιώματος διανοητικής ιδιοκτησίας. Κάθε μέρος μεριμνά επίσης ώστε οι δικαστικές αρχές να μπορούν, κατά περίπτωση, να διατάσσουν την καταστροφή των υλικών και των εργαλείων που χρησιμοποιήθηκαν κυρίως για τη δημιουργία ή την κατασκευή των αγαθών αυτών. Κατά την εξέταση ενός αιτήματος για εφαρμογή μέσων έννομης προστασίας, λαμβάνεται υπόψη η ανάγκη αναλογικότητας ανάμεσα στη σοβαρότητα της παραβίασης και τα διατασσόμενα μέσα έννομης προστασίας, καθώς και τα συμφέροντα τρίτων.

2. Κάθε μέρος μεριμνά ώστε οι δικαστικές αρχές να έχουν την εξουσία να διατάσσουν την εφαρμογή των μέσων έννομης προστασίας που αναφέρονται στην παράγραφο 1 με δαπάνες του παραβάτη, εκτός εάν συνηγορούν ειδικοί λόγοι για το αντίθετο.

ΑΡΘΡΟ 20.39

Ασφαλιστικά μέτρα

1. Κάθε μέρος μεριμνά ώστε, σε δικαιοδοτικές διαδικασίες του αστικού δικαίου για την επιβολή δικαιωμάτων διανοητικής ιδιοκτησίας, οι δικαστικές αρχές του να έχουν την εξουσία να εκδίδουν εντολή κατά ενός μέρους για να σταματήσει μια παραβίαση και, μεταξύ άλλων, εντολή κατά του συγκεκριμένου μέρους ή, κατά περίπτωση, κατά τρίτου επί των οποίου οι εν λόγω δικαστικές αρχές έχουν δικαιοδοσία, ώστε να αποτρέψουν την είσοδο παράνομων αγαθών στους εμπορικούς διαύλους.

2. Κατά παρέκκλιση από τις υπόλοιπες διατάξεις του παρόντος τμήματος, κάθε μέρος μπορεί να περιορίζει τα μέσα έννομης προστασίας που είναι διαθέσιμα προς χρήση από κρατικές αρχές ή από τρίτους εξουσιοδοτημένους από κρατικές αρχές, χωρίς την έγκριση των δικαιούχων, στην καταβολή αποζημίωσης, υπό την προϋπόθεση ότι το εν λόγω μέρος συμμορφώνεται με τις διατάξεις του μέρους ΙΙ της συμφωνίας TRIPS που αφορούν ειδικά αυτή τη χρήση. Στις λοιπές περιπτώσεις, εφαρμόζονται τα μέσα έννομης προστασίας που προβλέπονται στο παρόν τμήμα ή, αν τα μέσα αυτά αντίκεινται στη νομοθεσία ενός μέρους, υπάρχει δυνατότητα για έκδοση αναγνωριστικής απόφασης και καταβολή επαρκούς αποζημίωσης.

ΑΡΘΡΟ 20.40

Αποζημίωση

1. Κάθε μέρος μεριμνά ώστε:

α) σε δικαιοδοτικές διαδικασίες του αστικού δικαίου, οι δικαστικές αρχές του να έχουν την εξουσία να διατάσσουν τον παραβάτη ο οποίος, εν γνώσει του ή ενώ υπήρχαν βάσιμοι λόγοι να το γνωρίζει, προέβη σε παραβίαση δικαιωμάτων διανοητικής ιδιοκτησίας, να καταβάλει στον δικαιούχο:

i) αποζημίωση αντίστοιχη προς την πραγματική ζημία που υπέστη ο δικαιούχος εξαιτίας της παραβίασης· ή

ii) τα κέρδη του παραβάτη που προέκυψαν από την παραβίαση, τα οποία μπορούν να θεωρηθούν ότι είναι το ποσό της αποζημίωσης που αναφέρεται στο σημείο i)· και

β) κατά τον προσδιορισμό του ύψους των αποζημιώσεων για παραβιάσεις δικαιωμάτων διανοητικής ιδιοκτησίας, οι δικαστικές αρχές του να μπορούν να λάβουν υπόψη, μεταξύ άλλων, κάθε θεμιτό μέσο υπολογισμού της αξίας που μπορεί να υποβάλει ο δικαιούχος, συμπεριλαμβανομένων των διαφυγόντων κερδών.

2. Εναλλακτικά προς την παράγραφο 1, η νομοθεσία ενός μέρους μπορεί να προβλέπει την καταβολή αποζημίωσης σε δικαιούχο, με τη μορφή δικαιώματος εκμετάλλευσης ή άλλης αμοιβής, για τη μη εξουσιοδοτημένη χρήση της διανοητικής ιδιοκτησίας του.

ΑΡΘΡΟ 20.41

Δικαστικά έξοδα

Κάθε μέρος μεριμνά ώστε οι δικαστικές αρχές του να έχουν, κατά περίπτωση, την εξουσία να διατάζουν, κατά την περάτωση δικαιοδοτικών διαδικασιών του αστικού δικαίου σχετικά με την επιβολή δικαιωμάτων διανοητικής ιδιοκτησίας, την καταβολή των δικαστικών εξόδων και άλλων δαπανών στον νικώντα διάδικο από τον ηττημένο διάδικο, σύμφωνα με τη νομοθεσία του εν λόγω μέρους.

ΑΡΘΡΟ 20.42

Τεκμήριο διανοητικής ιδιοκτησίας ή κατοχής συγγενικών δικαιωμάτων

1. Για τους σκοπούς διαδικασιών του αστικού δικαίου που αφορούν δικαιώματα δημιουργού ή συγγενικά δικαιώματα, αρκεί να εμφανίζεται το όνομα ενός δημιουργού λογοτεχνικού ή καλλιτεχνικού έργου επί του έργου κατά τον συνήθη τρόπο για να θεωρείται το εν λόγω πρόσωπο δημιουργός, και για να έχει κατά συνέπεια το δικαίωμα προσφυγής κατά των παραβατών, εκτός εάν υπάρχει απόδειξη για το αντίθετο. Στις αποδείξεις για το αντίθετο μπορεί να περιλαμβάνεται και η καταχώριση.

2. Η παράγραφος 1 εφαρμόζεται *mutatis mutandis* στους δικαιούχους συγγενικών δικαιωμάτων ως προς το προστατευόμενο αντικείμενο των δικαιωμάτων αυτών.

ΤΜΗΜΑ Δ

Συνοριακά μέτρα

ΑΡΘΡΟ 20.43

Πεδίο εφαρμογής των συνοριακών μέτρων

1. Για τους σκοπούς του παρόντος τμήματος ισχύουν οι ακόλουθοι ορισμοί:

προϊόντα με γεωγραφική ένδειξη που αποτελεί αντικείμενο παράνομης απομίμησης: όλα τα προϊόντα βάσει του άρθρου 20.17 τα οποία εμπίπτουν σε μία από τις κατηγορίες που απαριθμούνται στο παράρτημα 20-Γ, συμπεριλαμβανομένης της συσκευασίας τους, τα οποία φέρουν, χωρίς να υπάρχει σχετική άδεια, γεωγραφική ένδειξη η οποία είναι πανομοιότυπη με τη γεωγραφική ένδειξη που έχει καταχωριστεί έγκυρα ή προστατεύεται με άλλον τρόπο σε σχέση με τα εν λόγω προϊόντα, και η οποία παραβιάζει τα δικαιώματα του ιδιοκτήτη ή του δικαιούχου της εν λόγω γεωγραφικής ένδειξης βάσει της νομοθεσίας του μέρους στο οποίο εφαρμόζονται οι διαδικασίες συνοριακών μέτρων·

προϊόντα με εμπορικό σήμα που αποτελεί αντικείμενο παράνομης απομίμησης: όλα τα προϊόντα, συμπεριλαμβανομένης της συσκευασίας τους, τα οποία φέρουν, χωρίς να υπάρχει σχετική άδεια, εμπορικό σήμα πανομοιότυπο με το εμπορικό σήμα που έχει καταχωριστεί έγκυρα σε σχέση με τα εν λόγω προϊόντα, ή το οποίο δεν μπορεί να διακριθεί ως προς τα βασικά χαρακτηριστικά του από το εν λόγω εμπορικό σήμα, και το οποίο παραβιάζει τα δικαιώματα του κατόχου του εμπορικού σήματος βάσει της νομοθεσίας του μέρους στο οποίο εφαρμόζονται οι διαδικασίες συνοριακών μέτρων·

αποστολές εξαγόμενων προϊόντων: αποστολές προϊόντων που λαμβάνονται από το έδαφος ενός μέρους σε σημείο εκτός αυτού του εδάφους, με εξαίρεση τις αποστολές υπό τελωνειακή διαμετακόμιση και τις μεταφορτώσεις·

αποστολές εισαγόμενων προϊόντων: αποστολές προϊόντων που εισέρχονται στο έδαφος ενός μέρους από σημείο εκτός αυτού του εδάφους, ενώ τα εν λόγω προϊόντα παραμένουν υπό τελωνειακό έλεγχο, συμπεριλαμβανομένων των προϊόντων που εισέρχονται στο εν λόγω έδαφος σε ελεύθερη ζώνη ή αποθήκη τελωνειακής αποταμίευσης, αλλά με εξαίρεση τις αποστολές υπό τελωνειακή διαμετακόμιση και τις μεταφορτώσεις·

προϊόντα που συνδέονται με την παράνομη εκμετάλλευση δικαιώματος δημιουργού: όλα τα προϊόντα τα οποία είναι αντίγραφα κατασκευασμένα χωρίς τη συγκατάθεση του δικαιούχου ή προσώπου που έχει εξουσιοδοτηθεί δεόντως από τον δικαιούχο στη χώρα παραγωγής, και τα οποία παράγονται με την αντιγραφή, άμεση ή έμμεση, κάποιου άλλου αντικειμένου, όταν η παραγωγή του εν λόγω αντιγράφου θα συνιστούσε παραβίαση δικαιώματος δημιουργού ή συγγενούς δικαιώματος βάσει της νομοθεσίας του μέρους στο οποίο εφαρμόζονται οι διαδικασίες συνοριακών μέτρων·

αποστολές υπό τελωνειακή διαμετακόμιση: αποστολές προϊόντων που εισέρχονται στο έδαφος ενός μέρους από σημείο εκτός αυτού του εδάφους και εγκρίνονται από τις τελωνειακές αρχές για μεταφορά υπό συνεχή τελωνειακό έλεγχο από τελωνείο εισόδου σε τελωνείο εξόδου, με σκοπό την έξοδο από το εν λόγω έδαφος. Οι αποστολές υπό τελωνειακή διαμετακόμιση για τις οποίες στη συνέχεια εγκρίνεται λήξη του τελωνειακού ελέγχου χωρίς να εξέλθουν από το εν λόγω έδαφος θεωρούνται αποστολές εισαγόμενων προϊόντων· και

μεταφορτώσεις: αποστολές προϊόντων που μεταφέρονται υπό τελωνειακό έλεγχο από το μεταφορικό μέσο εισαγωγής στο μεταφορικό μέσο εξαγωγής εντός του χώρου του τελωνείου το οποίο αποτελεί την υπηρεσία εισαγωγής αλλά και εξαγωγής.

2. Οι αναφορές στην παραβίαση δικαιωμάτων διανοητικής ιδιοκτησίας στο παρόν τμήμα ερμηνεύονται ως αναφορές σε περιπτώσεις προϊόντων με εμπορικό σήμα που αποτελεί αντικείμενο παράνομης απομίμησης, προϊόντων που συνδέονται με την παράνομη εκμετάλλευση δικαιώματος δημιουργού ή προϊόντων με γεωγραφική ένδειξη που αποτελεί αντικείμενο παράνομης απομίμησης.

3. Τα μέρη θεωρούν ότι δεν υφίσταται υποχρέωση εφαρμογής των διαδικασιών που ορίζονται στο παρόν τμήμα για τα προϊόντα που διατίθενται στην αγορά άλλης χώρας εκ μέρους ή με τη συγκατάθεση του δικαιούχου.

4. Κάθε μέρος θεσπίζει ή διατηρεί διαδικασίες σε σχέση με τις αποστολές εισαγόμενων και εξαγόμενων προϊόντων στο πλαίσιο των οποίων ο δικαιούχος μπορεί να ζητήσει από τις αρμόδιες αρχές του να προβούν σε αναστολή της θέσης σε ελεύθερη κυκλοφορία ή σε παρακράτηση προϊόντων για τα οποία υπάρχουν υπόνοιες ότι παραβιάζουν δικαίωμα διανοητικής ιδιοκτησίας.

5. Κάθε μέρος θεσπίζει ή διατηρεί διαδικασίες σε σχέση με τις αποστολές εισαγόμενων και εξαγόμενων προϊόντων στο πλαίσιο των οποίων οι αρμόδιες αρχές του μπορούν να ενεργήσουν με δική τους πρωτοβουλία για την προσωρινή αναστολή της θέσης σε ελεύθερη κυκλοφορία ή την παρακράτηση προϊόντων για τα οποία υπάρχουν υπόνοιες ότι παραβιάζουν δικαίωμα διανοητικής ιδιοκτησίας, ώστε να δοθεί η δυνατότητα στους δικαιούχους να υποβάλουν επίσημη αίτηση συνδρομής σύμφωνα με την παράγραφο 4.

6. Κάθε μέρος μπορεί να προβεί σε ρύθμιση με μία ή περισσότερες τρίτες χώρες για τη δημιουργία κοινών ασφαλών διαδικασιών εκτελωνισμού. Τα προϊόντα που εκτελωνίζονται σύμφωνα με τους όρους των κοινών τελωνειακών διαδικασιών που καθορίζονται με αυτή τη ρύθμιση θεωρείται ότι πληρούν τις διατάξεις των παραγράφων 4 και 5, υπό την προϋπόθεση ότι το οικείο μέρος διατηρεί τη νομική εξουσία να συμμορφώνεται με τις εν λόγω παραγράφους.

7. Κάθε μέρος μπορεί να θεσπίζει ή να διατηρεί τις διαδικασίες που αναφέρονται στις παραγράφους 4 και 5 σε σχέση με τις μεταφορτώσεις και τις αποστολές υπό τελωνειακή διαμετακόμιση.

8. Κάθε μέρος μπορεί να αποκλείει από την εφαρμογή του παρόντος άρθρου μικρές ποσότητες προϊόντων χωρίς εμπορικό χαρακτήρα που περιέχονται στις προσωπικές αποσκευές ταξιδιωτών ή μικρές ποσότητες προϊόντων χωρίς εμπορικό χαρακτήρα που αποστέλλονται σε μικρά δέματα.

ΑΡΘΡΟ 20.44

Αίτηση του δικαιούχου

1. Κάθε μέρος μεριμνά ώστε οι αρμόδιες αρχές του να καλούν τον δικαιούχο ο οποίος ζητά την εφαρμογή των διαδικασιών που περιγράφονται στο άρθρο 20.43 να παρέχει, αφενός, επαρκή αποδεικτικά στοιχεία που να βεβαιώνουν τις αρμόδιες αρχές ότι, βάσει της νομοθεσίας του μέρους που προβλέπει τις διαδικασίες, υπάρχει εκ πρώτης όψεως παραβίαση του δικαιώματος διανοητικής ιδιοκτησίας του δικαιούχου και, αφετέρου, επαρκείς πληροφορίες οι οποίες μπορεί βάσιμα να αναμένεται ότι έχουν περιέλθει στην αντίληψη του δικαιούχου, ώστε τα ύποπτα προϊόντα να καθίστανται εύλογα αναγνωρίσιμα από τις αρμόδιες αρχές. Η απαίτηση παροχής επαρκών πληροφοριών δεν αποθαρρύνει αδικαιολόγητα την προσφυγή στις διαδικασίες που περιγράφονται στο άρθρο 20.43.

2. Κάθε μέρος προβλέπει τη δυνατότητα υποβολής αιτήσεων για την αναστολή της θέσης σε ελεύθερη κυκλοφορία ή την παρακράτηση προϊόντων για τα οποία υπάρχουν υπόνοιες ότι παραβιάζουν δικαίωμα διανοητικής ιδιοκτησίας που αναφέρεται στο άρθρο 20.43, και τα οποία βρίσκονται υπό τελωνειακό έλεγχο στο έδαφός του. Η απαίτηση να προβλέπεται δυνατότητα υποβολής αυτών των αιτήσεων υπόκειται στις υποχρεώσεις για τη θέσπιση ή διατήρηση διαδικασιών που αναφέρονται στο άρθρο 20.43 παράγραφοι 4 και 5. Οι αρμόδιες αρχές μπορούν να ορίζουν ότι οι αιτήσεις αυτές αφορούν πάνω από μία αποστολές. Κάθε μέρος μπορεί να ορίζει ότι, κατόπιν αιτήματος του δικαιούχου, η αίτηση για την αναστολή της θέσης σε ελεύθερη κυκλοφορία ή την παρακράτηση ύποπτων προϊόντων μπορεί να εφαρμόζεται σε επιλεγμένα σημεία εισόδου και εξόδου υπό τελωνειακό έλεγχο.

3. Κάθε μέρος διασφαλίζει ότι οι αρμόδιες αρχές του ενημερώνουν τον αιτούντα εντός εύλογου χρονικού διαστήματος σχετικά με το αν έκαναν δεκτή την αίτησή του. Εάν οι αρμόδιες αρχές του μέρους κάνουν δεκτή την αίτηση, ενημερώνουν επίσης τον αιτούντα σχετικά με την περίοδο ισχύος της αίτησης.

4. Κάθε μέρος μπορεί να ορίζει ότι, όταν ο αιτών έχει προσφύγει κατά τρόπο καταχρηστικό στις διαδικασίες που περιγράφονται στο άρθρο 20.43, ή όταν υπάρχουν βάσιμοι λόγοι, οι αρμόδιες αρχές του έχουν την εξουσία να απορρίψουν, να αναστείλουν ή να ακυρώσουν την αίτηση.

ΑΡΘΡΟ 20.45

Παροχή πληροφοριών από τον δικαιούχο

Κάθε μέρος επιτρέπει στις αρμόδιες αρχές του να ζητούν από έναν δικαιούχο να παράσχει σχετικές πληροφορίες οι οποίες μπορεί βάσιμα να αναμένεται ότι έχουν περιέλθει στην αντίληψή του, ώστε να βοηθήσει τις αρμόδιες αρχές στη λήψη των συνοριακών μέτρων που αναφέρονται στο παρόν τμήμα. Κάθε μέρος μπορεί επίσης να επιτρέψει σε έναν δικαιούχο να παράσχει τις πληροφορίες αυτές στις αρμόδιες αρχές του.

ΑΡΘΡΟ 20.46

Εγγύηση ή ισοδύναμη ασφάλεια

1. Κάθε μέρος μεριμνά ώστε οι αρμόδιες αρχές του να έχουν την εξουσία να απαιτούν από έναν δικαιούχο ο οποίος ζητά την εφαρμογή των διαδικασιών που περιγράφονται στο άρθρο 20.43 να παρέχει εύλογη εγγύηση ή ισοδύναμη ασφάλεια η οποία να επαρκεί για την προστασία του καθ' ου και των αρμόδιων αρχών και την αποτροπή της καταχρηστικής προσφυγής στις διαδικασίες. Κάθε μέρος μεριμνά ώστε η εν λόγω εγγύηση ή ισοδύναμη ασφάλεια να μην αποθαρρύνει αδικαιολόγητα την προσφυγή σε αυτές τις διαδικασίες.

2. Κάθε μέρος μπορεί να ορίζει ότι η εν λόγω εγγύηση μπορεί να έχει τη μορφή ομολόγου το οποίο θα προφυλάσσει τον καθ' ου από τυχόν απώλειες ή ζημίες που προκαλούνται από ενδεχόμενη αναστολή της θέσης σε ελεύθερη κυκλοφορία ή παρακράτηση προϊόντων, σε περίπτωση που οι αρμόδιες αρχές αποφανθούν ότι τα προϊόντα δεν παραβιάζουν δικαίωμα διανοητικής ιδιοκτησίας. Ένα μέρος μπορεί, μόνο σε εξαιρετικές περιπτώσεις ή κατόπιν δικαστικής εντολής, να επιτρέψει στον καθ' ου να αποκτήσει κατοχή ύποπτων προϊόντων καταθέτοντας ομόλογο ή άλλη εγγύηση.

ΑΡΘΡΟ 20.47

Απόφαση ως προς τη διάπραξη ή μη παραβίασης

Κάθε μέρος θεσπίζει ή διατηρεί διαδικασίες με τις οποίες οι αρμόδιες αρχές του μπορούν να αποφανθούν, εντός εύλογου χρονικού διαστήματος μετά την έναρξη των διαδικασιών που περιγράφονται στο άρθρο 20.43, κατά πόσον τα ύποπτα προϊόντα παραβιάζουν δικαίωμα διανοητικής ιδιοκτησίας.

ΑΡΘΡΟ 20.48

Μέσα έννομης προστασίας

1. Κάθε μέρος μεριμνά ώστε οι αρμόδιες αρχές του να έχουν την εξουσία να διατάσσουν την καταστροφή προϊόντων, μετά την έκδοση απόφασης που αναφέρεται στο άρθρο 20.47 σύμφωνα με την οποία τα προϊόντα παραβιάζουν δικαίωμα διανοητικής ιδιοκτησίας. Σε περιπτώσεις μη καταστροφής αυτών των προϊόντων, κάθε μέρος διασφαλίζει ότι, εκτός εξαιρετικών περιστάσεων, τα προϊόντα αυτά αποσύρονται από τους εμπορικούς διαύλους, κατά τρόπον ώστε να αποτρέπεται η πρόκληση βλάβης στον δικαιούχο.

2. Όταν πρόκειται για προϊόντα με εμπορικό σήμα που αποτελεί αντικείμενο παράνομης απομίμησης, η απλή αφαίρεση του εμπορικού σήματος που έχει τοποθετηθεί παράνομα στα προϊόντα δεν αρκεί, εκτός από εξαιρετικές περιπτώσεις, για να επιτραπεί η ελεύθερη κυκλοφορία των προϊόντων στους εμπορικούς διαύλους.

3. Κάθε μέρος μεριμνά ώστε οι αρμόδιες αρχές του να έχουν την εξουσία να διατάσσουν την επιβολή διοικητικών ποινών, μετά την έκδοση απόφασης που αναφέρεται στο άρθρο 20.47 σύμφωνα με την οποία τα προϊόντα παραβιάζουν δικαίωμα διανοητικής ιδιοκτησίας.

ΑΡΘΡΟ 20.49

Ειδική συνεργασία στον τομέα των συνοριακών μέτρων

1. Τα μέρη συμφωνούν να συνεργάζονται μεταξύ τους με σκοπό την εξάλειψη των διεθνών εμπορευματικών συναλλαγών οι οποίες παραβιάζουν δικαιώματα διανοητικής ιδιοκτησίας. Προς την κατεύθυνση αυτή, κάθε μέρος ορίζει σημεία επαφής στο πλαίσιο του διοικητικού του μηχανισμού, και είναι πρόθυμο να ανταλλάξει πληροφορίες σχετικά με το εμπόριο αγαθών που παραβιάζουν δικαιώματα διανοητικής ιδιοκτησίας. Ειδικότερα, κάθε μέρος προωθεί την ανταλλαγή πληροφοριών και τη συνεργασία μεταξύ των τελωνειακών αρχών του και των τελωνειακών αρχών του άλλου μέρους όσον αφορά τις εμπορευματικές συναλλαγές οι οποίες παραβιάζουν δικαιώματα διανοητικής ιδιοκτησίας.

2. Η συνεργασία που αναφέρεται στην παράγραφο 1 μπορεί να περιλαμβάνει την ανταλλαγή πληροφοριών όσον αφορά μηχανισμούς συγκέντρωσης πληροφοριών από δικαιούχους, βέλτιστων πρακτικών και εμπειριών σχετικά με στρατηγικές διαχείρισης των κινδύνων, καθώς και πληροφοριών για τον εντοπισμό αποστολών για τις οποίες υπάρχουν υπόνοιες ότι περιέχουν προϊόντα που παραβιάζουν δικαιώματα διανοητικής ιδιοκτησίας.

3. Η συνεργασία βάσει του παρόντος τμήματος πραγματοποιείται κατά τρόπο που συνάδει με τις σχετικές διεθνείς συμφωνίες οι οποίες είναι δεσμευτικές και για τα δύο μέρη. Η μεικτή επιτροπή τελωνειακής συνεργασίας η οποία αναφέρεται στο άρθρο 6.14 (Μεικτή επιτροπή τελωνειακής συνεργασίας) θα καθορίσει τις προτεραιότητες και θα μεριμνήσει για τις κατάλληλες διαδικασίες για συνεργασία βάσει του παρόντος τμήματος μεταξύ των αρμόδιων αρχών των μερών.

ΤΜΗΜΑ Ε

Συνεργασία

ΑΡΘΡΟ 20.50

Συνεργασία

1. Τα μέρη συμφωνούν να συνεργάζονται μεταξύ τους με σκοπό την υποστήριξη της υλοποίησης των δεσμεύσεων και των υποχρεώσεων που αναλαμβάνουν βάσει του παρόντος κεφαλαίου. Στους τομείς συνεργασίας περιλαμβάνεται η ανταλλαγή πληροφοριών ή εμπειριών σχετικά με τα εξής:

α) την προστασία και την επιβολή των δικαιωμάτων διανοητικής ιδιοκτησίας, συμπεριλαμβανομένων των γεωγραφικών ενδείξεων· και

β) τη θέσπιση ρυθμίσεων μεταξύ των αντίστοιχων φορέων συλλογικής διαχείρισης.

2. Στο πλαίσιο της παραγράφου 1, τα μέρη συμφωνούν να ξεκινήσουν και να διατηρήσουν αποτελεσματικό διάλογο για ζητήματα διανοητικής ιδιοκτησίας με στόχο την εξέταση θεμάτων σχετικών με την προστασία και την επιβολή των δικαιωμάτων διανοητικής ιδιοκτησίας που καλύπτονται από το παρόν κεφάλαιο, καθώς και οποιουδήποτε άλλου σχετικού ζητήματος.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΕΙΚΟΣΙ ΕΝΑ

ΡΥΘΜΙΣΤΙΚΗ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑ

ΑΡΘΡΟ 21.1

Πεδίο εφαρμογής

Το παρόν κεφάλαιο ισχύει σε σχέση με την ανάπτυξη, την αναθεώρηση και τις μεθοδολογικές πτυχές των ρυθμιστικών μέτρων που λαμβάνουν οι ρυθμιστικές αρχές των μερών και τα οποία καλύπτονται, μεταξύ άλλων, από τη συμφωνία ΤΕΕ, τη συμφωνία ΥΦΠ, την GATT 1994, την GATS και τα κεφάλαια τέσσερα (Τεχνικά εμπόδια στο εμπόριο), πέντε (Υγειονομικά και φυτοϋγειονομικά μέτρα), εννέα (Διασυνοριακές συναλλαγές στον τομέα των υπηρεσιών), είκοσι δύο (Εμπόριο και αειφόρος ανάπτυξη), είκοσι τρία (Εμπόριο και εργασία) και είκοσι τέσσερα (Εμπόριο και περιβάλλον).

ΑΡΘΡΟ 21.2

Αρχές

1. Τα μέρη επιβεβαιώνουν τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις τους όσον αφορά τα ρυθμιστικά μέτρα που λαμβάνονται βάσει της συμφωνίας ΤΕΕ, της συμφωνίας ΥΦΠ, της GATT 1994 και της GATS.

2. Τα μέρη δεσμεύονται να διασφαλίζουν υψηλά επίπεδα προστασίας της ζωής ή της υγείας των ανθρώπων, των ζώων ή των φυτών, καθώς και του περιβάλλοντος, κατά τρόπο που συνάδει με τη συμφωνία ΤΕΕ, τη συμφωνία ΥΦΠ, την GATT 1994, την GATS και την παρούσα συμφωνία.

3. Τα μέρη αναγνωρίζουν την αξία της ρυθμιστικής συνεργασίας, τόσο διμερούς όσο και πολυμερούς, με τους συναφείς εμπορικούς τους εταίρους. Όποτε είναι εφικτό και αμοιβαία επωφελές, τα μέρη θα προσεγγίζουν τη ρυθμιστική συνεργασία κατά τρόπο που επιτρέπει τη συμμετοχή και άλλων διεθνών εμπορικών εταίρων.

4. Χωρίς να περιορίζεται η δυνατότητα κάθε μέρους να υλοποιεί τις δικές του δραστηριότητες σε θέματα κανονιστικών ρυθμίσεων, νομοθεσίας και πολιτικών, τα μέρη δεσμεύονται για την περαιτέρω ανάπτυξη της ρυθμιστικής συνεργασίας λαμβάνοντας υπόψη το αμοιβαίο συμφέρον τους, με στόχο:

α) την πρόληψη και την εξάλειψη των περιττών εμποδίων στο εμπόριο και τις επενδύσεις·

β) τη βελτίωση του κλίματος για την ανταγωνιστικότητα και την καινοτομία, μεταξύ άλλων μέσα από την επιδίωξη της ρυθμιστικής συμβατότητας, της αναγνώρισης της ισοδυναμίας και της σύγκλισης· και

γ) την προώθηση διαφανών, αποδοτικών και αποτελεσματικών ρυθμιστικών διαδικασιών οι οποίες υποστηρίζουν τους στόχους δημόσιας πολιτικής και εκπληρώνουν την αποστολή των ρυθμιστικών φορέων, μεταξύ άλλων μέσα από την προώθηση της ανταλλαγής πληροφοριών και της ενισχυμένης χρήσης βέλτιστων πρακτικών.

5. Το παρόν κεφάλαιο αντικαθιστά το πλαίσιο για τη ρυθμιστική συνεργασία και διαφάνεια μεταξύ της κυβέρνησης του Καναδά και της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, το οποίο υπογράφηκε στις Βρυξέλλες στις 21 Δεκεμβρίου 2004, και ρυθμίζει τις δραστηριότητες που είχαν αναληφθεί προηγουμένως βάσει του εν λόγω πλαισίου.

6. Τα μέρη μπορούν να αναλαμβάνουν δραστηριότητες ρυθμιστικής συνεργασίας σε εθελοντική βάση. Για λόγους σαφήνειας, διευκρινίζεται ότι κανένα μέρος δεν υποχρεούται να συμμετάσχει σε συγκεκριμένη δραστηριότητα ρυθμιστικής συνεργασίας, ενώ κάθε μέρος μπορεί να αρνηθεί να συνεργαστεί ή να αποσυρθεί από τη συνεργασία. Ωστόσο, εάν ένα μέρος αρνηθεί να ξεκινήσει κανονιστική συνεργασία ή αποσυρθεί από τη συνεργασία, θα πρέπει να είναι έτοιμο να εξηγήσει τους λόγους για την απόφασή του στο άλλο μέρος.

ΑΡΘΡΟ 21.3

Στόχοι της ρυθμιστικής συνεργασίας

Στους στόχους της ρυθμιστικής συνεργασίας περιλαμβάνονται οι εξής:

α) συμβολή στην προστασία της ανθρώπινης ζωής, υγείας ή ασφάλειας, της ζωής ή της υγείας των ζώων ή των φυτών και του περιβάλλοντος μέσα από:

   i) την αξιοποίηση των διεθνών πόρων σε τομείς όπως η έρευνα, ο έλεγχος πριν από τη διάθεση στην αγορά και η ανάλυση κινδύνου με στόχο την αντιμετώπιση σημαντικών ρυθμιστικών ζητημάτων τοπικού, εθνικού και διεθνούς ενδιαφέροντος· και

ii) τη συμβολή στη βάση πληροφοριών που χρησιμοποιούν οι ρυθμιστικές αρχές για τον εντοπισμό, την εκτίμηση και τη διαχείριση των κινδύνων·

β) οικοδόμηση εμπιστοσύνης, εμβάθυνση της αμοιβαίας κατανόησης σε θέματα ρυθμιστικής διακυβέρνησης και αξιοποίηση της εμπειρογνωμοσύνης και των οπτικών που διαθέτει το άλλο μέρος με σκοπό:

i) τη βελτίωση του σχεδιασμού και της ανάπτυξης ρυθμιστικών προτάσεων·

ii) την προώθηση της διαφάνειας και της προβλεψιμότητας όσον αφορά την ανάπτυξη και τη θέσπιση κανονιστικών ρυθμίσεων·

iii) την αύξηση της αποτελεσματικότητας των κανονιστικών ρυθμίσεων·

iv) τον εντοπισμό εναλλακτικών μέσων·

v) τον προσδιορισμό των επιπτώσεων των κανονιστικών ρυθμίσεων·

vi) την αποφυγή άσκοπων αποκλίσεων μεταξύ των κανονιστικών ρυθμίσεων· και

vii) τη βελτίωση της εφαρμογής των κανονιστικών ρυθμίσεων και της συμμόρφωσης με αυτές·

γ) διευκόλυνση των διμερών εμπορικών συναλλαγών και επενδύσεων κατά τρόπο ώστε:

i) να αξιοποιούνται οι υφιστάμενες ρυθμίσεις συνεργασίας·

ii) να μειώνονται οι άσκοπες αποκλίσεις ως προς τις κανονιστικές ρυθμίσεις· και

iii) να εντοπίζονται νέες οδοί συνεργασίας σε συγκεκριμένους τομείς·

δ) συμβολή στη βελτίωση της ανταγωνιστικότητας και της αποδοτικότητας της βιομηχανίας κατά τρόπο ώστε:

i) να ελαχιστοποιούνται οι διοικητικές δαπάνες όποτε αυτό είναι δυνατόν·

ii) να μειώνονται οι αλληλεπικαλυπτόμενες κανονιστικές απαιτήσεις και το συνεπακόλουθο κόστος συμμόρφωσης, όποτε αυτό είναι δυνατόν· και

iii) να αναζητούνται συμβατές ρυθμιστικές προσεγγίσεις, εάν αυτό είναι δυνατόν και σκόπιμο, μέσα από:

A) την εφαρμογή ρυθμιστικών προσεγγίσεων που είναι τεχνολογικά ουδέτερες· και

B) την αναγνώριση της ισοδυναμίας ή την προώθηση της σύγκλισης.

ΑΡΘΡΟ 21.4

Δραστηριότητες ρυθμιστικής συνεργασίας

Τα μέρη καταβάλλουν κάθε δυνατή προσπάθεια για την εκπλήρωση των στόχων που ορίζονται στο άρθρο 21.3 αναλαμβάνοντας δραστηριότητες ρυθμιστικής συνεργασίας που μπορεί να περιλαμβάνουν:

α) τη συμμετοχή σε εν εξελίξει διμερείς συζητήσεις σχετικά με τη ρυθμιστική διακυβέρνηση, ώστε μεταξύ άλλων:

i) να συζητήσουν τη ρυθμιστική μεταρρύθμιση και τις επιπτώσεις της στη μεταξύ τους σχέση·

ii) να προσδιορίσουν τα διδάγματα που έχουν αποκομίσει·

iii) να ερευνήσουν, εάν κρίνεται σκόπιμο, εναλλακτικές προσεγγίσεις ως προς τις κανονιστικές ρυθμίσεις· και

iv) να ανταλλάξουν εμπειρίες όσον αφορά τα ρυθμιστικά εργαλεία και μέσα, όπου περιλαμβάνονται οι εκτιμήσεις των επιπτώσεων των κανονιστικών ρυθμίσεων, οι εκτιμήσεις κινδύνου και οι στρατηγικές συμμόρφωσης και επιβολής·

β) την πραγματοποίηση διαβουλεύσεων μεταξύ τους, κατά περίπτωση, και την ανταλλαγή πληροφοριών καθ’ όλη τη διαδικασία ανάπτυξης κανονιστικών ρυθμίσεων. Οι εν λόγω διαβουλεύσεις και ανταλλαγές θα πρέπει να ξεκινήσουν όσο το δυνατόν νωρίτερα κατά τη διάρκεια αυτής της διαδικασίας·

γ) την ανταλλαγή μη δημόσιων πληροφοριών, στον βαθμό που οι πληροφορίες αυτές μπορούν να διατεθούν σε ξένες κυβερνήσεις σύμφωνα με τους ισχύοντες κανόνες του μέρους που παρέχει τις πληροφορίες·

δ) την ανταλλαγή, όσο το δυνατόν νωρίτερα, των προτεινόμενων τεχνικών ή υγειονομικών και φυτοϋγειονομικών κανονισμών που ενδέχεται να έχουν αντίκτυπο στο εμπόριο με το άλλο μέρος, έτσι ώστε να μπορούν να ληφθούν υπόψη τυχόν παρατηρήσεις και προτάσεις για τροποποιήσεις·

ε) την υποβολή, κατόπιν αιτήματος του άλλου μέρους, αντιγράφου του προτεινόμενου κανονισμού, με την επιφύλαξη της ισχύουσας νομοθεσίας σχετικά με το ιδιωτικό απόρρητο, και την παροχή επαρκούς χρονικού διαστήματος στα ενδιαφερόμενα μέρη ώστε να υποβάλουν γραπτώς τις παρατηρήσεις τους·

στ) την ανταλλαγή, όσο το δυνατόν νωρίτερα, πληροφοριών σχετικά με προβλεπόμενες ρυθμιστικές δράσεις, μέτρα ή τροποποιήσεις, έτσι ώστε:

i) να γίνεται κατανοητό το σκεπτικό στο οποίο βασίζονται οι ρυθμιστικές επιλογές ενός μέρους, συμπεριλαμβανομένου του επιλεγόμενου μέσου, και να εξετάζονται οι δυνατότητες για μεγαλύτερη σύγκλιση μεταξύ των μερών σχετικά με τον τρόπο διατύπωσης των κανονιστικών ρυθμίσεων και προσδιορισμού του πεδίου εφαρμογής τους. Στο πλαίσιο αυτό τα μέρη θα πρέπει επίσης να εξετάσουν τη συσχέτιση μεταξύ κανονισμών, προτύπων και αξιολόγησης της συμμόρφωσης· και

ii) να γίνεται σύγκριση των μεθόδων και των παραδοχών που χρησιμοποιούνται για την ανάλυση των ρυθμιστικών προτάσεων, όπου περιλαμβάνεται, όταν κρίνεται σκόπιμο, ανάλυση της τεχνικής και οικονομικής δυνατότητας εφαρμογής και των οφελών σε σχέση με τον επιδιωκόμενο στόχο για κάθε σημαντική εναλλακτική ρυθμιστική απαίτηση ή προσέγγιση που τυχόν εξετάζεται. Αυτή η ανταλλαγή πληροφοριών μπορεί επίσης να περιλαμβάνει στρατηγικές συμμόρφωσης και εκτιμήσεις επιπτώσεων, καθώς και σύγκριση της δυνητικής σχέσης κόστους-αποτελεσματικότητας της ρυθμιστικής πρότασης με αυτήν που παρουσιάζουν σημαντικές εναλλακτικές ρυθμιστικές απαιτήσεις ή προσεγγίσεις που εξετάζονται·

ζ) την εξέταση των ευκαιριών για ελαχιστοποίηση των άσκοπων αποκλίσεων ως προς τις κανονιστικές ρυθμίσεις, μεταξύ άλλων μέσα από:

i) τη διενέργεια παράλληλης ή κοινής εκτίμησης κινδύνου και εκτίμησης επιπτώσεων των κανονιστικών ρυθμίσεων, εάν αυτό είναι εφικτό και αμοιβαία επωφελές·

ii) την επίτευξη εναρμονισμένης, ισοδύναμης ή συμβατής λύσης· ή

iii) την εξέταση της δυνατότητας αμοιβαίας αναγνώρισης σε συγκεκριμένες περιπτώσεις·

η) τη συνεργασία σε θέματα που αφορούν την ανάπτυξη, την έγκριση, την εφαρμογή και την τήρηση διεθνών προτύπων, κατευθυντήριων γραμμών και συστάσεων·

θ) την εξέταση της σκοπιμότητας και της δυνατότητας συλλογής των ίδιων ή παρόμοιων δεδομένων σχετικά με τη φύση, την έκταση και τη συχνότητα των προβλημάτων που μπορούν δυνητικά να οδηγήσουν σε ρυθμιστικές δράσεις, όταν αυτό θα επιτάχυνε την πραγματοποίηση στατιστικά σημαντικών εκτιμήσεων σχετικά με τα προβλήματα αυτά·

ι) την τακτική σύγκριση των πρακτικών συλλογής δεδομένων·

ια) την εξέταση της σκοπιμότητας και της δυνατότητας χρησιμοποίησης των ίδιων ή παρόμοιων παραδοχών και μεθοδολογιών με αυτές που χρησιμοποιεί το άλλο μέρος για την ανάλυση δεδομένων και την αξιολόγηση των βαθύτερων ζητημάτων που πρέπει να αντιμετωπιστούν μέσω κανονιστικών ρυθμίσεων, με στόχο:

i) τη μείωση των αποκλίσεων όσον αφορά τον εντοπισμό ζητημάτων· και

ii) την προώθηση της ομοιομορφίας ως προς τα αποτελέσματα·

ιβ) την τακτική σύγκριση των αναλυτικών παραδοχών και μεθοδολογιών·

ιγ) την ανταλλαγή πληροφοριών σχετικά με τη διαχείριση, την εφαρμογή και την επιβολή των κανονιστικών ρυθμίσεων, καθώς και σχετικά με τα μέσα για την επίτευξη και την αξιολόγηση της συμμόρφωσης·

ιδ) την υλοποίηση συνεργατικών προγραμμάτων στον τομέα της έρευνας με στόχο:

i) τη μείωση των αλληλεπικαλυπτόμενων ερευνών·

ii) την παραγωγή μεγαλύτερου όγκου πληροφοριών με μικρότερο κόστος·

iii) τη συγκέντρωση των βέλτιστων δεδομένων·

iv) την καθιέρωση κοινής επιστημονικής βάσης, όταν κρίνεται σκόπιμο·

v) την αντιμετώπιση των πλέον πιεστικών ρυθμιστικών προβλημάτων με μεγαλύτερη συνοχή και εστίαση στις επιδόσεις· και

vi) την ελαχιστοποίηση των περιττών αποκλίσεων ως προς τις νέες ρυθμιστικές προτάσεις και, παράλληλα, την αποτελεσματικότερη βελτίωση της προστασίας της υγείας, της ασφάλειας και του περιβάλλοντος·

ιε) τη διεξαγωγή ελέγχων των κανονιστικών ρυθμίσεων ή των πολιτικών μετά την εφαρμογή τους·

ιστ) τη σύγκριση των μεθόδων και των παραδοχών που χρησιμοποιούνται σε αυτούς τους ελέγχους·

ιζ) κατά περίπτωση, τη διάθεση στο άλλο μέρος συνοπτικών παρουσιάσεων σχετικά με τα αποτελέσματα αυτών των ελέγχων·

ιη) τον προσδιορισμό της κατάλληλης προσέγγισης ώστε να μειωθούν οι αρνητικές συνέπειες των υφιστάμενων αποκλίσεων μεταξύ των κανονιστικών ρυθμίσεων όσον αφορά τις διμερείς εμπορικές συναλλαγές και επενδύσεις στους τομείς που προσδιορίζονται από ένα μέρος, μεταξύ άλλων μέσω, κατά περίπτωση, αυξημένης σύγκλισης, αμοιβαίας αναγνώρισης, ελαχιστοποίησης της χρήσης των ρυθμιστικών μέσων που στρεβλώνουν τις εμπορικές συναλλαγές και τις επενδύσεις, και της χρήσης διεθνών προτύπων, όπου περιλαμβάνονται πρότυπα και κατευθυντήριες γραμμές για την αξιολόγηση της συμμόρφωσης· ή

ιθ) την ανταλλαγή πληροφοριών, εμπειρογνωμοσύνης και πείρας στον τομέα της καλής διαβίωσης των ζώων, με στόχο την προώθηση της συνεργασίας μεταξύ των μερών σε ό,τι αφορά την καλή διαβίωση των ζώων.

ΑΡΘΡΟ 21.5

Συμβατότητα των ρυθμιστικών μέτρων

Για να επιτευχθεί μεγαλύτερη σύγκλιση και συμβατότητα μεταξύ των ρυθμιστικών μέτρων των μερών, κάθε μέρος εξετάζει, κατά περίπτωση, τα ρυθμιστικά μέτρα ή πρωτοβουλίες του άλλου μέρους όσον αφορά τα ίδια ή συναφή θέματα. Αυτό δεν εμποδίζει τα μέρη να θεσπίζουν διαφορετικά ρυθμιστικά μέτρα ή να αναπτύσσουν διαφορετικές πρωτοβουλίες για λόγους όπως η ύπαρξη διαφορετικών θεσμικών ή νομοθετικών προσεγγίσεων, περιστάσεων, αξιών και προτεραιοτήτων που αφορούν συγκεκριμένα ένα μέρος.

ΑΡΘΡΟ 21.6

Φόρουμ ρυθμιστικής συνεργασίας

1. Συστήνεται φόρουμ ρυθμιστικής συνεργασίας («ΦΡΣ»), σύμφωνα με το άρθρο 26.2 (Ειδικές επιτροπές) παράγραφος 1 στοιχείο η), με στόχο τη διευκόλυνση και την προώθηση της ρυθμιστικής συνεργασίας μεταξύ των μερών σύμφωνα με το παρόν κεφάλαιο.

2. Το ΦΡΣ ασκεί τα ακόλουθα καθήκοντα:

α) παρέχει ένα φόρουμ όπου μπορούν να συζητηθούν θέματα πολιτικής αμοιβαίου ενδιαφέροντος τα οποία έχουν επισημανθεί από τα μέρη, μεταξύ άλλων, μέσω των διαβουλεύσεων που διεξάγονται σύμφωνα με το άρθρο 21.8·

β) βοηθά τις επιμέρους ρυθμιστικές αρχές στον εντοπισμό πιθανών εταίρων για δραστηριότητες συνεργασίας και τους παρέχει τα κατάλληλα μέσα για τον σκοπό αυτό, όπως υποδείγματα συμφωνιών εμπιστευτικότητας·

γ) εξετάζει τις (εν εξελίξει ή αναμενόμενες) ρυθμιστικές πρωτοβουλίες για τις οποίες ένα μέρος θεωρεί ότι μπορούν να παρέχουν δυνατότητες συνεργασίας. Η εξέταση αυτή, η οποία διενεργείται σε διαβούλευση με τις ρυθμιστικές αρχές και υπηρεσίες, θα πρέπει να υποστηρίζει την εφαρμογή του παρόντος κεφαλαίου· και

δ) ενθαρρύνει την ανάπτυξη δραστηριοτήτων διμερούς συνεργασίας σύμφωνα με το άρθρο 21.4 και, με βάση τις πληροφορίες που λαμβάνει από τις ρυθμιστικές αρχές και υπηρεσίες, εξετάζει την πρόοδο, τα επιτεύγματα και τις βέλτιστες πρακτικές των πρωτοβουλιών ρυθμιστικής συνεργασίας σε συγκεκριμένους τομείς.

3. Καθήκοντα προέδρου στο ΦΡΣ ασκούν από κοινού ένας ανώτερος εκπρόσωπος της κυβέρνησης του Καναδά σε επίπεδο αναπληρωτή υπουργού, ή ατόμου με ισοδύναμο αξίωμα ή διορισμένου από αυτόν, και ένας ανώτερος εκπρόσωπος της Ευρωπαϊκής Επιτροπής σε επίπεδο Γενικού Διευθυντή, ή ατόμου με ισοδύναμο αξίωμα ή διορισμένου από αυτόν, ενώ το απαρτίζουν αρμόδιοι υπάλληλοι κάθε μέρους. Τα μέρη μπορούν, με αμοιβαία συναίνεση, να καλέσουν και άλλους ενδιαφερόμενους να συμμετάσχουν στις συνεδριάσεις του ΦΡΣ.

4. Το ΦΡΣ:

α) εγκρίνει την εντολή, τις διαδικασίες και το σχέδιο εργασίας του κατά την πρώτη συνεδρίασή του μετά την έναρξη ισχύος της παρούσας συμφωνίας·

β) συνεδριάζει εντός ενός έτους από την ημερομηνία έναρξης ισχύος της παρούσας συμφωνίας και στη συνέχεια τουλάχιστον ετησίως, εκτός αν τα μέρη αποφασίσουν διαφορετικά· και

γ) υποβάλλει έκθεση στη μεικτή επιτροπή ΣΟΕΣ σχετικά με την εφαρμογή του παρόντος κεφαλαίου, ανάλογα με την περίπτωση.

ΑΡΘΡΟ 21.7

Περαιτέρω συνεργασία μεταξύ των μερών

1. Σύμφωνα με το άρθρο 21.6 παράγραφος 2 στοιχείο γ) και για να καταστεί δυνατή η παρακολούθηση των επικείμενων ρυθμιστικών σχεδίων και να εντοπιστούν ευκαιρίες για ρυθμιστική συνεργασία, τα μέρη ανταλλάσσουν τακτικά πληροφορίες σχετικά με τρέχοντα ή προγραμματισμένα ρυθμιστικά σχέδια στους τομείς αρμοδιότητάς τους. Οι πληροφορίες αυτές θα πρέπει να περιλαμβάνουν, κατά περίπτωση, τους νέους τεχνικούς κανονισμούς και τις τροποποιήσεις υφιστάμενων τεχνικών κανονισμών που αναμένεται να προταθούν ή να εγκριθούν.

2. Τα μέρη μπορούν να διευκολύνουν τη ρυθμιστική συνεργασία μέσω της ανταλλαγής υπαλλήλων βάσει ειδικής ρύθμισης.

3. Τα μέρη καταβάλλουν κάθε δυνατή προσπάθεια για να συνεργάζονται και να ανταλλάσσουν πληροφορίες σε εθελοντική βάση στον τομέα της ασφάλειας των μη εδώδιμων προϊόντων. Αυτή η συνεργασία ή η ανταλλαγή πληροφοριών μπορεί να αφορά ιδίως:

α) επιστημονικά, τεχνικά και ρυθμιστικά θέματα, με στόχο τη βελτίωση της ασφάλειας των μη εδώδιμων προϊόντων·

β) αναδυόμενα ζητήματα με ιδιαίτερη σημασία για την υγεία και την ασφάλεια, τα οποία εμπίπτουν στις αρμοδιότητες της αντίστοιχης αρχής ενός μέρους·

γ) δραστηριότητες σχετικές με την τυποποίηση·

δ) δραστηριότητες εποπτείας της αγοράς και επιβολής·

ε) μεθόδους εκτίμησης κινδύνου και δοκιμές προϊόντων· και

στ) συντονισμένες ανακλήσεις προϊόντων ή άλλες παρόμοιες ενέργειες.

4. Τα μέρη μπορούν να θεσπίσουν αμοιβαία ανταλλαγή πληροφοριών σχετικά με την ασφάλεια των καταναλωτικών προϊόντων και τα προληπτικά, περιοριστικά και διορθωτικά μέτρα που λαμβάνονται. Ειδικότερα, ο Καναδάς μπορεί να αποκτήσει πρόσβαση σε επιλεγμένες πληροφορίες από το σύστημα έγκαιρης προειδοποίησης RAPEX της Ευρωπαϊκής Ένωσης, ή από το διάδοχο σύστημα αυτού, όσον αφορά τα καταναλωτικά προϊόντα, όπως αυτά ορίζονται στην οδηγία 2001/95/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 3ης Δεκεμβρίου 2001, για τη γενική ασφάλεια των προϊόντων. Η Ευρωπαϊκή Ένωση μπορεί να λαμβάνει έγκαιρα προειδοποιητικές πληροφορίες σχετικά με περιοριστικά μέτρα και ανακλήσεις προϊόντων από το σύστημα αναφοράς περιστατικών σχετικά με καταναλωτικά προϊόντα του Καναδά, γνωστό ως RADAR, ή από το διάδοχο σύστημα αυτού, όσον αφορά τα καταναλωτικά προϊόντα, όπως αυτά ορίζονται στον *Canada Consumer Product Safety Act*, S.C. 2010, c. 21, και τα καλλυντικά, όπως αυτά ορίζονται στον *Food and Drugs Act*, R.S.C. 1985, c. F-27. Η αμοιβαία αυτή ανταλλαγή πληροφοριών γίνεται βάσει ρύθμισης όπου καθορίζονται τα μέτρα που αναφέρονται στην παράγραφο 5.

5. Προτού τα μέρη πραγματοποιήσουν την πρώτη ανταλλαγή πληροφοριών που προβλέπεται στην παράγραφο 4, διασφαλίζουν ότι η επιτροπή εμπορευματικών συναλλαγών εγκρίνει τα μέτρα για την υλοποίηση αυτής της ανταλλαγής. Τα μέρη διασφαλίζουν ότι τα μέτρα αυτά προσδιορίζουν το είδος των πληροφοριών που θα ανταλλάσσονται, τις λεπτομέρειες της ανταλλαγής και τους τρόπους εφαρμογής των κανόνων εμπιστευτικότητας και προστασίας των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα.

6. Η επιτροπή εμπορευματικών συναλλαγών εγκρίνει τα μέτρα βάσει της παραγράφου 5 εντός ενός έτους από την ημερομηνία έναρξης ισχύος της παρούσας συμφωνίας, εκτός εάν τα μέρη αποφασίσουν να παρατείνουν αυτήν την προθεσμία.

7. Τα μέρη μπορούν να τροποποιούν τα μέτρα που αναφέρονται στην παράγραφο 5. Κάθε τροποποίηση των μέτρων εγκρίνεται από την επιτροπή εμπορευματικών συναλλαγών.

ΑΡΘΡΟ 21.8

Διαβουλεύσεις με ιδιωτικούς φορείς

Για να αποκτήσουν μη κυβερνητικές οπτικές σε ζητήματα που αφορούν την εφαρμογή του παρόντος κεφαλαίου, τα μέρη μπορούν, κατά περίπτωση, να διαβουλεύονται χωριστά ή από κοινού με ενδιαφερόμενους φορείς, συμπεριλαμβανομένων εκπροσώπων από τον ακαδημαϊκό χώρο, ομάδες προβληματισμού (think tanks), μη κυβερνητικές οργανώσεις, επιχειρήσεις, οργανώσεις καταναλωτών και άλλους οργανισμούς. Οι διαβουλεύσεις αυτές μπορούν να διεξάγονται με οποιονδήποτε τρόπο κρίνουν κατάλληλο τα μέρη.

ΑΡΘΡΟ 21.9

Σημεία επαφής

1. Τα σημεία επαφής που προορίζονται για την επικοινωνία μεταξύ των μερών σε σχέση με ζητήματα που προκύπτουν από το παρόν κεφάλαιο είναι τα εξής:

α) στην περίπτωση του Καναδά, το Τμήμα Τεχνικών Εμποδίων και Κανονισμών (Technical Barriers and Regulations Division) του Υπουργείου Εξωτερικών, Εμπορίου και Ανάπτυξης (Department of Foreign Affairs, Trade and Development), ή ο διάδοχος φορέας αυτού· και

β) στην περίπτωση της Ευρωπαϊκής Ένωσης, η Μονάδα Διεθνών Υποθέσεων της Γενικής Διεύθυνσης Εσωτερικής Αγοράς, Βιομηχανίας, Επιχειρηματικότητας και ΜΜΕ της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, ή ο διάδοχος φορέας αυτής.

2. Κάθε σημείο επαφής είναι υπεύθυνο για την πραγματοποίηση διαβουλεύσεων και τον συντονισμό με τις αντίστοιχες ρυθμιστικές αρχές και υπηρεσίες, ανάλογα με την περίπτωση, σχετικά με ζητήματα που προκύπτουν από το παρόν κεφάλαιο.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΕΙΚΟΣΙ ΔΥΟ

ΕΜΠΟΡΙΟ ΚΑΙ ΑΕΙΦΟΡΟΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗ

ΑΡΘΡΟ 22.1

Πλαίσιο και στόχοι

1. Τα μέρη υπενθυμίζουν τη διακήρυξη του Ρίο για το περιβάλλον και την ανάπτυξη του 1992, το Πρόγραμμα Δράσης 21 για το περιβάλλον και την ανάπτυξη του 1992, τη διακήρυξη του Γιοχάνεσμπουργκ για την αειφόρο ανάπτυξη του 2002 και το πρόγραμμα εφαρμογής που υιοθέτησε η Παγκόσμια Διάσκεψη Κορυφής για την Αειφόρο Ανάπτυξη του 2002, την υπουργική διακήρυξη του Οικονομικού και Κοινωνικού Συμβουλίου των Ηνωμένων Εθνών για τη δημιουργία περιβάλλοντος, σε εθνικό και διεθνές επίπεδο, ευνοϊκού για τη δημιουργία πλήρους και παραγωγικής απασχόλησης και αξιοπρεπούς εργασίας για όλους και τις επιπτώσεις του στην αειφόρο ανάπτυξη του 2006, καθώς και τη δήλωση της ΔΟΕ σχετικά με την κοινωνική δικαιοσύνη για μια έντιμη παγκοσμιοποίηση του 2008. Τα μέρη αναγνωρίζουν ότι η οικονομική ανάπτυξη, η κοινωνική ανάπτυξη και η προστασία του περιβάλλοντος είναι στοιχεία αλληλοεξαρτώμενα και αλληλένδετα με την αειφόρο ανάπτυξη, και επιβεβαιώνουν εκ νέου τη δέσμευσή τους για την προώθηση της ανάπτυξης του διεθνούς εμπορίου κατά τρόπο που θα συμβάλει στην επίτευξη του στόχου της αειφόρου ανάπτυξης, για την ευημερία των σημερινών και των μελλοντικών γενεών.

2. Τα μέρη υπογραμμίζουν τα οφέλη της εξέτασης εργασιακών και περιβαλλοντικών ζητημάτων που συνδέονται με το εμπόριο, στο πλαίσιο μιας συνολικής προσέγγισης του εμπορίου και της αειφόρου ανάπτυξης. Συνεπώς, τα μέρη συμφωνούν ότι τα δικαιώματα και οι υποχρεώσεις που απορρέουν από τα κεφάλαια είκοσι τρία (Εμπόριο και εργασία) και είκοσι τέσσερα (Εμπόριο και περιβάλλον) πρέπει να λαμβάνονται υπόψη στο πλαίσιο της παρούσας συμφωνίας.

3. Στο πλαίσιο αυτό, μέσω της εφαρμογής των κεφαλαίων είκοσι τρία (Εμπόριο και εργασία) και είκοσι τέσσερα (Εμπόριο και περιβάλλον), τα μέρη αποσκοπούν στα εξής:

α) προώθηση της αειφόρου ανάπτυξης μέσα από τον ενισχυμένο συντονισμό και ενοποίηση των αντίστοιχων εργασιακών, περιβαλλοντικών και εμπορικών πολιτικών και μέτρων τους·

β) προώθηση του διαλόγου και της συνεργασίας μεταξύ των μερών ώστε να αναπτύσσουν τις εμπορικές και οικονομικές σχέσεις τους με τρόπο που να στηρίζει τα αντίστοιχα μέτρα και πρότυπα προστασίας της εργασίας και του περιβάλλοντος, και να τηρούν τους στόχους τους όσον αφορά την προστασία της εργασίας και του περιβάλλοντος στο πλαίσιο εμπορικών σχέσεων που είναι ελεύθερες, ανοικτές και διαφανείς·

γ) βελτίωση της επιβολής της αντίστοιχης εργατικής και περιβαλλοντικής νομοθεσίας και σεβασμός των διεθνών συμφωνιών που αφορούν εργασιακά και περιβαλλοντικά θέματα·

δ) προώθηση της πλήρους αξιοποίησης μέσων, όπως η εκτίμηση επιπτώσεων και οι διαβουλεύσεις με ενδιαφερόμενους φορείς, κατά τη διαδικασία ανάπτυξης κανονιστικών ρυθμίσεων για εμπορικά, εργασιακά και περιβαλλοντικά ζητήματα, και ενθάρρυνση των επιχειρήσεων, των οργανώσεων της κοινωνίας των πολιτών και των πολιτών ώστε να αναπτύσσουν και να εφαρμόζουν πρακτικές που συμβάλλουν στην επίτευξη των στόχων της αειφόρου ανάπτυξης· και

ε) προώθηση της δημόσιας διαβούλευσης και της συμμετοχής στη συζήτηση για ζητήματα αειφόρου ανάπτυξης που προκύπτουν από την παρούσα συμφωνία, και στην κατάρτιση σχετικών νομοθετικών διατάξεων και πολιτικών.

ΑΡΘΡΟ 22.2

Διαφάνεια

Τα μέρη τονίζουν τη σημασία τόσο της διασφάλισης της διαφάνειας ως απαραίτητου στοιχείου για την προώθηση της συμμετοχής του κοινού όσο και της δημοσιοποίησης πληροφοριών στο πλαίσιο του παρόντος κεφαλαίου, σύμφωνα με τις διατάξεις του παρόντος κεφαλαίου και του κεφαλαίου είκοσι επτά (Διαφάνεια), καθώς και των άρθρων 23.6 (Ενημέρωση και ευαισθητοποίηση του κοινού) και 24.7 (Ενημέρωση και ευαισθητοποίηση του κοινού).

ΑΡΘΡΟ 22.3

Συνεργασία και προώθηση εμπορικών συναλλαγών που στηρίζουν την αειφόρο ανάπτυξη

1. Τα μέρη αναγνωρίζουν την αξία της διεθνούς συνεργασίας για την επίτευξη του στόχου της αειφόρου ανάπτυξης και της ενσωμάτωσης, σε διεθνές επίπεδο, των πρωτοβουλιών, των δράσεων και των μέτρων για την οικονομική, κοινωνική και περιβαλλοντική ανάπτυξη και προστασία. Ως εκ τούτου, τα μέρη συμφωνούν στη διεξαγωγή διάλογου και διαβουλεύσεων μεταξύ τους για σχετικά με το εμπόριο ζητήματα αειφόρου ανάπτυξης που παρουσιάζουν κοινό ενδιαφέρον.

2. Τα μέρη επιβεβαιώνουν ότι το εμπόριο θα πρέπει να προωθεί την αειφόρο ανάπτυξη. Κατά συνέπεια, κάθε μέρος καταβάλλει προσπάθειες για την προώθηση εμπορικών και οικονομικών ροών και πρακτικών που συμβάλλουν στην ενίσχυση της αξιοπρεπούς εργασίας και της προστασίας του περιβάλλοντος, μεταξύ άλλων μέσα από:

α) την ενθάρρυνση της ανάπτυξης και της χρησιμοποίησης εθελοντικών συστημάτων που συνδέονται με την αειφόρο παραγωγή αγαθών και υπηρεσιών, όπως είναι τα συστήματα οικολογικής σήμανσης και δίκαιου εμπορίου·

β) την ενθάρρυνση της ανάπτυξης και της χρησιμοποίησης εθελοντικών βέλτιστων πρακτικών εταιρικής κοινωνικής ευθύνης από τις επιχειρήσεις, όπως αυτές που περιέχονται στις κατευθυντήριες γραμμές του ΟΟΣΑ για τις πολυεθνικές επιχειρήσεις, έτσι ώστε να ενισχυθεί η συνοχή μεταξύ των οικονομικών, κοινωνικών και περιβαλλοντικών στόχων·

γ) την ενθάρρυνση της ενσωμάτωσης των προβληματισμών περί αειφορίας στις ιδιωτικές και δημόσιες καταναλωτικές αποφάσεις· και

δ) την προώθηση της ανάπτυξης, της θέσπισης, της τήρησης ή της βελτίωσης στόχων και προτύπων σχετικά με περιβαλλοντικές επιδόσεις.

3. Τα μέρη αναγνωρίζουν τη σημασία της εξέτασης των ειδικών ζητημάτων που αφορούν την αειφόρο ανάπτυξη μέσω της αξιολόγησης του οικονομικού, κοινωνικού και περιβαλλοντικού αντικτύπου που μπορεί να έχουν πιθανές δράσεις, όπου πρέπει να λαμβάνονται υπόψη οι απόψεις των ενδιαφερόμενων φορέων. Ως εκ τούτου, κάθε μέρος δεσμεύεται να εξετάζει, να παρακολουθεί και να αξιολογεί τον αντίκτυπο της εφαρμογής της παρούσας συμφωνίας όσον αφορά την αειφόρο ανάπτυξη στο έδαφός του, με στόχο τον εντοπισμό τυχόν δράσεων που ενδέχεται να καταστούν αναγκαίες στο πλαίσιο της παρούσας συμφωνίας. Τα μέρη μπορούν να διενεργούν κοινές αξιολογήσεις. Οι αξιολογήσεις αυτές θα διεξάγονται κατά τρόπο προσαρμοσμένο στις πρακτικές και τις συνθήκες κάθε μέρους, μέσω των αντίστοιχων συμμετοχικών διαδικασιών των μερών, καθώς και των διαδικασιών που θεσπίζονται βάσει της παρούσας συμφωνίας.

ΑΡΘΡΟ 22.4

Θεσμικοί μηχανισμοί

1. Η επιτροπή εμπορίου και αειφόρου ανάπτυξης που συστήνεται βάσει του άρθρου 26.2 (Ειδικές επιτροπές) παράγραφος 1 στοιχείο ζ) αποτελείται από εκπροσώπους υψηλού επιπέδου των μερών οι οποίοι είναι υπεύθυνοι για τα θέματα που καλύπτονται από το παρόν κεφάλαιο και από τα κεφάλαια είκοσι τρία (Εμπόριο και εργασία) και είκοσι τέσσερα (Εμπόριο και περιβάλλον). Η επιτροπή εμπορίου και αειφόρου ανάπτυξης επιβλέπει την εφαρμογή αυτών των κεφαλαίων, όπου περιλαμβάνονται οι δραστηριότητες συνεργασίας και η επισκόπηση του αντικτύπου της παρούσας συμφωνίας στην αειφόρο ανάπτυξη, και εξετάζει με ενιαίο τρόπο όλα τα θέματα που παρουσιάζουν κοινό ενδιαφέρον για τα μέρη και τα οποία αφορούν τη συσχέτιση μεταξύ οικονομικής ανάπτυξης, κοινωνικής ανάπτυξης και προστασίας του περιβάλλοντος. Σε ό,τι αφορά τα κεφάλαια είκοσι τρία (Εμπόριο και εργασία) και είκοσι τέσσερα (Εμπόριο και περιβάλλον), η επιτροπή εμπορίου και αειφόρου ανάπτυξης μπορεί επίσης να εκτελεί τα καθήκοντά της μέσω ειδικών συνόδων όπου συμμετέχουν τα άτομα που είναι υπεύθυνα για κάθε θέμα που καλύπτεται, αντίστοιχα, από αυτά τα κεφάλαια.

2. Η επιτροπή εμπορίου και αειφόρου ανάπτυξης συνεδριάζει εντός του πρώτου έτους από την έναρξη ισχύος της παρούσας συμφωνίας και, στη συνέχεια, όποτε το κρίνουν αναγκαίο τα μέρη. Τα σημεία επαφής που αναφέρονται στα άρθρα 23.8 (Θεσμικοί μηχανισμοί) και 24.13 (Θεσμικοί μηχανισμοί) είναι αρμόδια για την επικοινωνία μεταξύ των μερών όσον αφορά τον προγραμματισμό και τη διοργάνωση των εν λόγω συνεδριάσεων ή ειδικών συνόδων.

3. Κάθε τακτική συνεδρίαση ή ειδική σύνοδος της επιτροπής εμπορίου και αειφόρου ανάπτυξης περιλαμβάνει συνάντηση με το κοινό ώστε τα συζητηθούν τα θέματα που συνδέονται με την εφαρμογή των σχετικών κεφαλαίων, εκτός εάν τα μέρη αποφασίσουν διαφορετικά.

4. Η επιτροπή εμπορίου και αειφόρου ανάπτυξης προωθεί τη διαφάνεια και τη συμμετοχή του κοινού. Για τον σκοπό αυτό:

α) κάθε απόφαση ή έκθεση της επιτροπής εμπορίου και αειφόρου ανάπτυξης δημοσιοποιείται, εκτός εάν η επιτροπή αποφασίσει διαφορετικά·

β) η επιτροπή εμπορίου και αειφόρου ανάπτυξης υποβάλλει επικαιροποιημένα στοιχεία σχετικά με κάθε θέμα που συνδέεται με το παρόν κεφάλαιο, συμπεριλαμβανομένης της εφαρμογής του, στο φόρουμ της κοινωνίας των πολιτών που αναφέρεται στο άρθρο 22.5. Κάθε άποψη ή γνώμη του φόρουμ της κοινωνίας των πολιτών υποβάλλεται στα μέρη απευθείας ή μέσω των μηχανισμών διαβούλευσης που αναφέρονται στο άρθρο 23.8 (Θεσμικοί μηχανισμοί) παράγραφος 3 και στο άρθρο 24.13 (Θεσμικοί μηχανισμοί). Η επιτροπή εμπορίου και αειφόρου ανάπτυξης υποβάλλει ετήσια έκθεση σχετικά με τη συνέχεια που δόθηκε σε αυτές τις γνωστοποιήσεις·

γ) η επιτροπή εμπορίου και αειφόρου ανάπτυξης υποβάλλει ετήσια έκθεση σχετικά με κάθε θέμα που εξετάζει σύμφωνα με το άρθρο 24.7 (Ενημέρωση και ευαισθητοποίηση του κοινού) παράγραφος 3 και το άρθρο 23.8 (Θεσμικοί μηχανισμοί) παράγραφος 4.

ΑΡΘΡΟ 22.5

Φόρουμ της κοινωνίας των πολιτών

1. Τα μέρη διοργανώνουν ένα κοινό φόρουμ της κοινωνίας των πολιτών το οποίο απαρτίζεται από εκπροσώπους οργανώσεων της κοινωνίας των πολιτών που είναι εγκατεστημένες στο έδαφός τους, συμπεριλαμβανομένων των συμμετεχόντων στους μηχανισμούς διαβούλευσης που αναφέρονται στο άρθρο 23.8 (Θεσμικοί μηχανισμοί) παράγραφος 3 και στο άρθρο 24.13 (Θεσμικοί μηχανισμοί), με σκοπό τη διεξαγωγή διαλόγου σχετικά με τις πτυχές της παρούσας συμφωνίας που αφορούν την αειφόρο ανάπτυξη.

2. Το φόρουμ της κοινωνίας των πολιτών συγκαλείται μία φορά τον χρόνο, εκτός εάν τα μέρη συμφωνήσουν διαφορετικά. Τα μέρη προάγουν την ισορροπημένη εκπροσώπηση των σχετικών συμφερόντων, στα οποία περιλαμβάνονται ανεξάρτητοι αντιπροσωπευτικοί εργοδότες, συνδικάτα, οργανώσεις εργαζομένων και επιχειρηματικές οργανώσεις, περιβαλλοντικές ομάδες, καθώς και άλλες συναφείς οργανώσεις της κοινωνίας των πολιτών, ανάλογα με την περίπτωση. Τα μέρη μπορούν επίσης να διευκολύνουν τη συμμετοχή με εικονικά μέσα.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΕΙΚΟΣΙ ΤΡΙΑ

ΕΜΠΟΡΙΟ ΚΑΙ ΕΡΓΑΣΙΑ

ΑΡΘΡΟ 23.1

Πλαίσιο και στόχοι

1. Τα μέρη αναγνωρίζουν την αξία της διεθνούς συνεργασίας και των διεθνών συμφωνιών σχετικά με θέματα εργασίας ως απάντησης της διεθνούς κοινότητας στις οικονομικές, εργασιακές και κοινωνικές προκλήσεις και ευκαιρίες που απορρέουν από την παγκοσμιοποίηση. Αναγνωρίζουν τη δυνητική συνεισφορά του διεθνούς εμπορίου στην πλήρη και παραγωγική απασχόληση και την αξιοπρεπή εργασία για όλους και δεσμεύονται να πραγματοποιούν διαβουλεύσεις και να συνεργάζονται, κατά περίπτωση, σε ζητήματα αμοιβαίου ενδιαφέροντος που αφορούν την εργασία και την απασχόληση σε σχέση με το εμπόριο.

2. Τα μέρη επιβεβαιώνουν την αξία της μεγαλύτερης συνοχής μεταξύ των πολιτικών για την αξιοπρεπή εργασία, όπου περιλαμβάνονται τα βασικά εργασιακά πρότυπα, καθώς και των υψηλών επιπέδων προστασίας της εργασίας, σε συνδυασμό με την αποτελεσματική επιβολή τους, και ταυτόχρονα αναγνωρίζουν τον ωφέλιμο ρόλο που μπορούν να έχουν τα στοιχεία αυτά για την οικονομική αποδοτικότητα, την καινοτομία και την παραγωγικότητα, συμπεριλαμβανομένων των εξαγωγικών επιδόσεων. Στο πλαίσιο αυτό, αναγνωρίζουν επίσης τη σημασία του κοινωνικού διαλόγου για θέματα εργασίας μεταξύ εργαζομένων και εργοδοτών, και των αντίστοιχων οργανώσεών τους, και των κυβερνήσεων, και δεσμεύονται να προάγουν αυτόν τον διάλογο.

ΑΡΘΡΟ 23.2

Δικαίωμα ρύθμισης και επίπεδα προστασίας

Αναγνωρίζοντας το δικαίωμα κάθε μέρους να ορίζει τις προτεραιότητές του σε θέματα εργασίας, να καθορίζει τα δικά του επίπεδα προστασίας της εργασίας και να θεσπίζει ή να τροποποιεί αναλόγως τους νόμους και τις πολιτικές του κατά τρόπο που συνάδει με τις διεθνείς υποχρεώσεις του σε θέματα εργασίας, συμπεριλαμβανομένων αυτών που περιλαμβάνονται στο παρόν κεφάλαιο, κάθε μέρος προσπαθεί να διασφαλίζει ότι οι εν λόγω νόμοι και πολιτικές προβλέπουν και ενθαρρύνουν υψηλά επίπεδα προστασίας της εργασίας, και καταβάλλει κάθε δυνατή προσπάθεια για την περαιτέρω βελτίωση αυτών των νόμων και πολιτικών με στόχο την παροχή υψηλών επιπέδων προστασίας της εργασίας.

ΑΡΘΡΟ 23.3

Πολυμερή εργασιακά πρότυπα και συμφωνίες

1. Κάθε μέρος διασφαλίζει ότι η εργατική νομοθεσία και οι πρακτικές του εμπεριέχουν και παρέχουν προστασία των θεμελιωδών αρχών και δικαιωμάτων στην εργασία που αναφέρονται παρακάτω. Τα μέρη επιβεβαιώνουν τη δέσμευσή τους να τηρούν, να προωθούν και να εφαρμόζουν τις εν λόγω αρχές και δικαιώματα σύμφωνα με τις υποχρεώσεις των μελών της Διεθνούς Οργάνωσης Εργασίας («ΔΟΕ») και τις δεσμεύσεις στο πλαίσιο της διακήρυξης της ΔΟΕ σχετικά με τις θεμελιώδεις αρχές και δικαιώματα στην εργασία και της συνέχειάς της, η οποία εγκρίθηκε το 1998 από τη Διεθνή Συνδιάσκεψη Εργασίας κατά την 86η σύνοδό της:

α) ελευθερία του συνεταιρίζεσθαι και ουσιαστική αναγνώριση του δικαιώματος συλλογικής διαπραγμάτευσης·

β) εξάλειψη κάθε μορφής καταναγκαστικής ή υποχρεωτικής εργασίας·

γ) ουσιαστική κατάργηση της παιδικής εργασίας· και

δ) εξάλειψη των διακρίσεων όσον αφορά την απασχόληση και την εργασία.

2. Κάθε μέρος διασφαλίζει ότι η εργατική νομοθεσία και οι πρακτικές του προάγουν τους ακόλουθους στόχους οι οποίοι περιλαμβάνονται στο θεματολόγιο της ΔΟΕ για την αξιοπρεπή εργασία, και σύμφωνα με τη διακήρυξη της ΔΟΕ σχετικά με την κοινωνική δικαιοσύνη για μια δίκαιη παγκοσμιοποίηση, η οποία εγκρίθηκε το 2008 από τη Διεθνή Συνδιάσκεψη Εργασίας κατά την 97η σύνοδό της, και άλλες διεθνείς δεσμεύσεις:

α) υγεία και ασφάλεια στην εργασία, όπου περιλαμβάνεται η πρόληψη των επαγγελματικών τραυματισμών ή ασθενειών και η αποζημίωση σε περίπτωση τέτοιων ατυχημάτων ή ασθενειών·

β) θέσπιση αποδεκτών ελάχιστων προτύπων απασχόλησης για τους μισθωτούς, συμπεριλαμβανομένων όσων δεν καλύπτονται από συλλογική σύμβαση· και

γ) αποφυγή των διακρίσεων όσον αφορά τις συνθήκες εργασίας, μεταξύ των άλλων και για τους διακινούμενους εργαζομένους.

3. Σύμφωνα με την παράγραφο 2 στοιχείο α), κάθε μέρος διασφαλίζει ότι η εργατική νομοθεσία και οι πρακτικές του εμπεριέχουν και παρέχουν προστασία για τη διαμόρφωση συνθηκών εργασίας οι οποίες σέβονται την υγεία και την ασφάλεια των εργαζομένων, μεταξύ άλλων μέσω της χάραξης πολιτικών που προάγουν βασικές αρχές με στόχο την πρόληψη των ατυχημάτων και των τραυματισμών που προκύπτουν από την εργασία και κατά τη διάρκεια αυτής, και οι οποίες πολιτικές αποσκοπούν στην ανάπτυξη μιας προληπτικής νοοτροπίας σε θέματα ασφάλειας και υγείας, όπου η αρχή της πρόληψης αποτελεί ύψιστη προτεραιότητα. Κατά την κατάρτιση και εφαρμογή μέτρων που αποσκοπούν στην προστασία της υγείας και της ασφάλειας στην εργασία, κάθε μέρος λαμβάνει υπόψη τις υπάρχουσες συναφείς επιστημονικές και τεχνικές πληροφορίες και τα σχετικά διεθνή πρότυπα, κατευθυντήριες γραμμές ή συστάσεις, όταν τα εν λόγω μέτρα ενδέχεται να επηρεάσουν το εμπόριο ή τις επενδύσεις μεταξύ των μερών. Τα μέρη αναγνωρίζουν ότι, σε περίπτωση που συντρέχουν πραγματικοί ή πιθανοί κίνδυνοι ή συνθήκες που μπορεί εύλογα να αναμένεται ότι θα προκαλέσουν τραυματισμό ή ασθένεια σε φυσικό πρόσωπο, κανένα μέρος δεν πρέπει να χρησιμοποιεί την απουσία πλήρους επιστημονικής βεβαιότητας ως λόγο για να αναβάλει τη λήψη οικονομικά αποδοτικών μέτρων προστασίας.

4. Κάθε μέρος επιβεβαιώνει εκ νέου τη δέσμευσή του για αποτελεσματική εφαρμογή, στη νομοθεσία και τις πρακτικές του για το σύνολο του εδάφους του, των θεμελιωδών συμβάσεων της ΔΟΕ που έχουν επικυρώσει αντίστοιχα ο Καναδάς και τα κράτη μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Τα μέρη καταβάλλουν συνεχείς και σύντονες προσπάθειες με σκοπό την επικύρωση των θεμελιωδών συμβάσεων της ΔΟΕ, σε περίπτωση που δεν το έχουν ακόμη κάνει. Τα μέρη ανταλλάσσουν πληροφορίες σχετικά με την αντίστοιχη κατάστασή τους και την πρόοδο που έχουν σημειώσει όσον αφορά την επικύρωση των θεμελιωδών συμβάσεων και των συμβάσεων προτεραιότητας της ΔΟΕ, καθώς και των άλλων συμβάσεων της ΔΟΕ που έχουν ταξινομηθεί από την ίδια ως επικαιροποιημένες.

ΑΡΘΡΟ 23.4

Διατήρηση επιπέδων προστασίας

1. Τα μέρη αναγνωρίζουν ότι είναι αθέμιτο να ενθαρρύνονται το εμπόριο ή οι επενδύσεις μέσω της αποδυνάμωσης ή της μείωσης των επιπέδων προστασίας που παρέχουν η νομοθεσία και τα πρότυπά τους στον τομέα της εργασίας.

2. Κανένα μέρος δεν επιτρέπεται δεν παραβλέπει ή να αποκλίνει κατ' άλλον τρόπο από τη νομοθεσία και τα πρότυπά του στον τομέα της εργασίας, ούτε να παρέχει σε άλλους αυτή τη δυνατότητα, με σκοπό να ενθαρρύνει το εμπόριο ή την εγκατάσταση, την απόκτηση, την επέκταση ή τη διατήρηση μιας επένδυσης στο έδαφός του.

3. Κανένα μέρος δεν επιτρέπεται να παραλείπει, μέσω της διατήρησης ή της επανάληψης συγκεκριμένων ενεργειών ή μέσω της αδράνειας, την αποτελεσματική επιβολή της νομοθεσίας και των προτύπων του στον τομέα της εργασίας, με σκοπό την ενθάρρυνση του εμπορίου ή των επενδύσεων.

ΑΡΘΡΟ 23.5

Διαδικασίες εκτέλεσης, διοικητικές διαδικασίες και έλεγχος των διοικητικών πράξεων

1. Σύμφωνα με το άρθρο 23.4, σε κάθε μέρος προωθεί τη συμμόρφωση με την εργατική νομοθεσία του και φροντίζει για την αποτελεσματική επιβολή της, μεταξύ άλλων μέσα από:

α) τη διατήρηση ενός συστήματος επιθεώρησης της εργασίας σύμφωνα με τις διεθνείς δεσμεύσεις του, με στόχο τη διασφάλιση της επιβολής των νομικών διατάξεων σχετικά με τις συνθήκες εργασίας και την προστασία των εργαζομένων, οι οποίες επιβάλλονται από επιθεωρητές εργασίας· και

β) τη διασφάλιση της διαθεσιμότητας διοικητικών και δικαστικών διαδικασιών για τα άτομα με νομικά αναγνωρισμένο συμφέρον σε ένα συγκεκριμένο ζήτημα τα οποία υποστηρίζουν ότι υπήρξε παραβίαση δικαιώματος σύμφωνα με το δίκαιο του εν λόγω μέρους, έτσι ώστε να είναι δυνατή η λήψη αποτελεσματικών μέτρων κατά των παραβιάσεων της εργατικής νομοθεσίας του, στα οποία περιλαμβάνονται κατάλληλα μέσα έννομης προστασίας για περιπτώσεις καταπάτησης της εν λόγω νομοθεσίας.

2. Κάθε μέρος διασφαλίζει, σύμφωνα με τη νομοθεσία του, ότι οι διαδικασίες που αναφέρονται στην παράγραφο 1 στοιχείο β) δεν είναι περίπλοκες άνευ λόγου ή απαγορευτικά δαπανηρές, δεν προβλέπουν παράλογες προθεσμίες ούτε συνεπάγονται αδικαιολόγητες καθυστερήσεις, παρέχουν δυνατότητα λήψης ασφαλιστικών μέτρων, εάν κριθεί σκόπιμο, και είναι εύλογες και δίκαιες, εξασφαλίζοντας, μεταξύ άλλων, ότι:

α) παρέχουν στους καθ’ ων έγκαιρη ενημέρωση σε περίπτωση κίνησης διαδικασίας, η οποία ενημέρωση περιλαμβάνει περιγραφή της φύσης της διαδικασίας και της βάσης της αξίωσης·

β) παρέχουν στους διαδίκους λογικά περιθώρια για να υποστηρίξουν ή να υπερασπιστούν τις θέσεις τους, μεταξύ άλλων μέσω της υποβολής πληροφοριών ή αποδεικτικών στοιχείων, πριν από την έκδοση τελικής απόφασης·

γ) προβλέπουν ότι οι τελικές αποφάσεις λαμβάνονται γραπτώς και περιέχουν αιτιολόγηση ανάλογα με την περίπτωση και με βάση τις πληροφορίες και τα αποδεικτικά στοιχεία σε σχέση με τα οποία δόθηκε η δυνατότητα στους διαδίκους να γίνουν δεκτοί σε ακρόαση· και

δ) παρέχουν στους συμμετέχοντες σε διοικητική διαδικασία τη δυνατότητα επανεξέτασης και, εάν συντρέχει λόγος, διόρθωσης τελικών διοικητικών αποφάσεων εντός ευλόγου χρονικού διαστήματος από δικαστήριο που συστήνεται βάσει νόμου, με κατάλληλες εγγυήσεις ανεξαρτησίας και αμεροληψίας του δικαστηρίου.

ΑΡΘΡΟ 23.6

Ενημέρωση και ευαισθητοποίηση του κοινού

1. Επιπρόσθετα προς τις υποχρεώσεις του που απορρέουν από το άρθρο 27.1 (Δημοσίευση), κάθε μέρος ενθαρρύνει τη δημόσια συζήτηση με μη κρατικούς φορείς και μεταξύ αυτών σε ό,τι αφορά την ανάπτυξη και τη χάραξη πολιτικών που μπορούν να οδηγήσουν στην έγκριση εργατικών νόμων και προτύπων από τις δημόσιες αρχές του.

2. Κάθε μέρος προάγει την ευαισθητοποίηση του κοινού σχετικά με την εργατική νομοθεσία και τα αντίστοιχα πρότυπα, καθώς και τις διαδικασίες επιβολής και συμμόρφωσης, μεταξύ άλλων διασφαλίζοντας τη διαθεσιμότητα των πληροφοριών και λαμβάνοντας μέτρα για την καλύτερη γνώση και κατανόηση των εργαζομένων, των εργοδοτών και των εκπροσώπων τους.

ΑΡΘΡΟ 23.7

Δραστηριότητες συνεργασίας

1. Τα μέρη δεσμεύονται να συνεργάζονται για την προώθηση των στόχων του παρόντος κεφαλαίου μέσω δράσεων όπως:

α) η ανταλλαγή πληροφοριών σχετικά με βέλτιστες πρακτικές για θέματα κοινού ενδιαφέροντος και συναφείς δραστηριότητες και πρωτοβουλίες·

β) η συνεργασία στο πλαίσιο διεθνών φόρουμ που ασχολούνται με θέματα σχετικά με το εμπόριο και την εργασία, και ιδίως του ΠΟΕ και της ΔΟΕ·

γ) η διεθνής προώθηση και η αποτελεσματική εφαρμογή των θεμελιωδών αρχών και δικαιωμάτων στην εργασία που αναφέρονται στο άρθρο 23.3 παράγραφος 1 και στο θεματολόγιο της ΔΟΕ για την αξιοπρεπή εργασία·

δ) ο διάλογος και η ανταλλαγή πληροφοριών σχετικά με τις διατάξεις περί εργασίας στο πλαίσιο των αντίστοιχων εμπορικών συμφωνιών τους, καθώς και με την εφαρμογή τους·

ε) η διερεύνηση δυνατοτήτων συνεργασίας στο πλαίσιο πρωτοβουλιών που αφορούν τρίτους· και

στ) οποιαδήποτε άλλη μορφή συνεργασίας κρίνεται κατάλληλη.

2. Κατά τον εντοπισμό τομέων συνεργασίας και την υλοποίηση δραστηριοτήτων συνεργασίας, τα μέρη θα εξετάζουν τις απόψεις που διατυπώνονται από τους εκπροσώπους των εργαζομένων, των εργοδοτών και των οργανώσεων της κοινωνίας των πολιτών.

3. Τα μέρη μπορούν να συνάπτουν συμφωνίες συνεργασίας με τη ΔΟΕ και άλλους αρμόδιους διεθνείς ή περιφερειακούς οργανισμούς έτσι ώστε να αξιοποιήσουν την εμπειρογνωμοσύνη και τους πόρους τους για την επίτευξη των στόχων του παρόντος κεφαλαίου.

ΑΡΘΡΟ 23.8

Θεσμικοί μηχανισμοί

1. Κάθε μέρος ορίζει μια υπηρεσία η οποία θα χρησιμεύει ως σημείο επαφής με το άλλο μέρος για την εφαρμογή του παρόντος κεφαλαίου, μεταξύ άλλων όσον αφορά:

α) τα προγράμματα και τις δραστηριότητες συνεργασίας σύμφωνα με το άρθρο 23.7·

β) την παραλαβή παρατηρήσεων και γνωστοποιήσεων σύμφωνα με το άρθρο 23.9· και

γ) τις πληροφορίες που πρέπει να παρέχονται στο άλλο μέρος, στις ομάδες εμπειρογνωμόνων και στο κοινό.

2. Κάθε μέρος ενημερώνει εγγράφως το άλλο μέρος σχετικά με το σημείο επαφής που αναφέρεται στην παράγραφο 1.

3. Μέσω τακτικών συνεδριάσεων ή ειδικών συνόδων όπου συμμετέχουν τα άτομα που είναι υπεύθυνα για τα θέματα που καλύπτονται από το παρόν κεφάλαιο, η επιτροπή εμπορίου και αειφόρου ανάπτυξης που συστήνεται βάσει του άρθρου 26.2 (Ειδικές επιτροπές) παράγραφος 1 στοιχείο ζ):

α) επιβλέπει την εφαρμογή του παρόντος κεφαλαίου και εξετάζει την πρόοδο που έχει σημειωθεί στο πλαίσιο αυτού όσον αφορά, μεταξύ άλλων, τη λειτουργία και την αποτελεσματικότητά της· και

β) συζητά κάθε άλλο ζήτημα που εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής του παρόντος κεφαλαίου.

4. Κάθε μέρος συγκαλεί νέα συμβουλευτική ομάδα για θέματα εργασίας ή αειφόρου ανάπτυξης ή πραγματοποιεί διαβουλεύσεις με τις αντίστοιχες εγχώριες ομάδες του που ήδη υπάρχουν, ώστε να ζητήσει απόψεις και συμβουλές για ζητήματα που σχετίζονται με το παρόν κεφάλαιο. Οι ομάδες αυτές απαρτίζονται από ανεξάρτητες αντιπροσωπευτικές οργανώσεις της κοινωνίας των πολιτών με ισορροπημένη εκπροσώπηση εργοδοτών, συνδικάτων, οργανώσεων εργαζομένων και επιχειρηματικών οργανώσεων, καθώς και άλλων ενδιαφερόμενων φορέων, κατά περίπτωση. Αυτοί μπορούν να υποβάλλουν γνώμες και να διατυπώνουν συστάσεις με δική τους πρωτοβουλία πάνω σε κάθε θέμα που συνδέεται με το παρόν κεφάλαιο.

5. Κάθε μέρος είναι πρόθυμο να δέχεται και να εξετάζει με τη δέουσα προσοχή τις παρατηρήσεις του κοινού για θέματα που σχετίζονται με το παρόν κεφάλαιο, συμπεριλαμβανομένων γνωστοποιήσεων για προβλήματα εφαρμογής. Κάθε μέρος ενημερώνει τις αντίστοιχες εγχώριες συμβουλευτικές ομάδες του για θέματα εργασίας ή αειφόρου ανάπτυξης σχετικά με αυτές τις γνωστοποιήσεις.

6. Τα μέρη λαμβάνουν υπόψη τις δραστηριότητες της ΔΟΕ, έτσι ώστε να προωθείται η μεγαλύτερη δυνατή συνεργασία και συνοχή μεταξύ του έργου των μερών και του έργου της ΔΟΕ.

ΑΡΘΡΟ 23.9

Διαβουλεύσεις

1. Ένα μέρος μπορεί να ζητήσει τη διενέργεια διαβουλεύσεων με το άλλο μέρος όσον αφορά κάθε ζήτημα που προκύπτει από το παρόν κεφάλαιο μέσω της υποβολής γραπτού αιτήματος στο σημείο επαφής του άλλου μέρους. Στο αίτημά του το μέρος πρέπει να εκθέτει με σαφήνεια το ζήτημα, να προσδιορίζει τα ερωτήματα που άπτονται αυτού και να παρέχει συνοπτική παρουσίαση τυχόν αξιώσεων βάσει του παρόντος κεφαλαίου. Οι διαβουλεύσεις πρέπει να αρχίζουν αμέσως μετά την υποβολή του σχετικού αιτήματος ενός από τα μέρη.

2. Κατά τη διάρκεια των διαβουλεύσεων, κάθε μέρος παρέχει στο άλλο μέρος επαρκή στοιχεία που έχει στη διάθεσή του ούτως ώστε να είναι δυνατή η ολοκληρωμένη εξέταση των ζητημάτων που εγείρονται, με την επιφύλαξη της νομοθεσίας του όσον αφορά τις εμπιστευτικές προσωπικές και εμπορικές πληροφορίες.

3. Κατά περίπτωση και εφόσον συναινούν αμφότερα, τα μέρη ζητούν τα πληροφοριακά στοιχεία ή τις απόψεις οποιουδήποτε προσώπου, οργανισμού ή φορέα, συμπεριλαμβανομένης της ΔΟΕ, που μπορεί να συνεισφέρει στην εξέταση του ζητήματος που έχει ανακύψει.

4. Εάν ένα μέρος κρίνει ότι το ζήτημα απαιτεί περαιτέρω συζήτηση, το μέρος αυτό μπορεί να ζητήσει τη σύγκληση της επιτροπής εμπορίου και αειφόρου ανάπτυξης για την εξέταση του ζητήματος αυτού μέσω της υποβολής γραπτού αιτήματος στο σημείο επαφής του άλλου μέρους. Η επιτροπή εμπορίου και αειφόρου ανάπτυξης συγκαλείται αμέσως και καταβάλλει κάθε δυνατή προσπάθεια για την επίλυση του ζητήματος. Εάν κριθεί σκόπιμο, ζητά τη γνώμη των εγχώριων συμβουλευτικών ομάδων των μερών για θέματα εργασίας ή αειφόρου ανάπτυξης, μέσω των μηχανισμών διαβούλευσης που αναφέρονται στο άρθρο 23.8.

5. Κάθε μέρος δημοσιοποιεί κάθε λύση ή απόφαση σχετικά με τα ζητήματα που εξετάζονται βάσει του παρόντος άρθρου.

ΑΡΘΡΟ 23.10

Ομάδα εμπειρογνωμόνων

1. Για κάθε ζήτημα που δεν αντιμετωπίζεται ικανοποιητικά μέσω των διαβουλεύσεων που προβλέπονται στο άρθρο 23.9, ένα μέρος μπορεί, 90 ημέρες μετά την παραλαβή του αιτήματος για διαβουλεύσεις βάσει του άρθρου 23.9 παράγραφος 1, να ζητήσει τη σύγκληση ομάδας εμπειρογνωμόνων για την εξέταση του ζητήματος αυτού, μέσω της υποβολής γραπτού αιτήματος στο σημείο επαφής του άλλου μέρους.

2. Με την επιφύλαξη των διατάξεων του παρόντος κεφαλαίου, τα μέρη εφαρμόζουν τον εσωτερικό κανονισμό και τον κώδικα δεοντολογίας που περιλαμβάνονται στα παραρτήματα 29-Α και 29-Β, εκτός εάν τα μέρη αποφασίσουν διαφορετικά.

3. Η ομάδα εμπειρογνωμόνων απαρτίζεται από τρία μέλη.

4. Τα μέρη πραγματοποιούν διαβουλεύσεις για να καταλήξουν σε συμφωνία σχετικά με τη σύνθεση της ομάδας εμπειρογνωμόνων εντός 10 εργάσιμων ημερών από την παραλαβή από το απαντών μέρος του αιτήματος για σύσταση ομάδας εμπειρογνωμόνων. Δίνεται ιδιαίτερη προσοχή ώστε να εξασφαλιστεί ότι τα προτεινόμενα μέλη της ομάδας πληρούν τις απαιτήσεις που καθορίζονται στην παράγραφο 7 και διαθέτουν την εμπειρογνωμοσύνη που ενδείκνυται για το συγκεκριμένο ζήτημα.

5. Εάν τα μέρη αδυνατούν να αποφασίσουν σχετικά με τη σύνθεση της ομάδας εμπειρογνωμόνων εντός της προθεσμίας που ορίζεται στην παράγραφο 4, τότε για τον κατάλογο που προβλέπεται στην παράγραφο 6 εφαρμόζεται η διαδικασία επιλογής που ορίζεται στο άρθρο 29.7 (Σύσταση της ειδικής ομάδας διαιτησίας) παράγραφοι 3 έως 7.

6. Η επιτροπή εμπορίου και αειφόρου ανάπτυξης, κατά την πρώτη συνεδρίασή της μετά την έναρξη ισχύος της παρούσας συμφωνίας, καταρτίζει κατάλογο τουλάχιστον εννέα ατόμων που επιλέγονται για την αντικειμενικότητα, την αξιοπιστία και την ορθή κρίση τους, και τα οποία είναι πρόθυμα και ικανά να εκτελέσουν χρέη μέλους της ομάδας εμπειρογνωμόνων. Κάθε μέρος προτείνει τουλάχιστον τρία πρόσωπα για τον κατάλογο ώστε να εκτελέσουν χρέη μέλους της ομάδας. Τα μέρη προτείνουν επίσης τουλάχιστον τρία άτομα που δεν είναι υπήκοοι κανενός μέρους και τα οποία είναι πρόθυμα και ικανά να εκτελέσουν χρέη προέδρου της ομάδας εμπειρογνωμόνων. Η επιτροπή εμπορίου και αειφόρου ανάπτυξης μεριμνά ώστε ο κατάλογος να διατηρείται πάντοτε σε αυτό το επίπεδο.

7. Οι εμπειρογνώμονες που προτείνονται ως μέλη της ομάδας εμπειρογνωμόνων πρέπει να διαθέτουν ειδικευμένες γνώσεις ή πείρα στο εργατικό δίκαιο, σε άλλα ζητήματα για τα οποία γίνεται λόγος στο παρόν κεφάλαιο, ή στην επίλυση διαφορών που προκύπτουν από διεθνείς συμφωνίες. Πρέπει να είναι ανεξάρτητοι, να συμμετέχουν σε ατομική βάση και να μη λαμβάνουν οδηγίες από κάποιον οργανισμό ή δημόσια αρχή σχετικά με το υπό εξέταση ζήτημα. Δεν πρέπει να συνδέονται με την κυβέρνηση κανενός εκ των μερών, και πρέπει να συμμορφώνονται με τον κώδικα δεοντολογίας που αναφέρεται στην παράγραφο 2.

8. Εκτός εάν τα μέρη αποφασίσουν διαφορετικά εντός πέντε εργάσιμων ημερών από την ημερομηνία επιλογής των μελών της ομάδας εμπειρογνωμόνων, η εντολή της ομάδας αυτής είναι η εξής:

«*να εξετάσει, λαμβάνοντας υπόψη τις σχετικές διατάξεις του κεφαλαίου είκοσι τρία (Εμπόριο και εργασία), το ζήτημα που αναφέρεται στο αίτημα για τη σύσταση της ομάδας εμπειρογνωμόνων, και να υποβάλει έκθεση, σύμφωνα με το άρθρο 23.10 (Ομάδα εμπειρογνωμόνων) του κεφαλαίου είκοσι τρία (Εμπόριο και εργασία), στην οποία διατυπώνει συστάσεις για την επίλυση του ζητήματος*».

9. Όσον αφορά τα ζητήματα που σχετίζονται με πολυμερείς συμφωνίες, όπως ορίζονται στο άρθρο 23.3, η ομάδα εμπειρογνωμόνων θα πρέπει να ζητά πληροφορίες από τη ΔΟΕ, στις οποίες περιλαμβάνονται όλες οι διαθέσιμες συναφείς ερμηνευτικές οδηγίες, πορίσματα ή αποφάσεις που έχουν εγκριθεί από τη ΔΟΕ[31].

10. Η ομάδα εμπειρογνωμόνων μπορεί να ζητά και να λαμβάνει γραπτές παρατηρήσεις ή οποιαδήποτε άλλη πληροφορία από πρόσωπα που διαθέτουν σχετικές πληροφορίες ή ειδικευμένες γνώσεις.

11. Η ομάδα εμπειρογνωμόνων κοινοποιεί στα μέρη μια ενδιάμεση και μια τελική έκθεση στην οποία περιέχονται τα πραγματικά περιστατικά, τα συμπεράσματά της σχετικά με το ζήτημα — μεταξύ των οποίων για το αν το απαντών μέρος συμμορφώθηκε με τις υποχρεώσεις του βάσει του παρόντος κεφαλαίου— και το σκεπτικό τυχόν διαπιστώσεων, συμπερασμάτων και συστάσεων που διατυπώνει. Η ομάδα εμπειρογνωμόνων κοινοποιεί στα μέρη την ενδιάμεση έκθεση εντός 120 ημερών μετά την επιλογή του τελευταίου μέλους της ομάδας, ή σε άλλο χρόνο που αποφασίζουν τα μέρη. Τα μέρη μπορούν να υποβάλουν παρατηρήσεις στην ομάδα εμπειρογνωμόνων σχετικά με την ενδιάμεση έκθεση εντός 45 ημερών από τη διαβίβασή της. Αφού εξετάσει τις παρατηρήσεις αυτές, η ομάδα εμπειρογνωμόνων μπορεί να επανεξετάσει την έκθεσή της και να προβεί σε οποιαδήποτε περαιτέρω εξέταση κρίνει απαραίτητη. Η ομάδα εμπειρογνωμόνων διαβιβάζει στα μέρη την τελική έκθεση εντός 60 ημερών από την υποβολή της ενδιάμεσης έκθεσης. Κάθε μέρος δημοσιοποιεί την τελική έκθεση εντός 30 ημερών από τη διαβίβασή της.

[31] Τα μέρη εφαρμόζουν την παρούσα διάταξη σύμφωνα με τον κανόνα 42 του εσωτερικού κανονισμού σχετικά με τη διαιτησία ο οποίος παρατίθεται στο παράρτημα 29-Α.

12. Εάν στην τελική έκθεση της ομάδας εμπειρογνωμόνων διαπιστώνεται ότι ένα μέρος δεν συμμορφώθηκε με τις υποχρεώσεις του βάσει του παρόντος κεφαλαίου, τα μέρη διεξάγουν συζητήσεις και καταβάλλουν κάθε δυνατή προσπάθεια, εντός τριών μηνών από τη διαβίβαση της τελικής έκθεσης, για να προσδιορίσουν κατάλληλα μέτρα ή, κατά περίπτωση, να καταλήξουν σε ένα αμοιβαία ικανοποιητικό σχέδιο δράσης. Σε αυτές τις συζητήσεις, τα μέρη λαμβάνουν υπόψη την τελική έκθεση. Το απαντών μέρος ενημερώνει εγκαίρως τις συμβουλευτικές ομάδες του για θέματα εργασίας ή αειφόρου ανάπτυξης καθώς και το αιτούν μέρος σχετικά με την απόφασή του για τυχόν δράσεις ή μέτρα που θα εφαρμόσει. Επιπλέον, το αιτούν μέρος ενημερώνει εγκαίρως τις συμβουλευτικές ομάδες του για θέματα εργασίας ή αειφόρου ανάπτυξης καθώς και το απαντών μέρος σχετικά με κάθε άλλη ενέργεια ή μέτρο που ενδέχεται να αποφασίσει να λάβει, σε συνέχεια της τελικής έκθεσης, ώστε να ενθαρρύνει την επίλυση του ζητήματος κατά τρόπο που να συνάδει με την παρούσα συμφωνία. Η επιτροπή εμπορίου και αειφόρου ανάπτυξης παρακολουθεί τις ενέργειες που πραγματοποιούνται σε συνέχεια της τελικής έκθεσης και των συστάσεων της ομάδας εμπειρογνωμόνων. Οι συμβουλευτικές ομάδες των μερών για θέματα εργασίας ή αειφόρου ανάπτυξης και το φόρουμ της κοινωνίας των πολιτών μπορούν να υποβάλουν σχετικές παρατηρήσεις στην επιτροπή εμπορίου και αειφόρου ανάπτυξης.

13. Εάν τα μέρη καταλήξουν σε αμοιβαία αποδεκτή λύση για το ζήτημα μετά τη συγκρότηση ομάδας εμπειρογνωμόνων, ενημερώνουν σχετικά με αυτή τη λύση την επιτροπή εμπορίου και αειφόρου ανάπτυξης και την ομάδα εμπειρογνωμόνων. Με την ενημέρωση αυτή περατώνεται η διαδικασία της ομάδας εμπειρογνωμόνων.

ΑΡΘΡΟ 23.11

Επίλυση διαφορών

1. Για κάθε διαφορά που προκύπτει από το παρόν κεφάλαιο, τα μέρη προσφεύγουν μόνο στους κανόνες και τις διαδικασίες που προβλέπονται στο παρόν κεφάλαιο.

2. Τα μέρη καταβάλλουν κάθε δυνατή προσπάθεια για να καταλήξουν σε αμοιβαία ικανοποιητική επίλυση της διαφοράς. Για να επιτύχουν αυτή την επίλυση, τα μέρη μπορούν να προσφεύγουν ανά πάσα στιγμή σε καλές υπηρεσίες, συμβιβασμό ή διαμεσολάβηση.

3. Τα μέρη συμφωνούν ότι οι υποχρεώσεις που περιλαμβάνονται στο παρόν κεφάλαιο είναι δεσμευτικές και επιβάλλονται μέσω των διαδικασιών επίλυσης διαφορών που προβλέπονται στο άρθρο 23.10. Στο πλαίσιο αυτό, και μέσω των συνεδριάσεων της επιτροπής εμπορίου και αειφόρου ανάπτυξης, τα μέρη συζητούν την αποτελεσματικότητα της εφαρμογής του κεφαλαίου, τις εξελίξεις όσον αφορά τις πολιτικές κάθε μέρους, τις εξελίξεις όσον αφορά τις διεθνείς συμφωνίες, και τις απόψεις που διατυπώνουν οι ενδιαφερόμενοι φορείς, καθώς και πιθανές αναθεωρήσεις των διαδικασιών επίλυσης διαφορών που προβλέπονται στο άρθρο 23.10.

4. Σε περίπτωση διαφωνίας βάσει της παραγράφου 3, ένα μέρος μπορεί να ζητήσει τη διενέργεια διαβουλεύσεων σύμφωνα με τις διαδικασίες που ορίζονται στο άρθρο 23.9, ώστε να επανεξεταστούν οι διατάξεις για την επίλυση διαφορών που θεσπίζονται στο άρθρο 23.10, με σκοπό την εξεύρεση αμοιβαία αποδεκτής λύσης για το ζήτημα.

5. Η επιτροπή εμπορίου και αειφόρου ανάπτυξης μπορεί να προτείνει στη μεικτή επιτροπή ΣΟΕΣ τροποποιήσεις των σχετικών διατάξεων του παρόντος κεφαλαίου, σύμφωνα με τις διαδικασίες τροποποίησης που ορίζονται στο άρθρο 30.2 (Τροποποιήσεις).

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΕΙΚΟΣΙ ΤΕΣΣΕΡΑ

ΕΜΠΟΡΙΟ ΚΑΙ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ

ΑΡΘΡΟ 24.1

Ορισμός

Για τους σκοπούς του παρόντος κεφαλαίου ισχύει ο ακόλουθος ορισμός:

περιβαλλοντική νομοθεσία: κάθε νόμος, συμπεριλαμβανομένων των νομοθετικών ή κανονιστικών διατάξεων, ή άλλο νομικά δεσμευτικό μέτρο ενός μέρους, σκοπός του οποίου είναι η προστασία του περιβάλλοντος, όπου περιλαμβάνεται η πρόληψη κινδύνων για τη ζωή ή την υγεία των ανθρώπων από περιβαλλοντικές επιπτώσεις, όπως οι νόμοι ή τα μέτρα που αποσκοπούν:

α) στην πρόληψη, τη μείωση ή τον έλεγχο της έκλυσης, απόρριψης ή εκπομπής ρύπων ή μολυσματικών παραγόντων για το περιβάλλον,

β) στη διαχείριση των χημικών ουσιών και των αποβλήτων ή στη διάδοση πληροφοριών σχετικά με αυτήν, ή

γ) στη διατήρηση και την προστασία της άγριας χλωρίδας και πανίδας, συμπεριλαμβανομένων των απειλούμενων ειδών και των ενδιαιτημάτων τους, καθώς και των προστατευόμενων περιοχών,

αλλά δεν περιλαμβάνονται τα μέτρα ενός μέρους που αφορούν αποκλειστικά την υγεία και την ασφάλεια των εργαζομένων, τα οποία διέπονται από το κεφάλαιο είκοσι τρία (Εμπόριο και εργασία), ή τα μέτρα ενός μέρους τα οποία αποσκοπούν στη διαχείριση της συγκομιδής φυσικών πόρων για λόγους διαβίωσης ή από αυτόχθονες πληθυσμούς.

ΑΡΘΡΟ 24.2

Πλαίσιο και στόχοι

Τα μέρη αναγνωρίζουν ότι το περιβάλλον αποτελεί θεμελιώδη πυλώνα της αειφόρου ανάπτυξης και αναγνωρίζουν τη συμβολή που μπορεί να έχει το εμπόριο στην αειφόρο ανάπτυξη. Τα μέρη τονίζουν ότι η ενισχυμένη συνεργασία για την προστασία και τη διατήρηση του περιβάλλοντος αποφέρει οφέλη τα οποία:

α) προάγουν την αειφόρο ανάπτυξη·

β) ενισχύουν την περιβαλλοντική διακυβέρνηση των μερών·

γ) αξιοποιούν τις διεθνείς περιβαλλοντικές συμφωνίες στις οποίες είναι συμβαλλόμενα μέρη· και

δ) συμπληρώνουν τους στόχους της παρούσας συμφωνίας·

ΑΡΘΡΟ 24.3

Δικαίωμα ρύθμισης και επίπεδα προστασίας

Τα μέρη αναγνωρίζουν το δικαίωμα κάθε μέρους να ορίζει τις δικές του περιβαλλοντικές προτεραιότητες, να καθορίζει τα δικά του επίπεδα προστασίας του περιβάλλοντος και να θεσπίζει ή να τροποποιεί αναλόγως τη νομοθεσία και τις πολιτικές του, κατά τρόπο που να συνάδει με τις πολυμερείς περιβαλλοντικές συμφωνίες στις οποίες είναι συμβαλλόμενο μέρος καθώς και με την παρούσα συμφωνία. Κάθε μέρος προσπαθεί να διασφαλίζει ότι οι εν λόγω νόμοι και πολιτικές προβλέπουν και ενθαρρύνουν υψηλά επίπεδα προστασίας του περιβάλλοντος, και καταβάλλει κάθε δυνατή προσπάθεια για την περαιτέρω βελτίωση αυτών των νόμων και πολιτικών και των επιπέδων προστασίας που συνεπάγονται.

ΑΡΘΡΟ 24.4

Πολυμερείς περιβαλλοντικές συμφωνίες

1. Τα μέρη αναγνωρίζουν την αξία της διεθνούς περιβαλλοντικής διακυβέρνησης και των σχετικών διεθνών συμφωνιών ως απάντηση της διεθνούς κοινότητας στα παγκόσμια ή περιφερειακά περιβαλλοντικά προβλήματα, και τονίζουν την ανάγκη αναβάθμισης της αλληλοϋποστήριξης μεταξύ των εμπορικών και περιβαλλοντικών πολιτικών, κανόνων και μέτρων.

2. Κάθε μέρος επιβεβαιώνει εκ νέου τη δέσμευσή του για αποτελεσματική εφαρμογή, στη νομοθεσία και τις πρακτικές του για το σύνολο του εδάφους του, των πολυμερών περιβαλλοντικών συμφωνιών στις οποίες είναι συμβαλλόμενο μέρος.

3. Τα μέρη δεσμεύονται να πραγματοποιούν διαβουλεύσεις και να συνεργάζονται, ανάλογα με την περίπτωση, για περιβαλλοντικά ζητήματα αμοιβαίου ενδιαφέροντος που σχετίζονται με πολυμερείς περιβαλλοντικές συμφωνίες, και ιδίως για ζητήματα σχετικά με το εμπόριο. Στη δέσμευση αυτή περιλαμβάνεται η ανταλλαγή πληροφοριών σχετικά με:

α) την εφαρμογή των πολυμερών περιβαλλοντικών συμφωνιών στις οποίες είναι συμβαλλόμενο μέρος ένα μέρος·

β) τις εν εξελίξει διαπραγματεύσεις για νέες πολυμερείς περιβαλλοντικές συμφωνίες· και

γ) τις απόψεις κάθε μέρους όσον αφορά την προοπτική προσχώρησης σε πρόσθετες πολυμερείς περιβαλλοντικές συμφωνίες.

4. Τα μέρη αναγνωρίζουν το δικαίωμά τους να αξιοποιούν το άρθρο 28.3 (Γενικές εξαιρέσεις) σε σχέση με περιβαλλοντικά μέτρα, συμπεριλαμβανομένων των μέτρων που λαμβάνουν βάσει πολυμερών περιβαλλοντικών συμφωνιών στις οποίες είναι συμβαλλόμενα μέρη.

ΑΡΘΡΟ 24.5

Διατήρηση επιπέδων προστασίας

1. Τα μέρη αναγνωρίζουν ότι είναι αθέμιτο να ενθαρρύνονται το εμπόριο ή οι επενδύσεις μέσω της αποδυνάμωσης ή της μείωσης των επιπέδων προστασίας που παρέχει η περιβαλλοντική νομοθεσία τους.

2. Κανένα μέρος δεν επιτρέπεται δεν παραβλέπει ή να αποκλίνει κατ' άλλον τρόπο από την περιβαλλοντική νομοθεσία του, ούτε να παρέχει σε άλλους αυτή τη δυνατότητα, με σκοπό να ενθαρρύνει το εμπόριο ή την εγκατάσταση, την απόκτηση, την επέκταση ή τη διατήρηση μιας επένδυσης στο έδαφός του.

3. Κανένα μέρος δεν επιτρέπεται να παραλείπει, μέσω της διατήρησης ή της επανάληψης συγκεκριμένων ενεργειών ή μέσω της αδράνειας, την αποτελεσματική επιβολή της περιβαλλοντικής νομοθεσίας του, με σκοπό την ενθάρρυνση του εμπορίου ή των επενδύσεων.

ΑΡΘΡΟ 24.6

Πρόσβαση σε μέσα έννομης προστασίας και διαδικαστικές εγγυήσεις

1. Σύμφωνα με τις υποχρεώσεις που προβλέπονται στο άρθρο 24.5:

α) κάθε μέρος διασφαλίζει, σύμφωνα με τη νομοθεσία του, ότι οι αρχές του που είναι αρμόδιες για την εφαρμογή της περιβαλλοντικής νομοθεσίας λαμβάνουν δεόντως υπόψη τις καταγγελλόμενες παραβιάσεις της περιβαλλοντικής νομοθεσίας που τους γνωστοποιούνται από ενδιαφερομένους που διαμένουν ή είναι εγκατεστημένοι στο έδαφός του· και

β) κάθε μέρος διασφαλίζει τη διαθεσιμότητα διοικητικών και δικαστικών διαδικασιών για τα άτομα που έχουν νομικά αναγνωρισμένο συμφέρον για ένα συγκεκριμένο ζήτημα ή τα οποία υποστηρίζουν ότι υπήρξε παραβίαση δικαιώματος σύμφωνα με το δίκαιο του εν λόγω μέρους, έτσι ώστε να είναι δυνατή η λήψη αποτελεσματικών μέτρων κατά των παραβιάσεων της περιβαλλοντικής νομοθεσίας του, στα οποία περιλαμβάνονται κατάλληλα μέσα έννομης προστασίας για περιπτώσεις καταπάτησης της εν λόγω νομοθεσίας.

2. Κάθε μέρος διασφαλίζει, σύμφωνα με την εγχώρια νομοθεσία του, ότι οι διαδικασίες που αναφέρονται στην παράγραφο 1 στοιχείο β) δεν είναι περίπλοκες άνευ λόγου ή απαγορευτικά δαπανηρές, δεν προβλέπουν παράλογες προθεσμίες ούτε συνεπάγονται αδικαιολόγητες καθυστερήσεις, παρέχουν δυνατότητα λήψης ασφαλιστικών μέτρων, εάν κριθεί σκόπιμο, και είναι εύλογες, δίκαιες και διαφανείς, εξασφαλίζοντας, μεταξύ άλλων, ότι:

α) παρέχουν στους καθ' ων έγκαιρη ενημέρωση σε περίπτωση κίνησης διαδικασίας, η οποία ενημέρωση περιλαμβάνει περιγραφή της φύσης της διαδικασίας και της βάσης της αξίωσης·

β) παρέχουν στους διαδίκους λογικά περιθώρια για να υποστηρίξουν ή να υπερασπιστούν τις θέσεις τους, μεταξύ άλλων μέσω της υποβολής πληροφοριών ή αποδεικτικών στοιχείων, πριν από την έκδοση τελικής απόφασης·

γ) προβλέπουν ότι οι τελικές αποφάσεις λαμβάνονται γραπτώς και περιέχουν αιτιολόγηση ανάλογα με την περίπτωση και με βάση τις πληροφορίες και τα αποδεικτικά στοιχεία σε σχέση με τα οποία δόθηκε η δυνατότητα στους διαδίκους να γίνουν δεκτοί σε ακρόαση· και

δ) παρέχουν στους συμμετέχοντες σε διοικητική διαδικασία τη δυνατότητα επανεξέτασης και, εάν συντρέχει λόγος, διόρθωσης τελικών διοικητικών αποφάσεων εντός ευλόγου χρονικού διαστήματος από δικαστήριο που συστήνεται βάσει νόμου, με κατάλληλες εγγυήσεις ανεξαρτησίας και αμεροληψίας του δικαστηρίου.

ΑΡΘΡΟ 24.7

Ενημέρωση και ευαισθητοποίηση του κοινού

1. Επιπρόσθετα προς το άρθρο 27.1 (Δημοσίευση), κάθε μέρος ενθαρρύνει τη δημόσια συζήτηση με μη κρατικούς φορείς και μεταξύ αυτών σε ό,τι αφορά την ανάπτυξη και τη χάραξη πολιτικών που μπορούν να οδηγήσουν στην έγκριση περιβαλλοντικής νομοθεσίας από τις δημόσιες αρχές του.

2. Κάθε μέρος προάγει την ευαισθητοποίηση του κοινού σχετικά με την περιβαλλοντική νομοθεσία του, καθώς και τις διαδικασίες επιβολής και συμμόρφωσης, διασφαλίζοντας τη διαθεσιμότητα των πληροφοριών στους ενδιαφερόμενους φορείς.

3. Κάθε μέρος είναι πρόθυμο να δέχεται και να εξετάζει με τη δέουσα προσοχή τις παρατηρήσεις του κοινού για θέματα που σχετίζονται με το παρόν κεφάλαιο, συμπεριλαμβανομένων γνωστοποιήσεων για προβλήματα εφαρμογής. Κάθε μέρος ενημερώνει τις αντίστοιχες εγχώριες οργανώσεις της κοινωνίας των πολιτών σχετικά με τις εν λόγω γνωστοποιήσεις μέσω των μηχανισμών διαβούλευσης που αναφέρονται στο άρθρο 24.13 παράγραφος 5.

ΑΡΘΡΟ 24.8

Επιστημονικές και τεχνικές πληροφορίες

1. Κατά την κατάρτιση και εφαρμογή μέτρων που αποσκοπούν στην προστασία του περιβάλλοντος και τα οποία ενδέχεται να επηρεάσουν το εμπόριο ή τις επενδύσεις μεταξύ των μερών, κάθε μέρος λαμβάνει υπόψη τις συναφείς επιστημονικές και τεχνικές πληροφορίες και τα σχετικά διεθνή πρότυπα, κατευθυντήριες γραμμές ή συστάσεις.

2. Τα μέρη αναγνωρίζουν ότι, όταν υπάρχει κίνδυνος σοβαρής ή μη αναστρέψιμης βλάβης, η απουσία πλήρους επιστημονικής βεβαιότητας δεν πρέπει να χρησιμοποιείται ως λόγος για να αναβληθεί η λήψη οικονομικά αποδοτικών μέτρων για την πρόληψη της υποβάθμισης του περιβάλλοντος.

ΑΡΘΡΟ 24.9

Το εμπόριο υπέρ της προστασίας του περιβάλλοντος

1. Τα μέρη δεσμεύονται να καταβάλλουν προσπάθειες για τη διευκόλυνση και την προώθηση του εμπορίου και των επενδύσεων σε περιβαλλοντικά αγαθά και υπηρεσίες, μεταξύ άλλων μέσω της μείωσης των μη δασμολογικών εμποδίων που συνδέονται με τα εν λόγω προϊόντα και υπηρεσίες.

2. Τα μέρη, σύμφωνα με τις διεθνείς υποχρεώσεις τους, δίνουν ιδιαίτερη προσοχή στη διευκόλυνση της άρσης των εμποδίων στο εμπόριο ή τις επενδύσεις σε αγαθά και υπηρεσίες που παρουσιάζουν ιδιαίτερο ενδιαφέρον για τον μετριασμό των επιπτώσεων της κλιματικής αλλαγής, και ιδίως το εμπόριο ή τις επενδύσεις σε ανανεώσιμες πηγές ενέργειας και συναφείς υπηρεσίες.

ΑΡΘΡΟ 24.10

Εμπόριο δασικών προϊόντων

1. Τα μέρη αναγνωρίζουν τη σημασία της διατήρησης και της αειφόρου διαχείρισης των δασών ώστε να διασφαλιστούν περιβαλλοντικές λειτουργίες και οικονομικές και κοινωνικές ευκαιρίες για τις σημερινές και τις μελλοντικές γενιές, καθώς και της πρόσβασης στην αγορά για δασικά προϊόντα που έχουν υλοτομηθεί σύμφωνα με τη νομοθεσία της χώρας υλοτόμησης και από δάση με καθεστώς αειφόρου διαχείρισης.

2. Για τον σκοπό αυτό, και κατά τρόπο που συνάδει με τις διεθνείς υποχρεώσεις τους, τα μέρη δεσμεύονται:

α) να ενθαρρύνουν το εμπόριο δασικών προϊόντων που προέρχονται από δάση με καθεστώς αειφόρου διαχείρισης και τα οποία έχουν υλοτομηθεί σύμφωνα με τη νομοθεσία της χώρας υλοτόμησης·

β) να ανταλλάσσουν πληροφορίες και, εάν κριθεί σκόπιμο, να συνεργάζονται σε πρωτοβουλίες για την προώθηση της αειφόρου διαχείρισης των δασών, συμπεριλαμβανομένων πρωτοβουλιών που αποσκοπούν στην καταπολέμηση της παράνομης υλοτομίας και του συναφούς εμπορίου·

γ) να προάγουν την αποτελεσματική αξιοποίηση της *σύμβασης για το διεθνές εμπόριο ειδών άγριας πανίδας και χλωρίδας που απειλούνται με εξαφάνιση*, η οποία υπογράφηκε στην Ουάσινγκτον στις 3 Μαρτίου 1973, σε σχέση με τα είδη ξυλείας τα οποία θεωρείται ότι βρίσκονται σε κίνδυνο· και

δ) να συνεργάζονται, κατά περίπτωση, σε διεθνή φόρουμ που ασχολούνται με τη διατήρηση και την αειφόρο διαχείριση των δασών.

3. Τα μέρη συζητούν τα θέματα που αναφέρονται στην παράγραφο 2 στο πλαίσιο της επιτροπής εμπορίου και αειφόρου ανάπτυξης ή στο πλαίσιο του διμερούς διαλόγου για τα δασικά προϊόντα που αναφέρεται στο κεφάλαιο είκοσι πέντε (Διμερείς διάλογοι και συνεργασία), σύμφωνα με τους αντίστοιχους τομείς αρμοδιότητάς τους.

ΑΡΘΡΟ 24.11

Εμπόριο προϊόντων αλιείας και υδατοκαλλιέργειας

1. Τα μέρη αναγνωρίζουν τη σημασία της διατήρησης και της αειφόρου και υπεύθυνης διαχείρισης της αλιείας και της υδατοκαλλιέργειας καθώς και της συμβολής τους στη διασφάλιση περιβαλλοντικών, οικονομικών και κοινωνικών ευκαιριών για τις σημερινές και τις μελλοντικές γενιές.

2. Για τον σκοπό αυτό, και κατά τρόπο που συνάδει με τις διεθνείς υποχρεώσεις τους, τα μέρη δεσμεύονται:

α) να θεσπίζουν ή να διατηρούν αποτελεσματικά μέτρα παρακολούθησης, ελέγχου και επιτήρησης, όπως προγράμματα παρατηρητών, συστήματα παρακολούθησης σκαφών, έλεγχο μεταφορτώσεων, επιθεωρήσεις εν πλω, έλεγχο από το κράτος λιμένα, και συναφείς κυρώσεις, με στόχο τη διατήρηση των ιχθυαποθεμάτων και την πρόληψη της υπεραλίευσης·

β) να θεσπίζουν ή να διατηρούν δράσεις και να συνεργάζονται για την καταπολέμηση της παράνομης, λαθραίας και άναρχης («ΠΛΑ») αλιείας, όπου περιλαμβάνεται, ανάλογα με την περίπτωση, η ανταλλαγή πληροφοριών σχετικά με τις δραστηριότητες ΠΛΑ αλιείας στα ύδατά τους και η υλοποίηση πολιτικών και μέτρων για τον αποκλεισμό προϊόντων ΠΛΑ αλιείας από τις εμπορικές ροές και τις δραστηριότητες ιχθυοκαλλιέργειας·

γ) να συνεργάζονται με περιφερειακές οργανώσεις διαχείρισης της αλιείας στις οποίες τα μέρη είναι μέλη, παρατηρητές ή συνεργαζόμενα μη συμβαλλόμενα μέρη (ή, ανάλογα με την περίπτωση, στο πλαίσιο των οργανώσεων αυτών), με στόχο την επίτευξη χρηστής διακυβέρνησης, μεταξύ άλλων υποστηρίζοντας τη λήψη αποφάσεων βάσει επιστημονικών στοιχείων και τη συμμόρφωση με αυτές τις αποφάσεις στις εν λόγω οργανώσεις· και

δ) να προάγουν την ανάπτυξη ενός περιβαλλοντικά υπεύθυνου και οικονομικά ανταγωνιστικού κλάδου υδατοκαλλιέργειας.

ΑΡΘΡΟ 24.12

Συνεργασία σε περιβαλλοντικά ζητήματα

1. Τα μέρη αναγνωρίζουν ότι η ενισχυμένη συνεργασία αποτελεί σημαντικό στοιχείο για την επίτευξη των στόχων του παρόντος κεφαλαίου, και δεσμεύονται να συνεργάζονται σε περιβαλλοντικά ζητήματα κοινού ενδιαφέροντος που συνδέονται με το εμπόριο, σε τομείς όπως:

α) ο δυνητικός αντίκτυπος της παρούσας συμφωνίας στο περιβάλλον και τρόποι για την ενίσχυση, την πρόληψη ή τον περιορισμό του αντικτύπου αυτού, λαμβάνοντας υπόψη τυχόν εκτιμήσεις επιπτώσεων που έχουν πραγματοποιήσει τα μέρη·

β) η δραστηριότητα στο πλαίσιο διεθνών φόρουμ που ασχολούνται με ζητήματα σχετικά με εμπορικές και περιβαλλοντικές πολιτικές, και ιδίως του ΠΟΕ, του ΟΟΣΑ, του προγράμματος των Ηνωμένων Εθνών για το περιβάλλον και πολυμερών περιβαλλοντικών συμφωνιών·

γ) η περιβαλλοντική διάσταση της εταιρικής κοινωνικής ευθύνης και λογοδοσίας, όπου περιλαμβάνεται η εφαρμογή διεθνώς αναγνωρισμένων κατευθυντήριων γραμμών και η συνέχεια που δίνεται σε αυτές·

δ) ο αντίκτυπος των περιβαλλοντικών κανονισμών και προτύπων στο εμπόριο, καθώς και ο περιβαλλοντικός αντίκτυπος των κανόνων για το εμπόριο και τις επενδύσεις, σε ό,τι αφορά μεταξύ άλλων την ανάπτυξη περιβαλλοντικών κανονισμών και πολιτικής·

ε) οι εμπορικές πτυχές του σημερινού και μελλοντικού διεθνούς καθεστώτος για την κλιματική αλλαγή, καθώς και των εγχώριων πολιτικών και προγραμμάτων για το κλίμα που συνδέονται με τον μετριασμό της κλιματικής αλλαγής και την προσαρμογή σ' αυτήν, όπως μεταξύ άλλων ζητήματα σχετικά με τις αγορές διοξειδίου του άνθρακα, τρόποι αντιμετώπισης των αρνητικών επιπτώσεων του εμπορίου στο κλίμα, καθώς και μέσα για την προώθηση της ενεργειακής απόδοσης και την ανάπτυξη και διάδοση τεχνολογιών χαμηλών ανθρακούχων εκπομπών και άλλων φιλικών προς το κλίμα τεχνολογιών·

στ) το εμπόριο και οι επενδύσεις σε περιβαλλοντικά αγαθά και υπηρεσίες, όπου περιλαμβάνονται οι περιβαλλοντικές και πράσινες τεχνολογίες και πρακτικές, οι ανανεώσιμες πηγές ενέργειας, η ενεργειακή απόδοση, και η χρήση, διατήρηση και επεξεργασία του νερού·

ζ) η συνεργασία σε ό,τι αφορά τις εμπορικές πτυχές της διατήρησης και της αειφόρου χρήσης της βιοποικιλότητας·

η) η προώθηση της διαχείρισης του κύκλου ζωής των προϊόντων, όπου περιλαμβάνεται η μέτρηση του άνθρακα και η διαχείριση του τέλους του κύκλου ζωής των προϊόντων, η διευρυμένη ευθύνη του παραγωγού, η ανακύκλωση και η μείωση των αποβλήτων, καθώς και άλλες βέλτιστες πρακτικές·

i) η καλύτερη κατανόηση των επιπτώσεων της οικονομικής δραστηριότητας και των δυνάμεων της αγοράς στο περιβάλλον· και

ι) η ανταλλαγή απόψεων σχετικά με τη σχέση μεταξύ πολυμερών περιβαλλοντικών συμφωνιών και διεθνών εμπορικών κανόνων.

2. Η συνεργασία που προβλέπεται στην παράγραφο 1 πραγματοποιείται με τη χρήση δράσεων και μέσων που μπορούν να περιλαμβάνουν τεχνικές ανταλλαγές, ανταλλαγές πληροφοριών και βέλτιστων πρακτικών, ερευνητικά προγράμματα, μελέτες, εκθέσεις, συνέδρια και εργαστήρια.

3. Τα μέρη λαμβάνουν υπόψη τις απόψεις ή τα σχόλια που υποβάλλονται από το κοινό και τους ενδιαφερόμενους φορείς κατά τον καθορισμό και την υλοποίηση των δραστηριοτήτων συνεργασίας τους, και μπορούν να φροντίζουν για μεγαλύτερη συμμετοχή των εν λόγω ενδιαφερόμενων φορέων στις δραστηριότητες αυτές, ανάλογα με την περίπτωση.

ΑΡΘΡΟ 24.13

Θεσμικοί μηχανισμοί

1. Κάθε μέρος ορίζει μια υπηρεσία η οποία θα χρησιμεύει ως σημείο επαφής με το άλλο μέρος για την εφαρμογή του παρόντος κεφαλαίου, μεταξύ άλλων όσον αφορά:

α) τα προγράμματα και τις δραστηριότητες συνεργασίας σύμφωνα με το άρθρο 24.12·

β) την παραλαβή παρατηρήσεων και γνωστοποιήσεων σύμφωνα με το άρθρο 24.7 παράγραφος 3· και

γ) τις πληροφορίες που πρέπει να παρέχονται στο άλλο μέρος, στην ομάδα εμπειρογνωμόνων και στο κοινό.

2. Κάθε μέρος ενημερώνει εγγράφως το άλλο μέρος σχετικά με το σημείο επαφής που αναφέρεται στην παράγραφο 1.

3. Μέσω τακτικών συνεδριάσεων ή ειδικών συνόδων όπου συμμετέχουν τα άτομα που είναι υπεύθυνα για τα θέματα που καλύπτονται από το παρόν κεφάλαιο, η επιτροπή εμπορίου και αειφόρου ανάπτυξης που συστήνεται βάσει του άρθρου 26.2 (Ειδικές επιτροπές) παράγραφος 1 στοιχείο ζ):

α) επιβλέπει την εφαρμογή του παρόντος κεφαλαίου και εξετάζει την πρόοδο που έχει σημειωθεί στο πλαίσιο αυτού·

β) συζητά ζητήματα κοινού ενδιαφέροντος· και

γ) συζητά οποιοδήποτε άλλο ζήτημα αποφασίσουν από κοινού τα μέρη το οποίο εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής του παρόντος κεφαλαίου.

4. Τα μέρη λαμβάνουν υπόψη τις δραστηριότητες των συναφών πολυμερών περιβαλλοντικών οργανισμών ή φορέων έτσι ώστε να προωθείται η μεγαλύτερη δυνατή συνεργασία και συνοχή μεταξύ του έργου των μερών και των οργανισμών ή των φορέων αυτών.

5. Κάθε μέρος χρησιμοποιεί τους υφιστάμενους μηχανισμούς διαβούλευσης ή θεσπίζει νέους, όπως οι εγχώριες συμβουλευτικές ομάδες, ώστε να ζητήσει απόψεις και συμβουλές για ζητήματα που σχετίζονται με το παρόν κεφάλαιο. Οι εν λόγω μηχανισμοί διαβούλευσης απαρτίζονται από ανεξάρτητες αντιπροσωπευτικές οργανώσεις της κοινωνίας των πολιτών με ισορροπημένη εκπροσώπηση περιβαλλοντικών ομάδων, επιχειρηματικών οργανώσεων, καθώς και άλλων ενδιαφερόμενων φορέων, κατά περίπτωση. Μέσω αυτών των μηχανισμών, οι ενδιαφερόμενοι φορείς μπορούν να υποβάλλουν γνώμες και να διατυπώνουν συστάσεις με δική τους πρωτοβουλία πάνω σε κάθε θέμα που συνδέεται με το παρόν κεφάλαιο.

ΑΡΘΡΟ 24.14

Διαβουλεύσεις

1. Ένα μέρος μπορεί να ζητήσει τη διενέργεια διαβουλεύσεων με το άλλο μέρος όσον αφορά κάθε ζήτημα που προκύπτει από το παρόν κεφάλαιο μέσω της υποβολής γραπτού αιτήματος στο σημείο επαφής του άλλου μέρους. Στο αίτημά του, το μέρος πρέπει να εκθέτει με σαφήνεια το ζήτημα, να προσδιορίζει τα ερωτήματα που άπτονται αυτού και να παρέχει συνοπτική παρουσίαση τυχόν αξιώσεων βάσει του παρόντος κεφαλαίου. Οι διαβουλεύσεις πρέπει να αρχίζουν αμέσως μετά την υποβολή του σχετικού αιτήματος ενός από τα μέρη.

2. Κατά τη διάρκεια των διαβουλεύσεων, κάθε μέρος παρέχει στο άλλο μέρος επαρκή στοιχεία που έχει στη διάθεσή του ούτως ώστε να είναι δυνατή η ολοκληρωμένη εξέταση των ζητημάτων που εγείρονται, με την επιφύλαξη της νομοθεσίας του όσον αφορά την προστασία των πληροφοριών εμπιστευτικού ή αποκλειστικού χαρακτήρα.

3. Κατά περίπτωση και εφόσον συναινούν αμφότερα, τα μέρη ζητούν τα πληροφοριακά στοιχεία ή τις απόψεις οποιουδήποτε προσώπου, οργανισμού ή φορέα, συμπεριλαμβανομένου του σχετικού διεθνούς οργανισμού ή φορέα, που μπορεί να συνεισφέρει στην εξέταση του επίμαχου ζητήματος.

4. Εάν ένα μέρος κρίνει ότι το ζήτημα απαιτεί περαιτέρω συζήτηση, το μέρος αυτό μπορεί να ζητήσει τη σύγκληση της επιτροπής εμπορίου και αειφόρου ανάπτυξης για την εξέταση του ζητήματος αυτού μέσω της υποβολής γραπτού αιτήματος στο σημείο επαφής του άλλου μέρους. Η επιτροπή εμπορίου και αειφόρου ανάπτυξης συγκαλείται αμέσως και καταβάλλει κάθε δυνατή προσπάθεια για την επίλυση του ζητήματος. Εάν κριθεί σκόπιμο, ζητά τη γνώμη των οργανώσεων της κοινωνίας των πολιτών των μερών μέσω των μηχανισμών διαβούλευσης που αναφέρονται στο άρθρο 24.13 παράγραφος 5.

5. Κάθε μέρος δημοσιοποιεί κάθε λύση ή απόφαση σχετικά με τα ζητήματα που εξετάζονται βάσει του παρόντος άρθρου.

ΑΡΘΡΟ 24.15

Ομάδα εμπειρογνωμόνων

1. Για κάθε ζήτημα που δεν αντιμετωπίζεται ικανοποιητικά μέσω των διαβουλεύσεων που προβλέπονται στο άρθρο 24.14, ένα μέρος μπορεί, 90 ημέρες μετά την παραλαβή του αιτήματος για διαβουλεύσεις βάσει του άρθρου 24.14 παράγραφος 1, να ζητήσει τη σύγκληση ομάδας εμπειρογνωμόνων για την εξέταση του ζητήματος αυτού, μέσω της υποβολής γραπτού αιτήματος στο σημείο επαφής του άλλου μέρους.

2. Με την επιφύλαξη των διατάξεων του παρόντος κεφαλαίου, τα μέρη εφαρμόζουν τον εσωτερικό κανονισμό και τον κώδικα δεοντολογίας που περιλαμβάνονται στα παραρτήματα 29-Α και 29-Β, εκτός εάν τα μέρη αποφασίσουν διαφορετικά.

3. Η ομάδα εμπειρογνωμόνων απαρτίζεται από τρία μέλη.

4. Τα μέρη πραγματοποιούν διαβουλεύσεις για να καταλήξουν σε συμφωνία σχετικά με τη σύνθεση της ομάδας εμπειρογνωμόνων εντός 10 εργάσιμων ημερών από την παραλαβή από το απαντών μέρος ενός αιτήματος για σύσταση ομάδας εμπειρογνωμόνων. Δίνεται ιδιαίτερη προσοχή ώστε να εξασφαλιστεί ότι τα προτεινόμενα μέλη της ομάδας πληρούν τις απαιτήσεις που καθορίζονται στην παράγραφο 7 και διαθέτουν την εμπειρογνωμοσύνη που ενδείκνυται για το συγκεκριμένο ζήτημα.

5. Εάν τα μέρη αδυνατούν να αποφασίσουν σχετικά με τη σύνθεση της ομάδας εμπειρογνωμόνων εντός της προθεσμίας που ορίζεται στην παράγραφο 4, τότε για τον κατάλογο που προβλέπεται στην παράγραφο 6 εφαρμόζεται η διαδικασία επιλογής που ορίζεται στο άρθρο 29.7 (Σύσταση της ειδικής ομάδας διαιτησίας) παράγραφοι 3 έως 7.

6. Η επιτροπή εμπορίου και αειφόρου ανάπτυξης, κατά την πρώτη συνεδρίασή της μετά την έναρξη ισχύος της παρούσας συμφωνίας, καταρτίζει κατάλογο τουλάχιστον εννέα ατόμων που επιλέγονται για την αντικειμενικότητα, την αξιοπιστία και την ορθή κρίση τους, και τα οποία είναι πρόθυμα και ικανά να εκτελέσουν χρέη μέλους της ομάδας εμπειρογνωμόνων. Κάθε μέρος προτείνει τουλάχιστον τρία πρόσωπα για τον κατάλογο ώστε να εκτελέσουν χρέη μέλους της ομάδας. Τα μέρη προτείνουν επίσης τουλάχιστον τρία άτομα που δεν είναι υπήκοοι κανενός μέρους και τα οποία είναι πρόθυμα και ικανά να εκτελέσουν χρέη προέδρου της ομάδας εμπειρογνωμόνων. Η επιτροπή εμπορίου και αειφόρου ανάπτυξης μεριμνά ώστε ο κατάλογος να διατηρείται πάντοτε σε αυτό το επίπεδο.

7. Οι εμπειρογνώμονες που προτείνονται ως μέλη της ομάδας εμπειρογνωμόνων πρέπει να διαθέτουν ειδικευμένες γνώσεις ή πείρα στην περιβαλλοντική νομοθεσία, στα ζητήματα για τα οποία γίνεται λόγος στο παρόν κεφάλαιο, ή στην επίλυση διαφορών που προκύπτουν από διεθνείς συμφωνίες. Πρέπει να είναι ανεξάρτητοι, να συμμετέχουν σε ατομική βάση και να μη λαμβάνουν οδηγίες από κάποιον οργανισμό ή δημόσια αρχή σχετικά με το υπό εξέταση ζήτημα. Δεν πρέπει να συνδέονται με την κυβέρνηση κανενός εκ των μερών, και πρέπει να συμμορφώνονται με τον κώδικα δεοντολογίας που αναφέρεται στην παράγραφο 2.

8. Εκτός εάν τα μέρη αποφασίσουν διαφορετικά εντός πέντε εργάσιμων ημερών από την ημερομηνία επιλογής των μελών της ομάδας εμπειρογνωμόνων, η εντολή της ομάδας αυτής είναι η εξής:

«να εξετάσει, λαμβάνοντας υπόψη τις σχετικές διατάξεις του κεφαλαίου είκοσι τέσσερα (Εμπόριο και περιβάλλον), το ζήτημα που αναφέρεται στο αίτημα για τη σύσταση της ομάδας εμπειρογνωμόνων, και να υποβάλει έκθεση, σύμφωνα με το άρθρο 24.15 (Ομάδα εμπειρογνωμόνων) του κεφαλαίου είκοσι τέσσερα (Εμπόριο και περιβάλλον), στην οποία διατυπώνει συστάσεις για την επίλυση του ζητήματος».

9. Όσον αφορά τα ζητήματα που σχετίζονται με πολυμερείς περιβαλλοντικές συμφωνίες, όπως ορίζονται στο άρθρο 24.4, η ομάδα εμπειρογνωμόνων θα πρέπει να ζητά απόψεις και πληροφορίες από τους σχετικούς φορείς που έχουν συσταθεί βάσει των συμφωνιών αυτών, όπου περιλαμβάνονται όλες οι διαθέσιμες συναφείς ερμηνευτικές οδηγίες, πορίσματα ή αποφάσεις που έχουν εγκριθεί από τους εν λόγω φορείς[32].

10. Η ομάδα εμπειρογνωμόνων κοινοποιεί στα μέρη μια ενδιάμεση και μια τελική έκθεση στην οποία περιέχονται τα πραγματικά περιστατικά, τα συμπεράσματά της σχετικά με το ζήτημα — μεταξύ των οποίων για το αν το απαντών μέρος συμμορφώθηκε με τις υποχρεώσεις του βάσει του παρόντος κεφαλαίου— και το σκεπτικό τυχόν διαπιστώσεων, συμπερασμάτων και συστάσεων που διατυπώνει. Η ομάδα εμπειρογνωμόνων κοινοποιεί στα μέρη την ενδιάμεση έκθεση εντός 120 ημερών μετά την επιλογή του τελευταίου μέλους της ομάδας, ή σε άλλο χρόνο που αποφασίζουν τα μέρη. Τα μέρη μπορούν να υποβάλουν παρατηρήσεις στην ομάδα εμπειρογνωμόνων σχετικά με την ενδιάμεση έκθεση εντός 45 ημερών από τη διαβίβασή της. Αφού εξετάσει τις παρατηρήσεις αυτές, η ομάδα εμπειρογνωμόνων μπορεί να επανεξετάσει την έκθεσή της και να προβεί σε οποιαδήποτε περαιτέρω εξέταση κρίνει απαραίτητη. Η ομάδα εμπειρογνωμόνων διαβιβάζει στα μέρη την τελική έκθεση εντός 60 ημερών από την υποβολή της ενδιάμεσης έκθεσης. Κάθε μέρος δημοσιοποιεί την τελική έκθεση εντός 30 ημερών από τη διαβίβασή της.

[32] Τα μέρη εφαρμόζουν την παρούσα διάταξη σύμφωνα με τον κανόνα 42 του εσωτερικού κανονισμού σχετικά με τη διαιτησία ο οποίος παρατίθεται στο παράρτημα 29-Α.

11. Εάν στην τελική έκθεση της ομάδας εμπειρογνωμόνων διαπιστώνεται ότι ένα μέρος δεν συμμορφώθηκε με τις υποχρεώσεις του βάσει του παρόντος κεφαλαίου, τα μέρη διεξάγουν συζητήσεις και καταβάλλουν κάθε δυνατή προσπάθεια, εντός τριών μηνών από τη διαβίβαση της τελικής έκθεσης, για να προσδιορίσουν ένα κατάλληλο μέτρο ή, κατά περίπτωση, να καταλήξουν σε ένα αμοιβαία ικανοποιητικό σχέδιο δράσης. Σε αυτές τις συζητήσεις, τα μέρη λαμβάνουν υπόψη την τελική έκθεση. Το απαντών μέρος ενημερώνει εγκαίρως τις εγχώριες οργανώσεις της κοινωνίας των πολιτών μέσω των μηχανισμών διαβούλευσης που αναφέρονται στο άρθρο 24.13 παράγραφος 5, καθώς και το αιτούν μέρος, σχετικά με την απόφασή του για τυχόν δράσεις ή μέτρα που θα εφαρμόσει. Η επιτροπή εμπορίου και αειφόρου ανάπτυξης παρακολουθεί τις ενέργειες που πραγματοποιούνται σε συνέχεια της τελικής έκθεσης και των συστάσεων της ομάδας εμπειρογνωμόνων. Οι οργανώσεις της κοινωνίας των πολιτών, μέσω των μηχανισμών διαβούλευσης που αναφέρονται στο άρθρο 24.13 παράγραφος 5, και το φόρουμ της κοινωνίας των πολιτών μπορούν να υποβάλουν σχετικές παρατηρήσεις στην επιτροπή εμπορίου και αειφόρου ανάπτυξης.

12. Εάν τα μέρη καταλήξουν σε αμοιβαία αποδεκτή λύση για το ζήτημα μετά τη συγκρότηση ομάδας εμπειρογνωμόνων, ενημερώνουν σχετικά με αυτή τη λύση την επιτροπή εμπορίου και αειφόρου ανάπτυξης και την ομάδα εμπειρογνωμόνων. Με την ενημέρωση αυτή περατώνεται η διαδικασία της ομάδας εμπειρογνωμόνων.

ΑΡΘΡΟ 24.16

Επίλυση διαφορών

1. Για κάθε διαφορά που προκύπτει από το παρόν κεφάλαιο, τα μέρη προσφεύγουν μόνο στους κανόνες και τις διαδικασίες που προβλέπονται στο παρόν κεφάλαιο.

2. Τα μέρη καταβάλλουν κάθε δυνατή προσπάθεια για να καταλήξουν σε αμοιβαία ικανοποιητική επίλυση της διαφοράς. Για να επιτύχουν αυτή την επίλυση, τα μέρη μπορούν να προσφεύγουν ανά πάσα στιγμή σε καλές υπηρεσίες, συμβιβασμό ή διαμεσολάβηση.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΕΙΚΟΣΙ ΠΕΝΤΕ

ΔΙΜΕΡΕΙΣ ΔΙΑΛΟΓΟΙ ΚΑΙ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑ

ΑΡΘΡΟ 25.1

Στόχοι και αρχές

1. Τα μέρη, χρησιμοποιώντας ως βάση τη σαφώς εδραιωμένη εταιρική σχέση και τις κοινές αξίες τους, συμφωνούν να διευκολύνουν τη συνεργασία τους σε ζητήματα κοινού ενδιαφέροντος, μεταξύ άλλων μέσα από:

α) την ενίσχυση της διμερούς συνεργασίας σε θέματα βιοτεχνολογίας μέσω του διαλόγου σχετικά με ζητήματα πρόσβασης στην αγορά βιοτεχνολογίας·

β) την προώθηση και τη διευκόλυνση του διμερούς διαλόγου και της ανταλλαγής πληροφοριών για θέματα που σχετίζονται με το εμπόριο δασικών προϊόντων μέσω του διμερούς διαλόγου για τα δασικά προϊόντα·

γ) την προσπάθεια για θέσπιση και διατήρηση αποτελεσματικής συνεργασίας σε θέματα πρώτων υλών μέσω του διμερούς διαλόγου για τις πρώτες ύλες· και

δ) την ενθάρρυνση ενισχυμένης συνεργασίας σε θέματα επιστήμης, τεχνολογίας, έρευνας και καινοτομίας.

2. Εκτός εάν προβλέπεται διαφορετικά στην παρούσα συμφωνία, οι διμερείς διάλογοι πραγματοποιούνται χωρίς αδικαιολόγητη καθυστέρηση κατόπιν αιτήματος ενός εκ των μερών ή της μεικτής επιτροπής ΣΟΕΣ. Χρέη προέδρου κατά τη διεξαγωγή τους εκτελούν από κοινού εκπρόσωποι του Καναδά και της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Το χρονοδιάγραμμα και η ημερήσια διάταξη των συνεδριάσεων καθορίζονται με συμφωνία μεταξύ των συμπροέδρων.

3. Οι συμπρόεδροι ενός διμερούς διαλόγου ενημερώνουν τη μεικτή επιτροπή ΣΟΕΣ σχετικά με το χρονοδιάγραμμα και την ημερήσια διάταξη κάθε διμερούς διαλόγου, αρκετό χρόνο πριν από τις συνεδριάσεις. Οι συμπρόεδροι ενός διμερούς διαλόγου υποβάλλουν στη μεικτή επιτροπή ΣΟΕΣ έκθεση σχετικά με τα αποτελέσματα και τα συμπεράσματα του διαλόγου, ανάλογα με την περίπτωση ή κατόπιν αιτήματος της μεικτής επιτροπής ΣΟΕΣ. Η έναρξη ή η ύπαρξη διαλόγου δεν εμποδίζει τα μέρη να προσφεύγουν απευθείας στη μεικτή επιτροπή ΣΟΕΣ για οποιοδήποτε θέμα.

4. Η μεικτή επιτροπή ΣΟΕΣ μπορεί να αποφασίσει να αλλάξει ή να αναλάβει το καθήκον που έχει ανατεθεί σε έναν διάλογο ή να σταματήσει τον διάλογο.

5. Τα μέρη μπορούν να ξεκινήσουν διμερή συνεργασία σε άλλους τομείς στο πλαίσιο της παρούσας συμφωνίας με τη συγκατάθεση της μεικτής επιτροπής ΣΟΕΣ.

ΑΡΘΡΟ 25.2

Διάλογος σχετικά με ζητήματα πρόσβασης στην αγορά βιοτεχνολογίας

1. Τα μέρη συμφωνούν ότι η συνεργασία και η ανταλλαγή πληροφοριών για ζητήματα που αφορούν προϊόντα βιοτεχνολογίας παρουσιάζουν αμοιβαίο ενδιαφέρον. Η εν λόγω συνεργασία και ανταλλαγή πληροφοριών λαμβάνουν χώρα στο πλαίσιο του διμερούς διαλόγου σχετικά με ζητήματα αμοιβαίου ενδιαφέροντος όσον αφορά την πρόσβαση στην αγορά γεωργικής βιοτεχνολογίας, ο οποίος θεσπίστηκε με την αμοιβαία αποδεκτή λύση που επιτεύχθηκε στις 15 Ιουλίου 2009 μεταξύ Καναδά και Ευρωπαϊκής Ένωσης, σε συνέχεια της προσφυγής στον ΠΟΕ για τη διαφορά με τίτλο *Ευρωπαϊκές Κοινότητες – Μέτρα για την έγκριση και εμπορία βιοτεχνολογικών προϊόντων* (WT/DS292). Ο διμερής διάλογος καλύπτει κάθε ζήτημα αμοιβαίου ενδιαφέροντος για τα μέρη, όπως μεταξύ άλλων:

α) εγκρίσεις προϊόντων βιοτεχνολογίας στο έδαφος των μερών καθώς και, κατά περίπτωση, επικείμενες αιτήσεις για εγκρίσεις προϊόντων που παρουσιάζουν εμπορικό ενδιαφέρον για μία εκ των δύο πλευρών·

β) οι εμπορικές και οικονομικές προοπτικές για μελλοντικές εγκρίσεις προϊόντων βιοτεχνολογίας·

γ) οι επιπτώσεις στο εμπόριο που συνδέονται με τις μη συγχρονισμένες εγκρίσεις προϊόντων βιοτεχνολογίας ή την τυχαία ελευθέρωση μη εγκεκριμένων προϊόντων, και τυχόν κατάλληλα μέτρα για την αντιμετώπισή τους·

δ) τυχόν σχετικά με βιοτεχνολογία μέτρα που μπορούν να επηρεάσουν τις εμπορικές συναλλαγές μεταξύ των μερών, συμπεριλαμβανομένων των μέτρων που λαμβάνονται από κράτη μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης·

ε) κάθε νέα νομοθεσία στον τομέα της βιοτεχνολογίας· και

στ) βέλτιστες πρακτικές κατά την εφαρμογή της νομοθεσίας για τη βιοτεχνολογία.

2. Τα μέρη σημειώνουν επίσης τη σημασία των ακόλουθων κοινών στόχων όσον αφορά τη συνεργασία στον τομέα της βιοτεχνολογίας:

α) ανταλλαγή πληροφοριών σχετικά με ζητήματα πολιτικής και κανονιστικά και τεχνικά ζητήματα κοινού ενδιαφέροντος που σχετίζονται με προϊόντα βιοτεχνολογίας και, ιδίως, πληροφοριών σχετικά με τα αντίστοιχα συστήματα και διαδικασίες τους για την πραγματοποίηση εκτιμήσεων κινδύνου με σκοπό τη λήψη αποφάσεων όσον αφορά τη χρήση γενετικά τροποποιημένων οργανισμών·

β) προώθηση αποδοτικών διαδικασιών έγκρισης βάσει επιστημονικών στοιχείων για τα προϊόντα βιοτεχνολογίας·

γ) συνεργασία σε διεθνές επίπεδο για ζητήματα που σχετίζονται με τη βιοτεχνολογία, όπως η παρουσία μικρών ποσοτήτων γενετικώς τροποποιημένων οργανισμών· και

δ) έναρξη ρυθμιστικής συνεργασίας με στόχο να ελαχιστοποιηθούν οι δυσμενείς επιπτώσεις στο εμπόριο των ρυθμιστικών πρακτικών που αφορούν προϊόντα βιοτεχνολογίας.

ΑΡΘΡΟ 25.3

Διμερής διάλογος για τα δασικά προϊόντα

1. Τα μέρη συμφωνούν ότι ο διμερής διάλογος, η συνεργασία και η ανταλλαγή πληροφοριών και απόψεων σχετικά με συναφείς νόμους, κανονισμούς, πολιτικές και ζητήματα που είναι σημαντικά για την παραγωγή, το εμπόριο και την κατανάλωση δασικών προϊόντων παρουσιάζουν αμοιβαίο ενδιαφέρον. Τα μέρη συμφωνούν να διεξάγουν αυτόν τον διάλογο, τη συνεργασία και την ανταλλαγή στο πλαίσιο του διμερούς διαλόγου για τα δασικά προϊόντα, μεταξύ άλλων σχετικά με:

α) την ανάπτυξη, έγκριση και εφαρμογή συναφών νόμων, κανονισμών, πολιτικών και προτύπων, καθώς και τις απαιτήσεις δοκιμών, πιστοποίησης και διαπίστευσης και τον δυνητικό τους αντίκτυπο στο εμπόριο δασικών προϊόντων μεταξύ των μερών·

β) τις πρωτοβουλίες των μερών σχετικά με την αειφόρο διαχείριση και τη διακυβέρνηση των δασών·

γ) τους μηχανισμούς για τη διασφάλιση της νόμιμης ή αειφόρου προέλευσης των δασικών προϊόντων·

δ) την πρόσβαση των δασικών προϊόντων στις αγορές των μερών ή σε άλλες αγορές·

ε) απόψεις όσον αφορά τους πολυμερείς και πλειομερείς οργανισμούς και διαδικασίες όπου συμμετέχουν, σκοπός των οποίων είναι η προώθηση της αειφόρου διαχείρισης των δασών ή η καταπολέμηση της παράνομης υλοτομίας·

στ) τα ζητήματα που αναφέρονται στο άρθρο 24.10 (Εμπόριο δασικών προϊόντων)· και

ζ) κάθε άλλο ζήτημα σχετικό με δασικά προϊόντα στο οποίο συμφωνούν τα μέρη.

2. Ο διμερής διάλογος για τα δασικά προϊόντα πραγματοποιείται εντός του πρώτου έτους από την έναρξη ισχύος της παρούσας συμφωνίας και, στη συνέχεια, σύμφωνα με το άρθρο 25.1 παράγραφος 2.

3. Τα μέρη συμφωνούν ότι οι συζητήσεις που λαμβάνουν χώρα στο πλαίσιο του διμερούς διαλόγου για τα δασικά προϊόντα μπορούν να συνεισφέρουν τις συζητήσεις που πραγματοποιούνται στο πλαίσιο της επιτροπής εμπορίου και αειφόρου ανάπτυξης.

ΑΡΘΡΟ 25.4

Διμερής διάλογος για τις πρώτες ύλες

1. Τα μέρη, αναγνωρίζοντας τη σημασία ενός ανοικτού και διαφανούς εμπορικού περιβάλλοντος που δεν εισάγει διακρίσεις και το οποίο βασίζεται σε κανόνες και επιστημονικές αρχές, καταβάλλουν κάθε δυνατή προσπάθεια για τη θέσπιση και τη διατήρηση αποτελεσματικής συνεργασίας στον τομέα των πρώτων υλών. Για τους σκοπούς της συνεργασίας αυτής, στις πρώτες ύλες περιλαμβάνονται, ενδεικτικά και όχι περιοριστικά, τα ορυκτά, τα μέταλλα και τα γεωργικά προϊόντα με βιομηχανική χρήση.

2. Ο διμερής διάλογος για τις πρώτες ύλες καλύπτει κάθε ζήτημα αμοιβαίου ενδιαφέροντος, όπως μεταξύ άλλων:

α) την παροχή ενός φόρουμ συζήτησης για τη συνεργασία στον τομέα των πρώτων υλών μεταξύ των μερών, έτσι ώστε να διευκολύνεται η πρόσβαση στην αγορά για τις πρώτες ύλες καθώς και για τις συναφείς υπηρεσίες και επενδύσεις και να αποφεύγονται τα μη δασμολογικά εμπόδια στο εμπόριο πρώτων υλών·

β) τη βελτίωση της αμοιβαίας κατανόησης στον τομέα των πρώτων υλών με σκοπό την ανταλλαγή πληροφοριών σχετικά με βέλτιστες πρακτικές και τις ρυθμιστικές πολιτικές των μερών όσον αφορά τις πρώτες ύλες·

γ) την ενθάρρυνση δραστηριοτήτων για τη στήριξη της εταιρικής κοινωνικής ευθύνης σύμφωνα με διεθνώς αναγνωρισμένα πρότυπα, όπως οι κατευθυντήριες γραμμές του ΟΟΣΑ για τις πολυεθνικές επιχειρήσεις και οι κατευθυντήριες γραμμές του ΟΟΣΑ για τη δέουσα επιμέλεια όσον αφορά την υπεύθυνη διαχείριση των αλυσίδων εφοδιασμού με ορυκτά από περιοχές που πλήττονται από συγκρούσεις και περιοχές υψηλού κινδύνου· και

δ) τη διευκόλυνση, ανάλογα με την περίπτωση, των διαβουλεύσεων σχετικά με τις θέσεις των μερών σε πλειομερή ή πολυμερή φόρουμ όπου μπορούν να τεθούν και να συζητηθούν ζητήματα που άπτονται των πρώτων υλών.

ΑΡΘΡΟ 25.5

Ενισχυμένη συνεργασία στους τομείς της επιστήμης, της τεχνολογίας, της έρευνας και της καινοτομίας

1. Τα μέρη αναγνωρίζουν ότι η επιστήμη, η τεχνολογία, η έρευνα και η καινοτομία είναι αλληλένδετες με το διεθνές εμπόριο και τις επενδύσεις σε ό,τι αφορά την αύξηση της βιομηχανικής ανταγωνιστικότητας και της κοινωνικής και οικονομικής ευημερίας.

2. Με βάση αυτή την κοινή αντίληψη, τα μέρη συμφωνούν να ενισχύσουν τη συνεργασία τους στους τομείς της επιστήμης, της τεχνολογίας, της έρευνας και της καινοτομίας.

3. Τα μέρη καταβάλλουν κάθε δυνατή προσπάθεια ώστε να ενθαρρύνουν, να αναπτύξουν και να διευκολύνουν δραστηριότητες συνεργασίας σε αμοιβαία βάση για την υποστήριξη της *συμφωνίας επιστημονικής και τεχνολογικής συνεργασίας μεταξύ της Ευρωπαϊκής Κοινότητας και του Καναδά*, η οποία υπογράφηκε στο Χάλιφαξ στις 17 Ιουνίου 1995, ή συμπληρωματικά προς τη συμφωνία αυτή. Τα μέρη συμφωνούν να διεξάγουν αυτές τις δραστηριότητες με βάση τις ακόλουθες αρχές:

α) οι δραστηριότητες είναι αμοιβαία επωφελείς για τα μέρη·

β) τα μέρη συμφωνούν ως προς το πεδίο εφαρμογής και τις παραμέτρους των δραστηριοτήτων· και

γ) οι δραστηριότητες θα πρέπει να λαμβάνουν υπόψη τον σημαντικό ρόλο του ιδιωτικού τομέα και των ερευνητικών ιδρυμάτων στην ανάπτυξη της επιστήμης, της τεχνολογίας, της έρευνας και της καινοτομίας, καθώς και στη διάθεση στο εμπόριο των αγαθών και των υπηρεσιών που παράγονται ως αποτέλεσμα αυτών.

4. Τα μέρη αναγνωρίζουν επίσης τη σημασία της ενισχυμένης συνεργασίας στους τομείς της επιστήμης, της τεχνολογίας, της έρευνας και της καινοτομίας, όπου περιλαμβάνονται οι δραστηριότητες που αναπτύσσουν ή υλοποιούν διάφοροι ενδιαφερόμενοι φορείς, μεταξύ των οποίων η καναδική ομοσπονδιακή κυβέρνηση, οι επαρχίες και τα εδάφη του Καναδά, η Ευρωπαϊκή Ένωση και τα κράτη μέλη της.

5. Κάθε μέρος ενθαρρύνει, σύμφωνα με τη νομοθεσία του, τη συμμετοχή του ιδιωτικού τομέα, των ερευνητικών ιδρυμάτων και της κοινωνίας των πολιτών εντός της εδάφους του σε δραστηριότητες που αποσκοπούν στην ενίσχυση της συνεργασίας.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΕΙΚΟΣΙ ΕΞΙ

ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΕΣ ΚΑΙ ΘΕΣΜΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

ΑΡΘΡΟ 26.1

Μεικτή επιτροπή ΣΟΕΣ

1. Τα μέρη ιδρύουν τη μεικτή επιτροπή ΣΟΕΣ, η οποία αποτελείται από εκπροσώπους της Ευρωπαϊκής Ένωσης και εκπροσώπους του Καναδά. Καθήκοντα προέδρου στη μεικτή επιτροπή ΣΟΕΣ ασκούν από κοινού ο υπουργός Διεθνούς Εμπορίου του Καναδά και το αρμόδιο μέλος της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για το εμπόριο, ή οι ορισμένοι εκπρόσωποί τους.

2. Η μεικτή επιτροπή ΣΟΕΣ συνέρχεται μία φορά τον χρόνο κατόπιν αιτήματος ενός μέρους. Η μεικτή επιτροπή ΣΟΕΣ συμφωνεί σχετικά με το χρονοδιάγραμμα και την ημερήσια διάταξη των συνεδριάσεών της.

3. Η μεικτή επιτροπή ΣΟΕΣ είναι υπεύθυνη για όλα τα θέματα που αφορούν το εμπόριο και τις επενδύσεις μεταξύ των μερών, καθώς και την εφαρμογή και εκτέλεση της παρούσας συμφωνίας. Ένα μέρος μπορεί να παραπέμπει στη μεικτή επιτροπή ΣΟΕΣ κάθε ζήτημα που συνδέεται με την εφαρμογή και την ερμηνεία της παρούσας συμφωνίας, ή κάθε άλλο ζήτημα που αφορά το εμπόριο και τις επενδύσεις μεταξύ των μερών.

4. Η μεικτή επιτροπή ΣΟΕΣ:

α) επιβλέπει και διευκολύνει την υλοποίηση και την εφαρμογή της παρούσας συμφωνίας και προωθεί τους γενικούς της στόχους·

β) επιβλέπει το έργο όλων των ειδικών επιτροπών και των υπόλοιπων οργάνων που συστήνονται βάσει της παρούσας συμφωνίας·

γ) με την επιφύλαξη των κεφαλαίων οκτώ (Επενδύσεις), είκοσι δύο (Εμπόριο και αειφόρος ανάπτυξη), είκοσι τρία (Εμπόριο και εργασία), είκοσι τέσσερα (Εμπόριο και περιβάλλον) και είκοσι εννέα (Επίλυση διαφορών), αναζητά κατάλληλους τρόπους και μεθόδους για την αποφυγή προβλημάτων που ενδέχεται να παρουσιαστούν στους τομείς που καλύπτονται από την παρούσα συμφωνία, ή την επίλυση διαφορών που ενδέχεται να προκύψουν σχετικά με την ερμηνεία ή την εφαρμογή της παρούσας συμφωνίας·

δ) εγκρίνει τον εσωτερικό της κανονισμό·

ε) λαμβάνει αποφάσεις με τον τρόπο που ορίζεται στο άρθρο 26.3· και

στ) εξετάζει όλα τα θέματα ενδιαφέροντος που αφορούν τομείς οι οποίοι καλύπτονται από την παρούσα συμφωνία.

5. Η μεικτή επιτροπή ΣΟΕΣ μπορεί:

α) να εκχωρεί αρμοδιότητες στις ειδικές επιτροπές που συστήνονται σύμφωνα με το άρθρο 26.2·

β) να επικοινωνεί με όλους τους ενδιαφερομένους, συμπεριλαμβανομένων του ιδιωτικού τομέα και των οργανώσεων της κοινωνίας των πολιτών·

γ) να εξετάζει ή να συμφωνεί σε τροποποιήσεις όπως προβλέπεται στην παρούσα συμφωνία·

δ) να μελετά την εξέλιξη των εμπορικών συναλλαγών μεταξύ των μερών και να εξετάζει τρόπους για την περαιτέρω βελτίωση των μεταξύ τους εμπορικών σχέσεων·

ε) να εγκρίνει ερμηνείες των διατάξεων της παρούσας συμφωνίας οι οποίες είναι δεσμευτικές για τα δικαστήρια που συστήνονται βάσει του τμήματος ΣΤ του κεφαλαίου οκτώ (Επίλυση επενδυτικών διαφορών μεταξύ επενδυτών και κρατών) και του κεφαλαίου είκοσι εννέα (Επίλυση διαφορών)·

στ) να διατυπώνει κατάλληλες συστάσεις για την επέκταση του εμπορίου και των επενδύσεων όπως προβλέπεται στην παρούσα συμφωνία·

ζ) να αλλάζει ή να αναλαμβάνει τα καθήκοντα που έχουν εκχωρηθεί στις ειδικές επιτροπές που συστήνονται σύμφωνα με το άρθρο 26.2 ή να διαλύει οποιαδήποτε από τις εν λόγω ειδικές επιτροπές·

η) να θεσπίζει ειδικές επιτροπές και διμερείς διαλόγους ώστε να την επικουρούν στην εκτέλεση των καθηκόντων της· και

i) να λαμβάνει κάθε άλλο μέτρο κατά την άσκηση των καθηκόντων της το οποίο αποφασίζουν τα μέρη.

ΑΡΘΡΟ 26.2

Ειδικές επιτροπές

1. Συστήνονται οι ακόλουθες ειδικές επιτροπές υπό την αιγίδα της μεικτής επιτροπής ΣΟΕΣ, εκτός από την περίπτωση της μεικτής επιτροπής τελωνειακής συνεργασίας που αναφέρεται στο στοιχείο γ), στην οποία εκχωρείται η δυνατότητα να ενεργεί υπό την αιγίδα της μεικτής επιτροπής ΣΟΕΣ:

α) η επιτροπή εμπορευματικών συναλλαγών, η οποία ασχολείται με θέματα σχετικά με τις εμπορευματικές συναλλαγές, τους δασμούς, τα τεχνικά εμπόδια στο εμπόριο, το πρωτόκολλο για την αμοιβαία αναγνώριση των αποτελεσμάτων της διαπίστωσης της συμμόρφωσης και τα δικαιώματα διανοητικής ιδιοκτησίας που συνδέονται με αγαθά. Κατόπιν αιτήματος ενός μέρους, ή κατόπιν παραπομπής από τη σχετική ειδική επιτροπή, ή κατά την προετοιμασία συζήτησης στο πλαίσιο της μεικτής επιτροπής ΣΟΕΣ, η επιτροπή εμπορευματικών συναλλαγών μπορεί επίσης να εξετάζει θέματα που προκύπτουν στους τομείς των κανόνων καταγωγής, των διαδικασιών καταγωγής, της διευκόλυνσης των τελωνειακών διαδικασιών και των εμπορικών συναλλαγών, των τελωνειακών μέτρων, των υγειονομικών και φυτοϋγειονομικών μέτρων, των δημόσιων συμβάσεων ή της ρυθμιστικής συνεργασίας, εάν αυτό διευκολύνει την επίλυση ζητήματος που δεν είναι δυνατόν να επιλυθεί με άλλον τρόπο από τη σχετική ειδική επιτροπή. Συστήνονται επίσης επιτροπή γεωργίας, επιτροπή οίνων και οινοπνευματωδών ποτών, και μεικτή τομεακή ομάδα για τα φαρμακευτικά προϊόντα υπό την αιγίδα της επιτροπής εμπορευματικών συναλλαγών, στην οποία και λογοδοτούν·

β) η επιτροπή υπηρεσιών και επενδύσεων, η οποία ασχολείται με θέματα σχετικά με τις διασυνοριακές συναλλαγές στους τομείς των υπηρεσιών, τις επενδύσεις, την προσωρινή είσοδο, το ηλεκτρονικό εμπόριο και τα δικαιώματα διανοητικής ιδιοκτησίας που συνδέονται με τις υπηρεσίες. Κατόπιν αιτήματος ενός μέρους, ή κατόπιν παραπομπής από τη σχετική ειδική επιτροπή, ή κατά την προετοιμασία συζήτησης στο πλαίσιο της μεικτής επιτροπής ΣΟΕΣ, η επιτροπή υπηρεσιών και επενδύσεων μπορεί επίσης να εξετάζει θέματα που προκύπτουν στους τομείς των χρηματοπιστωτικών υπηρεσιών ή των δημόσιων συμβάσεων, εάν αυτό διευκολύνει την επίλυση ζητήματος που δεν είναι δυνατόν να επιλυθεί με άλλον τρόπο από τη σχετική ειδική επιτροπή.

Συστήνεται επίσης μεικτή επιτροπή για την αμοιβαία αναγνώριση επαγγελματικών προσόντων υπό την αιγίδα της επιτροπής υπηρεσιών και επενδύσεων, στην οποία και λογοδοτεί·

γ) η μεικτή επιτροπή τελωνειακής συνεργασίας (ΜΕΤΣ), η οποία συστάθηκε βάσει της *συμφωνίας μεταξύ του Καναδά και της Ευρωπαϊκής Κοινότητας για την τελωνειακή συνεργασία και αμοιβαία συνδρομή σε τελωνειακά ζητήματα*, που υπογράφηκε στην Οτάβα στις 4 Δεκεμβρίου 1997, και η οποία ασχολείται με θέματα στο πλαίσιο της παρούσας συμφωνίας σχετικά με τους κανόνες καταγωγής, τις διαδικασίες καταγωγής, τη διευκόλυνση των τελωνειακών διαδικασιών και των εμπορικών συναλλαγών, τα συνοριακά μέτρα και την προσωρινή αναστολή της προτιμησιακής δασμολογικής μεταχείρισης·

δ) η μεικτή επιτροπή διαχείρισης για τα μέτρα υγειονομικής και φυτοϋγειονομικής προστασίας, η οποία ασχολείται με θέματα σχετικά με υγειονομικά και φυτοϋγειονομικά μέτρα·

ε) η επιτροπή δημόσιων συμβάσεων, η οποία ασχολείται με θέματα σχετικά με δημόσιες συμβάσεις·

στ) η επιτροπή χρηματοπιστωτικών υπηρεσιών, η οποία ασχολείται με θέματα σχετικά με χρηματοπιστωτικές υπηρεσίες·

ζ) η επιτροπή εμπορίου και αειφόρου ανάπτυξης, η οποία ασχολείται με θέματα σχετικά με την αειφόρο ανάπτυξη·

η) το φόρουμ ρυθμιστικής συνεργασίας, το οποίο ασχολείται με θέματα σχετικά με τη ρυθμιστική συνεργασία· και

θ) η επιτροπή ΣΟΕΣ για τις γεωγραφικές ενδείξεις, η οποία ασχολείται με θέματα σχετικά με τις γεωγραφικές ενδείξεις.

2. Οι ειδικές επιτροπές που συστήνονται σύμφωνα με την παράγραφο 1 λειτουργούν σύμφωνα με τις διατάξεις των παραγράφων 3 έως 5.

3. Η αποστολή και τα καθήκοντα των ειδικών επιτροπών που συστήνονται σύμφωνα με την παράγραφο 1 ορίζονται εκτενέστερα στα σχετικά κεφάλαια και πρωτόκολλα της παρούσας συμφωνίας.

4. Εκτός εάν προβλέπεται διαφορετικά στην παρούσα συμφωνία, ή εάν οι συμπρόεδροι αποφασίσουν διαφορετικά, οι ειδικές επιτροπές συνεδριάζουν μία φορά τον χρόνο. Πρόσθετες συνεδριάσεις μπορούν να πραγματοποιούνται κατόπιν αιτήματος ενός μέρους ή της μεικτής επιτροπής ΣΟΕΣ. Η προεδρία τους ασκείται από κοινού από εκπροσώπους του Καναδά και της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Οι ειδικές επιτροπές καθορίζουν το χρονοδιάγραμμα και την ημερήσια διάταξη των συνεδριάσεών τους με αμοιβαία συναίνεση. Καθορίζουν και τροποποιούν οι ίδιες τον εσωτερικό τους κανονισμό, εάν το κρίνουν σκόπιμο. Οι ειδικές επιτροπές μπορούν να προτείνουν σχέδια αποφάσεων προς έγκριση από τη μεικτή επιτροπή ΣΟΕΣ, ή να λαμβάνουν αποφάσεις όταν αυτό προβλέπεται από την παρούσα συμφωνία.

5. Κάθε μέρος διασφαλίζει ότι, κατά τη συνεδρίαση μιας ειδικής επιτροπής, εκπροσωπούνται όλες οι αρμόδιες αρχές για κάθε ζήτημα που περιλαμβάνεται στην ημερήσια διάταξη, όπως κρίνει σκόπιμο κάθε μέρος, και ότι η εξέταση κάθε ζητήματος γίνεται στο κατάλληλο επίπεδο εμπειρογνωμοσύνης.

6. Οι ειδικές επιτροπές ενημερώνουν τη μεικτή επιτροπή ΣΟΕΣ σχετικά με τα χρονοδιαγράμματα και την ημερήσια διάταξή τους αρκετό χρόνο πριν από τις συνεδριάσεις τους και υποβάλλουν έκθεση στη μεικτή επιτροπή ΣΟΕΣ σχετικά με τα αποτελέσματα και τα συμπεράσματα από κάθε συνεδρίασή τους. Η δημιουργία ή η ύπαρξη ειδικής επιτροπής δεν εμποδίζει τα μέρη να προσφεύγουν απευθείας στη μεικτή επιτροπή ΣΟΕΣ για οποιοδήποτε θέμα.

ΑΡΘΡΟ 26.3

Λήψη αποφάσεων

1. Για την επίτευξη των στόχων της παρούσας συμφωνίας, η μεικτή επιτροπή ΣΟΕΣ έχει τη δυνατότητα να λαμβάνει αποφάσεις για οποιοδήποτε θέμα, όταν αυτό προβλέπεται από την παρούσα συμφωνία.

2. Οι αποφάσεις που λαμβάνονται από τη μεικτή επιτροπή ΣΟΕΣ είναι δεσμευτικές για τα μέρη, με την επιφύλαξη της εκπλήρωσης τυχόν αναγκαίων εσωτερικών απαιτήσεων και διαδικασιών, και υλοποιούνται από αυτά. Η μεικτή επιτροπή ΣΟΕΣ μπορεί επίσης να διατυπώνει κατάλληλες συστάσεις.

3. Η μεικτή επιτροπή ΣΟΕΣ λαμβάνει τις αποφάσεις και διατυπώνει τις συστάσεις της με αμοιβαία συναίνεση των μερών.

ΑΡΘΡΟ 26.4

Ανταλλαγή πληροφοριών

Όταν ένα μέρος υποβάλει στη μεικτή επιτροπή ΣΟΕΣ ή σε ειδική επιτροπή που έχει συσταθεί βάσει της παρούσας συμφωνίας πληροφορίες οι οποίες θεωρούνται εμπιστευτικές ή προστατεύονται από κοινοποίηση βάσει της νομοθεσίας του, το άλλο μέρος αντιμετωπίζει ως εμπιστευτικές τις πληροφορίες αυτές.

ΑΡΘΡΟ 26.5

Σημεία επαφής ΣΟΕΣ

1. Κάθε μέρος ορίζει αμέσως ένα σημείο επαφής ΣΟΕΣ και ενημερώνει σχετικά το άλλο μέρος εντός 60 ημερών από την έναρξη ισχύος της παρούσας συμφωνίας.

2. Τα σημεία επαφής ΣΟΕΣ:

α) επιβλέπουν το έργο όλων των θεσμικών οργάνων που θεσπίζονται βάσει της παρούσας συμφωνίας, όπου περιλαμβάνονται οι γνωστοποιήσεις που αφορούν τους διάδοχους φορείς αυτών των οργάνων·

β) συντονίζουν τις προετοιμασίες για τις συνεδριάσεις των επιτροπών·

γ) λαμβάνουν μέτρα σε συνέχεια των αποφάσεων της μεικτής επιτροπής ΣΟΕΣ, ανάλογα με την περίπτωση·

δ) εκτός εάν προβλέπεται διαφορετικά στην παρούσα συμφωνία, λαμβάνουν όλες τις κοινοποιήσεις και τις πληροφορίες που παρέχονται βάσει της παρούσας συμφωνίας και, εάν χρειάζεται, διευκολύνουν την επικοινωνία μεταξύ των μερών για οποιοδήποτε ζήτημα καλύπτεται από την παρούσα συμφωνία·

ε) απαντούν σε αιτήματα παροχής πληροφοριών σύμφωνα με το άρθρο 27.2 (Παροχή πληροφοριών)· και

στ) εξετάζουν κάθε άλλο θέμα που ενδέχεται να επηρεάσει τη λειτουργία της παρούσας συμφωνίας, κατόπιν εντολής της μεικτής επιτροπής ΣΟΕΣ.

3. Τα σημεία επαφής ΣΟΕΣ επικοινωνούν μεταξύ τους όταν είναι αναγκαίο.

ΑΡΘΡΟ 26.6

Συνεδριάσεις

1. Οι συνεδριάσεις που αναφέρονται στο παρόν κεφάλαιο θα πρέπει να πραγματοποιούνται με αυτοπρόσωπη παρουσία. Τα μέρη μπορούν επίσης να συμφωνήσουν να συνεδριάσουν μέσω βιντεοδιάσκεψης ή τηλεδιάσκεψης.

2. Τα μέρη καταβάλλουν κάθε δυνατή προσπάθεια ώστε να συνεδριάζουν εντός 30 ημερών από τη στιγμή που ένα μέρος λαμβάνει αίτημα για συνεδρίαση από το άλλο μέρος.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΕΙΚΟΣΙ ΕΠΤΑ

ΔΙΑΦΑΝΕΙΑ

ΑΡΘΡΟ 27.1

Δημοσίευση

1. Κάθε μέρος διασφαλίζει ότι οι γενικής εφαρμογής νόμοι, κανονισμοί, διαδικασίες και διοικητικές αποφάσεις του σχετικά με κάθε ζήτημα το οποίο καλύπτεται από την παρούσα συμφωνία δημοσιεύονται αμέσως ή διατίθενται κατά τρόπο ώστε οι ενδιαφερόμενοι και το άλλο μέρος να έχουν τη δυνατότητα να εξοικειωθούν μαζί τους.

2. Στο μέτρο του δυνατού, κάθε μέρος:

α) δημοσιεύει εκ των προτέρων όλα τα συναφή μέτρα που προτίθεται να θεσπίσει· και

β) παρέχει στους ενδιαφερομένους και στο άλλο μέρος την εύλογη δυνατότητα να υποβάλουν τις παρατηρήσεις τους σχετικά με τα εν λόγω προτεινόμενα μέτρα.

ΑΡΘΡΟ 27.2

Παροχή πληροφοριών

1. Κατόπιν αιτήματος του άλλου μέρους και στο μέτρο του δυνατού, ένα μέρος παρέχει αμέσως πληροφορίες και απαντήσεις σε ερωτήματα που αφορούν κάθε ισχύον ή προτεινόμενο μέτρο το οποίο επηρεάζει σημαντικά τη λειτουργία της παρούσας συμφωνίας.

2. Οι πληροφορίες που παρέχονται βάσει του παρόντος άρθρου δεν επηρεάζουν το κατά πόσον το εν λόγω μέτρο συνάδει με την παρούσα συμφωνία.

ΑΡΘΡΟ 27.3

Διοικητικές διαδικασίες

Προκειμένου η υλοποίηση όλων των μέτρων γενικής εφαρμογής που επηρεάζουν θέματα τα οποία καλύπτονται από την παρούσα συμφωνία να γίνεται με συνεπή, αμερόληπτο και λογικό τρόπο, κάθε μέρος διασφαλίζει ότι οι διοικητικές διαδικασίες του για την εφαρμογή των μέτρων που αναφέρονται στο άρθρο 27.1 σε σχέση με ένα συγκεκριμένο πρόσωπο, αγαθό ή υπηρεσία του άλλου μέρους και σε συγκεκριμένες περιπτώσεις:

α) όποτε είναι δυνατόν, παρέχουν έγκαιρη ενημέρωση στα πρόσωπα του άλλου μέρους τα οποία επηρεάζονται άμεσα από μια διαδικασία, σύμφωνα με τις εγχώριες διαδικασίες του εν λόγω μέρους, όταν κινείται μια διαδικασία, η οποία ενημέρωση περιλαμβάνει περιγραφή της φύσης της διαδικασίας, δήλωση της νομικής αρχής στη δικαιοδοσία της οποίας ανήκει η διαδικασία που κινείται και γενική περιγραφή των επίμαχων ζητημάτων·

β) παρέχουν στα πρόσωπα που αναφέρονται στο στοιχείο α) την εύλογη δυνατότητα να υποβάλουν στοιχεία για τα πραγματικά περιστατικά και τα επιχειρήματά τους προς στήριξη της θέσης τους πριν από οποιαδήποτε οριστική διοικητική ενέργεια, όταν το επιτρέπουν ο χρόνος, η φύση της διαδικασίας και το δημόσιο συμφέρον· και

γ) εκτελούνται σύμφωνα με τη νομοθεσία του εν λόγω μέρους.

ΑΡΘΡΟ 27.4

Επανεξέταση και προσφυγή

1. Κάθε μέρος θεσπίζει ή διατηρεί δικαστικές ή οιονεί δικαστικές αρχές ή διοικητικά δικαστήρια ή αντίστοιχες διαδικασίες με σκοπό την άμεση επανεξέταση και, αν συντρέχει λόγος, τη διόρθωση οριστικών διοικητικών ενεργειών που αφορούν ζητήματα τα οποία καλύπτονται από την παρούσα συμφωνία. Κάθε μέρος διασφαλίζει ότι τα δικαστήριά του είναι αμερόληπτα και ανεξάρτητα από την υπηρεσία ή την αρχή στην οποία έχει ανατεθεί η διοικητική επιβολή και δεν έχουν ουσιαστικό συμφέρον από την έκβαση του ζητήματος.

2. Κάθε μέρος διασφαλίζει ότι στα δικαστήρια ή τις διαδικασίες που αναφέρονται στην παράγραφο 1 παρέχεται στους διαδίκους:

α) εύλογη δυνατότητα να υποστηρίξουν ή να υπερασπιστούν τις θέσεις τους· και

β) το δικαίωμα να τύχουν απόφασης η οποία βασίζεται στις αποδείξεις και τα στοιχεία που κατατέθηκαν ή, εάν το απαιτεί η νομοθεσία του εν λόγω μέρους, στον φάκελο που συνέταξε η διοικητική αρχή.

3. Κάθε μέρος διασφαλίζει ότι, με την επιφύλαξη προσφυγής ή περαιτέρω ελέγχου σύμφωνα με τη νομοθεσία του, αυτές οι αποφάσεις εφαρμόζονται από τις υπηρεσίες ή τις αρχές και διέπουν την πρακτική τους όσον αφορά την εν λόγω διοικητική ενέργεια.

ΑΡΘΡΟ 27.5

Συνεργασία για την προώθηση μεγαλύτερης διαφάνειας

Τα μέρη συμφωνούν να συνεργάζονται σε διμερή, περιφερειακά και πολυμερή φόρουμ όσον αφορά τρόπους για την προώθηση της διαφάνειας στον τομέα του διεθνούς εμπορίου και των επενδύσεων.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΕΙΚΟΣΙ ΟΚΤΩ

ΕΞΑΙΡΕΣΕΙΣ

ΑΡΘΡΟ 28.1

Ορισμοί

Για τους σκοπούς του παρόντος κεφαλαίου ισχύουν οι ακόλουθοι ορισμοί:

κατοικία: η φορολογική κατοικία·

φορολογική σύμβαση: σύμβαση για την αποφυγή της διπλής φορολογίας ή άλλη διεθνής φορολογική συμφωνία ή ρύθμιση· και

φόρος και **φορολογικό μέτρο**: στους όρους αυτούς περιλαμβάνονται οι φόροι κατανάλωσης, αλλά δεν περιλαμβάνονται:

α) οι δασμοί, όπως ορίζονται στο άρθρο 1.1 (Ορισμοί γενικής εφαρμογής), και

β) τα μέτρα που απαριθμούνται στις εξαιρέσεις β) ή γ) στον ορισμό του «δασμού» στο άρθρο 1.1 (Ορισμοί γενικής εφαρμογής).

ΑΡΘΡΟ 28.2

Ειδικοί ορισμοί για κάθε μέρος

Για τους σκοπούς του παρόντος κεφαλαίου ισχύουν οι ακόλουθοι ορισμοί:

αρχή ανταγωνισμού:

α) για τον Καναδά, ο Επίτροπος Ανταγωνισμού (Commissioner of Competition) ή διάδοχος φορέας του ο οποίος κοινοποιείται στο άλλο μέρος μέσω των σημείων επαφής ΣΟΕΣ· και

β) για την Ευρωπαϊκή Ένωση, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή, ως προς τις ευθύνες της που απορρέουν από τη νομοθεσία περί ανταγωνισμού της Ευρωπαϊκής Ένωσης·

νομοθεσία περί ανταγωνισμού:

α) για τον Καναδά, ο *Competition Act,* R.S.C. 1985, c. C-34· και

β) για την Ευρωπαϊκή Ένωση, τα άρθρα 101, 102 και 106 της *Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης*, ο κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 139/2004 του Συμβουλίου, της 20ής Ιανουαρίου 2004, για τον έλεγχο των συγκεντρώσεων μεταξύ επιχειρήσεων, καθώς και οι εκτελεστικοί κανονισμοί ή οι τροποποιήσεις τους· και

πληροφορίες που προστατεύονται βάσει της νομοθεσίας του περί ανταγωνισμού:

α) για τον Καναδά, πληροφορίες που εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής του άρθρου 29 του *Competition Act*, R.S.C. 1985, c. C-34· και

β) για την Ευρωπαϊκή Ένωση, πληροφορίες που εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής του άρθρου 28 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1/2003 του Συμβουλίου, της 16ης Δεκεμβρίου 2002, για την εφαρμογή των κανόνων ανταγωνισμού που προβλέπονται στα άρθρα 81 και 82 της Συνθήκης και του άρθρου 17 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 139/2004 του Συμβουλίου, της 20ής Ιανουαρίου 2004, για τον έλεγχο των συγκεντρώσεων μεταξύ επιχειρήσεων.

ΑΡΘΡΟ 28.3

Γενικές εξαιρέσεις

1. Για τους σκοπούς του άρθρου 30.8 (Κατάργηση, αναστολή ή ενσωμάτωση άλλων υφιστάμενων συμφωνιών) παράγραφος 5, των κεφαλαίων δύο (Εθνική μεταχείριση και πρόσβαση των αγαθών στην αγορά), πέντε (Υγειονομικά και φυτοϋγειονομικά μέτρα) και έξι (Διευκόλυνση τελωνειακών διαδικασιών και εμπορικών συναλλαγών), του πρωτοκόλλου σχετικά με τους κανόνες καταγωγής και τις διαδικασίες καταγωγής, και των τμημάτων Β (Εγκατάσταση επενδύσεων) και Γ (Μη διακριτική μεταχείριση) του κεφαλαίου οκτώ (Επενδύσεις), το άρθρο XX της GATT 1994 ενσωματώνεται στην παρούσα συμφωνία και καθίσταται μέρος της. Τα μέρη θεωρούν ότι τα μέτρα που αναφέρονται στο άρθρο XX στοιχείο β) της GATT 1994 περιλαμβάνουν περιβαλλοντικά μέτρα τα οποία είναι αναγκαία για την προστασία της ζωής ή της υγείας των ανθρώπων, των ζώων ή των φυτών. Τα μέρη θεωρούν ότι το άρθρο XX στοιχείο ζ) της GATT 1994 ισχύει σε σχέση με μέτρα για τη διατήρηση των έμβιων και μη έμβιων εξαντλήσιμων φυσικών πόρων.

2. Για τους σκοπούς των κεφαλαίων εννέα (Διασυνοριακές συναλλαγές στον τομέα των υπηρεσιών), δέκα (Προσωρινή είσοδος και διαμονή φυσικών προσώπων για επιχειρηματικούς σκοπούς), δώδεκα (Εγχώριες κανονιστικές ρυθμίσεις), δεκατρία (Χρηματοπιστωτικές υπηρεσίες), δεκατέσσερα (Υπηρεσίες διεθνών θαλάσσιων μεταφορών), δεκαπέντε (Τηλεπικοινωνίες) και δεκαέξι (Ηλεκτρονικό εμπόριο), καθώς και των τμημάτων Β (Εγκατάσταση επενδύσεων) και Γ (Μη διακριτική μεταχείριση) του κεφαλαίου οκτώ (Επενδύσεις), υπό την προϋπόθεση ότι τα εν λόγω μέτρα δεν εφαρμόζονται κατά τρόπο ώστε να συνιστούν μέσο αυθαίρετης ή αδικαιολόγητης διακριτικής μεταχείρισης μεταξύ των μερών όταν επικρατούν παρόμοιες συνθήκες, ή συγκεκαλυμμένο περιορισμό των συναλλαγών στον τομέα των υπηρεσιών, καμία διάταξη της παρούσας συμφωνίας δεν θεωρείται ότι εμποδίζει τα μέρη να λαμβάνουν ή να επιβάλλουν μέτρα τα οποία είναι αναγκαία:

α) για την προστασία της δημόσιας ασφάλειας ή της δημόσιας ηθικής ή τη διατήρηση της δημόσιας τάξης[33]·

β) για την προστασία της ζωής ή της υγείας των ανθρώπων, των ζώων ή των φυτών[34]· ή

γ) για τη διασφάλιση της συμμόρφωσης με νόμους και κανονισμούς που δεν αντιβαίνουν στις διατάξεις της παρούσας συμφωνίας, συμπεριλαμβανομένων αυτών που συνδέονται με:

i) την πρόληψη δόλιων και απατηλών πρακτικών ή την αντιμετώπιση των επιπτώσεων της πλημμελούς εκτέλεσης συμβάσεων·

ii) την προστασία της ιδιωτικής ζωής των φυσικών προσώπων, όσον αφορά την επεξεργασία και τη διάδοση δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, και την προστασία του εμπιστευτικού χαρακτήρα ατομικών στοιχείων και λογαριασμών· ή

---

33 Η επίκληση των εξαιρέσεων για λόγους δημόσιας ασφάλειας και δημόσιας τάξης είναι δυνατή μόνον όταν υπάρχει πραγματικός και επαρκώς σοβαρός κίνδυνος για θεμελιώδη συμφέροντα της κοινωνίας.

34 Τα μέρη θεωρούν ότι τα μέτρα που αναφέρονται στο στοιχείο β) περιλαμβάνουν περιβαλλοντικά μέτρα τα οποία είναι αναγκαία για την προστασία της ζωής ή της υγείας των ανθρώπων, των ζώων ή των φυτών.

iii) την ασφάλεια.

ΑΡΘΡΟ 28.4

Προσωρινά μέτρα διασφάλισης όσον αφορά τις κινήσεις κεφαλαίων και τις πληρωμές

1. Όταν, σε εξαιρετικές περιστάσεις, οι κινήσεις κεφαλαίων και οι πληρωμές, συμπεριλαμβανομένων των μεταφορών, προκαλούν ή απειλούν να προκαλέσουν σοβαρές δυσχέρειες ως προς τη λειτουργία της Οικονομικής και Νομισματικής Ένωσης της Ευρωπαϊκής Ένωσης, η Ευρωπαϊκή Ένωση μπορεί να λάβει τα απολύτως αναγκαία μέτρα διασφάλισης για την αντιμετώπιση αυτών των δυσχερειών, για χρονικό διάστημα που δεν υπερβαίνει τις 180 ημέρες.

2. Τα μέτρα που επιβάλλονται από την Ευρωπαϊκή Ένωση σύμφωνα με την παράγραφο 1 δεν επιτρέπεται να συνιστούν μέσο αυθαίρετης ή αδικαιολόγητης διακριτικής μεταχείρισης σε βάρος του Καναδά ή των επενδυτών του σε σύγκριση με τρίτη χώρα ή τους επενδυτές αυτής. Η Ευρωπαϊκή Ένωση ενημερώνει αμέσως τον Καναδά και υποβάλλει, το συντομότερο δυνατόν, χρονοδιάγραμμα για την άρση αυτών των μέτρων.

ΑΡΘΡΟ 28.5

Περιορισμοί σε περίπτωση σοβαρών δυσχερειών ως προς το ισοζύγιο πληρωμών και την εξωτερική χρηματοδότηση

1. Σε περίπτωση που ο Καναδάς ή ένα κράτος μέλος της Ευρωπαϊκής Ένωσης το οποίο δεν είναι μέλος της Ευρωπαϊκής Νομισματικής Ένωσης αντιμετωπίζει σοβαρές δυσχέρειες ως προς το ισοζύγιο πληρωμών και την εξωτερική χρηματοδότηση, ή κίνδυνο εμφάνισης των εν λόγω δυσχερειών, μπορεί να θεσπίζει ή να διατηρεί περιοριστικά μέτρα όσον αφορά τις κινήσεις κεφαλαίων ή τις πληρωμές, συμπεριλαμβανομένων των μεταφορών.

2. Τα μέτρα που αναφέρονται στην παράγραφο 1:

α) δεν συνεπάγονται λιγότερο ευνοϊκή μεταχείριση ενός μέρους σε σχέση με τρίτη χώρα σε παρόμοιες περιπτώσεις·

β) συνάδουν, κατά περίπτωση, με το *καταστατικό του Διεθνούς Νομισματικού Ταμείου*, το οποίο συνάφθηκε στο Bretton Woods στις Σάββατο, 22 Ιουλίου 1944·

γ) αποφεύγουν να βλάψουν άνευ λόγου τα εμπορικά, οικονομικά και χρηματοπιστωτικά συμφέροντα ενός μέρους·

δ) είναι προσωρινά και καταργούνται σταδιακά καθόσον βελτιώνονται οι συνθήκες που προσδιορίζονται στην παράγραφο 1, και δεν υπερβαίνουν τις 180 ημέρες. Εάν προκύψουν ιδιαίτερα εξαιρετικές περιστάσεις λόγω των οποίων ένα μέρος ζητά παράταση αυτών των μέτρων πέραν των 180 ημερών, το εν λόγω μέρος πραγματοποιεί εκ των προτέρων διαβουλεύσεις με το άλλο μέρος όσον αφορά την εφαρμογή κάθε προτεινόμενης παράτασης.

3. Στην περίπτωση των εμπορευματικών συναλλαγών, τα μέρη δύνανται να θεσπίζουν περιοριστικά μέτρα με σκοπό την προστασία του ισοζυγίου πληρωμών τους ή της εξωτερικής χρηματοπιστωτικής θέσης τους. Τα μέτρα αυτά συνάδουν με την GATT 1994 και το *μνημόνιο συμφωνίας για τις διατάξεις της Γενικής Συμφωνίας Δασμών και Εμπορίου του 1994 που αφορούν το ισοζύγιο πληρωμών*, το οποίο περιέχεται στο παράρτημα 1Α της συμφωνίας ΠΟΕ.

4. Στην περίπτωση των συναλλαγών στον τομέα των υπηρεσιών, τα μέρη δύνανται να θεσπίζουν περιοριστικά μέτρα με σκοπό την προστασία του ισοζυγίου πληρωμών τους ή της εξωτερικής χρηματοπιστωτικής θέσης τους. Τα μέτρα αυτά συνάδουν με την GATS.

5. Όταν ένα μέρος θεσπίζει ή διατηρεί ένα μέτρο που αναφέρεται στην παράγραφο 1, ενημερώνει αμέσως το άλλο μέρος και υποβάλλει, το συντομότερο δυνατόν, χρονοδιάγραμμα για την άρση αυτού του μέτρου.

6. Σε περίπτωση θέσπισης ή διατήρησης των περιορισμών βάσει του παρόντος άρθρου, πραγματοποιούνται άμεσα διαβουλεύσεις μεταξύ των μερών στο πλαίσιο της μεικτής επιτροπής ΣΟΕΣ, εφόσον δεν διενεργούνται διαφορετικά ανάλογες διαβουλεύσεις σε φόρουμ εκτός του πλαισίου της παρούσας συμφωνίας. Κατά τις διαβουλεύσεις που διεξάγονται βάσει της παρούσας παραγράφου αξιολογούνται οι δυσχέρειες ως προς το ισοζύγιο πληρωμών ή την εξωτερική χρηματοδότηση που οδήγησαν στη λήψη των αντίστοιχων μέτρων, λαμβανομένων, μεταξύ άλλων, υπόψη παραγόντων, όπως οι ακόλουθοι:

α) η φύση και η έκταση των δυσχερειών·

β) το εξωτερικό οικονομικό και εμπορικό περιβάλλον· ή

γ) η διαθεσιμότητα εναλλακτικών διορθωτικών μέτρων.

7. Κατά τις διαβουλεύσεις που πραγματοποιούνται σύμφωνα με την παράγραφο 6 εξετάζεται η συμμόρφωση των περιοριστικών μέτρων με τις παραγράφους 1 έως 4. Τα μέρη κάνουν δεκτά όλα τα πορίσματα σχετικά με στατιστικά και άλλα στοιχεία που υποβάλλονται από το Διεθνές Νομισματικό Ταμείο («ΔΝΤ») για το συνάλλαγμα, τα νομισματικά αποθεματικά και το ισοζύγιο πληρωμών, και τα συμπεράσματα τους βασίζονται στην εκτίμηση του ΔΝΤ όσον αφορά το ισοζύγιο πληρωμών και την εξωτερική δημοσιονομική κατάσταση του εν λόγω μέρους.

ΑΡΘΡΟ 28.6

Εθνική ασφάλεια

Καμία διάταξη της παρούσας συμφωνίας δεν θεωρείται ότι:

α) υποχρεώνει ένα μέρος να παρέχει ή να επιτρέπει την πρόσβαση σε πληροφορίες εάν κρίνει ότι η κοινοποίηση αυτών των πληροφοριών θα ήταν αντίθετη προς τα ουσιώδη συμφέροντα ασφάλειάς του· ή

β) εμποδίζει ένα μέρος να λαμβάνει μέτρα τα οποία κρίνει αναγκαία για την προάσπιση των ουσιωδών συμφερόντων ασφάλειάς του και τα οποία:

i) συνδέονται με την παραγωγή ή τη διακίνηση όπλων, πυρομαχικών και πολεμικού υλικού, καθώς και με τη διακίνηση και τις συναλλαγές άλλων αγαθών, υλικών, υπηρεσιών και τεχνολογίας και με οικονομικές δραστηριότητες που πραγματοποιούνται άμεσα ή έμμεσα με σκοπό τον εφοδιασμό στρατιωτικών εγκαταστάσεων ή άλλων εγκαταστάσεων ασφάλειας[35]·

ii) λαμβάνονται σε καιρό πολέμου ή άλλης έκτακτης κατάστασης στις διεθνείς σχέσεις· ή

iii) αφορούν σχάσιμα ή συντήξιμα υλικά ή τα υλικά από τα οποία παράγονται· ή

γ) εμποδίζει ένα μέρος να λαμβάνει μέτρα για την εκπλήρωση των διεθνών υποχρεώσεών του οι οποίες αποσκοπούν στη διατήρηση της διεθνούς ειρήνης και ασφάλειας.

[35] Η έκφραση «διακίνηση όπλων, πυρομαχικών και πολεμικού υλικού» στο παρόν άρθρο είναι ισοδύναμη με την έκφραση «εμπόριο όπλων, πυρομαχικών και πολεμικού υλικού».

ΑΡΘΡΟ 28.7

Φορολογία

1. Καμία διάταξη της παρούσας συμφωνίας δεν θεωρείται ότι εμποδίζει τα μέρη να θεσπίζουν ή να διατηρούν φορολογικά μέτρα τα οποία κάνουν διάκριση μεταξύ ατόμων που δεν βρίσκονται στην ίδια κατάσταση, ιδίως όσον αφορά τον τόπο διαμονής τους ή τον τόπο όπου επενδύουν τα κεφάλαιά τους.

2. Καμία διάταξη της παρούσας συμφωνίας δεν θεωρείται ότι εμποδίζει τα μέρη να θεσπίζουν ή να διατηρούν φορολογικά μέτρα τα οποία στοχεύουν στην πρόληψη της φοροαποφυγής ή της φοροδιαφυγής, σύμφωνα με τη φορολογική νομοθεσία ή τις φορολογικές συμβάσεις τους.

3. Η παρούσα συμφωνία δεν θίγει τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις που έχει ένα μέρος βάσει φορολογικής σύμβασης. Σε περίπτωση ασυμφωνίας ανάμεσα στην παρούσα συμφωνία και σε φορολογική σύμβαση, η εν λόγω σύμβαση υπερισχύει όσον αφορά την ασυμφωνία.

4. Καμία διάταξη της παρούσας συμφωνίας ή οποιασδήποτε ρύθμισης που θεσπίζεται βάσει της παρούσας συμφωνίας δεν ισχύει σε σχέση με:

α) φορολογικά μέτρα ενός μέρους που παρέχουν ευνοϊκότερη φορολογική μεταχείριση σε μια εταιρεία, ή σε έναν μέτοχο εταιρείας, με βάση το γεγονός ότι η εν λόγω εταιρεία ανήκει ή ελέγχεται εν όλω ή εν μέρει, άμεσα ή έμμεσα, από έναν ή περισσότερους επενδυτές που είναι μόνιμοι κάτοικοι του εν λόγω μέρους·

β) φορολογικά μέτρα ενός μέρους που παρέχουν πλεονέκτημα σε σχέση με τις εισφορές που καταβάλλονται στο πλαίσιο ρύθμισης η οποία προβλέπει την αναβολή καταβολής ή την απαλλαγή από φόρο για συνταξιοδοτικούς, αποταμιευτικούς, εκπαιδευτικούς σκοπούς, σκοπούς υγείας ή αναπηρίας ή άλλους παρόμοιους σκοπούς, ή σε σχέση με τα έσοδα από μια τέτοια ρύθμιση, υπό την προϋπόθεση ότι το εν λόγω μέρος διατηρεί συνεχή δικαιοδοσία επί της εν λόγω ρύθμισης·

γ) φορολογικά μέτρα ενός μέρους που παρέχουν πλεονέκτημα σε σχέση με την αγορά ή την κατανάλωση μιας συγκεκριμένης υπηρεσίας, υπό την προϋπόθεση ότι η υπηρεσία αυτή παρέχεται στο έδαφος του εν λόγω μέρους·

δ) φορολογικά μέτρα ενός μέρους που αποσκοπούν στη διασφάλιση της δίκαιης και αποτελεσματικής επιβολής ή είσπραξης φόρων, συμπεριλαμβανομένων των μέτρων που λαμβάνει ένα μέρος για να διασφαλίσει τη συμμόρφωση με το φορολογικό του σύστημα·

ε) φορολογικά μέτρα που παρέχουν πλεονέκτημα σε κυβέρνηση, μέρος κυβέρνησης, ή σε πρόσωπο που ανήκει, ελέγχεται ή έχει συσταθεί, άμεσα ή έμμεσα, από κυβέρνηση·

στ) υφιστάμενα μη συμβατά φορολογικά μέτρα που δεν καλύπτονται από την παράγραφο 1, την παράγραφο 2 και την παράγραφο 4 στοιχεία α) έως ε), ή σε σχέση με τη συνέχιση ή την άμεση ανανέωση ενός τέτοιου μέτρου, ή με τροποποίηση αυτού, υπό την προϋπόθεση ότι η τροποποίηση αυτή δεν μειώνει τη συμβατότητα του μέτρου με τις διατάξεις της παρούσας συμφωνίας, όπως ίσχυε αμέσως πριν από την τροποποίηση.

5. Για λόγους σαφήνειας, διευκρινίζεται ότι το γεγονός ότι ένα φορολογικό μέτρο συνιστά σημαντική τροποποίηση υφιστάμενου φορολογικού μέτρου, τίθεται σε ισχύ αμέσως μετά την ανακοίνωσή του, διασαφηνίζει την προβλεπόμενη εφαρμογή υφιστάμενου φορολογικού μέτρου, ή έχει απροσδόκητες επιπτώσεις για έναν επενδυτή ή μια καλυπτόμενη επένδυση, δεν συνιστά αυτό καθαυτό παραβίαση του άρθρου 8.10 (Μεταχείριση των επενδυτών και των καλυπτόμενων επενδύσεων).

6. Τα άρθρα 8.7 (Μεταχείριση του μάλλον ευνοούμενου κράτους), 9.5 (Μεταχείριση του μάλλον ευνοούμενου κράτους) και 13.4 (Μεταχείριση του μάλλον ευνοούμενου κράτους) δεν ισχύουν σε σχέση με τα πλεονεκτήματα που παρέχονται από ένα μέρος βάσει φορολογικής σύμβασης.

7. α) Όταν ένας επενδυτής υποβάλλει αίτημα για διαβουλεύσεις σύμφωνα με το άρθρο 8.19 (Διαβουλεύσεις) όπου υποστηρίζει ότι ένα φορολογικό μέτρο συνιστά παραβίαση υποχρέωσης βάσει των τμημάτων Γ (Μη διακριτική μεταχείριση) ή Δ (Προστασία των επενδύσεων) του κεφαλαίου οκτώ (Επενδύσεις), ο καθ' ου μπορεί να παραπέμψει το ζήτημα για διαβουλεύσεις και κοινή απόφαση των μερών σχετικά με το κατά πόσον:

i) το μέτρο συνιστά φορολογικό μέτρο·

ii) το μέτρο, εάν θεωρηθεί ότι συνιστά φορολογικό μέτρο, συνιστά παραβίαση υποχρέωσης βάσει των τμημάτων Γ (Μη διακριτική μεταχείριση) ή Δ (Προστασία των επενδύσεων) του κεφαλαίου οκτώ (Επενδύσεις)· ή

iii) υπάρχει ασυμφωνία ανάμεσα στις υποχρεώσεις της παρούσας συμφωνίας για τις οποίες υποστηρίζεται ότι έχουν παραβιαστεί και τις υποχρεώσεις που προβλέπονται σε μια φορολογική σύμβαση.

β) Η παραπομπή που προβλέπεται στο στοιχείο α) πρέπει να γίνει το αργότερο την ημερομηνία που ορίζει το δικαστήριο για την υποβολή απαντητικού υπομνήματος από τον καθ' ου. Σε περίπτωση που ο καθ' ου πραγματοποιήσει την παραπομπή αυτή, αναστέλλονται οι προθεσμίες ή οι διαδικασίες που ορίζονται στο τμήμα ΣΤ (Επίλυση επενδυτικών διαφορών μεταξύ επενδυτών και κρατών) του κεφαλαίου οκτώ (Επενδύσεις). Εάν, εντός 180 ημερών από την εν λόγω παραπομπή, τα μέρη δεν συμφωνήσουν να εξετάσουν το ζήτημα, ή δεν καταφέρουν να καταλήξουν σε κοινή απόφαση, η αναστολή των προθεσμιών ή των διαδικασιών δεν ισχύει πλέον και ο επενδυτής μπορεί να προχωρήσει με την αξίωσή του.

γ) Σε περίπτωση κοινής απόφασης των μερών σύμφωνα με το στοιχείο α), η απόφαση αυτή είναι δεσμευτική για το δικαστήριο.

δ) Κάθε μέρος διασφαλίζει ότι η αντιπροσωπεία του για τις διαβουλεύσεις που πρόκειται να πραγματοποιηθούν σύμφωνα με το στοιχείο α) περιλαμβάνει άτομα με τις κατάλληλες εξειδικευμένες γνώσεις στα θέματα που καλύπτονται από το παρόν άρθρο, συμπεριλαμβανομένων εκπροσώπων από τις αρμόδιες φορολογικές αρχές κάθε μέρους. Για τον Καναδά, αυτό σημαίνει υπαλλήλους του Υπουργείου Οικονομικών του Καναδά.

8. Προς αποφυγήν τυχόν αμφιβολιών, ισχύουν οι ακόλουθοι ορισμοί:

α) **φορολογικό μέτρο ενός μέρους**: φορολογικό μέτρο που λαμβάνεται σε οποιοδήποτε επίπεδο διακυβέρνησης ενός μέρους· και

β) **κάτοικος ενός μέρους** (για μέτρα που λαμβάνονται από δημόσιες αρχές σε επίπεδο κατώτερο του εθνικού): κάτοικος της αντίστοιχης περιοχής δικαιοδοσίας ή κάτοικος του μέρους στο οποίο ανήκει αυτή.

ΑΡΘΡΟ 28.8

Κοινοποίηση πληροφοριών

1. Η παρούσα συμφωνία δεν υποχρεώνει ένα μέρος να παρέχει ή να επιτρέπει την πρόσβαση σε πληροφορίες οι οποίες, σε περίπτωση κοινοποίησης, θα παρεμπόδιζαν την επιβολή του νόμου ή η κοινοποίηση των οποίων απαγορεύεται ή υπόκειται σε περιορισμούς βάσει της νομοθεσίας του.

2. Κατά τη διάρκεια διαδικασίας επίλυσης διαφορών βάσει της παρούσας συμφωνίας,

α) κανένα μέρος δεν υποχρεούται να παρέχει ή να επιτρέπει την πρόσβαση σε πληροφορίες που προστατεύονται βάσει της νομοθεσίας του περί ανταγωνισμού· και

β) η αρχή ανταγωνισμού ενός μέρους δεν υποχρεούται να παρέχει ή να επιτρέπει την πρόσβαση σε πληροφορίες που είναι προνομιακές ή προστατεύονται με άλλο τρόπο από την κοινοποίηση.

ΑΡΘΡΟ 28.9

Εξαιρέσεις που ισχύουν σε σχέση με τον πολιτισμό

Τα μέρη υπενθυμίζουν τις εξαιρέσεις που ισχύουν σε σχέση με τον πολιτισμό, όπως αυτές ορίζονται στις σχετικές διατάξεις των κεφαλαίων επτά (Επιδοτήσεις), οκτώ (Επενδύσεις), εννέα (Διασυνοριακές συναλλαγές στον τομέα των υπηρεσιών), δώδεκα (Εγχώριες κανονιστικές ρυθμίσεις) και δεκαεννέα (Δημόσιες συμβάσεις).

ΑΡΘΡΟ 28.10

Απαλλαγές που παρέχονται από τον ΠΟΕ

Εάν ένα δικαίωμα ή μια υποχρέωση που προβλέπεται στην παρούσα συμφωνία συνιστά επανάληψη δικαιώματος ή υποχρέωσης βάσει της συμφωνίας ΠΟΕ, τα μέρη συμφωνούν ότι ένα μέτρο το οποίο συνάδει με απόφαση απαλλαγής που έχει εγκριθεί από τον ΠΟΕ σύμφωνα με το άρθρο IX της συμφωνίας ΠΟΕ θεωρείται ότι συνάδει και με την επαναλαμβανόμενη διάταξη της παρούσας συμφωνίας.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΕΙΚΟΣΙ ΕΝΝΕΑ

ΕΠΙΛΥΣΗ ΔΙΑΦΟΡΩΝ

ΤΜΗΜΑ Α

Αρχικές διατάξεις

ΑΡΘΡΟ 29.1

Συνεργασία

Τα μέρη καταβάλλουν συνεχώς προσπάθειες για να συμφωνήσουν ως προς την ερμηνεία και την εφαρμογή της παρούσας συμφωνίας και, μέσω της συνεργασίας και σχετικών διαβουλεύσεων, για την εξεύρεση αμοιβαία ικανοποιητικής λύσης σε κάθε ζήτημα που μπορεί να επηρεάσει τη λειτουργία της.

ΑΡΘΡΟ 29.2

Πεδίο εφαρμογής

Εκτός εάν προβλέπεται διαφορετικά στην παρούσα συμφωνία, το παρόν κεφάλαιο εφαρμόζεται σε οποιαδήποτε διαφορά σχετικά με την ερμηνεία ή την εφαρμογή των διατάξεων της παρούσας συμφωνίας.

ΑΡΘΡΟ 29.3

Επιλογή δικαστηρίου

1. Η προσφυγή στις διατάξεις του παρόντος κεφαλαίου για την επίλυση διαφορών δεν επηρεάζει την προσφυγή σε διαδικασία επίλυσης διαφορών βάσει της συμφωνίας ΠΟΕ ή οποιασδήποτε άλλης συμφωνίας στην οποία είναι συμβαλλόμενα μέρη τα μέρη.

2. Κατά παρέκκλιση από την παράγραφο 1, εάν μια υποχρέωση είναι κατ' ουσίαν ισοδύναμη βάσει της παρούσας συμφωνίας και βάσει της συμφωνίας ΠΟΕ ή οποιασδήποτε άλλης συμφωνίας στην οποία είναι συμβαλλόμενα μέρη τα μέρη, ένα μέρος δεν μπορεί να ζητήσει αποζημίωση για την παράβαση αυτής της υποχρέωσης και στα δύο δικαστήρια. Σε αυτήν την περίπτωση, όταν έχει κινηθεί διαδικασία επίλυσης διαφορών βάσει της μίας συμφωνίας, το μέρος δεν προβάλλει αξίωση για αποκατάσταση της παραβίασης της ουσιαστικά ισοδύναμης υποχρέωσης βάσει της άλλης συμφωνίας, εκτός αν το δικαστήριο που επιλέγεται δεν μπορέσει, για διαδικαστικούς ή δικαιοδοτικούς λόγους, πέραν της περάτωσης της διαδικασίας σύμφωνα με την παράγραφο 20 του παραρτήματος 29-Α, να καταλήξει σε πόρισμα όσον αφορά την εν λόγω αξίωση.

3. Για τους σκοπούς της παραγράφου 2:

α) θεωρείται ότι οι διαδικασίες επίλυσης διαφορών βάσει της συμφωνίας ΠΟΕ κινούνται με αίτημα ενός μέρους για τη σύσταση ειδικής ομάδας βάσει του άρθρου 6 του DSU·

β) θεωρείται ότι οι διαδικασίες επίλυσης διαφορών βάσει του παρόντος κεφαλαίου κινούνται με αίτημα ενός εκ των μερών για τη σύσταση ειδικής ομάδας διαιτησίας βάσει του άρθρου 29.6· και

γ) θεωρείται ότι οι διαδικασίες επίλυσης διαφορών βάσει οποιασδήποτε άλλης συμφωνίας κινούνται με αίτημα ενός μέρους για τη σύσταση ομάδας επίλυσης διαφορών ή δικαστηρίου σύμφωνα με τις διατάξεις της εν λόγω συμφωνίας.

4. Καμία διάταξη της παρούσας συμφωνίας δεν εμποδίζει ένα μέρος να εφαρμόζει την αναστολή των υποχρεώσεων που εγκρίνεται από το όργανο επίλυσης διαφορών του ΠΟΕ. Ένα μέρος δεν μπορεί να επικαλεστεί τη συμφωνία ΠΟΕ για να εμποδίσει το άλλο μέρος να προβεί σε αναστολή υποχρεώσεων σύμφωνα με το παρόν κεφάλαιο.

ΤΜΗΜΑ Β

Διαβουλεύσεις και διαμεσολάβηση

ΑΡΘΡΟ 29.4

Διαβουλεύσεις

1. Ένα μέρος μπορεί να ζητήσει γραπτώς διαβουλεύσεις με το άλλο μέρος για κάθε θέμα που αναφέρεται στο άρθρο 29.2.

2. Το αιτούν μέρος διαβιβάζει το αίτημα στο απαντών μέρος και παραθέτει τους λόγους υποβολής του, προσδιορίζοντας το συγκεκριμένο επίμαχο μέτρο και τη νομική βάση της καταγγελίας.

3. Με την επιφύλαξη της παραγράφου 4, τα μέρη ξεκινούν διαβουλεύσεις εντός 30 ημερών από την ημερομηνία παραλαβής του αιτήματος από το απαντών μέρος.

4. Σε περιπτώσεις επείγουσας ανάγκης, όπως αυτές που αφορούν αναλώσιμα ή εποχικά αγαθά, ή υπηρεσίες που χάνουν γρήγορα την εμπορική τους αξία, οι διαβουλεύσεις αρχίζουν εντός 15 ημερών από την ημερομηνία παραλαβής του αιτήματος από το απαντών μέρος.

5. Τα μέρη καταβάλλουν κάθε δυνατή προσπάθεια για να καταλήξουν σε αμοιβαία ικανοποιητική λύση του ζητήματος μέσω διαβουλεύσεων. Για τον σκοπό αυτό, κάθε μέρος:

α) παρέχει επαρκείς πληροφορίες ώστε να είναι δυνατή η ολοκληρωμένη εξέταση του επίμαχου ζητήματος·

β) προστατεύει τυχόν πληροφορίες εμπιστευτικού ή αποκλειστικού χαρακτήρα που ανταλλάσσονται κατά τη διάρκεια των διαβουλεύσεων, όπως απαιτείται από το μέρος που παρέχει τις πληροφορίες· και

γ) διαθέτει το προσωπικό των δημόσιων οργανισμών ή άλλων ρυθμιστικών φορέων του το οποίο έχει εξειδικευμένες γνώσεις στο ζήτημα που αποτελεί αντικείμενο των διαβουλεύσεων.

6. Οι διαβουλεύσεις έχουν εμπιστευτικό χαρακτήρα και διεξάγονται χωρίς να θίγονται τα δικαιώματα των μερών σε διαδικασίες βάσει του παρόντος κεφαλαίου.

7. Οι διαβουλεύσεις λαμβάνουν χώρα στο έδαφος του απαντώντος μέρους, εκτός εάν τα μέρη συμφωνήσουν διαφορετικά. Οι διαβουλεύσεις μπορούν να πραγματοποιούνται με αυτοπρόσωπη παρουσία ή με οποιονδήποτε άλλον τρόπο συμφωνήσουν τα μέρη.

8. Ένα μέτρο που προτείνεται από ένα μέρος μπορεί να αποτελέσει αντικείμενο διαβουλεύσεων βάσει του παρόντος άρθρου, αλλά δεν μπορεί να αποτελέσει αντικείμενο διαμεσολάβησης βάσει του άρθρου 29.5 ή διαδικασιών επίλυσης διαφορών βάσει του τμήματος Γ.

ΑΡΘΡΟ 29.5

Διαμεσολάβηση

Τα μέρη μπορούν να προσφύγουν σε διαμεσολάβηση σε σχέση με ένα μέτρο, εάν αυτό επηρεάζει αρνητικά το εμπόριο και τις επενδύσεις μεταξύ των μερών. Οι διαδικασίες διαμεσολάβησης καθορίζονται στο παράρτημα 29-Γ.

ΤΜΗΜΑ Γ

Διαδικασίες επίλυσης διαφορών και συμμόρφωση

Υποτμήμα Α

Διαδικασίες επίλυσης διαφορών

ΑΡΘΡΟ 29.6

Αίτημα για τη σύσταση ειδικής ομάδας διαιτησίας

1. Εκτός εάν τα μέρη συμφωνήσουν διαφορετικά, σε περίπτωση που ένα ζήτημα που αναφέρεται στο άρθρο 29.4 δεν έχει επιλυθεί εντός:

α) 45 ημερών από την ημερομηνία παραλαβής του αιτήματος για διαβουλεύσεις· ή

β) 25 ημερών από την ημερομηνία παραλαβής του αιτήματος για διαβουλεύσεις, για τα ζητήματα που αναφέρονται στο άρθρο 29.4 παράγραφος 4,

το αιτούν μέρος μπορεί να παραπέμψει το ζήτημα σε ειδική ομάδα διαιτησίας μέσω της υποβολής στο απαντών μέρος γραπτού αιτήματος για τη σύσταση ειδικής ομάδας διαιτησίας.

2. Το αιτούν μέρος προσδιορίζει στο γραπτό αίτημά του το συγκεκριμένο επίμαχο μέτρο και τη νομική βάση της καταγγελίας, εξηγώντας τους λόγους για τους οποίους εν λόγω μέτρο συνιστά παραβίαση των διατάξεων του άρθρου 29.2.

ΑΡΘΡΟ 29.7

Σύνθεση της ειδικής ομάδας διαιτησίας

1. Η ειδική ομάδα διαιτησίας απαρτίζεται από τρεις διαιτητές.

2. Τα μέρη πραγματοποιούν διαβουλεύσεις για να καταλήξουν σε συμφωνία σχετικά με τη σύνθεση της ειδικής ομάδας διαιτησίας εντός 10 εργάσιμων ημερών από την ημερομηνία παραλαβής από το απαντών μέρος του αιτήματος για σύσταση ειδικής ομάδας διαιτησίας.

3. Εάν τα μέρη δεν μπορέσουν να συμφωνήσουν ως προς τη σύνθεση της ειδικής ομάδας διαιτησίας εντός της προθεσμίας που ορίζεται στην παράγραφο 2, κάθε μέρος μπορεί να ζητήσει από τον πρόεδρο της μεικτής επιτροπής ΣΟΕΣ, ή τον εκπρόσωπό του, να επιλέξει με κλήρωση τους διαιτητές από τον κατάλογο που καταρτίζεται βάσει του άρθρου 29.8. Με αυτόν τον τρόπο επιλέγονται ένας διαιτητής από τον υποκατάλογο του αιτούντος μέρους, ένας από τον υποκατάλογο του απαντώντος μέρος και ένας από τον υποκατάλογο των προέδρων. Εάν τα μέρη έχουν συμφωνήσει σε έναν ή περισσότερους διαιτητές, τυχόν εναπομείναντες διαιτητές επιλέγονται με την ίδια διαδικασία από τον ισχύοντα υποκατάλογο διαιτητών. Εάν τα μέρη έχουν συμφωνήσει σε έναν διαιτητή, εκτός από τον πρόεδρο, ο οποίος δεν είναι υπήκοος κανενός μέρους, ο πρόεδρος και ο άλλος διαιτητής επιλέγονται από τον υποκατάλογο των προέδρων.

4. Ο πρόεδρος της μεικτής επιτροπής ΣΟΕΣ, ή ο εκπρόσωπός του, επιλέγουν τους διαιτητές το συντομότερο δυνατόν και, κανονικά, εντός πέντε εργάσιμων ημερών από την υποβολή από κάποιο εκ των μερών του αιτήματος που αναφέρεται στην παράγραφο 3. Ο πρόεδρος, ή ο εκπρόσωπός του, παρέχουν εύλογη δυνατότητα στους εκπροσώπους κάθε μέρους ώστε να είναι παρόντες στην κλήρωση. Εάν ο ένας πρόεδρος ενημερωθεί σχετικά με την ημερομηνία, την ώρα και τον τόπο της κλήρωσης και δεν δεχτεί να συμμετάσχει εντός πέντε εργάσιμων ημερών από την υποβολή του αιτήματος που αναφέρεται στην παράγραφο 3, τότε ο άλλος πρόεδρος μπορεί να πραγματοποιήσει μόνος του την κλήρωση.

5. Η ημερομηνία σύστασης της ειδικής ομάδας διαιτησίας είναι η ημερομηνία κατά την οποία επιλέγεται ο τελευταίος από τους τρεις διαιτητές.

6. Εάν ο κατάλογος που προβλέπεται στο άρθρο 29.8 δεν έχει καταρτιστεί ή δεν περιέχει αρκετά ονόματα κατά τον χρόνο υποβολής του αιτήματος σύμφωνα με την παράγραφο 3, οι τρεις διαιτητές επιλέγονται με κλήρωση από τους διαιτητές που έχουν προταθεί επισήμως από ένα εκ των μερών ή και από τα δύο μέρη σύμφωνα με το άρθρο 29.8 παράγραφος 1.

7. Αντικατάσταση των διαιτητών γίνεται μόνο για τους λόγους και σύμφωνα με τις διαδικασίες που ορίζονται στις παραγράφους 21 έως 25 του παραρτήματος 29-Α.

ΑΡΘΡΟ 29.8

Κατάλογος διαιτητών

1. Η μεικτή επιτροπή ΣΟΕΣ, κατά την πρώτη συνεδρίασή της μετά την έναρξη ισχύος της παρούσας συμφωνίας, καταρτίζει κατάλογο τουλάχιστον 15 ατόμων που επιλέγονται για την αντικειμενικότητα, την αξιοπιστία και την ορθή κρίση τους, και τα οποία είναι πρόθυμα και ικανά να εκτελέσουν χρέη διαιτητή. Ο κατάλογος απαρτίζεται από τρεις υποκαταλόγους: έναν υποκατάλογο για κάθε μέρος και έναν υποκατάλογο ατόμων που δεν είναι υπήκοοι κανενός μέρους, τα οποία μπορούν να εκτελέσουν χρέη προέδρου. Κάθε υποκατάλογος περιλαμβάνει τουλάχιστον πέντε άτομα. Η μεικτή επιτροπή ΣΟΕΣ μπορεί να επανεξετάσει τον κατάλογο ανά πάσα στιγμή, και διασφαλίζει ότι είναι σύμφωνος με τις διατάξεις του παρόντος άρθρου.

2. Οι διαιτητές πρέπει να διαθέτουν ειδικευμένες γνώσεις όσον αφορά το διεθνές εμπορικό δίκαιο. Οι διαιτητές που εκτελούν χρέη προέδρου πρέπει επίσης να διαθέτουν εμπειρία ως σύμβουλοι ή μέλη ειδικών ομάδων σε διαδικασίες επίλυσης διαφορών σχετικά με θέματα που εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής της παρούσας συμφωνίας. Οι διαιτητές είναι ανεξάρτητοι, συμμετέχουν σε ατομική βάση, δεν λαμβάνουν οδηγίες από κάποιον οργανισμό ή δημόσια αρχή ούτε συνδέονται με την κυβέρνηση ενός εκ των μερών, και συμμορφώνονται με τον κώδικα δεοντολογίας που περιλαμβάνεται στο παράρτημα 29-Β.

ΑΡΘΡΟ 29.9

Ενδιάμεση έκθεση της ειδικής ομάδας διαιτησίας

1. Εντός 150 ημερών από τη σύστασή της, η ειδική ομάδα διαιτησίας διαβιβάζει στα μέρη ενδιάμεση έκθεση. Η έκθεση αυτή περιλαμβάνει:

α) τα πραγματικά περιστατικά· και

β) συμπεράσματα σχετικά με το κατά πόσον το απαντών μέρος συμμορφώθηκε με τις υποχρεώσεις του βάσει της παρούσας συμφωνίας.

2. Κάθε μέρος μπορεί να υποβάλει στην ειδική ομάδα διαιτησίας γραπτές παρατηρήσεις σχετικά με την ενδιάμεση έκθεση, με την επιφύλαξη τυχόν προθεσμίας που ορίζεται από την ειδική ομάδα διαιτησίας. Αφού εξετάσει τις παρατηρήσεις αυτές, η ειδική ομάδα διαιτησίας μπορεί:

α) να επανεξετάσει την έκθεσή της· ή

β) να προβεί σε οποιαδήποτε περαιτέρω εξέταση κρίνει απαραίτητη.

3. Η ενδιάμεση έκθεση της ειδικής ομάδας διαιτησίας έχει εμπιστευτικό χαρακτήρα.

ΑΡΘΡΟ 29.10

Τελική έκθεση της ειδικής ομάδας διαιτησίας

1. Εκτός εάν τα μέρη συμφωνήσουν διαφορετικά, η ειδική ομάδα διαιτησίας εκδίδει έκθεση σύμφωνα με το παρόν κεφάλαιο. Στην τελική έκθεση της ειδικής ομάδας αναφέρονται τα πραγματικά περιστατικά, η δυνατότητα εφαρμογής των σχετικών διατάξεων της παρούσας συμφωνίας και η βασική αιτιολόγηση τυχόν διαπιστώσεων και συμπερασμάτων που διατυπώνονται. Η απόφαση της ειδικής ομάδας διαιτησίας που περιέχεται στην τελική της έκθεση είναι δεσμευτική για τα μέρη.

2. Η ειδική ομάδα διαιτησίας διαβιβάζει στα μέρη και στη μεικτή επιτροπή ΣΟΕΣ την τελική της έκθεση εντός 30 ημερών από την υποβολή της ενδιάμεσης έκθεσης.

3. Κάθε μέρος δημοσιοποιεί την τελική έκθεση της ειδικής ομάδας διαιτησίας, με την επιφύλαξη της παραγράφου 39 του παραρτήματος 29-Α.

ΑΡΘΡΟ 29.11

Επείγουσες διαδικασίες

Σε περιπτώσεις επείγουσας ανάγκης, όπως αυτές που αφορούν αναλώσιμα ή εποχικά αγαθά, ή υπηρεσίες που χάνουν γρήγορα την εμπορική τους αξία, η ειδική ομάδα διαιτησίας και τα μέρη καταβάλλουν προσπάθειες ώστε να επιταχύνουν όσο το δυνατόν περισσότερο τις διαδικασίες. Η ειδική ομάδα διαιτησίας προσπαθεί να διαβιβάσει στα μέρη την ενδιάμεση έκθεση εντός 75 ημερών από τη σύστασή της, και την τελική της έκθεση εντός 15 ημερών από την υποβολή της ενδιάμεσης έκθεσης. Κατόπιν αιτήματος ενός μέρους, η ειδική ομάδα διαιτησίας εκδίδει προκαταρκτική απόφαση εντός 10 ημερών από την υποβολή του αιτήματος με την οποία κρίνει αν η συγκεκριμένη υπόθεση είναι επείγουσα.

Υποτμήμα Β

Συμμόρφωση

ΑΡΘΡΟ 29.12

Συμμόρφωση με την τελική έκθεση της ειδικής ομάδας διαιτησίας

Το απαντών μέρος λαμβάνει όλα τα αναγκαία μέτρα για να συμμορφωθεί με την τελική έκθεση της ειδικής ομάδας διαιτησίας. Το αργότερο εντός 20 ημερών από την παραλαβή από τα μέρη της τελικής έκθεσης της ειδικής ομάδας, το απαντών μέρος ενημερώνει το άλλο μέρος και τη μεικτή επιτροπή ΣΟΕΣ σχετικά με τις προθέσεις του όσον αφορά τη συμμόρφωση.

ΑΡΘΡΟ 29.13

Εύλογο χρονικό διάστημα για τη συμμόρφωση

1. Εάν δεν είναι δυνατή η άμεση συμμόρφωση, τότε, το αργότερο εντός 20 ημερών από την παραλαβή από τα μέρη της τελικής έκθεσης της ειδικής ομάδας διαιτησίας, το απαντών μέρος κοινοποιεί στο άλλο μέρος και στη μεικτή επιτροπή ΣΟΕΣ το χρονικό διάστημα που θα χρειαστεί για να διασφαλίσει τη συμμόρφωσή του.

2. Σε περίπτωση διαφωνίας μεταξύ των μερών όσον αφορά το εύλογο χρονικό διάστημα για τη συμμόρφωση με την απόφαση της ειδικής ομάδας διαιτησίας, το αιτούν μέρος, εντός 20 ημερών από την παραλαβή από το απαντών μέρος της κοινοποίησης σύμφωνα με την παράγραφο 1, ζητά γραπτώς από την ειδική ομάδα διαιτησίας να προσδιορίσει τη διάρκεια του εύλογου χρονικού διαστήματος. Το αίτημα αυτό κοινοποιείται ταυτόχρονα στο άλλο μέρος και στη μεικτή επιτροπή ΣΟΕΣ. Η ειδική ομάδα διαιτησίας κοινοποιεί την απόφασή της στα μέρη και στη μεικτή επιτροπή ΣΟΕΣ εντός 30 ημερών από την ημερομηνία υποβολής του αιτήματος.

3. Το εύλογο χρονικό διάστημα μπορεί να παραταθεί με αμοιβαία συμφωνία των μερών.

4. Ανά πάσα στιγμή μετά την παρέλευση κατά το ήμισυ του εύλογου χρονικού διαστήματος και κατόπιν αιτήματος του αιτούντος μέρους, το απαντών μέρος πρέπει να είναι διαθέσιμο για να συζητήσει τα μέτρα που λαμβάνει για να συμμορφωθεί με την τελική έκθεση της ειδικής ομάδας διαιτησίας.

5. Το απαντών μέρος κοινοποιεί στο άλλο μέρος και στη μεικτή επιτροπή ΣΟΕΣ, πριν από το τέλος του εύλογου χρονικού διαστήματος, τα μέτρα που λαμβάνει για να συμμορφωθεί με την τελική έκθεση της ειδικής ομάδας διαιτησίας.

ΑΡΘΡΟ 29.14

Προσωρινά μέσα έννομης προστασίας σε περίπτωση μη συμμόρφωσης

1. Εάν:

α) το απαντών μέρος δεν κοινοποιήσει την πρόθεσή του να συμμορφωθεί με την τελική έκθεση της ειδικής ομάδας διαιτησίας σύμφωνα με το άρθρο 29.12 ή το χρονικό διάστημα που θα χρειαστεί για να διασφαλίσει τη συμμόρφωσή του σύμφωνα με το άρθρο 29.13 παράγραφος 1·

β) κατά τη λήξη του εύλογου χρονικού διαστήματος το απαντών μέρος δεν έχει κοινοποιήσει μέτρα που έχει λάβει για να συμμορφωθεί με την τελική έκθεση της ειδικής ομάδας διαιτησίας· ή

γ) η ειδική ομάδα διαιτησίας για θέματα συμμόρφωσης που αναφέρεται στην παράγραφο 6 διαπιστώσει ότι ένα μέτρο που λαμβάνεται με σκοπό τη συμμόρφωση δεν συνάδει με τις υποχρεώσεις του εν λόγω μέρους βάσει του άρθρου 29.2,

το αιτούν μέρος έχει δικαίωμα να αναστείλει υποχρεώσεις ή να λάβει αποζημίωση. Το επίπεδο της ολικής ή μερικής αναίρεσης υπολογίζεται από την ημερομηνία κοινοποίησης στα μέρη της τελικής έκθεσης της ειδικής ομάδας διαιτησίας.

2. Προτού προβεί σε αναστολή υποχρεώσεων, το αιτούν μέρος ενημερώνει το απαντών μέρος και τη μεικτή επιτροπή ΣΟΕΣ σχετικά με αυτή την πρόθεσή του, προσδιορίζοντας μεταξύ άλλων το επίπεδο των υποχρεώσεων που προτίθεται να αναστείλει.

3. Εκτός εάν προβλέπεται διαφορετικά στην παρούσα συμφωνία, η αναστολή υποχρεώσεων μπορεί να αφορά οποιαδήποτε διάταξη που αναφέρεται στο άρθρο 29.2 και περιορίζεται σε επίπεδο ισοδύναμο με την ολική ή μερική αναίρεση των οφελών που προκάλεσε η παραβίαση.

4. Το αιτούν μέρος μπορεί να εφαρμόσει την αναστολή 10 εργάσιμες ημέρες μετά την ημερομηνία παραλαβής από το απαντών μέρος της κοινοποίησης που αναφέρεται στην παράγραφο 2, εκτός εάν ένα μέρος ζητήσει διαδικασία διαιτησίας βάσει των παραγράφων 6 και 7.

5. Σε περίπτωση διαφωνίας μεταξύ των μερών όσον αφορά την ύπαρξη μέτρου με σκοπό τη συμμόρφωση ή το κατά πόσον αυτό είναι σύμφωνο με τις διατάξεις που αναφέρονται στο άρθρο 29.2 («διαφωνία σχετικά με τη συμμόρφωση»), ή σε σχέση με την ισοδυναμία μεταξύ του επιπέδου της αναστολής και της ολικής ή μερικής αναίρεσης των οφελών που προκάλεσε η παραβίαση («διαφωνία σχετικά με την ισοδυναμία»), το ζήτημα παραπέμπεται στην ειδική ομάδα διαιτησίας.

6. Ένα μέρος μπορεί να συγκαλέσει εκ νέου την ειδική ομάδα διαιτησίας μέσω της υποβολής γραπτού αιτήματος στην ειδική ομάδα διαιτησίας, στο άλλο μέρος και στη μεικτή επιτροπή ΣΟΕΣ. Σε περίπτωση διαφωνίας σχετικά με τη συμμόρφωση, η εκ νέου σύγκληση της ειδικής ομάδας διαιτησίας γίνεται από το αιτούν μέρος. Σε περίπτωση διαφωνίας σχετικά με την ισοδυναμία, η εκ νέου σύγκληση της ειδικής ομάδας διαιτησίας γίνεται από το απαντών μέρος. Σε περίπτωση διαφωνιών σχετικά τόσο με τη συμμόρφωση όσο και με την ισοδυναμία, η ειδική ομάδα διαιτησίας αποφαίνεται επί της διαφωνίας σχετικά με τη συμμόρφωση προτού αποφανθεί επί της διαφωνίας σχετικά με την ισοδυναμία.

7. Η ειδική ομάδα διαιτησίας κοινοποιεί την απόφασή της στα μέρη και στη μεικτή επιτροπή ΣΟΕΣ:

α) εντός 90 ημερών από την υποβολή του αιτήματος για εκ νέου σύγκληση της ειδικής ομάδας διαιτησίας, σε περίπτωση διαφωνίας σχετικά με τη συμμόρφωση·

β) εντός 30 ημερών από την υποβολή του αιτήματος για εκ νέου σύγκληση της ειδικής ομάδας διαιτησίας, σε περίπτωση διαφωνίας σχετικά με την ισοδυναμία·

γ) εντός 120 ημερών από την υποβολή του πρώτου αιτήματος για εκ νέου σύγκληση της ειδικής ομάδας διαιτησίας, σε περίπτωση διαφωνίας σχετικά τόσο με τη συμμόρφωση όσο και με την ισοδυναμία.

8. Το αιτούν μέρος δεν προβαίνει σε αναστολή υποχρεώσεων μέχρις ότου εκδώσει την απόφασή της η ειδική ομάδα διαιτησίας η οποία έχει συγκληθεί εκ νέου σύμφωνα με τις παραγράφους 6 και 7. Τυχόν αναστολή πρέπει να συνάδει με την απόφαση της ειδικής ομάδας διαιτησίας.

9. Η αναστολή των υποχρεώσεων έχει προσωρινό χαρακτήρα και εφαρμόζεται μόνον έως ότου το μέτρο που έχει κριθεί ότι παραβιάζει τις διατάξεις του άρθρου 29.2 αποσυρθεί ή τροποποιηθεί ώστε να συμμορφώνεται με τις εν λόγω διατάξεις, όπως ορίζεται στο άρθρο 29.15, ή έως ότου τα μέρη καταλήξουν σε επίλυση της διαφοράς.

10. Το αιτούν μέρος μπορεί να ζητήσει ανά πάσα στιγμή από το απαντών μέρος να υποβάλει προσφορά για προσωρινή αποζημίωση, οπότε το απαντών μέρος προβαίνει στην εν λόγω προσφορά.

ΑΡΘΡΟ 29.15

Επανεξέταση των μέτρων που ελήφθησαν για τη συμμόρφωση μετά την αναστολή των υποχρεώσεων

1. Όταν, μετά την αναστολή των υποχρεώσεων από το αιτούν μέρος, το απαντών μέρος λαμβάνει μέτρα για τη συμμόρφωσή του με την τελική έκθεση της ειδικής ομάδας διαιτησίας, το μέρος αυτό ενημερώνει το άλλο μέρος και τη μεικτή επιτροπή ΣΟΕΣ και ζητά τη λήξη της αναστολής των υποχρεώσεων που έχει εφαρμόσει το αιτούν μέρος.

2. Εάν τα μέρη δεν καταλήξουν σε συμφωνία σχετικά με τη συμβατότητα του κοινοποιηθέντος μέτρου με τις διατάξεις του άρθρου 29.2 εντός 60 ημερών από την ημερομηνία παραλαβής της κοινοποίησης, το αιτούν μέρος μπορεί να ζητήσει γραπτώς από την ειδική ομάδα διαιτησίας να αποφανθεί σχετικά με το ζήτημα. Το αίτημα αυτό κοινοποιείται ταυτόχρονα στο άλλο μέρος και στη μεικτή επιτροπή ΣΟΕΣ. Η τελική έκθεση της ειδικής ομάδας κοινοποιείται στα μέρη και στη μεικτή επιτροπή ΣΟΕΣ εντός 90 ημερών από την ημερομηνία υποβολής του αιτήματος. Εάν η ειδική ομάδα διαιτησίας αποφασίσει ότι το μέτρο που λαμβάνεται για τη συμμόρφωση συνάδει με τις διατάξεις του άρθρου 29.2, η αναστολή των υποχρεώσεων περατώνεται.

ΤΜΗΜΑ Δ

Γενικές διατάξεις

ΑΡΘΡΟ 29.16

Εσωτερικός κανονισμός

Η διαδικασία επίλυσης διαφορών βάσει του παρόντος κεφαλαίου διέπεται από τον εσωτερικό κανονισμό σχετικά με τη διαιτησία ο οποίος παρατίθεται στο παράρτημα 29-Α, εκτός εάν τα μέρη συμφωνήσουν διαφορετικά.

ΑΡΘΡΟ 29.17

Γενικός κανόνας ερμηνείας

Η ειδική ομάδα διαιτησίας ερμηνεύει τις διατάξεις της παρούσας συμφωνίας σύμφωνα με τους συνήθεις κανόνες ερμηνείας του δημοσίου διεθνούς δικαίου, συμπεριλαμβανομένων αυτών που ορίζονται στη *σύμβαση της Γενεύης περί του δικαίου των συνθηκών*. Η ειδική ομάδα διαιτησίας λαμβάνει επίσης υπόψη τις σχετικές ερμηνείες που περιέχονται στις εκθέσεις των ειδικών ομάδων και του δευτεροβάθμιου δικαιοδοτικού οργάνου οι οποίες έχουν εγκριθεί από το όργανο επίλυσης διαφορών του ΠΟΕ.

ΑΡΘΡΟ 29.18

Αποφάσεις της ειδικής ομάδας διαιτησίας

Οι αποφάσεις της ειδικής ομάδας διαιτησίας δεν είναι δυνατόν να αυξήσουν ή να μειώσουν τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις που προβλέπονται στην παρούσα συμφωνία.

ΑΡΘΡΟ 29.19

Αμοιβαία αποδεκτές λύσεις

Τα μέρη μπορούν ανά πάσα στιγμή να καταλήξουν σε αμοιβαία αποδεκτή λύση για διαφορά που διέπεται από τις διατάξεις του παρόντος κεφαλαίου. Κοινοποιούν τη λύση αυτή στη μεικτή επιτροπή ΣΟΕΣ και στην ειδική ομάδα διαιτησίας. Μετά την κοινοποίηση της αμοιβαία αποδεκτής λύσης, η ειδική ομάδα διαιτησίας ολοκληρώνει τις εργασίες της και η διαδικασία περατώνεται.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΤΡΙΑΝΤΑ

ΤΕΛΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

ΑΡΘΡΟ 30.1

Αναπόσπαστο μέρος της παρούσας συμφωνίας

Τα πρωτόκολλα, τα παραρτήματα, οι δηλώσεις, οι κοινές δηλώσεις, τα μνημόνια συμφωνιών και οι υποσημειώσεις της παρούσας συμφωνίας αποτελούν αναπόσπαστο μέρος της.

ΑΡΘΡΟ 30.2

Τροποποιήσεις

1. Τα μέρη μπορούν να συμφωνήσουν γραπτώς σε τροποποίηση της παρούσας συμφωνίας. Μια τροποποίηση τίθεται σε ισχύ αφού τα μέρη ανταλλάξουν γραπτές κοινοποιήσεις με τις οποίες βεβαιώνουν ότι έχουν ολοκληρώσει τις αντίστοιχες ισχύουσες εσωτερικές απαιτήσεις και διαδικασίες τους οι οποίες απαιτούνται για την έναρξη ισχύος της τροποποίησης, ή κατά την ημερομηνία που έχει συμφωνηθεί από τα μέρη.

2. Κατά παρέκκλιση από την παράγραφο 1, η μεικτή επιτροπή ΣΟΕΣ μπορεί να αποφασίσει να τροποποιήσει τα πρωτόκολλα και τα παραρτήματα της παρούσας συμφωνίας. Τα μέρη μπορούν να εγκρίνουν την απόφαση της μεικτής επιτροπής ΣΟΕΣ σύμφωνα με τις αντίστοιχες εσωτερικές απαιτήσεις και διαδικασίες τους οι οποίες απαιτούνται για την έναρξη ισχύος της τροποποίησης. Η απόφαση τίθεται σε ισχύ κατά την ημερομηνία που συμφωνείται από τα μέρη. Η διαδικασία αυτή δεν εφαρμόζεται στις τροποποιήσεις των παραρτημάτων I, II και III, καθώς και στις τροποποιήσεις των παραρτημάτων των κεφαλαίων οκτώ (Επενδύσεις), εννέα (Διασυνοριακές συναλλαγές στον τομέα των υπηρεσιών), δέκα (Προσωρινή είσοδος και διαμονή φυσικών προσώπων για επιχειρηματικούς σκοπούς) και δεκατρία (Χρηματοπιστωτικές υπηρεσίες), με εξαίρεση το παράρτημα 10-Α (Κατάλογος των σημείων επαφής των κρατών μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης).

ΑΡΘΡΟ 30.3

Χρησιμοποίηση προτιμήσεων

Για περίοδο 10 ετών μετά την έναρξη ισχύος της παρούσας συμφωνίας, τα μέρη ανταλλάσσουν τριμηνιαία στοιχεία στο επίπεδο δασμολογικής κλάσης των κεφαλαίων 1 έως 97 του ΕΣ σχετικά με τις εισαγωγές αγαθών από το άλλο μέρος οι οποίες υπόκεινται σε ισχύοντες δασμολογικούς συντελεστές ΜΕΚ και σε δασμολογικές προτιμήσεις βάσει της παρούσας συμφωνίας. Εκτός εάν τα μέρη αποφασίσουν διαφορετικά, η περίοδος αυτή ανανεώνεται για πέντε έτη και μπορεί στη συνέχεια να παραταθεί με κοινή τους απόφαση.

ΑΡΘΡΟ 30.4

Τρέχουσες συναλλαγές

Τα μέρη επιτρέπουν, σε ελεύθερα μετατρέψιμο νόμισμα και σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου VIII του *καταστατικού του Διεθνούς Νομισματικού Ταμείου*, το οποίο συνάφθηκε στο Bretton Woods στις 22 Ιουλίου 1944, όλες τις πληρωμές και μεταβιβάσεις στο ισοζύγιο τρεχουσών συναλλαγών μεταξύ των μερών.

ΑΡΘΡΟ 30.5

Κυκλοφορία κεφαλαίων

Τα μέρη διεξάγουν διαβουλεύσεις με σκοπό τη διευκόλυνση της κυκλοφορίας κεφαλαίων μεταξύ τους, μέσα από τη συνεχιζόμενη εφαρμογή των πολιτικών τους όσον αφορά την ελευθέρωση των συναλλαγών επί του χρηματοπιστωτικού λογαριασμού και του λογαριασμού κεφαλαίων, και την υποστήριξη ενός σταθερού και ασφαλούς πλαισίου για μακροπρόθεσμες επενδύσεις.

ΑΡΘΡΟ 30.6

Ιδιωτικά δικαιώματα

1. Καμία διάταξη της παρούσας συμφωνίας δεν θεωρείται ότι παρέχει δικαιώματα ή επιβάλλει υποχρεώσεις σε πρόσωπα, πλην εκείνων που δημιουργούνται μεταξύ των μερών βάσει του δημόσιου διεθνούς δικαίου, ούτε ότι επιτρέπει την άμεση επίκληση της παρούσας συμφωνίας στην εγχώρια έννομη τάξη των μερών.

2. Κανένα μέρος δεν επιτρέπεται να προβλέπει στην εγχώρια νομοθεσία του δικαίωμα προσφυγής κατά του άλλου μέρους με το αιτιολογικό ότι ένα μέτρο του άλλου μέρους δεν συνάδει με την παρούσα συμφωνία.

ΑΡΘΡΟ 30.7

Έναρξη ισχύος και προσωρινή εφαρμογή

1. Τα μέρη εγκρίνουν την παρούσα συμφωνία σύμφωνα με τις αντίστοιχες εσωτερικές απαιτήσεις και διαδικασίες τους.

2. Η παρούσα συμφωνία αρχίζει να ισχύει την πρώτη ημέρα του δεύτερου μήνα μετά την ημερομηνία κατά την οποία τα μέρη ανταλλάσσουν γραπτές κοινοποιήσεις με τις οποίες βεβαιώνουν ότι έχουν ολοκληρώσει τις αντίστοιχες ισχύουσες εσωτερικές απαιτήσεις και διαδικασίες τους, ή από οποιαδήποτε άλλη ημερομηνία συμφωνήσουν τα μέρη.

3. α) Τα μέρη μπορούν να εφαρμόζουν προσωρινά την παρούσα συμφωνία από την πρώτη ημέρα του μήνα που έπεται της ημερομηνίας κατά την οποία τα μέρη κοινοποιούν μεταξύ τους ότι έχουν ολοκληρωθεί οι αντίστοιχες εσωτερικές απαιτήσεις και διαδικασίες τους που είναι αναγκαίες για την προσωρινή εφαρμογή της παρούσας συμφωνίας, ή από οποιαδήποτε άλλη ημερομηνία συμφωνήσουν τα μέρη.

β) Εάν ένα μέρος προτίθεται να μην εφαρμόσει προσωρινά κάποιες διατάξεις της παρούσας συμφωνίας, κοινοποιεί πρώτα στο άλλο μέρος τις διατάξεις που δεν θα εφαρμόσει προσωρινά και προσφέρει τη δυνατότητα για άμεση πραγματοποίηση διαβουλεύσεων. Εντός 30 ημερών από την κοινοποίηση, το άλλο μέρος μπορεί είτε να προβάλει ένσταση, οπότε η παρούσα συμφωνία δεν εφαρμόζεται προσωρινά, είτε να υποβάλει τη δική του κοινοποίηση με ισοδύναμες διατάξεις της παρούσας συμφωνίας, εάν υπάρχουν, τις οποίες προτίθεται να μην εφαρμόσει προσωρινά. Εάν εντός 30 ημερών από τη δεύτερη κοινοποίηση υποβληθεί ένσταση από το άλλο μέρος, η παρούσα συμφωνία δεν εφαρμόζεται προσωρινά.

Οι διατάξεις που δεν υπόκεινται σε κοινοποίηση από ένα μέρος εφαρμόζονται προσωρινά από το εν λόγω μέρος από την πρώτη ημέρα του μήνα που έπεται της τελευταίας κοινοποίησης, ή από οποιαδήποτε άλλη ημερομηνία συμφωνήσουν τα μέρη, υπό την προϋπόθεση ότι τα μέρη έχουν ανταλλάξει κοινοποιήσεις σύμφωνα με το στοιχείο α).

γ) Κάθε μέρος μπορεί να καταγγείλει την προσωρινή εφαρμογή της παρούσας συμφωνίας με γραπτή κοινοποίηση στο άλλο μέρος. Η καταγγελία αυτή αρχίζει να ισχύει την πρώτη ημέρα του δεύτερου μήνα μετά την κοινοποίηση.

δ) Σε περίπτωση προσωρινής εφαρμογής της παρούσας συμφωνίας ή ορισμένων διατάξεων αυτής, τα μέρη θεωρούν ότι η φράση «έναρξη ισχύος της παρούσας συμφωνίας» σημαίνει την ημερομηνία προσωρινής εφαρμογής. Η μεικτή επιτροπή ΣΟΕΣ και οι άλλοι φορείς που συγκροτούνται βάσει της παρούσας συμφωνίας μπορούν να ασκούν τα καθήκοντά τους κατά την προσωρινή εφαρμογή της. Τυχόν αποφάσεις που λαμβάνουν στο πλαίσιο της άσκησης των καθηκόντων τους παύουν να ισχύουν σε περίπτωση που υπάρξει καταγγελία της προσωρινής εφαρμογής της παρούσας συμφωνίας σύμφωνα με το στοιχείο γ).

4. Ο Καναδάς υποβάλλει τις κοινοποιήσεις βάσει του παρόντος άρθρου στη Γενική Γραμματεία του Συμβουλίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή στον διάδοχο φορέα της. Η Ευρωπαϊκή Ένωση υποβάλλει τις κοινοποιήσεις βάσει του παρόντος άρθρου στο Υπουργείο Εξωτερικών, Εμπορίου και Ανάπτυξης του Καναδά ή στον διάδοχο φορέα του.

ΑΡΘΡΟ 30.8

Κατάργηση, αναστολή ή ενσωμάτωση άλλων υφιστάμενων συμφωνιών

1. Οι συμφωνίες που παρατίθενται στο παράρτημα 30-Α παύουν να ισχύουν, και αντικαθίστανται από την παρούσα συμφωνία. Η κατάργηση των συμφωνιών που παρατίθενται στο παράρτημα 30-Α αρχίζει να ισχύει από την ημερομηνία έναρξης ισχύος της παρούσας συμφωνίας.

2. Σε περίπτωση προσωρινής εφαρμογής του κεφαλαίου οκτώ (Επενδύσεις) σύμφωνα με το άρθρο 30.7 παράγραφος 3 στοιχείο α), οι συμφωνίες που παρατίθενται στο παράρτημα 30-Α, καθώς και τα δικαιώματα και οι υποχρεώσεις που απορρέουν από αυτές, αναστέλλονται από την ημερομηνία της προσωρινής εφαρμογής. Σε περίπτωση καταγγελίας της προσωρινής εφαρμογής, παύει η αναστολή των συμφωνιών που αναφέρονται στο παράρτημα 30-Α.

3. Κατά παρέκκλιση από τις παραγράφους 1 και 2, μπορεί να υποβληθεί αξίωση βάσει μίας από τις συμφωνίες που παρατίθενται στο παράρτημα 30-Α, σύμφωνα με τους κανόνες και τις διαδικασίες που προβλέπονται στη συμφωνία αυτή, εάν:

α) η μεταχείριση που αποτελεί αντικείμενο της αξίωσης παρασχέθηκε ενώ δεν είχε γίνει αναστολή ή κατάργηση της συμφωνίας· και

β) δεν έχει παρέλθει διάστημα μεγαλύτερο από τρία έτη από την ημερομηνία αναστολής ή κατάργησης της συμφωνίας.

4. Κατά παρέκκλιση από τις παραγράφους 1 και 2, εάν γίνει καταγγελία της προσωρινής εφαρμογής της παρούσας συμφωνίας και η παρούσα συμφωνία δεν τεθεί σε ισχύ, μπορεί να υποβληθεί αξίωση βάσει του τμήματος ΣΤ του κεφαλαίου οκτώ (Επενδύσεις) εντός χρονικού διαστήματος όχι μεγαλύτερου από τρία έτη από την ημερομηνία καταγγελίας της προσωρινής εφαρμογής, σχετικά με κάθε ζήτημα που προκύπτει κατά την προσωρινή εφαρμογή της παρούσας συμφωνίας, σύμφωνα με τους κανόνες και τις διαδικασίες που προβλέπονται στην παρούσα συμφωνία.

5. Η *συμφωνία μεταξύ της Ευρωπαϊκής Οικονομικής Κοινότητας και του Καναδά σχετικά με το εμπόριο αλκοολούχων ποτών*, η οποία υπογράφηκε στις Βρυξέλλες στις 28 Φεβρουαρίου 1989, όπως τροποποιήθηκε («συμφωνία του 1989 για τα αλκοολούχα ποτά»), και η *συμφωνία μεταξύ της Ευρωπαϊκής Κοινότητας και του Καναδά για το εμπόριο οίνων και αλκοολούχων ποτών*, η οποία υπογράφηκε στο Niagara-on-the-Lake στις 16 Σεπτεμβρίου 2003 («συμφωνία του 2003 για τους οίνους και τα αλκοολούχα ποτά»), ενσωματώνονται στην παρούσα συμφωνία και καθίστανται μέρος της, όπως τροποποιούνται από το παράρτημα 30-Β.

6. Οι διατάξεις της συμφωνίας του 1989 για τα αλκοολούχα ποτά ή της συμφωνίας του 2003 για τους οίνους και τα αλκοολούχα ποτά, όπως τροποποιούνται και ενσωματώνονται στην παρούσα συμφωνία, υπερισχύουν σε περίπτωση που υφίσταται ανακολουθία μεταξύ των διατάξεων αυτών των συμφωνιών και οποιασδήποτε άλλης διάταξης της παρούσας συμφωνίας.

7. Η *συμφωνία αμοιβαίας αναγνώρισης μεταξύ της Ευρωπαϊκής Κοινότητας και του Καναδά* («συμφωνία αμοιβαίας αναγνώρισης»), η οποία υπογράφηκε στο Λονδίνο στις 14 Μαΐου 1998, παύει να ισχύει από την ημερομηνία έναρξης ισχύος της παρούσας συμφωνίας. Σε περίπτωση προσωρινής εφαρμογής του κεφαλαίου τέσσερα (Τεχνικά εμπόδια στο εμπόριο) σύμφωνα με το άρθρο 30.7 παράγραφος 3 στοιχείο α), η συμφωνία αμοιβαίας αναγνώρισης, καθώς και τα δικαιώματα και οι υποχρεώσεις που απορρέουν από αυτήν, αναστέλλονται από την ημερομηνία της προσωρινής εφαρμογής. Σε περίπτωση καταγγελίας της προσωρινής εφαρμογής, παύει η αναστολή της συμφωνίας αμοιβαίας αναγνώρισης.

8. Τα μέρη αναγνωρίζουν τα αποτελέσματα που έχουν επιτευχθεί στο πλαίσιο της *συμφωνίας μεταξύ της Ευρωπαϊκής Κοινότητας και της κυβέρνησης του Καναδά περί υγειονομικών μέτρων προστασίας της δημόσιας υγείας και της υγείας των ζώων που εφαρμόζονται στο εμπόριο ζώντων ζώων και ζωικών προϊόντων*, η οποία υπογράφηκε στην Οτάβα στις 17 Δεκεμβρίου 1998 («κτηνιατρική συμφωνία») και επιβεβαιώνουν την πρόθεσή τους να συνεχίσουν το έργο αυτό στο πλαίσιο της παρούσας συμφωνίας. Η κτηνιατρική συμφωνία παύει να ισχύει από την ημερομηνία έναρξης ισχύος της παρούσας συμφωνίας. Σε περίπτωση προσωρινής εφαρμογής του κεφαλαίου πέντε (Υγειονομικά και φυτοϋγειονομικά μέτρα) σύμφωνα με το άρθρο 30.7 παράγραφος 3 στοιχείο α), η κτηνιατρική συμφωνία, καθώς και τα δικαιώματα και οι υποχρεώσεις που απορρέουν από αυτήν, αναστέλλονται από την ημερομηνία της προσωρινής εφαρμογής. Σε περίπτωση καταγγελίας της προσωρινής εφαρμογής, παύει η αναστολή της κτηνιατρικής συμφωνίας.

9. Ο ορισμός της «έναρξης ισχύος της παρούσας συμφωνίας» που περιέχεται στο άρθρο 30.7 παράγραφος 3 στοιχείο δ) δεν ισχύει για το παρόν άρθρο.

ΑΡΘΡΟ 30.9

Καταγγελία

1. Κάθε μέρος μπορεί να καταγγείλει την παρούσα συμφωνία με γραπτή κοινοποίηση καταγγελίας την οποία υποβάλλει στη Γενική Γραμματεία του Συμβουλίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης και στο Υπουργείο Εξωτερικών, Εμπορίου και Ανάπτυξης του Καναδά ή στους αντίστοιχους διάδοχους φορείς τους. Η παρούσα συμφωνία παύει να ισχύει 180 ημέρες μετά την ημερομηνία αυτής της κοινοποίησης. Το μέρος που υποβάλλει την κοινοποίηση καταγγελίας παρέχει επίσης στη μεικτή επιτροπή ΣΟΕΣ αντίγραφο της κοινοποίησης.

2. Κατά παρέκκλιση από την παράγραφο 1, σε περίπτωση καταγγελίας της παρούσας συμφωνίας, οι διατάξεις του κεφαλαίου οκτώ (Επενδύσεις) εξακολουθούν να ισχύουν για περίοδο 20 ετών από την ημερομηνία λήξης της παρούσας συμφωνίας όσον αφορά τις επενδύσεις που έχουν γίνει πριν από την ημερομηνία αυτή. Η παρούσα παράγραφος δεν ισχύει σε περίπτωση προσωρινής εφαρμογής της παρούσας συμφωνίας.

ΑΡΘΡΟ 30.10

Προσχώρηση νέων κρατών μελών στην Ευρωπαϊκή Ένωση

1. Η Ευρωπαϊκή Ένωση κοινοποιεί στον Καναδά κάθε αίτημα που υποβάλλει μια χώρα για να προσχωρήσει στην Ευρωπαϊκή Ένωση.

2. Κατά τις διαπραγματεύσεις μεταξύ της Ευρωπαϊκής Ένωσης και της χώρας που ζητά να προσχωρήσει σε αυτήν, η Ευρωπαϊκή Ένωση:

α) παρέχει, κατόπιν αιτήματος του Καναδά και στο μέτρο του δυνατού, όλες τις πληροφορίες σχετικά με οποιοδήποτε ζήτημα καλύπτεται από την παρούσα συμφωνία· και

β) λαμβάνει υπόψη τους προβληματισμούς που διατυπώνει ο Καναδάς.

3. Η Ευρωπαϊκή Ένωση κοινοποιεί στον Καναδά την έναρξη ισχύος κάθε προσχώρησης στην Ευρωπαϊκή Ένωση.

4. Αρκετό χρόνο πριν από την ημερομηνία προσχώρησης μιας χώρας στην Ευρωπαϊκή Ένωση, η μεικτή επιτροπή ΣΟΕΣ εξετάζει τις ενδεχόμενες επιπτώσεις της προσχώρησης σε ό,τι αφορά την παρούσα συμφωνία και αποφασίζει σχετικά με τυχόν αναγκαίες προσαρμογές ή μεταβατικά μέτρα.

5. Κάθε νέο κράτος μέλος της Ευρωπαϊκής Ένωσης προσχωρεί στην παρούσα συμφωνία από την ημερομηνία της προσχώρησής του στην Ευρωπαϊκή Ένωση, μέσω σχετικής ρήτρας που προβλέπεται στην πράξη προσχώρησης στην Ευρωπαϊκή Ένωση. Εάν η πράξη προσχώρησης στην Ευρωπαϊκή Ένωση δεν προβλέπει την αυτόματη προσχώρηση του κράτους μέλους της Ευρωπαϊκής Ένωσης στην παρούσα συμφωνία, το εν λόγω κράτος μέλος της Ευρωπαϊκής Ένωσης προσχωρεί στην παρούσα συμφωνία καταθέτοντας πράξη προσχώρησης στη Γενική Γραμματεία του Συμβουλίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης και στο Υπουργείο Εξωτερικών, Εμπορίου και Ανάπτυξης του Καναδά ή στους αντίστοιχους διάδοχους φορείς τους.

ΑΡΘΡΟ 30.11

Αυθεντικά κείμενα

Η παρούσα συμφωνία συντάσσεται σε δύο αντίτυπα στην αγγλική, βουλγαρική, γαλλική, γερμανική, δανική, ελληνική, εσθονική, ισπανική, ιταλική, κροατική, λετονική, λιθουανική, μαλτέζικη, ολλανδική, ουγγρική, πολωνική, πορτογαλική, ρουμανική, σλοβακική, σλοβενική, σουηδική, τσεχική και φινλανδική γλώσσα, και όλα τα κείμενα είναι εξίσου αυθεντικά.